

10⁷
እትም

ደስማሶክ ወርቁ

All rights reserved to Yismake Worku
ዘፈሐቶ፡ ወዘሰረቀ፡ በስልጣን፡ ኪን ወጥቡብ፡ ውጉዘ፡ ለይኩን፡
©ይስማዕክ ወርቁ-ጀጃጀ ዓ.ም

RAMATOHARA

A novel by yismake worku

ISBN-978-99944-843-3-1

የመጀመሪያ አትም ሰኔ ጀጃጀ ዓ.ም.

ሁለተኛ አትም ሐምሌ ጀጃጀ ዓ.ም.

ሦስተኛ አትም ሐምሌ ጀጃጀ ዓ.ም.

.....
አሰራ አምስተኛ አትም

ግንቦት ጀጃጀ ዓ.ም

በዴርቶጋዳ ማተሚያ ድርጅት ታተመ

ቀደምት ስራዎች

የወንድ ምጥ

ዴርቶጋዳ

የቀንድ አውጣ ኑሮ

ሽፋን፡ ይስማዕክ ወርቁ

ትየባ፡ ትግስት ሰለሞንና ወገን ጉርመ.

ለአስተያየት

ይስማዕክ ወርቁ

ፖ.ሣ.ቁ 17486

አዲስ አበባ -ኢትዮጵያ

E-mail:-ramatohara@gmail.com

ዣንዣድ

የምታውቁት ከሆነስ የተራራውን መውጫ አሳዩን።

መቅደም

አሐዱ

አዲስ አበባ፡ኢትዮጵያ

ሰኔ፡ ፲፱፻፺፭ ዓ.ም

መንፈቀ ሌሊት

በሀገር ውስጥ የተደራጀውን ህቡዕ ቡድን፣ አንፍንፎ አከርካሪውን ለመስበር ብቻ፣ ከሁለት አመታት በፊት የተቋቋመው ልዩ ግብረ ኃይል መሪ የሆነው ታዴመስ ኢያሱ የፋክስ ማሽን የተፋውን አስደንጋጭ መልእክት አንብቦ እንደጨረሰ ቆልማማ አፍንጫው ቀጥ እስቲል ተነፈሰ። እሳት የሚተፋ የሚመስሉ ቀያይ ዓይኖቹን በጠረጴዛው ዙሪያ ተቀምጠው ከሚቀለጩለጩት ደህንነቶች ላይ አንባባቸው። ሁለቱም ከፍተኛ የደህንነት ሹማምንት ክው ብለው አንገቶቻቸውን ጠረጴዛው ላይ ወደተሰጣው ነጠላ ወረቀት ስበሯቸው። ለአራተኛ ጊዜ፣ ለማመን የሚያስቸግረውን ጉድ የሚያላቁጡት ዓይኖቻቸው ተርገበገቡ።

“አስቸኳይ መልእክት!

እጅግ ከፍተኛ ምስጢር

ለዴ ልዩ ግብረ ኃይል ዓይኖች ብቻ።

ፍሬ ነገር፡ ቀያዮቹ ወፎች ቤተ መንግስቱን ወረውታል።” ይላል ዕሁፉ።

“ለአራተኛ ጊዜ!” አለ ታዴመስ የማገውን ሲጋራ በቆልማማ አፍንጫውና በአፋ እኩል እየለቀቀ። “ለአራተኛ ጊዜ ቤተ መንግሥቱ በቀያይ ወፎች ተወሯል! ይህ ማለት.....”

“ታዲያ ቤተ መንግሥቱ የገብስ አዝመራ ይመስል ከወፎችም መጠበቅ አለበት?” አጭፋና ፈርጣማው የደህንነት አባል ፈገግ አለ።

“አንተ ደግሞ ሁሉን ነገር ወደ ቀልድ የመለወጥ አባዜ አለብህ!” ታዴመስ ገላመጠው።

“እና ቤተ መንግሥቱ በቀያይ ወፎች ተወረረ ብዬ ማልቀስ አለብኝ? ምን አይነት ቀልድ ነው አንተ ራስህ የምትቀልደው?”

“ዳግማዊ!” አለ ታዲዎስ ጠሮጴዛውን በሁለት ከንዶቹ ተመርኩዝ ወደ ዳግማዊ እያሰገገ። የላይኛውን ከንፈሩን በንዴት ሲሸበሸበው ቆልማማ አፍንጫው ይበልጥ ተቆለፈ።

“ቤተ መንግሥቱ በቀያዮቹ ወፎች ሲወረረ ለአራተኛ ጊዜ ብቻ አይደለም! በሌሊት ሲወረረ ይህ ለአራተኛ ጊዜ ነው በርግጥ። ወፎቹ ከመጠርጠራቸው በፊት ለብዙ ጊዜያት ነው የተወረረው-ትኩረት የሰጣቸው የለም እንጂ። ከዚህ በተጨማሪ ብዙ የመንግሥት ተቋማት በነዚህ ወፎች ተወረው እንደነበር ሪፖርቶች ቀርበዋል። የጦር ካምፖች፣ የአውሮፕላን ጣቢያዎችሌላው ቀርቶ የመከላከያ ሚኒስትር ዋና መስሪያ ቤት ሲወረረ አንድ ቀይ ወፍ በመስኮት ገብቶ ነበር።” ከቅርብ ያለውን የሰነድ ክምር በችኮላ አተረማምሶ አንድ የቀይ ወፍ ፎቶ ግራፍ አውጥቶ ከዳግማዊ ፊት ለፊት አስቀመጠለትና ቀጠለ።

“ይህ የቀይ ወፍ ፎቶ ግራፍ የተነሳው በተንቀስቃሽ ስልክ ካሜራ ስለሆነ ደብዛዛ በመሆኑ በደንብ አይለይም። አንዲት የመዝገብ ቤት ፀሐፊ ናት ወፋ ወደ ቢሮዋ እየበረረ ገብቶ ሳለ ያነሳችው። ወፋ ደስ ስላለት የተንቀሳቃሽ ስልክ የሰሌዳ ምስል አድርጋው፣ አንድ የደህንነት አባል ተመልክቶ ነው ለኔ የነገረኝ። እሷ እንደነገረችው ይኸው ወፍ ከክፍል ከፍል እየተሟሟ ነበር። መውጫ አጥቶ አልነበረም....በኋላ የልቡን ካደረሰ በኋላ እንዳዋቂ በመስኮት ውልቅ ብሎ በረረ። ይህ አይግረማችሁ። የደህንነት መስሪያ ቤቱ ቢሮዎችም በሌላ ቀይ ወፍ ተጎብኝተዋል።” ለጥቂት ደቂቃ ዳግማዊ ላይ አጉረጠረጠበት። ደግማዊ ቀልዱ ድዱ ላይ ደርቆ አፋን ከፍቶ እያዳመጠው ነበር።

“ይህ ብቻ አይደለም! ከግብፅ የደረሰን መረጃ ደግሞ አስገራሚ ነው። እነዚህ ቀያይ ወፎች የግብፅን ሰማይ በተደጋጋሚ ተራውጠውበታል። በአስዋን ግድብ ላይም ለረጅም ጊዜ ሲያንገጥቡ ታይተዋል። በግብፅ የመንግስት ተቋማትን ሲያጥለቀልቁም በተደጋጋሚ ታይተዋል። የሚመለሱት ወደ ኢትዮጵያ በመሆኑ መነሻቸው ከኢትዮጵያ እንደሆነ

ደርሰውበታል። ግን ኢትዮጵያ ውስጥ የት? ጥያቄው መሆን ያለበት ይህ ነው።”

“ይህ ብቻ አይደለም።” አለ ዝም ብሎ ሲያዳምጣቸው የቆየው የደህንነት አባል።

“ወፎቹ አላማቸው ምንድን ነው? ወይስ የኛ ጥርጣሬ ከተራ ወፍነት ስላስበለጣቸው ነው?”

“ጡጡጡጡ!” አለ ታዲዎስ ጣቱን በማርገብገብ ሀሳቡን እየተቃወመ። “ጥርጣሬያችን አይደለም ወፎቹን ከወፍነት ያስበለጣቸው። ይህ ለማንም ግልጽ ነው! ወፎቹ ተራ ወፎች አይደሉም።” ታዲዎስ አሁንም ዳግማዊ ላይ ዓይኑን ሳይነቅል ቀጠለ። “ለሀገሪቱ ባህልና ቱሪዝም ቢሮ የቀዩን ወፍ ምስል ልክን በተሰጠን ምላሽ፣ አፍሪካ ውስጥ ከሚገኙ ብርቅና ድንቅ አእምሮ ገርገር ውስጥ የእነዚህ ወፎች አይነት የለም። እያይዘው በላኩልን በመላው ዓለም የሚገኙትን ወፎች ምስል በያዘ ካርታ ውስጥም አልተገኙም።...ግልፅ ካልሆነ እቀጥላለሁ።...” ታዲዎስ ወደ ኋላው ለጠጥ ብሎ የምፀት ላቅ ከላቅ በኋላ የማገውን የሲጋራ ጢስ ወደ ጣራው በረጅሙ ለቀቀው።

“...ልቀጥል...እነዚህ ወፎች አንዳችም ፍሬ ሲበሉ፣ አንዳችም ነገር ሲጥሉ አልታዩም። የመንግስት የፖለቲካ፣ የፋይናንስ እንዲሁም የደህንነት እና የፀጥታ ተቋማት ብቻ ጥሩ ትኩረቶቻቸው ናቸው። ልብ በሉ አንዳችም የዛፍ ፍሬ ከማይልግሉ ከነዚህ የመንግሥት ተቋማት፣ ቀያዮቹ ወፎች የሚቃርሟቸው አንድ ወይም አንድ ሺህ አንድ ፍሬ ነገሮች አሉ ማለት ነው።”

ታዲዎስ ሁልጊዜም ሲቸኩል እንደሚያደርገው የቆልማማ አፍንጫውን ጫፍ እየፈገፈገ ወደ ቤተ መንግስቱ የሚያመሩ መንገዶች በሙሉ ለትራፊክ ዝግ እንዲሆኑ ደውሎ አስታወቀ። ከስልኩ የወዲያኛው ጫፍ የሚያናገረው ሰው ግራ በመጋባቱ ታዲዎስ ትዕዛዙን ደግሞ አስተላለፈ።

“...የማያዳምን ትዕዛዝ! ከዚህ ደቂቃ አንስቶ ወደ ቤተ መንግሥቱ የሚያመሩ መንገዶች ሁሉ ለትራፊክ ዝግ ይሁኑ። አራል እና አይፋዎች

መንገዶቹን የመዝጋት ሥራቸውን አሁኑን እንዲጀምሩ ይደረግ። ማንም ሰው! እደግመዋለሁ! ማንም ሰው ...” ረሳ ታዲያስ ትዕዛዙን ጠበቅ ለማድረግ የድምፁን ቅላፄ ሶስት ጊዜ ቀያይሮ። “...ማንም ሰው በዚህ ሲያልፍ ከተገኘ ተይዞ እንዲቀርብልኝ! ጨርሻለሁ!!”

“ይቅርታ ጌታዬ...” አለ ከወዲያኛው የስልኩ ጫፍ ያለው ሰውዬ።
“...የመንግሥት ባለሥልጣናትንም ይጨምራል?...”

“ወንድሜ! እኔንም በዚያ ሳልፍ ካገኘኸኝ አትማረኝ...” ታዲያስ የቀይዩን ስልክ አጀታ ጠርቅሞ ከዘጋው በኋላ መልሶ አነሳውና ሌላ ቁጥሮችን ተጫኑ። አንድ አነስተኛ ሄሊኮፕተር እንዲዘጋጅለት ካዘዘ በኋላ መልሶ ዘጋው።

“እንከተላቸዋለን! የሚገቡበትን ቀዳዳ ሳናይ አንመለስም!”

“ምን ማለትህ ነው ታዲ...ወፍ በሄሊኮፕተር ስንከተል ልናድር...የወፎች ፍጥነት በሰዓት ምን ይህል እንደሆነ መረጃው አለ? የሄሊኮፕተርና የነሱ ፍጥነት ተመጣጣኝ ነው?...አያበድክ መሆን አለበት...”

ታዲያስ፣ ዳግማዊ የሚናገረውን ማዳመጥ አለመፈለጉ በግልጽ እየታወቀበት ከመቀመጫው ብድግ አለ። ወዲያው ከበራ ራሱ ላይ የማትለየውን ቡናማ ባርኔጣውን እያስተካከለ ከቢሮው ሲወጣ ሁለቱም ደህንነቶች እንደ ጅራት ከኋላው ተከተሉት። ከውጭ ወጨፏማ ዝናብ እየወረደ ነው። ሶስቱም ወደ ዝናቡ ነጠብጣቦች ተቀላቀሉ።

* * *

“...በመጨረሻም...” አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ ረገሮችን ዲስኩር ሲያሰሙ ቆይተው። አዳራሹን የሞሉት ሁሉ አፋቸውን ከፍተው በማዳመጥ ላይ ናቸው። “...ክቡራንና ክቡራት በመጨረሻም ይህን ብዬ ሳብቃ። ታላላቅ ነገሮችን ስንሞክር ታናናሽ ነገሮችን ብንሳሳት እንደ ስህተት ሊቆጠር አይገባም። ከብዙ ጥቃቅን ስህተቶችና ከብዙ ውስብስብ ድካሞች በኋላ እነሆ እነዚህ እንክብሎች ተመርተዋል። እነዚህ እንክብሎች ከምን ከምን ተቀመሙ? እነዚህ ክሊኖች የተቀመሙት ከንጥረ ነገሮች ብቻ አይደለም፤ ከብዙ ጥቃቅን ስህተቶች ከተገኘ አያሌ ትምህርት ነው። ከቀመራቸውም ጋር በመደመር ምልክት መቀመጥ ያለበት ነገር አለማቅማማት ሲደመር

አለመስልቸት ሲደመር የመጨረሻውን እያሰቡ መስራት የሚለው መሆን አለበት። ...ይህ ስኬት በዚህ ምስጢራዊ ተራራ ውስጥ ያለውን ሰዎች ስኬት ቢቸ አይደለም። ይህ ድል ከብዙ ምዕተ አመታት በፊት የእውቀት ጠብታቸውን በታላቁ መጽሀፍ ገፅ ላይ ያነጠቡ አባቶቻችን ድል ብቻም አይደለም። ይህ ድል የዚህ ትውልድ ድል ጭምር ነው። ከሞኝ ደጃፍ ፕራር ይቆረጣል’ እንዲሉ አበው፤ ይህ ትውልድ ከግሩ ሥራ ወርቅ ሲዛቅ፤ ከታዛው አልማዝ ሲታፈስ እውነት ሳይመስለው ቆይቷል። የኛን እውነት ሙጃ ሲወጠው፤ የኛን እውቀት ዳዋ ሲያጠልቀው...በርግጥ ብዙዎቻችን ሁሉም ነገር እንቶ ፈንቶ ሲመስለን ቆይቷል። እነዚህ ክሊኖች የቅርቡን ሲንቅ ለኖረው ትውልድ ከግሩ ሥር ሀቅን እንዲፈልግ የሚጥሩ ደወሎች ናቸው። ቅርቡን ናቂ ሩቁን ናፋቂ በሆነው አስተሳሰባችን ላይ የሚያቃጭሉ የንቃት ቃጭሎች እነሆ እነዚህ እንክብሎች ናቸው።

“ከግዙፉ መጽሀፍ ባንዱ ገጽ ላይ የሰፈሩት ጥቂት ቃላት...አዎ...የነዚህ እንክብሎች ቅመሞች መሆናቸውን አረጋግጣችኋል።...አዎ በእርግጥ እስከ አሁን የሰውን ልጅ አእምሮ ለማጎልመስ የተቀመሙ ክሊኖች ነበሩ። አንዳቸውም ተገቢውን ውጤት ሊያስገኙ አልቻሉም። እነዚህ እንክብሎች ግን የሰውን ልጅ ሚዛን ማዕምር (አይ ኪው) ሰባ በመቶ የሚያስመነጥቁ ናቸው።...” ፕሮፌሰር በርናባስ ለምረቃ ከቀረቡት ጥቂት አረንጓዴ እንክብሎች ዘግነው ወደ ዓህሉ ሲጣንጠበጥባቸው ብዙ ጭብጨባ አጀባቸው። አራንጓዴዎቹ እንክብሎች ላይ ዣንገር የሚል ዕሁፍ ተቀርጾባቸዋል። በዚህ መሀል አንድ ሰው ከአዳራሹ መሀል ተነስቶ እየሮጠ ሲወጣ የሁሉም ዓይን በድንጋጤ ተከተለው።

ልዩ ልዩ የረቂቅ ቴክኖሎጂ ክፍሎች ለግራና ከቀኝ ያሉበትን ረዥም ኮሪደር በሩጫ አዳርጦ ጫፍ ላይ ያለውን ባለቀይ መዝጊያ ክፍል በርግዶት ገባ። በዚህ በከፍተኛ ምስጢር በሚጠበቅ ተራራ ውስጥ ካሉ ክፍሎች ውስጥ በከፍተኛ መገናኛ አውታር የተጠላለፈው ክፍል ይህ

ሳይሆን አይቀርም። በክፍሉ ውስጥ አንድ ወንድና አንዲት ሴት ዓይኖቻቸውን በግድግዳው ዙሪያ ተገጥጦት ባሉት ብዙ አስከሪኖች ላይ እያቅበዘቡ፤ ጣቶቻቸው በየኮምፒውተር የሰሌዳ ቁልፎች ላይ እያተራመቡ ጀርባ ተሰጣጥተው በመቀመጥ፤ በጥልቅ ትኩረት ሥራቸው ላይ ተጠምደዋል።

በአከባቢናቸው ላይ ከተለያዩ ቦታዎች የሚመጡ የተለያዩ ምስሎችና ዝብርቅርቅ ድምፆች ይለማሉ።

ሁለቱ ባለሙያዎች ከጀርአቸው በተገጠሙት ባለ ድምፅ መቀበያና ማስተላለፊያ የመገናኛ አውታሮች ያጉተመትማሉ፤ መልእክት ይቀበላሉ፤ መልእክት ያስተላልፋሉ፤ ያዝናሉ፤ ይደሰታሉ፤ ይደነግጣሉ፤ ይረጋጋሉ፤ ይስቃሉ፤ ዝም ይላሉ። በዓለም ላይ በዘመናት የሚፈራረቁ ስንክሳሮች ላይቀሩ እነሱ ላይ በየደቂቃው ይመላለሳሉ። ምስሎቹ የሀገሪቱን የተለያዩ መረጃዎች ስክሪኑ ላይ ይደቅናሉ። የሚንጫጩት ድምፆች እንደየ አስፈላጊነታቸው ለመረጃው ትንተና ክፍል ወዲያው ይተላለፋሉ።

ስክሪኑ ላይ ቁልቁል የሚታየ ሽንተረሮች፤ ጥቅጥቅ ያሉ ደኖች፤ ሚራዦችው ብዥ ብዥ የሚሉ በረሃዎች፤ የሚገማሽሩ ወንዞች፤ የሚፍለቀሉ ምንጮች፤ የተንጣለሉ ሓይቆች እየመጡ ይሄዳሉ። የማይታይ ምንም ቦታ፤ ስክሪኑ ላይ የማይጋለጥ ጓዳ ጎድጓዳ የለም።

ሲያስፈልግ ደግሞ የተመረጡ ቦታዎች ብቻ በስክሪኑ ላይ ለብዙ ደቂቃዎች ሲታዩ፤ ሲመረመሩ ይቆያሉ። ከፍተኛ የፀጥታ ቢሮዎች፤ ግዙፍ የኢኮኖሚና የምርት ተቋማት፤ የተመረጡ ምስጢራዊ ስብሰባዎች፤ በሀገሪቱ ውስጥ ቁልፍ ቁልፍ ቦታ ላይ ያሉ ሰዎች ገበያዎች ላይቀር ከዚህ ስክሪን ላይ ይመጣሉ፤ ያልፋሉ፤ ይተላለፋሉ።

ይህ ክፍል የምስልና ድምፅ ግብዓት ክፍል ሲሆን፤ ከሌሎች ክፍሎች ጋር፤ በተለይም ከወፍ ሥምሪት ክፍሉ ጋር በየሰከንዱ ያለ ማቋረጥ እንዲገናኝ ሆኖ የተደራጀ ነው።

ሰውዬው ክፍሉን በርግዶ እንደገባ ወደ ሴቲቷ እስክሪን አፈጠጠ።

ሴቲቷ ትንፋሿ ቁርጥ ቁርጥ እያለ ለጥገና ክፍሉ “ቀይ ወፍ 98 ግንኙነት አቋርጣለች!” ስትል ደጋግማ መልእክት አስተላለፈች። “ቀይ ወፍ 43 እንድትከተላት ይሁን...” በማለትም ለወፍ ስምሪት ክፍል ሌላ መልእክት አስተላለፈች።

ከደቂቃዎች በኋላ በስክሪኑ ላይ አዲስ አበባ ውስጥ በፓርላማውና በቤተ መንግስቱ መካከል በሚያልፈው ጎዳና ላይ ወድቃ ታየች ቀይ ወፍ 98።

ሰውዬው ተንቀሳቃሽ ስልኩን መዝዞ ጥቂት ቁጥሮችን ተጫነ-ዓይኖቹን ስክሪኑ ላይ ሳይነቅል።

አዘዘ

መንፈቀ ሌሊት ተቃርቧል። በአዘዘ ጎዳናዎች ላይ ዝር የሚል ሰው የለም። ከጎዳናው ፈንጠር ብሉ የተኛው ሽማግሌ የኔ ቢጤ፤ ከጥጉ እያላዘነ ያስቸገረውን ውሻ በደባል ድንጋይ ጀርባውን ደልቆ ካባረረው በኋላ እየተራገመ መልሶ ቡትቶው ውስጥ ተሰገለገለ። ከባድ ጭነት የጫኑ መኪናዎች እያቃሰቱ ሲያልፉ፤ አሮጌ ውሻዎች ሲያላዝኑ፤ የድማዛ ወንዝ እንቁራሪቶች ሲያንቋርሩ ከመስማታቸው በቀር ሌላ የሚለማ ድምፅ የለም። አንድ 95 ሞዴል ጥልቅ አረንጓዴ ኮብራ መኪና አሮጌውን የድማዛን ድልድይ አንቀጥቅጦት ሲያልፍ ገፍትሮ የሚጥል የሚመስል ድምፅ በመስማቱ መንገዱ ዳር ወደሰማይ አፋን ከፍቶ ይማለል የነበረው እድሜ ጠገብ ውሻ ማላዘኑን አቁሞ ተፈተለከ።

አረንጓዴው ኮብራ፤ በአምስተኛ መካናይዝድ ክፍለ ጦር መምሪያ ፊት ለፊት አልፎ ወደ ቴዎድሮስ አውሮፕላን ማረፊያ የሚወስደውን መንገድ ተወና፤ በዋናው ሀገር አቋራጭ አውራ ጎዳና ላይ መወንጨፉን ቀጠለ።

ኮ/ል አሊጋዝ ቂርስ ዓይኖቻቸውን ፀጥ ባለው ጎዳና ላይ ወርውረው ከሁለት ሳምንት በፊት፤ ምዕራብ ሐረርጌ ውስጥ በህቡዕ የተደረገውን ስብሰባ አንድ ባንድ ያስታውሱት ዝመር። አረንጓዴውን ኮብራ እንደ ሚሳዩል የሚያስወነጭፈው ሰውዬ ከሀሳባቸው ላለማናጠብ በሚመስል ሁኔታ በፀጥታ ተውጧል።

በስብሰባው ላይ የነበረው የሀሳብ ፍትጊያ በህሊናቸው እየተሰነቀረ ስላስቸገራቸው ዛሬ ጠዋት አዲስ አበባ ውስጥ በሚገኝ አንድ ግለሰብ ቤት ውስጥ በሚጀመረው ስብሰባ ላይ ለሚያደርጉት የሰላ ንግግር ሀሳብ ማጠራቀም አቃቃቸው።

“...አንድ ጥይት ሳይጮህ...”

“...ይህም ሊሆን አይችልም...”

“...አዎ! አንድ ጥይት ሳይጮህ ጦርነቱን ማጠናቀቅ ይቻላል!”

“...እንዲህ ዓይነቱን የልጆች ጨዋታ መጫወት አልፈልግም። ጭቃ ማብካት፣ አፈር መፍጨት፣ እምቧይ ከቦ ማፈራረስ...ይህ ሁሉ በልጅነቱ ወጥቶልኛል።”

“ምንም ድምፅ ሳይሰማ፣ ምንም ኮሽታ ሳይኖር፣ መጀመሪያ ስራችንን ማጠናቀቅ አለብን። ነፋሱ በፀጥታ መንፈሱን ይቀጥል፤ ውሃው ዝም ብሎ የዛፎችን ሥራ ያረስርሰ፤...”

“በፀጥታ የሚነፍስ ነፋስ፣ ሳይንጮሎል የሚፈስ ምንጭ፣ ከአለት ከቋጥኝ ተላትሞ አረፋ የማይደፍቅ ሽረት፣ ሳያቃስት የሚከፈት በር...የሰብሰብ ይመስለኛል።...ልታስበሉን ካልሆነ በቀር...”

“አውሎ ነፋሱ ሲጥመለመል፣ ግፋፎች ሰማይ አገጭ ድረስ ሲጎኑ...የረገጥነው ካይናችን የናቅነው ከጀሮአችን ገባ ማለት ነው። ግፋፎ ከላይ እኛ ከሥር! ያምን አቧራ ማስነሳት ነው? በአውሎ ነፋሱ የብዙ ቤቶች ጣራ ሲገለብ፣ ከጣራ የወደቁ ድንጋዮች ከኛ አናት ላይ ማረፋቸውን ለምን እንዘነጋዋለን? ራሳችን ባስነሳነው አውሎ ነፋስ የተመነጠዙ የዛፍ ቅርንጫፎች ለኛ ዱላነት መመልመላቸው የት ይቀራል?!...አውሎ ነፋሱ እኛን ራሳችን ከመጠራረጉ በፊት...”

“...በበሰለ መንገድ ሁሉም ነገር ተጠናቋል። አይደለም እንዴ? በደህንነት መስሪያ ቤቱ ሰርጎ ገብ አባላቶቻችን ቁልፍ ቁልፍ ቦታዎችን በመያዝ ላይ ናቸው፤ ጦር ኃይሉን የምታውቁት ነው፤ ዓየር ኃይሉን ሰርስረን ሰረሰሩ ውስጥ ገብተናል። ምንድን ነው እየተጠበቀ ያለው?! በጊዜ ብዛት ጥቃቅን ሽንቁሮች እንዳያሰጥሙን...”

“...ይቅርታ ኮሎኔል...የበረሃ ጠባይ ሆኖብን ጠላታችን እየጮሽ ካልሞተ የሞተ የማይመስለን ካልሆነ በቀር፣ መወለድ በምጥና በጨኸት ካልታጀበ

መወለድ ካልመለሰን በቀር፣ ሁሉም ነገር ያለአንዳች ኮሽታ መጠናቀቅ ይችላል። መስራት ያለብን ልክ እንደ ግንደ ከርከር ነው። ግንደ ከርከር ለይታይም። ነገር ግን ግዙፍ ዛፍ ገንድሶ ይጥላል። ግንዱ ተከርክሮ ሲያልቅ፣ ዛፍ በራሱ ጊዜ ይወድቃል። ልብ ሹ ዛፉ እንጂ አቃስቶ የሚወድቅ ግንደ ከርከሩ ሲዝግዝው ግን አንዳች ኮሽታ አይሰማም።”

“እኔ ግን...በፀጥታ የሚከናወን ነገር፣ በፀጥታ የመፍረስ እድሉም በዛውልክ እንደሆነ ይሰማኛል።”

“የትንቅንቅ መጨረሻው ሌላ ሊሆን አይችልም፤ ያው ትንቅንቅ ነው። ይህንስ ልብ ብለንዋል?...”

“አስፈላጊው ሥራ ሁሉ የተሠራ ይመስለኛል። ...የረቀቀ ቴክኖሎጂ፣...የመረጃ ዓይኖች...የረቀቁ ዓይኖች፣...ወፎች ብቻ እንኳ...ይህ ሁሉ ኃይል ምን ይሰራል ታዲያ? ኃይል እያለ ኃይልን አለመጠቀም...”

“...ኃይል እያለ ኃይልን አለመጠቀም የበለጠ ኃይልነት ነው። ኃይል ኃይል ሊሆን የሚችለው፣ በተገቢው ጊዜ በተገቢው ቦታ ስንጠቀመው ብቻ።...ያልጨረሰናቸው ብዙ ጥቃቅን ነገሮች አሉ። ከሁለት ወራት በፊት ለምሳሌ ግብፅ ካይሮ ውስጥ ቀይ ወፍ 56 የደረሰበት ጠፍቷል።...ለፍለጋ ከተራራው የተላኩት ሁለት አባላት እዛው ቀልጠው ቀርተዋል፤ እነሱን ፍለጋ የተላከው አባልም እስከ አሁን አልተመለሰም። ...እነዚህ ጥቃቅን ስህተቶችሉ? ብዙ ትላልቅ ነገሮች የሚያበላሽቸው ጥቃቅን ነገሮች ናቸው። በትልቅ ሻሽ ኩታ ላይ ያረፈች ጤና የምታህል ትንን ከኩታው ንጣት ልቃ ኩታውን ታጎድፋለች። ብዙ ትላልቅ ነገሮችን የሚበላሹት በጥቃቅን ነገሮች ጉድለት ነው። ከትልቅ ካብ የሾለክ አንድ ድንጋይ ለካቡ መፈራረስ ምክንያት ለመሆን በቂ ነው። ታናናሽ ነገሮችን መናቅ የለብንም። ምክንያቱም ታላላቅ ነገሮች ሁሉ የታናናሽ ነገሮች ጥርቅሞች ናቸው። እኛ ራሱ ባይን ከማይታዩ ህዋሳት የተገነባን ካቦች ነን። በአንዲት ህዋስ ብልሽት እንናዳለን። ህዋሷም በተራዋ የተሠራችው ከሷ ከሚያንሱ ነገሮች ነው። እደግመዋለሁ!..ታናናሽ ነገሮችን መናቅ የለብንም።...”

የመጨረሻው ጭብጨባ ኮ/ል አሊጋዝን ከሀሳባቸው አባነናቸው። አረንጓዴው ኮብራ እየተወነጨፈ ነው። መኪናዋን የሚነዳት ማርዬ ዋቆ ማርዬ ፋጩቱን ይለቀዋል።

ኮ/ል አሊጋዝ ቂርስ የሚወዱት ሙዚቃ ነበረ በፋጩቱ የሚያሽሞነው ነው። ኮ/ል አሊጋዝ የተወለዱት ከአድዋ ተራሮች ግርጌ በምትገኝ ደርጎ ከምታህል መንደር ውስጥ ቢሆንም በልጅነታቸው ከቤተሰቦቻቸው ጋር ሄደው ባሌ ውስጥ በማደጋቸው ያሁኑ ሁለንታቸው ሁሉ የተያያዘው ከዚህ ጋር ነው። የጦር ኃይሉን በወጣትነታቸው ከተቀላቀሉ በኋላ

ካዳመጧቸው ልብን እንደጦር ሀሊናን እንደ ፍለባ ከሚቀስፉ እንጉርጉሮች ውስጥ የአብተው ከበደ “ሀደኮ” የሚሰኘው የአሮምኛ ሙዚቃ አንዱ ነው። ይህን ሙዚቃ ሲሰሙ ነፍሳቸው ጥልጥል፣ ሀሳባቸው ብጥል፣ አንጀታቸው ልውስ፣ እንባቸው ከልስ ማለቱ አይቀሬ ነው። አሁን ባለው የመከላከያ ኃይል ውስጥ ቁልፍ ቦታ ላይ ሆነው እንኳ ሲሰሙት ይህን ስሜታቸው ይሳበቅባቸዋል። ይህን ስሜታቸውን ደጋግሞ የተረዳው ማርዬ ዋቆ ማርዬ ፋጨቱን አቁሞ በድምፁ “ሀደኮ”ን እያሸምነም መሪውን በአዲስ ዘመን አቀባቸው ላይ ያጠማገዝ ገባ።

“ፌጊኛን ነ ደዋ መሌ
ሲያዱ ሂንዲፍኔ ሀደኮ
ማሊን ጎዳ ገሩ
ፌጊኛቲ ሃሃማቱ ነጋን ታይ።
...ርቀት ቢከልለኝም
(እናቱ) አንቺን አይጋርደኝም
ከለለኝ ያንቺን እይታ
ለርቀት ይብላኝለታ!”

ኮል አሊጋዝ አብረው ያንጎራጉሩ ዝመር። ይህ እንጉርጉሮ ለርሳቸው ነጠላ ትርጉም የለውም። ‘ለርቀት ይብላኝለት’ ሲሉ በፅንፈ ዓለሙ ውስጥ ያለውን፣ የሚሰፈርና የሚከነዳ ርቀት ብቻ ማለታቸው አይደለም። ዲካው የማይለካው በልቦች መካከል ያለው ርቀት፣ በተቃቀፉ ሰዎች ጠባብቅ መሀል፣ በተጨባጩ መዳፎች መሀል ያለው ከአድማስ የሚርቅ ርቀት፣ በሚታይና በማይታይ መሀል ያለ ሀሳባዊ ጥልቀት፣ ምጥቀትና ርቀት ሁሉ እንጂ። ለርሳቸው ያለው ትርጉም ይህ ብቻ አይደለም። ርቀት ያራቃቸው ከእናት ሀገራቸው እንደሆነም ያሳለሰላሉ። በእናት ሀገራቸውና በእርሳቸው መሀል ከቅርብ ርቆ የተጋረደው መጋረጃ እንደሆነም ጭምር።

“...ኢጂ ኬ ሲላ ዲዴ
በይቻፍ ኮራ ላቲ
....ዓይንሽ ግን እምቢ ብሏል
ለለቅሶ መንገድ መልምሏል።...”

በዚሁ ቅፅበት የማርዬ ዋቆ ማርዬ ልዩ ተንቀሳቃሽ ስልክ ጥሪ አለማ። እንጉርጉሮውን አቋርጦ አነሳው። ከወዲያ ጥቂት እንደለማ የግንባሩ ቆዳ እንደ ማታ ጎለል ተሸበሸበ። ዓይኖቹ ተንቦገቦገ። ከንፈሩ ተንቀጠቀጠ። ስልኩን ዘግቶ አፋን እንደከፈተ ወደ ኮል አሊጋዝ ዞረ።

“ምን ችግር ተፈጠረ!” ኮል እስከ ጥጉ ተጠግተው ጠየቁት።

“...ቀይ ወፍ 98 አዲስ አበባ ውስጥ ወድቋል። አንጎታ ወፋን እንድታነሳ ትዕዛዝ አስተላልፍ ነው ሚለኝ። ነገ አዲስ አበባ ውስጥ የሚደረገው ስብሰባም በፀጥታ ችግር ምክንያት መዛወሩን እንዲያሳውቁ ለርስዎ እንድነግር አክሱ ነግሮኛል።...”

ክልሌቱ

ጎንደር፣ ፲፮፻፹፯ ዓ.ም

ጎንደር እንደፈካ አበባ በምትስቅበት በዚህ ዘመን አንድ አስደንጋጭ ወሬ መላ ከተማውን አሸበረው። ከአንዲት አነስተኛ ቁልቢጥ ከምታህል መንደር የመነጨው ወሬ በድብቅ እንዲያገባ ንጉሡ ጥረት ቢያደርጉም የወሬው ምንጭ ግን ሹረት ሆኖ ሀገሩን ሁሉ አደረሰው። ንጉሡ አቤቶ ኢያሱ ነጋሪት አስጎስመው አዋጅ ቢያስነግሩም የህዝቡ ፍርሃት ሊሰክን አልቻለም።

አዋጅ ነጋሪው እንጥሉ እስኪወርድ ድረስ ይለፈልፍ ገፍመር። “...አዋጅ! አዋጅ! የሰማህ ላልሰማው አሰማ! ከዣንተክል ዋርካ ፊት ለፊት፣ ከአደባባይ ኢየሱስ በስተመስሪ፣ ከቤተመንግሥት በስተ ባሕር ያለው፣ ቅጠሉ እንደአርበኛ የሆነ፣ ግንዱ ጥቁር፣ በጋ ከክረምት ደርቆ የማያውቅ ዛፍ ይገኛል። ከዚህ ዛፍ ስር ያረፈ ሁሉ አልተነሳም። ጥላው ያረፈበት ሰውና እንስሳ ህይወቱ አልተገኘም። በዚህ የዛፍ ጥላ ተነክቶ የሞተ ብዙ ነውና ከዛፍ ጥላ ማንም ሰው እንዳያርፍ ሲሉ ዣንሆይ ተናግረዋል። ጌላ አልሰማንም እንዳትሉ። በግና ፍየል፣ አህያና ከብት ያላቸሁ ሁሉ እንሰራቸውን ወደ ዛፍ ጥላ እንዳይሄዱ አግዱ። ደርቻችሁንም ቢሆን ጠብቁ።”

ይህን ቀሳፊ ዛፍ ለማየት መላ ጎንደሪ ነቅሎ ወጣ። ለገበያ የመጣው ሁሉ የዛፍን አስፈሪ ወሬ ይዞ ስለሄደ ከምፅዋ እስከ አክሱም፣ ከቋራ እስከ ጎዣም ዛፍን ለማየት የመጡ ነበሩ። ብዙም ለወሬ ጆሮ አይሰጡም የሚባሉት ደገኞች እንኳ ፈረሳቸውን ኮልኩለው መጥተዋል። ዛፉ ነፋስ እንኳ የማያንቀሳቅሰው ይመስል በፀጥታ ችምችም ያለ ጥልቅ አረንጋጅ ቅጠሉን እንደ አርበኛ አበጥሮ ቆሟል። በዙሪያው የወዳደቁ የእንስሳትና የአዕዋፍ አስከሬኖች ይታያሉ።

“ይህ የክፉዉ ዘመን መጀመር ምልክት ነው” ይላል አንዱ።

“ታላቁ ፋሲል ረገሙን ይሆን? አቤቶሁን የሐንሰን አስቀይመን ነበር? አቤቶ ኢያሱስ ቢሆኑ ቂም ይዘውበን ይሆን” ይላል ሌላኛው።

በዚህ ሰሞን፣ ህዝቡ ዛፉ እንዲቆረጥሉት አጥብቆ ስለጠየቀ ታላቁ ኢያሱ ከአያታቸው ከፋሲል ቤተ መንግሥት ወጥተው ከዣንተክል ዋርካ ስር ለጉባኤ ተቀመጡ። ስለ ዛፉ መቆረጥ ህዝቡና ሊቃውንቱ እንዲመክሩበት አደረጉ።

በዚህ ጉባኤ ላይ ታላቁን ባለቅኔ፣ ክፍለ የሐንሰን ተከትለው አንድ ሽማግሌ ከወደ ደብረ ብርሃን ሰላሌ መጡ። ባህታዊ ይመስል ፀጉራቸውን ያስረዘሙ ናቸው። ከመናገራቸው በፊት ስለ ዛፉ የሚሰጠውን ፍርድ ይሰሙ ገፍመር። ባለቅኔዉ ክፍለ የሐንሰ ግን በንጉሡ ፊት ለዛፉ ቅኔ መወድስ ለመዝረፍ አስቦ መልሶ ተወው።

“ዣንሆይ !” አሉ አንድ ሌላ ሽማግሌ ከህዝቡ መሀል ከታቸውን እያጣፉ። “ይህ ዛፍ በጥላው ቢገለን እኛ ከጥላው አርቀን አለመሞት እንችላለን። የዛፍ ጥላ ጠዋትና ማታ በፀሐይ አንፃር ስለሚረዝም መርዘም እስከሚችልበት ያለው መሬት ተለክቶ ታጥሮ መቀመጥ ይችል ይሆናል። ነገር ግን ዣንሆይ! ይህ ዛፍ እዚህ ቆሞ አይቀርም። ፍሬ አፍርቶ ፍሬውም በነፋስ ወይም በወፎች ከተበተነ አገር ያዳርሳል። በዚህ ምክኛት ራሱን ባገራችን አራብቶ ይጨርሰናል። በአለም የሚገኝን ህዝብና እንስሳን ሁሉ ሊፈጅ፣ ምድርንም ባዶዋን ሊያስቀር ይችላል። ስለዚህ ጃንሆይ ‘ሳይቃጠል በቅጠል’ እንዲሉ ዛፉ ፍሬ ሳያፈራ ይቆረጥ ባይ ነኝ። እጅ ነስተው ተቀመጡ።

አንድ ሌላ ጎበጥ ያለ ጎልማሳ ሰው ከሚያጉረመርመው ህዝብ መሀል ድምፁን ዘለግ አርጎ ህዝቡን ፀጥ አሰኘው።

“እየውልዎት ዣንሆይ... በዚህ ምድር ላይ ካሉ ታላላቅ ዋርካዎችና ጥዶች በላይ! ከአርዘ ሊባኖስ፣ ከዝግባዎች፣ እንዴው ረዥም ከሚሉት ዛፍ በላይ እንደዚህ ዛፍ ሰይጣናትና እጋንንት የሰፈሩበት ዛፍ የለም።” ድምፁ እየቀጠነ ጉሮሮው የእንባ ሳግ እያነቀው መጣ። “ባለፈው ሳምንት ቀዝባ ልጀን፣ አበባ የመሰለ ልጀን ቀብሬአለሁ። ይኸውም በዚህ ዛፍ ጥላ ስር ሳያውቅ በማረፉ ነው። አስር እርምጃ ሳይራመድ ልንቁስቁስ ብሎ ወደቀ። እኔ ድፍት ልበልለት! ልጄ ወዳጄ! ልጄ!...እና ዣንሆይ ይህ ዛፍ ካልተቆረጠ ማን በጤና ይኖራል?!”

ሊቁ ክፍለ የሐንሰን ተከትለው የመጡት ሽማግሌ ወደ ንጉሡ ተራምደው እጅ ነሱና ወደ ህዝቡ ዞሩ።

ሲያልፉ ያለመነሳቱን ያዩት ኢያሱ በወርቅ ከዘራቸው ሲጎሽሙት የዘረፈውን ቅኔ ባላገሩ ሳይቀር በቃሉ አጥንቶታል።

በእስጢፋኖስ አዕባን እመ የሀልቁ፤

ዘበጠኒ ኢያሱ በወርቁ።

ቀጥታ ትርጉሙ

በእስጢፋኖስ ላይ ድንጋዮች ቢያልቁ

ደበደበኝ ኢያሱ በወርቁ።

ማለት ቢሆንም ለቅኔ አዋቂ ወርቅና ድንጋይ ተምሳሌታቸው የስድብ በመሆኑ ንጉሱ ሳይቀየሙት አልቀሩም። ድንጋይ የድንቁርና ወርቅም ቢሆን የደረቅ ሐቅ ተምሳሌት ተደርጎ ስለሚወሰድ። ደረቅ ሐቅ ሊቅ የማያለኝ በመሆኑ፤ የኢያሱን እውቀት ግልበት የሚያንፀባርቅ ቅኔ በመቀኘቱ ቂምም ሳይቋጥሩበት *አልቀሩም። ሆኖም ለክፍለ ዮሐንስ የተለዩ አክብሮት አላቸው። በተደጋጋሚ ወደ ቤተ መንግሥት ሲገባ ሲወጣ ስለሚታይ የጠበቀ ወዳጅነት እንዳላቸው በብዙዎች ዘንድ የታወቀ ነው። አሁን ከተሰበሰበው ህዝብ መሀል መርጠው የጠየቁት የአመንክዮ አቅሙን መዝነው ሊንቁትና በህዝብ ፊት ሊያዋርዱት ይሁን አይሁን አይታወቅም። ክፍለ ዮሐንስ ግን ያንን አዳፋ ልብሱን እያጣፋ ንግግሩን ቀጠለ።

“ዣንሆይ ከዚህ ከተሰበሰበው ህዝብም መሀል መርጠው ስለጠየቁኝ አምላክ ያከብርልኝ። በቀጥታ በሰዓፉ ከመናገሪ በፊት ስለ አያትም ስለ አፄ ፋሲል ቀጥሎም ስለ አባትም ስለ አቤቶ ሁን ዮሐንስ፤ የምለው አለኝ። አያትም ታላቁ ንጉሥ ፋሲል ታላቅነታቸውን ማንም ይመሰክራል። ነጮች እንኳ ይህን ያውቃሉ። ሽረ የፈረሳቸው የዛብል መቃብር እንኳ ይህን ይመሰክራል! ለእኔ ግን ታላቅነታቸው እናንተ ታላቅነታቸውን በምትገልጡበት መንገድ አይደለም። ለአንበሳ አይመትሩ...እንዲሉ ለእርስዎ መንገር ድፍረት ቢሆንብኝም ከቤተ መንግሥታቸው ቀጥለው የሰሩት ምንድን ነው?!...ጎንደር እንደ አበባ የፈካቸው በእውቀት ነው። በዛ የፍካት ዘመን...በአያቶችዎና በአባቶቻችን ዘመን...በአፄ ፋሲለደስ በኪነ ህንፃ ያሸበረቀቸው ጎንደር በስነ አእምሮም ማማ ላይ ወጥታ እንደነበር ያውቃሉ። ፀሐፊው ብራናውን ፍቆ ብዕሩን ፈቅፍቆ መጣ። እደ ጠቢቡም መደሻውን ሰብቆ ብቅ አለ። አፄ ፋሲል ከቤተ መንግስታቸው አጠገብ ባለሁለት ፎት ህንፃ አሰርተው ነበር።በዚህ ህንፃ ውስጥም መጸሀፍትን በማርቀቅና በመተርጎም

የተጠመዱ ብዙ ሊቃውንትን ከመላ ኢትዮጵያ ሰብስበውበት ነበር። እነዚህ ሊቃውንት ስለሚፅፉት፤ ስለሚፈላሰፉት፤ ስለሚተረጉሙት መጽሐፍ ቢያስቡ ቢከራከሩ እንጂ ስለሚበሉት ስለሚጠጡት አብሰልስለው አያውቁም! ልብስ የሚያቀርቡ፤ ምግብ የሚቀቅሉ፤ መጠጥ የሚቀዱ አርድዕት ንጉሡ ቀጥረውላቸው ነበርና። ይህ እውነት ነው፤ እርስዎም ያውቃሉ፤ የታሪክ ድርሳናትን በማገላበጥም ይገኛል። በዚህ የአበባ ወቅት በታላቁ የአባይ ወንዝ ላይ ድልድይ ተሰራ። በአንገረብ፤ በመገጭ፤ በቀህ ወንዞች ላይም ሳይቀር ድልድይ ተሰርቶ እገር ተገናኘ። ኑብያ ሁሉ ተገዛ።” ሊቁ ክፍለ ዮሐንስ ምንም ተናገረ ምን ይደመጣል። የሚለው ቢገባም ባይገባም፤ ቢሳደብም ቢያወድስም እሱን ማዳመጥ እንጂ አፍን ለመልስ ማሞጥምጥ አዳጋች እንደሆነ የታመነ ነው። በሱ ፊት ለመናገር በቂ አመክንዮ ከበቂ በላይም ጥልቅ እውቀት ስለሚያሻ ሳይሆን አይቀርም። እውቀት፤ ጥበብ፤ ቅኔ፤ አንደበት የተሰጡት ሊቅ መሆኑን ማንም አይክድም። ክፍለ ዮሐንስ አንዴ ንጉሡን አንዴ ደግሞ ህዝቡን እየተገላመጠ እያዩ ንግግሩን ቀጠለ።

“ታላቁ ፋሲል አለፉ። ለአቤቶ ሁን ዮሐንስ ዕራግ ማሰፊው የዘውዱን እክሊል ደፋላቸው። አዲሱ ንጉሥም መጽሀፍ በመመልከት፤ ከሊቃውንቱ ጋር በመከራከር ጊዜያቸውን ያሳልፉት ነበር። ግብርና ቀረጥም ሳይቀበሉ ሰሌን ሰርተው እየሸጡ ሀገር መሩ። ዘመኑ ዘመነ አእምሮ በመሆኑ ከሊቃውንቱ ባገኙት የፍልስፍና ተጽዕኖ ምክንያት መላጣ /ገጣጣ/ እህያ እንኳን እንዳይጫን አዋጅ አስነግረው ነበር። የአባቶቻችን ዘመን ይህን ይህን ያህል አበባ ነበር። የእውቀትና የመመራመር ዘመን ነበር።” አሰብ አርጎ ቀጠለ ሊቁ ክፍለ ዮሐንስ።

“አያትም ለሶስት ዓመት ያህል ማንም ነጭ ወደ ጦቢያ እንዳይገባ ያደረጉበትን ምስጢር ሳያውቁት አልቀሩም። አሁን እንደ አባብ ካብ ለካብ እየተሸሉኩኩ የሚገቡ ነጮች ስለዚህ ዛፍ የሚሰብኩትን ሰምቻለሁ። ቅድም አንድ ሰው ሲናገር የሰማሁት አለ፤ በዚህ ዛፋ ላይ አጋንንት ሰፍረውበታል ብሏል። ይህን ስብከት ያስተማሩት እነማን እንደሆኑ አውቃለሁ፤ ሶስት ነጮች ናቸው። የዚህን ዛፍ ምስጢር ለማወቅ ብዙ ለፍተዋል። ከእኔ ጉባኤ ቅኔ ሊማሩ ሁላ መጥተው አባርፈዋቸዋለሁ። ይህ ህዝብም እስከመቼ እንደ በግ እንደሚነዳ አላውቅም። መቼም መጽሀፍና መስቀል የያዘ ሁሉ ሊቅ ይመስለዋል። ዛፋ እንዲቆረጥ ስብከት የነዙት ሶስቱ ነጮች ናቸው። በእጃቸው በጽንጃቸው

የፃፉትን መጽሀፍ ይዘውት ሲዞሩ ሊቅ ይመስላሉ። ታሁን ቀድሞ ያለውን ታሪካችንን ስንመረምር የምናገኘው ይህንኑ ነው። በእኔ ገላውዴዎስ ዘመን የመጣው ቤርሙዴዝ የተባለ ነጭ አገር ቢበጠብጥ ጊዜ ከፋ ሂደት እንዲታሰር ተፈርዶበት ነበር። ቤርሙዴዝ ከከፋ አምልጦ አውሮጳ ከገባ በሁዋላ ስለ እኛ ጠባይ ለመሰሎቹ ነገራቸው። በምስጢር ማህበር አቋቁመውም ገንዘብ ከሰበሰቡ በኋላ እንዲህ አሉ 'ኢትዮጵያውን መጽሀፍ የያዘን ሰው ሁሉ የሚያከብሩ፤ በጠብ ለመጣ ግን ዓይናቸው የማይጨፍኑ ናቸው። እንደዚህ ስለሆነ ከኢትዮጵያ በእውቀት የሰለጠነትን መርጠን፤ በገንዘብም ሆነ በሚፈልጉት ነገር አባብለን እናምጣቸውና የሀገራቸውን ቋንቋና ጥበብ ትምህርት ካስተማሩን በኋላ እኛ መጽሀፍና መስቀል እየያዘን እንሄዳለን። በዚህ ስራችንን እንቀጥላለን' ተባለ። ተባብለው አልቀሩም፤ መጡ። ቀድሞ በፀሐይ ቆቡ የሚታወቀው ቤርሙዴዝም መንኲሻለሁ ብሎ መስቀልና መጽሐፍ ይዞ መጣ። ባገራችን ያሉትን ሊቃውንት ሁሉ አባብሎ ይዟቸው ሄደ። የጥበብ መጽሀፍቶቻችንንም በመርከብ ወሰዳቸው።" ክፍለ ሮሐንስ ይህን እየተናገረ በቁጭት በገንሡ ፊት ይንጎራደድ ገርመር።

"ይህ የምናገረው የራሴ የፈጠራ ወሬ ወይም ድርሳን አይደለም፤ እውነት ነው በአምላክ ስም እምላለሁ፤ እኔ በናንተና በታላቁ ንጉሣችን ፊት አልዋሽም፤ ካገራችን የወሰዷቸውን ሊቃውንት በቅንጦት አዘናገታቸው። በሮማ በቅዱስ አስጢፋኖስ ገዳም፤ ከቅዱስ ጴጥሮስ ካቴድራል አጠገብም በሮማ ውስጥ ለኢትዮጵያ ሊቃውንት ቤተ መዝገብና ማረፊያ አቋቁመው ነበር። በዚህም ቋንቋችንና ጥበባችንን አስጣፋላቸው። ከዚህ የወሰዷቸው ሊቃውንት እነማን እነማን እንደሆኑ ልንገራችሁ፤ ዘጠኝ ናቸው። ስምንቱ እዛው ሞተዋል። አንዱ ብቻ ይህንን ታሪክ ፅፎ ከሮማ አምልጦ ወደ ሀገራችን ተመልሷል። አሉ ከፃፈው ታሪክ ላይ ተነስቼ ነው እየነገርኳችሁ ያለሁት።" አነስተኛ ጥቅል ተርትሮ የሰዎቹን ዝርዝር ያነባላቸው ጀመር። "ሊቁ እንጦንስ ዘጣቁላ፤ መምህር ተስፋ ጽዮን፤ ማርቆስ ዘዳዋሮ፤ መቃርስ ወጊዮርጊስ ዘደብረ ሊባኖስ፤ ሃብተ ማርያም ዘበጌምድር፤ ተክሌ ዘዲማ፤ ሊቁ ያዕቆብ ናቸው። ስምንቱ እነዚህ ናቸው። የእነዚህ የስምንቱን ስም ሮማ ሂዳችሁ እዩ። ስምንት መቃብሮች ታገኛላችሁ። በመቃብራቸው ላይም ስማቸው በድንጋይ ላይ ተቀርጿል።"

ወደ ህዝቡ በቀስታ ተመለከተ። ወደ ንጉሡም ገልመጥ አለና እንዲህ አለ። "እሁን ስለዚህ ዛፍ ከናንተ መካከል የሚያውቅ የለም። እውቀታችሁ

ጥላው መግደሉን ማወቃችሁ ብቻ ነው። ማን እንደተከለው? ለምን እንደተከለው? ለማን እንደተከለው? ፍሬው የምን እንደሆነ? ለምን እንደሚገል፤ ሁሉ አታውቁም። 'ይቆረጥ' የሚሉት አፎች ብዙ ሆነው ሲከፈቱ አየሁ። ይመርመር የሚል አፍ ግን አንድ ብቻ ሰማሁ።" ብሎ ተቀመጠ።

"ታዲያ ያንተ ሃሳብ ምንድን ነው?" አዲሱ አስታውሱት።

"እኔማ ...ገናንሆይ..." ብሎ መልሶ ብድግ አለ። "ኢየሱስን ይሰቀል፤ ይሰቀል ሲሉት ከነበሩት ልሳኖች ወገን ካልሆንኩ በቀር፤ ይህን ዛፍ ይቆረጥ ብዬ ከመንጋው ጋር አልጮህም።" ትንሽ ተንጎራደደ። መልሶ የምፀት ሳቅ ስቆ ንግግሩን ቀጠለ። "ቂቂቂቂቂ...ስለዚህ ዛፍ ምንነት አሁን የሚነግረን ማጣታችን አይደንቅም። ነገ ስለኛ የሚነግረን እናጣለን። እርስዎ ግቢ ውስጥ የሚቀለቡት በጎች (ሊቃውንቱን ማለቱ ነው) ለመቼው ፋሲካ ለሽያጭ እንደሚቀርቡ አላውቅም። የመጀመሪያዎቹ ትጉሃን ሊቃውንት በአፈ ጮሎዎች ተተኩ።" ክፍለ ሮሐንስ እጅ ነስቶ ተቀመጠ።

ንጉስ ኢየሱስ በዛች የወርቅ ከዘራቸው መሬቱን ሲቆረቁሩ ቆይተው ቀና አሉ። "አዩ ጎድ!" አሉ አስቀጥለው። "አባቶቻችን ብዙ እፅዋትን ከዱር ቀምሰው ቢመገቧቸው ለመዱ። አረሞችንም አልምደው ሰብል አደረጋቸው። ማርያም ቢሆን ከዱር ሳይቀምሱት በፊት መራራ ሳይሆን አይቀርም። እነሱ ቀምሰው ለምግባችን ከሰጡን በቀር እኛ ቀምሰን የምንበላውን አላበዛንም። ይህ ዛፍ በርግጥ ጥላው ይገድላል። ለምን እንደሚገድል ሊቃውንቶቻችን እስከሚነግሩን አናውቅም። ምናልባት ይህን ዛፍ ብንቀምሰው ጣፋጭ ሊሆን ይችላል። ወይም ለብዙ ነገር የሚጠቅም ይሆናል። ቅመሱት ብዬ አላስገድዳችሁም፤ ቢያንቁት እንኳ ዛፉን የሚጠጋ አይኖርምና። ዛፉ አይቆረጥም፤ በሰፊ አጥር ይታጠራል። እንስላና ሰው ወዳጥሩ እንዳይገባ የሚጠብቅ ዘብም ይቆምለታል። ከዛሬ ገናም ይህን ዛፍ ለማጥፋት የሚቃጣ ሁሉ ሞት ይፈረድበታል። ከገናንተክል ዋርካ ቅርንጫፎች በአንዱ ላይ በገመድ ተንጠልጥሎ ታዩታላችሁ።" ህዝቡ በፍርዱ ተደናግጦ ዝም ሲል ፀጉራው ሽማግሌ ለንጉሡ እጅ ነሱ። "ንጉስ ሆይ ሺህ አመት ይንገሡ። ...ዛፉን ለመጠበቅ፤ ዘብም ሆኖ ለመቆም ግርማዊነቱ ይፍቀድልኝ።"

ለዛፉ ተፈርዶለት ጉባኤው ተበተነ። ጠባቂም ቆመለት። የጎንደር ባለቤቶችና አዝማሪዎች ግን ዛፉን የቅኔያቸውና የግጥማቸው ማዕከላዊ ጭብጥ አርገውት ከረሙ። ለብዙ ዘመናትም ቅኔ በጉባኤ ሲዘረፍበት ግጥም ሲደረደርለት ኖረ።

“የኛን ዛፎች ሁላ ስንንቅ ስንጠላ
ያገራችን ጦስኝ ስንንቅ ስንጠላ
ያገራችን ደቅማ ስንንቅ ስንጠላ
ለካስ ከጌሾ ነው የሚጠመቅ ጠላ።”

“ዛፍም ምስጢር አለው ጥንትም ሲፈጠር
አረም ምስጢር አለው ጥንትም ሲፈጠር
ለካስ ሽንብራ ነው የሚጠረጠር ”

ደሞ ሌላ ረጅም አዝማሪ ከብልኮ ሰፈር እንዲህ ሲል ገጠመ።

አባታቸው በርግጥም ወገኛ ነበሩ
ዓዲቁ ዮሐንስ ደግ ሰው ነበሩ
ገጣባ አህያ፤ እንዳይጫን ብለው፤ አዋጅ አስነገሩ።
አቤቶ ኢየሱም፤ ባባቱ ትልም ሄዶ
ዛፉን የቆረጠ፤ ይቆረጣል ብሎ ቢያስነግር መች አብደ።
ተንግዴህ ጎንደራ፤ ተው አትመን ጥላ
ተው እንግዲህ ጦቢያ፤ ተው አትመን ጥላ
ገድሎ ጨረሰነ፤ ያልነው ለክለላ።

ሰለስቱ

ፈረንሳይ፥ ፲፱፻፴፱.ም

የፓሪስ ጎዳናዎች በህዝብ ተጥለቅልቀዋል። ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሰላሴ ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ፤ በታላላቅ የፈረንሳይ ሹማምንት ታጅበው ፓሪስን በመጎብኘት ላይ ናቸው። የደፉት ባለግርማ ሞገስ ባለነጭ መነሳንሱ ዘውድ ቁመታቸውን ቢገዳደርም ያችን እጃቸውን እያውለበለቡ ለረገላው ላይ ግርማ ሞገስ ተጎናጽፈው ሲያልፉ፤ የፓሪስ ህዝብ ታላቁን የጥቁር ህዝብ መሪ ባይነት በብረቱ በማየቱ በጩኸቱ ምድሩን ያናውጠዋል። በታላቁ የኤፍል ማማ ሲዞሩም የመንገዱ ግራና ቀኝ በህዝብ እንደተጨናነቀ ነበር። ከዚያ ቀደም ለማንም መሪ ተደርጎ በማያውቅ ሁኔታ አያሌ መድፍ ሲተኮስ ፓሪስ ተንቀጠቀጠች። ነገሩ ያልገባቸው ፈረንሳውያን “ይህን ያህል ፈንጠዝያ ከምን የተነሳ ነው?” ሲሉ እያጉረመረሙ ነው። “ሁለተኛው የአለም ጦርነት እንደ ጊደር ሽል ከአምብርቱ እየገፋ ወደ ፓሪስ በተቃረበበት ሰዓት ይህ ፈንጠዝያ ከምን የመጣ ነው?” በተለይ ጥቁሮች እንደሰው በማይታዩበት በዚህ ዘመን፤ ለአንድ ጥቁር አፋሪካዊ መሪ ይህን ያህል ግርግርና ማሽቃበጥ የፈጠሩት የፈረንሳይ ባለስልጣናት ትችት ደርሶባቸዋል።

ፈረንሳይን እንደ ሁለተኛ ሀገራቸው የሚያይዋት ንጉሠ ነገሥት ኃይለ ሰላሴ፤ ሀገራቸውን ጥለው ቢሰደዱም እንደ ንጉሥ እንጂ እንደ ሰደተኛ ሳይታዩ የተደረገላቸው ደማቅ አቀባበል፤ ለፈረንሳይ በዚህች እለት ካበረከቱት ገጸ በረከት አንፃር ቢያንስ እንጂ እንደማይበዛ ስድስቱን ጠቢባን በመምራት የመጡት አዛውንት ሲርጋጋ ያምናሉ። ጠቢባኑን ንጉሡ ወደ አውሮጳ ከተሰደዱ በኋላ በጅቡቲ በኩል በግዙፉ መጽሀፍ ጋር በባቡር ጭነው ካስወጧቸው በኋላ በመርከብ ተጓጉዘው ፓሪስ ከገቡ ሳምንት አልሞላቸውም። ንጉሡ ይህን ያደረጉበት ምክንያት ለፈረንሳይ ካላቸው ፍቅር ወይም ሀገር ውስጥ ቢሆን ኖሮ በጣሊያኖች እጅ እንዳይገባ በማሰብ ይሁን አይታወቅም። ንጉሡ በግልፅ ለህዝብ ሰላምታ እየሰጠ ከሚያልፉበት ክፍት ለረገላ ኋላ ራቅ ብሎ በሚከተል ክፍት መኪና ውስጥ በፈረንሳይ የጦር መኮንኖች ታጅበው፤ ስድስት ሊቃውንትና

በምድር ላይ ግዙፍና እጅግ ተፈላጊ የሆነው መጽሐፍ ይከተላሉ።
መቢባትን በየተራ የሚመለከቱት ሲርጋጋ ልጃቸው በርናባስን በደንብ
ሁሉን ነገር እንዲመለከት እየመከሩት ነው።

“እነዚህ ነጮች” አሉ አዛውንቱ ሲርጋጋ ግራና ቀኝ በጨከትና በጭብጨባ
የሚያጅባቸውን ህዝብ እየተመለከቱ። “ልዩ ፍጡር እንዳይመስልህ።
እየሰማህኝ ነው?” በርናባስን ወደ ጆሮው ተጠግተው እያንሸካሸኩ።
“በእውቀትና በሃብት ቢበልጡን ኑሮ በዚህ ግዙፍ መጽሐፍ ለብዙ ሽህ
ዓመታት ያካበትነውን እውቀታችንን አይመችም ነበር። ይህ ሁሉ ፈንጠዝያ
ለዝንሆይ የተደረገ እንዳይመስልህ። ለዚህ መጽሐፍ ነው። ከንጉሠ
ነገሥት ምኒልክ ዘመን ገምሮ ሲመኙትና ሲፈልጉት የኖሩት ሌላ
እንዳይመስልህ ይህንን መጽሐፍ ነው። ባቡር የሰሩልን ሁሉ ለሌላ
እንዳይመስልህ።” እንገቱን ጠምዘው ፊቱን አዙረው ተመለከቱት። “ምን
አሻግረህ ሴት ሴት ታያለህ። እየሰማህኝ ነው?”

“አዎ አባ እየሰማሁህ እኮ ነው።”

“ልብ ብለህ ማየት ያለብህ ሴቶችን አይደለም! መንገዶችን ነው!”

“ምን ያረገልኛል መንገዱ?”

“እዚህ ለምን ይገኛህ እንደመጣሁ ነገ እነግርሃለሁ። ደም እንዴት ነው
ዝናህን የለበሰከው? ሽኩፍ አርገው እንጂ። ከውሃ የወጣ አሳ መለልክላ?
ደም አዲስ ነገሮችን ስታይ እንደሱ አፍክን ከፍተህ መሆን የለበትም።
እንደዚህ ብለህ ነው።”

ቀና ብሎ የአባቱን ዓይኖች ተመለከታቸው። ሽበት ወረር ያረገውን
ቅንድባቸውን ኮስተር አድርገው ህዝቡን በኩራት እየተመለከቱ አሳዩትና
ፈገግ አሉ። ያባቱ አኳኋን አስቆት ፈገግ አለ።

“አዎ እንደሱ! የኔ ጎበዝ። ጎበዝ ሳትሆን አትቀርም። እንኳን ይዝህ
መጣሁ። አይደል?”

“አዎ አባዬ እንኳንም አመጣሽኝ።”

“ውሳኔዬ ትክክል ነው ማለት ነው።”

በደስታ ተመለከታቸው። ትክክሉን መታ መታ አርጉት። “አያቱ እንዳንተ
ጎበዝ ነበር። ሊቅ! ደም ቆፍጣና ጀግና። መልክህ እሱን ይመስላል። ልብህ
እንደሱ እንቆቆ ከሆነ ጀግና ነህ ማለት ነው። አይደለም?”

“ጀግና ነኝ አባዬ። ጀግና እሆናለሁ። ከፈለክ ከዚህ ነጭጭ ጎረምሳ
እንዱን ትግል አጋጥመኝ ሰርጅቴ ነው የምቆለምመው።”

“አይደለም! አይደለም! ቂቂቂ...ጉብዝና እንደ አህያ መራገጥ አይደለም።
ዝናህን መሆን በዚህ ነው።” በአመልካች ጣታቸው ሽበት የወረሰውን
የጭንቅላታቸውን ሥር እየነኩ አሳዩት። ፈገግ አለ-ወጣቱ በርናባስ።

አርባዕቱ

ጎንደር፣ደብረብርሃን ስላሴ፣፲፱፻፺፰ዓ.ም

ከወደ ምስራቅ፣ የጠዋቷን ፀሐይ እግር ተከትሎ የሚነፍሰው ነፋስ ላመል ታህል ከላይ የደረበቻትን ነጠላ ሊቀማት ይታገላል። አጭር ጉርድ ቀሚሷን እስከመቀመጫዋ ገልቦ የፊት ጭኖቿን ጭምር ከፊት ለፊቷ ለሚመጡት ጎረምቶች ሲያጋልጣት ለመሸፈን አልቻለችም። ወደኋላ ዘራ ልትተገን ብትልም አልሆነም። ከኋላዋ የወደቀው ረጅሙ ጥላዋ እስከጭኑ ተገልቧል። ከጥላዋ ራስ ላይ የተበታተነው ረጅሙ ፀጉሯ ከመንገዱ ዳር ከሩቅ ተቀምጦ ሳንቲም እያቃጨለ ከሚለመን የኒ ብጤ ላይ ይውለወጣል። በግራ እጇ ባንጠለጠለችው ልዩ ሻንጣ ለጥንታዊው ደብረ ብርሃን ስላሴ ቤተ ክርስቲያን በስዕለት ሽፋን የሚገባውን አብረቅራቂ መጋረጃ ይዛለች። በቀኝ እጇ በተንቀሳቃሽ ስልኳ የተደወለላትን ስልክ ከጆሮዋ አፎት ለግታ ታናግራለች።

“...ልክ ነው ፕሮፌሰር! ልክ ነው።” ከወዲያ ጥቂት አዳመጠች። “አዎ። አሁን መጋረጃውን ልሰጥ እየሄድኩ ነው” ነፋሱ አላሰማት ሲል የተንቀሳቃሽ ስልኳን የጎን ቁልፍ ተጭና ድምጹን ጨመረችው።

“ምን አሉኝ ፕሮፌሰር ብሬመን?”

“ቀስ ብለሽ አዳምጭኝ።” አሉ ፕሮፌሰር ብሬመን ድምዳሜውን ጎተት አድርገው። “መጋረጃው መሠጠቱ ብቻ አይደለም ዋናው ነገር። በቤተ መቅደሱ ውስጥ ያለው ረጅሙ መንጠላዕት ወርዶ በምትኩ አብረቅራቂው መጋረጃችን መስቀል አለበት። አለበለዚያ በቤተ መቅደሱ ውስጥ ያለውን እንቅስቃሴ ቀርቦ ሊያስተላልፍልን አይችልም። ‘መጋረጃው ተዘርግቷል’ ብለሽ እንድትነግረኝ ብቻ ነው የምፈልገው። አዎ ይህንን ድምጽሽን ብቻ ነው መስማት የምፈልገው። ከአንድ ሳምንት በኋላ እኔ ራሴ እመጣለሁ። በቅዱስ ፓትርያርኩ ሹመት ከእስክንድርያ የመጣው ቁስ ፌጦ ከሁለት ቀን በኋላ ደብረ ብርሃን የብፁዕነታቸውን የሹመት ደብዳቤ ይዞ ይደርሳል።” ልትናገር ስትል አቋረጧት።

“ቆይ አድምጭኝማ። ቁስ ፌጦን እንዳታስቀይሚው። ዘና በይ ወይዘሪት ኒክ። ይህ ላንቺ ፈታኝና አስደሳቹም ጊዜ ነው። ከዚህ በፊት ማንም

ተመራማሪ ያላደረገውን ጀብዱ እየሰራሽ መሆኑን አወቁ። በሁለት ወራት ውስጥ ሁሉን ነገር እንጨርሰዋለን። ትሰሚኛለሽ? ቁስ ፌጦን ግን ጅራቱን ይዘሽ መከተል አለብሽ። ወደ ሲኦል እየወረደ ቢሆን እንኳ እጆችሽ ጅራቱን መልቁቅ የለባቸውም። ስለዛ ቤተ መቅደስ ካንቺ የበለጠ እውቀት አለው። አባቱ ኮሚኒስት ከመሆናቸው በፊት በዛ ቤተ መቅደስ ውስጥ በቅስና ያገለግሉ ነበር። እሱም ቢሆን በልጅነቱ ዲያቆን ሆኖ ገብቶበታል።”

አቋረጠቻቸው። “ይህን ያህል ደደብ አይደለሁም። የማውቀውን ነገር አስራ የሚደጋግምልኝ ሰው እየሰደበኝ እንደሆነ ነው የምቆጥረው። እርስዎ እንዳሉት ቁስ ፌጦ የፓትርያርኩን የሹመት ደብዳቤ ይዞ እዚህ የሚደርሰው ከሁለት ቀናት በኋላ አይደለም። ከዛሬ ወር በፊት እዚህ ደርሶ ሹመቱ ፀድቆለታል። የደብረ ብርሃን ስላሴ ደብር አድራጊ ፈጣሪ መሆን መቻሉን ትናንት ማታ አጫውቶኛል።” ይህን ስትል ረጅሙንና በአንበሳ ቅርፅ የተሠራውን የደብሩን በር አልፋ እየገባች ነበር።

ህዝቡ የአሁኗ ጧቱን ስብከት እየሰማ ደረሰች። ትምህርቱን እየሰጠ ያለው ለህዝቡ እንግዳ ፊት ያለውና ከጥቂት ቀናት በፊት ከእስክንድርያ በብፁዕነታቸው ሙሉ ሹመት የመጣው ቁስ ፌጦ ነው።

“ምዕመናን! በሙሴ ጊዜ፣ በብሉይ ኪዳን፣ እግዚአብሔር ሰዎችን እንደ ጋጢአታቸው መጠን እየተከታተለ በለምጽና በደዌ ይቀጣ ነበር። ከክርስቶስ መምጣት ወዲህ ግን ይህን ክትትሉን አቁሟል። ሁላችንም የጋጢአታችን ዋጋ የምንቀበላት በወዲያኛው ዓለም ነው። ሙሴ ኢትዮጵያዊቷን በማግባቱ አሮንና ማርያም በመቃወማቸው ማርያም ተቀጣች። አሮንን ለምን የማረው የመስላችኋል? ዳዊት በቤተ መቅደስ ውስጥ ካህናት ብቻ እንዲበሉት የተፈቀደውን በልቷል። ምንም አልሆነም።” ከብሉይና ከሀዲስ እየጠቀሰ ሲሰብክ አብረቅራቂውን መጋረጃ የያዘችው ሴት ተቀምጦ ስብከት የሚሰማውን ህዝብ አቋርጣ ‘ስለቷ’ ከአዲስ መጤው ቁስ ኋላ ተቀምጦ ሰዓቱን ለሚመለከተው የዕለቱ መርህ ግብር መሪ ከብጣሽ ወረቀት ጋር ሰጠችው።

ቁስ ፌጦ ስብከቱን እንደጨረሰ የመርህ ግብር መሪው ብጣሷን ወረቀት አስረከበው። በግራ እጇ ራሱ ላይ ያለችውን አዲስ ቆቡን ገፋ እርጎ ካስተካከለ በኋላ “በጣም ጥሩ!” ሲል ወረቀቷ ላይ እንዳቀረቀረ ተናገረ።

ምዕመናን! ይህች ልጅ..." ከመርሀ ግብር መሪው በስተግራ ስዕሉን ልታስገባ ወደቆመችው ሴት በመስቀሉ እየጠቀመ። "... በጎንደር ዩኒቨርሲቲ የህክምና መምህርት ስትሆን 'ሰዚህ ቁም ነገር ካደረሱኝ ስል ከዚህ ቀደም ይህን መጋረጃ ለስላሶች ተስዬ ነበር። ስዕሉ ካሰብኩት በልጦ ስለደረሰልኝ ይኸው ዛሬ ስዕሉን ይገዢ በእናንተና በስላሶች ፊት ቆሜአለሁ' ትላለች እባካችሁ አንድዜ አልል ብላችሁ ተቀበሏት።" ከፊሉ ከንፈሩን እየመጠጠ ከፊሉም አልል እያለ ስዕሉን ተቀበላት። አብረቅራቂው መጋረጃ በህዝቡ ፊት ሲዘረጋ ከፀባኦት አሞሽልኮ የወረደ እንጂ በሰው እጅ የተሠራ አይመስልም፤ ጭብጨባው የበለጠ አስተጋባ። አልልታው ሊያባራ አልቻለም። መምህርት ኒኮ በደስታ ትፍለቀለች ጀመር። ወደ ቄሱም ተጠግታ መስቀል ተሳለመች።

አዲስ አበባ፡ኢትዮጵያ

ሰኔ ፲፱፻፺፰ዓ.ም

ሌሊት 7:22

አራት ኪሎን ቆፈን ኩርትምትም አድርጓታል። ዶፍ ዝናብ ባፍ ባፍንጫዋ ይደፍቃታል። ለማይዋን ከሚሰነጥቁት የመብረቅ ብልጭታዎች በቀር ብርሃንዋ የጨለማ ጋቢውን ተጎፋፍኗል። በድንገት የጠፋውን መብራት ተከትሎ ወደ ቤተ መንግስቱ የሚያደርሱ መንገዶች በሙሉ ዝግ ሆነዋል። በአራት እግርም ሆነ በሁለት እግር በዚያ ውልፍት የሚል የለም።

ለቤተ መንግሥቱ ጀርባቸውን ሰጥተው ከታች በሚታከኩት አውራ ጎዳናዎች ላይ አፈሙዞቻቸውንና ዓይኖቻቸውን እኩል የሚያቀላጩልጩት ወታደሮች፤ በዓይነ ቁራኛ የሚጠብቁት ቤተ መንግሥት በቀያይ ወፎች ሲወረር ምንም ሊያደርጉ አልቻሉም። እጅግ በጣም ጥቂቶች ብቻ እንጂ፤ እነዚህ ቀያይ ወፎች ከተራ ወፍነት የዘለሉ መሆናቸውን ብዙዎቹ አያውቁም። በየመጠበቂያ ማማዎች ላይ ያሉት ጥቂት ስልኮች ብቻ ሥራ በዝቶባቸዋል።

በዚሁ ቅፅበት አንዲት በዝናብ የበለበሰች ሴት በፓርላማውና በቤተ መንግሥቱ መሀል ባለው ጎዳና ስታልፍ ከጀርባዋ “ቁሚ” የሚልና የሚቀባበል መሳሪያ ድምፅ እኩል ለማች። ፊቷን ሳታዞር እንደ ሐውልት ደንገዛ ቆመች። ተንቀሳቃሽ ስልኳን ከጀርዋ ላይ ለማንሳት እንኳን አልደፈረችም። በሌለኛ እጇ የሞተ የሚመስል ቀይ ወፍ ከንፋን ይዛ እንጠልጥላለች። የለበሰችውን አጭር ስስ ጉርድ ዝናብ ዳሌዋ ላይ

አላጥቆታል። ከላይ የተበተነው ፀጉሯ ጎርፍ እንደ ደፈጠጠው የበቆሎ ስብል በአንገቷና በፊት ተለሸሸለች።

በአፈ መብች መከበቧን ስትረዳ ከጆሮዋ ላይ ባላላቀቀችው ተንቀሳቃሽ ስልክ አንገራቸውን።

“ቀይ ወፍ ዘጠና ስምንትን አንስቼዋለሁ። ከፓርላማው ፊት ለፊት በአፈመብች ተከብቤያለሁ።”

ከወዲያ ጥቂት አድምጣ ቀጠለች

“ተይገላለሁ፤ አልችልም፤ ማርዬ ስማኝ የምልህን፤ አልችልም!!”

አሁንም ጥቂት አዳመጠች።

“ተከብቤያለሁ ይህን ለማድረግ አይቻለኝም። ማርዬ...”

ጆሮዋን የሚበሳ ጠንክር ያለ ድምጽ ተከተላት

“አምልጪ አንጎታ አምልጪ፤ ወፉን ጥለሽም ቢሆን አምልጪ...”

በብስጭት ጥርሷን አፋጨቺው። “አልችልም!”

ታዲያም አያሱ እስከ ቁርጭምጭሚቱ የለቀቀውን ጥቁር የዝናብ ልብስ ውሽንፍና እስከ ትከሻው ገልቦ እንደ ባንዲራ እያውለበለበበት፤ ከመኪናው ወርዶ ወደ ቤተ መንግሥቱ በር ሲራመድ፤ ቡናማ ባርኔጣውን ደሞ ከራሱ ላይ ወጨፎው ነቅሎ በሾሎ ጦሮች ከተሠራው የቤተ መንግሥቱ አጥር ላይ ወስዶ ደፋት። ባርኔጣውን ሁለቱ ደህንነቶች ተሽቀዳድመው ወደ ተጋለጠ ራሱ እንደመለሱለት ወደ ቤተ መንግሥቱ ግቢ ዘልቆ፤ ሽቅብ ወደ ዛፎች ያንጋጥጥ ጀመር። ጥቅጥቅ ያለው የዝናብ ነጠብጣብ ዓይኑን እየወጋው በጥዶችና በባህር ዛፎች ላይ የሰፈሩትን ቀያይ ወፎች ራሱን እየነቀነቀ ይመለከት ጀመር።

ቀያዮቹ ወፎች ዛፎቹን የቂጦ ተክሎች አስመስለዋቸዋል። ደሞ እንደብዛታቸው ምንም ደምጽ አያሰሙም። መጠናቸው ጭብጥ ጭብጥ እንኳ አይሞላም። አጥብቆ ሲመለከታቸው እንዳረጋገጠው አንገታቸው ላይና የከንፎቻቸው ጫፍ ላይ ጥቋቁር ናቸው። ከዓይኖቻቸው አልፎ

አልፎ ቀጭን ብርሃን ይፈልቃል። ዓይኖቹን ከቀያዮቹ ወፎች ላይ ሳይነቅል ተንቀሳቃሽ ስልኩን ጆሮው ላይ ደቀነው። “...ክቡር ጠቅላይ ሚኒስትር ወደ ቤተ መስግሥቱ የሚያደርጉት ጉዞ ለጥቂት ሰዓታት እንዲዘገይ ይደረግ።” ስልኩን ወደ ኪሱ መልሶ ቤተ መንግሥቱን እየተዘዋወረ ያስሰ ጀመር። በውጪ በኩል ዞሮ በስተምስራቅ በቤተ መንግሥቱ ዙሪያ የሚገኙትን የግቢ ገብረኤል፤ የበዓታንና የኪዳነ ምህረትን ቤተ ክርስቲያናት ሾልኮ በላይ በፓርላማው በኩል ወጣ። በፓርላማው ማማ ላይ ባለው የማይቆጥር ሰዓትና ከሰንደቁ ተጠምጥሞ የማይውለበለብ ባንዲራ ላይ ሳይቀር ቀያዮቹ ወፎች ሰፍረውበታል። ከፓርላማው ፊት ለፊት ጠመንጃ ወደ ተወደረባትና ቀይ ወፍ ይዛ ወደ ቆመችው ሴት ተመለሰ። በዚሁ አፍታ ባልታወቀ ምክንያት ቀያዮቹ ወፎች ቤተ መንግሥቱን ለቀው የአዲስ አበባን ሰማይ እየሰነጠቁ ወደ ሰሜን ባንድነት ተወነጨፉ። ሴቷ ከያዘችው የሞተ ከሚመስለው ወፍ በቀር በዚያ የቀረ ቀይ ወፍ የለም።

የታዘዘው ሄሊኮፕተር እየተንደቀደቀ ሲመጣ አንድም ቀይ ወፍ በአዲስ አበባ ላይ አይታይም ነበር። ወፎቹ እንደ ጥይት ተወንጭፈው አንድ ላይ ሲበሩ ያሰሙትን የሚሰቀጥጥ ድምፅ በእዝነ ሀሊናው መልሶ እየሰማ ወደ ሴቷ ተራመደ-ታዲያም።

ጎርጎራ ሰሜናዊ ጣና

የፀደይ ወቅት፡፡፲፱፻፶፱ዓ.ም

ሚራዥ አፍኖት የሰነበተውን መርዶ ሲነግራት መንደርደሪያ በማጣቱ በአእምሮው ምን እያሰበ እንደሆነ እንኳ ማወቅ አልቻለም። የሲጳራን ዓይኖች ለደቂቃዎች ቡዝዝ ብሎ ሲያይ ቆይቶ ከፊት ለፊታቸው የተንጣለለውን የጣና ሐይቅን ተገላምጦ ተመለከተው። ከሐይቁ ባሻገር በአቸፈር ሰማይ ላይ የቆመች የምትመስለው ፀሐይ አቅላልታ ለመጥለቅ ታዘግማለች። ዙሪያዋን በጥቋቁር ደመናዎች ተሸምንሙና በረቂቅ ሰለሊ የተቀሸረች ስዕል መስላለች ። የሚዋጉት የብርሃን ጨረሮቿ በመለዘባቸው ቀይ ቂጣ የመሰለችውን ፀሐይ በዓይኖቹ ሙሉ ሲቆርስ ቆይቶ መልሶ ከሲጳራ ጋር ተቃቅፈው ከተቀመጡበት የጣና ዳር ቋጥኝ ሥር አይኖቿን ወረወራቸው።

ከልሙ አፈር ላይ የተቆረጠ የእንሽላሊት ጅራት ይንፈራፈራል። ከጥጉ የባዶ እግር ዱካ አለ - የአሽከር ዱካ። የተቆረጠው የእንሽላሊት ጅራት ያለ አረፍት ይንፈራፈራል። ቀና ብሎ ወደጎን ቢያይ አንድ ጉብታ ላይ ተቀምጦ ዋሽንት የሚነፋ እረኛ ተመለከተ። የተቆመጠው የእንሽላሊት ጅራት መንፈራገጡን አላቆመም። ይንፈራገጣል! ይወናወናል! አፈሩን ይበትናል።

“አየሽ ሲጳራ...” ቀና ብሎ አፈሩ ላይ የሚንፈራገጠውን የእንሽላሊት ጅራት በዓይኖቹ ጠቆማት። “ይህ የእንሽላሊት ጅራት እንኳ ተስፋ አለው። እኖራለሁ ብሎ በግድ ይንፈራገጣል። ገና እስከ መጨረሻዋ ህቅታው ይንፈራገጣል። እንዲህ በቀላሉ የሚሞት አይመስልም። የዚህ ጅራት ባለቤት የነበረው እንሽላሊት ግን እስከ ጎደሎነቱ ጉዞውን ቀጥሏል።”

“ምን እያልክኝ ነው ሚራ?...” ሲጳራ ሆኗን ባርባር እያላት ጠየቀችው።

“ይገባሻል ሲ...። ይህ አንቺን ለማስረዳት ቀላሉ ምስሌ ነው።”

“እያልክኝ ያለኸው... ሲጳራ ጅራት ናት። ተቆርጣ እየተንፈራገጠች ነው። ነገር ግን ሲደክማት ትሞታለች። ሚራዥ ደግሞ እንሽላሊቱን ነው! እስከ ጎደሎነቱም ቢሆን ጉዞውን ይቀጥላል! ወደ ታላቁ ተራራም ይገባል። በዚያም የዴርቶጋዳ ወንድሞቹና የትግል ጓደኞቹን ይቀላቀላል። ሲጳራ እስከምትችለው ተንፈራግጣ፤ ከአካሏ ተነጥላ ትሞታለች። አዎ! እያልክኝ ያለኸው ይህንን ነው።” እንደ ጥሩ ተውኔት ተጫዋች እንጂን እያወናጨፈች ይህንን ብላው በዓይኗ እንባዋ ሲንቸፈቸፍ “ከእንግዲህ ወዲያ ይህ ጅራት ለእንሽላሊቱ ምኑ ነው? እንሽላሊቱስ ለጅራቱ ምንድን ነው? ሲጳራ ለሚራዥ ምኑ ናት? ሚራዥስ ለሲጳራ ምኗ ነው?” ከንፈሯን ነክላ ባይኗ የሞላውን እንባዋን ለቀቀችው።

ሚራዥ ወደ ጌላው ሲመለከት ጌራና ሜሮዳ በሐይቁ ዳር ከተንጣለለው ሆቴል በረንዳ ላይ ተቀምጠው አፍ ለአፍ ገጥመው ያወራሉ። ዶክተር ዣንጊዳ ለብቻው ተቀምጦ ርዕሱ ምን እንደሆነ ከርቀት የማይለይ አሮጌ መጽሐፍ በተመስጦ እያነበበ ቡና ፉት ይላል።

ከጣና ሐይቅ ሰሜናዊ ዳርቻ በ1978 ዓ.ም በተሠራው በዚህ የጎርጎራ ሆቴል ከሰባራ ድልድይ መጥተው ካረፉ ቢሰነባብቱም በቀጣይ የሚጓዙበት መንገድ በግልጽ አልተነገራቸውም። ምናልባት ቀጣይ ጉዟቸውን ዴር33 ውስጥ በተገጠመው የራዲዮ መልእክት ሲከታተል የሰነበተው ጌራ ቢያውቅ ነው። ሀሳቡን አልገለጸም እንጂ ዣንጊዳም ቢሆን ሳያውቅ አይቀርም።

ለኢትዮጵያ የባህር መጓጓዣ መስሪያ ቤተ ሰራተኞችና ለጦር ኃይል ልዩ አባላት መዝናኛነት ተብሎ የተሠራውና በስምንት ሺህ ካሬ ሜትር ላይ የተንጣለለው ጎርጎራ ሆቴል በዚህች የአህያ ጆሮ በማታከል የወደብ ከተማ ግዙፍና የተመቸ ቢሆንም ሚራዥ ግን የውስጡ ጉርብጥብጥ ሲያገላብጠው ሰንብቷል። የሆቴሉ ግቢ በጋ ከክረምት በማይደርቁ አበቦችና በመቀስ ማበጠሪያነት በተከፈከፉ አረንጓዴ አጥሮች የተሞላ ነው። ከዚህም ሌላ ሐይቁ ላይ የሚንሳፈፍ መርከብ መስሎ የተሰራውና ወደ ሐይቁ ገብቶ የታነፀው ልዩ የእንግዳ ክፍል ለአዲሶቹ ጥንዶች ቢሰጣቸውም ደስታቸው ከአንድ ሳምንት በላይ አልዘለቀም።

ሚራዥና ሲጳራ የቀድሞው ፕሬዝዳንት መንግሥቱ ኃይለ ማርያም ለአረፍት ሲመጡ ከሚተኙበት አልጋ ላይ በዚሁ ሆቴል ውስጥ

የተወከተ የወሲብ ትርጉም ቢሆን በመጨረሻ እንደ ትራጀዲ ቲአትር የሀዘን ጽላት ወድቆበታል።

በተቃራኒው ከዚህ ክፍል ቀጥሎ ያለውንና ባለቀይ መጋረጃውን ከፍል ገራና ሚና ገነት አስመስለውት ሰንብተዋል፤ በደርግ ዘመን መንግሥት በብዙዎቹ ዘንድ እንደ መለከክ ሞት ይፈራ የነበረው መልከኩ ተፈራ የተኛበት አስማይመስል ድረስ።

ሚራዥ ወደ ሐይቁ በኩል ያለው ግድግዳው በመስታዊት ብቻ ከተሠራው ክፍላቸው በመስኮት በኩል ሾልኮ በምሽቱ ቀዝቃዛ ነፋስ የሚውለበትን ቀይ መጋረጃ ባርምሞ ሲያይ ቆይቶ ዓይኖቹን ወደ ሲጻራ ዓይኖች ወረወራቸው። አስከ አሁን እንባዋን ማቆም አልቻልንም።

ሚራዥ ሊናገር እፉን ሲከፍት ቀደመችው።

"ሁሉን ነገር ሰምቻለሁ፤ አትጨነቅ። የዛሬ ሳምንት ሌሊት ከጌራ ጋር ያወራችሁት ካውስጥ ተኝቼ ይሰማኝ ነበር። በርግጥ ባንተም በጌራም መፍረድ አልቻልንም። የድርጅቱን ውሳኔ ነው ያሳወቀህ። 'ወይ እሷን ወይ ሀገሩን ይምረጥ'። አስበለዚያ ወደመጣበት ይመለስ። ካሁን በኋላ ዴርቶጋዳ አዳዲስ ምልምሎችን ያለበቲ ጥናት አይቀበልም። በተለይ እስራኤሎችን በቀላሉ ማመን ሞኝነት ነው። ከራሳቸው ነፍስ አስበልጠው ሀገራቸውንና ተልእኮአቸውን ይወዳሉ። ይህች ሴት ምን እንደምታስብ ልናውቅ አንችልንም። ብለው የቁጥር ሁለት ዴርቶጋዳ ማዕከላዊ አለቆች ያስተላለፉትን ውሳኔ በመንፈቀ ሌሊት ቀስቅሶ ሲነግርህ ሰምቻለሁ" አላች ሲጻራ ዓይኖቿን ዓይኖቹ ላይ ሰፍቷል።

"አዎ! እንዳልሸው ነው። ይህንን ታዲያ እንዴት ታይዋለሽ?"

"አላውቅም ሚራ...አላውቅም። ምን እያሰብኩ እንደሆነ ራሱ ማሰብ አልቻልኩም።"

"ከአሁን በኋላ ድርጅቱ ሌላ ጥፋት አይፈልግም። በቀላሉ ሰዎችን የሚያምንም፤ መስለኝም። አንቺ ደግሞ በዓለም አቀፋዊ ደረጃ እንደ ሰርዶ ከተጠላለፈ የሰላላ ቡድን ጋር የምትሰራ ሴት ነሽ። ይህን ቢሉ ትፈርዷቸዋለሽ?"

"እሺ ሚናን እንዴት ሊያምኗት ቻለ?"

"እሷማ..."

"ጨርሰው እንጂ!"

"በዛ ሰሌት አይመስለኝም። ባሰብሽው መንገድ አይመስለኝም። ሰባራ ድልድይ ላይ ሁላችንም ሀሳባችን ሰንገልጽ አንቺ ግን..."

"እንደናንተ ማቅራራት እና መፍከር ነበረብኝ! ለተራ ቀረርቶ የሚከፈት አልኩ ባይ እንደበት የለኝም። እኔ በፉከራ አላምንም በተግባር-እንጂ።"

"አሁንስ ሀሳብሽ ምንድን ነው?"

"እውነቱን ልንገርህ?"

"እንዳትዋሺኝ..."

"አዎ! አልዋሽህም ሚራ። አልዋሽህም። ...በዚህ ሰዓት እንዳንተ ጎልቶ የሚታየኝ ነገር የለም። ሀገር ምናምን እኔ ውስጥ ሞቷል። በብስጣሹ ላይም አንተ በቅለህበታል።"

ሚራዥ የሰማውን ማመን አቃተው። "ሁለት የማይገናኙ ነገሮች! በሀገር ፍቅርና በሰው ፍቅር መሀል ያለው ድንበር አልታየሽም ልበል? ወይስ እየቀለድሽ ነው? የሚባለው ነገር እውነት ነው ማለት ነው? ማለቱ...ላምንሽ አልቻልንም ማለት ነው? ማለቱ..." አልመለሰችለትም። አቀርቅራ ይንፈራገጥ የነበረውን የእንሽላሊት ጅራት እየችው። መንፈራገጡን ሊተወው ጥቂት የቀረው ይመስላል። እንዲሁ አልፎ አልፎ ትርትር ይላል። ሀዘንና ደስታ የተቀላቀለበትና ቅጥ እምባሩ የጠፋ ሳቋን ለቀቀችውና ቋጥኝ ላይ ቆማ ተንጠራራች። የለበሰችውን ነጭ ስስ ጉርድ ከሐይቁ የሚነሳው ቀዝቃዛ ነፋስ እስከ መቀመጫዋ ገልቦ ያውለበልበው ጀመር። የሆነ ነገር ልትነግረው አስባ መልሳ ተወችው።

ካይሮ ፣ ግብፅ

ሌሊቱ ተገባዷል። የካይሮ ህብረት ለሰላም ስምምነት በሰላም ላይ ከተሰሩት ረጅሙ በሆነው አካባቢ 6 ድልድይ ላይ፤ አንድ ደረቱን ለሰማይ ገልብጦ የሰጠ ሰው እያለከለከ ይሮጣል። ዕርቃኑን ነው። ወደ ጎሳው እየተገላመጠ በየደቂቃው ሲያይ በሌሊቱ መብራት ተንቅንቁጦ ሰማይ የሚታከከው የራምሰስ ሒሳብን ሆቴል ብቻ ነው የሚታየው። ይህንን ዝነኛ ረጅም ድልድይ ለመሻገር ብዙ ደቂቃዎች የሚፈጅ መሆኑን ሲያስብ በተሰሩ መቁረጥ ይዝል ጀመር።

ከድልድዩ መሀል እንደደረሰ ወደ ወንዙ ለመወርወር አሰቦ ቁልቁል ቢመለከት ራሱን አዞረው። በዚሁ አፍታ በሩጫ ካመለጠበት ከራምሰስ ሒሳብን ሆቴል አቅጣጫ የአደጋ ጊዜ መብራት ብልጭ ብልጭ የምታደርግና ጡርምባ የማትነፋ መኪና ወደ እሱ ስትከንፍ አየ። ጥቂት ካመነታ በጎሳ ያለ የሌለ አቅሙን ሰብስቦ በዚህ ማለቂያ በሌለው ድልድይ ላይ ሩጫውን ቀጠለ።

መኪናዋ ከጎሳው እንደደረሰች “ካይሮ ፓሊስ” የሚል ድምጽ ሲሰማ ሩጫውን ገታ። “እርዳታ ያስፈልገህ ይሆን ጌታዬ ?” ጎርኑን ያለ ድምጽ በሰላ የአረብኛ ቋንቋ ጠየቀው።

እያለከለከ ወደ ጋቢናው ዝቅ አለ።

ማዕረጉ የተሟላ የካይሮ ፓሊስ ልብስ ግጥም አርጎ የለበሰ ሰው ጋቢናውን ከፈተለት።

“ምነው ዕርቃኑን? ምን አጋጠመህ ጌታዬ?” ሲል ፓሊሱ ደግሞ ጠየቀው ገብቶ ዕርቃኑን እየተቀመጠ እያለ።

ሰውዬው በደመነፍስ እያለከለከ ይቀጣጥር ጀመር። “በእጅጉ ቆንጆ ናት። ሰይጣን ቆንጆ መሆኑን ያረጋግጥኩት ዛሬ ነው። ማታ በራምሰስ ሆቴል ውስጥ ስታዝናኝ አመሽኝ። ኢትዮጵያ ውስጥ ጎንደር ዩንቨርሲቲ

የህክምና መምህርት እንደሆነችና አሁን ለአረፍት ካይሮን ለመጎብኘት እንደመጣች ነገረች። አሁ!...” ትንፋሹን ማስታገስ አቃተው።

እኔም ኢትዮጵያዊ በመሆኔ በምወደው ቋንቋዬ ከዛች ቆንጆ ጋር ካይሮ ውስጥ በማውራቴ ተደሰትኩ። አመንኳት! ወይኔ አምላኬ! ማንንም ቢሆን ትስባለች። እንኳን ሥጋ ለባሽ የሆነ ሰው መላእክትም ቢሆኑ ከእኔ ጋር መዳራት ሳያምራቸው አይቀርም። አንተ ራስህ...” ወደ ፓሊሱ ይበልጥ ቀረበ። አንተ ራስህ አብረን እንደርና ከግብፅ ፒራሚዶች አንዱን ነቅለህ ስጠኝ ብትልህ ዓይንህን አታሸም። እ...አውነቱን ነው... አንዳች አዚም አላት። ዓይኖቿ ብሩህና ሰላቢዎች ናቸው። ቅርጿ ብትል። ከወገብ ወገብ፣ ከዳሴ ዳሴ ...ታዲያ በዚህች ብላሳት ይፈረድብኛል ጌታዬ!? አ?” ፓሊሱ በመገረም ራሱን እየነቀነቀ ዝም አለው።

“በዛ ውበቷ ውስጥ ግን ሰይጣን ሰራዊቱን ይዞ ገብቶበታል። ወይ አምላኬ ምንኛ ያልታደልኩ ፍጡር ነኝ! እርሷም ሞቅ ሲላት ጥቂት አውርታልኝ ነበር። በመጠጥ ተገፋፍታ መሆን አለበት። ሰው ሰክሮ ሲያምርበት እሷን ብቻ አየሁ። የሰነ አእምሮ ተመራማሪ እንደሆነች ነገረችኝ። ስለጂኒየሶችና ስለ ደደቦች ስታወራ በአእምሮና በስርዓተ ነርቭ ላይ የጠለቀ እውቀት እንዳላት ተረዳሁ። ውበት ያላቸው ሴቶች እውቀት ሲኖራቸው አንዴት ይበልጥ እንደሚያምሩ አየሁ። ከጀርመኖችና ከግብፅ የሰነ አእምሮ ጠበብት ጋር በመተባበር የሰውን ልጅ አይ ኪው አሁን ካለበት ቢያንስ ሰባ በመቶ ከፍ የሚያደርግ ምርምር ኢትዮጵያ ውስጥ እየሰራች እንደሆነ ነገረችኝ። በሀሳቧ በመመለሼ ብዙ ጠጣሁ።”

አሁንም ትንፋሹን በረጅሙ ለቆ ይወሸክት ጀመር።

“አሁን ሳለበው ማን እንደነገራት አላውቅም! ስለ እኔም ብዙ ታውቃለች። አዎ አጠመደችኝ አዎ! አሁን ነው ለምን እንደፈለገችኝ የተገለጠልኝ። ባለፈው ሳምንት አንድ ጓደኛዬ ስለተሰወረብኝ ለፓሊስ አመልክቼ ተፈልጎ አልተገኘም። እሷ ሳትሆን አትቀርም የሰወረችው። አሁንም ገባኝ! በውበቷ አፍዝዛ ተጫውተችብኝ። ቀልቤን ስቼ ‘እንወጣ! ካለወጣሁሽ የምሞት ሁሉ ይመስለኛል’ አልኳት። ‘እኔም እንደዛው’ ብላ ወደ መኪናዋ እጅን በጥድፍ እየጎተተች ይዛች ገብታ ተፈተለከች። ካንገቷ ስር ተሸጉጩ እየላከኳት ስለነበር ወደየት እንደወሰደችኝ አላውቅም። ጣቶቼን እንደረመጥ ከሚፋጁ ጭኖቼ

መሀል ከትቺ እያርመጠመጥኳቸው እያለ ከወዲያ በኩል መርፌ ጠቅ
 ሲያደርገኝ ተሰማኝ። ቆይቶ ሁሉ ነገር ጨለመብኝ። ከዛ እርቃኔን ቀይ
 ከለበሰ ጠረጴዛ ላይ ነቃሁ። በጥቋቁር መጋረጃዎች በተሸፈነ ሳሎን መሀል
 ላይ ባለ ቀይ የለበሰ ጠረጴዛ ላይ። የህክምና ልብስ ለብሳ የሆነ ገንደ
 ውስጥ የሰው ጭንቅላት ስታገላብጥ አየኋት። ገንደው በዝልግልግ ፈሳሽ
 የተሞላ ነው። ምናልባት ባለፈው የጠፋው ጓደኛዬ ሳይሆን አይቀርም።
 አዎ! በእሱ ጭንቅላት እየተመራመረችበት ሳይሆን አይቀርም። አዎ!
 ጂኒዬስ ነበር። ወይኔ ጓዴ...”

ወዲያው ፓሊሱ ጭኑ ላይ በቢጫ ፈሳሽ የተሞላ መርፌ ሻጠበት።
 አቃሰተና አይኖቹን ጎልጉሎ ፓሊሱ ላይ አፈጠጠ። በድንጋጤ
 መስለምለም ሲጀመር ፓሊሱ ኮፍያውን ፈገግ እያለ አወለቀው። አገጩ
 ላይ ያለውን። አገጩ ላይ ያለውን ሰው ሰራሽ ጢምም ገልፍፎ
 ሲያወልቀው ወደ ሴትነት ተለወጠ።

ረጂም ፀጉሯን ነስነስ አርጋ የመኪናውን መሪ በጋይል ጠምዝዛ ወደ
 መጣበት ይዛው ትከንፍ ጀመር።

ሰውየው በደመነፍስ ጠቋሚ ጣቱን እየተሰለመለመ ዘረጋ። “አዎ!ይቻትና
 ራሷ ናት። እንደገና ያዘችኝ! እንደገና...” ጣቱ እየታጠፈ አልዘረጋ አለው።
 አመልካች ጣቱ ታጥፎ የጥያቄ ምልክት መስሎ ቁጭ አለ። ሰውነቱ
 እየተንሸራተተ ከዳው። ወደጎላው ልንቁስቁስ ብሎ ተሸበሰለ።

ጎንደር ፥ ኢትዮጵያ

ጥቅምት ፥ ፲፱፻፲፱ ዓ.ም

ብልኮ ሰፈር በመሰንቆ ድምጽ የተሰመደ ምሽቷን ጀምራለች።
 የአዝማራዎቿ ድምጽም ማክላላቱን ቀጥሏል። መሰንቆው ያለቅሳል፤
 ይንሰቀስቃል።

ጎባጣው አዝማራ ወንዳልቆ አይነን ጨፍኖ በተመስጦ በፈረሱ ጭራ
 ብልኮን ያንሰቀስቃል። አልቅሳ አልወጣላት ሲል ደግሞ ያስቃታል-በሳቅ
 ይወጣላት ይመስል። በትዝታ ጀምሮ ምሽቱ ሲገፋ እስከ ባቲ ይዘልቃል።
 ምሽቱ እየገፋ ሲመጣ፣ የሰዎችም ስሜት ሲሞቅ ግጥም ይቀበላል።

“ተቀበል!” አለ አንድ በብዙ የተከፋ የሚመስል ወጣት- ከጥግ በኩል።
 ወንዳልቆ ማሲንቆውን “ዚጥጥ” አርጎ ጆሮውን ለገጣሚው ሰጠ። ከበሩ
 አካባቢ ተቀምጦ ሶስት የተለያዩ ድምፆችን የሚያወጡ አታሞዎችን
 የሚደበድበው ወጣት አታሞ ድብደባውን አቁሞ ለግጥሙ ሰቋል።
 አታሞዎቹ ዱላ ስለበዛባቸው የተነዳደሉ ናቸው። ቢሆንም በጊዜ አጣጥ
 ተቀብተው እሳት ስለሚሞቁ ድምፃቸው የጀሮ ታምቡር ይበጠርቃል።

ገጣሚው ቀጠለ። ወንዳልቆ ይቀበል ጀመር። “ትመር እንደሆነ” አለ
 ወጣቱ በቁጭት አንገቱን እየነቀነቀ “ር”ን ጠበቅ አርጎ እየረገጠ።

“ ትመር እንደ ሆነ” ወንዳልቆ በመሰንቆው ተቀበለው።

“ምረር እንደቅል”

“ምረር እንደቅል”

“አልመር ብሎ ነው ዱባ ሚቀቀል”

አዝማራው ወንዳልቆ በግጥሙ ባያሌው ተነክቶ ከወዲያ ወዲህ እየዘለለ
 ደገመው።

“ትመር እንደሆነ ምረር እንደቅል
አልመር ብሎ ነው ዱባ ሚቀቀል”

ፕሮፌሰር በርናባስ ሊሞቱ አንድ ሐሙስ የቀራቸው ከሚመስሉ ሽማግሌ ጋር አፍ ገጥመው ያወራሉ። ሽማግሌው ሰሞኑን የመላ ጎንደር መነጋገሪያ ሆነው የሰነቡት አባባ ደጋጎ ናቸው።

ሽማግሌው ደጋጎ ወጋቸውን ቀጠሉ፤ የወንዳልቆን ማሲንቆ ለመብለጥ ድምፃቸውን ባቅማቸው ልክ ከፍ አርገው።

“እድሜዬን ዘልዛላ እርጎት ሶስት መንግስታትን አይቻለሁ። ባዪ ኃይለ ስላሌ ጊዜ የተከበርኩ ሰው ነበርኩ። እንኳን ሰው ዝናብ የሚያፍረኝ ሰው ነበርኩ። ‘እንዳማሩ አይኖሩ’ እንዲሉ አበውያ ዘመኔ አለፈ። የደርግ ዘመን መጣ። ያለኝን ሁሉ አጣሁ። አሽከሬ የነበረው ሁሉ ራሴ ላይ እንደዚህ ቢራ ወጣ።” ቢራውን ከፍ አርገው ለፕሮፌሰሩ አሳዩአቸውና ተጎንጭተው አስቀመጡት።

“ፕሮፌሰር በርናባስ!” ፈገግ ብለው ፕሮፌሰሩን አዩአቸው። “አየህ አንተ እንደ አባትህ ትልቅ ልብ ያለህ ሰው ነህ። ባንተ ውስጥ የማየው ያንን ሊቅና ትልቅ ልብ ያለውን አባትህን ነው። ሲርጋጋ” ትክክል ብለው አንገታቸውን ደፍተው ከቆዩ በኋላ ቀና አሉ።

“አሁ... ትልቅ ልብ ያለው ሰው በቀላሉ አይሞትም። ያንን ታላቅ ሰው መልሼ ባንተ ውስጥ አየሁት። እንደ ሲርጋጋ ያሉ ሊቆች አልቀው አሁን ከኩታራ ጋር ኩታራ ሆነናል። ‘ወምስለ ጥዑት ትጠውይ። ወምስለ ህሩይ ህሩይ ትከውን’ ከጠማማ ጋር ስትውል ጠማማ ትሆናለህ። ከምርጥ ጋር ስትውል ምርጥ ትሆናለህ” የሚለው ይህንን ነው። ወይ እድሜ ዘልዛለው! ያሁን ጊዜ ወጣቶች እኮ ቢንቁን ነው። እንዳትፈርድባቸው። ቆመው መንገድ የሚያሳልፉት ሽማግሌ አጥተው ነው። አሁን ቅድም ማርዬ ላዝማሪው የሰጠውን ግጥም ልብ ብለሽዋል?” ቀላል ግጥም እንዳይመስልህ።

‘ትመር እንደሆነ ምረር እንደቅል

አልመር ብሎ ነው ዱባ ሚቀቀል’

ማለት ቀላል ፍልስፍና አይደለም። ማርዬ ዋቆ ማርዬ እንደ አንተ ጥሩ እስተውሉት ያለው ወጣት ነው። አባቱ ዋቆስ ቢሆን እንዴት ያለ ሰው ነበረ መሰለህ! ከኢሉባቡር መጥቶ ተጎራብቶኝ ብዙ ዘመን ኑረናል።

እዚህ ጎንደር ውስጥ አንዲት ጎንደራ አጭቼ አጋብቼው ጥሩ ትዳር መስርቶ ነበር። ከመንግሥቱ ኃይለማርያም ጦር ጋር ሶማሌ ዘምቶ ከጦር ግንባር ወደቀ። እንደሰማሁት ጦርነቱ በእኛ ድል አድራጊነት ሊጠናቀቅ ደቂቃዎች ሲቀሩት ነው አሉ ተመቶ የወደቀ። ባለቤቱ እዚህ መሞቱን ስትሰማ በድንጋጤ ያለቀኗ ምጧ መጣባት። ምጧን ተገላግላ ሞተች። ፍቅር ነበረባት። ልጁ ግን ተረፈ። ይህንን የመሰለ ጎበዝ ሰጠችን። ማርዬ ዋቆ ማርዬን። ማርዬ ቀላል ሰው አይደለም። ስሙ ብቻ ሲጠራ ሽንት የሚያስመጣ ጀግና ነው። ይህ ልጅ ታዲያ መጠጊያ ሲያጣ ጊዜ እኔ እያስተማርኩ አሳደኩት። አሁን በተራው ለእኔ ምርኩዝ ሆነኝ።

እንዴት ያለ አላት የላሰ ጎበዝ መሠለህ! ከካይሮ ዩኒቨርሲቲ በአንትሮፓሎጂ ሁለተኛ ዲግሪውን ይሟሉ። ሌላ ታሪኩን መቼም ተራራው ውስጥ ለምተህ ይሆናል። ያው ሥራ ስለሚበዛባችሁ አንዱ ያንዱን ታሪክ ለመስማት አይችል ይሆናል። አንገቱን እንዲህ ደፍቶ ሲታይ ቀላል ሰው ይመስላል። ማቀርቀር አመሉ ቢሆንም ለሞኑን ግን አንጎታ ጎንደር ውስጥ በድጋሚ ተይዞ ሁለተኛ ፓሊስ ጣቢያ ከታሰረች ወዲህ ብሶበታል። የቅድሚያ ግጥም ያመጣት ለብሶቱ መግለጫ ሳይሆን አይቀርም።”

ፕሮፌሰሩ ማርዬን ቀና ብለው ከማዶ ጥግ አዩትና ዝም አሉ። ማርዬ የወንዳልቆን መሰንቆ እያዳመጠ እንዳቀረቀረ ነው። ወለሉ ላይ የወደቀ ነገር ቢኖር የወንዳልቆና የመሰንቆው ጥላ ብቻ ነው። ወንዳልቆን እስከ መሰንቆው ወለሉ ላይ ወድቆ ስላገኘው ቀና ማለት አላስፈለገው ይሆናል።

“ፕሮፌሰር፤ የምትሰሩት በተለያዩ ክፍሎች በመሆኑ በደንብ አታውቃት ይሆናል። አንጎታ ቅፅል ስሟ ነው። በሶሽዮሎጂ ተመርቃለች። የመመረቂያ ጽሁፏን የሰራችው በደቡብ የሀገራችን ክፍል አንድ ሊጠፋ በተቃረበ ማህበረሰብ ላይ ነው። ቋንቋውን አጣርተው የሚናገሩት ሰዎች ከስድስት አይበልጡም። የማህበረሰቡ ስያሜ አንጎታ ይባላል። ከማህበረሰቡ ጋር ለረጅም ጊዜ ባደረገችው ቆይታ ባህሉንና ሥርዓቱን ወርሳ በመመለሷ አንጎታ ተብላ ቀረች። በእውነት ነው የምልህ ፕሮፌሰር ይገባታል። ጥናቷን አንብቤዋለሁ፤ ስትስቃ ዋናውን ነገር አግኝታዋለች። ድርጅታችን ከሚመካባቸው አባላት ዋናዋ ናት አንጎታ ማርዬ ነው የመለመላት። እንደምታውቀው ከወራት በፊት ቤተ መንግሥቱን በቀያዩቹ ወፎች ሲወረር ቀዩ ወፍ ተበላሽቶ ሲወድቅብን በዚያ የነበረውን ተልእኮ የምትፈጽም እርሷ ነበረች። የወደቀውን ቀይ ወፍ

አንስታ ልትሰወር ስትል በሀገር ውስጥ ደህንነቶች እጅ ወደቀች። እዛው አዲስ አበባ ውስጥ እየተገረፈች ስትመረመር ቆይታ 'ወፉን ያነሳሁት ቆንጆ ስለሆነ ነው፤ አሳዝኖኝ ነው ያነሳሁት። በቃ ከዚህ በቀር ስለወፉ የማውቀው ነገር የለም...' ብቻ ሆነ መልሷ። ብለው ብለው ሲደክማቸው ለቀቋት። ከተሰቀቀች ከሶስት ቀናት በኋላ ጎንደር መጣች። ተከትለዋት ኖሮ እዚሁ ከአደባባይ ኢየሱስ ጀርባ ከሚገኘው ሁለተኛ ፓሊስ ጣቢያ አንቀው ከተቷት። ለካስ አውቀው ነበር የለቀቋት። በፓሊስ ጣቢያውና በእኔ መኖሪያ ቤት መካከል ያለው ርቀት ከመቶ ሃያ ሜትር አይበልጥም። አሁን እካ እየተገረፈች እየተመረመረች ነው።" አባባ ደጋጎ ጥቂት አቀርቅረው ከቆዩ በኋላ ቀና አሉ። "ፕሮፌሰር ወደዚህ በመምጣትህ ደስ ብሎኛል። ከተራራው ወደዚህ አንድትመጣ ያደረኩበት የራሴ ምክንያት አለኝ። በሰራሽው ሥራ እንተን መምረጥ ነበረብኝ።"

ፕሮፌሰር በርናባስ አምና በጎንደር ዩኒቨርስቲ የህክምና ፋኩልቲ ድርጅት ለሽፋን አስቀጥሮአቸው በመጡበት ወቅት ከአባባ ደጋጎ ጋር ተገናኝተው ብዙ የተጫወቱ ቢሆንም እንደዚህ ሰሞን አልነበሩም። "ነገ ቤቴን ባስጎበኝህ ምን ይመስልሃል ፕሮፌሰር?"

"በደስታ!" ፕሮፌሰር በርናባስ ፅዋቸውን ብድግ አደረጉ።

አባባ ደጋጎ የሚወዷትን የመሲንቆ ጨዋታ ወንዳልቆ ሲጀምራት "አመጣጤ ለዚህችም አይደል?" ሲሉ ተናገሩ።

ወንዳልቆ "እምቢ አላረጁም" የምትለዋን ጨዋታ እየተጫወተ ወደጎ አባባ ደጋጎ ፊት መጣ።

"እምቢ አላረጁም!
እምቢ አላረጁም!
መንፈሴ ብርቱ ነው
ሥጋዬ ቢጃጅም።
እምቢ አላረጁም!
እምቢ አላረጁም!
ኑሮዬ ባይሰምር!
ቤቴ ባይደረጅም።
እምቢ አላረጁም!
እምቢ አላረጁም..."

ሳይንስ አምባ ጎንደር ዩኒቨርስቲ

ጥቅምት ፳፱፻፺፱ ዓ.ም

ፕሮፌሰር በርናባስ በቁጣ እሳት ፊታቸው ግሞ ወደ ክፍል ሲገቡ፤ ሲያውካኩ የነበሩት ተማሪዎቻቸው ትንፋሻቸው እስኪቆም ረጭ አሉ። ላጥቶጥ ኮምፒተራቸውን ከፍተው ከፕሮጀክተሩ ጋር ከአያያዙት በኋላ የፕሮጀክተሩ ባለ ድብልቅልቅ ቀለም ጨረር እንድ ምስል ግድግዳው ላይ አቸናከረ። በጥቁር መደብ ላይ ግድግዳው ላይ በገግ ያለው የሰውን ልጅ አንጎል የያዘ ምስል ነበር። በዙሪያው የተጠላለፉ የሥርዓተ ነርቭ ክሮች የሽረሪት ድር መስለው ተተብትበዋል። ይህን ምስል ግድግዳው ላይ የሚመለከቱት ተማሪዎች ግን ሙሉ ትኩረታቸው ከፕሮፌሰር እንቅስቃሴ ላይ ነው።

ፕሮፌሰሩ ቁጣቸው ከልክ ማለፉ ያስታውቃል። ራስ ቅላቸው ላይ አንድ ጥቁር ፀጉር ለምልክት ባይታይም፤ ጠይሙ የፊታቸው ቆዳ ግን ባለመጨመታተሩ የአምሳ አመት ጎልማሳ እንጂ የሰባ ዘጠኝ አመት አዛውንት አያስመስላቸውም። ብዙ የህይወት ዘመናቸውን በጀርመን ሀገር ፈጅተው የመጡት እኒህ የህክምና ሊቅ በጎንደር ዩኒቨርስቲ ውስጥ አነጋጋሪ ሆነው ከርመዋል። በመጀመሪያ የመጡ ሰሞን የስነ አእምሮ ሊቅ ሲባሉ ቢከራርሙም በኋላ ግን በመድኃኒት ቅመማ አንቱ የተባሉ ምሁር መሆናቸው ታወቀ። ቀስ በቀስ እየታወቁ ሲመጡ ደግሞ ከአምስት ኮርሶች በላይ ለማስተማር በቁ። ለሁለተኛ ዓመት የሜዲካል ላቦራቶሪ ተማሪዎች ብቻ ከሶስት በላይ ኮርሶችን ሰጥተዋል። እንደ ልዩ ፍጡር እያሳያቸው የመጣው ጉዳይ ግን አንዱንም ኮርስ ሊያስተምሩ ሲገቡ መጽሀፍም ሆነ ማስታወሻ ይዘው አለመግባታቸው ነው።

"ይህ እንዴት ሊሆን ይችላል? አናቶሚ የተባለውንና የሰውን ልጅ አካላዊ አወቃቀር የሚያስተምረውን ኮርስ በቃላቸው ብቻ አስተማሩን። በዚህ ተገርመን ሳናበቃ ፊዚዮሎጂ የተባለውንና የሰውነትን አሰራር የሚገልፀውን ትምህርት አንድ ነገር ገልጠው ሳያዩ አንዲት ነገር ሳይስቱ አስተማሩን። ይባስ ብለው አሁን ፋርማኮሎጂ የተሰኘውንና እንኳን በቃል

እያነበቡ መናገር የሚያቅተውን ስለ መድሐኒቶችና አጠቃቀማቸው፤ በሰውነት ውስጥ ስለሚያደርጉት ውህደት ሁሉ እንዲት ብጣሽ ወረቀት ላይዙ አስተማሩን። ቆይ አኒህ ሰው ሰው ናቸው?" አስማተኛ ናቸው? ወይስ ምንድን ናቸው? እያለ ከጥጉ ላላቸው ጓደኛው የሚለፈልፈው አድያም አፍንጫው ላይ የማትለይ መነፅሩን እያስተካከለ ሲያንሸካሸክ የሰሙት ፕሮፌሰር ሲያፈጡበት ትንፋሹ ቆመ።

ፕሮፌሰር በርናባስ ከነጩ ጋዎናቸው ኪስ የክብሪት ቀፎ መዘዙና እንዲት እንጨት ከውስጥ መዘው የቁጣ ፊታቸውን አስጥተው ቆሙ።

"ይህች የክብሪት እንጨት ትታያችኋለች?"

"አዎ!" ጥቂቶች መለሱ።

"ጭንቅላቷስ ይታያችኋል?" አሉ ፕሮፌሰር የክብሪቷን ቀይ አናት በሁለቱም አይኖቻቸው ሲያዩ ሸንጓራ መስለው።

"ይታየናል።"

"ከእንጨቷና ከጭንቅላቷ የትኛው ይበልጣል?"

"እንጨቷ!" ባንድ ድምጽ መለሱላቸው።

"ተሳስታችኋል" አሉ ፕሮፌሰር ቁጣቸው ይብሉን እየጋለ። "እኔ ጭንቅላቷ እንዴት እንደሚበልጥ አሁን አሳያችኋለሁ" ብለው የክብሪቱን ጫፍ ከቀፎው ማዕዘን ላይ ላጥ አርገው አነደዱት። ድብልቅልቅ ቀለም ያለው ነዲጃ እንጨቷን እየበላ ከጣቶቻቸው ሲደርስ በከሰለው ጭንቅላቷ በኩል ያዟትና ሙሉ እንጨቷን በልቶ እስኪጨርሰው ጠበቁት። በመጨረሻም ከሰላን ካሳዩአቸው በኋላ "አሁንስ የትኛው ይበልጣል?" በሰላቅ ጠየቁቸው።

"ጭንቅላቷ ይበልጣል።"

"አሁን... በትክክል መልሱን መልሳችኋል! የመልሳችሁን ትክክለኛነት ለማረጋገጥ ያህል..." አሉና ሌላ የክብሪት እንጨት መዘዙ። ከጫፍት በኋላ የተማሪዎቻቸውን የፈተና ወረቀት ከጠረጴዛ ላይ አንስተው በእሳት እየያዙት።

"ችግራችሁ ምንድን ነው? እስኪ ንገሩኝ። ከአርባ ጥያቄዎች ውስጥ አስርኛን ጥያቄዎች እንኳ የመለሰ ከመካከላችሁ የለም። ዘጠኙን እንኳ የመለሰልኝ አድያም ብቻ ነው።"

ተማሪዎቻቸው ወደ አድያም እየተመለከቱ በማያቋርጥ ሳቅ ያሸካኩ ጀመር። ገሚሶቹ "ጀዝባው?!" አሉማ ምናለበት እንኳን ዘጠኝ አርባ ቢያመጣ ይፈረድበታል?" ማን እንደተናገረ ባይታወቅም ይህም ንግግር ከጫጫታው መሀል ተሰማ። አድያም ባንድ እጁ ፀጉሩን እያፍተለተለ በሌላ እጁ ሁልጊዜም ካፍንጫው ላይ የማይለያትን መነጽሩን እያስተካከለ ነጭ ላብ ዘፈቀው።

"እያላገጣችሁብኝ ነው?" ከግማሽ በላይ የተቃጠለውን ወረቀት በቁጣ አየር ላይ በተነት። ተማሪዎቹ ግር ብለው ተነስተው እየተንገገገገ የሚያርፍባቸውን የወረቀት እሳት እየለቀሙ በግራቸው እየረገጡ በግንባራቸው እንደ ኳስ እየገጩ ያጠፉ ጀመር። አድያም ብቻ አልተነሳም። የአንድ ወረቀት እሳት እየተንገገገገ ከተጨባረረ ፀጉሩ ላይ አርፎ ቢያቀረናውም በቁጭትና በንዴት ከንፈሩን እየጨረገደ ተቀመጠ። ከጥጉ የተቀመጠቸው ሜላት አሳቱን ከራሱ ላይ ባታጠፋለት ኑሮ እስከ እግሩ ቢያነደው እንኳ ላያጠፋው የወሰነ ይመስላል።

"ባለጌ!" አላት ሜላትን በንዴት እየተመለከታት። "አዛኝ ለመምሰል ነው? ወይስ የበለጠ እየሾፍሽብኝ? የዚህ ሁሉ መጥፎ ነገር ፈጣሪ አንቺ እያደለሽምና ነው? ነገሩ ጥፋቱ የእኔ ነው። ላንቺ ልቤን መስጠቴ..."

"አድያም በእውነት ይህንን አስቤ አይደለም። በአርግጥ ለእንዲት የልብ ጓደኛዬ ብቻ ነበር ስለመነጽርህ ምስጢር የነገርኳት። በነጋታው በግቢው ሁሉ የመነጽሩን ታሪክ ነዛቸው። ይህ ሁኔታ ይፈጠራል ብዬ አላሰብኩም ነበር አድዬ። በናትህ እንደዚህ በክፉ ዓይንህ አትየኝ። አዝናቦሁ አድዬ። የልብ ጓደኛ የሚባል ነገር በዚህ ዘመን እንደሌለ ባለማወቁ ነው። አድያምዬ የኔ ቆንጆ..."

"ዝም በይ! ቅቤ አንጓቸ! እሱን ድድሽን ያለ ጥርስ ሳላስቀረው አፍሽን ዝጊ።" አድያም መነጽሩን በንዴት አስትንፋስ ከተወጠረው አፍንጫው ላይ እያስተካከለ እሳት በለበሱ ዓይኖቹ ተመለከታት።

“ዝም አትሉም ደግሞ?” አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ ቁጥራቸውና ጨካኝነታቸው የማይመጣጠነውን ተማሪዎቻቸውን ከጥግ ጥግ እየቃኙ።
“ሁላችሁም ተቀመጡ”

ክፍሉ በህጥታ ተዋጠ።

“አሁን የሳቃችሁበትን ምክንያት ንገሩኝ።”

የሚናገር ጠፋ። ከብዙ የፀጥታ ጊዜ በኋላ የሚመልስላቸው ሲጠፋ

“አድያም!” አሉ ከኋላ ወንበር ወደ ተቀመጠው አድያም በፍጥነት እየተራመዱ። “ለምድን ነው ባንተ ላይ የሳቁት?”

አድያም ተንተባተበ። “እ...”

“ግዴለም ስወጣ ቢሮ እንድትጠብቁኝ።”

ረጅም ደቂቃዎችን ክፍሉ ውስጥ አቀርቅረው ከተንጎራደዱ በኋላ “የመጀመሪያ የፈተና መልሳችሁ በመቃጠሉ እንኳን ደስ አላችሁ” አሉ ወደ ተማሪዎቻቸው የጎንዮሽ እያዩ።

“እንኳን አብሮ ደስ አለን።” አለች ሜላት ሁሉም አብረው እንዲህ የሚሉ መስሏት። “አህ! ምን ይዘጋችኋል?” ትንሽ ሀፍረት ቆንጦጥ አረጋት።

“እናንተን ለማስተማር በዚህ እድሜዬ ወደ ሀገሪ የመጣሁበት ምክንያት ደመወዝ ለመልቀም እንዳይመስላችሁ። በነበርኩበት ሀገር ውስጥ በወራት ውስጥ የሚከፈለኝን እዚህ አንድ ዓመት ሙሉ ሰርቼ አላገኘውም። በአውሮጳ አስፋልቶች ላይ ዘመናዊ አውቶምቢል እያሽከረከርኩ፣ በከበሩ ድንጋዮች ባማሩ ቪላዎች ውስጥ ባማሩ የፐርሽያ ምንጣፎች ላይ እየተራመድኩ...ይህ ሁሉ የእኔነት ስሜት ስለማይሰጠኝ ብቻ አይደለም። ያስመጣኝ ምን እንደሆነ የሚገባችሁ ይመስለኛል። ሳስተምራችሁ የገባችሁ ይመስል ራሳችሁን በአዎንታ እየነቀነቃችሁ አታለላችሁኝ። እስኪ ሁላችሁም በአዎንታ አወዛውዙት?”

ሁሉም ራሳቸውን በአዎንታ አወዛወዙ።

“እስቲ አሁን ደግሞ በአሉታ ነቅንቁት?”

ሁሉም በአሉታ ግራና ቀኝ እስኪያዙራቸው ነቀነቁት።

“እንደሱ! ከአሁን በኋላ ያልገባችሁ ነገር ሲኖር አልገባንም ማለት ይልመድባችሁ። አልገባኝም ማለት ውርደት አይደለም። እዚህ ግድግዳ ላይ የምታዩት የሰው ልጅ ውቅረ አእምሮ ይታያችኋል?”

“በደንብ ተመልከቱት።...ኮርሱን እንደገና በሚቀጥሉት ክፍለ ጊዜያት እክልስላችሁና እንደገና ትፈተናላችሁ።” የወደሩትን ኮምፒውተርና ፕሮጀክተር ነቃቅለው ይዘውት ሲወጡ ተማሪዎቻቸው አፋቸውን ከፍተው በዓይኖቻቸው ሸጃቸው።

፮

ጥቅምት ፻፱፻፺፱

ቄስ ፌጦ ጥንታዊውን የፋሲል ቤተ መንግሥት ወደግራ ትቶ ሽቅብ ወደፒያላ ይጣደፍ ይዟል። ምሽቱ እየገፋ በመሄዱ ከሰካራሞችና ባጋጣሚ ከመሸባቸው ሰዎች በቀር በዋናው አውራ ጎዳና ላይ የሚንቀሳቀስ የለም። ከፋሲል ግንብ በታች ከሚያልፈው አውራ ጎዳና ዳርቻ ካሉት አዝማሪ ቤቶች ከሚወጣው የክበርና የመሰንቆ ድምጽ የአረማመዱን ምት እያስተካከለ ሲራመድ ቆይቶ፤ በሃፍረት ተሸማቆ ቆመ። ትዝ ሲለው፤ አረማመዱ ወደ እስክስታ ተቀይሮ ነበር።

የመንገዱ መብራቶች ጠፍተው ስለነበር አረማመዱን ሰዎች እንዳላዩበት ሲያስብ የልብ ልብ ተሰማው። ሽቅብ ወደ ገነት ተራራ ሲመለከት የጎሐ ሆቴል ሰማይ ላይ የሚበር አውሮፕላን መስሎ ታየው። የመስቀል አደባባዩን ጎዳና ከጨረሰ በኋላ ኢትዮጵያ ሆቴልን ወደ ግራው ትቶ እንዲታጠፈ የምሽት ቤቶች መዘቃ እየቀረበው መጣ ወደ ናይል ሆቴል አቅጣጫ ሲዳረስ።

በዚህ ጎዳና የኒኮን ቀይ መኪና ስትከተለው ማየት ቢፈልግም ኒኮ ምን እንደነካት ሳይታወቅ ልትመጣ አልቻለችም። በብስጭት በመንገዱ ጥግ ወደተዘጉት ሱቆች ግድግዳ ተጠግቶ ከቆመ በኋላ ግራና ቀኙን ተመልሰዘተ። የሚያየው ሰው እንደሌለ ካረጋገጠ በኋላ ራሱ ላይ የማትለየውን ቆቡን የብርሃን ፍጥነት በሚያህል ፍጥነት ላፍ አርጎ ከሱሪው ኪስ ሊክት ሲል አምልጣ እግሩ ሥር ወደቀችበት። “ምድረ ፋይድ ያውርድሽ” ሲል ተራገመ አፈር የቃመችውን ቀይ ቆቡን አራግፎ ወደ ኪሱ እየጎደጎዳት። ወዲያው ከላይ ደርቦት የነበረውን ጥቁር ቀሚስ አውልቆ ከግራ ኪሱ በመዘዛት ጥቁር ላስቲክ ከተተው። ከቆቡና ከጥቁር ቀሚሱ ስር የለበሰው ዘመናዊ ሙሉ ጅንስ የአራዳ ልጅ እንዳስመለለው ከተረዳ በኋላ ከላይ ጣል አርጓት የነበረችውን ሻሽ ኩታም ወደ ላስቲኩ ሆድ ሻጣትና ፈገግ አለ። “በቀን ያሰራችሁት ቢያንስ በማታ ሰንሰለቱ ይውለቅለት። በብርሃን ያሰራችሁት በጨለማ የተፈታ ይሁን ይላል የቄስ ፌጦ መጽሐፍ! አይልም?” ሲል ራሱን ጠይቆ ራሱ መለሰው። “ይላል!”

ከቀኝ የጅንስ ሱሪው ያወጣትን ግራጫ ኮፍያ ደፍቶ እስከ ቅንድቡ ጎተታት።

የመሸበት መንገደኛ መስሎ ወደ አንድ ፎቅ ውስጥ ከሚንጫጩት ጭፈራ ቤቶች ወደ አንዱ ዘሎ ከገባ በኋላ በፍጥነት ወደ ሂሳብ ተቀባይዋ ቀርቦ “ይቅርታ የኔ ውድ ይህችን እቃ ታስቀምጭልኝ?” አላት። “ትንሽ ዘና ማለት ሳያስፈልገኝ አልቀረም።”

“ምን ችግር!” ግማሽ ፈገግታ እያላየች ተቀበለችው።

ጨለማለም ወዳለው ጥግ ሂዶ ጠርሙሱን አንቆ ተቀመጠ። ቢራውን ወደ ብርጭቆው ለመቅዳት እንኳ ጊዜ አላገኘም፤ ወፍራሚ አስተናጋጅ ሌላ ቢራ ይዛ ከተፍ አለች። ይህንም ከለጋው በኋላ ዓይኑን ጨፍኖ የእርካታ ስሜቱን አዳመጠው። ዓይኑን መልሶ ከፍቶ በዳንስ ወለሉ ላይ የሚደነክሩትን ውርጋጦች፤ ከየጥጋጥጉ የተወሸቁ ጎልማሶችን፤ ጭን ላይ ቁብ ያሉ ቤቶችን፤ የተከመሩ ባዶ ጠርሙሶችን ሁሉ ተራ በተራ ይቃኝ ዝመር።

* * *

ኒኮና ፕሮፌሰር ብሬመን በቀን ከጀመሩት ላጥቶፕ ኮምፒተር ላይ እንዳፈጠጡ ናቸው። ፕሮፌሰር ብሬመን ኢትዮጵያ ውስጥ ለአሥራ አምስት አመታት ሙሉ በየስርጓጉጡ ሲያስሉት የኖሩትን ምስጢር ጅራት በመጨበጣቸው በመፍነክነክ ላይ ናቸው። አብረቅራቂው መጋረጃ እጅግ ጥንታዊ፤ እጅግ ውስብስብ፤ እጅግ ረቂቅ የሆነውን የደብረ ብርሃን ስላሴን ቤተ መቅደስ ዉስጣዊ ክፍል በላዩ ላይ በተተከሉት ፈርጥ የሚመስሉ ካሜራዎች እየቀረፀ፤ ከፎገራ ሆቴል በሥተምስራቅ በኩል ወደሚገኘውና ማንም ወደማይደርስበት ቤታቸው በማስተላለፍ ላይ ነው።

በቤተ መቅደሱ ውስጥ የሚደረጉት እንቅስቃሴዎች በሙሉ ወደ ላጥቶፕ ስክሪናቸው በመቀጠል ላይ ቢሆኑም የእስክዛሬዎቹ ተደጋጋሚዎች ከመሆናቸውም ባሻገር የሚፈልጉትን ነገር ሊያቀብሏቸው አልቻሉም ነበር። ሰሞኑን ጅርመን ውስጥ ከሚገኘውና በርላቸው ከሚንቀሳቀሰው የምርምር ተቋም ከመመለሳቸው በፊት ለስታፍ አባላቶቻቸው ከጉራ የማይተናነስ ንግግር ማድረጋቸው ትዝ ሲላቸው፤ አሁን በእርግጥም

እየተሳካላቸው እንደሆነ ገምተዋል። በላፕቶፑ እስከሪን ላይ የመጣው ምስል ያረጋገጠላቸው ይህንን ነው።

የቤተ መቅደሱ መቅረዝ ላይ ሻማዎች ሲንበገቡ የሚያሳይ ምስል ነበር ምስሉ። ከመንበሩ በስተቀኝ በኩል አንድ ሻማግሌ ቂስ መጥተው የቤተ መቅደሱን ድርብርብ ምንጣፎች ወደጎን ጠቅልለው ከሥር ያሉትን ስጋጆችም ከገለጧቸው በኋላ፤ ከረጅሙ ቀሚላቸው ውስጥ መክፈቻ አወጡና ወደ ወለሉ ተጎነበሱ። በማስተጠልም ከወለሉ ሥር ያለውን አባራ በመዳፋቸው ጠረግ ጠረግ አርገው ካገኙት የብረት ጉጥ ውስጥ የላይኛውን የቁልፉን ኮከብ ቀዳዳ አስገብተው ስምንት ጊዜ አሽከረከሩት። ወደኋላ አፈግፍገው ጥቂት ደቂቃዎች ከቆሙ በኋላ ከቤተ መቅደሱ ወለል መሃል ትልቅ የብረት ሳጥን ወጥቶ ቆመ።

ከቆመው የብረት ሳጥን ላይም ሌላኛውን የቁልፉን ኮከብ በስምንቱ ጉጦቹ አስገብተው ሲያሽከረከሩት ተበረገደ። ቂሱ ወደ ብረቱ ሳጥን ከገቡ በኋላ የሳጥኑ በር ተዘጋ። ለጥቂት ደቂቃዎች ቆይታ በኋላ ወደ ወለሉ ውስጥ ይሟቸው ሰጠመ።

በዚህ ጊዜ ኒኮና ፕሮፌሰር ብሬመን የወይን ብርጭቆአቸውን አንስተው ከደስታ በዘለለ ከአብደት ለጥቂት ባነሰ የፌሽታ ስሜት አጋጩት።

* * *

“እንዳምራ! ሆ እንዳምራ! ከንፍ አውጥቼ ልብረራ ከንፍ አውጥቼ ልብረራ...”

ፌጦን የአለማየሁ እሸቱ ሙዚቃ ያቅበጠብጠው ይሂል። በሰው የተጨናነቀው የዳንስ ወለል እጁን ባይኮደኩደው ኑሮ ሁለት እጆቹን እንዳምራ ዘርግቶ ሊደንስ ሀሳብ ነበረው።

ወደ መቀመጫው ተመልሶ ቢራውን እየተጎነጨ ዓይኑን ጨፍኖ የቤቱን ውስጥ ሽታ በጥልቀት ማገው።

የሴቶች ሽቶና ዶዶራንት ከብብታቸው ጠረን ጋር ተደባልቆ ወደ አፍንጫው ሊደርስ “ይሄ ነው!” አለ ዓይኑን እንደጨፈነ። “እዚህ ቤት ያስመጣኝ ይሄ ነው። ሽቶና ዶዶራንት ከብብት ጠረን ጋር ተደባልቆ፤ ከዚህ ቤት በቀር የትም ሊሸተኝ አይችልም። ቂቂቂ...” ሳቁን ጨርሶ

ዓይኑን ሲገልጥ ከፊት ለፊቱ ካለው ነፃ ወንበር ላይ ኒኮን ተቀምጣ አገኛት።

“ምንድን ነው እንዲህ የሚያስቅህ?” አለችው ኒኮ። “ስለመዘግየቱ ይቅርታ መጠየቅ ይኖርብኝ ይሆን?”

“ይቅርታ መጠየቅ ብቻ አይደለም የሚያስፈለግሽ። ንስሐ ብትገቢ እንኳ ለዚህ ኃጢአትሽ ሥርዬት አይኖረውም።”

“ይፍቱኝ አባቴ ይፍቱኝ።”

“አልፈታሽም።”

“እሽ ያግቡኝ”

“እውነት አትቅልጂ ከልቤ ነው የተቀየምኩሽ። እስኪ እስቢ! ቆቤን ሳወልቅ ሰው ቢያየኝስ? ቀሚሴን አውልቄ በዛች ጥቁር ሳስቲክ ስከት ምን ያህል እንቀጠቀጥ እንደነበር ብታውቂ...” ትንፋሹ ቢያጥርበት ጊዜ ቢራውን አንስቶ ሽገው አደረገው።...በረጅሙ ከተነፈሰ በኋላ ወደ ጆንስ ጃኬቱ ኪስ እጁን ልኮ አንዲት ወገቧ የጎበጠች ሲጃራ ከመለኮሻ ጋር አወጣ። እንደጎበጠች በወፍራም ከንፈሮቹ አጣበቃትና ጫፏን እያያዛት። ሁለቱ ካባላት በኋላ ወደኒኮ ተመለከተ። ሁለቱም ለተሰጣቸው ተልእኮ እኩል ጥቅማ ጥቅም እንዳላቸው ሲያስብ የእሱ ልፋት የባሰ መስሎ ሲሰማው ኒኮ ተገቢውን ሥራ ከሰራች በኋላ ዞር ሊያደርጋት በልቡ አሰላሰለ። ቢሆንም ከእሷ ጋር መስራቱን ሳይወደው አልቀረም። በተለይ ደግሞ እስከአሁን ስትግደረደርበት የባጀችበት ሴትነቷ አስጎምጅቶታል። እንደውም የናቀችው ሁሉ መስሎ ተሰምቶታል። የኒኮ ቁንጅና ብቻውን አይደለም። እጅግ ተጠራጣሪ፤ እጅግ ፈጣን፤ እጅግ አረመኔ፤ ያስበችውን ከማድረግ ስንዝር ያህል ወደኋላ የማትልና ደፋር መሆንዋን ያውቃል። ካይሮ ውስጥ ጉሮሮ ስትበጥስ፤ እስከንድርያ ውስጥ ብርቱ ከንድ ስትመመዝዝ አብሮ ነበር። ተራራውን ፍለጋ በያንዳንዱ የኢትዮጵያ ጋራና ሽለቆ ሲማስኑም ጥንካሬና ድፍረቷን ተገንዝቧል።

አባቷ ባህር ዳር አንቱ የተባለ ነጋዴ ነው። ኢትዮጵያ ውስጥ እንዲቀመጥ ከተደረገ ብዙ ዘመናት በማለፋቸው ኢትዮጲያዊ እንጂ ግብፃዊ ነው ቢባል ማንም ሊያምን አይችልም። ሰውዬው አደገኛ የግብፅ

ሰላይ መሆኑን ሳይገባው በማወቁ ሥራውን ሲጨርስ ልታስወግደው ሁሉ እንደምትችል አላጣውም። ኢትዮጵያ ውስጥ አማርኛ አቀላጥፋ ስትናገር፣ ግብፅ ውስጥ አረብኛውን ስትቀደው ሲሰማ በአቅምም በክህሎትም እንደማይመጣጡ ተረድቶታል። በዛ ላይ በግብፅ ብሄራዊ ደህንነት ውስጥ የአፋኝ ክፍል አባል እንደሆነች ጠርጥሯል። ኢትዮጵያ ውስጥ በአባቷና በፕሮፌሰር ብሬመን አቀነባባሪነት በጎንደር ዩኒቨርሲቲ የህክምና ፋካልቲ ውስጥ በሽፋን ለመቀጠር የፈጀባት እጅግ አጭር ጊዜ ነው። ኒኮ ጠይቃ ያጣችውን፣ ሩጦ ያመለጣትን ነገር አያስታውስም። ይህን ሁሉ እያሰላሰለ ንባጣዋን ሲጻራ አገባደዳት።

“ቀድመሽኝ የመጣሽ መስሎኝ እንጂ ከጋላዬ እንደነበርሽ ባውቅ ኑሮ ይህን ሁሉ ስቃይ አላይም ነበር። በመሠረቱ እንደዚህ አይነት ቅብጠት እዚህ ከተማ ውስጥ ሁለተኛ አይለመደኝም። በሳምንት ሁለት ቀናት ባህር ዳር ሄጄ እዝናናለሁ ብዬ አቅድ እያወጣሁ ነው። በሁለት ሳምንት አንድ ጊዜ ደግሞ አዲስ አበባ እየሄድኩ እስኪወጣልኝ እጨፍራለሁ።”

“አዎ እዚህ ከተማ ውስጥ መቅበጥ ቢቀርብህ ሳይሻል አይቀርም፤ የመጣንበትን መርሳት የለብህም።”

“ኒኮ... መጠጡን ብዙ ፈልጌው እንዳይመስልሽ፤ መጠጡን ወዳንቺ ቤት ጎራ ብዬ መጎነጨት እችል ነበር። ውስጤን ሳዳምጠው ወደ ምሽት ቤቶች የሚያስመጣኝ መጠጥ ብቻ አይደለም። የሴቶች ሽቶ ብቻም አይደለም፤ የሴቶችን ሽቶ እየገዛሁ ማሸተት እችል ነበር። ምን መሰለሽ? የብዙ አርቃን ሴቶች ጎሳ ሲደመር ሽቶአቸው፤ ሲደመር የብብታቸው ጠረን፤ ሲባዛ የእነሱ በእኔ ጥግ ማለፍ፤ አሁንም ሲባዛ የእነሱ በእኔ ጭን ላይ መቀመጥ፤ ሲካፈል ለሁለንተናዬ፤ እኩል ይሆናል ፍስሐ። ሁለተናዬ ስልሽ ምን መሠለሽ? ባንድ በኩል የሚሸማቀቀው እኔነቴ፤ በፍርሃት የተሸበበው ማንነቴ በአዩኝ አላዩኝ መዟዟር እንቅጥቅጥ ውስጤ ሲርድ፤ በሌላ በኩል በዚህ ፍርሃት ውስጥ በሚገኝ አስደሳች የፍስሐ ቃርሚያ መሀል የሚልቀመቀመው ሁለንተናዬ ማለቴ ነው። ከዚህም በላይ የኢቲክስ ጭንብሉን ካወለቀ ሰው ጋር እንስሳዊ ባህሪውን በመካፈል የሚገኘው ደስታ ቀላል አይደለም።”

“ትገርማለህ ብቻ።”

ኒኮ የቂስ ፌጦን ወሬ እያዳመጠች ዓይኖቿን በሰው በተጨናነቀው የዳንስ ወለል ላይ ስታሽከረከራቸው፤ ከወዲያ ጥግ ወንበር ይዞ የተቀመጠ ወጣት ስታይ ክው አለች። በቀን በሌሊት መነፅር ከዓይኖቿ ላይ ማይለየው ተማሪዋ ነው-አድያም። ክፉኛ ቆዝሞ እንደተቀመጠ ተረዳች። ከጥጉ የተቀመጠች ሴት ካለመኖሩዋም ሌላ ብዙ ከመጠጣቱ ይሁን እንጂ በእጁ የጨበጠውን ቢራ ጠርመሶ እንኳ ሊለቀው ያሰበ ይመስል በቅጡ አልያዘውም።

“ታየዋለህ?” አለች ኒኮ ቂስ ፌጦን ጎሽም አድርጋ ወደ አድያም እየጠቀመችው። “ባለመነጽሩ ያልኩህ እሱን ነው። የመነፅሩ ምስጢር ከተሰማበት ወዲህ ሰው አላስጠጋ ብሏል። ያስወራችበት አንዲት ወጣት ሴት ተማሪ በመሆንዋ በተለይ ሴቶችን አያስቀርብም። እኔ እንጂለት ከዩኒቨርሲቲ ሳይባረር አይቀርም። ባለፈው የእኔን ኮርስ ተፈትኖ ከስልሳ ጥያቄዎች ውስጥ አስራ አንድ ብቻ ነው የመለሰው። ወደ ቢሮዬ ጠራሁትና ምን ነክቶት እንደሆነ ብጠይቀው ‘ምንም’ ብቻ ነበር መልሱ። ወዲያው ባዶ መልስ መስጫ ወረቀትና ትክክለኛውን መልስ ሰጠሁት። ብዙም ደስተኛ ሳይሆን መልሱን በመልስ መስጫ ወረቀቱ ላይ እንዳስፈረልኝ አረምኩና ‘ኢ’ ሰጠሁት። ብዙ በመጎዳቱ ፈገግ እንኳ ማለት አልቻለም። ከንፈሮቹን ሽርመም አርጎ ተመለከተኝ።”

“ዋነኛ ችግሩ ምንድን ነው?” ቂስ ፌጦ አድያምን የጎንዮሽ ተመልክቶ ጠየቃት።

“ችግሩ የሚጀምረው ከቱንጅናው ነው። ቆንጆ ነው። ስሰማ እሱ ጠይቋት እምቢ ማለት የቻለች ሴት የለችም። ዩኒቨርሲቲ ግቢ ውስጥ ለእሱ ጭኗን ያልከፈተች ከበታቹ ሆና እሱን ሽቅብ ያልተመለከተች፤ ወገኑን በሁለት እግሯ ቋጥራ አንገቱን በሁለት እጇቿ ጠምጥማ በሐሴት ያሳቃሰተች፤ ዓይኖቿን አይታ ያልፈዘዘች፤ ከንፈሩን ነክሳ ያልደነዘዘች ሴት ለመወራረጃ አትገኝም። ብዙ ጊዜውን ከሴቶች ጋር ሳያባክነው አልቀረም። ከዚህም ሌላ አንዲት ቀለብላባ ተማሪ የመነፅሩን ምስጢር ለሁሉም ነዛችበት። ይህ ምስጢር በተሰማ በማግስቱ ‘ጀዝባው’ የሚል ቅፅል ስም ወጣለት። በተአምር አድያም ብሎ የሚጠራው ተማሪ አታገኝም። ሁሉም ‘ጀዝባው’ ይለው ጀምሯል። አልፎ ሲሄድ እየተደበቁ ‘ጀዝባውና መነፅሩ’ ብለው ይለክፉታል። ዝም ብሎ ሲያልፍ ‘ጀዝቢቲ’ ይሉታል።”

ኒኮ ከንፈሯን ጠበቅ አርጋ ከመጠጠች በኋላ “የኔ ቆንጆ! ሲያሳዝን? በእኔ ኮርሰማ የመጣው ቢመጣ አልጥለውም። በቀጣይ የምሰጣቸውን ኮርሰም ኔ” ነው የምሰጠው።

ፌጦ ቅናትና አልኮል ገፍትሮ ባወጣው ሰሜቱ ምፀት አከል ሳቁን ለቆ “ኒኮ...አሁን በተናገርሽው አረፍተ ነገር ውስጥ ሁለት አበይት ስህተቶች አሉ።”

“አንደኛ?” ስትል ጠየቀችው ኒኮ የመጣላትን ቢራ ወደ ብርጭቆው አየቀዳች።

“አንደኛ የኔ ቆንጆ የሚለው ሲሆን የኔ የሚለው ቅፅል በግል ይዞታ ሥር ያለን ንብረት የሚያመለክት ሲሆን በሽያጭ፣ በውስት ወይም በውርስ ለሌላ የሚዛወርን ሀብት ያመለክታል። ሌላው ‘ሲያሳዝን’ ያልሸው ሲሆን ብዙዎች በሚገደሉባት፣ ብዙዎች ያለ ፍርድ በሚታሰሩባት፣ ብዙዎች በሚደነቁሩባት ምስራቅ አፍሪካ ውስጥ ቀን ትምህርት ቤት ሞልኩ ብሎ ማታ መሸታ ቤት ለሚያንዛርጥ ጎረምሳ ማዘንሽ በራሱ ያሳዝናል።”

ኒኮ ሳቁን ለቃ ዝም አለችው።

“ስለዚህ ደደብ ተማሪ ይህን ያህል በእኔ ፊት ማውራትሽ ተገቢ ነው? ለምሽቱስ ይመጥናል?” ቁስ ፌጦ በሽቆ ጠየቃት።

“ፌ...ምን መሰለህ? ይህ ልጅ ከዚህ ዩኒቨርሲቲ እንዲባረር አልፈልግም።”

“ምነው አንቺንም ፍቅር አስያዘሽ?”

“አትጨማለቅ አሁን። ከፕሮፌሰር በርናባስ ጋር በተደጋጋሚ አይቼዋለሁ። ፕሮፌሰሩ ደግሞ እኛ አጥብቀን ከምንፈልጋቸው ሰውዬ ዘንድ ይዘውት እንደሚሄዱ ሰምቻለሁ። ብልኮ ሰፈር ውስጥ ካለ አንድ አዝማሪ ቤት ደጋግመው ሲገቡ አይቻለሁ። ይህ ልጅ፣ ሽማግሌውና ፕሮፌሰሩ የሚያወሩትን እንዲያወራልኝ ልቀርበው አስቤአለሁ። በዚህ አጋጣሚ ሽማግሌው ደጋጎን ለመያዝ እንችላለን። አይመስልህም?”

“ጥሩ አጋጣሚ ይመስላል። ነገር ግን ልጅ አንቺንም ሳያማልልሽ አልቀረም። አኳኋንሽ አላማረኝም።” ቁስ ፌጦን ቅናት ሽው ሲያረገው ተሰማው። “ሽማግሌው ደጋጎን የሚጠብቃቸው ማርዬዋቆ ማርዬ የተባለ

አደገኛ ሰው ነው። ያለ ማርዬ ፈቃድ አባባ ደጋጎን ማነጋገር አይቻልም። ማርዬ ደግሞ በተላሉ የምትቀርቡው አይነት ሰው አይደለም። የሽማግሌው ደጋጎ ቆለጥ በልዩና በዓለም ላይ ውድ በሆነ ማዕድን የተሞላ ነው ተብሎ ከተወራባቸው ወዲህ ማርዬ ጥበቃውን አጠናክሯል። አይተሽ ከሆነ ይህ ወሬ ከተወራባቸው ወዲህ ከኋላቸው ማርዬ አይጠፋም። ጎንደራ በሙሉ የሚያወራው ስለ ግዙፉና በማዕድን ስለተሞላው የሽማግሌው ቆለጥ ነው። ባላገሩ ሳይቀር በየጠላ ቤቱ የሚያወራው ይህንን ነው። ‘አንድ እውቅ ዶክተር ያባባ ደጋጎ ቆለጥ በልዩና ውድ በሆነ ማዕድን መሞላቱን አረጋገጠኮ ጃል!’ ይላል አንዱ ጠላውን እየላፈ። ሌላኛው ደግሞ ‘እሱንም ሰምቻለሁ። ግን እንዴው ቢሸጥ ስንት ያወጣ ይሆን? ይላል። አንዱ ቀበል አርጎ አንድ ነጥብ ሁለት ሚሊዮን ብር ያወጣል ተብሏል። ውስጥ አዋቂዎች እንደሚሉት ግን ሽማግሌው አንዳ ቆለጥ በመሆናቸው ሙሉ የቆለጣቸው ከረጢት የትንሿን ኃይላንድ ፕላስቲክ ስለሚያክል የፈሳሽ ልክ ግማሽ ሊትር ይሆናል። የተገኘላቸውን ማዕድን ጀርመናዊው ዶክተር ፕሮፌሰር ብሬመን እንደገመተው እስከ አምስት ሚሊዮን ብር ያወጣል አሉ’ ይላል። ይህ ወሬ ሲወራ...” አለ ቁስ ፌጦ በስላቅ መልክ ፈገግ ብሎ። “ይህ ወሬ ሲወራ በሁለቱም ጆሮዎቼ ሰምቻለሁ። ሽማግሌው ደጋጎን በርግጥ ድሮ ልጅ ሆኜ ሳውቃቸው ጀምረው ሱሪ ታጥቀው አያውቁም። ረጅም ቀሚስ ለብሰው ከላይ ጋቢ ደርበው ነው መላ ጎንደር የሚያውቃቸው። አንድም ቀን አባባ ደጋጎ ሱሪ ታጥቀው አያውቁም። ይህ ወሬ ሲወራባቸው ስለማ ለስክታት ነው እግሬን አንስቼ የሳኩት። ይህ ህዝብ ደግሞ ይህን ወሬ በተላሉ ቢያምን አይደነቀኝም። ምክንያቱም ከበሬ ሐሞት ከረጢት ውስጥ ወርቅ ይገኛል ይሸጣል ሲባል ሲሰማ ኖሯል። እዚህ ሀገር ውስጥ በሬ ለፍሪዳ የሚሸጥ ሰው ከሚፈራረምባቸውና በውሉ ላይ ከሚያሰፍሩት ጉዳዮች አንዱ በፍሪዳው የሀሞት ከረጢት ውስጥ ወርቅ ቢገኝ ሽጠን እኩል እንካፈላለን የሚል ነው። ይህን ሲሰማ የኖረ ህዝብ ያባባ ደጋጎ ቆለጥ በልዩ ማዕድን የተሞላ ነው ሲባል ሰምቶ ቢያምን አይገርመኝም። ዶክተር ብሬመን ግን አብድ ነው! እብድ!”

ቁስ ፌጦ ረጅም ሳቁን ለቆ በቢራው አወራረደው።

“ምን ያድርግ ብለህ ነው?” አለች ኒኮ በሳቅ እያዝነችው።

“እዚህ አገር ከአሥራ አምስት አመታት በላይ ጥናቱን ሲያካሂድ እንደ አባባ ደጋጎ የተፈታተነው ሰው የለም። ስለ ገናገሮች ይንገሩኝ ብሎ ቢለምናቸው እምቢ አሉ። ስለዛፉ ምስጢር ሲለምናቸው ቢኖርም ሊነግሩት አልቻሉም። ፕሮፌሰር ብሬመን እንደሚለው ምስጢራዊዉ ዛፍ የነበረበት ቦታ አሁን አባባ ደጋጎ ከሚኖሩበት ግቢ ውስጥ ነበር። ቦታው ሲወርድ ሲዋረድ መጥቶ በአፄ ኃይለ ስላሴ ጊዜ ለአንድ አርበኛ ተሰጥቶ ነበር። ከዛ ወዲህ ዛፉ የት እንደሚገኝ አይታወቅም። ከቦታው የለም። ፍሬውም አልተገኘም። ፕሮፌሰር ብሬመን እንደሚጠረጠረው ግን ዛፉን እዚህ ቆርጠው ካጠፉት በኋላ ፍሬውን ወስደው ሌላ ቦታ በሰፊው አራብተውታል። የዛፉ ምስጢርና ጥቅምም በዛ ግዙፍ መጽሀፋቸው ላይ ተፅፎ ይገኛል አሉ። እኔ እንደውም ጥቂት ፍሬዎቹን በብራናው ገፅ ላይ ተጣብቀው ተቀምጠዋል አሉ! ምን ታደርገዋለህ? ሽማግሌው የዋዛ አይደሉም። እንዲነግሩት ሁሉንም ዓይነት ሙከራ አድርጎ ነበር። በመጨረሻ በብስጭት ሰክሮ ነው የቆለጣቸውን ምስጢር ያወጣባቸው። አፕራሲዮኑን በነፃ ልስራልዎት ሁላ ብሏቸው ነበር። እሳቸው ግን ሳቁበት።”

“እና ይህ ልጅ ከእሳቸው ጋር መቀራረብ ጀምሯል ነው የምትይኝ?” ቁስ ፌጦ አሁንም ወደ አድያም በአርባ አምስት ዲግሪ አይቶ ጠየቃት።

“በደንብ!”

አድያም በዳንስ ወለሉ ላይ ቦግ ልም የሚለው ባለቀለም ብርሃን ከሙዚቃው ምት ጋር የሚረግጡ ጫማዎችን እያየ ቀስ በቀስ ቀና አለ። የዳንስ ወለሉ ላይ የሚወረገረጉት ሴተኛ አዳሪዎችን አንድ ባንድ ያይ ጀመር። ወደሉ ይበልጥ የቀረበችው ሴት ቦርጫ ከሹልነቱ የተነሳ ላመል ታህል የለበሰችትን ልብስ አስከ ደረቷ ሽብሽቧታል። አስከ ፅንፈ ዓለም የተቀሰረው ቦርጫን ሲያይ መወለድ የደበረው የስምንት ዓመት ልጅ ሆኗ ውስጥ እግሩን ዘርግቶ የተኛባት መስላ ታየችው። ከዚችኛዋ ላይ ዓይኖቹን ነቅሎ ወደዛ የዞረችይቷን ሴት ሲያይ ሳይፈልገው ሳቁ መጣበት። በዚህ ጊዜ አንድ የዶርም ባደኛው ሰላወጣት ሴተኛ አዳሪ የተረከለት ታወሰው።

“አድያም በናትህ መነፅርክን አውልቅና እያየኸኝ አድምጠኝ። ይህ በጣም የሚያስቅ ነገር ነው።” ነበር ያለው ሲጀምር። አድያም ታዋቂ መነፅሩን

በፈገግታ አውልቆ ያዳምጠው ጀመር። የወሬ ባልትና ባለሙያ ሲሉ የሚጠሩት ይህ ሰው ነገሮችን በራሱ መንገድ ሲያነፃፅር ያስቃቸዋል፤ ‘ዝንብ የሚያህል አውሮፕላን፣ ተራራ የሚያህል ዳቦ፣ ሶፋ የመሰለች ቆንጆ፣ አይቼ መጣሁ።’ እያለ ማነፃፀር ልማዱ ነው፤ አይጠነቀቅም። አድያም ለመሳቅ ራሱን አዘጋጅቶ ነበር ጆሮውን የሰጠው።

“ጉብሯ ጅቡቲን፣ ከንፈሯ ኤርትራን ያክላል።” አለ የወሬ ባልትና ባለሙያ እያለ የሚጠራው ባደኛው። “አድያም ውሸቴን እንዳይመስልህ። ወይም ወሬ እያሰማመርኩ እንዳይመስልህ። አዎ። በደንብ እያስታወስኩ ልንገርህ። መቀመጫዎ ምን እንደሚያህል ብታይ ተቀባይ...አንድ ቀን ወስጄ ካላሳየሁህ የምታምነኝ አይመስለኝም። መቀመጫዎ...እስከዛሬ ድረስ በኪሩቤልና በሱራፌል ወገብ ላይ ተዘርፍጦ የኖረው ፈጣሪ እንኳ የሷን ያህል መቀመጫ ያለው አይመስለኝም።” ይህን ሲል አንድ በጠና ከሪስቲያን የሆነ የዶርማቸው አባል ሰምቶ “ዝጋ” ሲል አስተሀረቀው። “ክርስቲያኖችም ሆኖችሁ ሌላ በፈጣሪ መኖር የምታምኑ ሁሉ እባካችሁ የሴትዮዎን መቀመጫ ለመግለጥ ቋንቋ ስላጠረኝ ከፈጣሪ ድረስ በመሄዴ ይቅርታችሁን።” ብሎ ይቅርታ ጠይቆ ወጉን ቀጠለ።

“አድያምዬ እየሰማኸኝ ነው? ብራቮ! ዓይኗ ላይ የደፈደፈችው ኩል የአራት ኪሎን ቤተ መንግሥት ለማሳመር መንግሥት ቢወስደው ይበቃዋል። ከዚህች ሴት ጋር አደርኩ ብል ከአድያም በቀር ማን ያምነኛል?”

“ማንም!” አለው አድያም። “እንዴት ነበር እና?”

“ምን እንደተሰማኝ ታውቃለህ?”

“እሽ ባክህ?”

“ልክ ወደ ቤርግ ይገባት ስገባ የቺካጎ አገረ ገዢ የሆንኩ ያኸል ተሰማኝ። ልብሷን ማውሰቅ ስትጀምር ኢትዮጵያና ኤርትራ አንድ ላይ ሆነው ጠቅላይ ሚኒስትራቸው የሆንኩ ያህል ተሰማኝ። በርግጥ ግን መሪ ብሆን ኖሮ ይህን ሐሴት አላገኘውም ነበር። ምን ታረገዋለህ ታዲያ?”

“ምን ተፈጠረ ጃል?”

“ልብሷን አውልቃ ስትጨርስ ‘ሊሆን የሚችለው ከኋላ በኩል ብቻ’ ነው አለችኝ። ‘ምነው’ እላታለሁ እርጉዝ ነኝ ብላኝ ቁጭ።”

“ያንትያለህ!” አለ አድያም ተሸማቆ።

“አዎ ይሰቀጥጣል አድዬ! ይዘገንናል።”

“ምን አደረክ ከዛ?”

“ስሜቱ ወደ ዋሻው ገባ። በፍጥነት ልብሴን ለብሼ፤ የሀዘን ውጋት እያቃሰተኝ እንባዬ እያነቀኝ ወጣሁ። ...አይ የዚህች አገር ሰቀቀን! የገረመኝ ነገር መንግሥት ከዚህች ሴት ላይ ቀረጥ ይቀበላል። አንድ የኢኮኖሚክስ ተማሪ፤ መንግስት በተዘዋዋሪ ከእንደዚህ አይነቱ ሥራ እንዴት አርጎ ገቢ እንደሚያገኝ ሲነግረኝ በእውነቱ ደነገጥኩ።”

“መንግስት በየት በኩል ነው ከእንዲህ አይነቱ ሥራ ገቢ የሚያገኘው?”

“እሱን ሂድና አራት ኪሎ ጠይቅ።”

“ታውቃለችሁ?” አለ አሮጌ ፍልስፍና መፅሐፍ ከእጁ የማይለየው ሌላኛው የዶርም አባላቸው ጀርድን አሹሎ ሲያዳምጥ ቆይቶ። “ይህ አይነቱን ነገር አንዳንድ ፈላስፋዎች ወለፈንድ ይሉታል። እንደ ስቶይክ እኔ ይህንን ምን ብዬ እጠራዋለሁ መሰላችሁ?... ”

“ዝጋ!” አለው ወሬ በጉንጨፍ የሚባለው ሌላኛው የዶርም አባል። “ወሬ ፍጠር አይበሉህ እንጂ ትንታኔ በመስጠት የሚችልህ የለም። እሱ አሮጌ መፅሐፍህ አገር በጠበጠኩ። አስምና ሳይነስ መነሻቸውና መገኛቸው ካንተ አሮጌ መፅሐፍ ሳይሆን አይቀርም።”

አድያም ከሴቷ ላይ ዓይኖቿን ሳይነቅል በሀሳቡ ዶርም ደርሶ ሲመለስ ሴቷቷ ዝቅ ብላ እስከ ዓይኖቹ ተጠግታ እያየችው ነበር። ኩል ከተደፈደፈበት ዓይኗ ጥግ ሲነቃ ዓይኖቿን በድንጋጤ በለጠጣቸው።

“ምን ሆነሻል?”

“አንተ ራስህ ምን ሆነህል? ምነው ብቻህን እስካሁን?”

“ብቻዬን አይደለሁም ባክሽ። አሁን ከዚህ ልትጠፈ ትችያለሽ?” አመናጨቃት።

“በደንብ ነዋ! ይጠፋልሃል። ሁሁ! ቸር አሳድረኝ! ሰውኮ ነገር ሲፈልግ እንዲህ ነው።”

የመሐሙድ ዘፈን ጆሮአቸውን ተረክቧል።

“የፍቅር ወጥመድ ነው መላው ሁሉ ገላሽ...”

አድያም በየተራ የሴተኛ አዳሪዎችን ዳንስና ቁመና ይመለከት ቀጥሏል። ከእንዲት መቀመጫዋ ወደ ሆጂ የዞረ ይመስል ከቦታው ተነስቶ በምትኩ ቦርጫ የተንጠለጠለ ሴት ቀጥላ የምትደንሰዋን ከቁመቷ እስከ ቅጥነቷ ሸንቦቆ የሆነች ሴት ላይ አፍጥጦ እያለ፤ ከወዲያ ማዶ ተቀምጣ ትመለከተው የነበረችው ኒኮ ተነስታ መጣችና እጁን ይዛ ወደ ዳንሱ ወለል ጎተተችው። ፍላጎቱ ባይሆንም ምንተፍረቱን ተከተላት። ‘ሞቅ ብሏት መሆን አለበት’ ሲል አሰበ። በውበቷ የዩኒቨርስቲውን ወንድ መምህራንና ተማሪዎች ያነሆለላቸው አስተማሪው በዚህ ሰዓት ከእሱ ጋር እየደነሰች እንደሆነ ሲያስብ ከዶርም ዓይኖቹ አንዱ እንኳ ቢያየው ተመኝ። ይህንን ሂደት ቢያወራላቸው ሲያምኑት እንደማይችሉ ሲረዳ ሳያዝን አልቀረም። ኒኮ ወደ ክፍል ጠመኔዋን ይዛ ስትገባ ወባ ያመመው ተማሪ እንኳ እየተንቀጠቀጠ አይቀርም። በተለይ ከፊት ለመቀመጥ ያለ ሩጫ ለጉድ ነው። እሷም ይህንን በማወቁ ሳይሆን አይቀርም ከአጭሯ ነጭ ጋዋን ስር የምትለብሳት አጭር ጉርድ ወደ ጥቁር ሰሌዳ ስትዞር የኋላ ጭኖቿን እንድታሳይ አስባ ይመስላል። ጠመኔ ወድቆባት ልታነሳ ስትጎነበስ ቀስ ብላ እግሯን እያወጫመደች ነው። ስትቃናም እንዲሁ በዝግታ ነው። ለማስረዳት ወደ ተማሪዎቹ ከገዳይ ፈገግታዋና ከቁልጭልጭ ዓይኖቿ ጋር ስትዞር ጋዎኗን ስለማትቆልፋት ጡቶቿ የደረቷን ልብስ ግራና ቀኝ ከፍተው ዓይን አያስነቅሉም። በእሷ ክፍለ ጊዜ ይህን ያይን ሲሳይ የለመደ ተማሪ የማይቀር መሆኑን ታውቅ ይመስል የመጣና የቀረ ተማሪ አትቆጣጠርም። አንድ ቀን ግን አድያም በመቅረቱ ጠየቀች።

“አድያም የት ሂደ?” ብላ ከመጠየቁ ክፍሉ በሳቅ ተናጋ።

“ችግር አለ?” አለች ትንፋሿን ዋጥ አርጋ። “መልሱልኝ እንጂ ችግር አለ?
የሚያስቅ ነገር ተናግራያለሁ ማለት ነው?” የመለሰላት የለም። አድያም
በዛ ቀን የቀረበት ምክንያት እሷ ወደ ክፍል ከመግባቷ፣ ከፊት ያሉትን
ወንበሮች ለመሸቀዳም በተደረገው ግፊትና ሩጫ የበሩ ጠርዝ ገጭቶች
ቅንድቡ ስላበጠ ቢሆንም፣ ይህን ደፍሮ ሊነግራት የቻለ ስለሌለ ወደ
ጥቁሩ ሰሌዳ ፊቷን አዙራ ስራዋን ቀጠለች።

አድያም አሁን ከዚህች ውብና እጅግ ማራኪ ከሆነች ሴት ጋር በመሆኑ
ቀስ ብሎ እየሰረሰረ የደረሰው ደስታ ከአእምሮው በመድረሱ አስተማሪው
እንደሆነች ሲያስብ ተሸማቀቀ።

“...ልወድሽ አልወድም ፍቅርሽ አጥቂዬ ነው፤
በምን ሰበብ ልጥላሽ መጥፎሽ ከምን ላይ ነው?”

አድያም እጆቿን ከእጆቿ ውስጥ መንጭቆ አላቀቀና በፍጥነት ከዳንስ ቤቱ
ወጥቶ ተፈተለከ።

“...በጉንጮችሽ ሰበብ ልጠላሽ ፈልጌ፤
እንጆሪ እንዴት ልጥላ እንደምን አድርጌ”

ኒኮ ከዳንሱ ወለል መሀል ደንዝዛ ከቆመች በኋላ ዝብርቅርቅ ባለ ስሜት
ወደ ፌጦ ተመልሳ በቁማ ዘፍ ብላ ተቀመጠች። “እንዲህ ዓይነቱ ነገር
ደርሶብኝ አያውቅም!”

“...ለማድረግ ፈልጌ ጥርስሽን ምክኛት
ወተት መለሰብኝ ነጣብኝ በማለት
ይህም ሰበብ አይሆን ልጠላሽ አቃተኝ
ወተት እንዴት ልጥላ ልጅነቴ እምቢ አለኝ
የፍቅር ወጥመድ ነው መላው ሁሉ ገላሽ
ምክንያት አጣሁኝ በምን ሰበብ ልጥላሽ...”

ቁጭት ሃፍረት፣ እልህ የተደበላለቀበት ስሜቷን ቢራዋን በመጨለጥ
እያወራረደች ጆሮዎቿ ደመነፍሷን ተሸክመው የሙዚቃ አካል ሲሆኑ
ፌጦ በቁጭት ከተከፈቱት ከንፈሮቿ ውስጥ የሞቁ ዓይኖቿን ሰደደ።
በሁለት ሀሳቦች ራሱ ሲከፈል ተሰማው። ባንድ በኩል ቀልቧን ስቧት
የነበረው አድያም ድራሹ በመጥፋቱ ሲደሰት፣ በሌላ በኩል ደግሞ ቀልቧን
ይዞት ሂዶ ከሆነ በአካል እንጂ በነፍስ ከእርሱ ጋር እንደማትቀመጥ

ሲያስብ በውስጡ አድያምን ተራገመ። ‘ማይረባ ጀዝባ!’ “አንዳድ ሰዎች”
አለች ኒኮ በምፀት እየላቀች። “ሲወጡ የሚያመልጡ ይመስላቸዋል።
የሮጠ ሁሉ አያመልጥም።”

“ይህ የናንተ የሴቶች ጠባይ ይገርመኛል።” አለ ፌጦ ሌላ ቢራ እያዘዘ
“ሴቶች የሚንቃቸውን እንጂ አጥብቆ የሚባግታቸውን አይፈልጉም።”

፯

ጎርጎራ ፡ ሰሜናዊ ጣና

ከሐይቁ የሚነሳው ቀዝቃዛ ነፋስ ከሆቴሉ ውጪ ያንደዱትን እሳት ያንገረግረዋል። ጭሱ በቀጭኑ እየወጣ ወደ ላይ ሲቸግ ሙሉዋን ጨረቃ የከበቧትን ደመናዎች የሚተላቀል ይመስላል። ከሥር የተንፈረከከው ጉማጅ ጉማጅ ፍም ድዱን ለነሚራሽ አስጥቶ ተንገልጥሏል። ከደመራው ፈቀቅ ብሎ በነጭ ልብስ ከተሞሽረው ረጅም ጠረጴዛ ላይ ያለቁና ያላለቁ የወይን ጠርሙሶችና አምስት በቀይ ወይን የተሞሉ ብርጭቆዎች ተደርድረዋል። በጠረጴዛው ዙሪያ ሚራሽና ሲጻራ ወደ እሳቱ ፊታቸውን አዙረው በዝምታ ተቀምጠዋል። ዶ/ር ገናንጊዳ ፀሐይ ከመጥለቋ በፊት ያነበው የነበረውን መጽሐፍ ጠረጴዛው ላይ ባንድ እጁ ተደግፎ የደመራውን ፍም ባይኑ ይሞቃል።

ጌራ ሜሮዳን ወደ ሐይቁ እጇን እየጎተተ ወስዶ ሲያነጋግራት ከቆየ በኋላ መልሶ እጇን ይዞ ከነ ሚራሽ ፊት አቆማት።

“ሀዘንሽን እንደ ከሊማንጃሮ በረዶ ያቅልጠው! አሜን በይ ሚሮዳ! አሜን በይ! የልጅ ምርቃት ይደርሳል።”

“ሞቅ ብሎህ በማየቴ እድለኛ ነኝ ጌራ።”

“ዝም ብለሽ አሜን በይ” አላት ጌራ አንድ ጊዜ ሞቅትና የሞቀ ፍቅር በተቀላቀለበት ሰሜት ከንፈሯን ሰሞ። ሜሮዳ በሁለት አጃቿ አፏን ያዘች።

“ተስፋሽን እንደ ምኒልክ ድኩላ ቀንድ ያቆንድሽው።”

“ አሜን! የኔ ጣፋጭ! አሜን!”

“ከንድሽ እንደ ሀያሉ ፈጣሪ ከንድ ሁሉን ይቻል!”

“አሜን!” አለች ሜሮዳ ከንጂን አፈርጥማ እያየች።

“እንደ ዱድያሌብ አፈር ቻይ ያርግሽ።”

“አሜን!”

“ጠላቶችሽን የኮራብ እሳት ይፍቻቸው!”

“አሜን!”

“ችግርሽን በእዜብ ነፋስ ይበተን!”

“አሜን!”

“ስቃይሽን የናጌብ ውሃ ይውሰደው!”

“አሜን!”

በዚህ መሃል ሚራሽ የሲጻራን አንገት ሰሞ ጌራን እንዲህ አለው።
“እባክህ ሲ...ን መርቅልኝ?”

“እንዴታ!” ጌራ የሲጻራን እጆች ይዞ አስነሳት። ሲጻራ ሳቋን መቋቋም አልቻለችም።

“የመጀመሪያ ጊዜዬ ነው!” አለ ጌራ። “ሲጻራን ስትስቅ አይቻት አላውቅም ነበር። ስትስቅ እንዲህ የበለጠ እንደምታምር ባውቅ ኖሮ እየኮለኮልኩ ሳስቃት በሰነበትኩ።”

“ሲ...” አለ ጌራ በሚራሽ ጭምጫ እየጠራት። “የሚራ መልእክ...”

ሲጻራ ወደ ሚራሽ ዓይኖቿን በፍቅር ወረወረቻቸው።

“እምላክ የኪሩቤልን ከንፍ ከትከሻሽ ይትከልልሽ”

“አሜን ጌራዬ! አሜን!” ሲጻራ በደስታ ትፈለቀለች ጀመር።

“የሱራፌልን ከንፍም ለእግሮችሽ ይግጠምልሽ!”

“አሜን! የኔ ጌራ! አሜን!”

“ከሚስት ባል ቢለዩ አመትም አይቆዩ! እንዲሉ አሁን ደግሞ ባልሽን ልመርቅ። አሜን በል ሚራ አሜን በል!”

“አሜን” ብሎ ተነሳ ሚራሽና ገና ጌራ ምረቃውን ሳይጀምር። “አሜን!”

“እንደ መስኮት ህዋውን ሙሳ!”

“አረ ባካችሁ አሜን በሉልኝ?” አለ ሚራሽና እጆቹን ለሁላቸውም እየዘረጋ።

“እንደ ኮስሞስ የረቀቀ አእምሮ ይስጥህ!”

“አሜን!”

“እንደ ህዋ የጠለቀ ልብ ይስጥህ!”

“አሜን!”

“እንደ ቀላይ የመጠቀ ህሊና ይስጥህ!”

“አሜን! ጌራዬ አሜን!”

“በሉ ሁላችሁም ተቀመጡ” አለ ጌራ በሁለት እጆቹ ወንበሮችን እየጋበዛቸው። “ዶክተር ገናንጊዳ ቀድሞም የተመረቀ ስለሆነ በእኔ አፍ ልመርቀው አልችልም። ከዚህ ቀጥሎ በእኔና በሜሮዳ የተዘጋጀ ስጦታ ስላለ ወደ ዝግጅቱ!”

በዚህ ጊዜ ሜሮዳ ወደ መኝታ ቤታቸው በሩጫ ሂዳ ስጦታዎችን ይዞ ተመለሰች።

“ሜ... ቀጥይ።” አለ ጌራ።

“ከረጅም ጊዜ በኋላ ስለ ሚራሽና ስናገር ደስ እያለኝ ነው።” አለች ሜሮዳ ንግግሯን ስትጀምር።

“ሚራ...! ከነዚህ ከሁላቸውም በላይ ካንተ ጋር ብዙ አሳልፌአለሁ። ያንተን ያህል የተመኝሁትና የፈለግሁት ነገር የለም። ተመኝቼው ያጣሁት ነገር ቢኖር አንተን ብቻ ነው ማለት እችላለሁ። ይህ ማለት

ምን ማለት እንደሆነ ያወኩት አሁን ነው። “ፈጣሪ ያዘጋጀልኝ መንገድ እንጂ መድረሻዬ እንዳልነበርክ የገባኝ አሁን ነው። በእያንዳንዱ እርምጃዬ ወዳንተ ስቀርብ ጌራም በእኔ ልክ ወደ እኔ እየመጣ እንደነበር የገባኝ አሁን ነው። ወደ ልቤ መሻት ስላመጣኸኝ አመሰግናለሁ። ከዚህ ሌላ ለማንም ተናግራው የማላውቀውን እውነት መናገር እፈልጋለሁ። ከሲጳራ ጋር ባንድ ወቅት የሚያገናኝን ተልእኮ ነበር። ሲጳራ ይሄን ሳታውቅ ትችላለች። እኔ ግን ይህን አውቃለሁ። ባንድ አረባዊ ሰላይ በተሰጠኝ ተልእኮ ምክንያት ነው ሲጳራን ያየኋለሁ። ሞላድም ይከታተለው እንደነበር ባውቅም ሲጳራ ግን ሚራሽና እድሜ ልኩን የሚፈልጋት ሴት እንደሆነች ባውቅ ኑሮ ጥይቶቼን ሁሉ ግንባሯ ላይ ከማርክፍክፍ ወደኋላ አልልም ነበር።

“አያችሁ...ያ ዘመን የእውርነቱ ዘመን ነበር። ሚራሽና ግን እንደ ሌሎች ወንዶች ዓይነት ጨፍኖ የሚያደርገው ነገር እንደሌለ ልመስክር እችላለሁ። በብዙ ፊትኔው ነበር። እሱ ግን ልቡን ይከተል ነበር። ልቡን የተከተለ ሁሉ የፈለገውን እንደማያጣ ከሚራሽና ትምህርት ወስጃለሁ። ይኸው የልቡ ጌጥ ከጥጉ ተቀምጣለች፤ ሲጳራ። ያኔ እየዘፈነ የሚያበሽቀኝን ዘፈን እንዲዘፍንላት ይህን ጌታር አበረክታለሁ።” ብላ በአብረቅራቂ የስጦታ ሽፋን የተለበጠውን ጌታር አቀበለችው። በጭብጨባ ስጦታዋን አደመቁላት። ከጌራ ጋር ጎንደር ከተማ ሄደው ሽማምተዋቸው ካመጧቸው ውስጥ ለሲጳራ የገዙት ውድ ቀሚስ ይገኝበታል። ይኸኛውንም ስጦታ ሜሮዳ ስትሰጣት ሲጳራ ያልጠበቀቸው ነገር ስለነበር እንደ ህፃን ተፍለቀለቀች። ለገናንጊዳ ሶስት የታሪክ መጻህፍትና ሁለት ልቦለዶች በጌራ እጅ ተበረከተለት። ከዚህ በተጨማሪ ከድርጅቱ ሙሉ ሱፍ ለሁላቸውም ተልኮላቸዋል። ጥቁር ሙሉ ሱፍ፣ቀይ ሽሚዝና፣ቀይ ክራሻት፣ ጥቁር ጫማ። የገረማቸው ካልሲውም ቀይ መሆኑ ነው።

ሚራሽና የጌታሩን ቅኝት በፈገግታ አስተካክሎ ያችን የምኒልክ ወስኛቸውን የፍቅር ዘፈን በጌታሩ ያቅበጠብጣት ጀመር።

“ፍቅር አያረጅም፤ መውደድ አያረጅም
ውበት ቢጠወልግ ሰውነት ቢጃጅም...”

ጎንደር ዩኒቨርሲቲ፥ ጄኔራል ላቦራቶሪ ዲፓርትመንት

ፕሮፌሰር በርናባስ ውስብስቡን የሰውን ልጅ አንጎልና ውቅረ ማዕምር የሚያሳየውን ምስል በፕሮጀክተር ጨረሮች ግድግዳው ላይ ካንበባረቁት በኋላ መነሳራቸውን እያስተካከሉ ወደ ተማሪዎቻቸው ዞሩ። አድያም ያችኑ መነሳራትን እንዳደረገ ተሸማቅ አቦታው ተቀምጧል። ሜላትን አባሯት ሳይሆን አይቀርም ከዘወትር መቀመጫዋ ሶስት ወንበሮችን አልፋ ተቀምጧለች።

“አሁን በደንብ ስሙኝ” አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ ጉሮሮአቸውን ጠራርገው። “ኮርሱን እንደገና እንከልሰዋለን፤ ፈተናም መልሼ እንደምፈትን ነግራለችኋለሁ አይደለም?” ጥቂት ተማሪዎች አራሳቸውን በአዎንታ ነቀነቁ። “መልካም።”

“በዚህች እየተወሳሰበች በመጣችው ዓለም ውስጥ ለመኖር ከፈለጋችሁ ፈጣንና ንቁ አእምሮ ያስፈጋችኋል። የወደፊቷ ዓለም ለደደቦች ቦታ የላትም። እመኑኝ ደደቦች በቅርቡ ይጠፋሉ።” ፕሮፌሰሩ እየተንጎራደዱ ይህንን ሲናገሩ ተማሪዎቻቸው ሁሉም ወደ አድያም ፈታቸውን አዞሩ ወደ ጀዝባው። አሉ ግን የፕሮፌሰሩን ንግግር በጥልቀት አያዳመጠ ነበር።

“እናንተ ልጆች!” አሉ ፕሮፌሰሩ በቁጣ። “የምናገረው እኮ ለእናንተ ነው። ዓይኖቻችሁን ወደ ራሳችሁ መልሷቸው።” ዓይኖቻቸውን ከአድያም ላይ አነሱ።

በርናባስ ትንፋሻቸውን ውጠው የተማሪዎቻቸውን ቀልብ ከመለሱ በኋላ እንዲህ አሉአቸው።

“እዚህ ግድግዳ ላይ የምታዩት የሰው ልጅ የአንጎል ምስል ለሁላችን ታድሎናል። ጥቂቶች ሲጠቀሙበት ጥቂቶች ተሸከመውት ይዞራሉ። ቅድም ደደብ የሚለውን ቃል ተጠቅሜአለሁ። ደደብ ሰው የምንለው እንደምን ያለውን ነው? እንደምታዩት ይህ የሥርዓተ ነርብ ውቅር

ለሁላችንም እኩል የተሰጠ ነው። አንጎል ብቻውን የተገነባው መቶ ቢሊዮን በሚጠጉ የነርብ ህዋሳት ነው። ከአንጎል እየተነሱ እያንዳንዱን የሰውነታችን ክፍል የሚደርሱ ነርቦቻችን ደግሞ እንዲሁ ሁልቆ መግፍርት የላቸውም። ይህ እንደ ሽረራት ድር ተጠላልፎ የምታዩት የሥርዓተ ነርብ ክፋይ ለሁላችንም እኩል የተሰጠ ነው። ከሰውነት ብልቶቻችሁ ሁሉ እጅግ ውስብስብና ውዱ አካል አእምሮአችሁ ነው። እናንተን ሌላ ማንም አይደላችሁም። አእምሮአችሁን ነው እናንተን ያደረጋችሁ። ይህ ተወሳሰቦ የምታዩት የአንጎል ክፍል የሚታይና የሚዳሰስ ነው። ነገር ግን የማይታዩና የማይዳሰሱ ብዙ ረቂቅ ሀሳቦችን ማብላያና ማከማቻ ጣቢያ ነው። የእያንዳንዳችን ጭንቅላት በየሰከንዱ በሚሊዮን የሚቆጠሩ መረጃዎች ከእያንዳንዱ የስሜት ህዋሶቻችን ይደርሱታል። በዚህ ሁሉ እኩል ነን። የሚያበላልጠን አንክሮቻችን፣ ትውስታችንና ልምዳችን ነው። በራስ ቅላችን ውስጥ፣ በጨለማ ውስጥ የሚገኘው ውስጥ አእምሮአችን ነው የብርሃናማውን ዓለም ማዬት የሚችለው። ልብ በሉ ዓይኖቻችን ማያዎቻችን ናቸው እንጂ ማየት የሚያስችለን በጨለማው ውስጥ ተዘፍቆ የሚገኘው አእምሮአችን ነው። ጨለማው ውስጥ ያለው ዓይኖችን ከታወረ የውጭኛው ዓይኖችን ዋጋ ቢስ ነው።

“ዓለማችን የሰለጠነች እንዳይመስላችሁ። የመጀመሪያው ዋሻ ቆፍሮ ይኖር የነበረው ሰው ከሥልጣኔ ቁንጮ ላይ እንደ ደረሰ ተሰምቶት ይሆናል። አሳትን የፈጠረውም እንደዛው። አሁን የተፈጠሩትን ውስብስብ መሳሪያዎች ስናይ ከሥልጣኔ ጫፍ የደረሰን ሊመስላችሁ ይችላል። ነገር ግን ዓለም ማብረቅረቅ ጀመረች እንጂ ገና አልሰለጠነችም። የሰው ልጅ ይህንን...” አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ ምስሉን በብዕራቸው እየነኩ። “የሰው ልጅ የአእምሮውን የመፍጠርና የማሰብ ችሎታ ገና ምንም አልነካውም ማለት ይቻላል። የዛሬ መቶ ዓመት ከመቃብራችሁ ብትነቁ ይህንን ታረጋግጣችሁ። የሰው ልጅ የአእምሮ ህዋስ በብዙ ሚሊዮን አጥፍ ሊበለፀግ ይችላል።”

ፕሮፌሰር በርናባስ ከጠረጴዛው ጫፍ ላይ ቁርጢጥ ብለው ከተቀመጡ በኋላ ፈገግ ብለው ሁሉንም ተማሪዎቻቸውን ቃችአቸው። “አይ ኪው ወይም ሚዛን ማዕምር ስለሚባል ነገር ለምታችሁ ታውቃላችሁ?” ሲሉ ጠየቁ በማስቀጠል።

“አዎ።” ብዙ ድምፆች ከፍሉን ሞሉት።

“መልካም። እስኪ እንደ ሰው ቀመሩን ሊያሳየኝ ይችላል?”

ሜላት አጁን አወጣች።

“ይሄ እስኪ አሳይን።” አሏትና ፕሮፌሰር ጠመኔ ሰጧት። “ጎበዝ”

ሜላትም የሚከተለውን ቀመር ከጥቁሩ ሰሌዳ ላይ በነጩ ጠመኔ ጻፈች።

$$\text{Intelligence Quotient} = \frac{\text{Mental age} \times 100}{\text{Chronological age}}$$

“ጎበዝ ልጅ!” አሉ ፕሮፌሰር ጠመኔውን አቀብላቸው እየተትለሰለሰች ስታልፍ። ፕሮፌሰር ወደ ጥቁሩ ሰሌዳ ተራመዱና በአማርኛ ከሥር ቀመሩን አስቀመጡት።

$$\text{ሚዛን ማዕምር} = \frac{\text{እድሜ አእምሮ} \times 100}{\text{እድሜ ሰብዕ}}$$

“ለምሳሌ” አሉ ፕሮፌሰር ካዛ። “የሜላት እድሜ 9 ዓመት ብንል የሚዛን ማዕምር ፊተና ወስዳ አንድ የአሰራ አራት አመት ልጅ የመሰለውን ያህል መልስ የመለሰች ቢመስለን የእሷ ሚዛን ማዕምር ስንት ይመጣል?”

ተማሪው ሁሉ ብዕሩን ከደብተሩ ጋር ሲያፋትግ ቆይቶ እጁን ሲያወጣ አድያም ግን ድምጽ ማጣት አጠፋ።

“አድያም?!” አሉ ፕሮፌሰር ወደ አሉ እየተራመዱ።

“አ... አቤት” አለ አድያም እየተንቀጠቀጠ።

“እንከ በዚህ ጠመኔ መልስ ይሆናል የምትለውን ጻፍ።”

“አ...አ...አላውቅም።”

“በጣም ጥሩ። እኛም እኮ አናውቅም ገና አስልተን ነው የምንደርስበት።”

“እንዴት እንደሚሰራም እኮ አላውቅም።” አለ አድያም መነፅሩን እያስተካከለ።

“ውጣና እኔ አሳይህለሁ። ደሞ ቀመሩ ያውና ሰሌዳው ላይ ተቀምጦልሃል፤ ቁጥሮቹን መተካት ብቻ ነው።”

“ቢሆንም ቁጥሮቹን መተካት አልችልም።”

በዚህ መሀል ተማሪዎች በሙሉ ያፈኑትን ሳቅ ለቀቁት።

“ዝም በሉ!” ፕሮፌሰር በቁጣ ጣራው እስኪገነጠል ጮሁ።

“ተነስ!” አሉት ፕሮፌሰር በንዴት ዓይኖቻቸውን አያገረጠረጡ። አድያም በፍርሀት ብድግ ብሎ ቆመ። “ጊድና ከፊት ለፊታችን ቁም።”

በፍጥነት ተራምዶ ፊቱን ወደ ተማሪዎች አዙሮ ቆመ። ጠመኔ የያዘበት እጁ ጣቶች የሚያመነጩት ላብ ጠመኔውን ወደ ሊጥነት ሲቀይረው ምንም አልቀረውም።

“አሁን...” አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ። “የውስጥ ሙታንታህ እስኪቀር ድረስ ልብስህን በሙሉ አውልቅና ቁም።”

“አ!...?” አለ አድያም እየተርበተበተ።

“አውልቀው!” ድምጻቸው እንደ መብረቅ ሲባርቅበት በድንጋጤ ልብሱን አንድ በአንድ ያወልቅ ጀመር።

አድያም ልብሱን አውልቆ ጨረሰና ፊት ለፊት ቀጥ ብሎ ቆመ። በዚህ መሀል “አቤት ቁንጅና!” የሚል የሴት ድምፅ በመስማቱ ክፍሉ በሳቅ ተናጋ።

“መነፅሩንም ያውልቅ!” አለ ሌላ ተማሪ ከጫጫታው ውስጥ።

“በል!” አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ። “ጠመኔውን አንሳና መልሱን ሰሌዳው ላይ ጻፍ።”

አድያም ጠመኔውን ይዞ ከሰሌዳው ጋር ቢፋጠጥም ምኑን ከምን ማድረግ እንደሚችል ሊገባው አልቻለም።

“እስኪ ወደዚህ ዙሪያ!” አሉት ፕሮፌሰር ብዙ ደቂቃ ከጠበቁት በኋላ።

“መጀመሪያ ማድረግ ያለበህ ነገር ፍርሃትህን ልክ እንደልብስህ አውልቀህ

መጣል ነው። መጀመሪያ ፍርሃትን ግደለው። ፍርሃትህ ወደ መቃብር ሲወርድ የተሟላ ማንነትህ ብቅ ማለት ይጀምራል። አትፍራ! ከሀሊናህ በቀር ማንንም ምንንም አትፍራ! ከፈራህ አትማርም። እመነኝ ከፈራህ ምንም ነገር ሳታውቅ ይህችን ዓለም ተስናብተህ ወደ መጣህበት ትመለሳለህ። እሱ ከግድግዳው ላይ የተንፀባረቀው የአንጎል ምስል ላንተም ከሌላውም እኩል የተሰጠ ትልቅ አካል ነው። እንደ ህዋ ልታስፋው እንደ ነጥብ ልታጠበው የምትችል አንተ ብቻ ነህ። አእምሮህን ከፍርሃት ነፃ አውጣው። ከዛም በማይክሮ ሰከንድ ተአምር መስራት ይጀምራል። እውነቱን ልንገርህ አድያም። የሳቁብህን ሁሉ አፍ የምታስይዝበት ጊዜ ይመጣል። ይህን ማድረግ ካልቻልክ ግን ሲሳትብህ ትጥራለህ። ደሞ አትወላገድ ቀጥ ብለህ ቁም።” አሉትና ወደ ተማሪዎች ዞሩ።

“አሁንም ሁላችሁም ባንድ ላይ ሳቁበት!”

ሁሉም ያሽክኩበት ጀመር።

ፕሮፌሰር በርናባስ ነጭ ሽበት በከበበው ጢማቸው መሃል ነጫጭ ፕሮሶፖቸውን ገልጥጠው ሳቁበት። ከዛም ተራምደው ተጠጉትና በጀሮው የሚከተለውን ተናገሩት። “በል ልበስ። ፍርሃትህን እስካላስወገድክ ድረስ ግን በየቀኑ አስወልቅሃለሁ። እንኳን ልብስህን ገና ቆዳህን ላስወልቅህ ሁሉ እችላለሁ። ይህን ያደረኩት ደወሉ ሲጮህ በደንብ እንዲሰማህ ብዬ እንጂ ተገቢ ሆኖ አይደለም፤ ለራስህ ብቻ ስል ነው። ልክ እንደልብስህ ብዙ ችግሮችህን አውልቀህ እንድትጥል ልረዳህ እፈልጋለሁ። ተግባባን? የምንላቀቅ እንዳይመስልህ። ኤፍ ሰጥቼ ወደ ቤትህ የምልክህ እንዳይመስልህ። ለማንም ቢሆን ይህን አላደርግም።

“ዛሬ የሳቃችሁበት እናንተም ብትሆኑ ነገ እንደምታጨበጭቡለት ላረጋግጥላችሁ እወዳለሁ። እስኪ ሌላ ማነው መልሱን የሚመልስልኝ?” ሲሉ አድያም ልብሱን መልሶ እየለበሰ እያለ ጠየቁ።

“አንተ!” አሉ መሀል ላይ የፍልስፍና መጽሀፍ በማገላበጥ የሚታወቀው ወልደ ህይወትን እየጠቆሙ። ወልደ ህይወት የሚል ቅፅል ስም የወጣለት አንድ ቀን ፈላስፋው ወልደ ህይወት የፃፈውና እስከ አሁን የዚህ ዘመን ሰው ያላነበበው ሌላ የፍልስፍና መጽሀፍ አለው ብሎ በመከራከሩ የተነሳ ነው። ጠመኔውን ተቀባላቸውና። እንደሚከተለው አሰላው።

$$\text{ሚዛን ማዕምር} = \frac{\text{እድሜ} \times \text{አእምሮ} \times \bar{F}}{\bar{G}}$$

$$\text{እድሜ ሰብዕ}$$

$$= \frac{70 \times \bar{F}}{\bar{G}}$$

$$\bar{G}$$

$$= \bar{G}$$

“በዚህ ቀመር መሠረት የሚላት ሚዛን ማዕምር ሰባ ሆኖአል። ይህ የሚያሳየው ምንን ነው?” ሲሉ ጠየቁት መልሱን ሰርቶ የቆመውን ተማሪያቸውን።

“ይህ የሚያሳየው ልጅቷ እጅግ ዝቅተኛ የሆነ ሚዛን ማዕምር እንዳላት ነው። እንዲያውም የአእምሮ ዘገምተኛ መሆንዋን ያሳያል። እስከ አሁን ያሉት ጥናቶች የሚያሳዩት፤ ከዘጠና እስከ መቶ አሥራ አምስት አካባቢ ሚዛን ማዕምር ያላቸው ናቸው። ጤነኛ ወይም አማካይ አስተሳሰብ አላቸው ተብሎ የሚገመት።” ሲል መሰሰ ወልደህይወት።

“ልክ ነህ። ግን መሰከሪያዎቹ ምን ምን ናቸው? ባለፈው ሳምንት የፈተንኳችሁ አይነት የፈተና መሰከሪያዎች አይደሉም። የአንድ ሰው የመፍጠር ችሎታውን፤ የአመክንዮ ክህሎቱን፤ የማገናከብና የመመርመር አቅሙን፤ የማያወላውል ውሳኔ የመወሰን ጥንካሬውን የሚመረምሩ መጠይቆች ናቸው መሰከሪያዎቹ። በነዚህ መመዘኛዎች ቢለኩ የኢትዮጵያ ተማሪዎችና ምሁራን ሚዛን ማዕምር አጠያያቂ ነው የሚሆነው። የኢትዮጵያ ሥርዓተ ትምህርት የመፍጠርን፤ የሥነ አመክንዮን፤ የመመርመርን አቅም ሳይሆን ሽምድዶ የመትፋትን ባህርይ ስለሚለማመዱ ከላይ እስከታች አደንቋሪ ነውና። አእምሮአችን የቆሻሻ ቅርጫት ለመሆን አይደለም የተፈጠረው። በመሆኑም የሚዛን ማዕምርን ከፍ ለመድረግ የሚደረጉ ምርምሮች አላማቸው የተሻሉ የቆሻሻ ቅርጫቶችን ለመፍጠር አይደለም።”

ፕሮፌሰር በርናባስ አጨበጩበት ወልደ ህይወት ወደ መቀመጫው ሲመለስ። “ነገዝ የኔ ልጅ! እኔ እኮ የምስራቅ ፈላስፋዎችን መጻህፍት

ብቻ የምታነብ መስሎኛል። እንዲህ አይነቱን ሳይንስም ሰካ ታነባለህ። ለዚህ መልስህ ምላሽ የሚሆን አንድ ቆንጆ መጽሀፍ እሸልምሃለሁ። ስወጣ ቢሮ እንድትጠብቀኝ። ጎበዝ!

ፕሮፌሰር በርናባስ ሙሉ በሙሉ ሽቦቶ የሆነውን ራሳቸውን አሸት አሸት እያደረጉ ቆሙ። “እስካሁን በምድር ላይ ከታዩት ሰዎች ውስጥ እጅግ ጥበበኛና ብሩህ አእምሮ እንደነበራቸው ከሚነገርላቸው ውስጥ የናዝሬቱ ኢየሱስ፣ የቲቤቱ ራምፓ እንዲሁም ለዘመናችን ቅርብ የሆነው ጀርመናዊው አንስታይን ይገኙበታል። የአንስታይን ሚዛን ማዕምር ሙቶ ስልሳ ይደርሳል ተብሎ ይገመታል። በዚህ ሰዓት የህክምና ጥበብ እጅግ እየላቀ ከመምጣቱ የተነሳ የሰውን ልጅ ሚዛና ማዕምር ከአንስታይን በላይ ማሳደግ እንደሚቻል እየታመነ መጥቷል። እስከ አሁን የሰውን ልጅ የማሰብ አቅምን ከፍ ለማድረግ ተብለው ከተመረቱ መድኃኒቶች ውስጥ ጥቂቶቹን የሚጠቅሰልኝ ይኖራል?”

ሚላት እጇን መዝገጠች። ፈንግ ብለው ባድናቆት ፈቀዱላት።

“ጊንጎ ከሚባል ተክል የሚዘጋጅ ጊንጎ ባይሉባ የሚባል መድኃኒት እንዳለ አንብቤአለሁ። ሌላ ደግሞ ብዙ ሰዎች የሚጠቀሙበት መድኃኒት ነበር። ስሙ ግን ጠፋብኝ።”

“ልክ ነሽ። ሞዳሬኒል ይባላል። በጣም ጥሩ። እስኪ አንድ ሌላ ጥያቄ ልጠይቃችሁ? አብሾ ስለሚባል ነገር ስምታችኋል?”

“አዎ” አለ አንድ ብዙ ጊዜ ከጊላ የሚቀመጥ ተማሪ።

“እስኪ ስለሉ ንገረኝ።”

“አብሾ...” አለ ተማሪው አገጨን በአንድ እጁ አስደጋፎ ሌላኛ እጁን እያወናጨፈ። “አብሾ የቅኔ ተማሪዎች ቅኔ ለመዝረፍ የሚጠጡት አእምሮን ብሩህ የሚያደርግ መድኃኒት ነው። በአፈ ታሪክ የለማሁት እንጂ በእርግጥ ከምን ከምን እንደሚዘጋጅ አላውቅም። ሌላ ደግሞ ዘኢያገድፍ የሚባል ያወቁትን የማያስረሳ መድኃኒት አለ ሲባል ስምቻለሁ። ውሸት ይሆን እውነት እንጃለት።”

“አሁን የጠራህቸው አብሾና ዘኢያገድፍ የሚባሉ መድኃኒት ማዕምራት በሀገራችን ከብዙ ሺህ አመታት ጀምረው አገልግሎት ላይ ሲውሉ የኖሩ

ናቸው። ሌላው ዓለም በአእምሮ ጉልመሳ ላይ ምርምሩን የጀመረው ከሀገራችን አንፃር በቅርቡ እንደሆነ እኔ በቂ ማስረጃ አለኝ። ቅድም ሚላት የጠቀሰቻቸው ጊንጎ ባይሉባ እና ሞዳሬኒል የሚባሉት መድኃኒቶች ይህን ያህል የማያስመኩና የማነቃነቃት ጊዜያቸውም እጅግ አጭር ነው። አስራራቸው ዘመናዊ ይምሰል እንጂ ዘኢያገድፍና አብሾ ተብለው ከሚናቁትና የኛ ሊቃውንት ዓለም ከመነቃቱ በፊት ይጠቀሙባቸው ከነበሩት ሌሎች ጥበቦች እጅግ የወረዱ ናቸው። የሆነው ሆኖ በዚህ ወቅት እጅግ አወዛጋቢው ነገር የሰውን ልጅ አእምሮ ከአንስታይን በላይ የሚያበሰፅ መድኃኒቶች ቢገኙ፣ በዓለም ህዝብ መሀል መበላሰጥን ስለሚፈጥሩ የሚፈጠረው የሚዛን መንጋደድ ነው። መድኃኒቱን ቀድሞ የፈበረከ ሀገር ከፍተኛ ገቢ ማግኘቱ ብቻም ሳይሆን በሌሎች ሀገራት ሀዝቦች ላይ የሚደርሰው ተፅዕኖ ቀላል የማይባል ይሆናል። ዋናው ነገር እንዴት ሊሆን ይችላል? ነው። ተመልከቱ” አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ የአንጎሉን ምስል ግድግዳው ላይ በብዕራቸው እየነኩ።

“አንጎላችን ኒውሮ ትራንስሚተርስ በሚባሉ ኬሚካሎችና በሌሎች በአእምሮአችን ምግብና መከላከያ በሚያገለግሉ ውህዶች የተሞላ ነው። በዚህ ፈላሽ ላይ ተፅእኖ በማሳደር በሚዛን ማዕምራችን ላይ ተፅእኖ ማሳደር ይቻላል። በነርቭ መልክክት አቀባባይ ኬሚካሎች ላይና በሌሎች የሰውነታችን ውህዶች ላይ ተከታታይ ተፅእኖ በሚፈጥር ውህድ ሚዛን ማዕምራችንን ከመቶ ስልሳ በላይ ማስመንጠቅ እንደሚቻል ተረጋግጧል። በእርግጥ ይህን ለማድረግ በመጀመሪያ ሚዛን ማዕምሩ የመጠቀሙ ቀማሚ ማስፈለጉ አይቀርም። ይህን ሁሉ የሰው ልጅ እያደርገውም ብላችሁ አታስቡ፤ ያደርገዋል። የሰው ልጅ የመጀመሪያውን የእውቀት ዛፍ በልቶ ከህይወት ዛፍ እንዳይበላ ከገነት ከተባረረ ጊዜ ጀምሮ ታሪኩ ሁሉ ከዛፎችና ከእፅዋት ጋር የተቆራኘ ነው። ይህን ሁሉ እናንተ መርምሩት። ትምህርታችን ከንቱ ጨካኝ እንዳይሆን ለማድረግ ስል ነው ይህን ሁሉ የማጫወታችሁ። ሁልጊዜም ፣ ‘እይሆንም’ የሚል ቃል ወደ አእምሮአችሁ አይምጣ። ‘ይሆናል ማለት ባትችሉ እንኳ ‘ሊሆን ይችላል’ ማለትን ተለማመዱ። በአንገታችሁ ላይ ተሽከማችሁት የምትዞሩት ጭንቅላታችሁ የምታስቡትን ያህል ቀላል ነገር አይደለም። ህዋ ነው። እስኪ ለአንድ ደቂቃ ስለ አእምሮአችሁ አስቡ። ጭንቅላታችሁን ተሽከማችሁት ከመዞር ያለፈ ለምን ተጠቅማችሁበታል? ...ግዴለም ስለመድኃኒቶች የሚያጠናውን ወይም ፋርማክሎጂ የሚባለውን እስፈሪ የሚመስላችሁን ይህን መርሃ ትምህርት እንደ አባ ገብረሃና ቀልዶች

ልትሽመድዱት ትችላላችሁ። የኔ ፍላጎት 'ኤ' እንድታመጡና የተሻለ ቁጥር በወረቀታችሁ ላይ እንዲሰፍር አይደለም። ደግሞም 'ኤ' አመጣችሁ ማለት ጂኒየስ ናችሁ ማለት አይደለም፤ አእምሮአችሁም ከብዙ ኮተታኮተቶች ካፀዳችሁት ሳትጨነቁ ትጠቀሙበታላችሁ። የበሽታዎች ብዛት፤ በዛው ልክ የመድኃኒቶች መብዛት...ይህን ሁሉ መሸምደድ እንደሚያስጨንቃችሁ ይገባኛል። ሆኖም የመድኃኒቶች ሁሉ ቁንጮ የሆነውን መድኃኒት በዚህ መሀል እንዳትዘነጉት። የመድኃኒቶች ቁንጮ የሆነው መድኃኒት ራስን መመርመር ነው። አድያም ወደ ቢሮ ተከተለኝ።"

ፕሮፌሰር በርናባስ ፕሮጀክተራቸውንና ላፕቶፕ ኮምፒውተራቸውን ነቃቅለው ወጡ።

፱

"ቡጋቡጋ" አሉ አባባ ደጋጎ፤ ፕሮፌሰር በርናባስ ወደ ግቢአቸው ሲገቡ አይተው። ማርዬ ዋቆ ማርዬ ብርማውን የግቢ በር ዘግቶ ሲያበቃ በአፈር የጠለመ ፈርጣማ እጁን እያራገፈ ወደ ትልቁ ቤት ገባ። ፕሮፌሰር በርናባስ ቀይ አውቶምቢላቸውን በአረንጓዴ የሰርዶ ልምላሜ ካገጠው ሰፊ ግቢ መሃል ካቆሙ በኋላ፤ ወደ ምስራቅ ዙሪው የጠዋቷን ብሩህ ፀሐይ ወደ ሚሞቁት ሽማግሌ በፈገገታ ተራመዱ። በዚህ በአንድ ሽህ ካሬ ሜትር ላይ በተንጣለለው ግቢ ውስጥ አንድ ሽማግሌ ብቻ እንደሚኖሩበት ሊያስቡ ሳይሆን አይቀርም ፈገግ ያሉት።

"ቡጋቡጋ" አሉ አባባ ደጋጎ የፕሮፌሰሩ ኮቴ ወደ ተቀመጡበት ሲቀርባቸው አሁንም በምስራቃዊ የጎንደር ገመገሞች መሃል የሠረቀቸውን ለጋ ጀንበር በመላ እካላቸው እየሞቁ። ከወገባቸው በላይ አለበሱም። ነጩ ጋቢያቸው በወገባቸው ሥር ላይ ዙሮ በጭናቸው መሀል ወርዷል። ጠያይም እግሮቻቸው እስከ ጭናቸው ተገልበው ለፀሐይ ተሰጥተዋል።

"አልሰማኸኝም መሠለኝ በርናባስ?" አሉ አንገታቸውን ወደ ጌላቸው አዙረው።

"ምን አሉኝ አባባ ደጋጎ?" አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ ማርዬ ባመጣላቸው ወንበር ከአባባ ደጋጎ ጎን እየተቀመጡ። "እንደምን አደሩ?"

"ቡጋቡጋ!" አሉ ለሶስተኛ ጊዜ።

"እሱን ቃል ዱሮ አባቴ ሲለው ሰምቻለሁ። ትርጉሙን ግን አልነገረኝም። 'ቡጋቡጋ' ይለኝና 'ቡጋቡጋይዝ' ብለህ መልሰልኝ ይለኝ ነበር።"

"በሽህ ዘጠኝ መቶ ሰላሳ ዓመተ ምህረት ወደ ፈረንሳይ ከመወሰዳቸው በፊት የ'ገናንገድ' አባላት ከሚገቡባቸው አሥራ ሁለት ምስጢራዊ ቃላት ውስጥ ሁለቱን ብቻ ነው የነገሩህ ማለት ነው።

"የገናንገዶችን ታሪክ ሙሉ በሙሉ ሳይነግረኝ ነበር ያረፈብኝ። አባቴ ከሞት ጋር ትንቅንቅ ገጥሞ በነበረባት በዛች የመጨረሻ ሰዓት ብዙውን

ነገር ሳይነግረኝ አንደበቱ በመዘጋቱ በብርቱ እየተፀፀተ እንደነበር በዓይኖቼ ይነግረኝ ነበር። አለመብሰሉና ልጅ መሆኔ እንጅ ብዙ ነገር አስቀር ነበር። ምን ያደርጋል ሲርጋጋን ያህል ቤተመጻህፍት ያለ አንዳች ነብዜ ተቀባይ በነሳ የበረዶ ኮራብታዎች መሀል ቀልጦ ቀረ።

ፕሮፌሰር በርናባስ ከብዙ አሥርት አመታት በፊት ያረፉት አባታቸው ገፅታ ውል እያለ ሲመጣባቸው፤ የሀዘን ፍላግ እንደገና ሲወጋቸው መምዘግዘጉን ሲያስቡ ዓይኖቻቸውን ጨፈኑ።

“የእኔም ችግር ይህ ነው። የእድሜዬ ጀንበር ለመጥለቅ እያዘገመች ባለችበት በዚህ ወትት አስተላልፍ ተብዬ የተነገረኝን ለማስተላለፍ አልቻልኩም።” አሉ አባባ ደጋጎ ዓይኖቻቸውን ከምስራቁ ፀሐይ ላይ ነቅለው እግራቸው ሥር እየተከሉ። ‘ገናንገድ’ የተባለው የአቢሲኒያ ጠቢባን ማህበር በአዲስ ባዜን ዘመን ሲቋቋም አንድ አስገራሚ ህግ ነበረው ከክርስቶስ ልደት በፊት። የማህበሩ አባል የሚሆን ሰው ሲመለመል ‘ዱዳ’ እንዲሆን ወይም መናገር እንዳይችል ይደረግ ነበር። ይህ የሚሆነውም በአባሉ መልካም ፈቃድ ነው። በዚህም የተነሳ የማህበራቸው ምስጢር ተጠብቆ ይኖር ነበር። ገናንገዶች መፃፍና ማንበብ ከተማሩ በኋላ ዱዳ የሚደረጉበት ምስጢር የገባኝ አሁን ነው። ገናንገድ ማህበረ ጠቢባን ከደረሱበት የመፍረስና የመሠራት ሂደቶች ጭላጩ ከአዲስ ፋሲል ዘመን ሲደርስ በንጉሡ ጥረት የበለጠ ሲጠናከር ይህ ዱዳ የመደረግ ህግ ተሻሻለ። ብዙ ምስጢርም ወጣ። ይባሉን በጋይሰ ስላሴ ጊዜ አባትነን አባ ሲርጋጋን ጨምሮ ገናንገዶችን ፈረንሳዮች ወሰዷቸው። እኛም የቀረንን ቅራሪ እውቀት የምንነግረው አጥተን ይኸውልህ ተቀምጥናል። ይህንን ልጅ...” አሉ አባባ ደጋጎ ከትልቁ ቤት ውስጥ አካፋ አውጥቶ ከውጭ ወደሚያራግፈው ማርዬ ተመልከተው።

“ይህንን ልጅ ብዙ ነገሮችን ልነግረው አስብና መልሼ እውጣቸዋለሁ። ቅን፣ቆራጥ፣ ጀግና ቢሆንም ጥቂት ስሜታዊነት አለበት። ስሜታዊ ሰው በጋላ ቁጥር ምላሱ ያፈሳል።”

ፕሮፌሰር በርናባስ ከምን ጀምረው ምን መጠየቅ እንዳለባቸው እያምሰለሰሉ እያለ...አባባ ደጋጎ ወጋቸውን ቀጠለ።

“በማይጨው ጦርነት ተካፍያለሁ። ከዛ በፊት ግን የደብረ ብርሃን ስላሰ ዲያቆን ነበርኩ። ጦርነቱን በመላተፌና የሰው ደም በእጄ በመፍሰስ

ከጦርነቱ በኋላ ወደ ደብረ ብርሃን ቤተ መቅደስ ለመግባት መድፈር አልቻልኩም። ሥልጣን ዲቁናየ ከሴት ጋር በመተኛት ባይፈርስም እጄ የሰው ደም በማፍሰሱ በቤተ መቅደሱ ውስጥ እጠብቀው የነበረውን ሀገራዊ ምስጢር በከንቱ አስቀረሁት። ዋናው ነገር ግን በጦርነቱ ወትት ብሽሽቱን የመታኝ ጥይት ክፋኛ ስላበላሸኝ ያምላክን ቃል እንዳልተላለፍ ጨነቀኝ። በአራት ዘጸግም ምዕራፍ ሃያ ሰባት ቁጥር አንድ ላይ የተገለፀው ቅዱስ ቃሉ ‘ቁላው፡ የተቀጠቀጠ፡ ብልቱም የተቆረጠ፡ ወደ እግዚአብሔር፡ ጉባኤ፡ አይገባ።’ ስለሚል እንዲህ አይነቱ ወደ ቤተ መቅደስ አይገባም። እንግዲህ እንዲህ ባለው ምክንያት ወደ ደብረ ብርሃን ቤተ መቅደስ ከመግባት በመታቀቤ ገናንገዶች ለእኔ ያስተላለፉትን ምስጢር ከብዙ አመታት ማብላጥ ሳል በኋላ ሁነኛ ላልኩት ቂስ አስተላለፍኩ። ሁነኛ ያልኩት ቂስ ግን ጊዜው ሲለወጥ አብሮ ተለወጠ። በደርግ ዘመን መንግሥት ኰሚኒስት ነኝ ብሎ አወራ። በፈጣሪ መኖር አላምንም ቢልም ቤተ መቅደሱ ከመግባት ግን ያገደው የለም ነበር። በኋላ አንድ የተበሳጨ ክርስቲያን ‘እሱን ገድዬ ገሃነም ልግባ’ ብሎ በመጥረቢያ አንገቱን ቀላው። ይህ ቂስ አንድ አውደልዳይ ዲያቆን ልጅ ነበረው። ለእሱ ምስጢሩን በማባከኑ ለፈረንጆች ነግሮ ወደ እኔ መምጣት ጀመሩ። ይኸው ዲያቆን ለብዙ ዘመን ከጠፋ በኋላ አሁን በቅርቡ ቂስ ሁኖ መጣ ብለውኛል። ቂስ ፌጦ ማነው? ብለህ ብትጠይቅ ይነገሩሃል። ምላሱ ቅቤ ይጠብሳል አልኩህ፤ ሰሞኑን የደብሩ አድራጊ ፈጣሪ ሆኗል አለ። ከእሱ አባት ሞት በኋላ ሌላ ጎበዝ ሰው ስለተገኘ የቤተ መቅደሱ ውስጥ ገናንገድ እሱ ነው ግን እሱም እንደኔ ሽምግሏል። ሌላ ሁነኛ ሰው ላገኝ አልቻልኩም። ይኸው ሽማግሌው በአዲስ መጤው ቂስ ብዙ ጉንተላዎች እየደረሱበት እንደሆነ ነግሮኛል። ፌጦ ለበጎ የመጣ አይመስለኝም፤ ከአባቱ ሞት ወዲህ የት እንደሄደ ሳይታወቅ ብን ብሎ ጠፍቶ ኑሮ መጣ። አሁን ምን እንዳለበ ማንም ሊያውቅ አልቻለም። እንደሰማሁት ከላይ ተሹሞ ነው አሉ የመጣ።” አባባ ደጋጎ ወደኋላቸው ዞረው ጫፉ የሚታየውን የፋሲልን ቤተ መንግስት ተመለከቱት። ቀስ በቀስ እድሜ የሽበሽበው ጠይም ፊታቸው በሀዘን የበለጠ እየተከፋተረ መጣ።

“አንተ ከምታስተምርበት ዩኒቨርሲቲ ውስጥ በህክምና የሚያገለግል ዶክተር ብሬመን የሚባል ክፉ ሰው አለ። ጎንደር ከመጣ አሥራ አምስት አመት ይሆነዋል። ከእኔ ጋር ወዳጅነት ለመፍጠር ያላደረገው ጥረት የለም። ‘ስለዛፉ ምስጢር! ስለ ገናንገዶች! ይንገሩኝ’ እያለ ሲለምነኝ ዘመናት አልፈዋል።

ለዛሬ ማታ ግን አምስት ሚሊዎን ብር የሚያወጣ ቆለጥ ታጭዳለች ለዛሬ ማታ ግን አምስት ሚሊዎን ብር የሚያወጣ ቆለጥ ታጭዳለች ቂቂቂ... ካለ በኋላ ከበር መልስ እዛ ለተሰበሰበው ሰካራም ሁሉ ጋበዘ ሲሉ ሰማሁ። በኋላ 'አርባጫን ያውቁታል?' ሲል ጠየቀች። አርባጫን የማያውቅ ጎንደራ የለምና 'አዎ አውቀዋለሁ' አልኩት። አርባጫን አታውቀው እንደሆነ ልንገርህ ፕሮፌሰር! አባባ ደጋጎ በዓይናቸው ጭምር ጠየቁት።

"እኔ ማን ነግሮኝ ስለሰለ!" ሲሉ ፕሮፌሰር አርባጫን እንደማያውቁት ነገሩአቸው።

"በል በል በል! አርባጫንማ ማወቅ አለብህ። ፈልገህ ፊቱን ልታየውና ከእሱም ራስህን ልትጠብቅ ይገባል። አንድ ቀን ባጋጣሚ ካንጋጠጥከው ከዚህች ቀይ መኪናህ ውስጥ አውጥቶ ነው ህቅ የሚያደርግህ። ግዴለም እኔ አሳይሃለሁ። እዚህ ጎንደር ውስጥ እሱ ያልደበደበው ሰው የለም። አርባጫ ሌላው ቀርቶ ሰው በልቡ እንጋጠኛል ብሎ ካልገደልኩት የሚል ያገር ወመኔ ነው። ባለፈው ሳምንት ካንድ ሆቲል ቤት ውስጥ ሄዶ ሽንት ቤት መጠቀም ፈለገና ወደ ሽንት ቤቱ ሄደ። ሽንት ቤቱ ውስጥ አንድ የተከበረ ሰው እየተፀዳዳ ነበር አሉ። ምን ያረጋል አበላሸው። ሽንት ቤቱን ሳይቆፈቁፍ በረገደውና ሰውየው ተፀዳድቶ ሳይጨርስና ሱሪውን ሳይታጠቅ ነው አሉ እጁን ስቦ ወደ ውጭ የወረወረው። ከቆንጆ ሴት ትክሻ ላይ እጅህን ጣል አርገህ እየሄድክ እንደሆነ ከፈለጋት ይመጣና አንተን መሬት አስገጥህ ይሂት ይሄዳል። በሱ በኩል ሲያልፍ ያላማረውን ሰው ጠፍጥፎ ጠፍጥፎ ፊቱን ባዶ አርጎ ነው የሚልከው። ፓሊሶች እንኳን አይነኩትም። እናልህ ይህ የምተ ውሻ ይዞ የመጣ ሰውየ 'አርባጫን ያውቁታል?' ሲለኝ 'አዎን አውቀዋለሁ እንጂ አልኩት።' 'ጎሽ! እናልም አርባጫን ይህንን የእርስዎን ቆለጥ ቆርጦ ለመሸጥ የመጣን ባለማጭድ! በያዘው ማጭድ ባለጌ ጣቱን ቆርጦ አባረረው አሉ' ብሎ ነገረኝ።"

"ወይ ጉ...ድ!" አሉ ፕሮፌሰር አሁንም ራሳቸውን በሁለት እጃቸው ይዘው።

"ገና ምን ሰምተህ! ደንቆሮ የሰማለት ያብዳል አሉ! ከዚህ ቀጥሎ ምን አለኝ መሰለህ ባለጥቁር ውሻ ጎረቤት..."

"ምን አለዎ አባባ ደጋጎ?"

"...ያባባ ደጋጎን ቆለጥ የሚነካ ካለ በህይወቱ ፈርዷል ማለት ነው። ገና እጅ አይደለም እንገት እቆርጣለሁ። ማዕድኑ ከአምስት ሚሊዮን ብር በላይ እንዲያወጣ ቢያንስ ሁለት ወር መጠበቅ አለበት ብለው እውቁ ዶክተር ፕሮፌሰር ብሬመን ነግረውኛል።' ብሎ ተናግሯል አሉ-አርባጫ።"

አባባ ደጋጎ በጥልቅ ያዘነ ጀመር። ለደቂቃዎች ሲቆዝሙ ከቆዩ በኋላ የሞጮሞጮ ዓይኖቻቸውን በእንባ ተሞልተው ቀና አሉ።

"ምን መሰለህ ፕሮፌሰር በርናባስ? ይህን ከንቱና የማይረባ አሉባልታ የሰሙ ሰዎች ማስተላለፍ የሚገባኝን ሳላስተላልፍ እንዳይገሉኝ እንጂ መቼም ካሁን በኋላ ብዙ ለመኖር ፈልጌ እንዳይመስልህ። በተለይ በተለይ ይህ ልጅ..." አሉ አባባ ደጋጎ አሁንም ከቤት ወጥቶ ከእጆቹ ላይ አፈር የሚያራግፈው ማርዬን ላፍታ ዞረው አይተው። "በተለይ በተለይ ይህ ልጅ በእኔ ምክንያት ከሰው ጋር ተጣልቶ አጉል እንዳይሆንብኝ ነው የምፈልገው። ድርጅታችን በቶሎ ወደዛው ግብፅ ወዳለው ተልእኮው እንዲልከው ብታደርግልኝ ውለታህን እከፍል ነበር። ምንም እንኳ አዋቂ እና ባለብሩህ አእምሮ ቢሆንም በጣም ስሜታዊ ነው። ስሜታዊነት መቋጠሪያ የሌለው ስልቻ ነው። ከሚይዘው ይልቅ የሚያፈሰው፣ ከሚቋጥረው ይልቅ የሚይዘረግፈው ይበዛል። ሁልጊዜም ግባቸው ላይ የሚደርሱ ሰዎች የስሜታቸው አለቆች ናቸው። ለእሱ ምስጢሩን አሳልፌ እንዳልሰጥ በጣም ግልፈተኛ በመሆኑ የሀገሩን ልዕልና የገለፀ መስሎት ምስጢር ይዘረግፍብኛል ብየ ሰጋሁ። ምንም እንኳ እድሜህ ቢገፋም ከእኔ የተሻለ ትቆያለህ ብዬ አስባለሁ። ቢያንስ አንድ ለተሻለ ሰው ምስጢሩን ለማስተላለፍ ከእኔ የተሻለ ጊዜ ሳይኖርህ አይቀርም። እና..." አሉ ሽማግሌው ደጋጎ ፀሐይቷ ቆንጠጥ ስላደረገቻቸው ጋቢያቸውን ለብሰው እየተነሱ። ፕሮፌሰሩም ተነስተው ወደ ትልቁ ቤት ተከተሏቸው።

"እና...እባክህ ፕሮፌሰር ሳትሰላች በየቀኑ የምነግርህን ክልብህ አስቀምጠው። እንደ አባትህ ትልቅ ልብ ያለህ ትመስለኛለህ መቼም። መምህራን ሁልጊዜም ልሂቅ ተማሪዎችም ናቸው።"

ፕሮፌሰር በርናባስ በትህትናና በአዎንታ ራሳቸውን ነቀነቁ።

ወደቤት ገብተው ሲቀመጡ ማርዬ በአፈር የጠለመ እጁን ታጥቦ ቁርስ አቀረበላቸው። ከውስጥ አንድ ሽማግሌ በአቁማዳ የታሰረ ዝክንትል ተሸክሞ ሲወጣ አባባ ደጋጎ ተከትለው ሸኙት። ሲመለሱ "ወደ ጉዛራ

መሄዱ ነው" አሉ እየተቀመጡ። "አንድ ቀን ይህንን ሽማግሌም ታውቀው ይሆናል።"

ፕሮፌሰር በርናባስ ከካፓርታቸው ኪስ ውስጥ ብዙ እንክብሎችን የያዘ ላላቱክ አውጥተው አንዱን ብቻ ያለውሃ ዋጧት። የምግብ እንክብሎች ናቸው። እነዚህን እንክብሎች ሲውጡ አባባ ደጋጎ ደጋግመው አይተዋቸዋል። "ቁርሱን ብትበላ ምን ነበር ፕሮፌሰር?"

ፕሮፌሰር በርናባስ የትኩስ አፈር ሽታ ለሺታቸው ጊዜ "ማርዬ ቤቱን የማደስ አቅድ አለው እንዴ?" ሲሉ አባባ ደጋጎን ጠየቋቸው። አባባ ደጋጎ ትንሽ አሰቡና ቀና አሉ።

"ቁርሳችንን እንበላና ሁሉንም ታየዋለሁ።"

ከላሉኑ ቀጥሎ የተዘጋውን በር አባባ ደጋጎ እንደተቀመጡ ገፋ ሲያደርጉት ሲጥጥጥ ቃቃቃ ቃቃ ብሎ ተከፈተ። ፕሮፌሰር በርናባስ ያዩትን ማመን አቃታቸው። አንዲት እንሽላሊት አፈር ከተቆለለበት ክፍል ወጥታ ላሉኑን አቋርጣ ተፈተለከች።

"ይህ ሁሉ አፈር ከየት ያመጣ ነው?" ሲሉ አባባ ደጋጎን ጠየቁና በሩ ከተከፈተው ክፍል ውስጥ የተከመረ አፈር እያዩ። አካፋና ትልቅ ዶማ ከተቆለለው አፈር ተደግፎ ተቀምጧል። አባባ ደጋጎ አልመለሱላቸውም። ፈገግ ብለው ትኩሱን ሻይ ቀመሱት።

አባባ ደጋጎ ለሚደረገው ድርጊት የፕሮፌሰር በርናባስ አፀፌታ ምን ሊሆን እንደሚችል ባለመገመታቸው ግራ ተጋቡ። ማርዬ እያደረገ ያለውን ጉዳይ ሊያስቆሙት አልቻሉም። እየተደረገ ያለው አደገኛ ነገር ከድርጅቱ እውቅና ውጪ በማርዬ እምቢተኝነት መሆኑን ሲያስቡ ዓይኖቻቸውን ጨፍኟቸው።

* * *

አዎ! ጥርጣሪዬ ትክክል ነበር?" አለ ፌጦ በዶክተር ብሬመን ላጥቶጥ ሰሌዳ ላይ የተገጨረውን የሽማግሌ ምስል እያየ በመገረም። የደብረ ብርሃኑ አብረቅራቂ መጋረጃ ሥራውን ቀጥሏል። ወደ ወለሉ ገብቶ የነበረው ሳጥን ወጥቶ ቆሟል። ሽማግሌው ከብረቱ ሳጥን እንደወጡ በሩ ተጠረቀመ። ከውስጥ ምን ይዘውበት እንደተመለሱ ሊታያቸው አልቻለም።

የብረቱን ቁም ሳጥን በባለኮከቡ የብረት ቁልፍ እያሽከረከሩ ከዘጉት በኋላ ወደ ወለሉ ሰጠመ። የወለሉን ድርብርብ ምንጣፎችና ስጋጃዎች እንደነበሩ ካስተካከሏቸው በኋላ በመቅረዙ ላይ የሚንገግግትን ሻማዎች ሲያጠፏቸው ሁሉም ነገር ጨላለመ። የመጋረጃው ካሜራዎችም ምስል ለነፌጦ ማስተላለፋቸውን አቆሙ፤ የላጥቶጥ ሰሌዳ በጨለማ ተዋጠ።

ፌጦ ሰዓቱን ሲመለከት እየመሸ መሆኑን ተገነዘበ። በረጅሙ ከተነፈሰ በኋላ ወደ ብሬመንና ወደኒኮ በየተራ ተመለከተ።

"አዎ! አባቴ ኮሚኒስት ሆነ ተብሎ ከቤተ መቅደስ የተባረረበት ምክንያት ሌላ አይደለም። ከምስጢራቸው ዘወር ሊያረጉት ሊያስቡ ነው ያስወገዱት። ይህ ተልእኮ የአባቴን ደም ከመመለስ ጋርም መያያዝ አለበት። አዎ በርግጥ አባቴ የአብዮቱ ደጋፊ ሆኖ ነበር። አዎ ኮሚኒስትም ሆኖ ነበር። ኮሚኒስት መሆኑ ብቻ አይደለም ለሞት ያበቃው...እንቀላቀስ ኒኮ..." ፌጦ በፍጥነት በሩን በርግዶት ሲወጣ ኒኮም ተከታትላው ወጣች።

ዶክተር ብሬመን ፌጦን የተልእኮው አካል ማድረጋቸው ስህተት እንዳልሆነ ሲረዱ በስኬት ፈገግ ብለው በዓይኖቻቸው ሸፏቸው።

ፌጦ ጎንደርን ለቆ ወደ ቀይ ባህር የተጓዘው በ1978 ዓ.ም ከአንድ የአረብ ነጋዴ ጋር ነበር። በቀይ ባህር በሚገኙ የኢትዮጵያ መርከቦች ላይ እውራጅ ሰቃይ ሆኖ ለሶስት አመታት ከሰራ በኋላ ወደግብፅ ተሻገረ።

እስከንድርያ ውስጥ ለአንድ ጀርመናዊ ኢጂፕቶሎጂስት ሰው በዘበኝነት ተቀጠረ። ከሰውየው ጋር እየተቀራረቡ ሲመጡ ስለኢትዮጵያ አንዳንድ ነገር ይጠይቁት ጀመር። እሱም በልጅነቱ ዲያቆን ሆኖ የቆነፀላትን ግዕዝ ምክንያት እርጎ ሊቅ ለመምሰል በመሞከሩ ጥናታቸውን ጨርሰው ወደ ጀርመን ሲመለሱ ይዘውት ሄዱ። ህምቡርግ ከተማ ውስጥ በሚገኘው የህዝብ ትምህርት ቤት አስገብተው ካስተማሩት በኋላ እዛው ህምቡርግ ከተማ ውስጥ በሚገኝ የሥነ መለኮት ኮሌጅ ገብቶ ተመረቀ። ወደ ህምቡርግ ዩኒቨርሲቲ ገብቶም ግዕዝ አጥንቷል።

ከዚህ በኋላ ግን አንዲት ክስተት ብዙ የህይወቱን ምዕራፎች ለወጠችው። በአለም አቀፍ ደረጃ በቅርስ ዘረፋና ዝውውር አንቱ ከተባለውና ጀርመን

ውስጥ በምስጢር ስሙ ኬዎስ ተብሎ ከሚጠራው ድርጅት ጋር ተቀላቅሎ የድርጅቱ ቁልፍ ሰው ለመሆን በቃ። የካቶሊክ ቄስ ሆኖ ሲተውን አንዳች ለሀተት ሳይፈፅም ፍፁም ባህሉን ወርሶ ነው። የኦርቶዶክስ ካህን ሲሆንም ያውቅበታል። የፕሮቴስታንት ፓስተር ሲሆንም እንግሊዛው በመላው አለም ድርጅቱ በሚያቀነባብረው ሴራ እየተንቀሳቀሰ እጅግ ውድ፤ እጅግ ተፈላጊ የሆኑ ቅርሶችን ሊያሟጥጥ የኖረና በኬዎስ ዘንድ እንደ ጀግና የሚቆጠር ሰው ነው።

ከብሬመን ጋር የተዋወቀው በርሊን ውስጥ በብዙ ድርብርብ ወንጀሎች ተከሶ ዘብጥቶ ወርዶ በነበረበት ወቅት ነበር። ፌዋ ከእስር ቤቱ አጥር ውጭ ባለው ዓለም ላይ በነፃነት እራመዳለሁ ብሎ አልሞት አስቦት በማያውቅበት ሁኔታ ሲፈታ በምን ሁኔታ እንዴት ይህ ታምር ሊፈፀም እንደቻለ ሊገባው አልቻለም ነበር። በኋላ ግን ከሀምቡርግ ከተማ ምስራቃዊ ዳርቻ የሚገኘው የተራቀቀ ሳቦራቶሪ ለጥብቅ ጉዳይ እንደፈለገው ተረዳ። ሳቦራቶሪው በሰው ልጅ አእምሮ ላይ ለሚያደርገው እጅግ ውስብስብ፤ እጅግ ረቂቅ የሆነ ምርምር ፌጦን ለአንድ ተልእኮ ወደነበረበት ጥንታዊቷ የጎንደር ከተማ ብቻም ሳይሆን የተፈላገውን ነገር ዱካ በመከተል ከእስክንድርያ እስከ ካይሮ ከኒኮ ጋር ባዘኗል። አሁን ሊያነፈንፉት የኖሩት ጉዳይ በእጃቸው ሊገባ ምንም ያህል የቀረው አልመሰላቸውም። ቀይዋ የኒኮ መኪና ወደ ደብረ ብርሃን በመካከፍ ላይ ናት።

I

“...ወጣትነቴ በከንቱ አለቀ። ዘመኔ ሁሉ እንዲሁ ባከነ። በተሰጠኝ ሁሉ ዘመን፤ በዋልኩት ሁሉ ቀን፤ አንዳችም አልሰራሁበትም።” አድያም በሁለቱም ውብ ዓይኖቹ የተንቀረዘዙ የእንባ ጠብታዎቹን ላለማፍለስ እየታገለ ያዘን ጀመር።

“እውነቱን ነው ጋሼ በርናባስ! ሃያ ስድስተኛ ዓመቱን ልይዝ ሁለት ቀናት ብቻ ይቀሩኛል። ነገር ግን እስከ ዛሬ ድረስ አንድ ጠንካራ ሰው ባንድ ጀምበር የሚፈፅመውን ተግባር አላከናወንኩም።”

አድያም ከብልኮ ሰፈር ወረድ ብላ ከቆመችው የፕሮፌሰር በርናባስ ቀይ አውቶምቢል መኪና ጋቢና ውስጥ ከገባ ጊዜ ጀምሮ ያለፈ የእድሜ ዘመኑን ሲራገም አርፍዷል። ሁለት እጃቸውን ከመሪው ላይ አስመርኩዘው በፀጥታ ሲያዳምጡት ከቆዩ በኋላ ፕሮፌሰር በርናባስ ፊታቸውን ወደ አድያም አዙረው ፈገገ አሉ።

“አየህ...” አሉ ፈገገ እንዳሉ። ነጭ ጥርሶቻቸው ጥርስ አውጥተው ፈገጉ። በምን አንደተደሰቱ ሳይገባው ከንፈሮቻቸው ሁሉ በሀሴት ይደንሱ ጀመር። “አሁን ገና ወደ ትክክለኛው መስመር ገባህ። የትንሳኤ መጀመሪያ ሞት እንደሆነ ሁሉ የስኬትም መጀመሪያ ውድቀት ነው። ያልወደቀ አይነሳም። ወድቆ ሳይነሳ በንቅፋት አልባ መንገድ ላይ የሚራመድ ከወደቀ መነሳት ያዳግተዋል። መውደቅ መነሳትን የለመደ! ቢወድቅ እንኳ ተኝቶ አይቀርም አፃራውን እያራገፈ ይነሳል። የዚህ ሁሉ ሥር መሠረት የመነሳት ደወል ሲደወል ማዳመጥ ነው። አሁን ገና የመነሳት ደወል ሲደውል እንዳዳመጥክ ተረዳሁ።”

“ምን ዋጋ አለው!” አለ አድያም ከንፈሮቹን ነክሶ። እንባዎቹ ከነጭ ሽሚዙ ላይ ዱብ ዱብ አሉ። ስለ ሰማያዊ መስታዎት ያለው መነፅሩ እንባዎቹን መተገን እንዳልቻለ ሲያውቅ አውልቆ ወደ ሽሚዙ ኪስ ከተተው። በላብ የወየበውን ዘለበቱንም ወደ ደረት ኪስ ሆዱ ጎደጎደው።

“ዋጋ አለው እንጅ አድያም...” አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ ዓይኖቻቸውን ከደረቱ ኪስ ከከተታት መነፅር ላይ ሳይነቅሉ። “አንተኮ አድያም ገና

ትኖርበታለህ ተብሎ ከሚገመተው የአድሜ ዘመንህ ከፊት እንኳ አልኖርክበትም። ገና ልጅ እኮ ነህ። ደግሞ የደወሉ መጭሂያ ቀንህ ላይ ደወሉን በማዳመጥህ ልትደሰት ይገባል። ብዙዎች የትንሣኤ ደወላቸው ሲደወል ስለሚያለምጡ እንደወደቁ ይቀራሉ። ስለዚህ ጠንክኛ መነፅርህ የተወራውን ሁሉ ስምቻለሁ። በውነቱ ደስ ነው ያለኝ። እያየህ መስሎህ ሳታይ ልትሞት ነበር። ይህ እኮ ማየህ ሳይሆን ጭንብልህ ሆኖ ዓይኖችህን ያወረብህ ጠላትህ እኮ ነው።”

ፕሮፌሰር በርናባስ አድያም መነፅሩን እንዲያየት ሰጥቷቸው አያገላበጡ ያዩት ጀመር። በቆይታ ብዛት የነተበው የማንጠልጠያ ዘለብቱ ተቸናክሮበት ካለው የጀሮ ጋፍ ጫፍ ላይ ያሉትን ጉጦች ሲነካቸው አድያም በፍጥነት መነጨቃቸው። “ይቅርታ ፕሮፌሰር እነዚህ ጉጦች ማቅረቢያ እና ማራቂያ ናቸው። አንዴ ከተነካኩ በመከራ ነው የሚስተካከሉልኝ። እንዴት እንደሚሰሩ ለመለማመድ መንፈቅ ያህል ፈጅቶብኛል።” ሲል በድርጊቱ በከፊል እያፈረ ይቅርታውንና ልመናውን አጠናክረ።

“ግዴለም” አሉ ፕሮፌሰር የተነጠቀ እጃቸውን ባለበት ስለቆዩ ገርሟቸው እየሰበሰቡ። አድያም በመነፅሩ ላይ ያለውን ፅኑ ፍላጎት በመገንዘባቸው ፀፀቱ ገና ለጋ እንደሆነ ተረዱ። “ስለ መነፅሩ ታሪክ ከትናንት በስተቀር አባትህ ሁሉንም ነገር አጫውቶኛል።”

“አ?!” አለ አድያም በድንጋጤ ዓይኖቹን አፍጦ። ለረጅም ሰከንዶች እየተመለከታቸው። “ከ...ከዛ ድረስ ምን ሊሰራ እዚህ መጣ? በእርስዎና በእኔ መካከል ስላለው ግንኙነት ማን ነገረው? እርስዎንስ በወዴት በኩል አወቀዎት? ማ...ማ...ማለቴ...”

“አዲስ አበባ ለጎንደር ሩቅ ነው ብለህ ነው? ቲዎድሮስ አውሮፕላን ማረፊያ ወርደህ ብትሳፈር እኮ በደቂቃዎች ውስጥ ቦሌ ማረፍ ትችላለህ።”

“ትተዋወቁ ነበር ማለት ነው?”

“አባትህ ትልቅ ሰው ነው። በውነት ጎበዝ በመሆኑ በጉልምስና ጊዜው ያገኘውን አንድ አጋጣሚ ተጠቅሞ ለሽምግልና ጊዜው መጦሪያ የሚሆኑ ሀብቶችን አፍርቷል። ሁለት ደህና ደህና ሆቴሎችና ሶስት የጭነት መኪናዎች አሉት። ጋራዢም ቢሆን ቀላል ግምት የሚሰጠው

ሀብት አይደለም። በተለያዩ ስሞች የያዛቸው ሁለት የመኖሪያ ቤቶቹስ ቢሆን?...በውነት አባትህ ጎበዝ ነው።...”

... አድያም አፋን ከፍቶ ቀረ። እንዴት ስላልባቱ ይህን ያህል ሲያውቁ ቻሉ? “በሶስት የግል ባንኮች ውስጥ ከፍተኛ ሼር እንዳለውም ጭምር አውቃለሁ። በውነቱ አባትህ ጎበዝ ነው። በእንደዚህ ዓይነቱ ሥራ ስለሚጠመድ ትኩረት ስላልሰጠህ በተፈጠረው ስህተት በከፍተኛ ዓሳታ እንደተፀፀተ ገልጾልኛል። መነፅሩን ከሳጥኑ አውጥተህ በድብቅ መጠቀም ከጀመርክ ከሁለት አመታት በኋላ በማወቁ ምንም ማድረግ እንዳልቻለ በጥልቅ ሀዘን ውስጥ ሆኖ ነግሮኛል።” ፕሮፌሰር በርናባስ ይህን ሲነግሩት በአባቱ ቤት ውስጥ በምስጢር ሊካሄድ የነበረውና ተደናቅፎ የቀረው ስብሰባ ትዝ አላቸው።

አድያም ይህንን ምስጢሯዊ መነፅር ከአባቱ ሳጥን አውጥቶ የለበሰበት ቅፅበት ትዝ አለው። የሰባተኛ ክፍል ተማሪ ነበር። ያቺ አንዲት የካሳንቺስ ጠዋት ትዝ አለችው። ከግዮን ሆቴል በስተምሥራቅ ገባ ብለው ካሉት ትርኪ ምርኪ ቤቶች ውስጥ ሻል ብሎ ከሚታየው ቤታቸው ሳሉን ውስጥ ተቀምጦ እያለ በመስኮት በኩል እግሯን የሰደደችውን የፀሐይ እግር ተከትሎ ከሳሉት ቀጥሎ ወዳለው እቃ ቤት ዓይኖቹን ላካቸው። ተከፍቶ የማያውቀው የብረት ሳጥን ተከፍቶ ነበር። በጎረቤው ዳቦ ጉንጨጌን አሳብጦ ተነሳና ወደ ሳጥኑ ተራመደ። አባቱ የሳጥኑን መከፈት ዘንግቶ ወደሥራ መውጣቱን እንደተገነዘበ በዝግታ ሳጥኑን መበርበር ተያያዘው። በለንደችና በደረሰኞች የተሞላውን ሳጥን ሲያምስ ከቆዩ በኋላ ከደርግ አብዮታዊ መጽሔቶችና አንዳንድ በራሪ ዕሁፎች ሥር እጁ የሆነ ሰንሰለት በመጽካቱ በዝግታ ጎተተው። ባለማንጠልጠያና የሚያምር ቀለል ያለ ሰማያዊ ቀለም ያለው መነፅር ከነዘለበቱ ተቋጥሮ መጣ። በደስታ ፈገግ ብሎ መነፅሩን እያገላበጠ ወደ ሳሉን ተመለሰ።

መነፅሩን በቀስታ ካደረገው በኋላ ዘለብቱን ካንገቱ ሥር አዋለው። ዓይኖቹን ሲከፍት ሁሉ ነገር እንግዳ ሆነበት። ከግሩ ስር ያለው ወለል እጅግ ከመጉላቱ የተነሳ ያፍንጫውን ጫፍ ተገልብጦ የነካበት መሰለው። ወለሉ ላይ ያለው ነገር ሁሉ ከግንባሩ ጋር የተላተመም መሰለው። በድንጋጤ ጨረሯን ጠረጴዛው ላይ ወደበተነችው ፀሐይ በመስኮት በኩል ሲመለከት ዓይኑ የጠፋ ያህል አጥበረበረው። በፍጥነት ዓይኖቹን ጨፍኖ ከጥቂት ቆይታ በኋላ ከቆመበት አፈግፍጎ እያርገበገበ ሲከፍታቸው

ጠረጴዛው ላይ ያለው ሽይው በቀይ ደም የተሞላ መዋኛ ገንዳ መስሎት ቢታየው በፍርሃት መነፅሩን አወሰቀው።

ዓይኖቹን ለብዙ ደቂቃዎች እየከፈተ ከዘጋቸው በኋላ ሁሉን ነገር እንደገና በራሱ ዓይኖች መቃኘት ጀመረ። ምንም የተለወጠ ነገር የለም። ሻይውም በብርጭቆ ውስጥ ሳይበዛ ሳያንስ አለ። ወለሱም እግሩ ሥር ነው። እንደገና አስደናቂውን መነፅር አጠለቀና የፀሐይዋ እግር ያረፈበትን ግድግዳ አሻግሮ ቢመለከተው ግድግዳው ላይ ታይተው የማያውቁ ጥቃቅን ሻጋታዎች ቁጥቋጦ ቁጥቋጦ አኸለው ታዩት። ግድግዳውን አቋርጣ የምትሔደው ቁጭጭ ሳትቀር ላም አካላ ታየችው።

በዚህ ሁሉ እየተገረመ መነፅሩን እንደለበሰ አጆቹን አንደ ከንፍ ዘርግቶ በቀስታ ወለሱ ላይ መራመድ ጀመረ። ወለል ወለሉን አጎንብሶ እያየ ሲራመድ ትልቅ ኩሬ ውስጥ አንድ እግሩ የገባ መስሎት በቁሙ ተዘረረ። ከወንበሩ ጠርዝ ላይ ያረፈው ጭንቅላቱ በመተርተሩ በማጅራቱ ደሙ ይፈስ ጀመር። በዝግታ ዓይኖቹን ሲገልጣቸው ወለሱ ላይ ኩሬ ቀርቶ ውሃ የሚባል ነገር የለም። ካይት ጥግ ያለችው ጠብታ ውሃ ያንን ያህል ኩሬ መስላ በመታየቷ እየተራገመ የተፈነከተ ራሱን ይዞ ተነሳ። በዚህ ቅፅበት የቤት ሠራተኛቸው ወደ ሳሉን ገብታ ደሙን በማየቷ እራታዋን አቀለጠችው። በር ሲንኳኳ ስምታ ልትከፍት ስትሄድ አድያም በፍጥነት መነፅሩን ደብቆ ራሱን ይዞ ተቀመጠ።

ሐኪሙ ሲያናገዙት እንኳ የመነፅሩን ምስጢር አላወጣም። 'አዙሮኝ ነው የወደኩት' ብቻ ሆነ መልሱ።

በየቀኑ እየሞከረ ለብዙ ጊዜ ከተለማመደው በኋላ መነፅሩን ቤተሰቦቹ በማያዩት ቦታ ሁሉ ያረገው ጀመር። የትምህርት ቤት ጓደኞቹም ለማያዊውን መነፅሩን መለያው አደረጉት።

ባንድ ጠዋት ደግሞ በመነፅሩ ብዙ ነገር እያየ አርፍዶ ወደ ክፍል ሲገባ አስፈሪው የሒሳብ አስተማሪ የፈተና ወረቀት እያደሉ ደረሰ። ፊተና መኖሩን ቢያውቅም በመነፅሩ የሚያየውን ጉድ ስላልጠገበ ሊያጠና ባለመቻሉ ከብብቱ ላብ ሲመነጭ ተሰማው። እየተንቀጠቀጠ ከተቀመጠ በኋላ የፈተና ወረቀቱ ላይ የሰፈሩትን ጥያቄዎች ሲያይ አንዱንም መመለስ እንደማይችል ደመደመ። አድያም ከተቀመጠበት አራት ረድፍ አልፎ መስኮቱ ሥር ከተቀመጠው ጎበዝ ተማሪ ላይ ዓይኖቹን በመነፅሩ

ውስጥ ሲወረውራቸው በመጀመሪያው ገፅ ላይ የሠራቸው መልሶች የዱባ ፍሬ የዱባ ፍሬ አሃኸለው ታዩት። ልቡ በደስታ እየፈነጠዘች አሻግሮ የጠለፋቸውን መልሶች በራሱ የመልስ መስጫ ወረቀት ላይ ሲያሰፍር ፈታኝ መምህር አፈጠጡበትና በፍጥነት እየተራመዱ መጡበት።

“ምን ያቅበጠብጥሃል? እርፈህ መልሱን አትሰራም? ቢሉት የግርምትና የትንግርት ፈገግታ እያሳያቸው ዝም አለ። “ይህን መነፅር ዓይንህ ውስጥ ሳልከስከሰው በፍጥነት አውልቅ!” አሉት እያጉረጠረጡ። ያመለመለ አንገቱ ኩምሽሽ ብሎ ወደ ደረቱ ገባ። ወዲያው ግን ምን ማለት እንዳለበት ተገለጠለት።

“እረ መምህር ያይን ችግር አለብኝ። ያለዚህ መነፅር እንኳ ፊደል በሬ ማየት አልችልም። የታወቀ ሐኪም ያዘዘልኝ ነው። እውቁ ያይን ስፔላሺሊስት ዲክተር ሐጎስ ሲያዝልኝ መነፅሩን ካልተጠቀምኩበት ማየት እንደማልችል ነግሮኛል” ሲል ውሸቱን ለቀቀው። ሐጎስ የሚባል ያይን ዶክተር እንዲኖር በልቡ ሳይፀልይ አይቀርም። መምህሩ ወደመጡበት ሲመለሱ ጎበዝ ተማሪ የሁለተኛውን ገፅ መልስ ሰርቶ ጨርሶ ነበር። በዚህ አጋጣሚ የመጣችለት መላ ዩኒቨርሲቲ ገብቶም እያገለገለችው ነበር።

አንድ ቀን ቤተ መፃህፍት ገብቶ ሳያነብና አንድም ገፅ ሳያጠና ከሰባተኛ ክፍል ጀምሮ ዩኒቨርስቲ ዘለቀ። ያሥራ ሁለተኛ ክፍልን መልቀቂያ ፊተና ከሁለት በላይ ከሆነ ጎበዝ ተማሪዎች ላይ ከርቀት እያነጣጠረ ባዳቀለው መልስ ትልቁን ውጤት በማምጣት ጎንደር ዩኒቨርስቲ ገብቶ የሚድካል ላቦራቶሪ ተማሪ ለመሆን አብቆቶታል። የሁለተኛ አመት የሚድካል ላቦራቶሪ ተማሪ እስከሆነበት እስከዛሬ ድረስ ሳያጠና ቀጥሎ ነበር።

ከሰሞኑ ያፈተለከው የመነፅሩ ምስጢር እስኪለማበት ድረስ አድያም እንደ ጂኒዩስ የሚታይና በወንዶች ዘንድ ቅናት ጫሪ፣ በሴቶች ዘንድ ደግሞ ተፈቃሪ ነበር።

ያሁንን አያድርገውና ዩኒቨርስቲ ከገባበት አለት ጀምሮ ብዙ ሴቶችን በማንጋጋትም የሚችለው የለም ነበር።

ከሩቅ ከተቀመጠች ቆንጆ ቤት ፊት ለፊት ይቀመጥና በዚህች መነፅሩ ሲያያት፣ ዓይኖቿ እስከ ዓይኖቹ፣ አፍንጫዋ እስከ አፍንጫው፣ ከገፈሯ

እስከ ከገፈሩ ይቀርቡለታል። እሱም ቆንጆ በመሆኑ ሳይሆን አይቀርም እንዲህ የሚያያት ሴት ፈዛ ታየዋለች እንጂ ፊቷን አታዞርም። አይቶ አይቶ ሊበቃው አየር ላይ “እምጂ” ይልና ከሩቅ አቅርቦ ይስማታል። ምስጢሩ ያልገባቸው ባከባቢው የተቀመጡ ወንዶች ሲሰቁበት ሴቷ ግን በሌላ ቀን ትቀርባለች።

ይህ ምስጢረኛ መነፅር ሁሉን በእጁ ሁሉን በደጁ አርጎለት ዓለሙን ሲቀጭ ቢኖርም በሜላት በኩል የተሸነፈው የምሥጢሩ ጋን በማፍሰሱ ቅራሪውን እስካተላው ይለቀው ጀምሯል። በጥንታዊውና በነጥብው ዘለበት ካገጩ በታች እያዋለ በጥብቅ ሲጠብቀው የኖረውን መነፅር ጉድ የዘከከከችበት ሜላት ትዝ ስትለው “አንቅሻለሁ! እፈጠርቅሻለሁ! የምለቅሽ እንዳይመስልሽ ሳላዋርድሽ አዋርደሽኝ አትቀረም!” እያለ ከትዝታው ዓለም ወጣና የፕሮፌሰሩን ጋቢና ከፍቶ ይፈተለክ ጀመር። ፕሮፌሰር በርናባስ ከመኪናቸው ወርደው ሊይዙት ቢሞክሩም አድያም ግን አፈተለከባቸው። ስልካቸውን ከኪሳቸው መዘው ጥቂት ቁጥሮችን ተጫኑ።

16

ጎርጎራ

ሚራሽር ከንቅልፉ በዝግታ ነቅቶ ዓይኖቹን ሳይገልጥ ሲጻራን ለማቀፍ እጁን ሰደደ። ከግራውም ከቀኙም ያለውን ባዶ ቦታ በእጁ ቢዳስስ ካንሶላና ከትራስ በስተቀር የሲጻራን አካል ሊነካ አልቻለም። በድንጋጤ ዓኖቹን በግ አደረጋቸው። ሲጻራ ከጥጉ የለችም።

በዚሁ ቅፅበት አንድ እንግዳ ነገር ከመስኮቱ ጠርዝ ላይ ተቀምጦ ተመለከተ። ካሁን ቀደም አይቶት የማያውቀው ቀይ ወፍ ከተከፈተው መስኮት ጠርዝ ላይ ተቀምጦ አፍጥጦ እየተመለከተው ነበር። ነጩ መጋረጃ ቀስ እያለ በሚነፍሰው ነፋስ ወፉን እየሸፈነ ይመላለሳል።

መንቆሩ ብቻ ቢጫ የሆነው ይህ ወፍ ቀይነቱ ከደም ጠልሞ የወጣ አስመስሎታል። ድምፅ አያሰማም። የሚተነፍስ እንኳን አይመስልም።

ሚራሽር በእጁ ሲቃጣው እንደ አዋቂ ፊቱን እዙሮ በተከፈተው መስኮት ወጣና አሁንም ድምፅ ሳያሰማ በረረ።

ሚራሽር ደንዝዞ ከቆየ በኋላ “ሲ...” ሲል ተጣራ።

“እዚህ ነኝ።” አለች ሲጻራ ጤነኛ ባልሆነ ድምፅ ከወደ ባኞ ቤቱ። አንሶላውን አገልድሞ የባኞ ቤቱን በር በርግዶት ገባ። ሲጻራን እያስመለሳት እንደሆነ ሲያይ በድንጋጤ ከኋላ አጎንብሶ ደረቷን በሁለት እጆቹ ደገፈላት።

“ምነው ሲ...የማታው ወይን አልተሰማማሽም ነበር?”

“ወይኑ አይደለም ሚራ...”

“እና ምን አገኘብኝ?”

ሲጻራ ተነስታ አፏን ከተጉመጠመጠች በኋላ ከዓይኖቹ ውስጥ ጠልቃ ተመለከተችው።

“ገሪጃ እንጂ ሲ...ችግር አለ?”

አሁንም ዝም አለችው። ዓይኖቿ ውሃቸውን ሞሉ። በባዶ እንጂ ተዘቃዛው ወለል ላይ ቆሟ ቁልቁል ከሌሊት ልብሷ የወጡትን የግር ጣቶቿን ተመልክታ መልሳ ቀና አለች።

“ገሪጃ እንጂ ሲ.....እባክሽን.....?”

ሳታናግረው ከባኞ ቤቱ ተንደርድራ ወጣች። አልጋው ላይ እመር ብላ ወጣችና ትራሱን ታቅፋ ተንሰቅስቃ ታለቅስ ጀመር።

* * *

“ሜ የኔ ቆንጆ....እባክሽን ይህንን ካሜራዊ ፕሮጀክት እውጥተሽ ሳሚኝ”

“ጌራዬ የኔ ውብ እሺ” አለችው ሜሮዳ ፕሮጀክትን አውልቃ ከገንዳው ዳር እያስቀመጠችው።

በጧቱ በሞቀው ውሃ የተዘፈዘፉበት ምክንያት ምንና እንዴትነት ያውቁታል። በአረፋ ከተሞላው ገንዳ ውስጥ ጭኖቻቸው ተቆላልፈው እንጎቶቻቸው ብቻ የአረፋ ጋቢ ተጎፋፍነው ብቅ ብለዋል። ሜሮዳ የጌራን ዓይኖች በስስት እያየች ከንፈሮቿን ከፍታ ከንፈሮቹ አስጠጋቻቸው።

ሜሮዳ ጌራን በጥልቀት እየሳመችው የዓይኖቿን ጥቁር ብሌኖች ወደ ቅንድቧ ስር ሽጉጣ በነጫጭ የዓይኖቿ አድማሳት ነፍሱን እስከ ሰባቱ ሰማያት አስመንጥቃ ስታበቃ አንዲት ቃል ለመናገር ዓይኖቿን ወደ ትክክለኛ ዓይኖች መልሳ ስትከፍታቸው ማመን ከማትችለው ጉድ ጋር ተፋጠጠች። አንድ ቀይ ወፍ ከባኞ ቤቱ በር መቃምድራ ላይ ተቀምጦ የሚያረጉትን ሁሉ እያየ ነበር።

“ጌራ....” አለች በማታውቀው ስሜት ድምጿን አቅጥና። “እየው ይህንን ወፍ....እየተመለከተን ነው።”

ጌራ ወፋን ከቁብ ሳይቆጥር መልሶ ይስማት ጀመር። እሷ ግን ወደ መጀመሪያው ስሜቷ መመለስ አልቻለችም።

“አይተኸዋል ግን...”

“አዎ ወፋን አይቸዋለሁ።”

“እንዴት ገባ? በየት ገባ? ልክ እንደ ሰው ነበር እኮ ያየን የነበረ።” መስኮቱ እንዳልተዘጋ ስታስብ ዝም አለች።

ሜሮዳ ከገንዳው ወጥታ ቀዩ ወፍ ወደ ሄደበት ተራመደች። ወደ ሐይቁ በኩል የዞረውን መስኮት መጋረጃውን ከፍታ ስታይ ዶክተር ገሮንጊዳ ከሐይቁ ዳር በመኝታ ልብሱ ቆሞ የጠዋቱን ማዕበል ይመለከታል። የሐይቁ ውሃ ከቋጥኞች ጋር እየተጋጨ ሲመለስ የሚፈጥረው አረፋ ሻሽ ኩታ እየመለሰ የሐይቁን ዳር ቋጥኞች ይሞሽራቸዋል። በገሮንጊዳ ሁለቱም ትክሻዎች ላይ የተቀመጡትን ቀያይ ቀፎች ስታይ ዓይኗን ጎልጉላ ጌራን ተጣራች።

“ጌራ...ናማ እይ። በገሮንጊዳ ትክሻዎች ላይ ሁለት ቀያይ ወፎች ተቀምጠዋል።”

“ይህ የሚያስገርም ነገር ነው ሜ። ...በዚህ ሰዓት የምፈልገው ወደኔ እንድትመለሽ ብቻ ነው። እባክሽን ወደኔ ተመለሽ የኔ ውብ። ይህን ሞቃት ውሃ ብቻዬን ልቋቋመው አልቻልኩም።”

“እየቀለድክ ነው ጌራ? የሆቴሉ ግቢ ሁሉ እኮ በቀያይ ወፎች ተሞልቷል!!”

“የኔ ወድ ባቡዩ ገብረ መንፈስ ቅዱስ መብረቆች ሁሉ ሊሞላ ይችላል። በዚህ ሰዓት የሚያስፈልገኝ እንቺን ማየት ብቻ ነው።” ጌራ ከገንዳው ሳይወጣ ድምፁን ከፍ አርጎ ይለምናት ጀመር።

* * *

“ሲ....ምንድን ነው?...ለምን አትነግሪኝም? የገጠመሽ እክል ከእኔ የሚደበቅ ነው?”

“እኔ! ጌራሷን በአሉታ ነቀነቀችው።

“ታዲያ...”

“ሚራ...” አለች ሲጻራ ሰቀቀና ያከፋተራቸውን የፊቷን መስመሮች የበለጠ እየጨመደደች። “በዚህ ወቅት መሆን የሌለበት ነገር ተከናውኗል። የኔና ያንተ መለያየት እውን እየሆነ በመጣበት በዚህ መጥፎ ሰዓት ምናልባት... መስማት የማትፈልገውን ነገር ልትሰማ ነው።”

“የኔ ቆንጆ...ካንቺ መስማት የማልፈልገው ነገር አይኖርም።”

“ጊዜው አይደለም!”

“ሲሆን ይችላል።”

“ሚራ...” አለች ሲጻራ ሆኗን ጭምድድ አርጋ እየጨበጠች።

“አ...አርግዣለሁ!”

“ምን!”

“አዎ...” አለችው ሲጻራ እንዲቀበላት በዓይኗ እየተማፀነችው። “የወር አበባዬ የዛሬ ወር መምጣት ነበረበት። ቢቸግረኝ ትናንት ማታ ከሚርዳ ‘ኪት’ ወስጄ ራሴን መረመርኩት። የመደመሩን ምልክት ሳየው በድንጋጤ ሟሽሽኩ።”

በዚህ ቅፅበት በሩ በኃይል ተንኳኳ። “ይህ የጌራ ድምፅ ነው፤ በሩን የሚያንኳኩትም የራሴ ቡጢዎች ናቸው። እባካችሁ እናንት አዲስ ጫጉለኞች በራችሁን በትንሹ ክፈቱልኝ።”

ሚራዥ በፍጥነት ሱሪውን አጥልቆ ከፈተለት። ጌራ በእጁ ብዙ ቁልፎች የተንጠለጠለበት የቁልፍ መያዣ ከፍ አርጎ እያቅጨለጨለ ገባ።

“እነዚህ ቁልፎች ለሲጻራ ከድርጅታችን የተላኩ ናቸው። ባህር ዳር ውስጥ እስከ ግርማ ሞገሱ በሚፈለው በታላቁ የአባይ ወንዝ ዳርቻ ከተገነባ እጅግ ውድና ድንቅ በሆነ ግቢ ውስጥ ትኖሪ ዘንድ እነዚህ ቁልፎች ተልከውልሻል። እነዚህ ቁልፎች...” አለ ጌራ ቁልፎቹን ባይኖቹ ትክክል አንጠልጥሎ እየተመለከተ። “ከግቢው በር ጀምረው እስከ ባኞ ቤቱ የተከረቸሙትን በሮች ሁሉ ይከፍታሉ። ካሁኗ ደቂቃ ጀምሮ የቤቱ ባለቤት የሆነችው እመቤት ሲጻራ ውዱ ባሏ ሚራዥ በወር አንድ ጊዜ ሲጎበኛት፤ እኛም ብንሆን ወደ ቤቷ ብቅ ስንል ወፍራም ቡና እንደምትቀዳልን በእውነት እናምናለን።”

ጌራ ሰገድ ብሎ ቁልፎቹን ጠረጴዛው ላይ አስቀምጧቸው ወጣ።

ወልደ ሀይወት፤ አድያምን ቁልቁል ወደ ሆስፒታሉ የሚያደርሰውን መንገድ ይዞ በፈጣን ሩጫ ሊምዘገዝግ ተመለከተው። ወደ በሩ ከመድረሱ በፊት መሃል ጎዳናው ላይ እጆቹን ዘርግቶ “አድያም! ሰምተህ ነው አይደል?” አለው። “ሰምተሃል ማለት ነው።”

“ዞር በል ባክህ ምንም የሰማሁት ነገር የለም። ምንም መስማት አልፈልገም።”

“መስማትማ ሰምተሃል። ባትሰማማ እንዲህ የሚያስሮጥህ ነገር የለም ነበር።”

የአድያምን ሁለት እጆች በሁለት እጁ ይዞ እንደሚያለቅስ መለለ ወልደ ሀይወት።

“ምንድነው የምታወራው?”

“ሜላት መሞቷን ነገሩህ ማለት ነው?” አለው ወልደ ሀይወት። “የሰው አንደበት መቼም ለወሬ የፈጠነ ነው። ቀስ አርገን ልንነግርህ ነበር ያሰብነው።”

“ምን?” አለ አድያም በድንጋጤ ደንዝዞ።

ለብዙ ሰቂቃዎች ፈዘው ሁለቱም ቆሙ።

“ገንዘብ አዋጥተን አስከሬኗን ወደ ቤተሰቦቿ ልክናል። ያንተንም ጨምሮ አዋጥቼልሃለሁ፤ አትቸገር ሲኖርህ ትሰጠኛለህ። በውነቱ ያንተ የውዱ ጓደኛዬ ጓደኛ ስትነጠልህ ነፍሴ የተነጠለች ያህል ነው ለውነቱ ከፍል ያለው።”

አድያም የወልደ ሀይወትን ዓይኖች እየተመለከተ ባይኖቹ የሞሉትን የእንባ ጠብታዎች ለቀቃቸው።

"ከዚህም በላይ እንደምትወዳት አውቃለሁ። በውነቱ እሷ ጥሩ ልጅ ነበረች ራሷን አጠፋች ሲባል ሁላችንም ደነገጥን።"

"እንዴት ሊሆን ይችላል? በምን ምክንያት ነው ራሷን ልታጠፋ የምትችለው?"

"እኔ ምን አውቃለሁ አድያምዬ ምን አውቃለሁ መቼስ ሰው የሚያስከፋው ነገር አይታወቅ!! ሰው ሞት መሞቱ አያስገርምም። ሞት ከልደታችን ጋር አብሮ የሚወለድ የህይወታችን አካል ነው። ስንረገዝ ሁሉ አብሮ ይረገዛል። ዕትብታችን ሲቆረጥ ጀምሮ ሞትም የራሱን ዕትብት አብሮ ቆርጦ ይከተለናል።"

ዩኒቨርሲቲው ካፌ ዉጪ ካሉት መቀመጫዎች ለመቀመጥ በዝግታ አዘገመ።

"ወልደ ህይወት...ሜላትኮ አንድም ደቂቃ ተከፍታ የማታውቅ ልጅ ናት። በዛ ላይ የምትጨነቅ አይነት ሴት አይደለችም። እንዴት እንዲህ ልታደርግ ትችላለች?" ወንበር ስበው ከተቀመጡ በኋላ ራሱን በሁለት እጆቹ ይዞ ጠየቀው።

"...አላህ ሲጣላ ብትር አይቆርጥም' ይባል የል? ከፈጣሪዋ ጋር፣ ወይም ካንተ ጋር፣ ወይም ከሌላ ጋር፣ ወይም ከራሷ ጋር ተጣልታ ሊሆን ይችላል። ምን ታረገዋለህ?!"

"ግን...በምን ምክንያት ይመስልሃል?"

"እየውልህ አድያም...እሷ ጥሩ ጭምት መስሊም ናት። በትክክለኛ እምነቷ መሠረት ራስን ማጥፋት ሐራም ነው። ይህን እምነቷን ያሳታት ምን ሽይጣን እንደገጠማት አላውቅም። አዝናለሁ አድያም። ስለደረሰብህ የልብ ስብራት አዝናለሁ።"

አድያም ጠረጴዛው ላይ በሁለት እጆቹ ግንባሩን አስደግፎ ስቅስቅ ብሎ ሲያለቅስ ከቆየ በኋላ ዓይኑ ቀልቶ ቀና አለ። ጠረጴዛው ላይ የፈሰሰው እንባው ቁቷል።

"ቀለል አርገህ እየው እንግዲህ ምን ማድረግ ይቻላል?"

"እንዴት ቀለል ተደርጎ ሊታይ ይችላል?" አለ አድያም እንባውን እየጠረገ።

"በእርግጥ ትወዳታለህ ማለት ነው?"

ራሱን በአዎንታ ነቀነቀ። ወልደ ህይወት ከንፈሮቹን እየነከሰ ሳቁን ከተቆጣጠረ በኋላ "በትንሳኤ ሙታን ታምናለህ?" አለው።

"አምናለሁ መሰለኝ።"

"አሁን ሜላት ወደ ሆስፒታል አስከሬኗ ተልኮ በህክምና ብትተርፍ ወይም ሞታም ከሆነ ከመቃብር ብትነሳ የበደለችህን በደል ቆጥረህ ትደበድባታለህ?"

"አልደበድባትም።"

"እስኪ'ሙት በለኝ"

"ሙት አልደበድባትም።"

አስተናጋጁ ሻይ ይዞ መጣና ጠረጴዛው ላይ አስቀመጠላቸው። ወልደ ህይወት ሻይውን አንስቶ "ችርስ!" አለው አድያምን።

"የምን ችርስ? የሜላትን ሞት ከሰማሁ ሰላሳ ደቂቃ ሳይሞላኝ እህል ልቀምስ?"

"ሜላት አልሞተችም።"

"እ?!" አለ አድያም ዓይኖቹን በልጥጦ።

"አዎ አልሞተችም። አመጣጥህ ግን የጅል አመጣጥ ነው። እሷን ለመደብደብ ይህን ያህል መምዘግዘግ የለብህም ነበር።"

"በእውነት አልሞተችም?!"

"አልሞተችም አድዬ አልሞተችም። ይልቅስ ሻይው ቆንጆ ነው ሳይቀዘቅዝ ተጎንጨው።"

“እንዴት ላምንህ እችላለሁ?”

“ምናልባት ግቢ ውስጥ ልታያት ትችላለህ። ግን በእሷ ላይ አጅህን ብታነሳ የምትገኝው አንተ ነህ። እንዲህ አይነት ግልፍተኛ ሰው አትመስለኝም ነበር። ስማኝ አድያም ይህንን ንፍጥ የሆነ ሀሳብህን ልትናፈጠው ይገባል። ወሬውን ያስወራችው እሷ አይደለችም። የልቤ ንደኛ ብላ የነገረቻት ያች ቀለብላባ ልጅ ናት ወሬውን የበተነችው። እንዲህ ዓይነቱን ነገር ደግሞ ሁላችንም እናደርገዋለን።” ወልደ ሀይወት ተንቀሳቃሽ ስልኩን ከኪሉ አውጥቶ ጥቂት ቁጥሮችን ተጫነ። “ቡናው ሰክኗል ፕሮፌሰር አቀዝቅዝላለሁ።...”

“ደውለውልህ ነበር ለካ...”

II

ግብፅ + ካይሮ

ለሳምንታት ጨለማ በዋጠው ሳሎን ውስጥ ሁለቱም እጆቹ በሰንሰለት ተጠርንፈው ሰንብቷል። በጨለማው ውስጥ እየመጣ ለነፍሱ መያዣ የሚሆን ምግብ ከሚያጎርሰው ሰው በቀር ማንም እሱ ወዳለበት አይገባም። ለመጸዳዳት ሲፈልግ በሚያሰማው ጩኸትና ተማዕኖ መጸዳጃ ወደተንጠለጠለበት ይመጣለታል።

በተለያዩ ጊዜያት የተራራውን መገኛ እንዲጠቁም በጠና ቢመረመርም ሊናገር አልቻለም። በሰንሰለቱ ከተንጠለጠሉት እጆቹ በታች ያለው እርቃን ገላው፣ ሲገረፍ ያረፉበት ለበቆች ሽንተረር፣ ሰንበራቸው ደም ጎርሷል።

“ኒኮ!” እያለ በራምሰስ ሒልተን ሆቴል ሞቅ ብሏት የነገረችውን ስሟን አልፎ አልፎ ይጠራና ያራግማል። “ገደል ግቢ! የምትይውን ተራራ አላውቅም! እንፈልገው ካልሽ ላፋልግሽ እችላለሁ። ውሰጂኝ! ወደ ኢትዮጵያ ውሰጂኝ ታላቁን ተራራ አፋልግሻለሁ።”

እንዲህ እያለ ቢቀባጥርም ማንም ምንም ሳይመልስለት ሰንብቷል። እጆቹንም ከሰንሰለቱ ለማላቀቅ ቢፋተግም ከንዶቹን ከማቁሰል በቀር ያተረፈው ነገር የለም።

ቅብጣሮውን የሚሰማው ሲያጣ ከሰንሰለቱ መላቀቅ እንደማይችልም ሲያውቀው መዘመር ይጀምራል። በተደጋጋሚ ሲዘምር የተሰማው መዝሙር እ.ኤ.አ በ1871 ኤቭሪን ፓቲ በተባለ ፈረንሳዊ ሸክላ ሰሪ የደረሰውንና ለመቶ ሰላሳ ሰባታ አመታት ሙሉ በመላው ዓለም በሚሊዮኖች ጉሮሮ የተንቀረቀረውን ተወዳጅ መዝሙር ነው። አሁንም ሲለፈልፍ ቆይቶ ሲደክመው ይህንኑ ኢንተርናሲዮናል የሚባለውን መዝሙር በጨለማው ቤት ውስጥ ተንጠልጥሎ ያንጎራገረው ጀምሯል።

“ተነሱ እናንተ የረሀብ እስረኞች!

ተነሱ የምድር ጎበደሎች።

ፍትህ በሚገባ ይበየናል!

ሻል ያለ ዓለምም ይታያል።

ከእንግዲህ ባለፈው ይብቃ!

ከእስር ተነሱ ባሮች ጣሉ ቀንበር!

ያለም መሠረት አዲስ ይሁን!

ኢምንት ነን አልፍ እንሁን!

የፍጥረት ጦርነት ነው!

ሁሉም ዘብ ይቁም በቦታው።...”

ይህንን መዝሙር ያንገቱ ደም ሥሮች እየተገታተሩ ዘምሮ ከጨረሰ በኋላ በጋለ ስሜቱ የተራራውን መዝሙር አስከተለው።

በጣቅርን ተራራ በዙንዝ ሸለቆ!

ባቪንጋ ተራራ በሽኒ ሥር ዘልቆ!

የናት ሀገር ልጆች በዛ ተረግዘዋል!

ያዲስ ዘመን ችቦ ለኩሰው ይዘዋል!

ከኢምንት የነቃው እስከሚዋጅ ድሉ!

አልፎ ቢገደሉ አልፍ ይወሰዳሉ።

ፈረሰኛ ገርፎ ቢያይልም ማዕበሉ!

ጥቋቁር ጉንዳኖች ወንዝ ይሻገራሉ።

አያፈገፍጉም አልፈው ይሄዳሉ።

ያባቶቻቸውን ህልም ይፈጽማሉ።

ዳቭራና ስለቂሳ! አቪንጋ! ማንቶግራ!

ወልደው ታቅፈዋል! አእምሮው የበራ።

ራማቶሐራ

የመዝሙሩን የመጨረሻ ስንኞች ሳይጨርስ ያለበት የጨለማ ክፍል በደብዛዛ ቀይ ብርሃን ተዋጠ። ከተንጠለጠለበት አንገቱን በመከራ አቃንቶ በተከፈተው በር የገባቸውን ሴት ተመለከታት። ይህንን ከተራራው ውጪ እንዳይዘመር የተከለከለውን መዝሙር ሲዘምር ስለደረሰችበት ተሸማቀቀ። በመዝሙሩ ውስጥ ባሉት ስንኞች ብቻ ተራራውን የነገራት መስሎት በድንጋጤ ጫን ጫን ተነፈሰ።

ጥብቅ ያለ ቁልፎች የበዙበት ሱሪና ጡቶቿ እስኪያሸነፉ ከሰውነቷ የተጣበቀ ጎልፎ ለብላለች። በእጇ ውሃ የተሞላ ፕላስቲክ ይዛለች። በሌላኛው እጇ ደግሞ ቀጭን ሽቦ ይዛ ተመለከተ።

“ኒኮ...” አላት በበቀልና በጥላቻ ዓይኖች እየተመለከታት። “ምንድን ነው የምትፈልገው? ለምን በከንቱ ታስቃይኛለሽ?”

“ቀላል እኮ ነው።” አለችው ወደ ተንጠለጠለበት ቀርባ በምፀት እየተመለከተችው።

“ተራራው የሚገኝበትን ቦታ መንገር ብቻ እጆችህን ከሰንሰለቱ ያላቅቅልሃል። ተራራውን እስካልነገረክኝ ድረስ ግን ለዘላለም ይህን ቤት ዘግቼው እሄዳለሁ። ደሞ ውሃ የጠማህ ትመስላለህ።”

“እኔ አምጥቶ ሲግተኝ ነው ያረፈደው። ምንድን እያጠጣችሁኝ ነው” ኢሰ ውሃውን ላለመጠጣት እየተቃወመ። “እስኪ ይህን ያህል ውሃ መጋት ምን ይሉታል? በቃኝ አልጠጣም። እንዲያውም ሽንቱ በጣም እየወጠረኝ ስለሆነ የሽንት እቃ እንድታመጭልኝ ነው የምለምንሽ። እዚሁ እንዳለቀው ሽታው መልሶ ለእኔ ነው እዳ የሚሆንብኝ።”

“ጠጣው!” አለችው ገራፊው መንታ አለንጋውን ይዞ እንደገባ ተመልክታ።

“ጠጣው!”

የፕላስቲኩን ውሃ ወደ አፋ ከታ ስታንቆረቁረው “ግርግጭ! ግርግጭ....” እያደረገ አጋመሰው።

ባፋ ውሃ እየጋተችው እያለ ሽንቱ በታች አመለጠው። ግን ወዲያው ብልቱን ፈጥሮቃ ይዛ በቀጭኑ ሽቦ አሰረችው። ከፊት ለፊቱ በተሸከርካሪ ወንበር ተቀምጣ በቅንጦት እየተሸከረከረች ጀርባዋን ሰጥታው ተቀመጠች። የመሽናት ፍላጎቱ እያየለ ሲመጣ ቀጭኑ ሽቦ እየሰረሰረው ሲገባ በስቃይ ያቃስት ጀመር።

“ተራራው የት ነው?” ጀርባዋን እንደሰጠችው ጠየቀችው። “ኒኮ እባክሽን ስለ ወንድ ልጅ አምላክ ብለሽ ትንሽ እንኳ እንድሽና አድርጊኝ? እባክሽን!”

“ተ...ራ...ራ...ው የት ነው?”

“እኔ ስለፈጠረሽ ልፈነዳ ነው?”

“ለምን አቶሚክ ቦንብ እንደወረደበት ተራራ ብትንትንህ አይወጣም!”

“ትንሽ ብቻ እኮ ነው...ትንሽ ብቻ”

“ተራራውን እስካልነገርክኝ ድረስ...”

“አንዲት ጠብታ ብቻ አሸኚኝ? አንዲት ጠብቻ ብቻ! እፋፋፋፋፋ ፈነዳሁ!”

“እኚ ተራራው እንኳ ቢቀር መጽሀፉ የት እንደሚገኝ ንገረኝ። ታላቁን መጽሀፍ እንዳየኸው ነገረኸኛልኩ። የት ነው ያየኸው? ዳጋ? ደብረብርሃን? ዝዋይ? ክብራን? ዘጌ? ዋሻ እንድርያስ? ዝቋላ? ወይስ የት?”

“ደሞ የምን መጽሀፍ ነው የምታወራው?”

“ለክረህ ነበር ማለት ነው ስትዘላብድልኝ የነበርከው?”

“አዎ። እየቃዠሁ ነበር ማለት ነው። እባክሽ ትንሽ አሸኚኝ? ትንሽ ጠብታ ብቻ እርሚጥ!”

ተነስታ ወደ በሩ አመራች። ገራፊውን ያይን ምልክት ስትሰጠው ከጎሳዋ በሩን ጠረቀመው።

በረጅሙ ኮረደር በፍጥነት መራመድ ስትጀምር ድምፁ ከጎሳዋ ተሰማት። “እከከ...ገደል ግቢ እባክሽ ትንሽ ብቻ ፍቺልኝ! አንዲት ጠብታ...አንዲት ጠብታ አሸኚኝ መልሰሽ እሰራኝ!...የተረገምሽ! ኡኡኡኡ...አካካካ...”

10

አዲስ አበባ

ታዲያ ሊያሱ በቆልማማ አፍንጫው ቁርር ያለውን ላብ አብሶ የቀዩን ወፍ ክንፍ ሥር ገልጦ ሲመለከት ነበር ያረፈደው። የወፉን ክንፍ ዘርግቶ ሲያንከላውሰው ከቆዩ በጎላ ከክንፉ ሥር የተፃፉ ነገሮችን ሲያይ ቅንድቡን ቋጥሮ ዓይኖቹን ቸንክሮ ተመለከታቸው።

ዳግማዊ በሩን ከፍቶ እንደገባ ታዲያስ ጥርጣሬ በተሞላ ዓይኖቹ አፈጠጠበት።

“ዳግማዊ!” አለ ታዲያስ አፍንጫው ላይ ዞትር የማይጠፋውን ላብ ሞኝሮጎ። “ይህ ወፍ ከእኛ እጅ ከገባ ቆየ አይደለም?”

“አዎ” አለው ዳግማዊ ወንበር ስቦ እየተቀመጠ ፈገግ ብሎ።

“ቁም ነገር ስጀምር ጥርስህን ታሰጣለህ። በእውነት በእነዚህ ጊዜያት ውስጥ እነዚህን ቁጥሮች ሳታያቸው ቀርተህ ነው?”

“እ?!” ብሎ ገልጦ ወደ ያዘው የወፍ ክንፍ አሰገገ-ዳግማዊ። “ምን ዓይነት ቁጥሮች?!”

“ዝም በል!”

“ምን?!”

“ዝም በል!” ታዲያስ ከመቀመጫው ተነስቶ የሸሚዙን ክፍዶች ለበሰባቸው። “የማታውቅ አትምሰል።”

ዳግማዊ የተለመደች ሳቁን ለቆ “ይልቅ ያየኸው ነገር ካለ አላየኝ የምንችለውን ያህል እንሞክር። እኔ አንድም ቀን ክንፉ ሥር ተመለከኛለሁ።” ሲል ድምፁን አቀገቅቶ ጠየቀው።

ታዲያስ ለብዙ ደቂቃዎች ቆሞ ዳግማዊን ቁልቁል ሲመለከተው ከቆዩ በኋላ በዝግታ ተቀመጠ።

“ልንገርህ ዳግማዊ። እስካሁን እዘናግተኸኛል። ካሁን በኋላ ግን እያንዳንዱ እዳ በላይህ ላይ እንደሚከመር እወቅ። ጎንደር ከተማ ውስጥ ሁለተኛ ፓሊስ ጣቢያ ገብታ የምትመረመረው ያቺ ሴት እስካሁን አንድም ፍንጭ አልሰጠችም። ምን ዓይነት የበደነ ልብ እንደገጠሙላት አላውቅም አንድም ነገር ስለወፋ እንደማታውቅ ነው የምትነግረን። ግን...ተመልከት።” አለ ታዲያስ የወፋን ክንፍ ሥር ፅሁፍ እያሳየው።

ከቀኝ ክንፉ ሥር ‘9’ቁጥር ከግራ ክንፉ ሥር ደግሞ ‘8’ቁጥር ተቀርቦበታል።

“ታዲያ ይህ ምን ጥቅም አለው?” አለ ዳግማዊ ቁጥሮቹን አይቶ ሲያበቃ።

“ነገሮችን ማጨማለቅ ለምን እንደምትወድ አይገባኝም። አሁን በስቸኳይ ዛሬ ምሽት ወደ ጎንደር መንቀሳቀስ አለብን። ወይ አንገቷን እበጥሰዋለሁ ወይም የዚህን ወፍ ምንነት ትነግረኛለች።”

ጎንደር

የደብረ ብርሃን መካነ መቃብር ውስጥ አዲስ መቃብር አፋን ከፍቶ የአዛውንቱን ቁስ እስከሬን ለመጉረስ ተዘጋጅቷል።

የአዛውንቱ እስከሬን መንገድ ዳር ነበር ወድቆ የተገኘው። እሟሟታቸው አንገታቸው ታንቆ እንደሆነ ቢታወቅም በተደረገለት የህክምና ሆነ የፓሊስ ምርመራ ምንም ፍንጭ ሊገኝ አልቻለም።

የአዛውንቱ እስከሬን እስልላጊው ክብርና ፀሎተ ፍትህት ተደርጎለት አፋን ወደከፈተው መቃብር ሲወርድ ቁስ ፌጦ ካባ ላንቃውን ደርቦ ከኋላው ዣንጥላ ተጋርዶለት የአዛውንቱን አጭር የህይወት ታሪክ በርቱፅ እንደበቁ ለለቀስተኛው ሁሉ አለምቶ መጨረሱ ነበር።

በቀብር ስነ ሥርዓቱ የተገኙት አባባ ደጋጎ ብሉይ እንባቸውን ለአዛውንቱ ጓደኛቸው አፍስሰው ሲመለሱ በግድያው ላይ የፌጦ እጅ እንዳለበት አንዳችም ባለመጠራጠር ነበር።

፲፭

እነ ሚራሻር በዚህች የሰሜናዊ ጣና የወደብ ከተማ በሆነችው ጎርጎራ፣ ለወራት ሲቆዩ ዙሪያዋን በእግር እየዞሩ ሲያስሷት ሰንብተዋል። በቅርብ ያለውን የደብረ ሲና ገዳም ሲጎበኙ በውስጡ አስገራሚ ምሳሌዎችንና ታላላቅ የብራና መጻህፍትን አይተው ተደንቀዋል። ከወደቡ አርባ ደቂቃዎች ያህል በእግር ከተጓዙ በኋላ በወጡበት ኮረብታ ላይ ያዩት ነገር ሲያስገርማቸው ቆዩ። ሃምሳ ሜትር ርዝመት ያለውን የሙሶሎኒ ሀውልት ነበር በኮረብታው ላይ ተገትሮ ያዩት። ይባስ ብሎ ኮረብታውም “ሙሶሎኒ ኮረብታ” ተብሎ እንደሚጠራ ሲሰሙ ሚራሻር ራሱን ይዞ ያዘን ጀመር።

“እንዴት?!” አለ ሚራሻር ሀውልቱን በንቀትና በጥላቻ እየተመለከተ። “ለታላቁ ፋሲል ሀውልት ባልቆመበት ሀገር፣ ለቋራው አንበሳ አንድ የመታሰቢያ ድንጋይ ባልተቀመጠበት ሀገር፣ ለጀግናው አብዲሳ አጋ አንድ የጀግንነቱ መዘከሪያ በሌለበት ምድር፣ ለ...” የኢትዮጵያን ታላላቅ ዣግኖች ስም እየጠራ ሀውልቱን በንዴት ይዞረው ዣመር። ሀውልቱ ግን አልወደቀም። የሙሶሎኒን ስም ተሸክሞ ቁሟል።

“ይህ እኩ...” አለ ሚራሻር ሀውልቱን በመጠየቅ እየተመለከተ። “ንፁሃን ወገኖቻችንን የመርዝ ጋዝ እንዲርከፈከፍባቸው ያዘዘ፣ ታሪካችንና እውቀታችን የተባፋባቸውን መጻህፍት በየገዳሙ አስለቅሞ ወደ ሮማ ያስጋዘ፣ በዛ ጨለማ ዘመን አንገታችንን ያስደፋንና ታሪካችንን የበረዘ የአረመኔ ሀውልት ነው! እንዴት እዚህ እንዲቆም አፈቅድለታለሁ?!”

ሚራሻር በደም ፍላት ሀውልቱን ይጥለው ይመስል ሲገፋ ዣገገዳ እየሳቀ መጥቶ ገለገለው።

“አብደሃል?”

“ባልጥለው እንኳ እንፋዋለሁ” አለ ሚራሻር ጥርሱን ነክሶ።

“አዎ አብጃለሁ እንዴት እዚህ ይቆማል? ይህ እኮ የዚህ ትውልድ የሽንፈት ምልክት ነው። እኛ እኮ ግብፅን ስንት ጊዜ አሸንፈናል? ጣሊያንንም ቢሆን እድዋ ላይ ብቻ ሳይሆን በሌሎች ጠላቶቻችን በኩል በመጣ ቁጥር መሬት አስገጠነዋል! እስኪ ተጋጥመን የተሸነፍነው ጦርነት ስንት ነው? አርማቸውን የማይጨውን ጦርነት አሸንፈው ይህን ማፈሪያ ሀውልት ያውም ለሙሶሉኒ ያቆማሉ?! ይህ መንግሥትስ ለምን አያፈርሰውም ነበር? ‘ኢትዮጵያ ትቅደም’ የሚለውን ዕሁፍ ከየግድግዳው ላይ ለማጥፋት ግን የቀደመው የለም። ‘ኢትዮጵያ ትቅደም’ የሚለውን ወርቃማ ቃል ጭቃ ለመቀባት ያለለፈው ካድሬና የጨረሰው ቀለም ስንት ፋጋ ነው?”

“ለምን መሰለህ?” አለው ዣንጊዳ “ለትውልዱ ሀፍረት የሆኑ ታሪኮች እንዲደጋገሙ፣ የወርደቱ መገለጫ የሆኑት ሀሳቦችን ሀውልቶች እንዲቆሙ፣ የኢትዮጵያ የክብር መገለጫ የሆኑት ቃላትና የትውልድ መዝሙሮች እንዲከስሙ ተበጅቶለት ስለሆነ ነው። ኢትዮጵያ ያንን ግርማ ሞገሷንና ክብሯን ጥላ ለማኝ ሆና ቀጥላለች። አፍሪካን ወክለው በኢትዮጵያ ስም ለመረጠብ መሪዎቿ በላጋሽ ሀገሮች ለመዞር የሚመርጡት ለምንድን ነው? የትውልዱ በዘመናት የዳበረ ኩራትና ግርማ ቢከመሽሽ ምንም ስለማይመስላቸው ነው። እንዲህ ካሸማቀቁት እነሱን ለመታገል የሞራል አቅም አይኖረውም! ለዛም ይህ የሽንፈታችን ምልክት የሆነው ሀውልት ብቻ ሳይሆን ብዙ የማናያቸው የሀሳብ ሀውልቶች ቆመዋል። በየክፍለ ሀገሩ በዚህ ሰዓት የሚቆሙ ሀውልቶችም የውጪና አለማቀፍ ጠላቶቻችን ያሸነፍንበትን ሥነ ልቡና የሚያስታውሱ ሳይሆኑ በእርስ በርስ ጦርነት ጊዜ ግዳይ ለጣሉት ተራ ወንበዴዎች ነው። ወይም የውስጥ ቂማችንን የሚቀስቅሱትን መርጠው ነው።”

ሚራዥ በብሽቀት ሀውልቱ ላይ ምራቁን ለጉዳበት ወደነ ጌራ ሄደ። የሰቆቃዎ ጴጥሮሱን ካርታ ዘርግተው ሐይቁንና ካራታውን ጎንበስ ቀና እያሉ ያያሉ።

ጌራ ቀና ብሎ ተመለከተው። “ሚራዥ...አትጨነቅ። ይህንን ሀፍረት እንገለጠዋለን። በትውልዱ ላይ የጥላቻ ቀንበር የጫነውን ይህን ክፉ ሥርዓት በፍቅር አፈር እናስገጠዋለን!” ጌራ አጆቹን ጨብጦ ከሚራዥ አጅ ጋር አጋጨና እንዲህ አለው። “እኔ በወጣትነቴ አምላክ ፈቅዶልኝ ያልገበኝሁት ሀገር የለም። አውሮፓን ስጎበኝ የታላላቆቹን ፀሀፍትና

ፈላስፋዎች ሀውልት አይቻለሁ። ማንም በነዛ ሀውልቶች ላይ ምራቁን ሊተፋ አይችልም! ይህንን ዓለም በሀሳባቸው ያሰለጠኑት ናቸው። ከአሜሪካ የነፃነት ሀውልት እስከ ሩሲያው የፑሽኪን ሀውልት ድረስ ብታይ፣ ሀውልቶች የክብርና የነፃነት ምልክቶች እንጂ እንደ ኢትዮጵያ ሀውልቶች ልብህ የቂም ደም እንዲረጭ አዕምሮህ የበቀል ሆርሞን እንዲያመነጭ የሚያደርጉ አይደሉም። ኢትዮጵያ ውስጥ በአሁኑ ሰዓት እየቆሙ ያሉት ሀውልቶች ግን ቂምና በቀልን እንደ ቀትር አላት የሚያንገግቡት ብቻም ሳይሆኑ ሀገሪቷ እንደ ቅርጫ ሥጋ የሚያቃርጡ ናቸው። ነገር ግን...” አለው ጌራ። “ከዚህ ትውልድ መሀል ብዙ ውብ ሰላላ ምራቁን እየተፋባቸው ያልፋል።”

“በእውነት ነው የምላችሁ...” ዶ/ር ዣንጊዳ ከካርታው ላይ ዓይኖቹን አንስቶ። “እዚህ ሀገር ላይ ከጦረኛ በቀር ሀውልት የማይቆምለት ይመስለኛል። በአዲስ አበባ አደባባዮችና ታላላቅ መንገዶች ሳልፍ የነከበደ ሚካኤልን፣ የነሀዲስ አለማየሁን፣ የነፃዊ ገ/መድህንን፣ የነአባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫን፣ የነአለ ፈለገ ሰላምን፣ የነአገኘሁ እንግዳን፣ የነገብረ ክርስቶስ ደስታን እና የሌሎች ታላላቅ ሙዚቀኞችን፣ ሰዓልያንን፣ ደራስያንን ገጣሚያንን ሀውልቶችንም ማየት ምኞቴ ነው።”

በካርታው መሪነት የሰጠሙት መርከቦች ያሉበትን ምልክት ካበጁ በኋላ በከረብታው ወረዱ። የመርከቦች መገኛ ከተረጋገጠ በኋላ ለቁፈራ ሲዘጋጁ፣ ድርጅቱ የቁፋሮውን ሥራ የሚያከናውኑ መሀንዲሶች ልኮ እንደሚያስቆፍረውና የእነሚራዥ ተግባር ግን፣ ድርጅቱን እስከሚቀላቀሉ ድረስ በዚሁ በጎርጎራ ወደብ ላይ በተሠራው ዝነኛ ሆቴል ውስጥ ሁሉ ነገር እየቀረበላቸው መሠንበት ብቻ እንደሆነ ሲገለፅላቸው፣ በዚሁ ሆቴል ውስጥ ብቻ መዋል ማደር ሲጠናባቸው ባቅራቢያው ያሉትን ድንቅ ድንቅ ቦታዎች መጎብኝታቸውን ቀጠሉ።

ከጎርጎራ ወደ ጎንደር ከተማ በሚያቀናው ጎዳና ሄደው የአበርጃ መንደርን ደቡባዊ አቅጣጫ ይዘው ከተጓዙ በኋላ ከጃግራ ጥቂት እልፍ ብለው በ16ኛው ክፍለ ዘመን የተሠራውን የአፄ ሱስንዮስን ቤተ መንግሥት ፍርስራሽ ጎብኝተዋል። ከዚህ ብዙ ሳይርቁ አፄ ላሊበላ አስጀምረውት የነበረውን በአያሌ ክፍሎችና በሮች የተከፋፈለውን ዋሻ ተመለከቱ።

ውስጥ ለውስጥ ብዙ ያስኬዳል የሚባለውን ይህን ዋሻ ለማቋረጥ

ቢፈልጉም በቂ መብራትና የእጅ ባትሪዎች ባለመያዛቸው መልሰው ተውት።

በተላከላቸው ጥልቅ አረንጓዴ 95 ሞዴል ኮብራ መኪና ሽቅብ የደንብያን ምድር በማቋረጥ ተጉዘው ጥንታዊቷን የጎንደር ከተማን ከጎበኙ በኋላ፤ ወደ ደቡብ ምስራቅ ተጉዘው፤ በብዙ ባለግርማ ሞገስ ተራሮች የተከበበችውን የአዲስ ዘመን ከተማም ጎብኝተዋል።

የአዲስ ዘመን ከተማን ሰንጥቆ የሚያልፈውን የሽኒን ወንዝ፤ የጣራ ገዳም ተራሮችን ያስጎኝቸው የነበሩት ጠይም ሰውዬ፤ በአብዛኛው ያሳያቸው የነበረው ተራሮችን ነበር።

የስልቂሳን ዳገት፤ የዙንዝን ሸለቆ፤ የመሰበ ወርቅ ቅርፅ ያለውንና አስገራሚውን የጣቅርን ተራራን፤...እና ሌሎችን አስደናቂ ተራሮችን አስጎብኝተዋቸዋል።

በማንተግራ ሸለቆ ውስጥ የሚገኝውንና አይተዋቸው የማያውቋቸው ዛፎች የተከመከሙበትን፤ ከወንዝ ዳር ታጥሮ የሚጠበቅ ያትክልት ቦታም ሲጎበኙ በዛፎቹ ለረጅም ሰዓታት ሲገረሙ ቆይተዋል። ዛፎቹ በስፋት የአትክልቱን ቦታ ሞልተውታል። ስለ ዛፎቹ ሲጠይቁ ግን አስጎብኛቸው በፍጥነት ይዘዋቸው ወደ አዲስ ዘመን ተመለሱ-የሊቦ ገመገሞችን በስተግራ በኩል ትተው።

ከአዲስ ዘመን ከተማ በታች ያለችውንና ጥንት በባሪያ ንግድ ወቅት ባሪያዎች እንደ ከብት ታጉረው የሚሸጡባትን ይፋግ የተባለችውን ከተማም በእግራቸው እየተዘዋወሩ ተመልክተዋታል። አንድ እድሜያቸው በእጅጉ የገፋ ሽማግሌ ከከተማይቱ ተፈልገው ሁሉን ነገር ተርከውላቸዋል። ይፋግ ከደቡብ ኢትዮጵያ እስከ ቀይ ባህር ተዘርግቶ የነበረው የባሪያ ንግድ መስመር ያልፋት የነበረች ከጎንደር ከተማም አሥራ ሰባት አመታትን ቀድሞ የተመሠረተች ከተማ ነች።

በመላው ጥቁር ህዝብ ይደርስ የነበረውን ግፍ ለመዘከር በሚመስል መልኩ ስያሜዋ ይፋ እና ግፍ የሚሉ ቃላትን አጣምሮ ይፋግፍ ማለት እንደሆነ ሽማግሌው እድሜ በሚያንቀጠቅጠው ህዝን በቀጠቀጠው ድምፃቸው ተርከውላቸዋል።

የባሪያ ሽያጭ ከጥላው ሥር ይደረግበት የነበረው ግራምዳ ዋርካ ከከተማዋ መሀል የመላ ጥቁር ህዝቦችን ግፍ በቅጠሎቹ ልክ ተሸክሞ እንደቆመ አለ። ዛሬ ከሥሩ በሰንሰለት ታሰረው የሚርመሰሙትና እንደከብት ለሽያጭ የሚቀርቡት ባሮች የሉም። ዛሬ ከሥሩ የሰው ልጅ በቁራጭ አምሌ ሲለወጥ አይታይም።

ሚራዥ ዋርካው ሥር ቁም በአውሮጳ፤ በካሪቢያን ደሴቶች ላይና በአሜሪካ የተበተኑትን ጥቁር ህዝቦች በዓይነ ሀሊናው ተመልክቷቸዋል። ይፋግ የመላ ኢትዮጵያ ቅይጥ ናት። የባርነት ዘመን የቀየጣቸው የሚኖሩባት የበሬ ግንባር የም ክል ከተማ። ይፋግ ከህዝቦቿ ይልቅ የጠላ ጣላዎቿ ሳይበዙ አይቀሩም። በዋኪቲካላ ቤቱ የሚሰሙት ባህላዊ ቀረርቶዎችንና ዘፈኖችን የሚያዳምጡት የባላገር ውርጋጦች እስከስታ ሲወርዱና ሲደነክሩ ይውላሉ። መሸት ሊልም እርፍ የሚያህል ዱላቸውን አቆንድሽው ጣታቸውን ከጀርአቸው እየከተቱ በሽላላ ከተማዋን ለቀው ይሄዳሉ። ፎገሬው ወደ ፎገሬ፤ ውዶየው ወደ ውዶ እያቅራራ ይሄዳል። ጥይት ጥይጥ የሚሸቱት የከምከም ቃርዳና የሊቦ ጎበዞችም ሽቅብ ባዲስ ዘመን ከተማ አቋርጠው እየሸለሉ ታላላቆቹን ተራሮች ወዋተው ይሄዳሉ። የይፋግ ሞቅታቸው ከለቀቃቸውም የአዲስ ዘመን ከተማ መጠጦችን ለግተው ጉዟቸውን ይቀጥላሉ።

እነ ሚራዥ ይህንን አኗኗር አይተው በአዲስ ዘመን ከተማም ጥቂት ከተንሸራሸሩ በኋላ የወህኒ አምባ ተራራን እንዲጎበኙ ነበር የተወሰዱት። ከአዲስ ዘመን ከተማ 36 ኪሎ ሜትር ያህል ከተጓዙ በኋላ ከባህር ወለል በላይ ስድስት መቶ ሜትር ከፍታ ያለውን ወህኒ አምባ ተራራን ነበር ያገኙት። ይህ ተራራ በጎንደር ነገሥታት ዘመን ልዑሎች ይጋዙበት የነበረ ወህኒ ነው። ከዚህ ጉብኝታቸው ከተመለሱ በኋላም አዲስ ዘመን ከተማ አድረው ሽቅብ ወደ ጎንደር ከተማ የሚወስደውን ጠመዝማዛ እውራ ጎዳና ይዘው አቀኑ። ጥቅጥቅ ባለ ደንና በልዩ ውበት ከተሞሽረው የጣራ ገዳም ተራራ ወገብ እንደደረሱ ቁልቁል ከተጓዙ በኋላ ባፋ ሲዘልቁ የጣና ሐይቅ ከሩቅ መሬት ላይ የወደቀ ሽማ መስሉ ተዘርግቶ አዩት። ተዳፋቱን ጥቂት እንደወረዱ አስደናቂውን ዋሻ እንድርያስን አገኙት። ዋሻው ከአራት እምነት በፊትም ሥርዓተ አምልኮ ይፈፀምበት እንደነበር የዋሻውን በር የከፈቱላቸው አዛውንት ነገሩአቸው። በውስጡ ጣራው የዋሻው የላይኛው ከገፈር የሆነው ቤተ መቅደስ አለበት።

ቤተ መቅደሱ፤ በ13ኛው ክፍለ ዘመን በአባ እንደርደሰና በደቀ መዛሙርቶቻቸው የተሠራ እንደሆነ ተገልጿል። ከዛ በፊት ክርስትና ከመምጣቱ ቀደም ብሎም የአሪት እምነት ይሰበክበት እንደነበር በውስጡ ያሉት መሠዊያዎችና እራታዊ ቅርሶች ያሳብቃሉ። የአሪት እምነት ከመምጣቱ በፊትም ግብር ይጣልለት የነበረ ረጅም ዘንድ እንደነበረበት የዋሻው ውስጥ ሥዕሎችም ብቻ ሳይሆኑ ለዘንዶው ደም ይቀርብባቸው የነበሩ ገንዳዎች አሁንም ድረስ ጥግ ይዘው ተቀምጠዋል። ስለረጅሙ ዘንድ ከሚናገሩ አፈታሪኮች ውስጥ ቀንጭበው የሚያስገብኟቸው አዛውንት እንደነገሩባቸው ዘንዶው ከርዝመቱ የተነሳ፤ ጅራቱ ከዚህ ዋሻ ሳይወጣ ጭንቅላቱ ጣና ደርሶ ውሃ ይጠጣ ነበር።

በቤተ መቅደሱ ከሚገኙ ብዙ ጽላቶችና የብራና መፃህፍት በተጨማሪ፤ በዚህ ዋሻ ውስጥ ረጅም ዘመናትን ያስቆጠሩ የሰው አፅዎች ተቆልለዋል። በዋሻው ገድገዳ ላይም የተገጠለጠሉ አያሌ የሌት ወፎችና ልዩ ልዩ ምስሎችና ምልክቶች ይታያሉ። የዋሻው ርዝመት ከሃያ ኪሎ ሜትር በላይ ሆኖ ጥንት እነ አባ እንደርደሰ ውስጥ ለውስጥ ሂደው ተራራዎችን አልፎ ከሚገኘው የዜና ቤተ መቅደስ ይደርሱ እንደነበር በዛ የሚገኙ ጽሁፎች ያስረዳሉ። በዚህ ዋሻ ውስጥ ከክርስቶስ ልደት በፊት ብዙ ዘመን ቀደም ብለው እንደነበሩ የሚነገርላቸው ቀሶችና እጅግ ሰፊ የሆነ የእህል ጎተራ ይገኛል።

እነ ሚራሽ ይህ ዋሻ በዋሻ አጥኚ ምሁራን ቢጠና ብዙ ነገር ሲገኝበት እንደሚችል ሲወያዩ ቆይተው በሃያ አራቱ ደረጃዎች እየተረማመዱ ወጡ። በዋሻው ውስጥ ጥቂት ለመጓዝ ቢከፈሉም አዛውንቱ ሊፈቅዱላቸው አልቻሉም። አንዲህ እየተዘዋወሩ ከሰነበቱ በኋላ ወደ ጎርጎራ ወደብ ወርደው አዛው ሆቴላቸው ከረሙ።

ዛሬ ምሽት ግን በዚህ ነፋሻማ የወደብ ሆቴል ውስጥ የሚያሳልፏት የመጨረሻዋ ምሽት እንደሆነች ተነግሯቸዋል። በመሆኑም የመጨረሻዋ ምሽት እሳት እንድደው እየሞቋት ነው።

የደመራው እሳት ይንጠጥታል። ጠረጴዛው በመጠጠችና በምግቦች ተሞልቷል። በጠረጴዛው ዙሪያ ሚራሽ፤ ገናንጊዳና ጌራ ከድርጅቱ የተላከላቸውን ሱፍ ለብሰዋል። የድርጅቱ አባላት አላባበስ መለያ እንደሆነ የሚታወቀው የሱፍ አላባበስን ለብሰዋል። ጥቁር ሱፍ፤ ቀይ ሽሚዝ፤

ቀይ ክራቫት፤ ጥቁር ጫማና ቀይ ካልሲ። ሜሮዳም የሴት ይሁን እንጂ ይህንኑ ዓይነት አላባበስ ለብላ በጠረጴዛው ዙሪያ እየተፍለቀለቀች ተቀምጣለች።

ይህ ምሽት ሲጻራን በአባይ ወንዝ ዳር ወደተዘጋጀላት ውብ መኖሪያ ቤት ለመሸኘት የተዘጋጀ ደማቅ ምሽት ይሁን እንጂ ለሲጻራ ግን ቀፋፊ ምሽት እንደሆነ ተሰምቷታል። ከድርጅቱ የተላከላትን ልብስም አለበሰችም። የተለመደ ቆፍጣና አላባበሷን ለብላ ከሚራሽ ጥግ አኩርፋ ተቀምጣለች።

ጌራም ምሽቱን ለማሳመር ያህል ቀልድ ቢያበዛም የሚስቅለት አጣ። በዚህ መሀል ግን ገናንጊዳ ሰሞኑን ሲያነበው ከሰነበተው አሮጌ መጽሀፍ ላይ ጠቅሶ ያወራቸው ጀመር።

“ይህንን መጽሐፍ ያነበብኩት ከብዙ አመታት በፊት ወታደር ቤት ከሚራሽ ጋር በተገናኘንበት ወቅት ነበር። ለሞኑን እዚህ ሆቴል ውስጥ የመጡ ሽማግሌ እምጥተውልኝ ደግሜ ሳነበው ነፍሴ በሀሴት ጎመራች።” ሲል ጀመረ- ገማግሩን።

“ይህ መጽሀፍ የቻርልስ ዲክንስ A TALE of TWO CITIES የተባለው ልቦለድ ሲሆን የታተመው በ1859 ነው። ሲጀምር ያለውን የመጀመሪያ አንቀጽ ብቻ ስሙን። በራሱ ዲክንስ በፃፈበት ቋንቋ።” ገናንጊዳ ዓይኖቿን ጨፍና በቃሉ የመጀመሪያውን አንቀጽ አጋመሰላቸው። ...It was the best of times, it was the worst of times, it was the age of wisdom, it was the age of foolishness, it was the epoch of belief, it was the epoch of incredulity. it was the season of light, it was the season of darkness...እያለ ይቀጥላል። ይህ በሃላፊ ጊዜ የተፃፈ አንቀጽ የኛን ዘመን ሳይቀር ቁልፍ አርጎ ያሳያል። it is the best of times. it the worst of times, it is the age of wisdom. it is the age of foolishness.it is the epoch of belief, it is the epoch of incredulity, it is the season of light. it is the season of darkness...ብንለው የኛን ጊዜና አባዜ ይገልፀልናል። ለእኛ ለኢትዮጵያን ይህ ሰአት ውብ ሰአት ነው፤ እጅግ ቀፋፊውም ሰአት ነው። ይህ ወቅት የእውቀት ወቅት ነው፤ የድንቁርናና የሞኝነትም ወቅት ነው። ይህ ዘመን የመተማመን ዘመን ነው፤ የመጠራጠርም ዘመን ነው። ይህ ጊዜ የብርሃን ጊዜ ነው፤ የጥልቅ ጨለማም ጊዜ ነው።”

ሲጻራ፡ ገንጊዳ እንደ መጽሀፍ ቅዱስ የቻርልስ ዲክንስን ልቦለድ ያጣቀሰበትን ምክንያት ገብቷታል። የመተማመንና የመጠራጠር ዘመን ነው ሲል 'ብናምንን የምንከሰረውንና ብንጠራጠርን የምናተርፈውን ሒሳብ እስከናሰላ ጊዜ ስጭን ይህን ማድረጋችንም የጊዜና የዘመኑ ጉዳይ እንጂ የኛ የልብ ተንኮል አይደለም' አያላት እንደሆነ ስታስብ ፈገግ አለች። በዚህ ምሽት ለመጀመሪያ ጊዜ ፈገግ በማለቷ ሚራሽር ደስታው ብልጭ ብሎለት "ሊ...የኔ ውብ..." ብሎ እቅፍ አደረጋት። በምን እንደሆነ ሳታውቀው ፈገግታዋን ወደ ሳቅ ቀየረችው።

"ሊ...የኔ ቆንጆ፤ በሳቅን እንኳን የእኔን ድብርት ገና አጋንንትን አስወጣለሁ።" ብሎ ሳማትና ሚራሽር በጠረጴዛው ዙሪያ የተቀመጡትን ሁሉ በየተራ ተመለከታቸው ሚራሽር።

"የእኔ ምኞት..." አለ ሚራሽር ከብዙ ዝምታዎች በኋላ። "የመጨረሻውን ጫፍ መንኮት ነው። ነፍሴም የማትጨበጥና ክርታታ ናት። እስከዛሬ መንገድ ላይ ያቋረጥኩት አንድም ጉዞ የለም። ሲጻራን እፈልጋት ነበር፤ በመጨረሻም አግኝቻለሁ። አሁንም ሆነ ያኔ ስለዘሯ ማሰብ አልፈልገም። በከብራንና በእንጦንስ ደሴቶች ቀኖች ሁሉ የሚመሹት፤ ሌቶች ሁሉ የሚነጉት አሏን በማሰብ ነበር። በመጨረሻም አገኝኳት። ግን ተለያየን። የእንጦንሷ ሲጻራ ፍቅርን እንጂ ሌላ አታውቅም ነበር። እንዲያውም ፍቅር የሚባለውን ቃልም በቃል ደረጃ ማወቁንም እንጂ። በቀዝቃዛው የጣና ሐይቅ ውስጥ እየዋኘች ወደ እኔ ስትመጣ እኔም እየዋኘሁ ወደ እሷ እሄድ ነበር። እያንዳንዷ የአካል ንክኪ፤ እያንዳንዷ የነፍሳችን ተምኔት፤ እያንዳንዷ የዓይኖቿ ጨረሮች ውጋት፤ መቼም ቢሆን ሊረሳኝ የሚችል አይደለም። ጣናን ያህል ሐይቅ የብስ ባደረገው በዛ ቀዝቃዛ ሌሊት፤ በዛ እጅግ እንደ ሙሃት ውሃ በሚፋቹ ሌሊት ለመጀመሪያ ጊዜ ከንፈራን ሳመችኝ። ያ ነበር የመጀመሪያ የመሳሜ ቀን፤ ያ የነበረ መጀመሪያው የልብ ምቴ ቀን ከዛ በፊት ጉንጩን እንጂ ከንፈራን ተስሜ አላውቅም ነበር። የልቤ ምት ውሃውን ሳያንበጫቸው አይቀርም። የሷን የልብ ምትም ከደረቴ ጥግ አዳምጫለሁ። መቼም ይህንን ስሜቴን መልሼ ላገኘው አልቸልም። ማንም ቢሆን ለመጀመሪያ ጊዜ ሲሳም ያገኘውን ንዝረትና የልብ ምት ሊረሳው አይችልም። ረስተሽዋል እንዴ ሊ...?" ወደ ሲጻራ ዞሮ ጠየቃት። የሲጻራ ፊት በእንባ ዳክሯል።

"እንድታለቅሺ እኮ አይደለም ሲ..." አለ ሚራሽር በሁለቱ መዳፎቹ ሁለት ጉንጮቿን ይዞ በሁለቱ አውራ ጣቶቹ በሰልካካ አፍንጫዋ ጥግና ጥግ የሚወርዱ የእንባ ዘለላዎቿን እየጠረገ። "ያንን ጣፋጭና መራራ ጊዜ እንድታስታውሽው ብዩ ነው። ቀዝቃዛውን የጣና ውሃ ስናሞቀው የነበረው ጊዜ ትዝ ብሎኝ እኮ ነው። አዎ ለጣና ውሃ መጉደል እኔና ሲጻራ ተጠያቂዎች ነን። ምክንያቱም እኔና እሷ ስንሳሳም የተነነው የጣና ውሃ ደመና ሰርቶ ሐረር ድረስ ዘንቧል።"

ገንጊዳ፤ ጌራና ሜሮዳ በሚራሽር ንግግር ሳቃቸውን ለቀቁት። ሚራሽር ግን ሳይስቅ ወጉን ቀጠለ። "እስካሁን ያወራሁት ስለ እንጦንሷ ሲጻራ ነው። ስለ እስራኤላዊቷ ሲጻራ ግን በውል አላወቅም። ስለ እስራኤሎች ሥነ ልቦና በተቻለኝ አቅም እንብቤአለሁ። ጠንካራ ሀዝቦች መሆናቸውን ማንም አሌ አይልም። በዓለማችን ከፍተኛውን የእእምሮ ጨዋታ የሚጫወቱ ሰላዮች እንዲሻቸው ማንም የሚያውቀው ነው። ሲጻራም ከእነዚህ የእእምሮ ጨዋታዎች እንደቀሰመች እሷም እኛም እናውቀዋለን።" ዙሮ ሲመለከታት አፋፋን እያየችው ነበር።

"ሲጻራ እኔን ብላ ሳይሆን ኢትዮጵያን ብላ ብትሰራ ደስ ይለኛል። ባትሰራም ግን ለሷ ያለኝን ነገር አንዳችም አይቀንስም። መቼም ሁላችንም ብንሆን ብዙ የዋህነትና ጥቂት ክፋት አለብን። ዓለማችን ሁላችንም ብንሆን ብዙ የዋህነትና ጥቂት ክፋት አለብን። ዓለማችን ለቂሎች ቦታ የላትም። እኔም ብሆን ከዓለም ክፋቶች በጥቂቱ ተምሬአለሁ። ባስፈላጊው ሰዓት ልጠቀማቸው እችላለሁ። ባንድ ወቅት 'ወደዚህች ዓለም የመጣሁት ቅድስናዬን በታጠለት፤ ትህትናዬን በትእቢት፤ የዋህነቴን በክፋት ለውሼ ለመመለስ ነው' ብዩ አስብ ነበር። ወደዚህ ዓለም ስመጣ ባዶዬን ነበርኩ አሁን ግን በብዙ ክፋቶችና አውቀት በሚመስሉኝ ጠማማ ነገሮች ተሞልቻለሁ። ስመለስ የዓለምን ክፋትና ቅሌት አቃልዬላት ብሔድ ደስ ይለኝ ነበር። ክፋቶችን እየተማረች ነው። ሲጻራም የዚሁ የዓለም እድል አካል ስለሆነች ተንኮል አልተማረችም ማለት አይቻልም። ከተለያየን ብዙ ዘመን ስላለፈን እሷም እኔም አዳዲስ ተንኮሎችን ተምረን ይሆናል። ስለዚህ ድርጅታችን እኔን ጨምሮ ሁላችንንም ያለመቀበል መብት አለው። እኔ በበኩሌ የመጨረሻውን ክፍያ ለመክፈል ዝግጁ ነኝ። ከክፍያዎች አንዱ የራስ የሆነውን ማጣት ነው። የመጨረሻው ክፍያ ግን ራሴን መክፈል ነው። ያቺም የመጨረሻዋ ሀቅታ ናት። ለዛም ነው ያለኝን ሁሉ ትቺ ወደዚህች ሀገር የመጣሁት። ስሙኝማ፤ ባንድ በኩል ቅቤ፤ በሌላ በኩል ወተት

የምትታለብህ ላም የለችም። ላሟን የራስህ አድርግ! ወተቱን ስትሰጥህ፤ ሁሉንም ወተቱን ስትንጥ ታገኘዋለህ። ብትፈልግ ታረጋዋለህ፤ ብትፈልግ ንጠህ ቅቤውን ትወስዳለህ፤ ብትሻ ወገሚቱን ትጨልጣለህ። ወይም አፍልተህ ዓይኑን ትልፋለህ። ብዙዎች አይቡን ብቻ ሲፈልጉ አንት ሳያይ ይቀራሉ። እልፎች ቅቤውን ይመኛሉ። ነገር ግን ወገሚቱን እንኳ ይቀራሉ። እልፎች ቅቤውን ይመኛሉ። ቢያንስ ወተት አያጡም። አያገኙትም። ብልሆች ግን ላሟን ይመኛሉ። ቢያንስ ወተት አያጡም። ወተት ተመኝቶም ቅቤ ያጣ የለም። ይህ ምሳሌ ለእንጦንሷ ሲጻራ ይገባታል። ምክንያቱም ያኔ ገና ጡቶቿ ሳያጎጠጉጡ ቅኔ ተምራ ነበር።”

ሚራዥ ወይኑን ተጎንፎቶ ዝም አለ። ሲጻራም አንገቷን ደፍታ ዝም አለች።

፲፯

ጎንደር

ብልኮ ሰፈር መሸቶላታል። የፋሲል መንደርም ብትሆን መሰንቆዋን በትዝታ ዝምራለች። ማርዬ ዋቆ ማርዬ ላዝማሪዎች ዜማ ጀርወን ሊያስመታ መጥቷል። እንደ መልእክ ውቃቢ ዞትር የሚጠብቃቸው አባባ ደጋጎም ቢሆኑ የትዝታና ያምባሰል ቅኝቶችን ለማጣጣም፤ የባቲ ቅኝት ላይም ግጥም ለማቀበል መጥተዋል። የፕሮፌሰር በርናባስ መኪና እበር ቁማለች። አድያምን አስከትለው መጥተው ከአባባ ደጋጎ ጎን ተቀምጠው እየተጫወቱ ነው። አድያም ከነሱ ማዶ ጥግ ይዞ የተቀመጠውን ማርዬን አልፎ አልፎ ቀና እያለ እያየ መሰንቆውን ያጣጥማል።

ጎባጣው አዝማሪ ወንዳልቆ፤ ጣቶቹን ከፈረሱ ጭራ ላይ ሲያርገጠግባቸው በሚያወጣው ነፍስ ነጣቂ ድምፅ መሰንቆ፤ ከትዝታ ቅኝት ዝምሯል።

“የመሰንቆው ልዑል!” አለው ማርዬ። ሁሉጊዜም እንዲህ ሲል ያጥካሽዋል ወንዳልቆን። በመሰንቆው ስርቅርቅ ድምፅ ነፍሱ ልትመነጠቅ ጥቂት ሲቀራት ነው ታዲያ እንዲህ ብሎ የሚያጥካሽው። “እስኪ እንዳንዳንድ ቀንህ ከሐረር ጀምረህ ቀይ ባህር ድረስ አዝልቀው!”

“እንዴታ!” ወንዳልቆ ጎበጥ ብሎ ቅኝቱን አስተካከለ። ከኪሱ ባወጣት እጣን የመሰንቆውን ጭራ ሞሻገርጎ።

“ማርዬ ዋቆ ማርዬ...” አሉ አባባ ደጋጎ ከጥጋቸው ላሉት ፕሮፌሰር በርናባስ። “ከግብፅ ተልእኮው ተመልሶ እዚህ ጎንደር ሲመጣ፤ የዴርቶጋዳ ፕሮፓጋንዳ ክፍል በጎንደር ይህንን ሥራውን እንዲሰራ ስላዘዘው፤ ብዙዎቹን ወጣቶች ለለውጥ ለማነሳሳት፤ ይህ አዝማሪ ቤት መረቡን ከዘረጋባቸው ቤቶች አንዱ ነበር። አዝማሪው ወንዳልቆ ይህንን ሥራውን እንዳይሰራ እንቅፋት ሆኖበት ነበር። ምክንያቱም ማርዬ ዋቆ ማርዬ የሚሰጠውን ግጥሞች መንግሥትን በመፍራት አልቀበለው ይል ነበር። ለምሳሌ አንድ ቀን ‘ተቀበል’ አለውና ወንዳልቆ መሰንቆውን ዜጢጥ አርጎ ሲቀርብ እንዲህ የሚል ግጥም ሰጠው።

‘ሥጋውን ላይበሉት ደመን ላይጠጡት’
ኢንጂነር ሻጊዝን ለምን ገደሉት?

ይህንን ግጥም ሲሰጠው ወንጃልቆ ቅኝቱ ሁሉ ጠፍቶበት በድንጋጤ ተደነጋግሮ ዝም አለው። ማርዬ ከመተመጫው ብድረ ጥላው ‘ኢትዮጵያው’ አለው። ‘አልተበልሟም’ ሲል መሰለለት ወንጃልቆ። ‘እሱን መሰንቆህን ተምቺ ከዚህ ከተማ ባባርርህ ይሻልሃል ወይስ ይህንን ግጥም ብትተበል ትመርጣለህ?’ ቢለው ቅኝቱን አስተካክሎ ጉሮሮውን አጽድቶ በግዴ ተተበለው። ማርዬ ዋቅ ማርዬን በጣም ነው የሚፈራው። እዚህ ጎንደር ለተልእኮ እንደመጣ ሰሞን አብድ መስሎ ይቀሳቸር ነበር።

“ማንኛው?” አሉ ፕሮፌሰር ቢራቸውን ተጎንጭተው።

“ማርዬ ነዋ!” አሉ አባባ ደጋጎ ማርዬን አሻግረው እየተመለከቱ። “ማማሹ ‘አውቆ አበድ ነው’ ሲለው ማማሹ ደግሞ ‘እይ አባባ ደጋጎ ቤት ያሉትን መጸህፍት ሁሉ አነባለሁ ብሎ ሲታከት ቀለም አሳብዶት ነው’ አለው። ይህንን ወሬ በመስማቱ ማርዬም ያነበባቸውን መጸህፍት እያጣተሰ በየጎዳናው ስለሚለፈልፍ ወጣቱ ሁሉ ይከተለው ገፍመር። አንድ ሰሞንም ረጅም ድንጋይ ላይ ቆሞ እንደ ወንጌል ሰባኪ ለተሰበሰበው ህዝብ ይሰብክ ነበር።”

አባባ ደጋጎ ያንን የማርዬን የዛን ሰሞን ሁኔታ አስታውሰው ፈገግ አሉ። ፕሮፌሰር በርናባስ ሁሉን ነገር ለመስማት ጆሮዎቻቸውን አቁመዋል።

“ማርዬ በዚህ ሰሞን አምስት ጊዜ ያህል ፓሊስ ጣቢያ ታስሮ ተፈቷል። ልክ እንደ ነቢይ እንዲህ እያለ ይሰብክ ነበር። ‘እነሆ የሳቅ ዘመን መጣ! የመከፋት ዘመን አለፈ። እናንተ ሳቃችሁ ድጃችሁ ላይ የደረቀ ሁሉ እግራችሁን አንስታችሁ በራሳችሁ ሳቁ። ፋሲል በነገሠበት ከተማ! አባቶቻችሁ በተጠበቡበት ከተማ! አለቃ ዘነብ በተፈላሰፈበት ጎዳና! መደላው ካሳ ባንጓበበት ከተማ እናንተ ተወልዳችሁበት። ከናንተም ብሶ እርስ በእርስ ትናናቃላችሁ። ብታውቁ እናንተ እኮ በፋሲል ቤተ መንግሥት ላይ ከበቀሉት መጃዎች አትሻሉም።’ ይልና ከታሪክ አጣቅሶ መናናቃቸው ከንቱ መሆኑን ይናገራል። ‘እስኪ ስለ ሚንዴዝ አልፎንሱ ልንገራችሁ። ሚንዴዝ አልፎንሱ! አሥራ ስምንት ሚሊዮኖችን አስከትሎ መጥቶ ኢትዮጵያንን ለሁለት በሃይማኖት ለንጥቆ እንዲተራረዱ

አድርጓል። የእሱ አላማ ግን ሃይማኖት አልነበረም። የእደ ጥበብ ባለሙያዎች ኢትዮጵያን ከስልጣኔ ማማ ይሰቅሏታል ብሎ በመስጋቱ እንዲህ እያለ ይሰብክ ነበር። ‘በኛ ሀገር ሽማግሌ ተጥቃጭና ቀለም በጥባጭ ፋቲም ጭምር በማጥፋታችን ሰላም አግኝተናል! በእናንተ ሀገር ግን እንዲሁ ተዘበራርቃችሁ ስለምትኖሩ እውነተኛ ሰላም የላችሁም። እንዲህ አይነቱን ዝብርቅርቆሽና እንዲህ ዓይነቶቹን ሰዎች ካለጠፋችሁ ዋጋ የላችሁም’ ብሎ በመስበኩ የእደ ጥበብ ባለሙያዎች መንደር ተለይቶላቸው ይኖሩ ጀመር። ከብቶቻቸውና እነሱ የሚጠጡበት ወንዝ እንኳን ተለይቶላቸው ነበር። የፋቲ ሰፈር ለብቻ የተጥቃጭ ሰፈር ለብቻ የሸማኔ ሰፈር ለብቻ የፀሀፊ መንደርም ለብቻ ተብሎ እንደ አልፎንሱ ሰብከት ሆነ።

‘ይህ ክፍፍል መናናቅን ፈጠረ እንጂ ከዛ በፊት እደ ጠቢብ መሆን ያስከብር ነበር እንጂ አያላፍርም ነበር። ይህን ክፍፍል የፈጠሩት ለምን ይመስላችኋል? ኢትዮጵያ ጦርና ጋሻ እንዳይኖራት ነው። ለዚህም ብረት መቀጥቀጥ አስጠያፊ ሥራ እንደሆነ ሰበኩ። ኢትዮጵያ ልብስ ከነሱ እንድትመፀው ሽመና አላፋሪ ተግባር እንደሆነ አስወሩ። ኢትዮጵያ የእውቀት ደሃ እንድትሆን ብራና ዳምጠው ቀለም በጥብጠው መጽሐፍ የሚፀፉትን የጠንቋዮችና የአስማተኞች ተግባር ነው ብለው አስናቋቸው። እነሱ ግን ታሪካችንን እየሸተው ይፅፉ ነበር። ያህኛው ህዝብ ይህኛውን ይንቀዋል እያሉ ዓፋ። በረጅም ጊዜ ተግባራቸው ይኸው ከፋፍለውን በመልክ እንጅ በልብ እንድ አይደለንም። እስካሁን በተሻገረው የክፋት ሰብከታቸው ባላደረብን የረጅም ጊዜ የስነ ልቡና ጉድፍ ምክንያት ወጣቶች ተግባረ እድ ትምህርት ቤት ገብቶ መማር ውርደት ይመስላቸዋል። ባንቧ መስራት! ኢሌክትሪክ መቀጠል! ድንጋይ መፍለጥ የተናቁ ሰዎች ሥራ ይመስላቸዋል። የውድቀታችን ምንጭ ይህ ነው። ቴዎድሮስ ጋፋት ላይ መድፉን ለማሰራት ነጮችን ቢማፀን ጦር ተጋዘበት። ተግባራቸው ግቡን መታላቸው። ጣቢያን የሁለተኛውን ዓለም ጦርነት እኛ ላይ ሲጀምር ፈረንሳይ ሳትቀር መሣሪያ ብንለምናት ከለከለችን። ብዙዎች ስሙኝማ! አሁንም ገና አልገባንም። እስኪገባን ድረስ እናታችን በመደሻ መቀጥቀጥ አለበት! የተሰበከነውን የድንቁርናና የሰንፍና ሰብከት ቆፍሮ የሚቀብር አዲስ ሰብከት ያስፈልገናል። ለዚህም እኔ እዚህ ቆሜያለሁ። በታሪካችን ላይ የተዘጋው ቋጥኝ ይንከባለላል።

አናታችን ላይ እንደ አረቁ የወጣው ምዕራባዊና ምስራቃዊ ስካር እስኪጠፋ እውነቱን እንግራችኋለሁ' እያለ ሲሰብኩ ብዙዎች ያጨበጡበት ጥቂቶች ያላገጡበት ነበር። ስሜታዊ በመሆኑ ምክንያት አላገጠበት የሮጠውን ሰው ተከትሎ አፍንጫውን ከመስበር ግን ወደ ኋላ አይልም ነበር። አባባ ደጋጎ ይህን ብለው ረጂም ሳቅ ሳቁ። ፕሮፌሰር በርናባስ ማርዬ በሰበከው ስብከት ብስለት ራሳቸውን ይነቀንቁ ገመር። ይህን ስብከቱን በመላው ኢትዮጵያ እየሠራ አሁንም እንደገና ቢሰበከው ሲሉ ተመኙ።

"አፍንጫቸው ከተሰበሩ ሰዎች መካከል ይህ አገማሪ አንዱ ነው። ወንዳልቆ አገማሪ ከመሆኑ በፊት ድንጋይ ይሸጥ ነበር። አንዲት አህያ ነበረችው። እሷ ላይ የእንጨት ኮርቻ ያደርግና ከሩቅ ካሉት ተራራዎች ድንጋዮች ጭና አምጥቶ ጎንደር ከተማ ይሸጥ ነበር። በኋላ አህያው ተገጣጠነችበት። እንደማይጭናት ሲያረጋግጥ ቀሃ ወንዝ ዳር ጥሏት መጣ። ማርዬ ደግሞ ቀሃ ወንዝ ዳር ወርዶ መቀመጥ ይወድ ነበርና እካ እያት። ቆዳዋ ሁሉ ተገሽላልጦ የዝንብ ሰራዊት ሰፍሮ ያላምጣታል። ዝንቡ 'ሀው' ብሎ ሲነሳ የሚታይ ቁርበት የላትም ነበር። የተባተራረፈ ቀይ ሥጋ ብቻ ነበር ገላዋ ላይ የሚታይ። ማርዬ ከወንዙ ዳር ለምለም ሳር እያጨደ፤ ውሃ በፋጋ እያጠጣ፤ ዝንቦቿም በቅጠል እየከሰከሰ ይንከባከባት ገመር። አንድ ቀን እያለቀሰ መጥቶ ስለዚህች አህያ ሲነግረኝ 'ሰዎች በየጎዳናው ዳር ወድቀው ለምዕዮት እጃቸውን መዘርጋት ባቃታቸው ሀገር ተቀምጦህ አንተ ስለ ገጣባ አህያ ታለቅሳለህ?' ብለው፤ በቁጣ አይን ተመልክቶኝ 'አህያዋ የእምዬ ኢትዮጵያ ተምሳሌት ናት። ወንዳልቆ ቁስሏን እየገፈፈ ሲጭናት ኑሮ እሱ ግን መሰንቆ ይዞ ብልኮ ሰፈር ይዘፍናል አሉ። አህያዋ ግን መናገር አትችልም። ብትናገር መዝፈን ብትችል ከሱ የበለጠ የማሲንቆ ግጥም ነበራት። የእምዬም እድል ይህ ነው። ድንጋይ፣ የሚጭኗትና የሚያስጭኗት አሉ፤ ነበሩም። አሁን ጥለዋት ዝንቦች እየቆጠቆሟት፤ እየቦጠቦሟት ነው። ትንሽ ግጦሽ፤ እፍኝ ውሃ የሚለጧት የሉም። በዚህች በወደቀችው መላጣ አህያ ገላ ላይ የወደቀች ሀገሪን አይቻለሁ። ብሎኝ ወደ ቀሃ ወረደ። ከወራት እንክብካቤ በኋላ አህያዋ ድና ተነሳች። ቆዳዋ አንድም ቀን ለበቅ ያረፈበት አልመሰለም። ማረጥረጥ ጀመረች።

"አንድ ቀን አንድ ኩታራ ወደ ቤቴ እየሮጠ መጥቶ 'ልጅዎ ማርዬ እብደቱ ለየለት። በምታምር አህያ ላይ የዘንባባ ዝንጣፊ ይዞ ተቀመጦ

ሆሳዕና በአርያም እያለ ጎንደር ከተማን እየሠራ ነው። ህፃናትና ወጣቶች ከኋላና ከፊት እየተከተሉ ግሞሾች እያላገጡበት ግማሾች እየዘመሩለት ነው አለች። በፍጥነት ቀሚሴን ለብሼ 'ሄድኩ።' አባባ ደጋጎ ከመጠጡ ተጎንጭተው ትረካቸውን ቀጠሉ። ፕሮፌሰር በርናባስ ቀጣዩን ለመስማት ሁለቱንም ጆሮዎቻቸውን አቁመዋል።

"ማርዬ ዋቆ ማርዬ አህያዋ ላይ ተቀምጦ ይሰራል። ድምፁን ከፍ አርጎም 'ከእግርሽ ሥር የሚነሳ አንድ የተናቀ ሰው እንባሽን ያብሳል' እያለ ይሰብካል። በእርግጥም አህያዋ አምሮባታል። በጆሮዋ ፊቷን እንደ ንግሥት ወይዘሮ እያራገበች በዝግታ ትጓዛለች። 'በፋሲል ቤተ መንግሥት ላይ የበቀሉ መጃዎችን እንቅላለሁ' ብሎ ሲናገር፤ አንድ ሰው ድምፁን ዘለግ አርጎ፤ 'ወንድ ከሆንክ ካራት ኪሎ ቤተ መንግሥት ላይ የበቀለውን መጃ አትነቅልም?' አለው። ማርዬ ዘንባባውን ከፍ አርጎ ይዞ አህያዋ ላይ እንደመቆም አለና 'ልክ ነህ!' አለ። 'በቀጣይ ያልከውን አደርጋለሁ። ይህ የሚከተለኝ ህዝብ ያልከውን ማድረግ አያቅተውም። ወቅትና ጊዜ በመጠባበቅ እንጂ የረሳነው እንዳይመስልህ።' ሲል ህዝቡ ሁሉ በሳቅ ያጅበው ገመር። እንዲህ እየቀጣጠረ ከተማዋን አካሉ ወደ ፋሲል ቤተ መንግሥት ሲገባ ሲል እንዲህ አለ። 'እነሆ ኢየሱስ ለበቁን አውሶኛል። ባባቴ ቤት የሚሻሻሉትን ነጋዴዎች ሁሉ ጉልታቸውን እየገለበጠጥኩ አባርራለሁ፤ እገርፋለሁ። ርግቦች ከሽያጭ ነፃ ይወጣሉ። ይህን አርጌ ስጩክ ወደ አራት ኪሎ ሆሳዕና እያልኩ እሄዳለሁ። በዚህ ያሉት ታናናሽ ነጋዴዎች ናቸው። በዛ ደግሞ ታላላቆቹ ነጋዴዎች ይቀሩኛል። እነሆ ሆሳዕና ማለት መድኃኒት ማለት ነው። እሱም የኢየሱስ ለበቅ ነው። ለበቅ ለሚያስፈልገው ለበቅ ይዘን እንገባለን።' ሲል 'ሃሌ ሉያ!' የሚል ድምጽ ተሰማ። በዚህ መሀል አንድ ደብተራ ቢጤ ድምፁን ዘለግ አርጎ 'ስማ! ሆሳዕና በገባ በሳምንቱ መገባደጃ ላይ ያለውን አርብ ረስተኸዋል መሰለኝ?' ቢለው ማርዬ ትንሽ ካለበ በኋላ 'ጥሩ ጥያቄ ነው። የእኔ መሰዋት ብዙዎችን የሚዋጅ ከሆነ እድፍጭ ለመኖር መመኘቴ ስግብግብነት ነው። የምናገረው የሚያለቅል ከሆነ መስቀያየን ከመሸከም ወደኋላ አልልም። እንደ ቀንዳውጣ በፍርሃት ተለጉሜ ኮሽ ባለቁጥር ብቅ ጥልቅ ከምል ከዛጎሌ ወጥቼ በነፃነት መምትን እመርጣለሁ። ማንም ቢሆን የራሱን ሽክም መሸከም አለበት፤ ማንም ቢሆን የራሱን መስቀል መሸከም አለበት፤ ማንም ቢሆን የራሱን ሞት መሞት አለበት።'

ማርዶ ዋቆ ማርዶ ጭብጨባው ጋብ አስቲል ጠብቆ ቀጠለ። 'እነሆ የመዳን ዘመን መጣ። እነሆ የፍንደቃ ዘመን አበቃ! እነሆ የንቃትና ዝንቦችን የመከላከል ዘመን ከዚህች አህያ ጅራት ተቋጥሯል። ከእንግዲህ ዝንቦች ፅርቃን ገላችንን አይቦጠቡጡንም! እውነት ማየት ዓይኖቻችን ላይ የተከመሩት ዝንቦች እድሜያቸው ጭራ እስኪዞርባቸው ብቻ ነው።'

በዚህ መሀል የአንድ ሰው ድምፅ ተሰማ። 'ይህ ግም ከአህያዬ ላይ ይውረድልኝ ሲል ጮኼ ተናገረ። ማርዶ ይህን ድምፅ ከማን እንደወጣ አላጣውም። የአህያዋ ባለቤት የነበረው አዝማራው ወንዳልቆ ነበር። ከረጅም ዝምታ በኋላ ማርዶ እየሳቀ ወንዳልቆን ወደሰማበት ዞረ። 'ይህች አህያ በጉስቱልናዋ ወራት ቁስሏን ከሚቆጠቁጡ አልፍ አላላፍ ዝንቦች በቀር ማንም ባጠገቧ የለም ነበር። እኔ ግን ዝንቧን አባረርኩላት። ቁስሏን አራገፍኩላት። እነሆ አሁን ሲያዩአት ታስቀናለች። ወዘናዋ እጅጉን ስለተመለሰ የወንዳልቆን ሚስት ታስንቃለች። ምክንያቱም ድንጋይ ይጭናት የነበረው ሆዳምና እነዛ አልፍ አላላፍ ዝንቦች ከኋላዋ ስለቀሩ ነው። አዎ ዝንቦቹ ሌላ ቁስል ፍለጋ ሄደዋል። ምናልባትም ወደ እናንተ ዓይኖች እየመጡም ይሆናል። የዚህች አህያ ቁስል ተጠቃሚዎች የነበሩት ዝንቦች ቢከሱኝ እንጂ አንተማ መጥምጠህ አላምጠህ ጥለሃት አልነበረም ወይ ጌታው?' ሲል በጥያቄ መለሰለት። ወንዳልቆ ግን እየፎከረ ይገለገል ዝመር። 'ስማ!' አለው ማርዶ። 'እግርህ እስኪቀጥን ባባርርህ ይሻልሃል ወይስ ከዚህ ቀስ ብለህ ብትጠፋ ይሻልሃል? እኔ...በዚህች አህያ ነፃነት ስል ከዳርፋር ነፃ አውጭዎች በላይ አፋለማለሁ። ይህችን አህያ ለማንም ድንጋይ ጫኝ አላልፌ አልሰጣትም። ከዚህ ጥፋ ብያለሁ አሁኑኑ። አለበለዚያ እድሜ ልክህን ነው የማስሮጥህ። ማርዶምን የምለቅህ እንዳይመስልህ። አንዴ ከተከተልኩህ ተከተልኩህ ነው በቃ። እድሜ ልክህን ነው ላባርርህ የምኖር። በሞያሌ በኩል ወደ ኬንያ ብትሻገር እንኳ አለቅህም። ወደ ሞዛምቢክ ብትቀጥልም እቀጥላለሁ። ወደ ካሜሩን ብትታጠፍም እታጠፋለሁ። ወደ ግብፅ ብትፈተለክ ከኋላህ አታጣኝም። በግብፅ ፒራሚዶች ስር እየሮጥክ ዞር ብትል እየተከተልኩህ ታየኛለህ። በሲናይ በረሃ በሱ ወልጋዳ እግርህ አሸዋማ አፈር እየፎለሰክ ብትሮጥ አለቅህም። አሁን በሩጫ ትጠፋለህ?' ቢለው ወንዳልቆ ይባስ ሊማታ ተገለገለ። ማርዶ ዋቆ ማርዶ ከአህያዋ ላይ በንዴት ግን በዝግታ ዓይኖቿን ወንዳልቆ ላይ ተክሎ ወረደ። ወንዳልቆ 'ወይኔ አለቀልህ አምልጥ' ሲባል ጊዜ ሲገለገል የነበረው በመስቀል አደባባይ ጎዳና ይሮጥ ዝመር። ማርዶ ዋቆ

ማርዶ እየተምዘገዘገ ተከተለው። ሀፃናቱ ከኋላ ተከትለው ሲደክማቸው ተመለሱ። በኋላ ማርዶ እንደነገረኝ ማራኪ አፋፍ ላይ ወንዳልቆን አንቆ ሲይዘው 'ማርዶ በናትህ እንዳትመታኝ አጥፍቻለሁ' አለ። አጥብቆ ቢልመጠመጥ ጊዜ ማረው። ከማርዶ የምወድለት ጠባይ ይህንን ነው። መሀሪ፣ ቸርና ርህሩህ ሆኖ ሲመጣበት ግን አይጣል ነው። በርግጥ የጀግና ጠባይ እንዲህ ነው፤ ጀግኖች የእሳትና የውሃ ባህርይ አላቸው። እሳታቸውን በውሃቸው ያጠፋታል፤ ውሃቸውን በእሳታቸው ያፈሉታል። ይህ ሁሉ ሆኖ ሲያበቃ ማርዶና ወንዳልቆ ታቃቅፈው ሲመለሱ ወንዳልቆ ታሪኩን በሙሉ ዘክዝክ ነገረው። 'እኔ ከምክም ነው የተወለድኩት። አባቴ ጦር ሜዳ በመሞቱ እናት ብቻ ናት ያለችኝ። መሬታችን ሁሉ ተወርሶ ስለተሸነሽ እናቴ ደህይታለች። እኔ ይህቺን አህያ ድንጋይ እየጫንኩ ነበር ለነፍሷ መያዣ የምልክላት። ስትደክምብኝ ጣልኳት። መሰንቆ ስለምችል አንድ ያረጀ አዝማራ ትርፍ ማሲንቆ አውሶኝ እየሰራሁ አልክላታለሁ። እየዘፈንኩ እንዳይመስልህ ማርዶ! እያለቀስኩ ነው የእንባዬን ሲላይ የምልክላት' ሲለው ማርዶ ራሱ ማልቀስ ጀመር። አህያዋንና ተጨማሪ ክብድ ላም ገዝቶ ከወንዳልቆ ጋር ከምክም ሄደው ለናቱ ሰጧት። ከዛ ወዲህ ማርዶና ወንዳልቆ የልብ ጓደኞች ናቸው። እንዲያውም ሳይመለምለው የቀረ አይመስለኝም ወንዳልቆ የሚገጥማቸው ግጥሞች ግሩም ናቸው። ማርዶም አውቆ አበድነቱን አቁሞ አሁን እዚህ ይገኛል።"

አባባ ደጋጎ የማርዶን ታሪክ እንዲህ ሲያወሩ ፕሮፌሰር በርናባስ በሚያስቀው እየሳቁ በሚያሳዝነው እያዘኑ ቆይተው ወንዳልቆን ተመለከቱት። በመሰንቆው ጭራ ግጥምና ዜማ ያዘምራል። ማርዶ እንዳዘዘው ከሀረር ዝምሮ እስከ ሰሜን ጫፍ አድርሶታል እስከ አሉላ አባ ነጋ-እስከ ቀይ ባህር ደሴቶች።

ኒኮ ከግብፅ እንደተመለሰች ጊዜ ሳታጠፋ ፕሮፌሰር ብሬመንንና ቄስ ፌጦን ቤቷ ውስጥ ለስብሰባ ጠርታለች። ቄስ ፌጦ የቅስና ልብሶቹን ሁሉ አውልቆ ሁሉም የሚለብሰውን አለባበስ ለብሷል። ሙሉ ጅንስ ከጅንስ ኮፍያ ጋር። ፕሮፌሰር በርናባስ ከአብረቅራቂው መጋረጃ ጋር የተያያዘውን ላፕቶፕቸውን ከፍተው መጋረጃው የሚያስተላልፈውን ምስል እየተመለከቱ ናቸው። አዛውንቱ ቄስ ተወግደው ቁልፉ በፌጦ እጅ ከገባ ወዲህ የቤተ መቅደሱን የወለል ምንጣፎች የገለጠ፣ ስጋጃዎቹን የጠቀለለ፣ ወደ ጥልቁ ዋሻ የሚያወርደውን ሳጥንም የተሳፈረ አንድም ሰው አልነበረም።

ኒኮ ትንፋሷን በረጅሙ ከለቀቀች በኋላ ንግግሯን ቀጠለች። “...እና ወደ ሳሎኑ ስገባ ራሱን በተንጠለጠለበት ሰንሰለት አንቆ ደረሰኩ። በሲባን ያሰርኩት ብልቱ ተነፋፍቶ ነበር። የተረገመ! ያንን ያክል ስቃይ እያሰቃየሁት ተራራው ወዴት እንደሆነ ሲነግረኝ አልቻለም። በክፍሉ ውስጥ ያስቀመጥኩት ቴፕ ግን የሚቃገርውን ሁሉ ቀድቶታል። ኢንተርናስዮናል የሚባለውን መዝሙርና ሌሎች ትርጉማቸው ያልገቡኝን መዝሙራት ይዘምር ነበር። ምንም ማድረግ አልቻልኩም። ሰውዬው ወደ ግብፅ ሲገባ ቃሊም አህመድ ቃሊም በሚል የሀሰት ስም ፓስፖርት ተሰጥቶት ነበር። እውነተኛ ስሙ ግን ተፈሪ ቀለሙ የሚባልና ሀረር ውስጥ በአሥራ ዘጠኝ ስልሳ አንድ የተወለደ ሰው ነው። በእርግጥ ሃይማኖቱ እስልምና ቢሆንም አረቦች በኢትዮጵያ የሚያደርጉትን ዘመቻ የሚቃወምና ሀርባርድ ዩኒቨርሲቲ በሚማርበት ወቅትም በዚህ እንቅስቃሴ ውስጥ የሚሳተፉ ጓደኞቹን ያወግዝ እንደነበር ደርሽበታለሁ።”

“ለእኛ ይህ ትረካ ምን ይሰራልናል? ይህንን ታሪኩን መቃብሩ ላይ እንዲያነቡት ለቤተሰቦቹ ብትሰጧቸው ይሻልኝ ነበር። ፕሮፌሰር ብሬመን አመናጨቋት።

ኒኮ ጥቂት ጠረጴዛው ላይ አቀርቅራ ከቆየች በኋላ “ልክ ነው። በመጨረሻው ሰዓት ይቃኝ የነበረው እንዲህ እያለ ነበር! አዳምጡት።” ብላ ቴፑን ከፈተችላቸው።

ቴፑ ጥቂት ካጠነጠነ በኋላ የሚቼን ቅዠት ቃገረ። “...ማርዬ ወደ ግብፅ እንዳትመጣ፣ ሀሰን መቷል። ጭንቅላቱን ከፍተውታል። ማርዬ...ሀሰንን ልረሳው አልችልም አሌክሳንድርያ ሳሰን ያለኝን አልረሳም። ‘ገናንገረዶች ዲዳ ይደረጉ ነበር፣ እኛን እስካንደበቶቻችን ሁሉን ነገር ያደርጉልን ጭንቅላታችን ምላሳችን እንዳያፈስ እንደሚያዘው ስለሚያውቁ ነው። ምላስህ ማፍሰስ ሲጀምር ጭንቅላትህን እንደሞተ ቁጠረው። አንተ ከዛ በኋላ ለማንም ለምንም አትጠቅምም። ያለህ ቢመስልህ ሞተሃል’ ነበር ያለኝ። ሀሰን...ምላሱ እንዳላፈሰሰ ተስፋ አለኝ...ማርዬ ቆንጆዋን ልጅ እንዳታገኛት። እሷ ናት የያዘችኝ። ሀሰንንም ጭንቅላቱን ከፍታ በውስጡ ያለውን ፈላሽ ስትመራመርበት አይቻለሁ። አደራ እንዳትይዝህ... እሷ ቆንጆ ሰይጣን ናት። የኢትዮጵያዊት መልክ ያላት የግብፅ ሰላይ ናት። ማርዬ...ትዝ ይልሃል?...ተራራው ውስጥ ካሉት ህፃናት ጋር የምንዘምረው መዝሙር? ...ያ ትንሽ ህፃን የት ደረሰ ይሆን?...ቀዩ ወፍ ቀልጦ ቀረ ደሞ ጌራንም እንዳትረሳው...ጌራ ትዝ ይለኛል። አብረን በለሃራ በረሃ ውስጥ ከስሚኑን ለማምለጥ ስንሮጥ...ምን አለኝ ‘ከስሚኑን እናመልጠዋለን’ አለኝ። በእርግጥም አመለጥነው። ያሸዋው ዝናብ ከኋላችን ዘነበ። ዴር33 ያንን ከስሚን ታመልጥ ነበር። ግን ያኔ በጌራ ልብ ውስጥ እንጂ በእውነተኛው አለም ውስጥ አልነበረችም ነበር። ጌራ...ዓይን ይታየኛል...ዓይን ብቻ...ብዙ ዓይኖች...ዓይኖች...ደሞ ሌላ ዓይኖች...ዓይ...ዓ...ዓይ..” አልፎ አልፎ ፊደሎችን ብቻ፣ ዘግየት እያለ ደሞ እንቅልፍ እንዳናወዘው ሰው አንዳንድ የማይሰሙ ቃላትን እየጠራ ለዘላለሙ አሸለበ። እሺታ ብቻ እሺሺሺሺ...ቴፑ-ቅዠቱን አቆመ።

“በዚህ ሁኔታ ነበር የቃሊም ትንፋሽ የቆመው።” ብላ ኒኮ ቴፑን ዘጋችው።

“ምንድን ነው ማድረግ ያለብን አሁን?” ቄስ ፌጦ በመሰላቸት ሁለቱንም ጠየቃቸው።

“የቤተ መቅደሱ መጋረጃ ቤተ መቅደሱ ሌላ ውስጥ የተለየ እንቅስቃሴ ሊያሳየን አልቻለም።” አሉ ፕሮፌሰር ብሬመን ካብረቅራቂው መጋረጃ ጋር የተያያዘውን ላፕቶፕ እየዘጉ።

"እው፡፡ የቃሊምን ቅገፍት ስትሰሙ የሰማችሁት "ዝንገር" የሚለው ቃል ከቅገፍቱ ሁሉ ጠቃሚው ነገር ነው፡፡ አሁንም ቢሆን በደብረ ብርሃን ቤተ መቅደስ ላይ ትኩረታችንን ማንሳት የለብንም፡፡"

"ከዚህ በላይ ምን አይነት ትኩረት ነው ማድረግ ያለብን?!" ኒኮ በቁጣ ጠየቀችው፡፡

"አሁን የልመናችን ጊዜ አብቅቷል፡፡ ሽማግሌው ደጋጎን ወደ ቤተ መቅደሱ ተሸከማችሁ አስገቧቸውና..." ፕሮፌሰር ብሬመን ሁለቱንም በትእዛዝ ዓይን ተመለከቷቸው፡፡ "ወይ እዛው እንቃችሁ ግደሏቸው ወይም ምስጢሩን ምላሳቸውን ነቅላችሁም ቢሆን አውጣሏቸው፡፡ ጨርሻለሁ!" ላፕቶፓቸውን ይዘውት ወጡ፡፡

ወዲያው ፕሮፋቸውን በንዴት እያጋጩ ተመለሱ፡፡ "እኔ ግብጻዊ ነኝ ጀርመናዊ ልመስላችሁ እችላለሁ ተሳስታችኋል" አሉ ጠረጴዛውን በእጆቻቸው ተደግፈው ወደ ሁለቱም እያጉረጠረጡ፡፡ "እዚህ ከአስራ አምስት አመት በላይ የተቀመጥኩት ስላታላቋ ጀርመን ብዩ እንዳይመስላችሁ፡፡ ስለታላቋ ግብፅ ክብር ስል ነው፡፡ አዎ በእርግጥ ጀርመኖች ግዕዝ ያስተምራሉ፡፡ ኢትዮጵያ ውስጥ የግዕዝ ኮሌጅ ሳይኖር፡፡ ጀርመን ውስጥ ሀምቡርግ ዩኒቨርሲቲ ግዕዝ እስከ ፒ ኤች ዲ ይሰጣል፡፡ ፌዴራል ይህንን ታውቃለሁ፡፡ በከፍተኛ ወጪ ግዕዝ እንድትማር ያደረጉህ ሰዎች እንደሆነ ሊገባህ ይገባል፡፡ በእርግጥ ጀርመኖች ይመስሉሃል ይህን ሁሉ እድል እንድታገኝ ያደረጉህ ግን እኔ ነኝ፡፡ ስለዚህ በእኔ እገ ሥር ብቻ ከአሁኗ ደቂቃ ጀምረህ መንቀሳቀስ ትጀምራለህ፡፡ እስካሁን ታገኘው የነበረው ጥቅማጥቅም ሁሉ በእኔ በኩል ያልፍ እንደነበር ልታውቅ ይገባል፡፡ አለበለዚያ ካይሮ ውስጥም ሆነ አሌክሳንድሪያ የሚገኘው ንብረትህ ሁሉ ወደ ነበረበት ይመለስና ባዶ እጅህን ትቀራለህ፡፡ ሁለታችሁም ስሙኝ፡፡ ይህ ባዶ ተረት እንዳይመስላችሁ፡፡ እስካሁን ስንቀርበው የሚሸሸን ሁሉ አጥብቆ ሳይርቀን ልናንቀው ይገባል፡፡ ይህ ግብፅ ጳጳሳትን ሾማ እየላከች ሁሉ ትፈልገው የነበረ ታላቅ ምስጢር ነው፡፡ ይህ ፈረንሳይ ከጃንሆይ ጋር የተወዳጀችበት ጉዳይ ነው፡፡ ይህ የሰው ልጅ ሁሉ ልዕለ ሰብዕና ጉዳይ ነው፡፡ ተረት መስሏችሁ ከሆነ ታውራችኋል ማለት ነው፡፡"

በንዴት እግሮቻቸው እርስ በእርሳቸው እየተወላደፉ ወጡ፡፡

ወንዳልቆ መሰንቆ ማስለቀሱን እንደቀጠለ ነው፡፡ ምሽቱ እየገፋ ሲመጣ መቀመጫ እስኪጠፋ ድረስ አገማሪ ቤቷ ጢቅ ብላ ሞላች፡፡

ማርዬ አርባጫ ሲገባ አይቶ ደሙ እንደ ወጭት ሽሮ ሲንተከተክ ተሰማው፡፡ አርባጫ እንደገባ ከነ አባባ ደጋጎ ጎን የተቀመጠውን እንደ ወጣት ክንዱን እንጠልጥሎ ወደ ውጭ ወርውሮት ሲቀመጥ ሁሉም ዝም ጭጭ አለ፡፡ ማርዬ ስሜቱን መቆጣጠር አቅቶት ዓይኖቹ በርበሬ እየመለሱ ሲመጡ ወንዳልቆ መሰንቆውን እየገዘገዘ መጥቶ ባይነ አርፎ እንዲቀመጥ ጠቀሰው፡፡

"...እስኪ መሰንቆህን ከሀረር ጀምረው!" አለው ማርዬ ንዴቱን በቢራው አወራርዶ-አርባጫ ነገር ፍለጋ ከአባባ ደጋጎ ጎን ሄዶ በመቀመጡ ንዴቱ ባይበርድለትም፡፡ ዛሬ ይለይልናል ሲል በውስጡ አጉረመረመ፡፡ "ወይ የምትዋረድበት ወይም የምዋረድበት ቀን ደርሷል ማለት ነው፡፡"

"እንምሽ ሰዋ

ሐረርጌ ድሬዳዋ"

ወንዳልቆ ከሀረር ገጥሞሮ፡፡ ከመሰንቆው ጋር ስርቅርቅ ድምፁን አዋህዶ፡፡

"እኔ ያለሁት ሸዋ

ገደለኝ ትዝታዋ

ሀረር ደሬዳዋ ጅቡቲ ድንበር፤

እንገናኛለን ብዬም አልነበር፡፡

አዋሽ ወዲህ ማዶ ፍቅር መስርታችሁ፤

አሰበ ተፈሪ ከመሸም አድራለሁ፡፡

ሰማይ ደም መለለ ሊነጋ ነው ሌቱ፤

ጭንቅ ነው ጥብ ነው ካንቺ መለየቱ፡፡

ባቡር ገሰገሰ ገባሉኝ አዋሽ፤

ዓይኔን ቆረቆረው ሳላይሽ ቢመሽ፡፡

የድሬዳዋ ቤት ከዳኑ አሸዋ ነው፤

እቱ አከራረምሽ ኑሮሽ እንደምን ነው?

አንቺም አገዳደል አኔም ሞት አውቃለሁ፤
 ባለጠላ ሁነሽ ብትመጭ አወዳለሁ፡፡...”
 “አቤት ጉድ! አመጣው እንግዲህ የመሰንቀው ልዑል! ወንዳልቆ ከከመከም
 መሰንቀው ከደባርቅ!” ሲል ማርዬ ዋቆ ድምፁን ከፍ አርጎ አሞካሸው፡፡ “አሆህ
 አሆህ አሃሃ አሃሃ አሃሃ... “ወንዳልቆ ዓይኑን ጨፍኖ መሰንቀውን ይበልጥ
 ያሸምነው ገሮመር፡፡

“አዋሽ ተሻግራ ገባሁኝ ናዝሬት
 ወይ አዲስ አበባ አገረ ገነት፤
 የፊቱ ሲበላ ያበበው ሲያሸት፡፡
 ሲወጡም አሻማ
 ሲገቡም አሻማ
 ያግ ጅፋር አገር አጋሮና ጅማ
 አጋሮና ጅማ ቡን ያመላለሰ
 በለቀማ ብቻ ስንት ብቻ ታፈለ!”

እንዲሁ አገሩን ሁሉ አዳርሶ መሀል አገር ሲገባ ሁሉም ወገቡን ይዞ
 ለአስከስታ ተነሳ፡፡ ጎሃም፡፡

“አሸበል ገዳዩ” ሲል

“አሃሃ ገዳዩ” ብለው ይቀበሉታል፡፡

“አንቺዬ ሳቢው ገመዱን የባህር ዳሩን”

“አንቺዬ እስኪ አብረን አብረን እስካዲስ ዘመን”

“ማዶ ለማዶ ነው ጎጃምና ጎንደር፤

ሲጫወቱ ውሉ ከመሽ ለማደር፡፡

ጎጃምና ጎንደር ሁለቱ አንድ ናቸው፤

አባይና ጣና ማህበር አላቸው፡፡

ጎጃም እንዴት ነሽ፤ ማርቆስ እንዴት ነሽ፤

የነ በላይ ሀገር፤ የነደመላሽ፡፡

የዘን መስታዎት የጎሃም ብር ነሽ፤

ለምለሟ ባህር ዳር አባይ ጣና እንዴት ነሽ፡፡”

ሀብረ ጭብጨባውና እንቅጥቅጥ ምቱ መሬቱን ቁልቁል ጣራውን ሽቅብ
 እያርገፈገፈው ተነሳ ማርዬ ዋቆ ማርዬ፡፡ አዝማሪ ቤቷን የሞላት ሁሉ
 ያጨበጭብ ጀመር፡፡ እነ አባባ ደጋጎና ፕሮፌሰር በርናባስ ሳይቀሩ ነሽጧቸው
 ያጨበጭቡ ገቡ፡፡ አድያም የውስጥ ግፊቱን መቋቋም ተሰናት ዘሎ ገባና ከግር

ጥፍሩ እስከ ራስ ፀጉሩ ይንዝፈዘፍ ጀመር፡፡ መነሳሩ እንዳትወድቅና ዳንኪራ
 ረጋጭ ረግጦ ዱቂት እንዳያደርጋት አውልቆ ወደ ኪሱ ከተታት፡፡

ወንዳልቆ ወዲህ ወዲያ እየዘለለ ይለዋል፡፡ በዚህ መሀል አርባጫ
 ከተቀመጠበት ተነስቶ እያንበጫረቀ ሲያስቸግር፡፡ ሌላው ሰው ‘ጨብ! ጨብ!
 ጨብ!’ ሲያረግ፤ አርባጫ ‘ጨብጨብ! ጨብጨብጨብ! ጨብጨብጨብጨብ!’
 እመሀል አቀርቅሮ በፀጥታ ቆመ፡፡ አርባጫ ነገር ፍለጋ በሚመስል መልኩ
 ይባሉት ወደ ማርዬ ጆሮ ተጠግቶ ያንበጫርቅ ገሮመር፡፡ ወዲያው ወንዳልቆ
 መሰንቀውንና ዘፈኑን ሳያቋርጥ በመሀላቸው ገብቶ ማርዬን ጎሽመው፡፡ ማርዬ
 በትእግስት ሂዶ ተቀመጠ፡፡

“አያ በለው በለው

ኧረ በለው በለው

እንዴት በለው በለው

እንዴት ጣለው ጣለው፤

ያስቸግር የለም ወይ ደመላሽ እንዳለው”

የሚዚቃው ፍለት ሳይቋረጥ ወደ ጎንደር ዘለቀ፡፡

ኧረ ገዳሙ ገዳሙ ገዳሙ

ኧረ ገዳሙ ገዳሙ ገዳሙ

ከሰው ተጣልቼ ግንባራ ቢሰበር

ከካላ ወዲያ ሰው ምን ይከፈል ነበር፡፡

ኧረ ጎንደር ጎንደር ጎንደር እሸሩሩ

የዋርኮችሽ ጥላ የግንብሽ ማማሩ

ኧረ ስንቱን ስንቱን ስንቱን ልተወው፤

ጎንደር ትዝ ይለኛል ዣን ተከል ዋርካው፡፡

ሱሪው ያለቀበት አይዝም ወይ አዲስ፤

አዲስ ዘመን ሐና ወረታ ጊዮርጊስ፡፡

ቁርጥ ቁርጥ አርጎ ይበላል የበግ ላት፤

የቆንጆቹ ሀገር ትዝ አለኝ እብናት፡፡

እስቲ ደብረ ታቦር ስማዳ ጋይንት፤

ወይ ከምከም ቃሮዳ፤ ወይ አሞራ ገደል፤ አፈረዋ ናት፤

አገራችን ጎንደር፤ ደንቢያና ሰቀልት፤

ካንቺ የሚገኘው፤ ማር ቅቤ ወተት፡፡

በረጅም ምንሽር ይታደናል ሰላ፤
 ቧልት አይወድም እንጂ ቁምነገር አይረሳ፤
 አስታሞ ቀባሪ፤ ቁስለኛ ሚያነሳ
 እረ አገራ ጎንደር አርባያ በሰላ።
 ማረሻው ምንሽር መጎልጎያው ጓንዴ፤
 ስሜን አርማጭሆ ወልቃይት ጠገዴ።
 አዲስ ዘመን ሀፍ ቅል ይዠፍ እንደሰማኝ፤
 ወይ እንቺን አላየሁ ወይ ገቢያው አልቀናኝ።
 ማን ነው የሚያገላ ቀይ ባህር ድንበር
 ከንዱን ተንተርሶ ካልሆነ በቀር
 አሉላ አባ ነጋ የምፅዋው በር።

እረ አንበሳው ካላ፤ አንዴ ተነሳና፤ ሁለተኛ ሙት
 ሀገርህን እያት እንዳደረጓት።
 አባባ ማለት አሽ ጎንደር የገቡለት
 አበባ አበባ
 የፋሲል ከተማ

የመቅደላው ነብር የቋራው አንበሳ፤
 ዘላለም ይጠራል ያ መይሳው ካላ።
 ዞብል ነው ፈረሱ
 ዞብል ነው ፈረሱ
 የፋሲል ደሱ
 እማማ ጎንደር ጎንደር ጎንደር
 እምዬ ጎንደር ጎንደር ጎንደር
 የፋሲል መዲና የቲዎድሮስ አገር።

ወንዳልቆ እንዲህ እንዲህ እያለ ሁሉን በመሰንቆው ሲያሳብድ ቆይቶ ወደ ባቲ
 ቅኝት ሲገባ እስከስታ ወራጁ ሁላ ላቡን እየጠረገ ተቀመጠ። አርባጫ
 ለማንበራጨቅ ያደረገው ጥረት ስላልተሳካለት ሁለት የአሉን ማንበራጨቅ
 ከቁብ ሳይቆጥሩ ይደነክሩ የነበሩትን ጎረምሶች ሁለት ሁለት ጥፊ አቅምሶ
 አባረራቸው። ይህ ሁሉ ሲሆን አርባጫን የሚናገር ጠፋ። ማርዬ ንዴቱ
 እየተናነቀው፤ ዘላህ እነቀው እነቀው እያለ ሲፈታተነው ቢራውን እያነሳ
 ይጎነጫል።

እረ ባቲ ባቲ ባቲ ደንገላዩ
 ይመሻል ይነጋል ቆንጆ ልጅ እያዩ።

እረ ደሴ ደሴ ውድመን ውድመን፤
 እህል እየበሉ ሰው ወዶ መመንመን።
 በላነው ጠጣነው ለበሰነው አለቀ፤
 ጊዜ መች ይለቃል ካላጨማለቀ።
 በወልዲያ ሽማ በቃሉ እንዶድ፤
 እንዴት አርጎ ቢያጥቡት ይለቃል መውደድ።
 እንጀራው ወልዲያ እየተጋገረ፤
 ወጡ ጉባ ላፍቶ ሲሸተኝ አደረ።
 ራያ ላይ ሆኜ ቆቦ ሰው ልመልከት
 የሚጠቀሰለው ሽንጣ እንደወረቀት
 የተጫነችውን አትባለም አህያ፤
 የጎበዞች ሀገር ትዝ አለኝ ራያ።
 ህግ ባይፈራ መታሰር ባልነበር
 ራያን ለጩቤ ማን ይችለው ነበር።
 ዳህና ዳህና ዳህና መንዲሱ
 ከባድ ሰው ደባቂ ከነመትረየሱ።

ወንዳልቆ ይህንም ብሎ አላበቃ። መሰንቆው አልሰረደለት ስላለው ወደ
 ትግራይ ገባ።

ለለዩ ለለዩ
 ለለዩ ለለዩ

የናንተን እወቁ የኔን እኔ አውቃሉ፤
 ባንባሻ ያደገች ትግራይ ወድሻለሁ።
 እንደ ዳዋ ጠላ እንደ ዳዋ ጠጅ፤
 ያንን እየጠጡ መቀሌ ነው እንጂ።
 አንተ ባለ ታክሲ ውሰደኝ በሞቱ፤
 ከእንዳ ኢየሱስ በታች መቀሌ ነው ቤቴ።
 የጀግኖች ማርከሻ የጀግኖቹ ላጋ፤
 የሁላችን ንጉሥ አሉላ አባ ነጋ፤
 ረጅሙን ለብሰን አለን በደፈጣ
 ተመንደር ውለናል አንድ ሰው ቢታጣ
 ይህን ብሎ ደግሞ ወዳንባሰል ሄደ።
 መሽ ደህና እደሩ ከቀረ ልማዴ፤
 ተከፍቶ ማደሩን አለመደም ሆዴ።

መሰንቆና ክራር ይዝ በቀኝ አጀ፤
 ያብክነክነኛል በገናን ወድጄ፤
 መንገድ አይነ ይፍሰስ አይባልም ደርሶ፤
 የወሰደውን ሰው ያመጣል መልሶ፤
 አጣኑ ከሐረር ቡናው ከሲዳማ
 ያለያየችን ቀን ታገናኘን ደግማ፤
 ምኑን ምኝታ ነው ስንዝር እየራቁ
 ከሰው ጋር ተኝተው ሰው እየናፈቁ፤
 ሽረ እናንተ ሆይ ግመል ቀንድ የላትም፤
 ተናዳጅ ነው እንጂ አናዳጅ አይሞትም፤

“አ! እስኪ ድገመው?” አለ አርባጫ ተቀምጦ ቢራውን ባንድ ትንፋሽ ጨልጦ። “እኔን መንካትህ ነው?...እኔን ነው አናዳጅ አይሞትም ማለትህ?...” ወንዳልቆ ሳይመልስለት ፍሬው ኃይሉ የተጫወታትን መብረቃ እየተጫወተ ሲመለስ ሁሉም ወለሉን ሞላው።

“ሀሳቤ.....ዚጢጢጢጥ፤ዚጢጢጢጥ...”

ላም አለኝ በሰማይ ሆነብኝ ነገሩ...
 እኔስ ብዩሻለሁ ማሟት እሽሩሩ.....
 ፎቅ አለብኝ በሰማይ ሆነብኝ ነገሩ.....
 እኔስ ብዩሻለሁ ‘ኢትዮጵያ’ እሹሩሩ.....
 ከንፈርና ፊቷን ምናምን ቀብታ፤
 ሀሳን ልሁን አለች ስሙኝ አቤቱታ፤
 እስከዛሬ ድረስ እኔ ስገምትሽ፤
 አዋቂ ነሽ እንጂ ሀሳን ነሽ አልልሽ፤
 ተይ ቢሏት ተይ ቢሏት ተይ ቢሏት አትሰማ
 እንደ በጎቹ ቀንድ አመለ ጠማማ
 እስከዛሬ ድረስ መካሪን አተሻል፤
 እንደ ኩሽና ቤት ያርመጠምጥሻል፤
 እሽሩሩሩ.....እሽሩሩሩ.....

ወንዳልቆ መሰንቆውን እየገዘገዘ ወደጓዳ ገባ። ጉሮሮውን ስለደረቀ ተረኛው አዝማሪ እንዲተካለት እየተጣራ። ወንዳልቆ መሰንቆውን አስቀምጦ ሲመለስ ማርዩ ዘሉ አንገቱን አቅፎ ሳመው።

“ሥራው ነው ባክህ!” አለ አርባጫ ድምፁን ከፍ አርጎ። “ና እስቲ!” አለው ወንዳልቆን አንዳሽከር። ወንዳልቆ ሂዶ ወዳርባጫ ጎንበስ ሲል በኩርኩም

ራሱን አንገለው። ይህን ታግሶ ቀና ሲል ጆሮውን ይዞ እንደ ሀሳን ልጅ አልመዘመዘው። በዚህ ጊዜ ማርዩ የትእግሥቱ የመጨረሻዋ መጣጭ ተሟጠጠችበት። “አላበዛህውም?” ሲል አንባረቀ።

“አአአ!ማንን ነው አንተ?...እኔን ነው?!” አርባጫ ከተቀመጠበት ብድግ አለ።

“አዎ አንተን ነው!” ማርዩም ብድግ አለ።

በዚህ ጊዜ አታምዎችን ከሚደበድበው ጀምሮ ሁሉም በድንጋጤ ደነዘዘ። “ወደል አውደልዳይ! እሱን ሆድክን ነው የምረግጥልህ።” ሲል የሽሚዙቹን ክናድ እየሰበሰበ ለፍልሚያ ጋበዘው-ማርዩ።

“ልብ ይበሉ አባባ ደጋጎ!” አለ አርባጫ ሊፈጠርቀው እየተዘጋጀ። “እርስዎን የጠበቀልኝ መስሎኝ እንጂ ይህ ጭንጋፍ ከተበተብኝ ለንብቷል። ትንሽ ኩርኩም ሳያስፈልገው አልቀረም። የድሮ አብደቱ ተነስቶበት ከሆነ ግን ልምረው ዝግጁ ነኝ።”

“አንተ ነህ በኩርኩም የምትመታኝ? እኔን? እኔ እኮ ማርዩ ዋቆ ማርዩ ነኝ። አርና ሽንትህን ነው የማደባልቅልህ። ብትከመር ጊዜ አንድ ኩንታል ጭድ እኮ ነህ!”

በዚህ ቅፅበት አርባጫ ከፍተኛ ቡጢ ከማርዩ ፊት ላይ ዘሉ አሳረፈበት። ከአባባ ደጋጎና ከፕሮፌሰር በርናባስ በቀር ለመገላገል የቀረበ የለም። ሁሉም ሹልክ ሹልክ እያለ ወጣ። በዚህ ሰዓት ካዝማሪው ቤት በመውጣት ራስን ማገልገል እንጂ ሁለቱን ሰዎች ለመገላገል መሞከር እንደ አገዳ መቀለጣጠምን የሚያስከትል መሆኑን ሁሉም ሳይረዳው አልቀረም። አባባ ደጋጎና ፕሮፌሰር በርናባስ ለመገላገል እመሀል ቢገቡም ሁለቱም በደረሰባቸው ከፍተኛ ግፍተራ በየግድግዳው ጥግ እየተውተረተሩ ተወሸቁ። እድያም ሁለቱን ሽማግሌዎች ከወደቁበት ማንሳት ሆነ ሥራው።

ማርዩ አርባጫ ባሳረፈበት ተደጋጋሚ ቡጡዎች ወለሉ ላይ ደም ባፍንጫው እየጎረፈ ተዘረረ። በዚህ ጊዜ አርባጫ በማሳገጥ ተንፈቀፈቀ። “አሃሃሃሃ....ሃሃሃሃ...”

ማርዩ አቅሙን አሰባስቦ የመጨረሻ እድሉን ለመሞከር ተነሳ። ሆኖም ገና እየተንገዳገደ ከመቆሙ አርባጫ ኃይለኛ የአይበሉብሽ ጥፊ ሲያሳርፍበት መልሶ ተዘረረ።

ማርድ ወለሉ ላይ እንደተደፋ አርባጫ መቀጫ የሚያህል እግሩን ወደላይ እንስቶ ሊያሳርፈበት ሲል ወደጎን ተንከባሉ በማምለጡ የአርባጫ እግር ወለሉ ላይ ሲያርፍ መሬቱ ተነጋጎገ። ማርድ ጥርሱን ነክሶ አሁንም የመጨረሻ ያለውን መከራ ለመሞከር በደም ፍላጎት ተነሳና አርባጫን ተሽከሞ መሬት ላይ ደለው። ሆኖ ላይ ተቀምጦ ሁለት ቡጢዎችን አፍንጫው ላይ ከማሰረፉ ተናንቀው አንዱ ይገለበጥ ሌላው ይገለበጥ፤ አንዱ ከላይ ይሆን፤ አንዱ ከታች ይሆን ዝርመር።

በመጨረሻ ግን ማርድ ከአርባጫ ሆድ ላይ ቁብ ብሎ ምንም እድል ሳይሰጠው ይለው ገባ። በበሩ አንገቱን ብቅ አርጎ ትንትንቱን ይመለከት የነበረው ሁሉ ማርድ ሆኖ ላይ ተቀምጦ አርባጫን ሲጠፋጥፈው “በለው!” ይል ዝርመር። “የወንድ እጅ አላየው!”

ሚራዥ በሩን ከመክፈቱ በፊት የመስኮቱን መጋረጃ በጥቂቱ ገልጦ ወደውጭ ተመለከተ። ከውጭ ሞተሩን ያላጠፋ ድፍን ጥልቅ አረንጓዴ 95 ሞዴል ኮብራ መኪና ቁሟል። በአካባቢው ከመኪናው የሞተር ድምጽ በቀር የሚሰማ የለም። በሩ ደጋግሞ እየተንኳኳ ቢሆንም ለመክፈት አመነታ። የእጅ ሰዓቱን አየ። ከሌሊቱ 9:45። ወደ አልጋው ዞር ሲመለከት ሲጻራ ልብሷን በጥድፊያ እየለበሰች ነበር።

በዝግታ በሩን ከፈተው። ፈርጠም ያለ ሰው እጁን ለሰላምታ ዘረጋለት። አፍንጫው ወገቡ ላይ ታሸንፈል። እያመነታ ሚራዥም ለሰላምታ እጁን ሰደደ። ሰውዬው “ማርድ ዋቆ ማርድ አባላለሁ።” ሲል ስሙን በኮራ ድምፅ አስተዋወቀው። “እንተ ደግሞ ዶክተር ሚራዥ ነህ።”

ሚራዥ በጥርጣሬ ዓይን ሲመለከተው ጊዜ ማርድ የሸሚዙን ክፍድ ለብስቦ ከንዱ ላይ ያለውን ምልክት አሳዩው። ሚራዥ ይህን ምልክት ገና ከንዱ ላይ ባይደረግለትም ያውቀዋል። የደርቶጋዳ አባላት የሚግባቡበት ምልክት ነው።

“አዎ ሚራዥ ነኝ ምን ልታዘዝ ጌታዬ”

“ከድርጅቱ ተልኬ ነው አመጣጤ። ይህን መኪና ይገጥሙ የመጣሁት እናንተን ለማድረስ ነው።”

ሚራዥ ማርድን በቆመበት ትቶ ጌራና ሜሮዳ ወደ ተኝበት ክፍል ሲራመድ “ጌራና ገናንጊዳ ሄደዋል እመቤት ሜሮዳ ግን መኪናው ውስጥ ናት።” አስቆመው ማርድ።

“የት ነው የሄዱት ጌራና ገናን?”

“ደር33 መጠነኛ እድላት ስለሚያስፈልጋት ወደ ድርጅቱ ሊያደርግት ሄደዋል። ምናልባት ከእንቅልፋችሁ ላለመቀስቀስ ይሆናል ሲሄዱ ያልነገሯችሁ። የምንይዘው ትዝ ካለ...”

“አይ ግዴለም እኛ ይዘነው እንመጣለን።”

ሚራሽር ተመልሶ ወደ ክፍሉ ገብቶ አቃውን ሲሸከክ ሲጻራም ላጥቶቹን ወደ ሻንጣዋ ከተተችና በሩ ሲከፈት የገባው ቅዝቃዜ በሰጣት ምልክት ዳጎስ ያለ ሹራብ ለበሰች። ሚራሽር በጥድፍያ በለበሰው ሽሚዝ ላይ ወፍራሙን ቡናማውን ሹራቡን አንዲደርብ አስገደደችው።

ጓዛቸውን በየሻንጣቸው ቀርቅበው ሲያበቁ አዝለው ከመውጣታቸው በፊት ሲጻራ የሚራሽርን አንገት አቅፋ ትስመው ጀመር። ሚራሽር እየሆነ ያለው ሁሉ አንባውን ባይኑ ሞለበት። ለመጨረሻ ጊዜ የሚያያት ይመስል ያይኖቹን ሽፋሽፍቶች ሳያንቀሳቅስ ዓይኖቿን ሲመለከታቸው ቆዩ። ሲጻራም በዓይኖቿ ውሃዋን ቀድታ ከንፈሩን በስሱ ሳመችው።

ወደ ቆመው ኮብራ ሲገቡ ማርዬ መሪውን ተደግፎ በዝምታ ጋቢናው ውስጥ ተቀምጧል። ማርዬ እዛው ጋቢናው ውስጥ ካለው ወንበር ተቀምጣ በሻከረ ድምፅ ሰላምታ ሰጠቻቸው። የሚራሽር ጌታር ተረስቶ ኑሮ ሲጻራ ወርዳ ይዛለት ተመለሰች።

ከኋላ ከተቀመጡት ከሚራሽርና ሲጻራ አጠገብ አንድ የማያውቋቸው ሰው ተቀምጠው እጃቸውን ለሰላምታ ዘረጉላቸው። “አሊጋዝ” ሲሉ ስማቸውን አስዋወቋቸው-ኮ/ል አሊጋዝ።

“የተረላ ዕቃ ይኖር ይሆን?” ማርዬ ዋቆ ማርዬ የመኪናውን መሪ ጠምዝዞ ከሆቴሉ እየወጣ ጠየቀ። የመለሰለት የለም።

የጎርጎራን ሆቴልና ትንሿን የወደብ ከተማ ወደኋላቸው ትተው፤ ሽቅብ ወደ ሰሜን ጉዟቸውን ቀጠሉ። የመኪናው መብራት ከሚያሳያቸው የኮረኮንቸ መንገድ ሌላ የሚታያቸው ነገር የለም። አካባቢው በጨለማ ከመሸፈኑም በተጨማሪ ወቅቱን ያልጠበቀው የጥቅምት ደመና ሰማይና ምድሩን ሰጉሞቷል። ጉዟቸውን እየቀጠሉ ሲሄዱም መዝነብ ጀመረ።

ሚራሽር የመኪናውን መስታወት በመዳፉ ሞሻቆ ሊያይ ቢሞክርም ሊያይ የቻለው ነገር የለም።

የመኪናው የቴፕ ማጫወቻ የሚወጣው ሙዚቃ ሆድ የሚንድ ነው። የሚሰረቀረቅ የክራር ሙዚቃ። ማርዬ ድምፁን ጨመረው።

“ተጫወቱ ! የምን ዝም ዝም ነው። ይህ ሙዚቃ ካላ ተሰማ በክራር የሚያንቀረቁረው ነው። ትወዱትላችሁ መቼም።”

....ገለል ገለል ሽረ ተው ገለል
ተው ሳበው ሳበው ሳበው መሸብህ
የጀቢራ ራት ግብር አለብህ
የጀቢራ ራት ግብር አለብህ
አሰይ ልጄ ደግሞ ደገመው
ፊሪ ይግረመው።

ወጨፎው የመኪናውን መስተዋት በዝናብ ነጠብጣቦች እያጠመቀ፤ የጠጠሩ መንገድ ጎርፍ ግራና ቀኝ እየተፈናጠቀ..ጉዟቸው ቀጥሏል።ወሬ የለም። ዝምታ...ሙዚቃ ብቻ ይንቀረቆራል።

....ያያቶችህ ስም እንዳይጠፉ፤
ያባቶችህ ስም እንዳይጠፉ፤
ዳማ ፈረስህ ስሙ እንዳይጠፉ፤
ደፍረህ ግጠመው አትቁረጥ ተስፋ።
አሰይ ልጄ ደጋግመህ በለው፤
ፊሪ ይግረመው።
ሰንጋው ምን ይበል እንሰሳ ከብቱ፤
ጦሩ ምን ይበል ደረቅ ብረቱ፤
ጋሻው ምን ይበል ርጥብ ቁርብቱ፤
ሳይል ጉድ ጉድ ያው ባለቤቱ፤
አሰይ ጀግናው ደጋግመህ በለው፤
ፊሪ ይግረመው...

ጫሂት ከምትባል አነስተኛ የገጠር ከተማ ሲደርሱ እየሰረሰረ የሚገባው የካሳ ተሰማ በክራር የተደወረ ሙዚቃ ቢያልቅም በሚራሽር ጆሮ ግን አንዳንዶቹ ስንኞች እንደገና እየተመላለሱ ጎብኙት።

“....ባትዋጋ እንኳ በል እንገፍ እንገፍ
ባትዋጋ እንኳ በል እንገፍ እንገፍ
ያባትህ ጋሻ ትኋኑ ይርገፍ
ትኋኑ ይርገፍ ትኋኑ ይርገፍ....”

ሚራሽር ሳያስበው ሙዚቃውን ሲያንጎራጎር ሲጻራ ከጎኑ ተወሽቃ እየየችው እንደሆነ እንኳ አላወቀም።

“...ሰንጋው ምን ይበል ጋላቢ ሲያጣ
ጦሩ ምን ይበል ወርዋሪ ሲያጣ
አትስጡት ለሰው ጀግና እስኪመጣ

አትስውት ለሰው ጀግና አስኪመጣ..."
ቆላ ድባ ከምትባል ከጫሂት ቀጥላ ካለች ከተማ ሲደርሱም ሚራሻ
የካላን ሙዚቃ እያንጎራጎረ ነበር።

"...እስይ ጀግናው
ደጋግመህ በለው
ፊሪ ይግረመው..."

ከረጅም ጉዞ በኋላ ከእዚህ በታች ያለውንና በመብራት የደመቀውን
ቴዎድሮስ አውሮፕላን ማረፊያ በቀኛቸው በኩል ጥለውት አለፉ። ቢጫ
ታክሲዎች ተጓዦችን ያመላልሳሉ። ዋናውን፣ ከጎንደር ባህር ዳር
የሚደርሰውን አስፋልት መንገድ ሊታጠፉ ሲሉ፣ ሚራሻ በስተግራ
በኩል፣ ከአንድ በር በላይ ባለ ግማሽ ክብ ብረት ላይ "የአምስተኛ
ሜካናይዝድ ክፍለ ጦር መምሪያ" የሚል ፅሁፍ አነበበ።

ከጎርጎራ ለስልሳ ኪሎ ሜትር ያህል ተጉዘው ጎንደር ሊገቡ እዚህ
እንደደረሱ ወደ ደቡብ ምስራቅ የሚታጠፈውን መንገድ ተያያዙት። እዚህ
ጨርሰው ሌላ ጠዳ፣ ማክሰኝትና እንፍራዝ የሚባሉ ታናናሽ ከተሞችን
አልፈው የአርኖ ወንዝን ተሻግረው ጠመዝማዛውን የጣራ ገዳም ተራሮችን
አቀበት ሽቅብ ሲወጡ ጎህ እየቀደደ ነበር። ተራራዎቹ የጉም ሻሽ
ጠምጥመዋል። ቁልቁል የሚታየው ዲካ አልባው የደንቢያ ሜዳም
የጭጋ ከታ ተጎፋፍኖ ለጥ ብሏል።

ከጣራ ገዳም ሽለቆዎች ውስጥ ምንጮች ይንቆረቆራሉ። ጥቅጥቅ ያለው
ደን አረንጓዴ ውበቱን ዳር ለዳር ያሉት ባለ ብዙ ቀለም አበበች
አድምቀውታል።

የጣራ ገዳምን ተዳፋት ይዘው ወደ አዲስ ዘመን ከተማ ሲወርዱ ዙሪያውን
አረንጓዴ ፀዳል ያጀበውን ቋላ የሚባለውን ተራራ ሲያዩ ሚራሻ ሲጻራን
ጎሽም አደረጋት። ተመልከቺው ማለቱ እንደሆነ ገብቷት ምንም እንኳ
መኪናው በጣም እየፈጠነ ቢሆንም ተመለከተችው። ጫፉ ላይ ትንሽ ጉም
ተቋጥሶለች። ተራራው በጣት የነቃ የወንድ ላጤ ብልት ይመስላል።
ሚራሻ በትንሹ ፈገግ ሲል ሲጻራም ሳይገባት አልቀረም አብራ
ፈገግ አለች። ተራራውን ከተቋጠረች ጉም ጋር ሲያዩት ግብረ ገብነት
ጎሎታል። ከጅሙልሙሉ ተራራ በላይ የወደቀች ጉም ጠበል

ጣዲቁን የዘከረ ብልት አስመስላለች። "የተፈጥሮ ሰላቅ!" ሲል በቀስታ
አንሸገሽክ ሚራሻ። "አሽኮርማሚው ተራራ!"

አዲስ ዘመንን መሃል ለመሃል ሰንጥቋት የሚያልፈውን የሽኒ ወንዝን
ተሻግረው ወደ ወረታ ተወነጨፉ። ወረታን አልፈው ታላቁን የጉማራን
ወንዝ እንደተሻገሩ የሰው ጭንቅላት የሰው ጭንቅላት የሰው ጭንቅላት
የሚያክል ቀይ ሽንኩርት የሚሸጥባትን ወላሌን አገኝት። በሽጉንጉርጉር
ክብቶች የተሞላውን የፎገራን ሜዳ ጨርሰው፣ የደራን ዳገት እንደወጡም
ሐሙሲት ከተማን አልፈው ለጥ ያለውን የጣናን ሐይቅ እንደገና በደቡብ
በኩል አዩት።

የሐይቁን ውሃ ከማየቱ ሚራሻ ልቡ ሰንጥቅ አለበት። ያደገባቸው
ደሴቶች በሐይቁ ላይ የሚንሳፈሩ አረንጓዴ እንቁላሎች መስለው ከሩቅ
ታዩት። ዘን አረንጓዴ ብርድ ልብሱን ተጎፋፍኖ የተኛ አዛውንት መስሎ
ከማዶ ተጋድሟል።

በወዲህ በኩል ደግሞ ከይባብ ኢየሱስ መለሰ ባለው ረባዳ ቦታ ላይ
ያረፈችውን የባህር ዳር ከተማን ጫፍ ጫፏን ተመለከታት።

ዘንዘልማን አልፈው የአባይ ማዶ ገብርኤልን የመቃብር ቦታዎች ወደ ግራ
ትተው ቁልቁል ወደ አባይ ሲወርዱ ዓይኖቹ ከመቃብር ሥፍራው ላይ
ተተክለው ቀሩበት።

"...ከአባ ሲርጋጋ መቃብር ውስጥ ተቀምጦልህል..." ይህ ድምጽ
አቃጨለበት። ወደ ዴርቶጋዳ ለመግባት ኢትዮጵያ ውስጥ መጥቶ
ፍለጋውን የጀመረበት ባዶ መቃብር...የአባ ሲርጋጋ መቃብር...ባዶ
መቃብር...ቀይ ድንጋይ... "አባ ሲርጋጋን አውጥተህ በላሽው?
.....ሰቆቃወ ጴጥሮስ። ዴርቶጋዳ ውስጥ ከገባ በኋላ ስለ ታላቁ
የራማቶሓራ ሰው ስለ አባ ሲርጋጋ የሰማው ሁሉ መጣበት። ራማቶሓራ
ውስጥ ገብቶ የአባ ሲርጋጋን አሻራዎች ለማየት ጉጉቱ ጨመረ።

ይህንን እያሰበ እያለ ማርዬ ዋቆ ማርዬ ዋናውን መንገድ ለቆ ወደ ግራ
ታጠፈ። አስራ አንድ ቁጥሩንና ረጅሙን የቅርብ ጊዜ ሀውልት ወደ ቀኝ
ትተው ጠባቢን የኮረኮንች መንገድ ተከትለው በአባይ ወንዝ ዳር ለዳር
ቁልቁል ይጓዙ ጀመር። ጥቂት ከተጓዙ በኋላ ከታላቁ የአባይ ወንዝ ዳርቻ
ከተሠራ ቪላ ቤት በር መኪናዋ ቆማ ጡርንባዋን ነፋች። አረንጓዴው

የግቢ በር ከውስጥ እንደተከፈተላቸው ማርዶ መኪናዎን ወደ ውስጥ አስገብቶ ሞተር ካጠፋ በኋላ ከጋቢናው ዘለው እንደወረደ "ይኸው ደረሰን። ሲል እነሚራሽ ያለበትን በር ከፈተላቸው። "የእመቤት ሲጻራ ቤት ይህን ይመስላል።

ሲጻራ በማታውቀው ስሜት ግቢውን በዓኖቿ ትቃኝ ጀመር። ግቢው በአበባ የተንቆጠቆጠ ነው። በረጃጅም ደረጃዎች በመውጣት የሚገባበት ሀምራዊ ቀለም ያለው ቤት ምራቅ ያስውጣል።

የትልቁ ቤት በር ተከፍቶ አንድ ሸቦቶ ሰውዬ ፈገግ እያሉ ደረጃዎችን ወረዱ።

"እንኳን በሰላም መጣችሁ።" ሁሉንም እጃቸውን ጠበቅ እያደረጉ ጨበጧቸው። "በርናባስ ሲርጋጋ አባላለሁ።"

ሚራሽ የሲርጋጋ ስም ሲጠራ ደነገጠ።

"ሚራሽ አባላለሁ።"

"ሲጻራ"

"ሜርዳ"

ፕሮፌሰር በርናባስ ደረጃዎችን እንዲወጡ እየጋበዟቸው "ማርዶ መኪና ሲነዳ ጀምስ ቦንድን መስጧችሁ ይሆናል መቼም " አሉ።

ደረጃውን ወጥተው ጨርሰው ከመግታቸው በፊት ሲጻራ ዞራ ተመለከተች። የአባይ ወንዝ እየደነፋ ሲወርድ ይታያል። ነጫጭ ሳቢሳ አሞራዎች በሰልፍ በላይ ላይ ይበራሉ። በወንዙ ዳር ያሉት ረጃጅም ቁጤማዎችና ፊላዎች ውበት ለግሰውታል። በቀጭን አንገታቸው ላይ ጨፌአቸውን እንደ ጎፊ ያበጠሩት ደንገሎች በለስላሳው ነፋስ ይወዛወዛሉ። የአንዳንድ ስማቸውን የማታውቃቸው አሞራዎችና ወፎች ድምጽም ከወንዙ በነፋስ ተሳፍሮ ከጆሮዋ ደረሰ። ከውስጥ የእማሆይ ጽጌ ረቂቅ መብቃ ይንቆረቆራል። ሳሎኑ መሃል ቀይ ሰብሶ ባለው ጠረጴዛ ዙሪያ ብዙ ሻማዎች በሰልፍ እየበሩ ነበር። ሰህናችና መጠጦችም ቀርበዋል። ወርቃማ ማቀፊያ ያላቸው አምፓሎችም ከላይ ብርሃን እየለቀቁ ነበር።

ፕሮፌሰር በርናባስ በጠረጴዛው ዙሪያ ያሉትን ወንበሮች ጋበዟቸው።

ወዲያው ሁለት ሴቶች ከሳሎኑ ጀርባ ካሉት በሮች ወጥተው በፈገገታ ከተዋወቋቸው በኋላ ምግብና መጠጡን በየፊታቸው በማትረብ ተጠመዱ። ብዙ ንግግር ባለመኖሩ ፕሮፌሰር በርናባስ ወግ ለመቀስቀስ ወንበር ስበው ተቀመጡ።

የፍልስፍና መጽሀፍትን ከእጁ ባለመለየት የሚታወቀው ወልደ ሀይወት አዲስ ባሕሩ ሆኖ ውስጥ አድያምን ቀጥሮት መጥቷል።

“አድያም ዛሬ አባቴ ሳንቲም ስለላከልኝ ቢያንስ ቡና ልጋብዝህ ብዬ ነው። በእውነት ባለፈው ሜላትን ልትመታት ስትንደረደር በነበረበት ሰዓት በእኔ ምክር በመቆምህ ለደስታዬ መግለጫ እንዲሆን ስል ነው።”

“ስለ እሱ ጉዳይማ እኔ ነበርኩ መጋበዝ የነበረብኝ። ከመጥፎ ስህተት አድነኸኛል።”

“ሌላ ደግሞ ለማንም አድርጌው የማላውቀውን ሳንተ ለማድረግ አልጋለሁ። ይኸውም ከየቀን ማስታወሻዬ ላይ ስድስት ገፆች ብቻ እንድታነብ ልፈቅድልህ አልጋለሁ። የአንተን ጨምሮ፣ የዩኒቨርሲቲ ጓደኞቼን አንዳንድ ጉዳዮች በየቀን ማስታወሻዬ ላይ ከትቤአለሁ። ከዚህ ከታብ ላይ ጥቂት ላስነብብህ ወስኛለሁ...” ወልደ ሀይወት የቀረበለትን ቡና እያማሰለ መዝገብ ሀይወቱን ለአድያም አቀበለው። ፈገግ እሱ አድያም።

“ይህን እንዴት ልታደርግልኝ ወሰንክ? ዲያሪን ማሳየት ማለት እኮ ቀላል ነገር አይደለም። ምናልባት ከንስሐ አባትህ እንኳ ልትደብቀው የምትችለውን ነገር፣ ምናልባት መላእክትና አንተ ብቻ የምታውቁትን የልብህን መዝገብ ከፍተህ እየሰጠኸኝ እኮ ነው።”

“አዎ እንደዚህ መሆኑ ነው። የዓፍኩት ላባቴ ነው። ለእሱ ግን አላስነበበውም።”

አድያም ሰማያዊ መነፅሩን ወደ አፍንጫው አንጓ ገፋ አድርጎ ቡናውን ፋት ካለ በኋላ ከወልደ ሀይወት መዝገብ ሀይወት ውስጥ የተፈቀደለትን ገፆች ብቻ ማንበብ ቀጠለ።

“...ውድ አባቴ መቸስ ይህ አሳፋሪ ነገር ነው። የዚህ ትውልድ ሽቀት መቼም ብዙ ነው። ዩኒቨርሲቲ ከገባሁ ጊዜ ጀምሮ በየቀኑ የባሉ ሽቀኖችን በማየት ላይ ነኝ። ሽንት ቤት የገባሁ እንደሆነ ግድግዳው ላይ ገደ

አያለሁ። በተለያዩ ሽንት ቤቶች ውስጥ እየተዘዋወርኩ የምፀዳዳበት ምክንያት እግረ መንገዴን በየግድዳው ላይ የተፃፉትን ለማየት ነው። የዚህ ትውልድ ጭንቅላት ተከፍቶ የሚገኘው ሽንት ቤት ውስጥ ብቻ ነው። አብዛኛው የሽንት ቤቱ ዕሁፍ የወሲብ ዕሁፍ ነው። እንዳለ ከግድግዳው ላይ መገልበጥ ለተከበረው መዝገብ ሀይወቱ አይመጥንምና አልፅፈውም። በሰዕልም ጭምር የተገለፀው ወሲብ ነው። ስዕሎቼን ብታይ ታዝናለህ። የተፎነደደች ሴት፣ ብልት፣ ክፊት ለፊት የተከፈቱ ጭኖች፣ መርፌና ክር የሆኑ ጥንዶች። ይህ ሁሉ የተሳለው በቡርሽ እንዳይመስልህ በእስክርቢቶ ነው። የሴቶችን ሽንት ቤት ሄጄ ለማየት ደግሞ ፈልጌ ነበር። ግን ደግሞ እባረራለሁ ብዬ ፈራሁ። ከወሲብ ሌላ፣ ሁለተኛው በግድግዳ ላይ የሚፃፈው ጉዳይ የሃይማኖት ጉዳይ ነው። አንዱ የእምነቱን መፈክር ጽፎ ሲወጣ ሌላው ደግሞ በቀስት ያመለክትና የራሱን ዕፎ ያኛውን ተሳደቦ ይወጣል። ሰዳቢውንም ሌላ ሰዳቢ ይሰድበዋል። ሶስተኛው ጉዳይ የዘር ነው። ዘርን የሚሳደቡ ጽሁፎች ከየግድግዳው ላይ አታጣም።

ከሽንት ቤት ስትወጣም የምታየው ይህንን ነው። ስለ እውቀት፣ ስለ ታሪክ፣ ስለ ፍልስፍና፣ ስለ ሳይንስ የሚከራከር ያለ እንዳይመስልህ። ከፍተኛው ወሬ ስለ ወሲብ ነው። ቀጥሎ የሃይማኖት ጉዳይ ነው። የዘር ጉዳይም የፀና ነው። በሃይማኖት የተከፋፈለው በዘር አንድ ሆኖ ይገኛል። በዘር የተከፋፈለው በሃይማኖት አንድ ይሆናል። በሃይማኖታቸው ያገሉሃል። እሱን ስትሸበ በዘር ደሞ ያገሉሃል። የዚህ ትውልድ ሽቀን ታራግፎ አያልቅም መቼም። አባቴ... የዚህ ሀገር ዜጎች ለሃይማኖታቸው እንደሚያደርጉት ትብብር ለሀገራቸውም ቢያደርጉ ኑሮ ሀገሪቱ የት እንደምትደርስ ሳሉብ ይገርመኛል።

አድያም ይህን ሲያነብ ቆይቶ ቀና ብሎ ወልደ ሀይወትን ተመለከተው። “ትልቁን ነገር ነው ያደረክልኝ”

“ካልጣመህ አስቀምጠውና እናውራ”

“ምን ነካህ...ብትችል ሁሉንም ገፅ ብታስነብበኝ ነው የምመኘው። እሱን አሮጌ መጽሀፍክን አንብብ ይልቅ፤ ሳልጨርስ አልሰጥህም።”

ወልደ ሀይወት አሮጌ መጽሀፉን ገለጠ። አድያም ግን ቀጠለ። “ሌላ ቀን ሆነ። ከከፍሌ ልጆች አንዱ ወደ እኔ እየመጣ ነው። በቅፅል ስሙ ጃቢር

አንሰዋለን። ዘዋሪ ነው። ጭፈራ ቤት ቀርቶ አያውቅም። አንድ ቀን 'አግዚአብሔር የለም' ብሎ ተከራክረኝ። እግዚአብሔርን የሚያስከድ አውቀት ኑሮት አንዳይመስልሁ። ይህ ልንቡጣም! ዝም ብሎ ነው የዘላበደብኝ። ኃጢአቱ በጠጉሩ ልክ ስለሆነ በላይኛው ሀገር ቤት እንደሌለው እርግጠኛ በመሆኑ እንጂ እግዚአብሔር እንደሌለ በምርምር ደርሶት አንዳይመስልሁ። በላይ መኮነኔ ስለማይቀር በዚህ ምድር እግዚአብሔር የለም አያልኩ ፈላስፋ ልምሰል ብሎ ነው። ደግሞ ልብ ያለው አንዳይመስልሁ ይህ ልንቡጣም አንድ መጽሀፍ እንኳ አላነበበም።...

አድያም ጄቢርን እያለበ ብዙ ስቆ ንባቡን ቀጠለ።

"...ምን ይመስላል መሰለህ? ምንም አይመስል። እሱን የሚመስል ምን ሊኖር? ከጎላው ያየኸው እንደሁ ቂጡ እንደሴት ያዘነበጠ ነው። የራሱ ቅሱ ትንሽ ሁኖ ሳለ፤ ይሰማ ይመስል ጆሮው እንደ አህያ ጆሮ ሾጠጥ ብሎ ከራሱ ጋር የተላተመ ነው። በወሬ ፍለጋ ምክንያት ሳይሆን አይቀርም። የከሰረ ራጥር ይመስላል ልበል? ይህን ለማካካስ ብሎ ይሆን እንጂ እስከ ቁርጭምጭሚቱ የሚረካ ወፋፍራም እርጉዞች የሚሉበሱትን ቲሽርት ለብሷል። ይህም ብቻ ሳይሆን ጄቢር ከእያንዳንዱ ሴት ስር አይጠፋም። ከሴቶች ጋር አጥብቆ በመዋሉ ምክንያት ሳይሆን አይቀርም ቂጡ እንደሴት ያመጥጠው። አንዳንድ ቀላጅ ጓደኞቹ ቂጡ እንዲህ ያዘነበጠበትን ምክንያት በተጠየቀ ሲያቀርቡት፤ እናቱ በልጅነቱ ቂጡን ገልባ ዞትር ትገርፈው ስለነበር ነው ይላሉ። ሽረ ለነገሩ ነው እንጂ እናት የቆነጠጠችው አይመስልም! ሆኖም ሌሎች የሥነ ቅርፅ አቃቂር አውጭዎች ቂጡ የተገረፈው እናትና አባቱ ከጋሪ ነጅዎች ጋር በመተባበር እንጂ ባንድ ሰው ከንድ ብቻ ተገርፎ የወንድ ልጅ ቂጥ ይህን ያህል አያሞጠሙትም ይላሉ። እኔ በበኩሌ ከዚህ መሳ ምቶች በተጨማሪ ብዙ በመቀመጡም ይሆናል ብዬ አጠራጠራለሁ። ይኸው ሊከራከረኝ መጣ። ከእሱ ጋር ከምክራክር ከአክሱም እስከ ሞያሌ ጠረፍ በርሜል ባንክዛልል ይሻለኛል። እንደልማዱ ያችን ከሴ በተቃራኒ እንደ ሲባን የቀጠነችውን ልጅ አስከትሏል። ከሰባሰባቱ ረሃብ ወዲህ እህል ቀምሳ የማታውቅ የምትመስለውን ይህችን ያገር ገፅታ አጉዳፊ እንኳን በገዛ ዓይኔ በአልጀዚራ እንኳን ላያት አልፈልግም። በሆነ ባልሆነው ስትስቅ እስከ ጆሮ ግንደ የሚመሰገደው ስፏ እንዴት እንደሚያስጠላ። እነሱን ተከትላ ደግሞ ከሜላት ጎን የምትቀመጠው ትዕቢተኛዋ ልጅ

ከርከሩን ልትሰማ ሳይሆን አይቀርም እየመጣች ነው። ቀብራራ ናት። እኔ እኔ የማይገባኝ ምን እንደሚያንጠጣርራት ነው። እዎ በእርግጥ ቆንጆ ናት ይላሉ። ቂጣ ፍንድር ብሎ ትንዝረኛ ከሩት ይጣራል። ዓይኗ ሁሉ እንትን ይመስል ገና ስታይ እንትን ያስቆማል ይላሉ። ከንፈሯም ቢሆን እንደ ቅቅል ዱባ ግምስ ብሎ ግመጡኝ ይላል። ባቷና ጡቶቿም ቢሆኑ ውብ ናቸው። ሆኖም ይህ ሁሉ ውብ ቁመናዋን ያስገኘው ተፈጥሮ ወይም የፈጠራት እንጂ አሷ አይደለችም። ሰው ውበቱን እንጂ ቁንጅናውን መፍጠር አይችልም። ተፈጥሮ የሰጠቻትን አጣጥባ ወጣች እንጂ አልፈጠረችውም። አሷ ግን ራሷን የፈጠረች ያህል ነው የምትንጠጣረርብን። በፍፁም ልትከራ አይገባትም። ይህ ሁሉ ቁንጅናዋ የእኛን እንትን ከማቆም አይዘልም። ማቆንጆት የሚገባት ጭንቅላቷን ነበር። እሱን እንደመልኳ ማስዋብ ብትችል ኑሮ ተንበርክኬ እስግድላት ነበር። ምን ያደርጋል? ጭንቅላቷ ቦርኮ ስለሆነ ኩራቷ አለመታደል ነው። ከሜላት በመቅዳት እና ካስተማሪ ጋር በመሞከሞክ እኛ ጋር ዩኒቨርስቲ ውስጥ ትማራለች። አሷን ጨምሮ ሁሉንም የክፍላችን ሴቶች ሁሉ ያወጣቸው አድያም የሚባለው ተማሪ ነው። የክፍላችን ልጅ ነው። በቅርቡ የመነፅሩን ምስጢር ሴቶች አጋልጠውበት ጠልቷቸዋል። መነፅሩ ስለ ሰማያዊ ሆኖ ከሩት ያለችን ትንኝ እግሯን የሚያስቆጥር ነው። በዚህ መነፅር እየቀዳ ዩኒቨርስቲ ገብቶ ከእኛ ጋር ይማራል። አካላዊ ቅርፁና መልኩ ስለ ሚያምር ሴቶች ይወዱታል። ኒኮ የምትባለዋ በውበቷ ወንዱን ሁላ ያነሆሰለችው አስተማሪያችን እንኳ እሱን ካላየች አታስተምረንም። ወዳዋለች መሰለች። ሴቶችን ባይጠላ ኑሮ አሷንም አይለቃትም ነበር። የስቶይሊዝም ፍልስፍና ተከታይ ባልሆነ ኖሮ ኒኮንማ እኔም ተምኝቻት ነበር። ስቶይዝም፤ ደስታ የሚገኘው ስሜትን በመቀስቀስ ሳይሆን ስሜትን በመጨቆን እንደሆነ የሚሰብክ ፍልስፍና ነው። ማንም ሰው ለምንም ነገር ግድ አንዳይኖረው ይጠይቃል። ሙሉ፤ የሰከነ፤ በእረፍት የተሞላ፤ በደስታ ያሸበረቀ ህይወት የሚገኘው ስሜቶችን ሁሉ በመግደል እንደሆነ ያስተምራል። አመሳካከቱን የኮስሞፓሊታን ገፅታ እያላበሰው ይገኛል። ግዴላሽነትና ደንታቢነት የዚህ ፍልስፍና የጀርባ አጥንቶች ናቸው። ወሲብና ወሲቦችን ራስን እንደገም የሚበትን ነው። ስለዚህ የወሲቦችን ስሜቶችን በመግደል ሙሉ የአእምሮ ሰላምና ሁለተኛዊ ጥንካሬ ይሰጣል ይልሃል። ራሴን የዚህ ፍልስፍና ተከታይ ባደረኩት ሰሞን ሁሉንም መሥፈርቶችን ለማሟላት ጥሬ ነበር። አሁን ራሴን ስመረምረው ግን

ከጥገና የቆመው ረጅሙ ዓደኛዬ አንገቱን አስከ ጆርዮ ቆልምሞ 'ይህ ሰው ስራው አስተማሪ አይደለም። የመዝገብ ቤት ሹም ነበር። አሁን እነዚህ የመጣው የመንግሥት መልማይ ሆኖ ነው። ይህ ሥራውም ለሽፋን የተሰጠው ነው። ፍሬንድ ጥያቄ እንዳትጠይቁው' ብሎኝ ቀና አለ። እኔም አፌን ዘግቼ ተስፋ በቀረጡ ዓይኖቼ ሰውዬውን አየሁት። በመቆንጠጫ አንድ የሙከራ ብልቃጥ ይዞ ያልገመገማል። የአስፕሪን ሙከራ ግን ሊሳካ አልቻለም። አልሆነም...አልሆነም። እግራችን እስኪያብጥ ብንቆምም አስፕሪኑን ልናገኝ አልቻልንም።

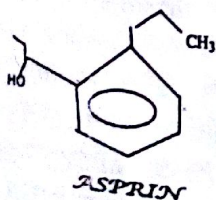
ከብዙ ዝምታ በኋላ የቅድመ-ን ከጎኑ ቆሞ ያንሸካሸክልኝን ዓደኛዬን ጎሽም ጎሽም አደረኩት! ታጠፈልኝ። 'ምናልባት ያለቦታው የገባ ንጥረ ነገር ኑሮ ይሆናል' ብለህ ንገረው አልኩት። ገብቶታል። ባለቅኔው የጎንደር ልጅ መሳቅ ሲጀምር። 'ምን ትገለግለህ!' አለው አስተማሪ ተብዬው።

'አይ ምናልባት ያለ ቦታው የገባ ንጥረ ነገር ይኖራል... ነው ያልኩት' አለ አየተንቀጠቀጠ።

'ታዲያ ይህ ያስቃል? ሲል ተላላሽ አስተማሪያችን። 'አዎ ያልከው ልክ ነው። አያችሁ ልጆች...some impurities inside the test tubes...'

'yes....may be because of the impurities...' እኔም አከልኩበት። ማለት የፈለኩት ግን 'you are one the impurities- ከጉድፎቼም አንዱ አንተ ነህ' ነበር። ታዲያ ይህችን በማሰቤ ደነገጥኩ። ነጫጭ ጋዋናችንን እያወለቅን ሙከራው ሳይሳካልን ወጣን።

የአስፕሪኑ አሰራርና ፅንሰ ሀሳብ ግን የደብተራችን ገፆች ሞልቷቸው ነበር። ቀመሩም በሚገባ ተቀምጦ ነበር። ታዲያ አስፕሪኑ ከየት ይምጣ? ደብተሪን ገልብጦ አያነበብኩ ቆምኩ።

'Because of impurities...' በእርግጥ ባንዳንድ ጉድፎች ምክንያት ብትጭቁው በመገደፉ ይህን ሙከራው ያልተሳካው? ብርጭቆውን ማጠብ ይቻል ይሆናል። ጉድፎችንም አለቅልቆ መድፋት ይቻላል በእርግጥ። እንዲህ አይነቶችን ሰዎች ከሀይወታችን ውስጥ አለቅልቀን መድፋት ግን አንችልም። ምክንያቱም እኛ ብርጭቆዎችን ነን። አለቅላቂያቸው ካላለቀሰቃቸው የማለቅለቅ ስልጣን በኛ እጅ አይደለም። ሀይወታችን በጉድፍ የሞሉት እነዚህ ጉድፎች ሳቦራቶሪው ውስጥ ብቻ አይደለም ያሉት... የትም አሉ። ብልቃጥ ውስጥ፤ ጭንቅላታችን ውስጥ...ሀገራችን ውስጥ...አስፕሪኑን መስራት ያላስቻሉን እነሱ ናቸው። አለቅላቂ አጥተው። ጥሩ አለቅላቂ ሲመጣ ግን አስፕሪኑን እንሰራው ይሆናል..."

አድያም አንገቱን ቆልምሞ መዝገብ ሀይወቱን ሲያነብ ቆይቶ ቀና ካለ በኋላ ወደ ወልደ ሀይወት በአንክሮ ተመለከተ።

"ስለ እኔ ተጨማሪ ጉድፎችስ ምን ትላለህ? ሲል በአንክሮ ጠየቀው።

"አለቅልቃቸው" አለው ወልደ ሀይወት። "ጉድፎችህን እስካላለቀሰክ ድረስ አስፕሪኑ አይሰራም። አድያም መጀመሪያ አንተ ጉድፎችህን ታውቃቸዋለህ?"

"በደንብ!" አለ አድያም። "ፕሮፌሰር በርናባስ ነግረውኛል። ሴቶች፤ መነፅራ..."

"ልታለቀልቃቸው አስበሃል?"

"አዎ ሴቶችን ቀድሜ አለቅልቂ እደፋቸዋለሁ። ሜላትን ጨምሮ ሁሉንም ከሀይወቴ አስወጣቸዋለሁ።"

"መነፅርህ አይበልጥም? ጉድፍነቱ እሱ ይብሳል።"

"እንዲህ በቀላሉ የምሰብረው አይመስለኝም።"

"ፕሮፌሰር በርናባስ ምክረው ብለውኛል። መነፅርህን ሰባብረህ እንድትጥለው ይፈልጋሉ።"

"ከዛስ?" አለ አድያም። "ከሰባተኛ ክፍል ተመልሼ ትምህርት ልጀምር?"

“እስኪ አስብበት ለማንኛውም፤ ብዙ አማራጭ ይኖራል። ፕሮፌሰር በርናባስን ብታማክራቸው ጥሩ ነው። ትምህርትህን አቋርጦ በግል ንባብ ራስህን አስተምረህ መመለስም አንደኛው አማራጭ ነው። ከዛ መጥተህ እዚሁ ካቆምክበት ትምህርትን መቀጠል ነው። አዎ ሂድና ቤትህን ዘግተህ አንብብ። ዊዝድሮዋል ሞልተህ ሂድ፤ በቃ። ይህን ማለቱ ምክር ስለመጣኝ እንጂ፤ በእኔ እምነት ግን ማንም ሰው መንገዱን ሌሎች እስኪያሳዩት መጠበቅ የለበትም። ያለማንም መሪ የራሱን ጉዞ መንገዝ አለበት። አለበለዚያ ሌሎች የሚያሳዩት የራሳቸውን መንገድ ነው የሚሆነው። ሁላችንም የየራሳችን መንገዶች አሉን። በየራሳችን ስንጓዝ የዓለም የገዛ አማራጮች ይሰፋሉ። ስለዚህ የራስህን ውሳኔ ወስን፤ የራስህን ገዛ ተጓዝ ነው የምልህ። ማንም መነፅሩን እስኪያወልቅልህ የራስህን ገዛ ተጓዝ ነው የምልህ። ማንም መነፅሩን እስኪያወልቅልህ አትጠብቅ። መነፅሩን ቀምጭ ብለብርብህ አእምሮህ እስካልሰበረው ድረስ አትጠብቅ። መነፅሩን የሁላችን መታወር ምልክት ነው። እኛም በእጅ አይሰበርም። ይህ መነፅር የሁላችን መታወር ምልክት ነው። እኛም በእጅ የማይቆሰሱ፤ በዓይን የማይታዩ የምናይባቸው መስለውን አጥልቀናቸው የጋራን የሀሳብ መነፅሮች አሉን። ያንተ መነፅር የነዚህ ወኪል ነው። ደግነቱ ለመስበር ቀላል ነው፤ ቁስ አካል ነውና። መስበር ያለበት ግን በማንም ጣልቃ ገብነት መሆን የለበትም። በማንም ሌላ ክንድ መሆን የለበትም። መጀመሪያ አእምሮህ ውስጥ ስበረው፤ ከዛ ክንዶችህ መነፅሩን ለመስበር አይንቀጠቀጡም።...”

“ይህን እንዲህ በቀላሉ ማድረግ የምችል አይመስለኝም። ሴቶችን ግን በሙሉ አሰናብታለሁ። በግልፅ ከህይወቴ አስወጣቸዋለሁ። ስለ እውነት እምልልህለሁ ከህይወቴ ውስጥ አለቅልቄ እደፋቸዋለሁ። ይህን በቅርቡ እድርጌ አሳይሃለሁ።”

ጎንደር ተገንቶታል

አባባ ደጋጎ በጥንታዊያን መፃህፍት በተሞላው ቤተ መጻህፍታቸው ውስጥ ሆነው በጥልቅ እየቆዘሙ በመሆናቸው ጠረጴዛውን አቋርጣ የሮጠቸውን እንሽላሊት እንኳ ሊያዩአት አልቻሉም። ረጅሙ ጠረጴዛ ላይ የነተቡና እድሜ ያሳደፋቸው የብራናና የወረቀት መጻህፍት ውስጥ ሮጣ ስትገባ እየጠቀሱ ይዕፋበት የነበረውን ጥቁር ቀለም ከነበላቸው። ቀለሙ ጠረጴዛውን አቋርጦ መጥቶ ሊፈስባቸው ሲል ወደጊላ በመፈናጠራቸው ከወንበሩ ጋር የጊሊት ክፉኛ ወደቁ።

ወዲያው ማርዩ ድምፅ ስምቶ ኑሮ ወደ ቤተ መጻህፍቱ እየሮጠ ገብቶ አፋፍሶ አነሳቸው።

“ፕሮፌሰር ቀረ?” አሉት ጠረጴዛውን እያፀዳላቸው ባለበት ሰዓት። ከብልቃጧ የቀረችዋን ቀለም ተመልክቶ፤ ድንገት መልሰው ከፃፋባት ሲል በማለቡ በቦታዋ አስቀመጠላቸው።

“እነ ሚራኹን ከዓባይ ዳሩ ቤት አስገብተን ስንመጣ ማታ እመጣለሁ ብለውኝ ነበር ወደ ቤታቸው ስሸኛው።”

“መሸኮ ታዲያ። በጣም እፈልገዋለሁ። እባክህ መኪናው ነጻጅ ካለው ሄደህ ይዘኸው ና።”

በዚሁ ቅፅበት የመኪና ጥሩምባ ከግቢው በር ተሰማ።

“እንዲያውም መጣ” አሉ አባባ ደጋጎ የጀመሩትን ፅሁፍ ለመጨረስ ብዕራቸውን ወደ ብልቃጡ እየሰደዱ። “ክፈትለት” ከተረፈችዋ ቀለም ጠቅሰው አጎነበሉ።

ፕሮፌሰር በርናባስ ወደ ቤተ መጻህፍቱ እንደገቡ ሰላምታ ተለዋውጠው ወንበር ስበው ከአባባ ደጋጎ ፊት ተለየሙ።

“ምነው አባባ ደጋጎ የመጨነቅ ስሜት አይብደታለሁ። የአርባጫ ጉዳይ ከሆነ እያስጨንቀዎ አያስቡ። ታክሞ ወጥቷል። ግንባሩ ላይ ያለው ፍንክትም ይህን ያህል አይደለም። አፍንጫውም ቢሆን የሚድን አይነት ነው። ትንሽ የጥርሱ ጉዳይ ነው ያሳለበኝ። ሁለቱ የፊት ጥርሶቹ ወልቀዋል። ከአፍንጫው ስር ያለው ከንፈሩ ግምኛ ተሰንጥቆ የነበረ ቢሆንም ተሰፍቷል።” አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ የአባባ ደጋጎን ነጫጭ ፀጉሮች እየተመለከቱ።

አዝማሪ ቤት ውስጥ ማርዬና አርባጫ ያደረጉት ድብድብ የከተማው ሁሉ መገጋሪያ ሁኖ የሰነበተበት ዋና ምክንያት የአርባጫ እንዳልሆነ መሆን ነው። ማርዬ ፊቱ ላይ ሁለት መስመር ተሰምሮበት ተርፏል። አፍንጫውም ትንሽ መጫጫር ነው የደረሰበት። ባይሆን አንገቱ ስር አርባጫ በጥፍሩ የሸነተረው ቁስል ደሙን ለማስቆም አስቸግሮ ነበር። አርባጫ ግን ያልተመታ አካልም የለው። ታዲያ ሰው ሁሉ ያዝማሪ ቤቱን ትርኢት የወግ ማድሪያ የነገር ማዳወሪያ አርጎት ሰንብቷል።

“ሰጋይለኛው ጋይለኛ ጣለለት እንጂ አቤት ማርዬ ዋቅ! አርባጫንም አየነው ይህ ፈላም። ማርዬ ሆዱ ላይ ተቀምጦ ፈሰፈሰው እንጂ”

“ጎንደር ተነፈሰች በለኛ!”

“ወንድሜ ባየህ ያንን ምንጭሩን እንዴት እንደተለተለለት!”

“እንዴት ትንሽም አልተፍጨረጨረ?”

“ያቅሙንማ ሞክሯል። ታዲያ ማርዬ ዋቅ እምደነብር ዘሎ ፈጠረቀው እንጂ። መች ጊዜ ሰጥቶት። አብከከነው እንጂ በዚህ ሲል በዚህ ድርግም! ፊቱን የዋልካ እርሻ አስመስሎ ለቀቀው እንጂ። ይህ ዝርጥርጥ!”

“አረ እንደማርዬ ያለውስ ሺህ ጊዜ መንታ በተወለደ! ግን እንዴው... ማርዬ በጤናው ነው በአርባጫ ላይ እጁን የሰነዘረ?... ማለቱ ...እንዴው ያ የቀድሞ አብደቱ ተነስቶበት እንዳይሆን ብዬ ነው።!”

“ቀድሞም ቢሆን አውቆ አበድ ነበር ባክህ”

“ከተማ ውስጥ አህያ ሲጋልብ አልነበረም እንዴ? በጤናው ነው የምትሰኝ?”

“ገና አርባጫን ይጋልባል።”

“አርባጫ ድኖ ወጥቷል አሉ። ማርዬን ተበቅሎ ከብሬን አስመልሳለሁ የደጋጎን ቆለጥም ቆርጮ ከመሸጥ ማንም አያግደኝም ብሏል አሉ።”

“እንደዛም አለ እንዴ? አልሰማህም ማለት ነው።”

“ምኑን?”

“ያባባ ደጋጎን ቆለጥማ ሌላ ባለሀብት ሊያስቆርጠው ነው አሉ።”

“ምን ምን?!”

“ባለሀብቱ ያባባ ደጋጎን ቆለጥ ቆርጦ ላመጣ አምስት ሺህ ብር እሰጣለሁ ብሏል አሉ። ፈላሹ ተሸጦ ብዙ ገቢ ካስገኘም ሲሰውን እሰጣለሁ ብሏል አሉ። ባለፈው አንድ ጠላ ቤት ውስጥ ገብቼ ስለማ ባለገሩ ሚሊዎን ብር ምን ያህል ነው ልጄ? ሲለው ሌላው ቀበል አርጎ አምስት ሳጥን የሚሞላ ብር ነው አሉ’ ሲለው ሰምቻለሁ።

“አርባጫ አርፎ የሚቀመጥ አይመስለኝም። አንዳንድ እንደሉ ያሉ በዘነዎችን ሰብስቦ አንገረብ ወንዝ ዳር እያሰለጠነ ነው አሉ። ማርዬን ዘልዘዩ ቋንጣውን ለጭልፊት እሰጣለሁ። አጥንቱንም ሰብስቤ አቃጥላለሁ ብሏል አሉ።”

“ከነማርዬ ቤት ጥግ ፓሊስ ጣቢያ አሉኮ ቤቱ ሲከበብ ፓሊሶች ዝም ሊሉ?”

“ዝም ብለን መጨረሻውን ከማዬት በቀር ምን አማራጭ ይኖረናል?”

እንደዚህ ዓይነቱ ወሬ በከተማው ሁሉ ሲወራ ቢሰነብትም ማርዬ ግን ወንዳልቆ ከነገረው ጥቂት ነገር በቀር ብዙውን አልሰማም።

አባባ ደጋጎ አሁንም ሲቆዝመው ቆዩና ቀና አሉ። “ብዙ ልነግርህ አስብና ስትመጣ ይጠፋብኛል። እነዚህ ጅሎች እውነት መስሏቸው ሳያበላሹኝ ብዙ የምነግርህ ነበረኝ። ስለነዚህ ግሞች ላስብ ሁሉ ነገር ይጠፋብኛል።”

"ተጨማሪው ከሆነ ወደ ተራራው ልውሰድም። ጽሁፍዎን እዛው ይጨርሱታል ግዴላም።" ፕሮፌሰር በርናባስ፤ ማርዬ ያመጣውን ቀይ ወይን ለሁለታቸውም እየቀዱ ጠየቁባቸው።

"ከሆነስ ማርዬን በወሰድከው። ግብፅ ለተልእኮ የሂዱት ሁለቱ ንደኞቹ የደረሱበት ጠፍቷል። ከድርጅቱ ጋርም ግንኙነታቸው አቋርጠዋል። ወይም ወደዛው ወደ ግብፅ እንዲሄድ ግፊት አድርገው። እነዚህ ይጣላቸዋል፤ ይገሉብኛል። እነዚህን ወርቦች አንተ አታውቃቸውም። የተበላሸው ትውልድ፤ የቅራሪው ትውልድ አተላዎች ናቸው" አሉ አባባ ደጋጎ በቁጣ እየተነፈሱ። "አሁን ማን ይሙት ትውልድ ከእኔ መፈለግ የነበረበት የትኛውን ነው? ቆለሜን ወይስ ጭንቅላቴን?" አባባ ደጋጎ ብሽቶት የተቀላቀለበትን ሳት ከሳቁ በኋላ "ወይ ፕሮፌሰር!" ብለው ኮስተር አሉ።

"ይህ የካፒታሊዝም ሰይጣናዊ ገፅታ ነው! ስንግብራለን።" ፕሮፌሰር በርናባስ አልጎምጉመው ዝም አሉ።

"አየህ ፕሮፌሰር! ከማይጨው ጦርነት በኋላ! ገና በልጅነቱ በምዕዋ በኩል ተሻግሮ እንግሊዝ ሀገር ገብቼ ነበር። ለአምስት አመታት በዛ ቆይቻለሁ። ከሁለተኛው የአለም ጦርነት መጠናቀቅ በኋላ ነበር ወደ ሀገሪ የተመለስኩት። እኔ በነበርኩበት ወቅት ተራ አትክልተኛ ብሆንም ጥበባቸውን እየገርኩ ጎብኝቻለሁ። ሙዚየሞችን ቤተ መጻህፍቶቻቸውን ሁሉ እየገርኩ አይቻለሁ። እነዚህ ስመጣ ቀድሞ አባቴ ይሰሩት የነበሩትን ሥራ ለመሥራት ነው። አባቴ እውቅ የብራና መጻህፍት ፀሐፊ ነበሩ።"

አባባ ደጋጎ ይህን አሉና ወይኑን ተጎንጭተው የዘመን ክር በደዘደዘው አንገታቸው ውስጥ ገረገጩት።

"እኔንም ብራና እንዴት እንደሚዘጋጅ! እንዴት ቀለም እንደሚቀመም ብቻም ሳይሆን ብዙ ጥበቦችንና ምስጢሮችንም አውርሰውኛል። ከእውሮጳ ስመጣ የተመረጡ መጻህፍትን ጭኝ ነበር የመጣሁት። እነዚህ የምታያቸው ብዙዎቹ የብራና መጻህፍት አባቴ ያስቀመጡልኝ ናቸው። ሁሉም የታተሙ ሰልጣኑ ማንም የትም አያገኛቸውም። አያንዳንዳቸው አንዳንድ ቅጅ ብቻ ነው ያላቸው። እኔ ሳደርገው የኖርኩት ምንድን ነው? ፍሬውን ከገለባ ለይቼ ይህ ትውልድ የተሸገውን ጥበብ ገልጦ እንዲጠቀምበት መፈልፈል ነበር ሥራዬ። የአዕዋት ሳይንሱን ለብቻ፤ የህዋ ሳይንሱን ለብቻ፤ የህክምናውን ለብቻ...አያረኩ ፈልፍዬ ከአሥራ

በምንት በላይ የብራና መጻህፍትን እዘጋጃለሁ። አሁንም ብዙ ያልፈለፈልኩት ነገር አለ። ነገር ግን ጊዜ እየተደመኝ ነው። ብዙ አንገልጻለሁት ሰዎች ግምገማ ከበውኛል። አሁን ካንተ የምፈልገው ነገር እነዚህን መጻህፍት ሁሉ ለታትመህ ለድርጅታችን እንድታስረክብልኝ ነው። እናንተ ደግሞ በተግባር ፈትሹት። ከገለባው ውስጥ አንድ ፍሬ አታጠብቅም። መቼም የሁኑ ትውልድ እኛ የዓኖንውና የምንናገረው ሁሉ ተራ አፈ ታሪክ ይመስለዋል። እነ ጆምስ ብሩስ፤ እነ ዊሊያም ኮፍ፤ እነ ዋልተር ፕላውዴን እና ሌሎች የአውሮጳ አፈ ተላጢዎች ካልፃፉት በተር ይህ ትውልድ እኛን አያምንም። እኔ ግን እነዚህን ዕፌክላላ። ሽብክላላ ወስደህ ለድርጅታችን አስረክብልኝ። የቀረውን ጆርጅን ከፍተህ አዳምጠኝ። አንተ በትህን ዘግተህ ዕፌህ ታስተላልፍልኛለሁ። ደግሞ የመጨረሻው ገጥንገጥ እኔ ብቻ መሆኔን አትርሳ። ባለፈው የተገደለት ሽማግሌ ተብር ላይ ያለተስከት ለርሳቸው ብቻ አይደለም። ለሀገሪቷ ጭምር ነው። እውቀታችን ሳይተላለፍ ተዳፍኖ ሲቀር፤ ፍልስፍናችንን ሙጃ ሲውጠው...አዎ የሽማግሌው አስክሬን አፋን ወደ ከፈተው መቃብር ወርዶ አፈር ሲመለስበት ሳይ...በሁለንተናችን ላይ አፈር ሲመለስበት ነው ያየሁት...አዎ ፌጦ ሽማግሌውን ገሎ ቀልፋን እንደወሰደው ጠርጥራለሁ። አባትህም በእውሮጳ የበረዶ ኮረብታዎች ውስጥ ቀልጠው ቀርተዋል። ሌሎችም ፓሪስ ውስጥ አልቀዋል። አባ ገጥንበሩም በደጋ ደሴት በእሳት ተርመጥምጧል። የቀረሁት እኔ ብቻ ነኝ። መላፍለፍ አፈልጋለሁ! መወሽኩት...አንተ የምታስቀረውን ዓፍ። ይህ የመጨረሻው የገጥንገጦች ኑባዜ እንደሆነ አርገህ ቁጠረው።"

በዚህ መሀል ማርዬ የእጁን አባራ አያራገፈ መጣ። ፕሮፌሰር በርናባስ ማርዬ ሁልጊዜ እጁን የሚያራግፍበትን ምስጢር ለማወቅ ጓጉ። ባለፈው ተቆልሎ ያዩትን አፈር ከየት አያመጣ እንደሚቆልለው ሊጠይቁ አስበው ትተውታል።

"በግምት ሃያ ሜትር ብቻ ይቀረኛል።" አለ ማርዬ አፈር ካጠለቀው ተቃው ውስጥ አጭር ፎቶ ግራፍ እያወጣ። ፀጉሩ ሁሉ ባፈር ጠልሟል። ፊቱን የቅንድቡ ፀጉር ሳይቀር አባራ ለብሷል። "ባንቺና በእኔ መካከል ያለው ርቀት ሃያ ሜትር ብቻ ነው። የኔ ውብ...እምጃ!" ፎቶ ግራፉን ግጥም አርጎ ስሞ ከደረቱ አስጠጋው።

"ምንድነው ነገሩ? አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ።"

“ይኸው ብዙ ጊዜ አሰራው ውስጥ ለውስጥ መቅረር ከጀመረ።” አባባ ደጋጎ ይህን ሲናገሩ ማርዬ ተመልሶ እየሄደ ነበር።

“ወደ የት ነው ውስጥ ለውስጥ የሚቆረረው?”

“አንጎታ ወደ ታሰረችበት ክፍል” አባባ ደጋጎ፤ ማርዬ እያደረገ ያለውን ነገር ከድርጅቱ ፈቃድ ውጭ መሆኑን ሲያስቡና የሚያስከትለውን መዘዝም በሀሊናቸው ሲመለከቱ ጭንቀት ወረራቸው “የፍትር ነገር...”

“እዚህ ሁለተኛ ፓሊስ ጣቢያ?”

“አዎ ‘ሃያ ሜትር ቀረኝ’ ይላል እንግዲህ።...”

“ይህንንም ማየት አለብኝ።” ፕሮፌሰር በርናባስ ካፓርታቸውን ከወንበሩ ድጋፍ ላይ አስቀምጠው ወደ ማርዬ ሄዱ።

አፈር የተቆለበትን ክፍል ሳንቃ ከፍተው ሲገቡ ማርዬ የለም። የክፍሉን መብራት ማብሪያውን ተጭነው ሲያበሩት ከተቆለለው አፈር ተጥሎ ያለውን ገደል አፋን ከፍቶ ታያቸው። ከገደሉ ውስጥ ትንሽ የብርሃን ጨረር ወጥታለች።

ወደ ገደሉ ተጠግተው “ማርዬ!” ሲሉ ተጣሩ። የብርሃኑ ጨረር እየቀረባቸው መጣ። ትልቅ ባትሪ ግንባሩ ላይ አስሮ ማርዬ ከገደሉ ብት ሲል ፕሮፌሰር በርናባስ ዓይናቸውን ጨረሩ ስለወጋቸው መዳፋቸውን ግንባራቸው ላይ አድርገው ወደፊቱ ተጠጉ።

“ሃያ ሜትር ብቻ ይቀረኛል” አለ ማርዬ የደስታና የማሸነፍ ፈገግታ ፈገ።

“ወደ ነፃነቱ ሸለቆ እንኳን በደህና መጡ ፕሮፌሰር። ይከተሉኝ ላሳይዎ።”

ወደ ጉድጓዱ ገብተው ተከተሉት። በእንብርክክ ወይም በእንብልብል ካልሆነ በቀር አያስኬድም። ፕሮፌሰር በርናባስ እየተንበለበሉም፤ እየዳሁም ተከትለውት ከቁፋሮው ቦታ ደረሱ። ማርዬ ቁፋሮውን ቀጥሏል። አፈር ማመላለሻ ሰፊ ሸንኬሉ ከጥጉ ተቀምጦ በአፈር ተሞልቷል። እሱ ግንባሩ ላይ ባሰረው ባትሪ እያየ አጠር ባለ ዶማ ይቆፍራል።

ፕሮፌሰር በርናባስ ሲደርሱ ዞር አለ። በርናባስ በመዳፋቸው ዓይኖቻቸውን ጋርደው ተመለከቱት። ከግንባሩ ካሰረው ባትሪ ስር የሚንገዙት ላቡ የትንድቡንና የአገጨን ጢሞች አባራቸውን ጭቃ አቡክቶ ለውሷቸዋል።

“ሃያ ሜትር ብቻ! ...ሃያ ሜትር ርቀት ብቻ ነው በእኔና በአንጎታ መካከል ያለው። ይህ ርቀት እንዳይመስልዎት ፕሮፌሰር! እሷና እኔን ብዙ ዚሉ ሜትሮች እንኳን አራርተውን አያውቁም። እኔ ጎንደር እሷ ደግሞ አክሱም እቤተሰቦቿ ዘንድ ሆኖ እንኳን ላንድ ደቂቃ ተዘጋግተን አናውቅም። አንጎታ! ሴት ሁሉ ሴት መስልዎ ፕሮፌሰር! እሷ እኮ ...ልብ ባይሏት ነው እንጂ እኮ ተራራው ውስጥ አይተዋታል! ላራት ወራት ሁሉ ገልብጠው እየገረፉ መረመሯት! እሷ ግን...የወደቀውን ቀይ ወፍ...ላባ አልባውን ወፍ...አሃሃሃሃ! ለአንጎታ ጀግንነት የሚመጥን ላት ለመላቅ ያህል ተንቆቀቀ። “ይህ የነፃነት ዋሻ ነው! ይህ የፍትር መንገድ ነው...” ቁፋሮውን ቀጠለ። ማርዬ በሀሳቡ አንድ ወቅት ውል አለበት። አንጎታ ደብብ አሞ ውስጥ ጥናቷን ልትሠራ ስትሄድ አብሯት ሂዶ ነበር። በረሃውን አቋርጦ በሚያልፈው የወይጦ ወንዝ ሰሜናዊ አትጣጫ የፀማይ ማህበረሰብ በሚኖርበትን ሸለቆ አቋርጠው በመጓዝ ከወንዙ ማጸ ያሉትን የጫካ ውስጥ ደሳሳ ጎጆዎች ውስጥ የሚኖሩትን የአንጎታ ማህበረሰቦች ሲያገኝቸው...አቀባበላቸው ሁሉ ሳይቀር ትዝ አለው። ለወራት ድንኳናቸውን ከመንደራቸው መሃል ተክለው አናኗራቸውን የጊሉ ባህላቸውን ሲያጠኑ በምሽት የጨረቃ ጭፈራቸው መሀል እርቃናቸውን እነሱን መስለው ሲደነክሩ ወደ ድንኳናቸው ገብተው በሞቀ የፍትር ስሜት ሲላላሱ! ይህን ሁሉ እያሰላሰለ በዶማው አፈሩን ይግስ ጀመር። ...የአንጎታ በፍቅር የተሞሉ ዓይኖች እየመጡ ካይኑ ጋር ሲፋጠጡ...ትንቡክ ትንቡክ የሚሉ ጉንጮቿ...እነዚህ የፍትር ነበልባል የሚተፉ ከንፈሮቿ...ምናልባት አሁን በታሰረችበት ጠባብ ክፍል ውስጥ ኩርትምትም ብላ ተዘቅዝቃ ስትገረፍ...ምናልባትም ስትደፈር...

“አይሆንም!” ሲል ጮኹ። “አይደረግም የቀረው ቢቀር የመጣው ቢመጣ ከነዚህ ዲቃላዎች ጋር ተናንቁ፤ ሊውጡሽ ከሚያዛጉት ጉሮሮአቸው መንጭቁ አመጣሻለሁ...” ጥርሱን ነክሶ ይቆፍር ጀመር። የፕሮፌሰር በርናባስ አራሳቸውን እየነቀነቁ በእንብልብላቸው ወደ አባባ ደጋጎ ተመለሱ።

不真

አባይ ዳር

ወፎችና አሞሮች ሁሉ ገብተው ሳለ አንድ የተቋረጠ አሞራ ግን ከመሸ በአባይ ወንዝ ተቃራኒ ሽቅብ እየጮኸ ይበራል። ወደ ጣና። “ቋት!ቋት! ቀ!ቀ!ቀ!ቀ!ቀ! ድምጹ እየሰነነ መጣ። እየሰረገ በዓባይ ድምጽ እየተዋጠ። ዓባይ ግን ቁልቁል ይጥመለመላል። ጥምልምል...ጥምልምል... ጥምልምልምል... ሽቅብ...ቁልቁል...ሽቅብ... ቁልቁል...ሽቅብ...ቁልቁል...

ሚራሻና ሲጳራ በረንዳ ላይ ሆነው በጨለማው ውስጥ ድምፁ ብቻ አየተሰማቸው የሚፈሰውን ዓባይን አያዳመጡ ተቀምጠዋል። ሜርዳ ከወዲያ ጥግ በተንቀስቃሽ ስልኪ ትነጋገራለች። ከነ ጌራ ጋር እንደሆነ ገምተዋል።

ከረዥም ፀጥታ በኋላ “ማፍረጥ ያለብን አንድ አበጥ አንዳለ ይሰማኛል!” አለ ሚራዥ ወደ ሲጻራ እየተመለከተ። የበረንዳው መብራት ጽላሎት ግንባሯ ላይ ወድቋል። “የሆነ አብጣት አሞጥሙጦ ይታየኛል። እበጡን ደፍሮ ለማፍረጥ ግን እኔም አንቺም ሁላችንም አልደፈርንም።”

“እኚ እናኖርጠው፤ ቡግንጁ ጥርሱን ያውጣ። ከዛም ወይ ጥርሱን እናወልቀዋለን አልያም አሉ ራሱ ይስቅብናል።” ሲጻራ የሚራሽናን እጆቻቸውን ጨብጣ እስከ ወንበሯ ተንኳታ ተጠጋችው።

“እያልክኝ ያለኸው ነገር ሁሉ ድርም ጀምሮ ይገባኛል። እበጡን ለማፍረጥ በግልፅ ፍላጎትህን ስላላየኸኝ አመለግናለሁ። እንዳንዶች እበጡን ዙሪያውን በማከክ ዘመናትን ሸኝተዋል። ማከክ የማፍረጥ ዳርዳርታ ነው። ሌሎች ያከኩትን እበጥ እንድናፈርጠው ካስፈለገ አዎ እናፍርጠው። እስራኤላውያንን በተመለከተ ካንተ በላይ እውቀት አለኝ ብዬ አስባለሁ።”

“እኔም ባቅሜ ለማንበብ ሞክሬአለሁ” አለ ሚራዥ።

“እስራኤላውያንን በማንበብ ብቻ ልታውቃቸው አልችልም፤ አትላሳት። እጅግ ጥቂቶች ነገር ግን እጅግ ውስብስብ ህዝቦች ናቸው። እጅግ ጥቂቶች ነገር ግን ብዙ ህዝቦች ናቸው።”

“ሴ...ስሚኝ እኔ ማወቅ የምፈልገው ስለ እስራኤላውያን ብቻ ሳይሆን፤ ከሁለት ሺህ ዓመታት በላይ ከኢትዮጵያ ህዝብ ጋር ኑረው ጥለውን ስለሄዱት ቤተ እስራኤላውያን ጭምር ነው። በእርግጥ በግለሰብ ደረጃ መላ ኢትዮጵያዊ ሁሉ ስሙን እየለወጠ ተሳሎ ሂዷል። ሀቅ ሀቅን ከተነጋገርን ብዙ ኢትዮጵያዊ ገሚሱ በፓስቲካ ገሚሱ ባገኛት ቀዳዳ እያሞሽለክ የሌላ ሀገር ዜጋ ሆኗል። አሁን ያለው ትውልድም በሎተሪ ከሀገር እየወጣ ነው። ሴት አሁን ቶቻችንም የዓረብ ልብስ እያሰፉ የአረብ ስም እየለበሱ ወደ አረብ ሀገራት እየገቡ ነው። ነገር ግን ይህ ሁሉ የወረቀት ዜጋ እንጂ በልቡ የባዕዳን ዜጋ የሆነ የለም።

“...በአስራኤልና በኢትዮጵያ መካከል ስላለው ጥንታዊ ግንኙነት እንድትነግሪኝ አልፈልግም። ሳባ፣ ሰለሞን፣ ሰብታህ... ሰልቶቶኛል። ...የአሜሪካና የአስራኤል ግንኙነት እጅግ ቅርብና በሁለት በሶስት ሰዎች እድሜ የሚገደብ ነው። ኢትዮጵያና የአስራኤል ጉዳይ ግን እጅግ የሩቅ ዘመን መሆኑን ማንም የሚያውቀው ነው። ኢትዮጵያ የአስራኤል ታሪክ መዘዩም ናት ማለት ይቻላል። ከቅዱስ መጽሀፏ ቶራ እስከ ህዝቦቿ ድረስ ጠብቃ አስረክባታለች። ሊጠፋ ተቃርቦ የነበረው ዕብራይስጥ ቋንቋዋን እንኳ ግማሹ ተቆፍሮ የተገኘው ኢትዮጵያ ውስጥ ነው።

[illegible]

እንዴት ይህን ያህል ተፅእኖ ሊኖረው ይችላል?...ምን አስወሽኩት? ሀቅና በርበሬ ምን ቢሸፋፈን መተንተኑ አይቀርም። በዚህ ወቅት ተበደልኩ የማይል ብሔር እንደሌለ ነው የምነግርሽ። ምን ተበደልክ? ብትይው ግን አጥጋቢ መልስ የለውም። ጭሰኛ ነበርኩ ይልቃል። ጭሰኝነት የኢትዮጵያ ታሪክ ብቻ አይደለም። ወዛጃርነት የኛ ብቻ አልነበረም። በእርግጥ አሁን ማንም ጭሰኛ አይባልም። ነገር ግን አጫጫሽ ተደርጓል። እርግጥ የታሪክ እንጨት ማግዶ እፍ እያለ ሲጨናበስ ሌላ ነገር በጀርባ ይጫጫሳል። ሚራሹ በብሽቀት እጁን አወናጭ ዝም አለ።

“ሚራ...ስማኝ። እየናከው የሚያከብርህ ሰው የለም” ሲጻራ ጎተተችው።

“እኔ ማንንም ንቁ አላውቅም። አያንዳንዱ ሰው በሰውነቱ ክቡር መሆኑን አውቃለሁ። የወራዶች አፈ ቀላጤ የሆነን ሰው ግን ልታገሰው አይቻለኝም። ካጥቂው ጋር አብሮ ሊያጠቃ የሚሞክረውን ግን ዝም ብዬው አላልፍም። የምለው ይገባኛል አይደል?”

“አዎ ይገባኛል።”

“ከገባሽ የኔና ያንቺ ጉዳይ የታዊ ጉዳይ ብቻ አይደለም። እኔ ወታደር ነበርኩ፤ ይህን ታውቂያለሽ። በዛ ወቅት ከተገንጣዮች ጋር ተዋግቻለሁ። የሞተ ወታደር ጦርነቱን ያሸነፈ ይመስለዋል። እኔ ግን ባለመሞቴ ያኛውን ጦርነት ተሸንፌአለሁ። የሚቀጥለውን ጦርነት ግን መሸነፍ አልፈልገም። የኮፕቲክ ግብፅ አርቶዶክስ ቅጥረኛ የሆነ አርቶዶክስ ካለ ቀሚሱን ገልቤ ለመግረፍ፤ የአረብ ቅጥረኛ የሆነ ሙስሊም ካለ ጥምጣሙን ከራሱ ላይ ለማውለቅ፤ የእስራኤል ቅጥረኛ ቤተ እስራኤል ካለም ሀገሪን በማይክሮ ሰከንድ ውስጥ ሰቆ እንዲወጣ ገርፌ ከማባረር አልቆጠብም። ይህ የግሌ ጦርነት ነው። የሲ.አይ.ኤ ቅጥረኛ ካቶሊክ ካለም በያዘው መስቀል ዓይኑን ከማውጣት አልታቀብም። ይህ የግሌ ጦርነት ነው። እኔ ከአንቺ የምፈልገው ወይ የጦርነቱ አካል መሆንሽን ወይም ከጦርነቱ ውጭ መሆንሽን እንድትነግረኝ ብቻ ነው።”

“አልገባኝም ሚራሹ...አልገባኝም።”

ሚራሹ ከተቀመጠበት ተነስቶ ቁልቁል ደረጃውን መውረድ ጀመረ። “ሲገባሽ ትነግሪኛለሽ። እስኪገባሽ ግን አስቢበት።”

ሲጻራ ተነስታ ተከተለችው። “ሚሮዳ ከሩቅ አሁንም ረጅሙን የሰልክ ውይይት ታደርጋለች።”

“ስለ እኔ ማዎቅ የምትፈልገው ምንድን ነው?”

“ምንም! ምንም ማወቅ አልፈልገም።”

“እበጡን ማፍረጥ አልፈለክም ማለት ነው።”

“ግዴለም እኔ እበጡን ከማክክ አልቆጠብም። እበጡ ግን አሞጥሙጦ ሊቀር አይቻለውም! አፍራጩ ሲመጣ ያፈርጠዋል። ‘አሰባብሰው ቢያርሱ ባረም ይመለሱ’ ሲባል አልሰማሽም? ግዴለም ቡግንጽ መፍረጡ አይቀርም። ቅድም ያልኩሽን አትርሺ። ሀቅና በርበሬ ምን ቢሸፋፈን መተንተኑ አይቀርም። ሲያስነጥስሽ፤ ሲያስለቅስሽ ያኔ እንነጋገራለን አሁን ግን ብቻዬን ተይኝ።”

ሲጻራ ትታው ወደ ቤት እየተመናቀረች ገባች። አልጋው ላይ ተደፍታም ተንሰቅስቃ አለቀሰች። ወዲያው ቀና አለችና ሻንጣዋን ይዛ ወጣች። ደረጃውን እንደወረደች ሻንጣው ውስጥ ያለውን ልብሷን ሁሉ ዘረገፈችውና ተመልሳ ቤት ገብታ ክብሪት ይዛ ተመለሰች። ሚራሹ ራቅ ብሎ ቆሞ ይመለከታታል።

“ካሁን በኋላ እኔ ለሞላድ እንደማልሰልል ማረጋገጥ አይደለም የፈለከው?” ላጥቶ፤ እንደ ቀይ ክራቫት ብቻ አስቀርታ ሌላውን ሁሉንም በእሳት አያያዘችው። የለበሰችውን ቲሽርት ሳይቀር አውልቃ ወደ እሳቱ ወረወረችው። ሚራሹ መጥቶ ፤ ቢገለግላትም ሱሪዋን አውልቃ መታወቂያዋን አስቀርታ ወደ እሳቱ ከመወርወር አላገዳትም።

“ይኸው!” አለች ከውስጥ ሱሪዋ በቀር መለመላዋን እጇን እየዘረጋች። መታወቂያዋን በክብሪት አያያዘችው። ታሽጎበት የነበረው ፕላስቲክ ሰማያዊ እሳት እየተፋ “ዣጥ!ዣጥ! እያለ በመቅለጥ ወረደ። የእስራኤል ፓስፖርቷ የዳዊት ኮከብ እስካለበት ምልክቱ እሳቱ ውስጥ ተንጨረጨረ።

“ይህችን የውስጥ ሱሪዬን ትጠረጥራት ይሆን?” አለችው። ሀምራዊ ቀለም ያላትን የውስጥ ሱሪዋን ለማውለቅ እየቃጣች። “ዓይኔ ውስጥም የፕላስቲክ ካሜራ አለመኖሩን ማረጋገጥ ከፈለክ ይኸውልህ! አሁን!” ጫን ጫን እየተነፈሰች ተጠጋችውና የዓይኖቿን ቆብ ከፍታ አላየችው።

ሚራዥ ግን ከዓይኖቿ ውስጥ በአሳቱ ነበልባል የተንፀባረቀ ምስሉን ተመለከተው። የለበሰውን ጃኬት አውልቆ አለበሰላት።

“ኛግር አለ?” ሜሮዳ ስልኳን ዘግታ እየሮጠች መጣች።

“ተፈቷል” አላት ሚራዥ ሲጻራን አባብሎ ወደቤት ይዟት እየገባ። ሲጻራ የያዘችው ነገር ቢኖር ላጥቶቿና ቀዩን ክራቫት ብቻ ነው።

“ማሪዬ ትርፍ ልብስ ካለሽ አምጭላት እባክሽ ሁሉንም አቃጥላለሽ። ሚራዥ ፊቱን መልሶ ጠየቃት።

“ይቅርታ ሲ...ትንሽ ስሜታዊ የሆነኩ መስሎኛል።” አለ ሚራዥ ሜሮዳ የመጣችላትን ልብስ እያለበሰላት።

“ግዴለም ሚራ...እበጡ እንዲፈርጥ ስለፈለክ እሱን ላጥቶጥ እንከፈትና በውስጤ ያለውን ቁስል ሁሉ አሳይህለሁ። በስሜታዊነት ሳይሆን በስኬት መንገድ የቤተ እስራኤላውያንን ሰቀቀን ማየት አለብን። ልንገርህ ሚራ...ቤተ እስራኤላውያን ኢትዮጵያዊያን አይደሉም ተብለው ሲወሰዱ ማንም ኢትዮጵያዊ ግን ኢትዮጵያዊ አይደላችሁም አላላቸውም። ደማቸው ተቀድቶ ከተመረመረ በኋላ ሲደፋ የተሰጠውን ምክምያት ዶክተር እንደመሆንህ መጠን ምስጢሩን ብንገርህ ትለየዋለህ። በጥናት ተረጋገጠ ከተባለው የደም ህዋሳት የማነስና የመብዛት ሰብብ ጀርባ ምን እንዳለ ማወቅ ቀላል ነው።”

አልጋው ላይ እንደተቀመጡ የላጥቶጥ ኮሚፒተርን ስከሪን ላይ የአንድ ሰው ፍቶ ግራፍ ብቅ አለ። “እኒህ የተከበሩ ሰው ...” አለችው ሲጻራ። “በዘመቻ ሙሴ ወቅት የውጭ ጉዳይ ሚኒስትር የነበሩ ናቸው። ኮ/ል ጎሹ ወልዴ ይባላሉ። በወቅቱ ዘመቻ ሙሴን በመቃወም እንዲህ ብለው ተናግረዋል። ‘እነዚህ ህዝቦች ኢትዮጵያዊያን እንጂ ቤተ እስራኤላውያን አይደሉም። የእስራኤል መንግስት የፈለጋቸው ሰአገረኛው ጦር ሰብዓዊ ማገዶ ለማድረግ በመፈለጉ ብቻ ነው።’ ብለዋል። በወቅቱ በምስጢር የተካሄደውና እ.ኤ.አ ከህዳር 9/1984 እስከ ታህሳስ 27/1985 የተፈፀመው የዘመቻ ሙሴን ድርጊት ‘ጂዊሽ ዊክ’ የተባለው መጽሔትና የ‘ዩናይትድ ጂዊሽ አፒል’ የተሰኘ ጋዜጣ በህዳር 27/1984 አትማቸው ሽፋን በመስጠታቸው ዘመቻው እንዲቋረጥ ሲደርግ፤ ወደ ኢትዮጵያ እንዲመለሱ የተደረጉት 15000 ቤተ

እስራኤላዊያን ሽማግሌዎች፤ ህፃናትና በሽተኞች ናቸው። ለማገዶ የሚያገለግሉት ወጣቶች ግን መርከብ የሚያክል አውሮፕላን በረሃው ላይ እያፈሩ ይዟቸው በሯል። ይህን ደርቅ ሀቅ ያጋለጡት ሰው፤ የውጭ ጉዳይ ሚኒስትር የነበሩት ጎሹ ወልዴ፤ በኋላ በደረሰባቸው ጉሽሚያ ስልጣናቸውን ለቀው ተሰደዋል። በወቅቱ የአሜሪካ ምክትል ፕሬዝዳንት የነበሩት ጆርጅ ቡሽ ዘመቻ ሙሴ እንዲቀጥል ለሲ.አይ.ኤ. እ.ኤ.አ በ1985 ዓ.ም ትዕዛዝ በማስተላለፋቸው ስምንት መቶ ቤተ እስራኤላዊያን በሱዳን በኩል እንዲወጡ ተደርገው ተጓጉዘዋል። ዘመቻ ሙሴም ስሙን በዘመቻ ኢያሱ ለውጦ ነበር ልቀጥል?” አለች ሲጻራ። “ከጣመህ አንድ ጊዜ ከንፈሬን በመሳም ብቻ ትእዛዝህን አስተላልፍልኝ።” ሚራዥ ከንፈሯን ብቻ ሳይሆን ግንባሯን ጭምር ግጥም አድርጎ ሳማት።

“በጣም ጥሩ!” አለች ሲጻራ ፈገግ ብላ ትረካዋን በመቀጠል። “እኒህ ጎሹ ወልዴ የተባሉት የወቅቱ የኢትዮጵያ የውጭ ጉዳይ ሚኒስትር፤ ሽማግሌዎች፤ ህፃናትና በሽተኞች የቀሩት፤ ተጋፍተው ወደ አውሮፕላኑ መግባት ስላልቻሉ ነው።’ ተብሎ ለተሰጣቸው ምላሽ ስላቀና ድፍረት የተሞላበት መልስ በኢትዮጵያዊነት ስሜት ሰጥተዋል። ምን አሉ መሰለህ? ‘አዎ! አምልጠው ያልሄዱት ህፃናት፤ ሽማግሌዎችና በሽተኞች ናቸው። እስራኤሎች ጠላቶቻቸውን ለመቋቋም፤ የሰው ሃይል ብቃታቸው ትንሽ በመሆኑ፤ ጠላቶቻቸውን ፊት ለፊት ይጋፈጡ ዘንድ በመገደፋቸው ለጦርነት የሚያገለግሉትን ብቻ መርጠው ወስደዋል።’...ልክ ናቸው። እኒን ጨምሮ...” አለች ሲጻራ የሚራዥን ዓይኖች እየተመለከተች።

“እኒን ጨምሮ” የሄድነው ወጣቶች ሁሉ ወታደራዊ ሥልጠና ወስደናል። እነሆ እኒ ለዚህ አውነት ምስክር ከመሆን ማንም አያግደኝም። በኋላ ይህ ጉዳይ እየተነቃ በመምጣቱ በአውሮፓ አቆጣጠር በ1991 ዓ.ም ዘመቻ ሰሎሞን ተጀመረ። ሽፋኑም ‘የተለያዩ ቤተሰቦችን ማገናኘት’ የሚል ነበር። በዚህ ዘመቻም ብዙዎች ተግዘዋል።” አለችው ትንድቧን ወደ ላይ ሽምጥጥ አርጋ። “ሚራዥ ራሱን ካንገቱ ላይ እስኪነቀል በአዎንታ አወዛወዘው።

“መንግሥቱ ኃ/ማርያም እ.ኤ.አ በግንቦት 1991 ዓ.ም ለመጨረሻ ጊዜ ኢትዮጵያን ለቀው ሲወጡ፤ የእስራኤሉ ሊኩድ ፓርቲ መንግሥት የወቅቱ ጠቅላይ ሚኒስትር የነበሩት ይዛቅ ሻሚር ኤል አል ተብሎ ለሚጠራው

የአስራሌል አየር መንገድ አስቸኳይ ትዕዛዝ አስተላልፈው ነበር። ይህ ልዩ ትዕዛዝ የዘመቻ ሰለጥንን መጀመር የሚያስበስር የፊሽካ ድምፅ ነበር። አማፅያን ወደ መዲናይቱ ለመግባት አቆብቀው እያለ ከነፃ አውጭዎቹ ጋር በተደረገው ምስጢራዊ ድርድር አዲስ አበባ ከመግባት ትንሽ እንዲታገሉ ተደርጓል።

“ከአርብ ግንቦት እ.ኤ.አ 16/1991 ጀምሮ ለተከታታይ 36 ሰዓታት ከ34 በላይ የሆኑ የኤል አል ጃንቦ ጀቶችና ሲ-130-ኤስ የተባሉት ከንፋም አውሮፕላኖች አያረፉ ወደ 15.000 የሚጠጉ ቤተ እስራኤላዊያንን አገንዝዋል።

“በዚህ ሰዓት የደርግ ባለ ሥልጣናት ከሀገር እንዳይጠፉ ስለተፈለገ ከእነዚህ የእስራኤል አውሮፕላኖች በቀር ከኢትዮጵያ የሚነሳና የሚያርፍ አውሮፕላን አይታይም ነበር።

“ኢትዮጵያ በምድር በሰማይ ተቆልፋ ማንም እንዳይንቀሳቀስ በተደረገበት በዚህ ሰዓት መነገሪያውን ወደ አፋ አስጠግቶ ይህንን አፕራሽን ያካሂደው የነበረው ባለስልጣን ይህ ስክራኑ ላይ የምታየው ሰው ነው።” ስክራኑ ላይ በወቅቱ የኢትዮጵያ የደህንነት ሚኒስትር የነበረው ባለስልጣን ፎቶ ተገጪ።

“ይህ ሰው የዘመቻ ሰለጥን ዋና ተዋናይ ነው። በቀዳማይ ጋ/ስላሴ ጊዜ እስራኤል ሀገር ተልኮ ወታደራዊ ሳይንስ ሲያጠና ሞላድ እንደመለመለው ይናገራል። አሜሪካን ሀገር ተልኮ የሀዘባዊ አመፅ መነሻቸውንና አፈታታቸውን ሲያስጠናም ሲ.አይ.ኤ እንደመለመለው ይታማል። በእርግጥም የደርግ ሥርዓት አራጊ ፈጣሪ ለመሆን የደህንነት መስሪያ ቤቱ አለቃ እንደመሆኑ ማንም አይቋቋመውም ነበር። ይህ ጥምር ኢጀንት እንደነበረ የሚነገርለት ሰው በደርግ ሥርዓት የእስራኤልና የአሜሪካ እጅ እንደነበረ ማንም የሚያውቀው ጉዳይ ነው። ጋ/ስላሴ ከቤተ መንግሥት ሲባረሩ አብሮ ከዙፋኑ ላይ የገፈተረ ሰው ነው። መንግሥቱ ጋ/ማርያምንም ወደ ኬንያ ለመወርወር የቀደመው የለም። መንግሥቱ ጋ/ማርያምን ወደ ኬንያ የሚበሩበት አውሮፕላን ሞተሩን እያሞቀ እንደሆነ የነገራቸው እሱ ነው። ይህ ሰው በደርግ ዘመን ከስልጣኑ ሳይነቃነቅ የኖረ ሰው ነው። ምክትል ፕሬዝዳንቱ ሁለት ጊዜ፣ ጠቅላይ ሚኒስትሩ ሁለት ጊዜ፣ ሲለዋወጡ ይህ ሰው ግን ለእስራኤል አምስት አመታት የደህንነት ሚኒስትር ሆኖ ሳይነቃነቅ

ተቀምጧል። በ1973 እንደ ኤርፓ አቆጣጠር የዩም ኪፑር ጦርነት በአረቦችና በእስራኤል መካከል ሲካሄድ ኢትዮጵያ ከእስራኤል ጋር የነበራትን ዲፕሎማሲያዊ ግንኙነት በማቋረጥ የቀደማት የለም። ኢትዮጵያን ተከትለው ሌሎች29 የአፍሪካ አገራት ከእስራኤል ጋር ዲፕሎማሲያዊ ግንኙነታቸውን አቋርጠዋል። ይህ ቂም በደንብ በመቋጠሩ ጋ/ስላሴ በጥቅምት ከእስራኤል ጋር የነበራቸውን ግንኙነት ቅርጠው በየካቲት ከሥልጣን ወርደዋል። ብዙ ሰዎች ከሚያውቁት የላይ ሞት ታሪክ ጀርባ የአሳቸውን ከሥልጣን መወገድ ያፋጠነው በአሳቸው ላኪነት በእስራኤል አስልጣኝነት ወታደራዊ ሳይንስን አጥንቶ የመጣው ይህ ሰው ነው። በደርግ ዘመን ለአሥራ አምስት አመታት የደህንነት ሚኒስትር ሆኖ የቆየው ይህ ሰው በ1966 በሀረርጌ ክፍለ ሀገር በሶስተኛው ክፍለ ጦር የተነሳውን አመፅ እንዲመረመር በጋ/ስላሴ ተልኮ በነበረበት ሰዓት ከመንግሥቱ ጋር ምስጢራዊ ግንኙነት ጀምሮ የተመለሰው። ሲያጣራ የሄደው የልዑካን ቡድን በሶስተኛው ክፍለ ጦር ሲታገት እሱን ቢተውት ‘እኔንስ ለምን ተዋችሁኝ እሰሩኝ እንጂ። ልታስጠረጥሩኝ ነው እንዴ?’ ብሎ አብሮ ለይስሙላ ታስሯል። በጎላ ተለቆ ወደ አዲስ አበባ ሲመለስ ‘ብርቱ ከእናንተ ጋር ነን፤ ሁኔታው ግን በምስጢር ይያዝ’ ብሎ ነበር። ለመንግሥቱ ሁሉን ነገር አቀነባብሮ የጠበቃቸው ይህ ሰው ነው። ጋ/ስላሴን እንዲህ እንደወረወረ በጎላም መንግሥቱ ለምዕራቢያዊያን ባለመመቸቱ ከአራት ኪሎ ወደ ኬንያ የወረወረው ይህ ሰው ነው። መንግሥቱ አራት ኪሎን ለቆ ኬንያ ሲገባ ወደ እስራኤል ቤተ እስራኤላዊያንን የሚያጓጉዙት ሄርኩለስ አውሮፕላኖች በመጨረሻው ተጓዘው የደርግ ባለስልጣንና ሁለተኛው የሞላድ ወኪል ደግሞ ይህኛው ነው።” ብላ ሌላ ቁልፍ ስትጫን ሌላ ጠይምና ፈገግ ያለ ሰው ፍቶ ግራፍ ብቅ አለ።

“ይህኛውም ሰው በ18 ዓመቱ ወደ እስራኤል ተልኮ ወታደራዊ ሳይንስና ሌሎች አካዳሚያዊ ትምህርቶችን ተምሮ የተመለሰ ነው። በጋ/ስላሴ ዘመን የድርቁን ፊልም “ጃናታን ዲምብልቢ” ከሚባል ጋዜጠኛ ጋር በምስጢር አቀነባብሮ በቢቢሲ ቴሌቪዥን እንዲተላለፍ የዓለም ሀዘብ ጋ/ስላሴን አንቅሮ እንዲተፋቸው ያደረገ ይህ ሰው ነው። ጋ/ስላሴ ድርቅ መኖሩን እንኳ ያወቁት እንደሌላው ሀዘብ በቴሌቪዥን ነበር። ይህም፣ እስራኤል አሳቸውን ከሥልጣን ለማውረድ ከተጠቀመቸው ሥልት የሚደመር ነው፤ የረቀቀው ሴራ የተሰራውም በዚህ ሰው በኩል ነበር። ይህ ሰው ማንም እስራኤላዊ ከሚችለው በላይ እብራይስጥ ቋንቋ አቀላጥፎ

ይናገራል። ቤተ እስራኤሎችን መዝገብ ገልጦ ቀይ ምልክት እያደረገ አውሮፕላኑ ላይ ይጎደጉዳቸው የነበረው ይህ ሰው፣ በመጨረሻው ሰዓት አማዕያኑ አዲስ አበባን ከበው ከቦሌ አንድ አውሮፕላን ቢነሳ በሚላኤል አንጥላለን በሚሉበት ሰዓት፣ ኢትዮጵያን በሰማይ ቻው ብሎ የወጣ የደርግ ባለ ሥልጣን ቢኖር ይህ ሰው ብቻ ነው። ይህ ሰው በኢትዮጵያ አየር መንገድ 'በዚህ የወንበር ቁጥር' ፣ 'በዚህ የበረራ ቁጥር'፣ 'በዚህ የትኬት ቁጥር' ተጉዟል የሚልህ ከተገኘ እኔ ልቀጣ። ቤተ እስራኤላውያኑን ጭኖ ጭኖ ሲበቃው በመጨረሻው ሄርኩለስ አውሮፕላን ወለል ላይ ተቀምጦ ነበር ወደ ቴሌአቪቭ የበረረው። ሌሎች የደርግ ባለስልጣናት ኢትዮጵያ በሰማይ በምድር ተቆልፋባቸው ወደ ዓለም በቃኝ እየታነቁ ሲገቡ ይህ ሰው ግን ቴሌአቪቭ ውስጥ በተዘጋጀለት አፓርታማ አስቀድሞ ነጭ አንሳሳ በተነጠፈበት ውድ አልጋ ላይ ጋደም ብሎ ለአምላክ አዳናይ 'ባራች ሐሺም-እግዚአብሔር የተመሠገነ ይሁን' እያለ ነበር። እስካሁን ያልኩህን በልብህ ሙሉ አዳምጠኸኛል?" አለችው ሲጻራ ፈገግ ብላ።

"በደንብ!" ሲል መለሰላት ሚራሽናም በመገረም ራሱን እየነተነቀ። "እነዚህ ሁለት ሰዎች ከመጥታቸው በፊት አመት ሙሉ ሊናዘዙ ይገባቸዋል። እስራኤል በኢትዮጵያ ላይ ይህን ያህል ተፅእኖ ማድረግን አላውቅም ነበር። አሁን ደግሞ ሰለሞናዊ ቅርሶችን እፈልጋለሁ በሚል ሰበብ የማትመነቅረው ገዳም የማታንኳኳው ቤተ መቅደስ እንደሌለ ነው የምሰማው። ለመሆኑ አንቺን ከየትኛው እንደሆንሽ በምን ማወቅ እችላለሁ?" ቀዩ ወፍ ስተት ብሎ ገብቶ የሚወያዩትን እያዳመጠ ነበር።

"አትችልም" አለችው ሲጻራ በቁጣ እየተነፈሰች "ልብሶቼን በሙሉ አቃጥዬ ካለመንከኝ እንግዲህ በምን እንድታምኝ ላድርግ? አሁን ደግሞ የሆዴ እቃዬን ሁሉ እየተፋሁ ላቃጥልልህ?...ይህን እንዳላደርግ ደግሞ ልጃችንን እፈልገዋለሁ።"

በዚህ ቅጽበት ዣንጊዳና ጌራ ተከታትለው ገቡ። ሚራሽና ሲጻራ ንግግራቸውን አቁመው ወደነ ጌራ አፈጠጡ።

ሰላምታ ተለዋውጠው ሲያበቁ በጌራ ትዕዛዝ በፍጥነት ወደ ሳሎን ሂደው በረጅሙ ጠረጴዛ ዙሪያ ተቀመጡ።

ሜሮዳ አንድ ረጂም ወረቀት ዘርግታ በማርከር ካርታ እየላለች ነበር። ዣንጊዳ ጉሮሮውን ጠራረገ። "ወደ ቁጥር ሁለት ዴርቶጋዳ ሁላችንም መግባት የምንችለው፣ አንድ አፕሬሽን አጠናቀን ስንመለስ ብቻ እንደሆነ ተነግሮን፣ ከተራራው ተልክን መምጣታችን ነው።" ሁሉንም በየተራ ተመለከታቸው። "አፕሬሽኑ 'የተገነጠለው ገፅ' የሚል ስያሜ ተሰጥቶታል። 'የተገነጠለው ገፅ' ዘመቻም ኢንጂነር ሻጊዝን የማምጣት ዘመቻ ነው።

"ላፕቶፕሽን መጠቀም እችላለሁ?" ሜሮዳ ሲጻራን እየተመለከተች ጠየቀችት።

"በትክክል!" አለች ሲጻራ ላፕቶፒን ልታመጣ ወደ መኝት ቤቱ ለመሄድ እየተነሳች።

“በጣም ጥሩ!” አሉ አባባ ደጋጎ በብርጭቆው ወገብ ልክ የተጋመሰ የወይን ብርጭቆአቸውን እየተመለከቱ። በጠረጴዛው መሃል ባለው መቅረዝ ላይ የሚንጠላወዘው የሻማ ብርሃን ወይኑን የበለጠ አቅልቶታል። “ያነሳሽው ሃሳብ መልካም ነው ፕሮፌሰር። እንዳልከው ኢትዮጵያ የተጠናቸው በውጭ ሀገር ሰዎች እንጂ በራሷ ልጆች አይደለም። እኔ በበኩሉ የማውቃቸው ከሶስት መቶ በላይ ስለ ኢትዮጵያ ያጠኑ ሰዎች የውጭ ሀገር ሰዎች ናቸው። ጠርቼ የማልጨርሳቸው ሰዎች ስለ ኢትዮጵያ ፅፈዋል። ሌላው ኢትዮጵያዊ ግን፣ሁሉ በእጁ ሁሉ በደጁ ሆኖ ስለምን ስለሀገሩ አይፀፍም? እንዳይደል ማያው ስለተሸፈነበት ነው። እኔን በየቀኑ ታሪክ እየመጡ የሚጠይቁኝ የውጭ ሰዎች ናቸው። እነሱ ለብጣቂ መረጃ ከፍተኛ ትኩረት ስለሚሰጡ አሁን እኛ ተማንደርስበት የስልጣኔ ጫፍ ወጥተዋል። እኛ ሀገር ከፍተኛ ራስን የመናቅ አባዜ አለ። ራሱን የሚንቅ ሰው ማንም ሊያከጠር አይችልም። ማንም ኢትዮጵያዊ በእሱና በሀገሩ ላይ ምን እየተደረገ እንደሆነ አያውቅም። እኛ ሀገር በተለያየ ጊዜ የገቡት ነጮች ይዘውት የሚሄዱት ምንድን ነው? የብራና መጽሀፍ ነው። አሁን ከውጭ ወደ ሀገር ቤት ዘመድ ጥየቃ የሚመጣው ኢትዮጵያዊ ምን ይዞ ይመጣል? ጫፍ ልብስ ወይም የሚበላ ቸኮሌት ምናምን ነው።”

“እንግሊዞች አፄ ቴዎድሮስን ሊወጉ የመጡት ለምን ነው? ዜጎቻችን ስላሰረብን ነው ብለው ይመስልሃል? አመጣጣቸውን ሳይሆን አወጣጣቸውን ስናይ ነው የመጡበት ምክንያት የሚገለጽልን። ሲወጡ ጭነውት የወጡት በመቅደላ ተከማችቶ የነበረውን መጽሀፍ ነው። ከመቅደላ አምባ ብቻ ከአራት መቶ በላይ መጻህፍትና ከሶስት መቶ በላይ ጥቅሎችን ወስደዋል። ይህ ዓለምሁሉ የሚያውቀው ሀቅ ነው።”

“የአባይን ወንዝ መነሻ ለማወቅ በሚል ሰበብ የመጣው ጀምስ ብሩስ ሳይቀር ከሶስት መቶ በላይ የብራና መጽሀፍትን ዘርፎ ሄዷል። በእርግጥ ይህ ሰው የአባይን ምንጭ ለማወቅ ያንን ያህል አሳሩን የሚያስበላው ምክንያት የለም። ምክንያቱም ጀምስ ብሩስ ግብፃዊ አይደለም።” “አንድ ጥናት እንዲጋለጠው በጀርመን ሰባት መቶ ሰላሳ አምስት፣ በቫቲካን ሰባት መቶ፣ በአሜሪካ

አራት መቶ፣ በኔዘርላንድ ሰባ፣ በአርሜኒያ ሰላሳ፣ በፈረንሳይ ሰባት መቶ ሃምሳ፣ በቤልጅጅም አስራ አምስት፣ በጅቡቲ ሶስት፣ በእስራኤል ስልሳ አራት፣ በግብፅ መቶ ሰማንያ ሁለት፣ በካናዳ አስራ ሁለት፣ በፓርቹጋል አርባ ሁለት...የኢትዮጵያ ውድ ሀብት የሆኑ የብራና መጽሀፍት ይገኛሉ። ተዘሀም በላይ አያሌ ምንነታቸው የማይታወቅ የኢትዮጵያ ጥቅሎችና ጥራዞች በመላው አለም ተበትነው ይገኛሉ።”

“የሳዝናል!” አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ። “እኔ ቴዎድሮስ መድፍ አሰራር ጥበብን አሳዩኝ ብሎ ቢለምናቸው እንግሊዞች ጦር ጭነው ባህር ተሻግረዋል። ምንን ይፈልጉ እንደነበር ግልፅ ነው። አሁንም...”

“ልክ ነህ ፕሮፌሰር...አሁንም በየቀኑ የሚመጣው ጎብኚ ሁሉ በድብቅ አንድ የነተበ ብራና ጽሁፍ ለመግዛት የማያደርገው ጥረት የለም። ወስዶ ሊንተራሰው እንዳይመስልህ...ቂቂቂ...” አባባ ደጋጎ ዓይናቸውን ጨፍነው ወይኑን ጨለሙት።

“የእንግሊዝ የህዝብ መዛግብት ቢሮ፣ በሮም ቢብልዮቴክ ናሲዮናል፣ በፓሪስ ፐብሊዮቴክ ናሲዮናል፣ በኢጣሊያ ቢብላዮቴክ ቫቲካና የመግባት እድል ቢኖርህ እነዚህን ጥራዞቻችን በእጅህ ለመዳሰስ ባትችል እንኳ ባይንህ ለማየት ትችል ነበር። ያሁኑ ትውልድ የሚፈልገው ጥሬ ገንዘብ ብቻ ነው። ጥሬውን እውቀት አብስሎ መብላት አልቻለም። ከእኔ ጭንቅላት ይልቅ የእኔን ቆለጥ ለመሸጥ መቁረጥ ይቀለጥል። አሁን ከበር ብወጣ አዳሚ የእኔን ቆለጥ ቆርጦ ለመሸጥ አቆብቁቧል። ስንዝር ሳልራመድ ቆልሞኝ ቆለጤን ለመቁረጥ ሊጋደል ይችላል። ሽረግ ሳልነግርህ!”

“ምን?” አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ በጉጉት።

“ባለፈው ደግሞ አንድ በባዮ ኬሚስትሪ ማስተር አለኝ የሚል ሰው ወደ እኔ መጣ። ነጭ ጋዎን ለብሷል። ትንሽ ቢጫ ፕላስቲክ ሳጥን በእኔ እንጠልጥሷል። ‘ምን ልርዳህ?’ ብለው ምን አለኝ መሰለህ። ‘የአባባ ደጋጎ አንድ እውቅ ባለሃብት በቆለጦ ውስጥ ካለው ፈሳሽ ናሙና ወስደህ መርግጥ’ ውጤቱን ንገረኝ ብሎኝ ነው። ካላስቸገርኩት ርሚጥቅላ ናሙና ለመውሰድ ፈልጌ ነበር’ ብሎኝ እርፍ። እኔም ምንም እንዳልተፈባረ ቆጥሬ ሳላደናግጠው ጥቂት ጥያቄዎችን ጠየኩት። ‘ባዮ ኬሚስት ነኝ አልከኝ?’ ‘አዎ ነኝ አባባ ደጋጎ’፤ ‘ጥሩ! እስኪ የቂት ስለ ድሚትሪ

ሚያደራሽ ንገረኝ!? አልኩት። 'ማን ነበር እሱ?' አለ ጣቱን ከንፈሩ ላይ ጥሎ ስለ ጀነቲክ ሰመነሻ ሀሳብ ያቀረበው ነው?

'አየ ጉድ! እሱማ ግሪጎር ሚንዴል ነው። ተምታቶብህ ነው ግዴላም። እኔ ግን የጠየኩህ የንጥረ ነገሮችን ሰንጠረዥ ስላዘጋጀው ሳይንቲስት ነው ብለው

'የሱ ፔሬዲክ ቴብልኮ እሂን ያህል ነው። ጠቃሚም አይደል' አላኝ

'አ? ጠቃሚም አይል? መነሻ የሆነው ማን ሆነና?'

'ልክ ናት? ግን ሊሰጡኝ ይችላሉ እንዴ?'

'ምን?'

'ከቆለጠ ናሙና።'

'ትንሽ እንድሸናልህ ነው የፈለከው?' አልኩት።

'አይ...' አለና ቢጫዋን ሳጥን ከፍቶ መርፌና ሲሪንጅ አወጣ። 'ከቆለጠ ውስጥ ካለው ፈሳሽ በዚህች ትንሽ ልውሰድ ነው እምልዎ።'

'ባዮ ኬሚስትሪ የት ነው ተምረህ የመጣህልኝ?' ብለው

'አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ' ብሎኝ እርፍብኩራት።

'አሁን እስከ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ በመሮጥ ልትተባበረኝ ትችላለህ? አልኩት ከዘራዬን ለምት እያዘጋጀሁ። 'ከዚህ ጥፋ አንተ ጣፋርዲያም ወሮባ! እሱን መርፌህን ነበር አቂጥህ መወድወድ! 'ኧረ እባክዎ አባባ ደጋጎ? የሚከፍለኝ እኮ አምስት ሺህ ብር ነው!'

'እሽ! አልኩት አውቂ ቀዝቀዝ ብዬ። 'ከፔሬዲክ ቴብል ውጭ የሆነ ኤለመንት! እኔ ቆለጥ ውስጥ ምን አይነት አዲስ ኤለመንት ሊገኝ ይችላል?'

'አይ አባባ ደጋጎ ይህች ዓለም እኮ በተለምዶት የተሞላች ናት። ምናልባት የሰው ልጅ ያልደረሰበት ኤለመንት ሊኖር ይችላል። ግን አባባ ደጋጎ እንደሚባለው ቆለጥ ትልቅ ነው?' አላኝ።

'በጣም!' አልኩት። 'ቀሚሴን ከፍ አርጌ ላሳይህ?'

'ካለሽቸገርኩዎት?' አላኝ።

'ቀሚሴን እስከ ጉብሬ ገለብኩለት። መርፌውን እያዘጋጀ 'ሊሰጡኝ ነው ማለት ነው?' አላኝ።

'ግን...' አልኩት የገለብኩትን ቀሚሴን እየለቀኩ። ግን የሰው ልጅ ያልደረሰበት ኤለመንት እንዴት በዓለም ላይ ውድና አምስት ሚሊዮን ብር ሊያወጣ ይችላል?'

'ማን ያውቃል? እስከ አሁን ተገኝቶ ከሆነስ?'

'ተገኝቷል እንዴ?'

'እኔ እንጃ!'

'ያንጃህ ቁርምቢ!' አሁን ከዚህ ትጠፋለህ አትጠፋም?'

'ኧረ አባባ ደጋጎ...'

'ማርዬን ልጥራው እንዴ?...ማርዬ!' አልኩ ድምሴን ከፍ አድርጌ። ማርዬ ቁፋሮው ውስጥ ሰለነበር እንጂ አስቀድሞ ቢመጣ ኑሮ አንቆ ይገለው ነበር። ወዲያው ማርዬ በሩን ከፍቶ ሲመጣ ባዮ ኬሚስቱ ቢጫ ሳጥኑን እንስቶ ይፈተለክ ጀመር። በዠንተከል ዋርካ አደባባይ ዞሮ ሲፈተለክ ነጭ ጋዎኑ እየር ላይ ስለተንሳፈፈ በነጭ ከንፍ የሚበር መልአክ ይመስል ነበር። ማርዬን ገልግዬ በመከራ አስገባሁት እንጂ ይዞ ሊያንቀው ፈልጎ ነበር።

ፕሮፌሰር በርናባስ የያዙት የወይን ብርጭቆ እየተንቦጫቦጫ እስኪደፋ ድረስ እየሳቁ ነበር። እሳቸው "አሃሃሃሃሃሃ..." እያሉ ሲስቁ አባባ ደጋጎ ደግሞ "ቂቂቂቂቂ..." እያሉ ይስቁ ጀመር እንባቸውን እያበሉ።

በዚህ መሃል ማርዬ እጁን እያራገፈ መጣ። "አሥራ አራት ሜትር ያህል ብቻ ይቀረኛል! ሁሁ! አንጎታ..."

የአባባ ደጋጎ ብርጭቆ በወይን ሞላውና አንስቶ ፔርስ ለአንጎታ! አሥራ አራት ሜትር ማለትኩ የእጄ ርዝመት ነው በቃ!"

እረ አሥራ አራት ሜትር ርዝመት ያለው እጅ የለም!" አሉ አባባ ደጋጎ የላቅ እምባቸውን እየጠረገ፡፡

"አባባ ደጋጎ የእሷ እጅማ ከዚህ በላይም ረጂም ነው! እሷ እኩሉም ተጃታ አኔ ጎንደር ተኝቼ እንተቃቀፍ ነበር!"

"ያንተም እጅ ረጅም ነው በእርግጥ!"

"አዎ እጅ ረጅምና ጠንካራ ነው! የቦብ ማርሌን ዜማ አስታውሱኝ፡፡ ...But our hand was made strong by the hand of the almighty! ዘዜማ እያለው ወደ ቁፋሮው ተመለሰ፡፡

፳፬

ገመጨረሻ መናዘዝ የምትፈልገው ነገር ይኖር ይሆን?" አላት ታዴዎስ ኢያሱ ከቆልማማ አፍንጫው ላይ የተንቆረዘዘውን ላብ በብሽቀት እየጠረገ፡፡

"አዎ!" አለችው አንጎታ በዓይኖቿ ሽቅብ እያየችው፡፡ በፊቷ ላይ ፀጉሯ እንደ ጭድ ተከስከሷል፡፡ ባፍንጫዋና በአፏ ትኩስ ደም ቡልቅ ቡልቅ እያለ ደርቆ ከቆየው ደም ጋር ይቀላቀላል፡፡ በእርቃን ገላዋ ላይ ደረቅ ደም የጎረሱ ሰምበሮች ይታያሉ፡፡

ከውስጥ ሱሪ በቀር የለበሰችው ልብስ የለም፡፡ ጠባቢ ክፍል ከጣራው ሥር ትንሽ የብርሃን ጭላንጭል የምታስገባ መስኮት አለቻት፡፡ ውስጧ እግር በሚውጥ አቧራ የተሞላ ነው፡፡

"እሺ ተናዘዝ!" አላት ታዴዎስ ከጠማማ አፍንጫው ሥር ያለችውን ስለ ከንፈሩን በማላገጥ ዓይነት እያወጫመደ፡፡ ዝም አለችው፡፡

"ቀዩን ወፍ አዙራ እንዳርድልሽ ትፈልገያለሽ? ወይስ የአንቺን አንገት እንድቆጠው ነው የምትፈልገው? ለነገሩ ቀዩ ወፍ ደም አይፈለውም፡፡ ከብረት የተሰራ ወፍ ካንቺ እጅ ላይ ብቻ ነው የተገኘው! በመስኮት ገብቶ በበር የሚወጣ፣ የሚያስብ የማይናገር ነገር-ግን የሚያነጋግር፣ የማይተነፍስ ነገር ግን የሚያስወሸክት፣ ግዑዝ ዓይኖች ያሉት ነገር ግን የሚያይ፣ ግዑዝ ከንፎች ያሉት ነገር ግን የሚበር፣ ግዑዝ እግሮች ያሉት ነገር ግን የሚራመድ፣ ሆድ ያለው ነገር ግን ከየትኛውም ዛፋ ፍሬዎች የማይበላ፣ ሆድ እቃው በትላትሎችና በፍራፍሬዎች ላይሆን በውስብስብ ሽቦዎች የተሞላ.....ይህን ወፍ ያገኘነው ባንቺ እጅ ላይ ብቻ ነው!"

"አዎ! ቀዩን ወፍ ወድቆ አገኘሁት፡፡ ወድቆ ያገኘውን አብረቅራቂ ነገር ደግሞ የማያነሳ ማንም የለም! እንተ በልጅነትህ የወደቀ ድባ፣ ቁልፍ፣ እ....ቀለበት ምናምን አንስተህ አታውቅም?"

"ዝም በይ!" በጥፊ ዘሉ ድርግም! አደረጋት፡፡

“እኔ እኮ የምፈልገው እንድትገለጽ ብቻ ነው!”

“እሺ በዛ መንገድ ምን ትሠራ ነበር?”

“ይህንን አንድ ሺህ ጊዜ ነግራችኋለሁ። እኔ ገላጭን በመሸጥ የምትጻጸር አንዲት ተራ ሴተኛ አዳሪ ነኝ! በአራት ዚሉ አድርጌ በፒያላ መንገዶች ለመቆም እየሄድኩ ነበር።...”

“እና ፓርላማው ጋር ምን ገተረሽ?”

“የወደቀውን ወፍ ከያዝኩ በኋላ፣ አይቻቸው የማላውቃቸውን ወፍ እኔ ሰፍረው በማየቱ ...ቆሜ እየተገረምኩ ነበር።”

“ለምን ታክሲ ሳትይገር በዝናብ ውስጥ በዛ በኩል ለማለፍ ፈለግሽ?”

“ታክሲ የለማ! መንገዱ ለትራፊክ ዝግ ተደርጎ ነበር።”

“እንረዴት በዝናብ ልትጓዩ መረጥሽ ...”

“ብዙ ጊዜ በዝናብ ውስጥ ስንጓዝ ባለመኪኖች ክላክስ ያደርጉልን ይወስዱናል።”

“ነገር ግን በዛ ሰዓት ስልክ ታናግሪ ነበር።”

“አዎ”

“ስልኩን የደወለልሽ ማን ነበር?”

“ጃደኛዬ ነበር።”

“ሴተኛ አዳሪ ሆነሽ...”

“ምን አገናኘው ገላን መሸጥ ሌላ ልብን መስጠት ሌላ!”

“ግን ስልኩ ‘ራማቶሐራ’ በሚል ቃል ነበር የተያዘው። ተንቀሳቃሽ ስልክ እኔ ዘንድ ስለሆነ ላላይሽ እችላለሁ።”

“አዎ ልክ ነው”

“ማንው ራማቶሐራ?”

“ጃደኛዬ ስም ነው።”

“ራማቶሐራ የሚባል ስም አለ?!...ቂቂቂ...”

“ጃደኛዬ ስሙ እንደዚህ ነው።” አለች በስህተቷ እየተፀፀተች። በሌላ በኩል ደግሞ ማርዬ በሚል ስም ስልኩን ባለመያዝ ተፅናናች።

“ጃደኛሽ ብሔሩ ምንድን ነው?”

“እኔ እንጃ!”

“እንዴት እኔ እንጃ?!”

“ስሙ ግን ራማቶሐራ ይባላል።”

“ቂቂቂ...ቂቂቂ...ራማቶሐራ የሚባል ስም ያለው ብሔር ኢትዮጵያ ውስጥ የለም! አጭበርባሪ! ደግሞ መሬቱ ይንቀሳቀሳል!”

“የመሬት መንቀጥቀጥ ከሆነ ግን አደራ እንድትፈታኝ! እሳተ ገሞራ ሊሆን ይችላል...ጎንደር ኮ ከፍተኛ ቦታ ነው! እሳተ ገሞራ...”

ታዲያ መኪናው ሲያልፍ የተንቀጠቀጠ መስሎት ዝም አላት። “አጭበርባሪ! እየውልሽ አሁን እወጣለሁ። በሚቀጥለው ግን የመጨረሻው ቃልሽን ብቻ ነው የምፈልገው። ሌላ አድል እደግመዋለሁ...ለላ አድል ፈፅሞ አልሰጥሽም። በሚቀጥለው! ወይ የወፉን አድራሻ ትነግሪኛለሽ ወይም እንደ ፋሲካ ዶሮ ካሥራ ሁለት ግንጥልጥል አደርግሻለሁ! እስኪበት! ጨርሻለሁ።”

ተነስቶ በሩን ከኋላው ጠርቅሞባት ወጣ።

በጎንደር ሰማይ ላይ ጥቋቁር ደመናዎች ሲወጁ መጽሐፍ ያይተው ደግ
ዝናብ ይወርድ ጀመር። አድያም ከሀክምና ፋኩልቲ ወጥቶ ሽቶብ ወደ
መሃል ከተማ የሚወስደውን መንገድ ይዞ በእግሩ እያዘገመ ያሳለፋል።
በቀሃ ወንዝ ላይ የሚገኘውን ድልድይ ሲሻገር የከተማውን ቆሻሻ ጠራርጎ
ቀልቀል የሚምዘዝገውን የቀሃን ድፍርስ ውሃ ተመልክተው።
የሚወርዱት የዝናብ ነጠብጣቦች ሲያርፉበት ድስት ላይ የሚፈላ ሽፍ
ወጥ ይመስላል። ግፋፎውን ጠራርጎ ከተማውን ለቅልቆ ይሄዳል-ቀሃ።

አድያም ዓይኖቹን ከወንዙ ላይ ነቅሎ ጉዞውን ቀጠለ። የዝናቡ ነጠብጣቦች
አይሰሙትም። ዝም ብሎ ያዘግማል-በትካዜ-በድንዛዜ-... ይራመዳል።
የፋሲል መዋኛ የነበረው ጥንታዊ ህንፃን ገልመጥ ብሎ አይቶ
ከስታዲየሙ በታች ያለውን አውራ ጎዳና ተከትሎ መንገዱን ቀጠለ።
ወደዬትም እየሄደ አይደለም-ወደዬትም።

ወደ ራሱ እየሄደ ይሆን? እሱንም አላወቀውም። ግን ስለራሱ ማሰብ
ፈልጓል፤ የመጣለት ሃሳብ የለም እንጂ። በአውራ ጎዳናው የሚያልፉት
መኪኖች ጎርፉን እያፈናጠቁበት ሲያልፉ ሁሉ አይሰማውም። የለበሰው
ቀይ ቲሽርትና ጥቁር ሻማ ሱሪ ከሰውነቱ ተላጥቀዋል። እየበረደው ግን
አይደለም። ዝናቡ እያረፈበትም-አይቀዘቅዘውም። በመንገዱ እየተራመደበት
እንጂ እየሄደበት አይደለም።

ስለራሱ ማሰብ ሲጀምር አሄነው የሚለው ሀሳብ ሊመጣለት አልቻለም።
ባዶ፤ ሌጦ አንጎል-ነጭ ወረቀት። አእምሮው ውስጥ የተቀመጠ ነገር
የለም።

ቀና ብሎ ሰማዩን ለመመልከት ሞከረ። የዝናቡ ነጠብጣቦች ዓይኖቹን
ሲወጓቸው መልሶ አቀረቀረ። የመንገዱ ዳር መብራቶች አስፋልቱ ላይ
ባለው ውሃ ውስጥ በደመነብስ የሚንቀሳቀስ ምስሉን እንፀባርቀው
አሳዩት። ሲራመድ አብሮ ይራመዳል።

ከአንድ ቀን በፊት ፐሮፌሰር በርናባስ እዘውት የፈፀመው ትዕዛዝ መልስ
በመንገዱ ላይ አብሮ የሚራመድ ምስሉን ሲያይ ትዝ አለው። በፐሮፌሰር

በርናባስ ትዕዛዝ እንድ ቀን ሙሉ በቁም መስታወት ራሱን ሲያይ
ውሏል። እራሳቸው ቤት ወስደው ወደ አንዲት ጠባብ ክፍል ካስገቡት
በጊላ ልብሉን አስወለቁትና በሣቸው ክፍል ውስጥ ባለው ቁም መስታወት
እርቃን ገላውን ሲያይ ዋለ። ለምን እንደሆነ ባይገባውም ፐሮፌሰር
በርናባስ እየረዱት መሆኑን ግን አልሳተውም።

ምስሉን መንገድ ላይ ወድቆ በመመልከት ብዙ መጓዙን ያወቀው መሀል
ጎንደርን አቋርጦ በጎሐ ሆቲል ተራራ ስር ሲደርስ ነበር። ከተራራው፤
ጎርፎች የተለያዩ መንገዶች ይዘው አረንጓዴዎችን ማሮች እያቋረጡ
ይወርዳሉ። ምንጮች ይንበላላሉ። ፍጥነቱን ቀንሶ በዝግታ መጓዙን
ቀጠለ። ስለራሱ ለማሰብ አሁንም ሞከረ። እሱ ውስጥ የቀረ ምንም
ትዝታ የለም። ማሰብ ያልፈለጋቸው ትዝታዎች ግን ቀስ በቀስ አንጎሉን
እየሰረሰሩት መጡበት። ትዝታዎቹ ዘጠና ዘጠኝ ዘመቶ ከሴቶች ጋር
የተዳራባቸው ትውስታዎች እንደሆኑ በማሰቡ ላለማሰብ ከራሱ ተሟገተ።
ነገር ግን የብዙ ሴቶች ድምፅ፤ የብዙ ሴቶች ሳቅ፤ የብዙ ሴቶች ምስል
እየቀረበው መጣ። ቀጥሎ የአልጋ ድምፆች፤ የሚያታሰቱ የእንስት
ድምፆች፤ የተፈላለሱ አንሶላና ትራሶች፤ ሽቶዎችና ዶድራንቶች፤ ከረሚላ
ከረሚላ የሚሉ አንቡጥ ከንፈሮች፤ ጋን ጋን የሚሸቱ አፎች፤ እንትን
እንትን የሚሸቱ እንትኖች...በቃ። ሌላስ? ሌላ ደሞ...ሌላ ምንም ትዝታ
አልመጣለትም። “አአአአአአአአአአ...” ወደ ተራራው አንጋጦ እንደ
አውራ ጮኸ። የራሱ ድምፅ መልሶ ከገደል ማሟቸው ተነስቶ መጣበት
“.....አአአአአአአአአአ.....”

የድምፁን ማሟቶ ሰምቶ ዞር ሲል ከጥጉ ውሃ የመሰለች የቤት
አውቶሞቢል ቆማ የፊት መስታወቷን እየጠረገች ነበር።

“አድያም!” የሚል ድምፅ ተሰማው አመኪናው ውስጥ “ና!...ና ግብ!” የሴት
ድምፅ እጅግ ተቀረቀረ። እሱ ግን ርምጃውን ወደ ሩጫ ለውጦ የጎሐ
ሆቲልን አልፎ ቀልቀል ወደ ትግራይ በሚወስደው አውራ ጎዳና ይሮጥ
ጀመር። “በዚህ ሰዓት ማንንም አልፈልግም። ብቻዬን መሆን...”

መኪናዋ ግን ፍጥነቷን ጨምራ ተከተለችው። ድምጿ እየቀረበው መጣ።
የሴቷ ድምፅም ተጠጋው መኪናዋ ቀድሞ መንገዱን ዘጋችበት ወደጎላው
አፈግፍጎ ቆመ።

"አድም! እኔ እኮ ነኝ። ኒኮ እኮ ነኝ።" ኒኮ መስኮቱን ዝቅ አድርጋ ጮኸች።

"ምን ሆነሃል?"

"ምንም!" አለ አድም እየተቅለሰለሰ።

"አብደሃል?"

"አይ...."

የጋቢናዋን በር ከፈተችለት። እየተቅለሰለሰ ገባ። ዐጉሩ በዝናብ ተለሽልሷል። በፊቱ ላይ የውሃ ጠብታዎች ተቋጥረዋል።

መኪናዋን ወደ መጣችበት አዙራ ነዳጅ መስጫዋን በኃይል ተጫነችው።

"የት ነው እየሄድን ያለነው?"

"ወደ እኔ ቤት....ልብስህን ትቀይራለህ።"

"አይ ...ግዴለም ዶርም ሄጀ እቀይራለሁ።"

"አትጨግለቅ!" አለችው ኒኮ ቀዝቀዝ ባለ ድምፅ። "እዛ እብድ ከሆነ ፕሮፌሰር ጋር እየዋልክ ነው አይደል እብደት የተማርከው?! እኔም እኮ አስተማሪህ ነኝ። ስላንተ ሊጨንቀኝ ይገባል።"

ሜሮዳ ጥርሷን ነቅላ ከላጥቶቿ ጋር አገናኝታዋለች። በማርከር ስትስለው የቆየችውን ካርታ ግድግዳው ላይ ለጥፋ ወደ ላጥቶቿ ተመለሰች።

ከደቂቃዎች ጥበቃ በኋላ ስክሪኑ ላይ ብቅ ያለው ካርታ መስመሮች እየቀረቡ መጡ። ሙሉው የሰሜን አሜሪካ ካርታ ከቀረበ በኋላ መስመሮቹ እየተከፋፈሉ፤ እየተቆራረጡ ይበልጥ ወደ ናይናቸቸው ቀረቡ። የላጥቶቿን ቁልፎች በተጫነች ቁጥር ካርታው እየጠለቀ መጣ። የአንድ አካባቢ ካርታ ከሆነ ከኋላ እንደገና ያነሰ አካባቢ ካርታ ሆነ። በቀይ መስመር የተሰመረው የአንድ ግቢ ካርታ ብቅ ሲል ሜሮዳ ትንፋሷ እየፈጠነ መጣ። ቀስ እያለም የአንድ በድርብርብ ወንፊት መሰል አጥሮች የታጠረ ሰፊ ህንፃ ብቅ አለ። የአጥሩ ሽቦዎች ሳይቀር ጥርት ብለው ታዩአቸው። ከብዙ ቆይታዎች በኋላም ደግሞ በአራቱም ማዕዘን ያሉት የመጠበቂያ ማማዎች እየተከሰቱ መጡ። በማማዎች ላይ ጥቋቁር መለዩ የለበሱ አልሞ ተኳሾች ቆመው ይንጎራደዳሉ።

ወደ ህንፃው በር አመልካቹን አንሸራታ አንድ ቁልፍ ስትጫን ቢጫው በር እየቀረበ መጣ። ከቢጫው በር በኋላ ደግሞ አያሌ መተላለፊያዎችና ረጃጅም ኮሪዶሮች ያሉት የህንፃው ውስጠኛው ክፍል መጣ።

በወረቀቶች መዛግብት የተሞላ ክፍል ሲመጣ ማመልከቻውን ቁጥር23 የተፃፈበት በር ላይ አደረገችው በሩ ሲከፈት በቢጫ በርሜሎችና በትላልቅ ብረታ ብረቶች የተሞላው ሰፊ ክፍል ወለል አለ። ብዙ ቢጫ መለዩ የለበሱ ሰዎች በበርሜሎች የተሞላው ሰፊ ክፍል ውስጥ ይራወጣሉ።

ከዚህ ቀጥሎ በ35ኛው ክፍል ውስጥ በኤሌክትሮኒክስ መሣሪያዎችና በኮምፒውተሮች የተሞላ ክፍል መጣ።

"ይኸው!" አለች ሜሮዳ። ግንባሯ ላይ ያለውን ላብ ጠርጋ።

"ይኸውና ሰውዬው።"

"ሻጊዝ?"

“አይደለም! አይደለም!” አለች ሚሮዳ ምስሉን የበለጠ እንዲቀርብ አያደረገች። “ይህ ሰው አለን ቤክን ይባላል። የዚህ ምርምር ተቋም ሃላፊ ነው። ከዚህ ሰው አውቅናና ፈቃድ ውጭ ወደዚህ ምርምር ጣቢያ ፕሬዝዳንቱ እንኳ ሊገቡ አይችሉም። በዚህ ሰው ሥር ከሰላሳ አራት በላይ አውቅ ሳይንቲስቶች ይሰራሉ። ከአንድ መቶ ሃያ ሁለት በላይ ረዳት ቴክኒሻኖች በዚህ ውስብስብ ጣቢያ ውስጥ አንድም ድምፅ ሳያሳጡ ሃያ አራት ሰዓታት ያለ እረፍት ይሰራሉ።

ሚሮዳ ጥርሷን ከላጥቶቿ ነትላ ተነሳች። “እያንዳንዱን ክፍል ማስጎብኘት ጠቃሚ መስሎ አልታየኝም ።”

ሚሮዳ ገድግዳው ላይ ስላ ያጣበቀችውን ካርታ በማርከሯ እየጠቆመች። “አሁን ሁላችሁም ወደዚህ ዓይኖቻችሁን ለግሉኝ። ይህ ካርታ የሚያሳየው የምርምሩ ጣቢያ የሚገኝበትን አካባቢ ነው። ሁላችሁም ከእኔ ጋር ናችሁ?...መልካም”

“ይህ አካባቢ ከባህር ወለል በላይ ሰባት ሺህ ሁለት መቶ ጫማ ከፍታ አለው። በሰሜናዊ ኒው ሜክሲኮ ከፍ ብሎ የሚገኝ ቦታ ነው። ይህቺ....” አለች ሚሮዳ በሰማያዊ ማርከር በክብ ያደመቀችትን ምስል እየጠቆመችው። “ይህቺ በሁለተኛው የአለም ጦርነት ወቅት ከተሠሩት ሶስት ምስጢራዊ የምርምር ከተሞች አንዷ የሆነችው የሎስ አላሞስ ከተማ ናት። በምዕራብ በኩል ቆልፈጥፋጣዎቹ አረንጓዴ ኮረብታዎችና የጀሜዝ ተራራዎች ይከሷታል። በምስራቅ በኩል ደግሞ ለጥብሉ የተኛው አሸዋማው በረሃ ያዋስናታል። ይህ በሰማያዊ ቀለም አጥመዝመዝ የሳልኩት ደግሞ የሪዩ ግራንዲን ሸለቆ ነው። ሪዩ ግራንዲን ወንዝ። በዚህች ከተማ አንፀባራቂ ፈርጥ ተብሎ የሚታወቀው የሎስ አላሞ ላቦራቶሪ እዚህ ጋ ይገኛል። ካርታዬ ግልፅ ነው?” አለች ሚሮዳ ሁሉንም እየቃኘች።

“በደንብ ግልፅ ነው” አለ ጌራ ካርታውን በውስጡ እየሳለ።

“ስለዚህ....” አለች ሚሮዳ። “የተገነጠለው ገፅ ዘመቻ ተጀመረ ማለት ነው።”

“ወደ ግቢው እንዴት መግባት እንደሚቻል ታስቦበታል?” ሚራዥ ወደ ሚሮዳ ጥያቄውን ወነጩ።

“በተጣይ የምናደርገው...ሙሉ የዘመቻውን እቅድ መንደፍ ይሆናል። በተገነጠለው ገፅ ዘመቻ፤ የተገነጠለውን ገፅ ወደ መጽሀፉ ለመመለስ፤ ራስን ከህይወት እስከማስገንጠል ይጠይቃል። በሙሉ ስሜት መንቀሳቀስ አለበት። እያንዳንዱ ስህተት የሁላችንም እጆች ልታስገነጥል ትችላለች። እዚህ ግቢ ውስጥ ከገባን በኋላ ወደ ዘመቻውን ማጠናቀቅ ወደ የህይወት ምዕራፋችንን መዝጋት እንጂ እንዲሁ ተልፈስፍስን ለማምለጥ መሞከር አሳትን ገለባ ውስጥ ተደብቆ ለማምለጥ እንደመሞከር ነው። አደግመዋለሁ፤...አሳትን ገለባ ውስጥ ተደብቆ ማምለጥ አይቻልም። አይችሉት ድንጋይ ሲሸከሙት ደረት ይመታል፤ ዝቅ ብሎ እግር ይቆርጣል። የሚለው ብሃል እዚህ ላይ ይሠራል። ሌላ ጥያቄ?” ሚሮዳ ወደ ወንበሯ እየተመለሰች ጠየቀች።

“እኔም የዘመቻው አካል ነኝ?” ሊጻራ ሁላቸውንም በየተራ እየተመለከተች ጠየቀች።

አባባ ደጋጎ ቁልቁል ጎንደርን ቁልጭ አርጎ ከሚያሳያው ተራራ ላይ ከተሠራው የጎሐ ሆቱል የአፋፍ መናፈሻ ላይ ተቀምጠው ለፕሮፌሰር በርናባስ መተረካቸውን ገና በጠዋቱ ተያይዘውታል።

ጎርበጥባጣዋ ጎንደር ከተማ አግሮቿንና እጆቿን ከርትምትም አርጋ የተኛች አሮጊት መስላ ከተራራው ሥር ተቆራምዳለች።

በስተግራቸው ከአንገረብ ወንዝ ተገድቦ የተሠራው ሞላላ ሃይቅና የወለቃ መንደር ይታያል። በስተቀኛቸው በኩል ደግሞ ከቀሃ ወንዝ ማዶ ተረተሩ ላይ ያለውና በደርቡሾች የፈራረሰው የቁስቋም ግንብ ይታያቸዋል። መሃል ጎንደር እምብርቱ ላይ የፋሲል ቤተ መንግስት እስከ ግርማ ሞገሱ የዘመን ጥላውን ለብሶ ተገጭሯል።

መሀል ከተማውን በሚሰነጥቀው ጎዳና፣ ከመንበረ መንግሥት መድኃኔ ዓለም ጀርባ በኩል በቅርቡ መንገድ ሲሰራ የተከፈቱት ዋሻዎች በር ጨለማ ጎርቦ ይታያል። ዋሻው ወዴት እንደሚወስድ አልታወቀም። በዚህ ጎዳና የሚያልፍ ሁሉ የጎሪጥ አያየው ያልፋል እንጂ ወደ ውስጡ ገብቶ ያለሰው የለም።

እዚህ ተራራ ላይ ሆነው ሲያስተውሏት ጎንደር ብስልና ጥሬ የተከመረባት ያሻሮ ብረት ምጣድ ትመስላለች። የ16ኛው ክፍለ ዘመን ጥንታዊ ስልጣኔና የ21ኛው ክፍለ ዘመን ብልጭልጭ ስልጣኔ ሽብልክ ናት።

በስተምስራቅ በኩል የሚታየውን ደብረ ብርሃን ስላሴን ገልመጥ ብለው ዓይተው “ዣንዣድ!” አሉ አባባ ደጋጎ። “ዛፋ እንዳይቆረጥ በገንታክል ዋርካ ሥር የተከራከሩት ሽማግሌው ኤርዲኖስና ሊቁ ክፍለ ሶሐንስ...” ቡናውን ፋት አሉት ወጋቸውን ገተው። “ጥሩ ቡና ያፈላሉ።”

“ብዙ ያልነገሩኝ ነገር ይህንን ነው።” አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ ስለ ዣንዣዶች ለመስማት በመቋመጥ አይነት።

“የትኛውን?” አሉ አባባ ደጋጎ።

“ስለ ዣንዣዶችም ሆነ ስለ...”

“ደብረ ብርሃን የተሰራበት ምስጢር ምንድን ነው? በደብረ ብርሃን ውስጥ በወቅቱ የተከናወኑ ነገሮችስ? አየህ ትውልዱ ዝም ብሎ ያለፋቸው ብዙ ምስጢራዊ ነገሮች አሉ። የራሱን ስለማይመረምር ላሊበላን የሰሩት ቲምፕላሮች ናቸው ሲባል በቀላሉ አምኗል። አክሱምም ቢሆን በሌላ የውጭ ጋይሱች የተሠራ ይመስለዋል። አባቶቻችን እውቀታቸውን ስላስተላለፉት ታሪካቸውን የተረት ዳዋ ውጦት ቀርቷል። አንዳዴ በትውልዱ ለመፍረድም ይቸግረኛል! እውቀት ባግባቡ አልተላለፈለትም።

“በቅርቡ ስለ ጎንደር ቤተ መንግሥት አሰራር ደግሞ የተፃፈ ጽሁፍ አንጠቤ ስቄ አልፌዋለሁ። ምን ይላል መሠለህ ይህ ፓርቼጋሎችን ያጣቀስ ጽሁፍ? ‘ኢትዮጵያውያንን ከፎቅና ከኖራ ጋር ያስተዋወቅናቸው እኛ ነን። ከኛ በፊት ሣር ከለበሱ ቤቶችና ጭቃ ቤቶች በስተቀር ሌላ የቤት አሠራር ዘዴ አልነበራቸውም።’ ይላል። ለማያውቅ ሰው በእርግጥ ይህ ሀሳብ እውነት ይመስላል። በሽዋ መካነ ስላሴና በአፄ ገላውዴዎስ ቤተ መንግስት ላይ ያለውን የእብነ በረድና የጥርብ ድንጋይ ህንፃዎች በዛ ዘመን የነበረውን የፈረንጂ ጥበብ እንደሚያስንቁ ያላዩ ሰዎች ስለሆኑ አይፈረድባቸውም። ኖራ የሚለውን ቃል ራሱ እንኳ ከአውሮጳ ወይም ከህንድቃለ መዝገብ ውስጥ አይታወቅም። በአክሱም ኖራን እንደተጠቀምን እንኳ አላውቁም እኒህ ሀሊናቸው የታወረባቸው ሰዎች።

“በመሠረቱ እነሱ ለእኛ ቋጥኝ ፈልፍለው ውቅር ደብሮችን፣ ጭቃ አቡክተው ፎቅ ሊሰሩልን እንዴት ይችላሉ? የመድፍ አሠራርን ጥበብ አላዩኝ ብሎ አፄ ቲዎድሮስ ቢጠይቃቸው ጦራቸውን ሰብቀው ባህር ቀዝፈው አልመጡም? ከሀናቱንና አምዛላጩን አናጉንስጢስ ጎንደራ ሁሉ ሰብስበው፣ የደብረ ብርሃን ስላሴን ደወል በገመድ አስረው እስከ ደብረ ታቦር ያስጎተቱት ለምን ነው? ይህ ደወል ከአድያም ሰገድ ኢያሱ ዣምሮ ከደብረ ብርሃን ስላሴ ሲደወል ከጎንደር እስከ ወገራ ደንቢያን አካሉ ይለማ ነበር። ስሙም ‘ይስማው ጎንደር’ ይባል ነበር። ይህን ደወል ብቻም ሳይሆን የቤተ መቅደስ ንዋያትን፣ ቲዎድሮስ ሰብስበው የወሰዱቸው ለሌላ ለምንም አይደለም። መድፍ ሰርተው ሀገራቸውን ከተቀራማቾች ለመከላከል ነበር። ይህን ሁሉ ሲያደርጉ በዕውቀት እኛን ለመርዳት ዝግጁዎች ቢሆኑ ኖሮ በእንግሊዞች ፊት አውራሪነት ጦር

ያዝምቱብን ነበር? አሁን እኛ የሠራነውን ሁሉ እኛ ነን የሠራነውን ሲሉ ምንም አይነት ታሪካዊ ዳራ የላቸውም። እንኳ ሊሰሩልን የሰራነውን ባላፈረሱብን። ተመልከት! ጎንደር ከፋሲል ቤት መንግሥት ውጪ ታሪካዊ ጠላቶቻችን ናቸው። ልዩነቱ እኛ ስለሠራነው ጥበብ ሁሉ ፅረን የሚችላቸው የለም። አንደዚያ ከአፍሪካ በሰንሰለት እያሰሩ የወሰዱት ባሪያ ድንጋይ እያስፈለጥን፤ ጭቃ እያስጠነን አስርተናቸው ከሆነ ደግሞ ሌላ ጉዳይ የሚቀሰቀስ ነው። ቢሠሩልንም ብናሠራቸውም ሁለቱም የኛን የዛን ዘመን ኃይልነት የሚያሳይ ጉዳይ ነው።

እርግጥ ነው፤ ጀዝዊቶች ወደ ኢትዮጵያ ገብተው ቤት መስራት የጀመሩት የሱንዮስ ከተማ ተቆርቁራ በነበረችበት ጊዜ ነው። በደንቀዝ፤ በፍሬሞናና በአዘዞ እንዳንድ በእነሱ የተሠሩ የሚመስሉ ቤቶች አሉ። ሁሉም ሥራዎቻቸው ግን ከጎንደር ግንቦች ከጉዛራ ቤተ መንግሥት አሰራሮች ጋር በእጅጉ የተራራቁ ናቸው። ተመልከተውማ ከተማውን።

አባባ ደጋጎ ቁልቁል ወደ ከተማው ተመልክተው “አየህ ፕሮፌሰር በርናባስ...አሁን በየከተሞቹ የሚተክሉትን ዛፎችና አበቦች ሳይ እጅግ እገረማለሁ።”

“ልክ ነዎት አባባ ደጋጎ እኔም በብዙ አዝኛለሁ። አብዛኛዎቹ መጤ ዛፎችና አበባዎች ናቸው። እንኳንስ በየከተማው በገጠሉ ሁሉ የሚተክሉት ዛፎችና ተክሎች መጤ ናቸው። ይህ ደግሞ ሆነ ተብሎ የሚደረግ ይመስላል። አብዛኞቹ ዛፎች የበረዶ አካባቢ ዛፎች ናቸው። ቅጠላቸው ሾጣጣ አበባቸው መጣጣ ነው። ይህ ደግሞ ፈረንጆች የአፍሪካን አየር ንብረት ለራሳቸው እንዲመች የማድረጉ ዘመቻ አንዱ አካል ነው። ያኔ ጥንት የምድር ሃብት ሳይሟጠጥ፤ የአካባቢያቸውም ምድራዊ ሀብት ሳይጋጠጥ የአፍሪካን ሀብት ለመሟጠጥ መጥተው፤ አሁን ያላቸውን ሁሉ ከጨረሱ ለቅኝ ግዛት የማይመጡበት ምክንያት የለም። አፍሪካ በባህር ማዶ እወሽቅ ደግሞ ለመከራ ሳይሆን በባህር ማዶ ወሾች እየተሞላች ነው። ወሾቹ ደግሞ ለመከራ የተላኩ ይመስላሉ። አንዲት የኢትዮጵያ ላም በአሜሪካ ወይም በአውሮፓ በሬ ተሠራ የምትደቅለው ጥጃ ጥቅም ላይ ሆኖ ሌላው ጉዳይ ደግሞ ሌላ

ነው። የኢትዮጵያ ዶሮዎች ሳይቀር በባህር ማዶ ዶሮዎች እየተተኩ ናቸው። የእንቁላላቸው ትልቅነት ታይቶ የሚኒራል ይዘቱ ታይቶ ይሁን እንጂ። በሚኒራል ይዘት ከሆነ የምድር ወገብ ዶሮን የሚስተካከል ዶሮ የለም።

“እምጄ ሚኒልክ ወደ ኢትዮጵያ ያመጡት ባህር ዛፍን ብንመልከት ውሃ እያሟጠጠ ለድርቅ መንስኤ ቢሆንም የሚሰጠው ጥቅም አያሌ በመሆኑ ጥፋቱን ሳይሸፍንለት አይቀርም። ከቤት መስሪያነት እስከ ማገደነት ሀገሪቷን የያዛት ባህር ዛፍ ነው። እንዲህ ከዛፍም ከእውቀትም መርጦ ማምጣት በጎ ነው። ሁሉም ሳይውቁ ማጋበስ ግን ተፈጥሮን ማዛባት ብቻም ሳይሆን ራስን ለዳግማዊ ቅኝ ግዛት እስከ ማመቻቸት ይዘልቃል።”

ቡናቸውን ፉት ብለው ካጣጣሙት በጊላ ቀጠለ-ፕሮፌሰር በርናባስ።

“የዛሬ አስር አመት አካባቢ አንድ መፅሐፍ አንብቤ ነበር፤ “plants that changed the world - አለምን የለወጡ እዕዎት” ይላል ርዕሱ። የጥቂት እጽዋትን አስደናቂ ባህርይና ታሪካቸውን በላቦራቶሪ ውስጥም ስላስገኙት ፋይዳ የሚተርክ መጽሀፍ ነው። በዚህ መጽሀፍ መነሻነት ለእዕዎት ትኩረት መስጠት ዝመርሁ። በእርግጥም የሰው ልጅ ስልጣኔ መነሻ እዕዎት መሆናቸውን አረጋግጧልሁ። የሰው ልጅ የሚተነፍስባቸው፤ የሚመገበው ሁሉ በእዕዎት እርዳታ ከመሆኑም ባሻገር እንቅስቃሴው ሁሉ ከእዕዎት ጋር የተያያዘ ነው። የበለጠ የሰው ልጅ እየሰለጠነ ሊሄድ የሚችለውም በእዕዎት ላይ ያለው እውቀቱ እየሰፋ ሲመጣ ነው። እዕዎት ለሰው ልጅ ጥፋትም እድገትም መሠረት ናቸው። እንዲያውም ከምድር እዕዎት ውስጥ እጅግ ጠቃሚ ከሆኑት ውስጥ አስሩን ብናጠፋቸው የሰው ልጅ ከምድር ገፅ ሊጠፋ ይችላል።”

“እንዴት ያለ ጥሩ ወግ አመጣህ እባክህ!” አሉ አባባ ደጋጎ። “እባቶቻችን በእዕዎት ሳይንስ የሚችላቸው የለም ነበር። ይህ ትውልድ ከሚመገበው ጀምሮ ለብዙ የሚጠቅሙ እዕዎትን ምስጢር በመዝገብ እዕዎት መጸህፍት ላይ ለስቀምጠውልናል። ይህ ትውልድ የማያውቃቸው ታላላቅ የሥነ እዕዎት ሊቃውንት የነበሩን። ...ዣንገሮች በሥነ እዕዎት ጭምር እጅግ ከፍተኛ እውቀት የነበራቸው ጠበብቶች ነበሩ። አሁን ድርጅታችን ተከሎ ያራባውንና ስምርምር ያዋለውን ዛፍ ዣንገሮች ለረጂም ዘመናት ሊታገሉለት የነበረ ዛፍ

ነው። የዛፉን ምስጢር ጥንታዊ ዣንዣዶች ስለደረሱበት በኋላ ምስጢርን የተረከቡት ዣንዣዶች በስማቸው ለይመውታል።”

ፕሮፌሰር በርናባስ ጆርጃቸውን አቁመው ያዳምጡ ዝናመር።

“በዚህ ዣንዣድ በተባለው ዛፍ ምክንያት ሁለት ጊዜ የድብት ጦርነት ተደርጎ ነበር። በወቅቱ ወደ ኢትዮጵያ ከገቡት ሚሲዮናዊያን ጋር ከፍተኛ ጦርነት ተከፍቶ ነበር። በዛፉ ጠባቂዎች በገንገሮችና በሚሲዮናዊያኑ በተደረገው በዚህ የምስጢር ጦርነት አራት ሚሲዮናዊያንና ስድስት ዣንዣዶች ሞተዋል። ዛፉ የፀሐይ ብርሃን ሲያርፍበት በሚወጣው ጨረር በኋላ በተመራማሪዎች እንደተረጋገጠው፣ በሚያመነጨው ከጋማ ጨረር ዘጠኝ አጥፍ የሆነ ጨረር፣ በጥላው በኩል የሚያልፍን በመጨረሱ ንጉሥ ኢየሱ አዋጅ ሲያስነገሩ ሚሲዮናውያኑ ዛፉ እንዲቆረጥ ከፍተኛ ቅስቀሳ አድርገው ነበር። ባለፈው ምንድን ነበር ያልከኝ?...አዎ...አንድ ጨረር በሌላ አካል ውስጥ ሲያልፍ የሚፈጠረው ጨረር ሌዘር ጨረር ይባላል ነበር ያልከኝ። ዛፉ የሚተፋቸው ሌዘር ጨረሮች በተለይም ሲያፈሩ አካባቢ ዌቭ ሌንግዛቸው አጭር በመሆኑ በተለይም በነርቭ ሥርዓት ላይ በሚፈጥሩት አደገኛ ተፅእኖ፣ አካላችን ከነርቭ ሥርዓት ቁጥጥር ውጪ ስለሚያደርጉ...ጉድ እኮ ነው። የተፈጥሮ ምስጢር ገና መቼ ተመረመረ።

“ወደ ቅድመ ሃሳቤ ልመልስህና፣ ከተቆረጠው ዛፍ ላይ ቅጠሉን አፍርቶም እንደሆነ ፍሬውን ወስደው ለመመራመር ነበር ፍላጎታቸው። ዣንዣዶች ደግሞ ቀን ከሌት ስለሚጠብቁት አላስደርስ ስላሏቸው ዛፉ ሲቆረጥ ጠብቀው ከቅጠሉ ለማስወሰድ አስበው ነበር፤ አልተሳካላቸውም። ንጉሥ ኢየሱ ራሳቸው የዣንዣድ አባል በመሆናቸው ሚሲዮናች ባላደሩበት ተፅእኖ ሀዘቡ እንዲቆረጥ ቢንጫጫም የሽማግሌውን ኤርዲናስንና የሲቄ ክፍለ ዮሐንስን ሀሳብ ብቻ ተቀብለው ሀዘቡን አሰናበቱ።”

“ከብዙ ዘመን በኋላ ዛፉ ፍሬ ሲያፈራ ከፍሬው አስራ ሁለት ያህሉን በታላቁ መፅሀፍ ገጽ ላይ አጣብቀው የቀረውን ሁሉ እተራራው ሥር ባለችው ምስጢራዊ ማሳ ከዘሩት በኋላ ማሳው ባንድ ገበሬ መስኩ በተቀመጠ ዣንዣድ ይጠበቅ ደመር። በየአመቱም ሌላ ዣንዣድ እየመጣ እየጠበቀው አሄው ከእናንተ ደረሰ። ባደረጋችሁት ምርምርም

ተደንቁለሁ። ሀሳባችን በመሳካቱም በደስታ አንብቻለሁ። መቼስ ለእኔ ይህ በመጨረሻው የእድሜዬ ዘመን ያየሁት ታላቅ ነገር ነው።” አባባ ደጋጎ አቀርቅረው ቆዩና ቀና አሉ።

እያህ ፕሮፌሰር በርናባስ አንተ በእርግጥ የአባቶቻችን ፍሬ የወደቀብህ ለምለም እርሻ እንደሆነክ አረጋግጫለሁ። ከአሁን በኋላ ዣንዣድ እየሆነክ ነው። በተጣይ ባሉኝ ጥቂት ጊዜአት ሁሉንም የመጨረሻው ዣንዣድ ወደሚቀጥለው ዣንዣድ ማስተላለፍ ያለብኝን ሁሉ አስተላልፋለሁ። እዎ አንተ ካሁን በኋላ ዣንዣድ ለመሆን የቀረህ የዓይኑን ጠልሰማዊ ማህተም መረከብ ብቻ ነው። እዎ አንተ የሲርጋጋ ታላቅ ፍሬ ነህ። አባትህ በእርግጥም ራሱን ተክቷል። ሲርጋጋ በነዛ የበረዶ ኮረብታዎች መሀል ቀልጦ አልቀረም። አንተን ተክቶ አልፏል።”

ፕሮፌሰር በርናባስ የአባታቸው የሲርጋጋ ስም ሲነሳ በሰሙ ጊዜ የፅንባ ጉም ዓይናቸውን ሸረከው።

“በዚህ ከእዎቅ ወጋችን ሳንወጣ...” አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ ከትንሽ ዝምታ በሁዋላ። በኢትዮጵያ አቆጣጠር በ1984 ዓ.ም የመንግሥታቱ የትምህርት፣ የሳይንስና የባህል ድርጅት በማኒላ ፊሊፒንስ አንድ ጉባኤ አዘጋጅቶ ነበር። በዚህ ጉባኤ ላይም ከሰላሳ ስምንት የእስያ ሀገሮች የተውጣጡ ሁለት መቶ ሰማኒያ ሶስት የሳይንስ ሊቃውንትና ከሌሎች የምዕራባዊና የምስራቅ ሀገሮች በታዛቢነት አስብሰባው ላይ የተገኙ ሳይንቲስቶች ነበሩ። በዚህ ስብሰባ ላይ ከጀርመን ተጋብጦ ተገኝቼ ነበር።

የስብሰባው አጀንዳ የህዝምና እዕዋትን ምዝበራ በተመለከተ ነበር። ከፍተኛ ክርክርና ሙግት በተነሳበት በዚህ ስብሰባ ላይ ብዙ ጠቃሚ ሀሳቦች ተነስተዋል። የስብሰባው ማዕከላዊ ሀሳብ፣ ከታዳጊ አገሮች ያለ አግባብ ወደ ምዕራብ አገሮች የሚጓዙት እዕዋት ሁኔታ ቁጥጥር እንዲበጅሉት መምከርም ነው። እዕዋት ለሰው ልጅ ህልውና ከሚሰጡት ርቀት ጥቅም ሌላ ለፈውስነት የሚያገለግሉ ቅመማ ቅመሞችን እንደማመንጨታቸው መጠን፣ ፍትሐዊ የአጠቃቀም ሥርዓት ከሌለ፣ ደህ ሀገራትን መጨቆኛ መሣሪያ ይሆናሉ። በተለይም በአለማችን ከሚበቅሉት የእዕዋት ዝርያዎች ከሶስት እጅ ሁለት ወይም ለሶስት ሺ በላይ የሚሆኑት ጠቃሚ የእዕዋት ዝርያ ዓይነቶች የሚበቅሉት በምድር

ወገብ ወይም በትሮፒካል ዞን አካባቢ እንደመሆኑ፤ በዚህ አካባቢ ብዙ የአፍሪካ ደሃ ሀገራት ስለሚገኙ ሀገራቱ ተጠቃሚ አይደሉም። በቤተ መንግሥት ተፈትሽው ለፈውስነት ከዋሉትና በካሊን መልክ ተዘጋጅተው በየቀኑ ከሚታዩትና ከስድስት ሺህ በላይ ከሆኑት እዕዋት ጥቅም ምዕራባውያን እንጂ የእዕዋቱ ባለቤት የሆኑት ደሀ ሀገራት ተጠቃሚ አልሆኑም። ለአብነት ያህል በህንድ ሀገር የሚበቅለው ራዎልፊያ ሰርፒንቲና የተባለው እዕ ጭንቀትን ለማስወገድና እስከምሮን ለማረጋጋት፤ ፒግዬም አፍሪካንም የተባለው ደግሞ ለፕሮስቴት እጢ መድሃኒትነት ሲውል፤ የእነዚህ ሁሉ ተጠቃሚዎች የዛፉ ባለቤቶች አይደሉም። ፕሮፌሰር በርናባስ ጥቂት ካሰቡ በኋላ ቀጠሉ

“በስብሰባው ላይ የተገኙት የናሚቢያ ዩኒቨርሲቲ የእዕዋት ሊቅ አንቶኒ ካኒንግህም የተናገሩት እስከ አሁን ከእስከምሮ አልጠፉም። ‘ዕዕዋቱ ያለ አግባብ በስርቆሽ በር ከደሀዎች አገራት ከወጡ በኋላ በምዕራባውያኑ ከባንያዎች በደንብ ተቀምመው ይዘጋጁና ለባዕዳኖቻችን ገደብ የለሽ ትርፍ ማጋበሻ ይሆናሉ። ለእንዲህ ዓይነቱ የእዕዋት ምዝበራ በጋሽነት የሚጠቀሙት ፓቱንት ወይም የባለሙብትነት ፈቃድ የሚባለውን ህገወጥ ሀጋቸውን ነው።’ ነበር ያሉት”

“የአውስትራሊያው ተሳታፊ የሆኑት ጃክ ኮንን የተባሉ ሊቅ አንድ አፍሪካዊ ተክልን ጠቅሰው የተናገሩትም ድንቅ ሀሳብ ይዞ ነበር። በማዳጋስካር የሚበቅለው ከታራንተስ ሮዘስ የተሰኘው ባለ አበባ ተክል፤ ከትውልድ ሀገሩ ከማዳጋስካር፤ ‘ኢሊ ኢሊ’ በተባለ የአሜሪካ ከባንያ ተነቅሎ ከተወሰደ በኋላ በኩባንያው ተቀምሞ የነጭ ደም ካንሰርን ለማከም ፍቱንነቱ ተረጋግጧል። ዘርፎ የወሰደው አካል የመድኃኒቱም የገንዘቡም ተጠቃሚ ሲሆን የማዳጋስካር ገበሬ ግን መድኃኒቱን ገዝቶ ለመጠቀም እንኳ የገንዘብ አቅሙ አይደቅድለትም።” ፕሮፌሰር በርናባስ፤ አባባ ደጋጎ ተመስጦው እያዳመጧቸው እንደሆነ ሲረዱ የወግ ፈራቸውን ሳይለቁ ቀጠሉ።

“በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ጃፓን ታይላንድን ስትወር በታይላንድ ብቻ ይበቅል የነበረውን አንድ እዕዋት ዝርያ ወስዳ፤ ኬልና፤ የተባለ የአልሰር መድኃኒት ፈብርካላች። የጃፓኑ ፋብሪካ ግን በዚህ መድኃኒት ያጋበሰው ሀብት፤ ዝና እና የምጣኔ ሃብት ሃይል ጃፓን ታይላንድን ወራ ካገኘቸው ጥቅም ሁሉ በእጅጉ የላቀ ነው። እኔም...” አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ ወደ

አባባ ደጋጎ ዘንበል ብለው። “አውሮጳ በኖርኩበት ወቅት ብዙ ከኢትዮጵያ ውጪ ከማይበቅሉ እዕዋት የተሠሩ የእዕዋት ክሊኖችን አይቻለሁ። በጦርነትም በጉብኝትም ሰበብ ምዕራባውያን ወደ ኢትዮጵያ እየገቡ ከወሰዷቸው እዕዋት የተቀመሙትን መድኃኒቶች ዝርዝርም መዝግቤ ይገባሉ። እንዲያውም እዕዋቱ ራሳቸው ከዚህ ከኢትዮጵያ በተወሰደ አፈር ጭምር ተጎፍነው በስፋት ተራብተው ከቅጠላቸው የመድኃኒት ክሊን ከአበባቸው ሽቶ ሲመረት አይቻለሁ።”

“ፕሮፌሰር...” አሉ አባባ ደጋጎ ዓይኖቻቸውን በገዝ አርገው ጎንደርን የከበፈት ተረብታዎችና ተራራዎች እየተመለከቱ። “አሁንም ቢሆን ገና በየተራራዎቹ በቅለው ለዘመናት ያልተመረመሩ ሀገር በቀል ዛፎች አሉን። በዳጋ ደሴት ብቻ ከሃያ ሰባት በላይ ከዛ ደሴት ውጪ የማይበቅሉ እዕዋት አሉ። በአሞ ሽለቆ ውስጥ፤ በአዋሽ ወንዝ ዙሪያ፤ በአባይ ወንዝ ሽለቆ ሁሉ፤ ብዙ እዕዋት አሉን። ጥበብ ያለው በእነዚህ የእዕዋት ቅጠሎች ውስጥ ነው። ጥበቡን ገና ባንድ ብልቃጥ እንኳ አልቀዳነውም። እኛ ከዳሉል እስከ ዳሽን አናት የበቀሉ የበርሃ እና የበረዲማ አካባቢ እዕዋት አሉን። መቼ ነካናቸው። አባቶቻችን ተመራምረው ከፃፉልን የብራና መዛግብት ገፅ ላይ በተመዘገቡት እንኳ መቼ ተመራመርንባቸው? ከዚህ በፊት ከምንልፈው ቡና እስከምንሰክርባት ገሾ ድረስ በእኛ ምርምር ያገኘነው ምን አለ? ሁሉም የአባቶቻችን ነው።” ከስኒው ውስጥ የቀረውን ቡና አንስተው ጨለሙት ቀዝቅዟል።

በዚህ ጊዜ፤ ፕሮፌሰር በርናባስ ዞትር ከካፓርታቸው ኪስ የማይጠፉት የምግብ እንክብሎች ትዝ ሲሉአቸው አውጥተው ዋጡ።

“የአባቶቻችን ዓይኖች ምንኛ ተከፍተው ነበር! የእኛዎቹ ዓይኖች ግን ግዑዙን ነገር ከማየት አያልፉም! የሚታየውን ማየት ለማንም የከበደ አይደለም፤ የሚታየውን ማየት ግን የጥቂቶች ችሎታ ነው። የምናየው ነገር ሁሉ የተሠራው ከማናዩው ነገር ነው። ከአተም ወደ ኒውክለስ፤ አልክትሮንና ፕሮቶን እስከ ኳርክስ እና ስትሪንግስ ከዛም እስከ አንዳች አልባው ኃይል ድረስ በጠለቁ የማይታዩ ኃይላት የተዋቀረውን ግዙፍ ነገር ስናይ የማይታይ ነገር ያለ አይመስለንም። እንደ አንቶንቨን ልዊን ሁክ ያሉ ጥልቅ ዓይኖቻችን ይዘው የተፈጠሩ ከማይታዩው አለም የሚሟመጡ ፍጡራን ዓይኖቻችን በጥበብ ባይከፍቷቸው እስከ አሁን የሰው ልጅ ከምድር ይጠፋ ነበር። እዎ

በከፍተኛ ጥንካሬ ላይ ለሚገኙት ሰዎች በግብርና ዓይኖች ማየት የምንችለው ማያዎች ሲሰጡን ነው። እነሱን ባናይ ኑሮ ይጨርሱን ነበር። አሁንም ህዋው ከጥግ እስከ ጥግ በማይታዩ ኃይላት የተሞላ ነው። የሰው ልጅ ሁልጊዜም እየተጓዘ ያለው የማይታየውን ወደ ማየት ነው።

“እኛ ግን እርስዎ እንዳሉት ማያዎቻችን ስለተደረጉ፣ አባቶቻችን እይተዋቸው ያለፉትን እንኳ መልሰን ማየት አልቻልንም። አይደለም አባጂ ደጋጎ? ተሳሳትኩ?”

“እረ በፍፁም!” አሉ አባባ ደጋጎ ፕሮፌሰር በርናባስ በተናገሩት ተመስጦው ቆይተው። “ግዴሳም” እኔ የመጨረሻው እድለኛ ገናንገድ ነኝ። እንተገና ከነብ ማህተም ላንተ ሳስረክብ ታላላቆቹ አባቶቹ ያሸከሙኝን ሽኩ። በተገቢው እንዳራገፍኩ ይሰማኛል። ይህ ትውልድ በእናንተ ዓይኖች ማየት ይጀምራል። የአባቶቹ ዓይኖች በየመቃብሩ ፈሰው አይቀሩም። የአብሮሆቱን ዘመን የማያውቅ ምልክት የአባቶቻችን የገናንገዶችን ሥርዓት ፈፅሜ ነገ ማታ እሰጥሃለሁ።”

ፕሮፌሰር በርናባስ ጎንበስ ብለው በደስታ እጅ ነሱ። “ለዚህ ትልቅ ነገር እኔን መርጠው ከተራራው ስለጠሩኝ ክብር ይሰማኛል።”

“ይገባሃል የኔ ልጅ፣ ይገባህል። ያባትህ ፍሬ ያረፈብህ ገራህት እንደሆንህ ተራራው ውስጥ ያደረካቸውን ነገሮች ስከታተል ተረድቻለሁ። እንክብሩ ሲመረቅ ያደረከው ንግግር እንኳ አይረሳኝም።” አሉ አባባ ደጋጎ ከዘራቸውን ተደግፈው እየተነሱ። ወገባቸውን ተንቋቋ። “ና በል እንሄድ ደብረ ብርሃንን በደንብ ሳሳይህ እፈልጋለሁ።”

፳፯

“እንዴ!” አለ ወልደ ሀይወት በአድያም አለባበስ እየተገረመ። ጥቁር ሱፍ በቀይ ሽግግር በቀይ ክራሻት ለብሷል። ወደ እሱ ሲራመድ ጥቁር ሱሪው ነፋስ ወደ ቀኝ በኩል ሲያጣምመው ቀዩ ካልሲው ከጥቁር ጫማው አፍ ወጥቶ ተመለከተ። “እንዴ!...ንድ አድያም! ማነው እንዲህ አሸባርቅሮ ያለበሰህ?”

“ባለባበስማ ድርስ መች እታማለሁ!” ሲል መለሰለት አድያም። “በእርግጥ ይህን ያለበሱኝ ፕሮፌሰር በርናባስ ናቸው።”

“ምነው ሰርግ አለብህ እንዴ?! ደግሞ ከሰሙኑ በተለይ ደስተኛ ሆነሃል!”

“ልክ ነህ ዛሬ ልደቴ ስለሆነ ነው።”

“እውነትክን ነው? ግን አለባበስህ ያብዮተኞች አለባበስ አይነት ነው። ያብዮተኞች! ቀይ ክራሻት! ቀይ ሽግግር! ቀይ ካልሲ...ምናልባት ከሴቶች በቀር ማንም የማያውቀው የውስጥ ሱሪህ ሳይቀር! ቀይ ሳይሆን አይቀርም።”

“እንግዲህ ትርጉሙን እንተ ነህ የነገርክኝ! እሳቸው ግን እንዲህ አልብሰውኛል። የውስጥ ሱሪዬ በርግጥ ቀይ ነው-አልደብቅህም። ቢሆንም ካሁን በኋላ አንዲትም ሴት የእኔን የውስጥ ሱሪ የማይት እድል የላትም።”

“ስቶይክ ሆንክ ማለት ነው?” አለ ወልደ ሀይወት እየተንከተከተ። “ለእኔም አላዋጣኝ!”

“የምትለውን ፍልስፍና ፅፈህ ብትሰጠኝ ሳይሻለኝ አይቀርም። አሁን የምነገርህ ግን እውነት ነው ዛሬ የልደት ቀኔ ነው።...ማለት ዛሬ ራሴን እወልደዋለሁ።”

“እረ ለመሆኑ ከኒኮ ጋር ያደረጋችሁትን እኮ ጨርሰህ አልነገርክኝም።”

"አሁን በጣም ቸኩያለሁ። ቢሆንም ያንን የማይጠግብ ዲያራህን ለማግኘት አስቦህ ከሆነና እንቀመጥና አጠር አድርጌ ልንገርህ።"

"ማይለም ስለቸኮልክ እየሸነሁህ ንገረኝ።"

"እንግዲያውስ ጥሩ...ወደ አፄ በዛፋ ሆቴል እየሄድኩ ነው። ና...ተከተለኝ ልንገርህ።"

የቀሃን ወንዝ ተሻግረው ሽቅብ ወደ መሃል ከተማ እየተጓዙ ከኒኮ ጋር ያደረገውን ሁሉ ዘክገዙ ያጫውተው ጀመር አድያም።

"...እና አልኩህ ...ቤቷ እንዴት ያምራል! በእስተማሪ ደመወዝ ቀርቶ በኢንቨስተርም አቅም እንደዚህ መኖር የሚቻል አይመስለኝም። በዛ ላይ ባል የላት ልጅ የላት። እንደ የወታደር አይነት ቅርፅ ያለው ሰው የግቢውን በር ከፍቶልን ከገባን በኳላ ወደ ሳሎን ይዛኝ ገባች። ወዲያው የማስገደድ ያህል ለመነችኝና ገብቼ ገላዬን በሙቅ ውሃ ታጠብኩ። ቤቱ ሁለት የገላ መታጠቢያ ክፍል ኑሮት ኖሮ ከሌላኛው የገላ መታጠቢያ ሆና ስትታጠብ ሰማኳት። ስትታጠብ ወሲብ የምትፈፅም ያህል በደስታ ሲቃ እያቃስተኝ ነው። ገላዬን በፎጣ እያደራረኩ ስወጣ እሷም እያደራረቀች ወጣች። ሳሎን ተገናኘን።" ከዚህ በኋላ ዝም ብሎ የተከሰቱትን ነገሮች ሁሉ ያስታውስ ጀመር።

"ከዛስ?" አለ ወልደ ሀይወት ከጭኖቹ መሃል እየሞቀው። 'ስቶይሲዝም ገደል ግባ!' ሲል በውስጡ ተራገመ።

"ከዛማ ዘላ ተጠመጠመችብኝ። ምንም ማድረግ አልቻልኩም። የረጠበው ረጅም ፀጉሯ ፊቴን ሸፍኖኝ የተረፈው ከእንብርቱ በታች ይነካካኝ ጀመር። የታጠባችበት ሳሙና ሽታ ሳይቀር መጓዛው ቅፅበታዊ መስተፋቅር ያስደገመችበት ይመስል ከገላዋ ጋር ቸነከረኝ። መናገር ቀርቶ መተገፈስ አልቻልኩም። በጡቶቿ ደረቴን ወገታ በከንፈሯ ከንፈሬን ዘግታ ሁሉን ነገር አስጠፋችኝ። ይህችን መነፅሪያ ሳይቀር በዛ ሰዓት ማስታወስ አልቻልኩም ነበር።" አድያም መነፅሩን አፍንጫው ላይ እያስተካከለ ይስቅ ጀመር።

"ቀጥል ባክህ የሷን ነገር ዝም ብለህ!"

"እኔስ ብሆን ታውቀኝ የለ? ተያይዘን ሶፋው ላይ ወደቅና!"

"ወደቅን ስትል?"

"አዳም ሄዋንን ባወቀበት መንገድ አውቃት ጀመር! ማለቱ ነው። ወንብ ነው እንዴ ወንድሜ! ዳሌ ነው እንዴ ወንድሜ! ፀጉሯ ራሷ ወርዶ በመቀመጫዋ ጠባባቅ እየገባ ሲያስቸግረኝ ወደ ላይ በጣቶቼ ጠምጥሜ ይገዢ...እንዳለመታደል ሆኖ፣በዙ የሴት ጠረን አሸትቻለሁ፤ አያሌ ባቶች፤ አያሌ መሸኛዎችን፤ አያሌ ሽንጦችን፤ አያሌ ጡቶችን ዳስሻለሁ፤ የእሷ ግን ከሁሉም ይለያል! ለብዙ ቀናት ትቼ ስለነበር ይሁን ወይም የሷ የተለየ ሆኖ ይሁን አላውቅም።...ተወው ባክህን ስድህ አይቻልም!"

"የምን ስድብ ነው ደም በዚህ ሰዓት?"

"በኋላማ 'ዝጊ' ማለት ጀመርኳ-ተከላካይም አጥቂም ስለነበርኩ። እሷ ግን ትሰፈልፋለች። 'እንዲህ በል ወዲያ በል! ካልቻልክ ሌላ ሰው ጥራ! እንዲህ አድርገው እንደዚህ አድርገው ካልቻልክ አባትክን ጥራው! ስትለኝ በእልህ ባጥንቷ አስኬዳት ጀመር። የታባቷ! 'እኔ ላይ ነው እጅህን ነጥቀህ የምትሮጥ? ኒኮ እኮ ነኝ! አመለጥክ?...እግሬ እስኪንቀጠቀጥ! ደሜ እስኪራወጥ....' ምናምን ትላለች። እኔ ደግሞ 'ዝጊ' አላለሁ። 'ባለጌ!' ...በኋላ ስንጨርስ እየላቀች ወደ መታጠቢያው ቤት እየገባች 'የለማሁት ሁሉ እውነት ነበር ማለት ነው። በእውነትም ትችላለህ ማለት ነው' አለችኝ። 'ኤ መስጠቴ ትክክል ነበር።' እኔ ግን ምንም መናገር አልቻልኩም። ሁሉ ነገር አልቆ ተጠናቆ ወደ ራሴ ስመሰስ ማፈር ጀመርኩ። 'እንዲህ አይነቱን ጎበዝ ነው ያ አብድ ፐሮፌሰር የሚያሳብደው?' አለችኝ። ከመታጠቢያ ቤቱ እየወጣች። 'ለመሆኑ ምን እርግ ብሎ ነው የሚያስጨንቅህ? መነፅር ምናምን እያለ። እዚህ ደንቆሮ አገር ለመኖር ጂኒየስ መሆን አይጠበቅብህም። ከመምህሩ እስከ ደቀመዝሙሩ ሁሉም ደንቆሮ ነው። ድንቁርና በደንቆሮዎች መካከል ምሁር ለመሆን መሞከር ነው። እዚች አገር ውስጥ ለመኖር ደደብ፤ ደንታ ደንታ ቢሰና ግዴላሽ ጭንቅላት ነው የሚያስፈልገው።"

ስለ ፐሮፌሰር በርናባስ ስለ አባባ ደጋጎ ሁሉ የለማሁትን እንድንግራት ስታናገዝኝ ሰለቸችኝ። 'ወደ ግቢ መሄድ እችላለሁ?' ስላት 'ትችላለህ ግን እንዴ...'አላለችኝም? ምንም ስሜት አልነበረኝም። በዝናብ የበሰበሰ ልብሴን ለባሼ ከግቢ እንድታስወጣኝ ጠየኳት። 'ግድለም የኔ ቆንጆ! ሁሉ ነገር

ይገባኛል። ነገ ግን ቡና አፍልቼ እጠራሃለሁ። ስለ ሁሉም ነገር አመለካከት። አለችኝ። 'አኔም አመለካከት' ብዬት ውልቅ ብዬ ወደ ግቢዬ መጣሁ። ወዲያው ያደረኩት ነገር ሁሉ ተመልሶ እየመጣ ሲታየኝና ወደ ነበርኩበት እየተመለስኩ መሆኔን ሳስብ ሽክካሄ። ከራሴ ጋር ጠብ ጀመርኩ።"

አድያም መንገዱ መሃል ያገኘውን ጠጠር እንደኳስ በመጠለዝ ብስጭቱን ገልጦ ከንፈሩን ይጨረግድ ጀመር። "የሴት ወጥመድ ለምን እንደማይለቀኝ አላውቅም። ባለፈው ደግሞ ጭፈራ ቤት ሄጄ ሀዘኔን በቢራ ሳወራርድ ሜላት ከች አለች። እያለቀሰች ይቅርታ ጠየቀችኝ። 'አትነፋረቂ አሁን ከዚህ ጥፊ!' አላታለሁ ጭራሽ ትሞካሞክኝ ጀመር። ይባስ ብላ ምን እንደጠየቀችኝ ብታውቅ!"

"ምን ጠየቀችህ?"

"አረ ተወው ወንድሜ! 'አድያምዬ...እኔ እኮ ልጃገረድ ነኝ' ብላ እርፍ። 'አህላ?' አላታለሁ ወይ ጉድ! 'ድንግናዬን ልሰጥህ እፈልጋለሁ።' ምን?!" ብዬ ጮሁኩባት። 'አድያም ገራሽ ነው ያለሽ ማን ነው? አሁን ከዚህ ልትጠፈ ትችያለሽ አትጠፈም?' ... 'አድዬ በእውነት ይህን ያልኩህ ስለምወድህ ነው' አለችኝ። በእውነት ጥምብዝ ብላ በመስከሯ እንጂ ማንም ኢትዮጵያዊት ሴት እንዲህ የማለት ድፍረት ዓይኖራትም ነበር"

"በጎላ ምን አረክ?"

"መቼስ እንዲህ ሰክራ ጥያት አልሄድም ብዬ ታክሲ ተኮናትሬ ግቢ ድረስ አምጥቼ ጣልኳት።...ወይ!" አለ አድያም።

"ሳናስበው አሄ በካፋ ሆቴል ደርሰን ኑሯል ለካ። በል ከምትመለስ ና አብረን እንግባ።"

"ቀጠሮ ካለህ መመለስ እችላለሁ አድያም"

"ቀጠሮዬ ምን እንደሆነ ታውቃለህ?" አለ አድያም። "በልደት በዓል ላይ እንዲገኙ እስከዛሬ ያወጣኳቸውን ሴቶች ሁሉ ጠርቻለሁ።"

"እጠይሃል?" አለው ወልደ ሀይወት አፉን ይዞ። "ይህማ ሊሆን አይችልም። ሁሉን ነገር አፈጠንከው። "አዲስ ወጣ ሠሪ ዝንጅብል ታጠባለች" አሉ!"

"እም ዛሬ ሁሉንም ባንድ ጠረጴዛ ዙሪያ አገናኛቸዋለሁ።"

"ይህ አብደት ነው አድያም ቀጠሮውን ሰርዝ! እኔ እኮ ልደቴ ነው ስትለኝ የእውነት መስሎች።"

"ከዚህ በላይ ልደት አለ? ራስን መውለድ! ራስክን እንደገና ከወለድክበት ቀን በላይ የልደት ቀን የለም። ዛሬ ልደቴ ነው! ሁሉንም ደውዬ ጠርቻቸዋለሁ። እንዲያውም...." አለ አድያም ሰዓቱን እያየ። "ከቀጠሮው ሰዓት ሃያ ደቂቃ ያህል ፈጥኛለሁ። እስከዛሬ ኢትዮጵያ ሆቴል እንግባና ትንሽ ከዲያሪህ ላይ ብታስነብበኝ ደስ ይለኛል።"

ከአደባባዩ በታች ካለው ኢትዮጵያ ሆቴል ገብተው ቡና እየጠጡ አድያም ዲያሪውን ለማንበብ አጥብቆ ይለምን ጀመር። ወልደ ሀይወት ብዙ ከተለመነ በጎላ እንዲት ገፅ ብቻ ፈቀደለት።

"ወልደ እንኳንስ እንዲት ገፅ እንዲት መስመር እንኳ ካስነበብክኝ ራሴን እንደ አድለኛ እቆጥረዋለሁ-አመለካከት።" አድያም ከወልደ ሀይወት መዝገብ ሀይወት ላይ የተፈቀደችለትን ገፅ ብቻ ለማንበብ መነሳሩን አስተካክለ።

በገፅ 221 ላይ የሰፈረውን ዕሁፍ ማንበቡን ተያያዘው። "...መቼስ ይህ ዕሁፍ መዝገብ ሀይወት ለመሆን አይመጥንም። ይህም የሆነበት ምክንያት ያደረኩትን ሳይሆን ሰዎች ያደረጉትንም፤ የሆንኩትን ብቻ ሳይሆን ሰዎች ሲሆኑ ያየሁትን፤ ለመሆን የማስበውን፤ እንዲሆን የምመኘው ሁሉ የምከትብበት በመሆኑ ነው።

ሀይወት በቀንጠፋዋ ስትገመጥጠኝ፤ በሹል ጥፍሮቿ ስትቧጥጠኝ፤ ለስላሳላው ሲኮሰኩሰኝ፤ ሻካራው ሲለሰልሰኝ፤ ይህኔ ዓለምን ከእኔ አንፃር ሳያት የፅልምያኮስ ትውኪያ ትሆናለች። 'አይነጋ መስላት በቂት አራት' እንዲሉ ጨለማው የሀይወቴ ገፅ ሲገለጥ ያለኝን ሁሉ አበላሽታለሁ። ጨለማው የሀይወቴ ክፍል ሌሊት በእውራ ዶሮ ድምፅ ሲገመስ፤ 'ንጋትን እውራ ዶሮ ያውቃል፤ ወፍ ያረጋግጣል።' እንዲሉ ብርሃናማው

የሀይወቱ ገፅ በአብሳሪ ወፎች ቃጭል ድምፅ ታጅቦ ጎህ ሲቀድ፤ ይህ፤ ራሴ ውስጥ ስነጋ፤ ዓለም በብርሃን ትሞላለች። አዎ...የራሴ ዓለም በብርሃን እኔ ነኝ። የራሴ ዓለም ጨለማም እኔው ነኝ። እኔ ውስጥ ያልቀደደ ጎሕ፤ እኔ ውስጥ ያልነጋ ሌሊት፤ ዓለሜ ላይ ሲነጋ አይችልም። ዓለሜ እኔ ስነጋ ይነጋል፤ እኔ ስጨለማም ይጨለማል።

ይህኔ ከራሴ አወጣና የኮስሞፓሊታን ጋኔኔ በራሴ ጠበል ወቶልኝ ስለሌሎች ማሰብ እጆምራለሁ። ስህን ይዘው ተሰልፈው የዩኒቨርስቲ ምግብ ስለሚበሉት ጓደኞቼ ሳይቀር እጨነቃለሁ። ጨንገራ ለሚልጥ ምግብ ሲጋፉ ሳይ አዝናናላቸዋለሁ። ሀገሪቷ በዩኒቨርስቲ ምግብ ብልሹነት የተነሳ የተማረ ጋይሷ በሽተኛ እየሆነ ሲመረቅ ሳይ፤ በቀን ስምንት ሰዓት መስራት ያለበት በቀን አንድ ሰዓት እንኳ ሳይሰራላት ሀመሙን ሲያስታምም እንደሚውል ሳስብ፤ ካንድ ኩንታል ምስር ግማሽ ኩንታል ጠጠር፤ ካንድ ኩንታል ጤፍ ሳይ ግማሽ ኩንታል አፈር እየቀላቀሉ የሚያቀርቡትን ፐርፔዘሮች በልቤ እራገማለሁ። የሀገሪቷ የተማረ ጋይል ሙስናን ተለማምዶ በተማረው ሙያ ላይ የሙስናን ካባም ደርቦ ከዩኒቨርስቲ ሲመረቅ ሳይ የወደፊቱ ይጨልምብኛል።

‘ለመመረቅ አባል መሆን፤ ሥራ ለመያዝ ካድሬ መሆን እንዳለበት እምና ከሥር ባሉት ጥቃቅን ካድሬዎች የፍርሃት ስብከት ዜግነቱን ሀሊናውን ሽጦ ሲገዛ፤ ያለ ሳይኞቹ ፈቃድ፤ ያለ ታችኞቹ ችሮታ መኖር እንደማይችል የካድሬ ስብከት ባፍ ባፍንጫው ሲጋት ሳይ የዚህ ትውልድ አባል በመሆኔ በራሴ አፍራለሁ። ‘አቃቢዋ በጎሰጎሱ፤ ቂስ ገበዙ አገሱ።’ እንዲሉ የተቸገርነው በይወ ከላይ ጠጋቢው ከታች በመሆኑ ነው። እላይ ያሉት በበሉ እታች ያሉት እንደ አውራ በሬ እያገሱብን፤ ደም ከነሱ ፍርፋሪ የሚጠግቡት የታችኞቹ በየቦታው ተሰግስገው በነፃ እንዳንናገር በፍርሃት ሲሸብቡን ሳይ ከ21ኛው ክፍለ ዘመን ላይ ቀርቶ ከ16ኛው ክፍለ ዘመን ላይ ለመድረሳችን እጠራጠራለሁ። “የወይን አዝመራችንን የፈጁት ታናናሾቹ ቀበሮዎች ናቸው።” እንዳለው፤ ያስቸገሩን ታናናሾቹ ቀበሮዎች ናቸው። ታላላቆቹን ቀበሮዎች አገደላቸው ቢወጡ እንኳ አጥሮቻችን ያስቀራቸዋል፤ አልያም ከሩት እንለያቸዋለን። ታናናሾቹን ቀበሮዎች ግን አጥሮቻችን አያስቀራቸውም፤ እየሸለኩ እየገቡ....” አድያም ገፁን ሲገለብጥ ሲል ወልደ ሀይወት መዝገብ ሀይወቱን ከእጁ ላይ ወሰደበት።

“ልደትህን ረሳሽው?”

“ሰላሳ ደቂቃ አሳልፌአለሁ” አድያም ብድግ አለ። “እንሂድ...ወልደ አመለግናለሁ።”

አድያምና ወልደ ሀይወት ፎቁን ወጥተው ቀደም ብሎ የተዘጋጀው ረጅም ጠረጴዛ ዙሪያ ፀጉራቸውን በየአይነቱ የተሰሩና ለአድያም የልደት በዓል የሚመጥን ቀሚሶች ለብሰው የተቀመጡ ሴቶች ግር ብለው ተነስተው እያጨበጨቡ ተቀበሉት።

“መልካም ልደት ለአድያም...” እየዘመሩ ተቀበሉት

ተስረቅራቂ የሴት ድምፆች... እቅፍ አባባ የያዙ አያሌ እጆች...የተቀነደቡ ዓይኖች...የተኳሉ ዓይኖች...የተቀቡ ከንፈሮች...

አመለግናለሁ...ለእናንተም መልካም ልደት...” ከኬኩ ጥግ ካለው ወንበር ላይ በኩበር ተቀመጠ። ወልደ ሀይወትም ከፊት ለፊት እሴቶቹ መሃል ተጠጋግቶ ተቀመጠ። ኒኮ ሳትቀር በዚህ የልደት ግብዣ ላይ ተጋብዞ ተገኝታለች። ሳትጠራ የመጣች እንዲት ሴት ብቻ ታየችው-ሜላት።

አድያም ኬኩን በሴቶች ጭብጨባዎች ታጅቦ ከቆረሰ፤ ሃያ ስድስቱን ሻማዎችም ከለኮሰ በኋላ...ምን ማለት እንዳለበት ማሰብ ጀመረ። መጠጡም ቀርቦ ሴቶቹ ሁሉ እንደ የፍላጎታቸው እየጠጡ ነው። ለሰላሳ የፈለጉት ለሰላሳ፤ ወይን የፈለጉትም ወይን፤ ቢራ ያለኛቸውም ቢራ ቀርቦላቸው ሲጠጡ ብዙ ደቂቃዎች አለፉ።

አድያም የሚቃጠሉትን 26 ሻማዎች ሲያይ የተቃጠሉት ሃያ ስድስት አመታት በየተራ እያለፉ ሲሄዱ በአእምሮው ይታየው ጀመር። ቀስ በቀስ በረጅሙ ጠረጴዛ ዙሪያ የተኮለከሉት ሴቶች የተቧጨቁት የእድሜ ዘመኑ በየድርሻቸው እንደቅርጫ ስጋ ሲከፋፈል መጋል ጀመረ። እያንዳንዳቸውን በየተራ ሲመለከት ከእያንዳንዳቸው ጋር ያባከነው ጊዜ እየቆጨው እያቃጠለው መጣ። ደቂቃዎች ሲያልፉም በዓይኖቹ የውሃ ግት ማጋት ጀመረ። ‘ወጣትነቴ እንዲሁ በከንቱ ባከነች።’

ሳያስጠው ቱግ ብሎ ይናገር ጀመር።

“አዎ!” አለ አድያም የሁሉንም ትኩረት ጮክ ብሎ አየባቡ። “አዎ!” ዛሬ ልደቴ ነው።” ለንግግሩ እንዲያግዘው በማሰብ ያጋመሰውን የቢራ ጠርመሶ እስከ እንጥፍጣፊው ጨለጠው። ሌላ የጨለጣቸው ሁለት የቢራ ጠርመሶች እፊቱ ተራቁተው ተቀምጠዋል።

“...እናንተ ቆንጃጅት ል...ደቴ ብዬ በምጠራው ...አዎ። እንደገና በምወለድበት በዚህ ቀን፤ ለኔ ያላችሁን ፍቅርና ለጥሪዬ ያላችሁን ክብር ለመግለጽ፤ እዚህ በመገኘታችሁ፤ የተሰማኝን ደስታ ዛሬ በሚጀምረው ማንነቴ ስም፤ ልገልፅላችሁና እንኳን ደህና መጣችሁ ልላችሁ እወዳለሁ።”

“ዋው!” የሚል የመደነቅ ድምፅና ጭብጨባ አስታጋባ። ይህ አድናቆት የአድያምን ዋና ሀሳብ ሊያስቀይረው ምንም አልቀረውም። ግራ መጋባቱ፤ መረበሹ እና መደናገጡ ወደ መርበትበት አመራ። ጥቁር ኮት ይበልጥ የሞቀው፤ ቀዩ ክራቫት ይበልጥ ያነቀው መሰለው-ላብ በግንባሩ ቸፈፍ አለ። ሀሳቡን ሊቀይረው ወይም ከናካቴው ሊተወው ፈለገ።

ኒኮ “አድያም! ኮትህን አውልቀው” ስትል ሀሳብ አቀረበችለት። “ሽሚኬ ራሱ ያምራል።” ስትል አከለችበት።

አድያም “አመሰግናለሁ” ብሎ ንግግሩን ቀጠለ። እስከዛሬ ሰዎች ያሉትን ሲያደርግ፤ ሰዎች በቀደዱለት ሲሄድ፤ ሰዎች ባጠለቁለት ሲታጠቅ የኖረበትን ጊዜ ሲያስብ ሌላ አዲስ ኃይልና ወኔ እንደገና በደምስሩ ሲሰራጭ ተሰማው።

“የሞቀኝ ኮቱ አይደለም” ሲል ጉርምርምታው ፀጥ አለ። “አዎ...የሞቀኝ፤ የወበቀኝ፤ የለበስኩት ልብስ አይደለም። የወበቀኝ እስከዛሬ ከእኔነቴ ጋር ተጣብቆ፤ ከሀሊናዬ ጋር ተዋህዶ፤ እኔነቴ ላይ ተጋርዶ፤ የኖረው እርግ፤ ብስባሽ፤ ሻጋታ ማንነቴ ነው።”

ቆንጃጅቱ ሁሉ በዝምታ፤ በግርምታ፤ እና በግራ መጋባት ስሜት ይከታተሉት ጀመር። አድያም የልብ ልብ ተሰምቶት በእርጋታ ዲስኩሩን ቀጠለ።

“..ዛሬ፤ ራሴንም ሆነ እናንተን የምሸነግልበት፤ በተከፈተልኝ በር ሁሉ ዘው የምልበት፤ ፍቅር በሌለው ደመነፍሳዊ ስሜት በሞቁና በረጠቡ

ጭኖች መሀል የምዋኝበት፤ ለፆታዊ ስሜት ውዬ ለፆታዊ ስሜት የማድርበት ዘመን ማክተሚያ አለት ነው። ይህን ማረግ ከባድ ቢሆንም እንደምችለው እንዲያስችለኝ፤ በማልችለው ልክም እንደምችለው ራሴን አስቸየዋለሁ። ‘እንደማትችል ከማዎቅ ከፈለክ መልሱን በደቂቃዎች ውስጥ ታገኘዋለሁ። እንደምትችል ለማወቅ ግን ዘመናት ይጠይቃል።’ የምትል ቃል ያነበብኩት ከወልደ ህይወት መዝገብ ህይወት ላይ ነበር...ልክ ነው...”

የሴቶች ጉርምርምታ ድምፁን ዋጠው። እርስ በእርስ የበለጠ ግራ በመጋባት ይታያዩ ጀመር።

አድያም ይባስ እልህና ቁጭር በተጋባው ድምፁት ድምፁን አጋለው። “ቆይ ስሙኝ!...ልገም ባልተበጀለት የእንሰሳዊነት ባህሪዬ ወደዚህ ምድር ለስሪያ የተላኩ ኮርማ አስመስሎኝ ነበር። አዎ...እስከ አሁን ኮርማ ነበርኩ...ኮርማ! ህይወቴ ሁሉ የስሪያ ነበር።”

አንዳንዶቹ በሃፍረት አቀርቅረው ሹልክ እያሉ ወጡ። የቀሩትም በሀፍረት የጎንዮሽ እየተያዩ አንገታቸውን ይደፉ ጀመር።

“ስሙኝማ...አቋም በአደባባይ ሲታወጅ ቋሚ የህይወት መርህ ይሆናል። ለዛ ነው ለብስቤአችሁ በናንተ ፊት አቋሜን መግለፅ ያስፈለገኝ። ብቻዬን ብወስን ብቻዬን ላፈርሰው ስለምችል። ከእንግዲህ አላማ የሚመራኝ መርከብ፤ ግብ የሚያደርስኝ ወጀብ ጭንና ባት፤ የፆታ የደስታ ሲቃ አይደለም። አዎ በእርግጥ...ወሲብ የበላይ የመሆን ተፈጥሮአዊ ስሜት ነው። ወሲብ አንዱ የበላይ ለመሆን የምንችልበት፤ የሰዎችን ስሜት ለአጭር ጊዜም ቢሆን የቀኝ ግዛታችን አካል የምናደርግበት ዙፋን ነው።...ወሲብ ሁለት ነፍሳት ባንድ ላይ የሚገመዱበት፤ ሁለት ስሜቶች ባንድ ላይ የሚሸረቡበት ደመ ነፍሳዊ ቋንቋ ነው።”

“ዝም በል! ጀዝባ! አንተን ብሎ...” አንዷ ሴት በንዴት የያዘችውን ኬክ ወርውራ ኮቱ ላይ ለደፈችበት። ምንም ቅር ሳይለው ቀጠለ።

“አንዴ ሀሳቤን ልቋጭ ...ሌላ ጊዜ አታዳምጡኝም...እኔም እናንተ ዘንድ አልመጣም።” አንዳንዶቹ አሉ ላይ ሳይሆን ጨልጦ ካስቀመጣቸው ባዶ ጠርመሶች ላይ ማፍጠጥ ጀመሩ። ‘ስከረ እንዴ?’

“በከፊ እንዳይመስላችሁ ይህን የምናገርው። እኔ እንደሆንኩ ሃያ ጠርመራ ቢራ ገልብጼልሁ ሳልገንዳገድ መራመድ የምችል ሰው ነኝ። ይህንን እያንዳንዳችሁ አታውቁም ማለት አይቻልም። ህይወቴ ሁሉ እንዲሁ ባከኗል። ይህ የወንድ ልጅ ተፈጥሯዊ ባህሪ ሊሆን ይችላል። የእኔ ግን የተለዩ ነው። ካሁን በኋላ ግን የኮርማነት ባህሪዬ ሊከደክድ ይገባዋል። የእናንተም የጊደርነት አመል ልንም ሊበጅለት ይገባል።

“ምንድን ነው አያውራህ ያለኸው?” አለችው ከመሀል ሲጃራ የምታሰሰውና ኩል ዓይኗ ላይ በገፍ የደፈደፈችው ሴት።

“እየወላችሁ...ዛሬ ልደቴ ነው። በገዛ ልደቴ የፈለኩትን መናገር እችላለሁ አይደለም?” ሁሉንም ለማግባባት ሞከረ። መጨረሻውን ለማየት ይመስላል፤ ዝም አሉት።

“መልካም! ስለዚህ አፋችሁን በመዝጋት ልትተባበሩኝ ይገባል። አዎ! ህይወቴ ሁሉ የባከነው በእናንተ ጭኖች መሀል ነው።”

“ምን?” አምስት ስድስት ሰባት የሚሆኑት ባንድ ድምፅ ጮኹ።

አድያም ድምፁን በድምፃቸው ልክ አጋለው። አዎ! አፍንጫዬ ከእናንታ ሽቶ በቀር ያሸተተው የለም። ጆሮዬ ከእናንተ ቀጣፊ ድምፆች በቀር አልሰማም። አእምሮዬ ከእናንተ በቀር የሚያውቀው ቀመር የለም። እያንዳንዱ ቀኔ በእናንተ እቅፍ መሃል ቀልጧል! እያንዳንዱ ደቂቃዬ በከንፈሮቼና በከንፈሮቻችሁ መሀል ደቋል። አዎ! ይህን ልናዘዝና ልነገ ይገባል። ይህ የገዛ ልደቴ ነው። አዎ! አሁን በእናንተ ውስጥ በነበረው ዓለሜ ውስጥ ለመሞት እየተናዘዝኩ ነው። በእናንተ ዓለም ውስጥ መሞት ለእኔ በትክክለኛው ዓለሜ ልደቴ ነው። አዎ! በእናንተ ጭኖች መሃል የተጣበቀው እትብቴ ተቆርጧል። በመሆኑም ከእንግዲህ የማናችሁንም የህይወት በር ላላንኳኳ፤ ባንፃሩም የእኔን የህይወት በርም እንድታንኳኩ እንደማልፈቅደላችሁ ላሳውቃችሁ አልፈጋለሁ። መልካም እድል!

ሁሉም የሚፋጁ ዓይኖቻቸውን ጨረሮች ተከሉበት። አንዳንዶቹ በንዴት ማልቀስ ጀመሩ። ‘ይህ ጀዝባ ተጫውተብኝ! አምኜው ነበር!’ አለች አንዷ።

‘ይህ ማይፈባ ደደብ! ወይኔ እናቴ!’ ሌላኛዋ በለቅሶ ለያዥ ለገናኸ አስቸገረች።

አንዷ ደግሞ በርሳዋን ከንዷ ላይ ሰቅላ በንዴት እየተመናቀረች ወጥታ ሄደች። ከበርሳዋ ሶፍት እያወጣች።

“ልክ እንደሷ ሁላችሁም ከፊቴ ጥፉ!” አለ አድያም ጠረጴዛውን በቡጢ ደልቆ። “በፍጥነት! እኮ ምን ይገትርሻል! አንቺስ? ጥፉ! ከዚህ ጥፋልኝ አሁን! አሁኑኑ! ዚስ ኢዝ ማይ ራል በርዝ ዴይ! ውጡልኝ ዳግመኛ ላያችሁ አልፈልግም!”

“አንተ ጀዝባ!” አለች አንዷ መጥታ በጥፊ ድርግም አድርጋው። በበርሳዋ ሁሉ ትጠፈጥፈው ጀመር። ሌላኛይቷ ጫማዋን አውልቃ ልትፈልጠው ስትወረውርበት ወልደ ህይወት ቀልቦ አስቀረሰት። ሁሉም ሴቶች እየተነሱ የያዙትን ኬክ እንደ ጭቃ ይመርጉበት ጀመር። የያዙትን መጠጥ ሁሉ ከበው ሲደፉበት ወለሉ ላይ በፊቴ ተደፍቶ ዝም አላቸው። በካልቸና በርጉማን የሚደልቁትን ሁሉ እነማን እንደሆኑ አላየም። አንዷ በሹል ጫማ ‘ጀዝባ!’ ብላ አንገቱ ላይ ልትቆም ስትል ሚላት አተረፈችው።

“እንዴ አናቴ ተነድሎ ቢሞትስ? ጭንቅላቴ ውስጥ ደም ቢፈስስ?”

“የታባቱ ይህ ጀዝባ! ደሞ የሱ ጭንቅላት! እንኳን ደም ለምን መግል አይፈስበትም! ይህ መግል ራስ! ...ወይኔ ልጅት!” በብሽቀት እየተወጫመደች ወጣች። ሁሉም ሴቶች ከፎቁ ወርደው ርግጫው ሁሉ ሲያባራ አድያም በዝግታ ተነሳ። በላዩ ላይ የተከመረው ኬክ እንዳልጠና የግድግዳ ምርግ እየተቀረፈ ወደቀ። የበሰበሰ ሱሪውን እየጠረገ የዳከረ ኩን አውልቆ እያራገፈ አካባቢውን መቃኝት ጀመረ።

ወልደ ህይወት አፍዝ አደንግዝ የተደገመበት መስሎ ቆሟል። ከሱ ጥግ ያልሄዱ ሁለት ሴቶች ቆመው ነበር-ኒኮና ሚላት።

“ምንም ነገር መስማት አልፈልግም። ውጭልኝ!” ሚላት እያለቀሰች ፎቁን መውረድ ጀመረች።...ግን ተመልሳ መጣች።

ኒኮ ወደ አድያም በሚያስፈራ እርጋታና በመፀየፍ ተጠጋችው። “ይህን እርምጃ፣ ወንድ ከሆንክ ለምን ቀድመህ በመነፅርህ ላይ አልወለድክም?”

“ጥቃቅን ነገሮችን ከሩቅ ለማየት እጠቀመዋለሁ...”

“እውነትም ጀገባ ነህ! ልኮርጅበት አትልም ባጭሩ...”

“አንድ ቀን እነቃለሁ!”

“በድን ነህ እሺ! በድን!”

“ግዴለሽም አንድ ቀን እነሣለሁ፤ ለምን አትሄጅም?”

“ከሞተ ነገር እንኳ አትሻልም።” ብላ ተፋችበት። አድያም ዝምታን መረጠ።

“ይሻላል!” አለች ሜላት በደም ፍላት። “የቆሙ ከሚመስላቸው ሰዎች ይሻላል ወድቀው ሳለ የቆሙ የሚመስላቸው ሰዎች ለመነሳት ጥረት አያረጉም። እሱ ግን መውደቁን አምኖ፣ ይኸው ለመነሳት መዋረድን መርጧል። ቁመናል ብለን ከምናስበው ከእኛ የተሻለ መሆኑን አስመስክሯል። የቆመ የሚመስለው እንጂ የቆመ ሰው የለም። ቢኖርም በራሱ ቁመት ልክ፣ በራሱ እግሮች የቆመው ጥቂቱ ነው። አድያም በራሱ እግሮች ሊቆም ሲውተረተር ልደግፈው ባልችል እንኳ መነሳቱን ልቀበልለት፣ ብችልም ልደግፈው ዝግጁ ነኝ።”

“ምኑ ነኝ ልትይ ነው?” ኒኮ ሜላትን በስላቅ ተመለከተችት።

“ጥላው!” አለችት ሜላት። “አዎ ጥላው ነኝ፣ እከተለዋለሁ፤ የቆመ ቀን ከጎኑ፣ የወደቀ ቀን ደግሞ ከሥሩ አታጭኝም።”

“አይፈልግሽም....”

“ተፈለገም አልተፈለገም ጥላ ብርሃን እስካለ ድረስ ባለቤቱን ይከተላል። እንዲያውም እኔ የብርሃን ጊዜ ጥላው ብቻ ሳልሆን የጨለማ ጊዜውም ጥላ ነኝ።”

“ኸረ ይህቺ ያልተበተነች...እንዴት ነው የምታሞጠሙት?”

“አንድ ራሱን ለመለወጥ ኮተቱን ለሚያራግፍ ወንድሜ እንኳን የሥጋ የአእምሮዬን ድንግልና ብሰጠው....”

ገሩ ያንቺንስ አለመበተን ማን አረጋገጠ?”

“ምን ዋጋ አለው! እያንዳንዱ ሰው ከሥጋ ድንግልና ያለፉ ብዙ ደንግልናዎች አሉት። የአእምሮ፣ የሀሊና፣ የሰብእና...እነዚህን ሁሉ ነው የምሰጠው...ከእናንተ ያገኘው የሥጋ ድንግልናችሁን ወይም እሱንም አልባ...”

“ከትበተኝ ደውይልኝ...ይህቺን ሀሳብሽን እዛ...እኔ ጋር ለማውራት እድሉን ሰጠሁሽ አይደል?!...አትመጥኝም!...በእርግጥ የሚመጥንሽ ይህ ጀገባ ሳይሆን አይቀርም...” ኒኮ በሀፍረት እየተመናቀረች ስትወርድ ለመገላገል የመጡት አስተናጋጆች ጭምር በዓይኖቻቸው ሸፏት። የአድያም ወረቀት ላይ ኤፍ ለማስቀመጥ ሳይሆን አይቀርም የምታስበው። ‘ለምንም የማይጠቅም ጀገባ!’

ሃያ ስምንት የተሰበሩ ብርጭቆዎችን ዋጋ ጨምሮ ከፍሎ ከወልደ ህይወት ጋር ፎቁን መውረድ ሲጀምር ወገቡ ስለተጎዳ መሄድ አቃተው። ባፍንጫውም ደም ፈሰሰ። በጣቱ ማጅራቱን ዳብሶ ሲያይ ደም ዝቆ ተመለሰ። ደሙን ሲያይ የባለ ተገለፈለፈ።

“ወልዴ ደግፈኝ! እነዚህ ርጉሞች...የታባታቸው! እርፍ ግልግል!”

ጸ፱

ሎስ አላሞስ፡ አሜሪካ

“ወደ ኮምፎርት ኦቭ ሎስ አላሞስ ሆቴል እንዲሄድ በደህና መጣችሁ፤ ስትል የሆኑት እንግዳ ተቀባይ ለአዲስ እንግዳ በሚመጥን ፈገግታ ተቀበለችቸው። “ሎስ አላሞስ ከተማ እንደናንተ ላሉ ጥንዶች የምትመች ከተማ ናት።” የሜክሲካዊት ቅላፄ ያላት እንግዳ ተቀባይዋ ጌጋና ሜሮዳን በየተራ እየተመለከተች የአልጋ ቁልፎችን ሰጠችቸው።

“ሎስ አላሞስን ታህል ትንሽ ከተማ ለእኔና ለዚህች ቆንጆ ልጅ የምትበቃ አይመስለኝም። ገና መሳላም ስንጀምር መፍረሷ አይቀርም።” ጌታ ቁልፎቿን እየተቀበለ ሜሮዳን በሌላኛው አጁ እቅፍ አደረጋት።

እንግዳ ተቀባይዋ ከኋላቸው በዓይኖቿ እየተከተለችቸው የሆኑት አገልግሎቶች ትዘረዝር ጀመር። “...ጠዋት ነፃ የቀርሰ አገልግሎት መኖሩን እንዳትረሱ...”

ሜሮዳና ጌታ ወደ ክፍሉ እንደዘለቁ ሻንጣቸውን አስቀምጠው ወደ ሆቴሉ የመመገቢያ አዳራሽ ገብተው ተቀመጡ።

በትንሿ የሎስ አላሞስ ከተማ መሀል በትሪኒቲ መንገድ የሚገኘው ይህ ሆቴል ከአውቁ የሳንታፌ ጫካ በሁለት ማይል ቢርቅም በውስጡ ለመጠነኛ እንግዳ በቂ የሆኑ መዝናኛዎች አሉት። ከሃምሳ አምስት ክፍሎቹ ውስጥ ምቹ አልጋዎችና ማቀዝቀዣዎች አሉ። ከውጭም የሰውነት እንቅስቃሴ ማዕከልና የመዋኛ ገንዳ አለው።

ከዚህ ሆቴል በአንድ ማይል ርቀው የአሜሪካ ዋና ዋና የምርምር ሳቦራቶሪዎች ይገኛሉ። ትሪኒቲ ተብሎ የተሰየመው ታዋቂው የሎስ አላሞስ መንገድም ሐምሌ 16/1945 ዓ.ም. (እ.ኤ.አ)፤ ከሎስ አላሞስ ከተማ ደቡባዊ አቅጣጫ ሁለት ማይል ያህል ርቆ በሚገኘው ኒው ሜክሲኮ በረሃ ውስጥ በተሞከረውና ትሪኒቲ ተብሎ በሚጠራው የመጀመሪያው አቶሚክ ቦንብ የተሰየመ ሳይሆን አይቀርም።

ከትሪኒቲ ሙከራ በኋላ ሊትል ቦይ (ትንሹ ልጅ) የተባለው 44 ኩንታል የሚመዝገው ዩራኒየም ቦምብ፤ ነሐሴ 6 ቀን 1945 በጃፓንዋ ሂሮሽማ ካማ ላይ ተጥሎ ብልጭታውን ያዩ ሁሉ ዓይናቸው የፈሰሰበትና፤ ነሐሴ 9/1945 ናጋሳኪ ላይ የተባለው ፋት ማን (ጠብደሉ ሰውዬ) ተብሎ የሚጠራው የፕሎቲኒየም ቦምብ የተሠራበት ይህችው ሎስ አላሞስ የተባለችው ሚጢጢ ከተማ ናት።

በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ወቅት ጥቅምት 1942 ዓ.ም በምስጢር የተመሠረተችው ሎስ አላሞስ በዛ ወቅት በዓለም ላይ ተወዳዳሪ ጭንቅላት የሌላቸው ሳይንቲስቶች በድብቅ በዩራኒየምና በፕሎቶን ላይ ክፍተኛ ምርምር እንዲያደርጉባት ነበር።

ሎስ አላሞስ፤ ለሁለት አመታት ያህል በካርታ ላይ ሳትታይ ኑራለች። የከተማዋ ነዋሪዎች እንኳ ለምርጫ ድምፅ አይሰጡም ነበር።

ለላው ቀርቶ የሎስ አላሞስ ነዋሪዎች ከከተማዋ እንዳይወጡና እንዳይገቡ ዙሪያዋን በጥልፍልፍ ሽቦዎች በሁለት ዙር ታጥራ ተሸብባ ነበር። ከአውሮፕላን ጥቃት ለመጠበቅ ሲባል በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ወቅት የተሠሩት ህንፃዎቿ ግድግዳቸውና ቆርቆሮአቸውን አረንጓዴ የተቀባ ነበር። ከተማዋ ሁለት በሮች ብቻ ስለነበራትና ጠባቂዎችም ስለሚቆሙ ከሎስ አላሞስ ማንም መግባትም ሆነ መውጣት አይችልም ነበር።

ዛሬ ግን ምንም እንኳ የተራቀቁ ሳቦራቶሪዎች ቢኖሩባትም ማንም ሊወጣና ሊገባ የሚችልባት ከተማ ሆናለች።

ሜሮዳና ጌታ አልጋ ከያዙበት ራቅ ብሎ የቤትን ዌስተርን ሂልታፕ ሀውስ ሆቴል ውስጥ፤ ሚራሽ፤ ሲጳራና ዶ/ር ዣንጊዳ በጊዜ ከተዋል። ቤት ዌስተርን ሂልታፕ ሀውስ ሆቴል በዚሁ በትሪኒቲ ጎዳና NM 502 ይገኛል። በሎስ አላሞስ ከተማ ምስራቃዊ ዳርቻ የሚገኘው ይኸው ሆቴል ዘጠና ሁለት ክፍሎች ሲኖሩት አልጋ ቁጥር 84 በግንጊዳ እና በመጽሀፉ፤ 83 ቁጥርም በሚራሽና በሲጳራ ተይዘዋል።

ሶስቱም ከሆቴሉ በረንዳ ላይ ሆነው ጭማቂ እየጠጡ ከማዶ ከሚታዩት አረንጓዴ ተራሮች ላይ ዓይኖቻቸውን ተክለው ቀጣዩ እቅድ ምን እንደሆነ ከሚሮዳ ለመስማት የተንቀሳቃሽ ስልካቸውን ጥሪ እየተጠባበቁ ነው።

እነ ሜሮዳ አልጋ ከያዙበት ከኮምፎርት ኦቭ ሎስ አላሞስ ሆኑል አቅጣጫ ቀዩ ወፍ እየበረረ መጥቶ ከነሚራሽ ጠረጴዛ ላይ ተቀምጦ ጥቂት ከቆየ በኋላ የሆቴሉን ግቢ እየተሸከረከረ ሲያይ ቆይቶ ተመልሶ ወደመጣቡ በረረ። ይህ ጭብጥ የማይሞላ ወፍ በላቦራቶሪው ግቢ ውስጥ እየተሟሟ ምስሎችና እነ ሜሮዳ ወደያዙበት ላጥቶጥ እያስተላለፈ እንደሆነም ሚራሽ አውቋል።

ጎንደር፡ኢትዮጵያ

አባባ ደጋጎ የደብረ ብርሃን ስላሴን ምስጢራዊ አሠራር ለፕሮፌሰር በርናባስ እየተረከ ሁለቱን ድርብርብ እድሞች አልፈው ገቡ። በስድስት ባለጠመንጃ ጠባቂዎች የሚጠበቀው ይህ ደብር ምሽቱ ገና በመሆኑ በጠመንጃ አንጋዮች አልተከበበም።

የአዲሱ ፋሲል የልጅ ልጅ በሆኑትና ከአባታቸው ከባድቁ የሐንስ መንበረ ጎንደርን ተረክበው በጥበብ በመምራት “ታላቁ” በሚል የቁልምጫ ስም በሚጠሩት በአዲስ አበባ ሰገድ ኢያሱ ዘመን መንግሥት የተሠራው ደብረ ብርሃን፣ ጥንታዊቷ ጎንደር ከተማ በደርቡሽ ስትቃጠል ሳይቃጠል ከቀሩት አራት አድባራት አንድ ሆኖ ይጠቀሳል።

አባባ ደጋጎ ከአፀደ ዙሪያው በስተደቡብ በኩል ወዳለው አንድ ጥንታዊ መተላለፊያ እንደደረሱ “ተመልከት ፕሮፌሰር...ይህንን የተጠቀሰለ የአንበሳ ጅራት የሚመስል ቅርፅ ብዙ አስጎብኝዎች ከእድሞው መግቢያ ካሉ የአንበሳ ቅርፅ መጠበቂያ ማማዎች ጋር አያይዘው ይተረጉሙታል ነገር ግን...” አሉ አባባ ደጋጎ የፕሮፌሰርን ዓይኖች ጠልቀው እየተመለከቱ። ከደብረ ብርሃን ቤተ መቅደስ እስከ ጉዘራ ተራሮች ክርስ ያለውን ጥምዝምዝ የውስጥ ለውስጥ ሞሽ የሚያመለክቱ ናቸው።

ይህ ደብር በአዲስ አበባ ዘመን ብቻ የተሠራ የሚመስላቸው ብዙ የታሪክ ፀሐፊዎች አሉ። ነገር ግን ደብሩ ከመሠራቱ በፊት በዚህ ኮረብታ ላይ ብዙ ታሪካዊ ነገሮች ተከናውነዋል። ከአዲሱ ፋሲል ጀምሮ በምስጢር በተያዘ እቅድ የተሠራ ነው። ህንፃው በግብረ ግንፋል እና በአዋቂዎች በተጠረቡ ድንጋዮች ሲሠራ፣ በዙሪያው ጠንካራ አምዶች ሲቆሙ፣ በብዙ ቀስተ ደመናዎችና በአስራ ሁለት መስኮቶች ሲከበብ፣ ቤተ መቅደሱ እንኳ ከዚያ በፊት ይሠራ እንደነበረው ሳይሆን ልዩ ሆኖ ሲተገበር ከዚህ ልዩ አሠራር ጀርባ ልዩ የሆነ ምስጢር ለመጠበቅ እንደሆነ መገመት ቀላል ነው። የደብረ ብርሃን መዝጊያዎች ሲሠሩ ከሳንቃዎቹ እግር አስገራሚ ድምፅ የሚያወጡ ተሽከርካሪዎች ተገጥሞላቸው ነው። መዝጊያዎቹን ብዙ ህዝብ ሲገባ ሲወጣ

እንዳያስቸግሩ ብቻም ሳይሆን ለጥበቃ ሲባል ሲከፈቱ ተጠቅልሰው የሚጠፉ ሆነው ነው የተሠሩት። የቤተ መቅደሱ ጠፈርም በአርበኝነት እንጨት ጥርብ የተከረቸው ነው። የጉልላቱ ሱል እንኳ ከጌታው ወርቅ የዓይን ቅርፅ ምስልን ይዞ ተሰርቶ የተገጠመ ነበር።

“እንደሌሎች አድባራት ክብ ሆኖ ያልተሠራበት የራሱ ምስጢርም አለው። በቅድስቱ ዙሪያ ቤተ መቅደሱ እንዳይገኝ ተደርጎ ነው። ኖሞ እንግዳ።”

ጊዜው እየመሸ ቢሆንም ከፈረንሳይ የመጡ ጎብኝዎች በመምጣታቸው ቤተ ክርስቲያኑ ክፍት ነበር። ፈረንጆች ጎብኝተው እንደወጡ አባባ ደጋጎና ፕሮፌሰር በርናባስ ወደ ውስጥ ዘለቁ።

ፕሮፌሰር በርናባስ ከዚህ ቀደም ደብረ ብርሃንን ደጋግመው የነበሩ ቢሆንም አባባ ደጋጎ የሚነግሯቸውን ነገር በሌላ ዓይን ያዩት ጀመር።

“ጣራውን ተመልከት ፕሮፌሰር እነዚህ ክንፍ ያላቸው የመላእክት ጭንቅላቶች ይታዩሃል?” አሉ አባባ ደጋጎ እንጋጠው ጣራውን እየተመለከቱ። “እነዚህ ባለ ክንፍ ጭንቅላቶች ተመለከትካቸው? መልካም! ባለክንፍ ጭንቅላቶች! በስተምስራቅ በኩል ደግሞ ተመልከት! የቀደመ አባቶች ስዕል! ልብ በል በስተምስራቅ... በፀሐይ መውጫ ነው ያልኩህ!”

ወደ ቅድስተ ቅዱሳን መግቢያ በር አናት ላይ የተሳለውን የስላሴን ስዕል በደንብ እየተመለከቱ “ይህንን ስዕል አትየው፤ ነገር ግን ጠልቀህ ተመልከተው!” አሉ አባባ ደጋጎ ወደ ፕሮፌሰር በርናባስ እየተመለከቱ።

“የስላሴ ስዕል መሆኑ ግልፅ ነው!” ግን ስላሶች መዳፍ ላይ ያለውን ክብ ነገር ተመልከት! ኢትዮጵያውያን የስላሴን ስዕል መሳል የጀመሩት ከፕሮፌሰር ከመወለዱ በፊት ነው፤ ምዕራባውያን ዓለም ሱላዊ ቅርፅ እንዳላት ከማወቃቸው ብዙ ምዕተ ዓመታት በፊት ኢትዮጵያውያን ዓለም ድቡልቡል መሆንንም አረጋግጠው ነበር ማለት ነው። ዓለም የሚለውን ቃል ሲፅፉ እንኳ የሚጠቀሙት ዓይነት ‘ዓ’ ነበር። በዓይነት ‘ዓ’ አናት ላይ ያለው ክብ ደግሞ የዓለምን ቅርፅ የሚያመለክት ነው።” ጥቂት በገምታ ድባብ ውስጥ ቆዩ።

“ይህንን የስላሴን ስዕል በደንብ ተመልከተውማ! ስምንት ጎን ባለው ቅርፅ ውስጥ የተቀመጠ ነው። ይህ ምስጢር የሚገልፅልህ ባለስምንት ጨረሩን ክከብፍ የማያው ዓይን ያለበትን የብርሃን አእምሮውን ጠልሰም ስለጥህ ነው። መሽ እንጂ ብዙ ነገሮችን አሳይህ ነበር... ልብ በል ደብረ ብርሃን ውስጥ ቢመሽ እንኳ አይጨልምም! ደብረ ብርሃን ማለት የብርሃን መገኛ መፍለቂያ አናት ማለት ነው። ደብረ ብርሃን ውስጥ የተቀመጠው ምስጢር ሃይማኖታዊ ምስጢር ብቻ እንዳይመስልህ ፕሮፌሰር። ይህ የእውቀታችን መብረኝም ነው። ይህ ብዙ ምስጢራችንን የቀበርንበት ዋሻችን ነው። ደብረ ብርሃንን ከገናኝገናገና በቀር ማንም ሊረዳው የማይችል ቦታ ነው። እነዚህ ጠመንጃ የያዙ የደብሩ ጠባቂዎች ቀርቶ በቤተ መቅደሱ ውስጥ የሚያገለግሉት ካህናት እንኳ ምስጢሩን አያውቁትም። እንዲያውቁትም አይፈለግም! እየውልህ ፕሮፌሰር በርናባስ ልነግርህ የፈለኩትን ሁሉ ጅራቱን አስያዝኩህ እንጂ ዋናውን ነገር ገና አልነገርኩህም።”

በዚህ ቅፅበት የምዕራቡ በር እውስጥ እንዳሉ ሲዘጋገባቸው ተሰማቸው። አባባ ደጋጎ ትንፋሻቸውን ውጠው አዳመጡ። ቀጥሎ የደቡቡ በር ተወርውሮ ተዘጋ። የብርሃን ጭላንጭል ይገባባቸው የነበሩት መስኮቶች ሁሉ እውስጥ እንዳሉ ተጠረቁሙባቸው።

በጨለማው ውስጥ ሁለት የሚቀባበሉ መሳሪያዎች ቃታ ድምፅ ተሰማቸው። በዚህ መሃል የውስጡ መብራት ቡግግ አለ። ከሁለቱም አቅጣጫዎች ሽጉጥ በጭንቅላታቸው ትክክል የደቀኑ ሰዎች እየተጠጓቸው ነበር። ቂስ ፌጦና ኒኮ ናቸው። ቂስ ፌጦ በሌላኛው እጁ ብዙ ቁልፎች አንጠልጥሏል።

ፕሮፌሰር በርናባስና አባባ ደጋጎ እጆቻቸውን ወደላይ ሰቀሉ።

ከረጅም ፀጥታ በኋላ ቂስ ፌጦ ኒኮ ሽጉጧን እንደደቀነባቸው እንደታዩ በዓይኑ ነግሯት ወደ ቤተ መቅደሱ ተራመደ። የቅድስተ ቅዱሳንን በር ከፍቶ ሲያበቃ የውስጡን መብራት አበራው። ቀጥሎ የሚታየውን የቤተ መቅደሱን በር ከፍቶ የመቅደሱን ውስጥ መብራት ሲያበራው አብረቅራቂው የቤተ መቅደሱ መጋረጃ ላይ ያሉት ጌጦች እያብሰጨሰጨ ሲታዩአቸው አባባ ደጋጎ ጎንበስ ብለው በቤተ መቅደሱ ላለው ፅላት በሚመስል ሁኔታ ሰገዱ።

“ወደዚህ አምጫቸው” ሲል ቁስ ፌጦ እቤተ መቅደሱ ውስጥ እንዳለ ትዕዛዝ ለኒኮ አስተላለፈ።

ፕሮፌሰር በርናባስ ከካፓርታቸው የቀኝ ኪስ ውስጥ ያሉትን የምግብ ኪኒኖች አውጥተው ለመጣል አልቻሉም። የሽጉጧን አፎት ተመለከቱት። “ሽጉጥ የማወጣ መስሏት.....”

ፕሮፌሰር በርናባስንና አባባ ደጋጎን ሽጉጧን ደቅና በዓይኖቿ እየገፈተረች ወደ ቤተ መቅደሱ አስገባቸው። አባባ ደጋጎ ቤተ መቅደሱ በመደፈሩ ጭምር ተንቀጠቀጡ።

ፕሮፌሰር በርናባስ በቤተ መቅደሱ ውስጥ ምንም ነገር ለማዩት ቀና ማለት አቃታቸው። እያጥበበራቸው ወባ እንደያዘው ይጓዝፈዘፉ ጀመር።

ቁስ ፌጦ ከመንበሩ ሁለት አርምጃ በስተቀኝ በኩል ተራምዶ ትንሽ ቆጥ ካለበ በኋላ ወለሉ ላይ ያለውን ጥንታዊ ምንጣፍ ወደ ጎን ጠቀለለው።

በረጅሙ ከተነፈሰ በኋላ ከቀሚሱ የግራ ኪስ ትልቅ ቁልፍ አወጣ። ቁልፉ በ ‘ቶ’ ቅርፅ የተሠራ ሲሆን በ ‘ቶ’ አናት ላይ ስምንት ጨረሮች ያሉት ከክብ አለ። በስምንቱ ጨረሮች ላይ ያሉትን ቀዳዳዎች ከወለሉ የብረት ንጣፍ ጉጦች አስተካክሎ ከተቃቸውና የቁልፉን እጀታ ይዞ ስምንት ጊዜ ወደ ግራ ሲያሽከረከረው ከወለሉ ውስጥ ትልቅ የብረት ቁምሳጥን ወጥቶ ቆመ። ቁስ ፌጦ ወደ ኋላው ሽሽቶ ፈገግ አለ።

‘ያ ቀበሮ አባቱ ይህን ሁሉ ነግሮታል ማለት ነው’ አባባ ደጋጎ በውስጣቸው አጉረመረሙ። “ቁልፉንም ከሽማግሌው እንደወሰደው የቀበሩለት የጠረጠርኩት ልክ ነበር።”

የብረቱን ቁምሳጥን በር ለመክፈት በቶ ቅርፅ የተሠራውን ትልቅ ቁልፍ ያገላበጥ ጀመር። በቁልፉ ላይ የተለያዩ መጠን ያላቸው ቀዳዳች አሉ። በቀኙ ግማድ ጫፍ ያለውን ከክብ ቀዳዳ ከብረቱ ቁምሳጥን በር ጉጦች አስገብቶ ወደቀኝ አራት ጊዜ ሲያሽከረከረው የቆመው ብረት በር ተንሸራቶ ተበረገደ። ውስጡ በድፍን ብረት የተሰራ ነው። እመሀሉ ላይ የቆመ ትልቅ የብረት ምስሶ አለ።

“ይግቡና እንወረድ!” አላቸው ቁስ ፌጦ ወደ አባባ ደጋጎ እያፈጠጠ። አባባ ደጋጎና ፕሮፌሰር በርናባስ ጥቂት ካቅማሙ በኋላ በፍርሃት ወደ

ብረቱ ቁምሳጥን ገቡ። ኒኮም ሽጉጧን በራሳቸው ላይ እንደደቀነች ወደ ቁም ሳጥኑ ተከትላ ገባች።

ቁስ ፌጦ በመጨረሻ ገብቶ በሩን ከኋላው ከዘጋ በኋላ በጨለማ ተዋጡ።

“ቀጥሎ ምን እንደሚደረግ ያሳዩን!” ወደ አባባ ደጋጎ የዞረ መስሎት ወደ ኒኮ ዞሮ ጮኸ።

“መብራት እኮ የለም” አሉ አባባ ደጋጎ። “ቁልፎቹ አይታዩኝም።”

ቁስ ፌጦ ጧፍ ይዞ ለመምጣት የቁም ሳጥኑን በር ለመክፈት ታገለ። ነገር ግን ሊከፈትለት አልቻለም።

“ከውስጥ ሆኖ መክፈት እንደማይቻል አባትህ አልነገረህም ማለት ነው?” አሉ አባባ ደጋጎ በማላገጥ ድምፅ። “ወደ ገናገፍዶች ዋሻ መግባት እንጂ መውጣት እንደማይቻልም አልነገረህም ማለት ነው።”

“ምን?” አለች ኒኮ በድንጋጤ።

“እንቺንም ጨምሮ ወደማትወጭበት አዘቀት እየከተተሽ ነው።” አባባ ደጋጎ አሁንም የማላገጥ ሳቅ ሳቁ።

ኒኮ ወደታሽጉበት የብረት ቁም ሳጥን ሶስት ጥይቶችን አከታትላ ተኮሰች። በሩ አልተከፈተም። ቆይታ በኋላ ከመሃል ካለው የብረት ምስሶ ውስጥ የሚንሸራ የሰንሰለት ድምፅ ሲያልፍ ተሰማቸው። ቀጥሎም ሳጥኑ ቁልቁል ይዟቸው ሲምዘገዝግ ሁሉም መጮህ ጀመሩ። ከብደታቸው ከዳቸው።

“እበላሽሽው! እበላሽሽው!” አሉ አባባ ደጋጎ በሽጉጥ ደጋግማ በመምታቷ በፈጠረችው ስህተት የደረሰውን ብልሽት በማሰብ። “ከእንግዲህ ወዲህ በየትም መመለስ እንችልም። ጥይት ሁሉን ነገር መክፈት የሚችል ይመስላቸዋል። እንዲያውም.....እንዳንዴ.....ጥይት የዘጋውን ሌላ ቁልፍ አይከፍተውም።”

ቁም ሳጥኑ ቁልቁል ወደ ከርሰ ምድር ይዟቸው ሲሰጥም ቆይቶ ወለሉ ሲከፈት አራቱም እየጮሁ ወደ ታች በጨለማ ከተዋጠው ዋሻ ውስጥ ወደቁ። ድቡሽት አፈር ላይ ከመውደቃቸው በቀር መለየት ነገር የለም። ወዲያው የወፍራም ሰንሰለት ሻሻቱ ድምፅ ሰሙ። የብረቱ ቁምሳጥን

“ሲጢጢጢ.....” የሚል ድምፅ እያሰማ ሽቅብ ወደ ቤተ መቅደሱ ወለል ሲመለስ ተሰማቸው። ከቆይታ በኋላ ክርቀት የሰሙት ርሚጥ ድምፅ የብረቱ ቁም ሳጥን ሂደ ከወለሉ መከመርቸውን የሚያረጋግጥ ድምፅ ነበር።

፴፩

ሎስ አላሞስ+አሜሪካ

በጅሚዝ ኮረብታዎች እናት መሃል ቀይዋ ፀሐይ እየጠለቀች ነው። ሜሮዳ ወደ ሎስ አላሞስ ናሽናል ላቦራቶሪ ግቢ መግቢያ የኑግ ልጥልጥ የምትመስል ጥቁር ፔጅ መኪና እየነዳች ተጠግታ የሲ...አይ.ኤ መታወቂያዋን ለዘቡ በጋቢናዋ በኩል አቀበለችው። ፎቶዋን ከመልኳ ጋር ካመሳሰለ በኋላ ልዩ በሆነችው የመታወቂያ ትክክለኛነትን በምትፈትሽው ኤሌክትሮኒክስ መሣሪያ ከመረመረ በኋላ መለሰላት።

“እንዳይጠጉት” የሚል የማስጠንቀቂያ ምልክት አንጠልጥሎ የተዘጋው በር የመኪናዋ ነዳጅ ናሙና ተወሰዶ ከተመረመረ ከደቂቃዎች በኋላ ተከፈተላት።

“አመስግናለሁ።” ሜሮዳ በፍንጭት ጥርሷ መሃል የሚፈልቅ ደረቅ ፈገግታዋን እያሳየች መኪናዋን ወደ ትልቁ ህንፃ የመኪና ማቆሚያ ቦታ የሚያደርስ ርግጫ ረገጠችት።

ሎስ አላሞስ ናሽናል ላቦራቶሪ ከተቋቋመበት ከ1943 (እ.ኤ.አ) ወዲህ በተለያዩ ስሞች ሲጠራ የኖረ የአሜሪካ ትልቁ ላቦራቶሪ ነው። በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ወቅት ስላሴ የተባለው የአቶሚክ ቦምብ ሙከራ ተሳክቶ እነ “ትንሹ ልጅ” ና “ጠብደሉ ሰውዬ” ቦምቦች ሄሮሽማና ናጋሳኪ ላይ ከወደቁበት ወቅት በፊትም ሆነ በኋላ “ሳይት ዋይ” እየተባለ ይጠራ ነበር-ሎስ አላሞስ ናሽናል ላቦራቶሪ። በ36 ስኩዌር ማይል ስፋት ላይ በሠፈረው በዚህ ታዋቂ ላቦራቶሪ ህንፃ ውስጥ አስራ ሁለት ሺህ ቋሚ ተቀጣሪዎችና ሶስት ሺህ ሶስት መቶ የኪነ ህንፃ ባለሙያዎች ይገኙበታል። ከዚህም በተጨማሪም መቶ ሃያ የሚሆኑ ከዩናይትድ ስቴትስ ኦቭ አሜሪካ የፌደራል መንግሥት አስተዳደር፣ የላቦራቶሪውን ሥራዎች የሚቆጣጠሩ ተወካዮች ይገኛሉ። ይህ ሁሉ ሌሎች የዕዳትና የደህንነት ሥራዎችን የሚሠሩ ባለሙያዎችን ሳይጨምር ነው።

ከዚህ ውስጥ አንድ ሶስተኛ የሚሆኑት የላቦራቶሪው ስታፍ ባለሙያዎች፣ የፊዚክስ ሊቆች፣ አንድ አራተኛው የሚሆኑት ኢንጂነሮች፣

አንድ ስድስተኛ የሚሆኑትም የኬሚስትሪ ባለሙያዎችና የቁስ አካል ሳይንቲስቶች ናቸው። ቀሪዎቹ የሌሎች የማህበረሰብ ሳይንቶች፣ የሰነድ ህይወት፣ የመሬት ጥናትና የህዝብ ምርምር ባለሙያዎች ናቸው። ሎስ አላሞስ ሳቦራቶሪ የአሜሪካ ትልቁ የምርምር ማዕከል እንደመሆኑ መጠን ሁለት ነጥብ ሁለት ቢሊዮን ዶላር ዓመታዊ ባጀት በየአመቱ የሚመደብለት እውቅ ለቦራቶሪ ነው።

ይህ ቦታ በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ወቅት ምስጢራዊ ቦታ ይሁን እንጂ አሁን ግን ሳቦራቶሪው እንጂ ሎስ አላሞስ ከተማ ለማንም ተራ ሰው ግልፅ ተደርጓል።

ምድር ላይ ያለው ካርታዊ አቀማመጥም በግልፅ የተቀመጠ ነው። በ35°52'54" ሰሜን እና በ106°17'54" ምዕራብ የኬክሮስና የኬንትሮስ መስመሮች መገናኛ ላይ እንደሚገኝ በግልፅ የታወቀ ነው።

ሎስ አላሞስ፣ የአሜሪካ ዋናው የኑክሌር መሣሪያዎች ማምረቻ፣ የጀነቲክ ኢንጂነሪንግ፣ የሌላ የየትኛውም አይነት ግኝት መፍለቂያ ሆኖ የቀረበት፣ የራሱ አካባቢያዊና ስነ ልቦናዊ ተፅእኖ አለው። በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ወቅት፣ በዚህ ቦታ የምድራችን ታላላቅ ሳይንቲስቶች ትልልቅ ምርምሮችን ሰርተውበት ስላለፉ በዚህ ቦታ መመራመር እንደ ክብር ስለሚቆጠር ሳይሆን አይቀርም ማንም ቢሆን የሎስ አላሞስ ፅዳት ሠራተኛ እንኳ ለመሆን ዓይኑን አያሽም። በእርግጥም እንግሊዝ፣ ሩሲያ፣ ቻይና፣ እስራኤል፣ ሕንድ፣ ዩክሬን፣ ፓኪስታን፣ ቤላሩስ፣ ካዛኪስታን፣ ሰሜን ኮርያ፣ ፈረንሳይ እና አሜሪካ የኒውክሌር መሣሪያ አምራቾች እንደሆኑ በግልፅ በዓለም አቀፍ ደረጃ ስለሚታወቅ፣ ሎስ አላሞስ የአሜሪካ ማስፈራሪያ ሳቦራቶሪ ቢሆን አያስገርምም። ማንም ሳይንቲስት እዚህ ቦታ ለምኖም ቢሆን ለመስራት ፈቃደኛ ነው። በመሆኑም በየህንፃዎቹ ጫፍ ባሉት የመጠበቂያ ማማዎች ላይ ዓይን በማያዙ አልሞ ተኳሽ የሚጠበቁ አያሌ ሳይንቲስቶችን አጭቆ ይሟላል።

ሜሮዳ ወደ አለን ቤክን ቢሮ ያችን ፈገግታዋን እያሳየች ስትገባ አለን ቤክን ከመቀመጫው በድንጋጤ ብድግ ብሎ ተቀበላት። “ኤጀንት ሜሮዳ ከረጅም ጊዜ በኋላ...” አፋን ከፍቶ ተመለከታት። “እንኳን ደህና መጣሽ።”

“ሚስተር ቤክን ሰላየሁህ ደስ ብሎኛል።” አለች ሜሮዳ እየተፍለቀለቀች ጉንጫንም እየሰጠችው።

“ደሞ ምን አይነቱን ሽቶ ነው ባክሽ ተረጭተሽ የመጣሽብኝ?” ቤክን ትምቡክ የሚል ጉንጫን በዝግታ እየሳመ።

“ይህ የሚያሳየው ራት ልትጋብዘኝ ከፍተኛ ፍላጎት እንዳለህ ነው። ሽቶን ወደድከው?...እኔ እንደሽቶ የምወደው ነገር የለም። ሽቶ በመግዛት ነው ጀመወዜን የምጨርሰው።”

“አንቺ እብድ!” አለ ቤክን ወደ መቀመጫው እየተመለሰ-በፈገግታ።

“ስንት ቀን ነው ለራት ቀጥረሽኝ የጠፋሽው? የምሳውንስ ተይው አትቁጠረው!”

“ለምን እንደሆነ ታውቃለህ?” አለችው ሜሮዳ እሷም እየተቀመጠች። “ከኔ በፊት እዚህ ተመድባ የነበረችው ኤጀንት እቃው ትልቅ ነው ብላኛለች።”

“ዝም በይ!” አለ ቤክን ወደ ጥቁሩ ወንበር ድጋፍ ተንጋሎ እየሳቀ። ከሰማያዊ ሽሚዙ ኮሌታ ጋር ካንገቱ ሥር ያጠለቀው ክራሻት እስኪያንቀው ሳቀና “ተያት ባክሽ ያችን የማትረባ! እርሟን አንድ ቀን እንላ ተጋፋ አመት እውራችብኝ አይደለም?”

“ንገተ ጋር ላንድ ቀንም ቢሆን አንሶላ መጋፈፍ ቀላል ስላልሆነ ይሆናል እንግዲህ። መቶ ሞክረው ሚፈልጉትን አንድ ያገኙ ሴቶች አንዴ ቢላካላቸውና አመት ቢያወሩ ይፈረድባቸዋል? ሌላው፣ ያፈናጠጥካትን ሴት አመድረሻለሁ ሳታደርሳት እንደማታወርድ ነግራኛለች።”

“እርሻት እሷን!...ለመሆኑ አንቺ የት ከርመሽ ነው?”

“ያው መቼስ የኔን ሥራ ታውቀው የለ? ከሶስት በላይ በሆኑ የአፍሪካ አገሮችና በአራት የአረብ አገሮች ውስጥ የተሰጠኝ ተልእኮ ነበር! እሱን አጠናቅቄ መምጣቴ ነው።”

“ንገ እኮ...” አለ ቤክን ግንባሩን እየቋጠረ። የበራ ራሱ ቆዳ ሁሉ ተጨማተረ። እንግሊዝኛው የጥንቶቹን ቀይ ህንዶች ዓይነት ቅላፄ አለው-አልፎ አልፎ።

“አንቺ እዚህ የነበረሽን ሥራ ባልታወቀ መንገድ መልቀቅሽ በመገለፁ ሌላ ሌጅን ተመድባለች።”

“እህህ....” አለች ሜሮዳ በዓንድ አይኗ ጠቀስ እያደረገችው

“ተመቻታሃለች ማለት ነው!”

“በእግዚአብሔር! እኔ ምንም ዓይነት ግንኙነት አልፈጠርንም!”

“የምትለውን ሁሉ አውቃለሁ። በእርግጥ እኔ እሁን የመጣሁት አንተን ለማየት ብቻ ነው። እዚህ መምጣቱን ከተናገርክ በቂ እረፍት ሳላረግ ደግሞ ወደ ሌላ ሀገር እንደሚልኩት ታውቃለህ መቼም። የእረፍት ጊዜዬን ካንተ ጋር ለማሳለፍ ነበር አመጣጤ። አበላሽኸው።”

ቤክን ልቡ እንክት አለበት።

“እውነትሽን ነው ሜ...?”

“መልካም የሥራ ጊዜ!” ሜሮዳ ተጣድፋ ተነሳች። “እና እዚህ በግ ልጠብቅ የመጣሁ ይመስልሃል?”

“አዝናለሁ ሜ....” ተከትሎ መልሳ እንድትቀመጥ ለመናት።

“ደግሞ ቀይ ወፍ ማልመድ ጀመርክ?” አለች ሜሮዳ ከመስኮቱ ጉባን ላይ ተቀምጦ የሚመለከታቸውን ቀይ ወፍ እያየች። ቤክን ወደ ወፍ ተመለከተ። “እኔ ከዛሬ በፊት አይቻቸው አላውቅም!” ወፍ ተነስቶ በረረ። “ዓለማችን እኮ አደጋ ላይ ናት። ምናልባት ከሌላ አካባቢ የተለደደ ወፍ ይሆናል እንግዲህ። ዓለም ወደ ገሀነምነት እየተለወጠች ነው። ወደ አሜሪካ እንኳን ደህና መጣህ ሳልለው በረረ ይልቅ። መጽተኛ ሁሉ ነገር አጥቂው ይመስለዋል። ፈርቶን ነው።”

“ለመሆኑ ያ ሰውዬ ደህና ነው?” አለችው ሜሮዳ ቀዝቀዝ ብላ ርምጃማ እየገታች።

“የቱ ሰውዬ?”

“ሻጊዝ....”

“ሁለተኛ!” አለ ቤክን በጣቱ እያስጠነቀቃት “ሁለተኛ ማንም ሰው ፊት ሻጊዝ የሚባል ስም አንዳትጠራ። አሁን የሚታወቅበት ስም ገርክ ይናል። ሲሞን በሚል ነው። ገርክ ይናል። ሲሞን የዚህምባቡዊ ተወላጅ የነበረ ጥቁር አሜሪካዊ ሳይንቲስት ሲሆን ከዚሁ ላቦራቶሪ አንድ ምስጢር አሳልፎ ለዚህምባቡዊ መበስጠቱ ተወግዷል። ይህን ሁሉ የምነግርሽ በዚህ አመት ተመድባ የመጣችውን ሴት አባርሬ አንቺ በሷ ቦታ እንድትሠራ የማድረግ እቅድ ስላለኝ ነው። የገርክ ይናል። ሲሞን የራስ ቅልና ፊት ተገፎ ለሻጊዝ ተገጥሞለታል። ገባሽ? ሻጊዝ አሁን የገርክ ይናል። ሲሞንን ፀጉር እያበጠረ ነው። ፊቱም እንደባቱም የገርክ ይናል። ሲሞንን እንዲመስል በመደረጉ የእሱን ሥራ ተክቶ ሲሰራ ማንም ገርክ ይናል። ሲሞን እንዳልሆነ ሊጠራጠር አይችልም። የሻጊዝ እጅጉን ስም ኒዮርክ ውስጥ በታወቀው የመቃብር ቦታ ሂደሽ ተመልከቺ። “Rest in Peace ተብሎ ከተፃፈበት መቃብር ላይ ታገኘዋለሽ።”

ሜሮዳ ጥቂት አቀርቅራ ከቆየች በኋላ ቀና አለች። “የምትለውን ሁሉ አውቃለሁ። ላንድ ተራ ኢንጂነር ይህ ሁሉ ግርግር ምንድነው?...ይህ ነው የማይገባኝ።” ሜሮዳ ሁሉን ነገር ቀለል አርጋ ለመመልከት ሞከረች። “ስሙን የጠራሁት በለለመደብኝ ነው።” አለች አስቀጥላ።

“ተራ ኢንጂነር?” አለ ቤክን በንግግሯ ተራነት እየሳቀ።

“በዚህ ዘመን ‘ተራ’ ኢንጂነር’ ቀርቶ ‘ተራ’ የሚባል ነገር የለም። ትሪኒቲ በምብ ራሱ የተሰራው ባይን የማይታዩ ተራ ቅንጣጢቶች ነው። ስላሶች ራሳቸው ራሳቸውን የሰሩት ከተራ ነገሮች ሳይሆን አይቀርም።”

“በኢየሱስ ስም!” አለች ሜሮዳ። “ዝጋ!”

“እውነቱን ነው ሜ...በዚህ ዘመን ተራ የሚባል ሰው ቀርቶ ተራ የሚባል ነገር የለም። ሎስ አላሞስ ውስጥ በቤተ መከራ የሚገኙ ነጫዊ አይጠች ሳይቀር ካንድ ሴናተር የማይተናነስ እውቅና አላቸው።” ቤክን ረጅም የኩራት ሳቅ ሳቀ። “አዎ። ለእኔ አንድ በሎስ አላሞስ ቤተ መከራ ውስጥ ያለ አይጥና አንድ ሴናተር አኩል ናቸው። አይጡም ሴናተርም ለአሜሪካ አንድ ጥቅም መስጠት አለባቸው።”

“ይህን ትንታኔህን በአመታዊ ሪፖርትህ ላይ ብትጠቀመው ረጅም ጭብጨባ እንደሚያጅብህ አልጠራጠርም። ለመሆኑ ላየው እችላለሁ?”

“ማንን?”

“ኢንጅነሩን ...ማለት ሚስተር ገዢ ዶናልድ ሲሞንን።”

“ከሲ.አይ.ኤ ዋና መስሪያ ቤት የተፃፈልሽን ደብዳቤ ካመጣሽ ማንም አይከሰክልሽም።

“አሁን ቨርጂኒያ ድረስ ሂጅ ነው የምትለኝ?”

“ትወጅዋለሽ ማለት ነው?” አለ ቤክን ፈገግ እያለ። “በርግጥ ካንገቱ በታች ያለውን አካሉን እንደፈለገሽ ማረግ ትችያለሽ። እኔ ‘ምፈልገው ጭንቅላቱን ብቻ ነው። አሜሪካም ይህንኑ ብቻ ነው የምትፈልገው። ልታወጪው ፈልገሽ ከሆነ ከኔ በኋላ ቢሆን እመርጣለሁ።

“ይህችን ቀልድህን ማታ ራት እየጋበዝከኝ ብትቀልድልኝ ይሻልሃል።

“አይ...ግዴለም። በሎስ አላሞስ ውስጥ ያለውን አይጠ ሞጎጥም ሆነ የሰው ዝርያ ላስጎበኝሽ ፈቃደኛ ነኝ።” አላት ቤክን ትከሻዋን መታ መታ አድርጎ ይዟት ገዢ ዶናልድ ሲሞን ወዳለበት ክፍል እየወሰዳት። “በማታው ራታችን ላይ ምን ዓይነት ሱፍ ብለብስ ደስ ይልሻል?”

“በጥቁር ሱፍ ላይ፣ ቀይ ሽሚዝና ቀይ ክራቫት ብታደርግበት ደስ ይለኛል። እንዲያውም ቀይ የውስጥ ሱሪ ሁሉ ብታደርግ እመርጣለሁ።”

ቤክን ፊቱ በደስታ እየበራ እርምጃውንና እርምጃዋን ገቶ ተመለከታት። “ብቻ ቀጥረሽኝ እንዳትጠፈ እንጂ ያልሸውን ሁሉ ለብሼ ለመምጣት ዝግጁ ነኝ።”

ወደገዢ ዶናልድ ሲሞን ቢሮ እንደደረሱ “ይኸውና ቢሮው!” አላት ቤክን ወደ ቢሮው እየተመለሰ። “ልብ በይ ከዛሬ በኋላ ግን ሌላ ቀጠሮ ካንቺ ጋር አልይዝም።”

ሜሮዳ “ዝጋ!” አለችው እየተፋለቀለቀች። “ቤስት ዊስተርን ሆቱል ከምሽቱ አራት ሰዓት፣ ከአራት ደቂቃ፣ ከአራት ሰከንድ፣ ከአራት ማይክሮ ሰከንድ... እዛ ነኝ። አንተ ራስህ ካልመጣህ በንዴት ከአራት መሰነጣጠቁ አይቀርም።”

ቤክን በቁንጥ እየተራመደ ረጅሙን ኮሪደር አቋረጠው።

ሜሮዳ ወደ ገዢ ዶናልድ ሲሞን ቢሮ እንደገባች አንድ የተከፈከፈ ገብሰማ ጎፈሬ፣ የጥቁር አሜሪካዊ ፊት ያለው ሰው ተነስቶ፣ በአክብሮት ከረጂሙ ጠረጴዛ ፊት ካለው ወንበር ላይ እንድትቀመጥ ጋበዛት።

“ምን ልታዘዝ?” አለ ብዕሩን እያርገበገበ።

ሜሮዳ ምንም ምላሽ አልሰጠችውም። በአማረኛ ቋንቋ ጥቂት መስመሮች ብቻ የተፃፈባት ብጣሽ ወረቀት ከቦርስዋ አውጥታ ጠረጴዛው ላይ አስቀመጠችለት

“ውድ ሻጊዝ...ይህን ወረቀት የምትሰጥህ ጠይም ሴት የኛ ሰው ናት። እሷ የምትልህን ሁሉ አድርግ። ወንድምህ ዶ/ር ሚራቸር።

ይህችን አጭር መልእክት አንብቦ ሲያበቃ ፈገግ ብሎ ቀና ብሎ ቀና አለ ሻጊዝ-አውቁ ሳይንቲስት ገዢ ዶናልድ ሲሞን።

ሜሮዳ ጊዜ ሳታጠፋ ታናግረው ጀመር።

አድያም ጎንደር ዩኒቨርሲቲ የህክምና ፋኩልቲ ዊዝድሮዋል ሞልቷል። ወልደ ህይወትንም በእንባ ተሰናብቷል። ይህን ሲያደርግ ደስ እያለው ነበር። ‘ራሴን አስተምራለሁ’ መፈክሩ ሆኗል። ከመነሳሩ በቀር ያሉበትን የግል ችግሮች ሁሉ ሰባብሮ የጨረሰ ይመስላል። አሁን ሻንጣውን በጀርባው አዝሎ የህክምና ፋካልቲውን ለመጨረሻ ጊዜ ለቆ እየወጣ ባለበት ቅፅበት “ጀዝባው!” የሚል ድምፅ ከጎላው ተሰማው። ይህን ቃል ሲሰማ ነብር ይሆን እንዳልነበር፤ ዛሬ ግን ለመጀመሪያ ጊዜ ፈገግ ብሎ ጉዞውን ቀጠለ። ዞሮ እንኳ አላየም። በዚሁ ቅፅበት ተንቀሳቃሽ ስልኩ ከቀኝ የሱሪ ኪሱ ውስጥ ሲንፈራፈራር ተሰማው።

በተንቀሳቃሽ ስልኩ ሰሌዳ ላይ “ማርዬ” በሚል ስም የተያዘ ቁጥር ነበር የወጣለት። ይህን ሰው የሚያውቀው ፕሮፌሰር በርናባስ አዝማሪ ቤት ወስደውት በነበረበት ሰዓት ነው። ማርዬ ከአርባጫ ጋር ከመደባደቡ ቀደም ብሎ ሲጨፍር፤ አብሮት ጨፍሮ ካበቃ በኋላ ተጨባብጠው ነበር የስልክ ቁጥር የተለዋወጡት።

“አቤት?” ሲል ድምፁን ቀዝቀዝ አርጎ መለሰ-አድያም።

“ይህ ስልክ የ...አድያም ይሆን?” ማርዬ ትንፋሹ እየተቆራረጠ ከወዲያ ጠየቀው።

“አዎ ጌታይ። ማን ልበል?” ቢያውቀውም ስሙን ማርዬ ብሎ መጥራት ችግረው።

“ማርዬ እባላለሁ። አረስተኸው ካልሆነ በቀር ስልክህን የወሰድኩት....”

“አስታውሻለሁ ማርዬ ደህና ነህ ወይ?”

“ደህና ነኝ። ስማችሁ አድያም። ፕሮፌሰር በርናባስ ወደ እኔ እንድትመጣ፤ ደውልለት ብለው ደውለው ነገረውኝ ነው። ቤታችንን ታውቀዋለህ? ከግንተክል ዋርክ ፊት ሰፊት አደባባይን ተሻግረህ፤ ከአደባባይ ኢየሱስ ጀርባ...ከሁለተኛው ፓሊስ ጣቢያ ስልሳ ሜትር ያህል... መንገዱን ተሻግሮ ከጠነፋ ቀስተ ደመና ድልድይ ጋር የተያያዘ ግቢ... በስተምዕራብ በኩል

ብርማ በር ያለው... በደንብ ሰምተኸኛል?...ጎበዝ ልጅ! በሩን ከመክፈቱ በፊት። ማን ልበል? እላለሁ። ገብስ ነኝ በለኝ፤ እከፍትልሃለሁ። አለቀ-ቻው።”

* * *

“እንጎታ!” አለ ማርዬ ዕንባው እያነተው። ሶስት ባራት በሆነችው አቧራ ያጠለቃት ክፍል ወለል ውስጥ ነድሎ ሲወጣ ራቁቷን ኩርምትምት ብላ ነበር ያገኛት። ሰውነቷ ተሞሽላልቋል። በአፍንጫዋ ቀዳዳዎች የደም ቅርፊቶች ተማግደዋል። ከንፈሮቿ ተቆራርሰዋል። በገላዋ ላይ ያሉት ቁስሎች አፈር ቅመዋል። ዝም ብላ ተመለከተችው። ደንዝዞ ተመለከታት። በዚሁ ቅፅበት የአንድ ሰው ኮቴ ወደ እነሱ ከውጭ እየቀረበ ሲመጣ ሰሙ።

እንጎታ ማመን አቃታት። ማርዬን ባይኗ እያየችው ነው። እጇና እግሯ የተጠፈረበት ሰንሰለትም በጉጡት እየቆራረጠው መሆኑን ስታይ በህልሚ እንጂ በአውኗ አልመሰላት አለ።

ኮቴው የማን እንደሆነ ለማርዬ ግልፅ ነበር። ዳግማዊ ጥበቃውን ባግባቡ እያካሄደ እንደሆነ ገባው። ኮቴው ድንገት የሌላ ሰው ሊሆንም ይችላል ብሎ በማሰቡ ጉጡት ይዘው የእንጎታን ሰንሰለቶች የሚቆራረጡት እጆቹ ተንቀጠቀጡ። ከደቂቃዎች ትግል በኋላ ሰንሰለቱን ቆራርጦ እግሮቿን ነፃ አደረጋቸው። እጆቿም እየተንዘፈዘፉ አቀፋት።

“ማርዬ” አለች እየባተተች። መቆም አትችልም። ለወራት ተቀምጣ እንጂ ቆማ አታውቅም።

ማርዬ ምንም አልመለሰላትም። ጊዜ ላያጣፋ በጀርባው አዝሏት ከወለሉ በታች አፋን በከፈተው ገደል ውስጥ ይሂት ገባ። አዝሏት ተንበልብሎ ውስጥ ለውስጥ ሲላብ ከቆዩ በኋላ አፈር በተከመረበት ክፍል ጫፍ ሲዘልቅ የግቢው በር በተደጋጋሚ ሲንኳኳ ተሰማው።

“በሩን ከመክፈትህ በፊት...” አለች እንጎታ እያቃሰተች አፈር ከተከመረበት ክፍል ቀጥሎ ባለው ሳሎን መሃል ወለል ላይ ከተነጠፈው ፍራሽ ላይ ወሰደ እያጋደማት እያለ። “የእስር ቤቱ የገደል ጫፍ መደፈን አለበት፤ በገደሉ ውስጥ ተከትለውን እንዳይመጡ....”

“ማዴለም አንጎታዬ...የሚያንኳኳው ልጅ ገደሉን ለመድፈን የሚረዳኝ ሰው ነው።”

ማርዬ ተደጋግሞ ሲንኳኳ የቆየውን በር ሲበር ሄዶ ከመከፈቱ በፊት “ማን ልበል?” ሲል ጠየቀ።

“አድያም ነኝ... ማሰቱ ይቅርታ ...ገብስ ነኝ።”

ማርዬ በሩን ከፍቶ አድያምን አስገባው። “ባለመነፅሩ ጉብል ደህና ነህሳ!”

በሩን ከመዝጋቱ በፊት አንድ ሰው እየሮጠ ሲመጣ ተመለከተ። ጎባጣው አዝማራ ወንዳልቆ መሰንቆውን በሻንጣው አዝሎ ነበር እየመጣ ያለው።

ማርዬ ሰዓቱን ተመለከተ። አስቀድሞ በደወለለት መሠረት ሰዓቱን ጠብቆ በመምጣቱ ደስ አለው። ገደሉን በመድፈንና የአባባ ደጋጎን መሳሰሉት ጭነት ወደ ተራራው በመውሰድ የሚረዱት በቂ ኃይሎች እንዳገኘም ተስምቶታል። አንጎታም በተራራው ውስጥ በቶሎ ህክምና ለማግኘት እንድትችል፤ እሷን ወደዛው የሚወስድበት ሰዓት ሲፈጥን ተሰማው።

ወንዳልቆ እያለከለከ ወደ ማርዬ እንደደረሰ ይለፈልፍ ጀመር። “እናምልጥ ማርዬ እናምልጥ...”

“...ምነው ምን ሆነሃል?”

“...እየመጡ ነው...ደርሰውብናል...” አለ ወንዳልቆ ትንፋሹ እየተቋረጠ፤ ከወገቡ ይባሉን እየጎበጠ።

“እነማን ናቸው እየመጡ ያሉት?”

“እ...አርባጫ ወደዚህ እየገሰገሰ ነው። አራት ፍልጥ ፍልጥ የሚያካክሱ ወመኔዎች ሁለቱ በቀኝ ሁለቱ በግራ ሆነው አጅበውታል። በመሃል ከተማ ሲያልፍ ላገኘው ሁሉ ‘ማርዬ ሞቷል፤ ለቅሶ ድረሱ...ልገለው መሄዴ ነው’ እያለ እየለፈፈ በመምጣት ላይ ነው። በላይ በኩል አርጌ እየተሸሉከሉከ ባልመጣ ኑሮ መቋዳሻው ያረገኝ ነበር። አርባጫ...” ተናግሮ ሳይጨርስ አርባጫ በአራት ወጠምሻ ጎረምሶች ታጅቦ ደረሰ።

* * *

ታዲያም አሳት ጎርሶ እሳት ለብሶ ቁሟል። አባራ ወዳጠለቃት ጠባብ ከፍል ሲገባ አስረኛዋን አሳገኛትም። አፈሩ ላይ የወዳደቁት የተበጣጠሱ ሰንሰለቶች፤ በጉጠት የተባደሰ እግረ መቅ...ሌላ ምንም ሊያገኝ አልቻለም።

ወለሉ ላይ ካለው አፈር ላይ የጫማ ዱካ ሲያገኝ ቁርጢጥ ብሎ አጤነው። የጫማው ቁጥር ቁልጭ ብሎ አፈሩ ላይ ተቀርጿል። 42 ቁጥር። ከዚህ ዱካ ጥግ ቀጫጭን የባዶ እግር ዱካዎች አርፈዋል። እኒህኞቹ የአስረኛዋ ዱካዎች እንደሆኑ ልብ ካለ በኋላ 42 ቁጥር ጫማ የማን ሊሆን እንደሚችል እያሰበ በቆልማማ አፍንጫው ወገብ ላይ የተንቆረዘዘውን ላብ ሞገቀው። የዳግማዊ እንዳልሆነ ግን እርግጠኛ ነው።

ታስራበት ከነበረው ቦታ አንድ ርምጃ ፈቀቅ ብሎ አፉን ከከፈተው ገደል አፋፍ ላይ የጫማው ዱካ ተረባርቦ ተመለከተ። የተንቀሳቃሽ ስልኩን ባትሪ አብርቶ ብርሃኑን ወደ ገደሉ አፍ ከተተው። ቁልቁል ሰፋ ብሎ ሶስት ከንድ ያህል ወርዶ ወደ ሰሜን ምስራቅ ይታጠፋል። ለረጁም ደቂቃዎች ፈራ ተባ ሲል ቆይቶ፤ በተከፈተው ገደል አፍ ከንፈር ላይ ተንሸራቶ የወረደውን ዱካ ተከትሎ ገባ።

* * *

አርባጫ ካራቱ ጋሻ ጃግሬዎቹ ጋር ተንደርድሮ ሲገባ ማርዬ በሩን ለመዝጋት እንኳ አድሉን አላገኘም ነበር።

አርባጫ የግቢውን በር ከጎላው ወርውሮ ዘጋውና ወደ ውስጥ በሚያስደነግጥ፤ በሚያርበተብት ዝምታ እየተራመደ አማርዬ ጥግ ሲደርስ በንቀት ፈገግ አለ። ባለፈው ማርዬ የገረመደው ጥርሱን ለአፉ የዋሻ በር መስጧል።

“ግቢአችሁ ሰፊ ነው ባክህ?! እዚህ ሰርዶ እየጋጥክ ነው እንዴ እንዴህ የጠገብክ?” አርባጫ እያሾፈ ጠየቀው።

“አሁን ምን ፈልገህ ነው አመጣጥህ?” ማርዬ ራሱን እያዘጋጀ ጠየቀው።

"አንተን ባር ላግጥ የመጣሁ ይመስልሃል? ሃሃሃሃ..."

"ምናልባት አንተ መጋጥ ፈልገህ ከሆነ በነፃ ፈቅጃልሃለሁ... እንዲያውም ገቢውን የሚመልጥልን አጥተን ነበር። አሁን እየወልህ..." አለ ማርዬ ገደሉ አስመደፈኑ እያስጨነቀው። "...የምትፈልገውን ባጭሩ ቅልብጭ አርገህ ተናገርና ወደመጣህበት እኔ እጅግ በጣም አጣጥፊ ሥራ ላይ ነኝ ያለሁት።"

"ምን እየሰራህ ባክህ...የሽማግሌውን ቆለጥ..."

"ስማ! እኔ...ካንተ ጋር በመፋለሜ ከራት የሚሰማኝ ሰው እንዳልመስልህ። እኔ እስከማውቀው እኔና አንተን የሚያጋጨን ነገር ያለ አይመስለኝም።"

"ይህሳ?" አለ አርባጫ "አኝ" ብሎ ሁለት የወለቁ ጥርሶችን ባድማ እያላየው። "ማርዬ ጥርሴን አውልቀብኛል ፍትህ ይሰጠኝ ብዬ፤ ዶሴ ጠቅልየ በየፍርድ ቤቱ ስዞር እድሜዬን የምጨርስ ይመስልሃል? አ? ይህ እኔ በእውነቱ ሰኔ ሞት እኮ ነው። እኔ ራሴን መጠበቅ አቅቶኝ እኔ አርባጫ ራሴን ማስከበር አቅቶኝ ህግ እንዲጠብቀኝ እንዳርጊት ልማፀን?!" ሞቱ!

"አዎ በህግ ጠይቀኝ...ክለስ ...አሁን ሥራዬን መሥራት እፈልጋለሁ።"

"ህግ?! ቂቂቂ...በህግ ጠይቅ?! እኔ?! ህግ?! ... ህግ ሰዎች በራሳቸው ለራሳቸው የሚያጥሩት በረት ነው። አጣሪዎቹ ሲያሻቸው አጉራውን ዘለው የሚወጡበት፤ ሲያሻቸው እንዲመቻቸው አርገው ራቅ አርገው የሚያጥሩት በረት ነው። ህግ ስትል የትኛውን ህግ ማለትህ ነው?! ...የኔን የራሴን ህግ ማለትህ ነው?!"

"...ስማኝ...ህግን ማምለጥ ይቻል ይሆናል! ራስን ማምለጥ ግን አይቻልም።...ያንተ ህግ በኔ ላይ ምን በይዟል?!"

"ሞት!"

"አፈ.ባፀመሰ?"

"በራሴ እጃች! በሁለት ጥርሶቼ ፈንታ ሙሉ ጥርስህን፤ በቁስሎቼ ፈንታ ሙሉ ሰውነትህን፤ በውርደቱ ፈንታ ህይወትህን ለማካከስ በራሴ ህግ በይቻለሁ።"

"ታዲያ እነዚህ ምን ይሰራሉ?! ፈርተህ ነው ይዘሃቸው የመጣህ?!" አለው ማርዬ አራቱን ወመኔዎች እየቃኘ።

"እነዚህማ...ሁለቱ አንተን አፈር ሳስግጥህ በመመልከት፤ በመዘገብና ሁኔታውን በደንብ በመከታተል ሞቅ ባለ ኃይል እየሮጡ ለፒያሳ፤ ለፋሲል ለፈርና በተለይም ለብልክ ለፈር ነዋሪዎች የድሉን ብስራት የሚነገሩ ናቸው። ሁለቱ ደግሞ እንዳንተ ካሁን ቀደም ተብተውበኝ ያለፍኳቸው..." ሲል ሁለቱ እመሀል የሚቀለጩለጩት ጎረምሶች ትንፋሻቸው ፈጠነ። ቂሙን የረሳ መስሎ ሲያሳስቃቸው፤ የጎረሰውን ሲያጎርሳቸው፤ የተነሳጨውን ሲያስጎነጫቸው የሰነበተው ለዚህ መሆኑን ቢያውቁ ኖሮ፤ በአሱ እጅ ከመግባት ራሳቸውን ቢያጠፉ በመረጡም ነበር። አሁን ግን ወጥመድ ውስጥ እንደገባች ሚዳቆ እየተቀለጩለጩ ናቸው።

አርባጫ ከሁለቱ ያንደኛውን ከንድ ይዞ ወደ ማርዬ ፊት ካመጣው በኋላ፤ እንደ ደንቀራ ዶሮ ቆልምም አንገቱን ሲቀጨው በቂሙ አማርዬ አግር ስር የስቃይ ድምፅ አውጥቶ ተገነደለ። "አዎ...እንደዚህ አድርጎ ደንቃራ ልጥላቸው ነው ያመጣኳቸው።" ...ሌላኛውን ደግሞ ሳብ አረገና ሁለት እጆቹን ወደ ጎሳ ጠምዝዞ ወደ ላይ ሲመነጥዘው አንገቱን በግንባሩ ተደፋ።

"አዝናለሁ" አለ ማርዬ ወደጎሳ ዞሮ ወደቤት ሊገባ እየተራመደ። "የፍልሚያውን ቀን ልታራዝምልኝ ትችላለህ?!"

አርባጫ በፍጥነት ተራምዶ ከጎሳው ሰቀም አረገው። "አይራዘምም!" ዞር ሲል ኃይለኛ ቡጢ ማርዬ አፍንጫ ላይ አሳረፈበት።

* * *

ታዲያስ ትኩስ አፈር እየሸተተው፤ የምድር ውስጡ ሙቀት እየወበቀው፤ እስረኛዋ ባመለጠችበት የምድር ውስጥ መንገድ ተንበልብሎ እየተሳበ ነው። ኩቱን ከገደሉ አፋፍ ላይ ጥሎት በሸሚዙ ብቻ መንገዝ ባይጀምር

ኖሮ መቀቱ በንዝር ባላስከደውም ነበር። በመሆኑም ከሽንጡ የመዘዘውን ሽንጥና የተንቀሳቃሽ ስልኩን መብራት አስቀድሞ እየዳኸ፤ እየተንኳተተ፤ ሲደክመውም በደረቱ እንደ አባብ እየተሳበ ጉዞውን ቀጥሏል።

አርባጫና ማርዬ በቁም ሲቧቀሱ ከቆዩ በኋላ ግብግብ ገጥመው እንደኛው ተሸክሞ ለመዶል ሌላኛው ተዱሎ ከሥር ላለመሆን፤ እንደኛው ሰርጅቱ ለማንደባለል-ሌላኛው ባለመሰርጅት ትንቅንቁ ቀጥሏል። ሌሎች የሚያረጉት ጠፍቷቸው ደንግዘው ቆመዋል። አድያም ሁለት ልብ ሆኖ ተገትሯል። አንድ ልቡ ከሩቅ ያየውን የደረቀ ጉማጅ እንጨት አምጥቶ አርባጫን ከኋላው ለመምታት ሲያስብ ሌላኛ ልቡ ያመጣው ዱላ በአርባጫ ቢነጠቅ ማርዬን ለመቀጥቀጫ ያገለግለዋል ሲል ሀሳቡ ይዋሻርቃል፤ ይዋልላል። ወንዳልቆ መሰንቆውን እንደ ዱላ ለመጠቀም ይመስላል ከሻንጣው አውጥቶ ይዞታል። ሁለቱ ወመኔዎች ግን ትግሉን እንደ ፊልም በመከታተል ላይ ናቸው።

በዚህ መሀል፤ አርባጫ ማርዬን ተሸክሞ መሬቱ ላይ ከመረውና ከጀርባው በኩል ሆኖ ራሱ ላይ ኃይለኛ ቡጢ አሳረፈበት። ከማርዬ አፍንጫ የሚፈልቀው ደም ፊቱንና ልብሱን አዳክሮታል።

ማርዬ ሰርዶውን ቧጠ፤ ምድሩን ቆንጥጦ ወደጎን ከተሸበለለ በኋላ አርባጫን ገልብጦ እንደባለፈው ሆዱ ላይ ተከምሮ ሲያጣድፈው “ዬስ!” ሲል ጮኸ አድያም እጁን ጭብጥ አድርጎ።

ማርዬ ይበቃውን ያህል አርባጫን ሲወቅጠው ቆይቶ በድል አድራጊነት ቀና ሲል “ሁላችሁም እንዳትንቀሳቀሱ!” የሚል ጆሮ የሚበላ ድምፅ ከቤቱ በር ላይ ሽጉጥ ደግኖ ከቆመ ሰው ሰማ። ማርዬ አርባጫ ሆድ ላይ እንደተቀመጠ እጁን ወደ ላይ ሰቀለ።

ታዲዎስ ፊቱ አፈር ለብሶ፤ ልብሱ ተንበላውሶ፤ ቆልማማ አፍንጫውን እስኪወጠር እየተነፈሰ፤ ሽጉጡን ባለበት ቆሞ በሁለት እጆቹ እንደደገነ ሁሉን ነገር ለመቃኘት ዓይኖቹን በሰዎቹ ላይ እና በሰፊው ግቢ ውስጥ ያቅለበልባቸው ጀመር።

ታዲዎስ ምን መወሰን እንዳለበት ግራ ተጋብቶ እያለ ከኋላው የሚያውቀውን ድምፅ ሲሰማ ፊቱን ሳያዞር ሽጉጡን ወደፊት እንደደገነ የሰማው ድምፅ አውን ይሁን ቅዠት ለማዳመጥ ሁለቱንም ጆሮዎቹን አቆማቸው። ድምፁ በድጋሜ ከኋላው አስተጋባ።

“ጣለው!” የዳግማዊ ድምፅ ነበር። “ከመተኮሴ በፊት አንዴ ብቻ አደግመዋለሁ፤ ጣለው!”

ሎስ አላሞስ፡አሜሪካ

በዚህ ዓለት ሆኖል፤ ከምሽቱ አራት ሰዓት ከመሆኑ በፊት፤ የሎስ አላሞስ ላቦራቶሪ ዳይሬክተር በመሆኑ ብቻም ሳይሆን፤ ትላልቅ ጡቶችና ሽንቃጣ ወገብ ያላትን የጣይም ቆንጆ ሴት በመቅጠሩም ጭምር እየተከራራ ወደ ሆቴሉ አዳራሽ ዘለቀ-አለን ቤክን።

የሚያየውን ማመን አቃተው፤ ሜሮዳ ባማረ የራት ልብስ ዘንጣ ቀድሞዋለች።

* * *

ሎስ አላሞስ ናሽናል ላቦራቶሪ ፊት ለፊት ባለው ጎዳና አንድ ጌታር እየተጫወተ የሚለምን ጎልማሳ ሰው ታዩ። ሰውዬው ጣይምና ለአካባቢው እንግዳ ነው። የነተበ ጥቁር ሱፍና የአውራጣቱን ጫፍ የሚያሳይ የጨረሰ ቡኒ ጫማ ለብሏል። ያልተመቸውና በአጅጉ የተጎዳ በመምሰሉ፤ በዚያ ጎዳና የሚያልፉ የሎስ አላሞስ እግረኞች ከፊት ለፊቱ ካስቀመጣት ግራጫ ባርኔጣው ገደል ውስጥ ሳንቲም እየጨመሩለት ሲያልፉ ዘፈኑን አጻርጦ ይመርቃቸዋል። “እግዚአብሔር አሜሪካን ይባርክ!”

ከብዙ ቆይታ በኋላ አንዲት ቅርፅ መልካም፤ ገናንጥላ የያዘች ሴት በዚሁ ጎዳና በዝግታ እየተራመደች ከታች በኩል መጣች። የሎስ አላሞስ ላቦራቶሪ ሰራተኞች የሚወጡበት ሰዓት በመሆኑ አካባቢው መጨናነቅ ጀምሯል።

ሴትዋ ወደ ሰማች ጎንበስ ብላ ሳንቲም የምትጨምር አስመስላ አገድ ቀይ ክራቫት ከባርኔጣው ገደል ውስጥ ጨመረችለት።

“ባፋጣኝ እስረው ተስተካክሏል” አለችው ቀስ ብላ እየተቃናች። ሰማች ከራቫቱን ከባርኔጣው ገደል ውስጥ በፍጥነት ላፍ አፍጎ ከነተበው የታዩ ኪስ ከተተው።

“እነዝ ሰማች ወቶሃል-ሚራሽዬ.....”

“ሴ...አርፈሽ ሂጅ አሁን...ሆኖሽ ደሞ ሊገፋ ነው መሰል-ተጎጠርሽብኝ”

“አንተን የሚመስል ሰማች እንደማይወለድ ተስፋ አለኝ።” አልፋው ሂደች። ከመንገዱ ራቅ ብሎ ከሚታየው ሎስ አላሞስ ናሽናል ላቦራቶሪ መግቢያ፤ በየማማው ላይ ጠመንጃ የለጎሙትን ጠባቂዎች ለአፍታ ተመልክታ ትላቸውን ቀጠለች፤ የሚራሽዬ ምርቃት በኋላዋ እየተከተላት።

እግዚአብሔር አሜሪካን ይባርክ!

ከዛም የጌታሩና የሚራሽዬ ድምፅ ተከተሏት፤ ከማይክል ቦልተን ለስላሳ ዘፈን ጋር። “ይሄ ነው ሰዓቱ” የሚለውን ዘፈን ነበር የሚጫወተው።

“እንዳመጣጣቸው ዘመናትም ሲአልፉ

በአርምሞ አከናፍ ጭነውን ሲከንፉ

የቱ ይሆን ቋሚ የቱ ነው ትክክል

ይህ ነው ከፍቅርሽ የቀሰምኩት ትክል።

ዓለም በመንገዱ ሲነዳን ቢኖርም

ከምፈልገው ግን ምንም አያስቀርም።

በዚሁ መልእክት ለማስተላለፍ የፈለገ ይመስል ድምፁን ከፍ አድርጎ ስንኞቹን ሲደረድር ተሰማት። የማይክል ቦልተንን ቅላፄ አስከ እንግሊዝኛ ዘዬው ቁጭ ሲያረገው በትሰማ ሳትገረም አለቀረችም።

“ይሄ ነው ሰዓቱ

ቀዝቃዛ ነፋሳት የሚነፍሱበቱ

በዚህ ጊዜ እኮ ነው፤

ከሰማያት ላንቃ ከንፋማ በረዶች እየተለቀቁ፤

ከሀልመኞች አናት ከታች የሚወድቁ።

በዚህ ጊዜ እኮ ነው ማወቅ የምመኘው

የኔ መሆንሽን ሆኖ የማገኘው።”

ድምፁ ከራቅ እየቀነሰ ተሰማት። ወደ ጀሜዝ ኮረብትዎች የሚነፍሰው ነፋስ ሽርፍፍፈ ስንኞቹን ከጌታሩ ድምፅ ጋር እየቀላቀለ ወደ ጆሮዎቿ እያመጣ ይሂቸው ይመለሳል። ድምፁ እየሰረገ...እየቀነሰ ጭራሽ አልሰማት አለ። ሲጻራ ወደ ኋላ ዞራ ሳታይ ጉዞዋን ቀጠለች።

“ይህን ያህል ቆንጆ ነሽ እንዴ ለካ!” አለ ቤከን ከሜሮዳ የግራ ጭን ላይ እጁን አያሳረፈ። በሐምራዊ ቀሚስ የተሸፈነው ጭኗ እጁን እንደ ረመጥ ፈጀው። ሜሮዳ ቀስ አርጋ እጁን አነሳችበት።

“እየሰከርክ ነው እንዴ ሚስተር ቤከን ?!”

“ይፈረድብኝ ይሆን?” ሲል በጥያቄ መለሰላት-ሊስማት ወደ ከንፈሮቿ ከንፈሮቹን እያስጠጋ። ሜሮዳ ወንበሯን ጥቂት ፈቀቅ አድርጋ በመኮላተር ተቀመጠች። “እየሞከርክ ያለውን ነገር ለማድረግ ተገቢው ቦታ አይደለም ሚስተር ቤከን!”

“ለምን ታዴያ....” አለ ቤከን የመጣለትን ቢል ለመክፈል እጁን ወደ ኪሶ አየሰደደ።

“ለምን ታዴያ ወደ እኔ መኖሪያ ቤት ሄደን ቀዝቃዛውን ምሽት አናጥቀውም?”

“ዛሬ አልችልም” አለች ሜሮዳ ራሷን እየነቀነቀች።

“ለምን?”

“ለምትለኝ ነገር ዝግጁ አይደለሁም።”

“ማለት....”

“የወር አበባ ላይ ነኝ”

“ታዴያ...ቢሆንህ...”

“ምን!” ተጉረጠረጠችበት።

“ማረጋገጥ አችላለሁ? እየዋሸሽኝ እንዳይሆን!” ቤከን እጁን ወደ ቀሚሷ ሥር እየሰደደ። ሜሮዳ ተፈናጥራ ተነሳች። “ሥርዓት!”

ሲጻራ ቀዩን ክራቫት ሚራሻዥ እንዲያስረው ሰጥታ ከተመለሰች በኋላ፤ በከምፎርት ኦቭ ሎስ አላሞስ ሆቴል ውስጥ በሚገኘው መናፈሻ፤ ላፕቶፑ ላይ አብራ ማፍጠጥ ጀምሮለች-ከጌራና ከገንጌዳ ጋር።

ሚራሻዥ እንዲያስረው የሰጠችው ክራቫት ከፊት ለፊቱ ጉትቻ የሚያህል አብለጭላጭ ጌጥ የተተከለበት ነበር። ሚራሻዥ ክራባቱን ያየው ያኔ አባይ ዳር ልብሷን ሁሉ ስታቃጥል ቀዩን ክራቫት ግን ስታስቀረው ነበር። አብለጭላጩ ጌጥም ከላፕቶፑ ጋር የተገናኘ ካሜራ መሆኑን በኋላ ስትነግራቸው ሁላቸውም ተገርመዋል።

ሚራሻዥ ጌታሩን እየተጫወተ የሎስ አላሞስን ላቦራቶሪ መውጫ መግቢያም ብቻ ሳይሆን ከላቦራቶሪው የሚወጡና የሚገቡ ሰዎችን በክራቫቱ እየቀረፀ እያስተላለፈላቸው ነው። በላፕቶፓቸው ስክሪን ላይ የአካባቢውን ምስል ብቻም ሳይሆን በዛ የምታልፈውን የትንኝ ድምፅም መስማት ቀጠሉ። የሚራሻዥን ጌታር ድምፅና መዘቃውንም ጭምር እየከመከሙ ነው።

ከቆይታ በኋላ ሚራሻዥ ቀስ ብሎ በክራቫቱ ለነሲጻራ መልእክት አስተላለፈ።

“ከዚህ አካባቢ ብጠፋ ሳይሻል አይቀርም! ዘቦች እያፈጠጡብኝ ነው።”

ሲጻራ ትንፋሷ ቆመ።

“አንቀው ቢወስዱትስ?”

“ግዴለም ሰውዬው እየደረሰለት ነው።” አላት ገንጌዳ እሱም ላፕቶፑ ላይ እንዳፈጠጠ። “ከታች በኩል የሚመጣው የአትክልት መጫኛ መኪና ይታይሻል? እሱ ሚራሻዥን ከዛ አካባቢ ይዞ ለመጥፋት ነው እየመጣ ያለው።”

“ማነው ይህ ሰው?” አለች ሲጻራ አትክልት ጭኖ ከሚራሻዥ ፊት ለፊት የቆመውን ነጭ መኪና እየተመለከተች።

“ይህ ሰው በሰሜን አሜሪካ በምስጢር ተደራጅተው ለድርጅቱ ከፍተኛ የገንዘብና የሎጅስቲክ ድጋፍ ከሚያደርጉ ስምንት ሺህ ያህል አባላት ውስጥ አንዱ ነው። በሰው ሰራሽ መንገድ አትክልት አምርቶ በመሸጥ የሚተዳደር ታታሪ ሰው ነው።”

ሚራሹ ከድፍኑ የአትክልት መኪና ውስጥ እስከ ጌታና ቅራቅበው ገብተዋል ካካባቢው ተሰወረ።

፴፬

ጎንደር፣ፍኖተ ገንገዢድ

ከቂስ ፌጦ ቀሚስ ኪስ ውስጥ የሲጋራ መለኮሻ ተገኝቶ ብርሃን ባያገኙ ኑሮ የወደቁበትን በጨለማ የተዋጠ ጥልቅ ዋሻ ለማየት ባልቻሉም ነበር። ነገር ግን ከመለኮሻው በተገኘው የእሳት ብርሃን እዋሻው ውስጥ የተገኘውን ጥንታዊ የጣውላ ስብርባሪ በማንደዳቸው ያሉበትን ጥልቅ ዋሻ ዙሪያ ገቡን ማየት ችለዋል።

የዋሻው ውስጣዊ የግድግዳ ክፍል በወየበ ፍራ የተለሰነ ነው። ግድግዳው በተለያዩ ምልክቶችና በማንበብ የሚያስቸግሩ ፊደላት የተሞላ ነው።

በግብፅ የሚነበበው “ገንገዢድ” የሚለውና በትላልቅ ብረቶች ተቀርፆ ከግድግዳው ጋር የተቸነከረው ቃል ብቻ ነው። የዋሻው ውስጥ ጠረን ካሁን ቀደም አሸተውት የማያውቁት ሆነባቸው። እምክ እምክ? አይደለም። ምንነቱ በውል የማይታወቅ ሽታ። ነገር ግን እየቆዩበት ስለመጡ ተላምደውታል።

አልፎ አልፎ ስምንት ጨረሮችና አመሃሉ ላይ የዓይን ስዕል ያለበት ኮከብ በየግድግዳው ላይ በትልልቁ ተቀርጿል። በዋሻው ውስጥ ከወዴት እንደሚመጣ የማይታወቅ ነፋስ አለ። ቂስ ፌጦ አባባ ደጋጎን እነዚህን ቃላት እንዲነግሩት ቢያስገድዳቸውም አላውቅም እያሉ አስቸገሩት።

በዋሻው ውስጥ ለውስጥ እየተጓዙ በሚያይዋቸው ጥንታዊ ነገሮች ሁሉ እየተገረሙ ሲቀጥሉ አንድ በብረት ሳንቃ የተዘጋ በር አገኙ። በሩን ለመክፈት ኒኮና ፌጦ ሲታገሉ ሊከፈትላቸው ባለመቻሉ አባባ ደጋጎን እንዲከፍቱ አስገደዷቸው። እርሳቸው ግን አሁንም አሻፈረኝ አሉ።

ፌጦ የአባባ ደጋጎን አንገት በሁለት ሂጃቹ አንቆ ከዋሻው ግድግዳ አንጥልጥሎ አስጨነቃቸው።

“አንተ በስባሳ ሽማግሌ! ከዚህ በላይ ልታገስህ አልችልም።”

በዚህ ቅፅበት ኒኮ ከብረቱ ሳንቃ ጉጦች ላይ ሶስት ጥይቶች አከታትላ ስትታዩበት በፍ ተበረገደ። “ይኸዋ! ጥይት አንዳንዴ፤ አንዳንድ በሮችን ይከፍታል” ኒኮ ለአባባ ደጋጎ በስላቅ የታደለ ሳቅ አበረከተችላቸው። ፌጦ አባባ ደጋጎን ሲለቃቸው እጥፍጥፍ ብለው ወደቁ። ቀሚሱን ተልትሎ ከእንጨቱ ከመመመው በኋላ በሲጋራ መለኮሻው አቀጣጥሎት እያበራ ወደ ውስጥ ሲዘልቅ በታላላቅ የብራና መጸህፍትና በአያሌ ጥቅሎች ከተሞላ ሰፊ አዳራሽ መሃል ቆመ። ኒኮ ተከትላው ገባች። ፕሮፌሰር በርናባስ አባባ ደጋጎን ደጋግፈው ይዘዋቸው ገቡ።

አባባ ደጋጎ በመጸህፍትና በጥቅሎች የተሞላውን አዳራሽ እየተመለከቱ እያለ እንባቸው አመለጣቸው። በእንባ የተሞሉና የሞጨሞጨ ዓይኖቻቸውን ወደ ፕሮፌሰር በርናባስ አዙረው ከደቀኗቸው በኋላ “ይህን ያህል ጠንካሮች ነበሩ ገናንገሮች። መሃዲስቶችና ደርቡሾች ሊወሩንና ከተሞቻችን ሊያቃጥሉ ሲመጡ ጠቃሚ የሆኑ ዕቃዎችን ሁሉ እየያዙ በዚህ የምድር ውስጥ መንገድ ነበር የሚያሸጋገሩት። በዚህ ዋሻ ውስጥ የማታየው ጉድ የለም ገና” አሉ አባባ ደጋጎ። “ገናንገሮች እንደገና መፈጠር ነበረባቸው።” ሲሉ አከሉበት።

“የትኛው ነው ራማቶሐራ!” ሲል ተመልሶ መጥቶ አፈጠጠባቸው ፌጦ አዳራሹን እየዞረ መጸህፍቱን ሁሉ ሲያይ ቆይቶ።

“ራማቶሐራ?!” አባባ ደጋጎ ግራ በመጋባት ስሜት መልሰው ጠየቁት።

“የማያውቁ ለምን ይመስላሉ?”

“ራማቶሐራ እዚህ አይደለም።”

“ምን?” ቁስ ፌጦ ሲጮህ የዋሻው ማሚቶ ሁሉ ድምፁን መላለሰ አስተጋባው።

፴፭

ሎስ አላሞስ ተአሜሪካ

“ታዲያ እስከ አሁን የተጠናቀረው መረጃ ብቻ ለተገነጠለው ገፅ ዘመቻ የመጀመሪያ ጥይት መተኮስ በቂ ነው እያላችሁኝ ነው?...” ሚራሻ ሁሉንም በየተራ እየቃኝ ጠየቀ። በረጅሙ ጠረጴዛ ዙሪያ ሁላቸውም ተቀምጠው ራት ሲበሉ ነበር ይህን ጥያቄ ያነሳው።

“አዎ!” አለች ሜሮዳ ሽካ ማንኪያዋን ወደ ሰህኑ እየሰደደች።

“እኔም በቂ ይመስለኛል” አለች ሲጻራ ሜሮዳን በመደገፍ። “ከአቅሙ በላይ የሚከረር ክር አንድም ሊበጠስ ነው አንድም ሊተበተብ ነው።”

“ለመሆኑ እርሱ ተዘጋጅቷል?” ገናንጊዳ ወደ ሜሮዳ ዙሮ እያላመጠ ጠየቃት። ሳይንቲስቱን ማለቱ ነበር።

“እንዲያውም...” አለች ሜሮዳ በግራ እጇ አንድ ወረቀት ከኪሷ እየመዘዘች። “ይህን እቅድ እሱ እራሱ የፃፈው ነው። ይህን እቅድ ከመንደፉ በፊት ስለ ሁሉም ነገር አስረድቼዋለሁ። በምን ሰዓት መሆን እንዳለበት፤ አንዳንድ ሊያጋጥሙ የሚችሉ ቴክኒካዊ ነገሮችንም ጨምሮ ነግሮኛል።”

ሁላቸውም እጃቸውን ከታጠቡ በኋላ ከውጭ ወዳለው ወደ ሆቴሉ መናፈሻ ወጡና ቁልቁል ከተማዋን ከሚያሳየው ጠረጴዛ ዙሪያ ተቀመጡ።

“ስማችሁኝ?” አለች ሜሮዳ ላጥቶቿን እየከፈተች። “መፍጠን አለብን። በዚህ እካባቢ ፊታችን እየተለመደ መጥቷል።

“ልክ ነሽ እኔም በዛ ጎዳና ልመናዬን ማቆም ይገባኛል። ሲበዛ ጥርጣሬ ሊያመጣ ይችላል።”

“ተመልከቱ!” አለች ሜሮዳ ከላጥቶቿ ስክሪን ላይ ብቅ ያለውን የቆሻሻ መድፊያ መዚና እየተመለከተች። በላጥቶቿ እስክሪን ላይ የሚያዩት

ፊልም የተቀረፀው ሲጻፍ ለሚራሽባቸው ቀይ ክራሽት ነበር። “የዚህ የምታዩት ቆሻሻ ገልባጭ መኪና ሾፌር ሚስተር ጌት ውድ ይባላል። ከዋናው ላቦራቶሪ የሚወጡ ቆሻሻዎችን ወደ ሚቃጠሉበት የሚያጓዝው ይህ ሰው ነው። ሻጊዝ እንደነገረኝ የዚህ ሰው ባለቤት ደግሞ የፅዳት ሰራተኛ ናት። በሎስ አላምስ ላቦራቶሪ ውስጥ ከአስራ ሁለት ዓመታት በላይ በመስራቷና ታዋቂም በመሆን ወደ ግቢው ስትገባ እንኳ የሚፈትሻት የለም። ሁሉጊዜም ቢሆን የማታ ፅዳት ሰራተኛ ናት። በነሻጊዝ ቢሮ አካባቢ ያሉ ፅዳቶችን ካፀዳች በኋላ ወደ ቆሻሻ ማጠራቀሚያው ክፍል በጋሪ እየገፋች ወስዳ ታጠራቅማለች። ቆሻሻ ጫኑ መኪና በምሽት አምስት ላይ ይመጣና ቆሻሻውን ጭኖ ይወስዳል።...”

“ጥሩ ልንጠቀመው እንችላለን... ግን አደጋ አለው።” ጌራ ጥርጣሬውን ገለፀ።

“ግዴለም እኔ...” አለች ሲጻፍ። “እኔ የፅዳት ሰራተኛዋን መስዬ መግባት አያቅተኝም።”

“አብደሻል?!” ሚራሽባ በድንጋጤ ተመለከታት።

“አትጨነቁ... የፅዳት ሰራተኛዋ ወደ ግቢው ስትገባ አትፈተሽም ብለሻል። አይደለም?!” አለች ሲጻፍ ወደ ሜሮዳ ዞራ።

“አዎ አትፈተሽም። ነገር ግን እንዲህ አይነቱ ነገር ሁልጊዜም ላይሰራ ይችላል። ባጋጣሚ ልትፈተሽ ብትችልህ?”

“ግዴለም... እሷ ቤቷ ውስጥ እንድትታገት ይደረግና ወደ ሥራ ከምትገባበት ሰዓት ለአንድ ሰዓት ያህል እንድትዘገይ ይደረግ። የእሷን ልብስ እለብሳለሁ። ቀጥ ብዬ ወደ ላቦራቶሪው ስገባ ማንም ልብ እንደማይለኝ አሳያችኋለሁ።”

በዚህ ጊዜ ቀዩ ወፍ መሉ የላቦራቶሪውን ክፍሎች እየገረ ከዓይኑ በተገጠመለት ካሜራ ቀርቦ ወደ ላፕቶፑ እየላከ ነበር። መሉ የላቦራቶሪው ስርጓጉጦችና መግቢያ መውጫዎች ሳይቀሩ በደንብ ተቀርፀዋል።

“መልካን መምሰል፣ አረማመዲን መምሰል፣ መታወቂያዋን መያዝ... ሁሉ እንደሚያስፈልግ ልብ ብለሻል?” ሚራሽባ ቅንድቡን ሽብሽቦ ጠየቃት።

“ይህን አይነቱን ሰራ ስለራ የኖርኩ ሴት መሆኔንስ ልብ ብለሃል?” ሲጻፍ ፈገግ አለች። “ብቻ በቂ ዝግጅትና አስፈላጊው የሥራ ክፍፍል መደረግ አለበት። ልብ በሉ... ሁላችንም ጭንቅላታችንን ልንጠቀመው ይገባል። አለበለዚያ ያንዱ ትንሽ ስህተት ሁላችንንም ያስጠርገናል።”

“በእቅዱ መሠረት...” አለች ሜሮዳ። “ገዢ ዶናልድ ሲሞንን የፅዳት ሠራተኛዋ ሲጻፍ ወደ ቢሮው ገብታ ጀንያው ውስጥ እንዲገባ ታረጋለች፤ ካርቶኖችና ሌሎች ደረቅ ቆሻሻዎች በሚመለሱበት ጋሪ ላይ ይጫናል።... ወደ ቆሻሻ ማጠራቀሚያው መጋዘን ገብቶ ከቆሻሻዎች ጋር ይቀመጣል ከዛ... በቃ!” ሜሮዳ እቅዱን ባጭሩ ለማስቀመጥ ሞከረች።

ከረጅም ዝም መባባል በኋላ ሚራሽባ በሀሳቡ ውስጥ አስጨናቂ ምስል መጣበት። በጀንያ ታስሮ ቆሻሻው መኪና ላይ የተጫነው ሳይንቲስት ከቆሻሻው ጋር ወደ ማቃጠያው ሲገለበጥ... ከዛም የፀዓር ድምፅ እያሰማ ሲርመመጥ፣ “የፀባኦት አምላክ!” ሲል ከቁም ቅገቱ ባነነ።

፴፮

ፍኖተ ገናገፍ

ምን ይህል ጊዜ እንደቆዩ አያውቁም። በዚህ፣ ጊዜን፣ ከዐሐይ መውጣትና መግባት ሊሰፍሩት አልተቻላቸውም። ብቻ ግን ሙጣጭ ኃይል አላቸው። ረሀቡ ከንፈሮቻቸውን ሰነጣጥቆታል። ከንዳቸውን አዝሎታል። ፌጦ በዋሻው ውስጥ አዳራሽ ያሉትን ግዙፍ የብራና መጸህፍት ሁሉ እያገላበጠ ቢያይም የፈለገውን ሊያገኝ አልቻለም። ጥቅሎቹን ሁሉ እየተረተረ በአዳራሹ ወለል ላይ ሞልቷቸዋል።

አሁን ግን ጭራሽ ወደ ዋሻው ውስጥ የገቡበት ምክንያት የተዘነጋ ይመስላል። ረሀቡን መቋቋም ስለቃታቸው ሁሉም በየጥጉ ተልፈውገዋል። ወዳድቀዋል።

ፌጦ ቀሚሱን ለመብራት ቀዶ ስለፈጀው ከወገቡ በላይ ተንጠልጥሎ ቀርቷል። ጂንስ ሱሪውን ነትቧል።

መጸሀፍት ከተሞላው አዳራሽ ወጥተው በዋሻው ውስጥ መንገዳቸውን ቀጥለው ነበር። ነገር ግን በረሃቡ ጥናት እግሮቻቸውን መንቀል ስለተሳናቸው እሳት አንድደው ተቀምጠዋል።

“ፕሮፌሰር...” አሉ አባባ ደጋጎ በቀዘዘ ድምፅ። “እሳቱን አታብዛው ሆድህን ይሰልበዋል።”

ፕሮፌሰር በርናባስ እየተንኳተቱ ከሳቱ ርቀው ወደ አባባ ደጋጎ ተጠጉ። አባባ ደጋጎ ጎሽም አደረጓቸው። የአባባ ደጋጎ መዳፍ ወደ ፕሮፌሰር በርናባስ መዳፍ ተጠጋ። “ያዝ...ፕሮፌሰር...ይህ ነገር ነፍስ መያዝ ይሆናል...” ፕሮፌሰር በርናባስ አፈሩን ቅመው አላመጡት። ባፈሩ ውስጥ ያሉት ንጥረ ነገሮች አንድ በአንድ ታወሷቸው። “ጥሩ ሳይሆን አይቀርም አባባ ደጋጎ።” ፈገግ ሲሉ ጥርሳቸው በጥቁር ጭቃ ዳክሮ ነበር።

ፌጦ ከእሳቱ ማዶ ራቅ ብሎ ተቀምጦ ይከታተላቸዋል። አንድ ትልቅ ሽረራት በእሳቱ ዳር አልፎ ሲሄድ ተመለከተና ዓይኑን ጣለበት። “ምን ይሻላል?” አለ ፌጦ ጎርጎን ባለ ድምፅ።

“የምታውቅ ይመስል!” አለችው ኒኮ ልታለቅስ እየሞከረች።

“የምታውቁት ይመስል...እኔ ተራራውን እንፈልግ ስል እንዲህ አርገኸኝ አረፍክ። ግብፅ ውስጥ ከተራራው የተላከውን ልጅ ይዝገዋለሁ! ተራራውን እንፈልግ ብል...እዚህ ነው ብለህ ሁሉን ነገር አበላሽኸው።...” ተነግረዋል።

“አንተ የማትረባለህ አንተን !...አንተን ነው እንጂ መግደል። አዎ!...ገድዬ...” የተቆራረሰ ከንፈሯን አጨማዳ ማልቀስ ጀመረች።

ፌጦ ግን በዋሻው ግድግዳ ላይ መንገድ ሰርተው የሚጓዙትን ዘመሚቶች ነበር አፍጦ እየተመለከታቸው የነበር። እጁን መንገዳቸው ላይ ጣል ሲያረግ ወረሩት። እጁ ላይ ያሉትን ወደ ዓይኑ አስጠግቶ ግምፍ ተመለከታቸው።

“ኒኮ!” አለ ምራቁን ለመዋጥ እየሞከረ። ጉሮሮውን ደርቋል። “እንቅመላቸው ይሆን?”

ኒኮ አንዱን ዘመሚት አንስታ ቀመሰችው። አይኖቿን ጨፈነቻቸው። ወዲያው አፈጠጠች። “እንዳያልቁብኝ...አዳራ ተሻምተህ እንዳትበላብኝ።”

ዘመሚቶቹ ሂደው ሳያልቁ ፌጦ በእጁ እያነሳ ይሠለቅጣቸው ጀመር። “ወይኔ! የቅድመ-ን ሽረራት ምነው በያዝኩት አቤት!አላየሽውም ነበር!ግብዳ ነበር እኩ።” ኒኮም እጇን መንገዳቸው ላይ ገድባ ሲሰፍሩባት እያነሳች ትቀረጭም ጀመር።

“ቀስ ብለሽ አላምጭ እነዛ ሽማግሌች መጥተው እንዳይሻሙ...” ፌጦ ወደነ አባባ ደጋጎ ተገላምጦ ተመለከተ። ያየውን ማመን አልቻለም። “እናንተ! ምንድን ነው ምታላምጡት?”

አባባ ደጋጎ ከፕሮፌሰር በርናባስ ጋር አፈራቸውን እያላመጡ የሊቁ ክፍለ ዮሐንስን ቅኔ እየነገሩአቸው ነበር።

“እየውልህ ፕሮፌሰር በርናባስ...ከሊቁ ክፍለ የሐንስ ቅኔዎች አንዱ አሁን ስለገጠመን ሁናቱ ያመጣል። አቤት ፍልስፍና! አቤት ቅኔ! ስማችሁን ልበልልህ።

ኩሉ ይትጋጣኝ እመ ገሠሥዎ!

ወእመ ኢፈቀድክ አይ ዘይትወሀበኝ ግብር፤

እምነ ፍተ ቃህም ንኡስ አስከ ነጥብ ማይ ቆሪር።

ዝስ ይጽንሐኝ።

ህልው እግእዚ በሰማይ ወምድር፤

እንበለ ምክርክ ሠርዌ ምክር፤

አድምኦ መቃብር ወረኪበር ሞት ወሰነ ጸዕር፤

አሰመ ጎጥኦ ዘይቀትሉ እመ ተባጽሕዎ ፀር፤

ሳኦል ዘተወተሀቦ ሀብተ አክሊለ ወርቅ ወመንበር።

ወእመ ተመክረ ኢዮብ በዕጸበ ደዌ መሪር፤

ተመነዩ መቃብረ ወኢረከቦ ለመቃብር።

.....አጥብቆ ሲፈለግ አይገኝም ሁሉ፤

ይኸው ነው አመሉ።

ከጉንዳን ሽራፊ፤ እስከ ቀዝቃዛዋ የውሃ ጠብታ፤

አንተ ካልፈቀድካት መች እንዲህ ተገኝታ።

ይህን በዚህ ትተን

በምድር በሰማይ

የምትኖር ጌታ ሆይ

ምክርህ ከምክርህ ጋር ካልሆነ ተስማምቶ

መቃብር በቀላል መች እንዲህ ተገኝቶ።

የጭንቅ የማጣጣር፤ ወሰኑ ድንበሩ፤ የሆነውን ሞትም

ምን ብንፈራገጥ አናገኝም የትም።

የወርቅ አክሊል ደፍቶ፤ ከዙፋኑ ተስማምቶ፤ የተዋበው ሳኦል፤

ጠላቶቹ ሁሉ፤ በከበቡት ጊዜ፤ የሚገለው አቷል።

ባንገብጋቢ ቁስል በመራር ተመቶ

ኢዮብም መቃብር፤ ቀርቷል ተመኝቶ።”

“አቤት ጉድ!” አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ። “እባክዎ ስለኒህ ሊቅ ባለቅኔ ጥቂት ይንገሩኝ።”

ክፍለ የሐንስ ከአፄ አድያም ሰገድ ኢያሱ እስከ እፄ በዛፋ ዘመን መንግሥት ድረስ ጎንደር ውስጥ የታወቁ ባለቅኔ ነበሩ። እዚሁ ደብረ ብርሃን በላሴ ቅኔ እያስተማሩ ብዙ ሊቃውንት ያፈሩ ሊቅ ናቸው። ዣንግግድ በመሆናቸው ነው እዚሁ እድሜ ዘመናቸውን የጨረሱት። አሁን የእኔ ቤት ካለበት ግቢ ውስጥ በቅሉ የነበረውን ዛፍ ከኤርዲናስ ጋር፤ ከደብረ ብርሃን ሲበሩ ሄደው ከመቆረጥ ያዳኑት እሳቸው ናቸው። ብዙ ሊቃውንት አሁንም ድረስ የማያውቁት ሌላ ቅኔ አላቸው።

የቅኔው ምስጢር የሚገባቸው ለግንግዶች ብቻ ነው። አሁን ቁልቁል ስለወረድንበት ቤት መቅደስ የዘረፉት ቅኔ ነው። በነገራችን ላይ ፕሮፌሰርያልነገርኩህ አንድ ሌላ ነገር ታወሰኝ። ደብረ ብርሃን ተሰርቶ ሲያበቃ ታቦቱን ተሸክመው ያስገቡት ራሳቸው ንጉሥ ኢያሱ ነበሩ። ታላቁ ኢያሱ ታቦቱን ከአጫጌው ተቀብለው የገቡበት ምስጢር በዚሁ ቦታ ይሠራ የነበረውን ምስጢር ሌላ ቁስ ገብቶ እንዳያይ ነው። ንጉሡ ታቦት ተሸክመው መግባታቸውን ብዙ የታሪክ ፀሐፊዎች የፃፉት ነው። እሳቸው ታቦት ተሸክመው በመግባታቸው ሀዘቡ እንግዳ ነገር ስለሆነበት፤ ገሚሱ ከደስታቸው ብዛት ነው ሲሉ ገሚሱ ደግሞ እንደ ቅሌት ቆጥሮባቸው ነበር። በወቅቱ የተገጠመ የሚገርም ግጥም ነበር። እንዲህ ይላል።

ወዴት ሄዶ ኖሯል ሰሞነኛው ቁሱ፤

ታቦት ተሸክመ ዘውዱን ትቶ ኢያሱ።

የተሸሸገውን ያባቱን ቅስና፤

ገለጠው ኢያሱ ታቦት አነሳና።

አየነው ኢያሱን ደብረ ብርሃን ቁሞ፤

ልክ እንደ ኪሩቤል ሶስቱን ተሸክሞ።

ስላሴን ቢሸክም ኢያሱ ገነነ፤

ላራቱ ኪሩቤል አምስተኛ ሆነ።....”

“ይህ እውነት ነው።” አሉ አባባ ደጋጎ ግጥሙን ሲደመድሙ። የራስ ወልደ ገብረኤል ቅኔም ከዛፉ ጋር የተያየዘ ነው አልነገርኩህም ለካ። ራስ ወልደገብረኤል ጎንደር ውስጥ የታወቁ ባለቅኔ ናቸው፤ የተወለዱት ትግራይ ውስጥ ነው። እዚህ ጎንደር ባለቅኔም ብቻ ሳይሆኑ ዣንግድም ተደርገው ነበረ። እና ቅኔአቸው ምን ይላል መሰለህ?

ዓለም እስከ ጊዜሃ
በሃብል ዝንጋኤ ትስህበን
ወታወርደን ታህተ፤ ሃበ ዘቀዳሚ መርገም፡፡...እያለ የሚቀጥል ነው፡፡

ዓለም በዘመኗ፤ ዓለም በራሷ 'ለት
ትጎትተናለች፤ በዝንጋኤ ገመድ፤ በመርላት ሰንሰለት፡፡

....እንደ ማለት፡፡ ይህች ቅኔአቸው ዛፋ ለመርላት መድሃኒትነት ጥላው
ግን ገዳይ ስለሆነው ዛፍ የተቀኙት ቢሆንም እስካሁን ድረስ ያሉት
ዘመናዊ ሊቃውንት ከቀቢፀተስፋ ፍልስፍና ጋር ሲያዛምዱት ለምቻለሁ፤
አንብቤማለሁ፡፡ ጥቅል ትርጉሙን ሳይሆን የጭብጡን መነሻ ስናይ ግን
ዓለምን በጥላ እየመሰሉ ያቀረቡበት ዛፍ የገናንገዶች ዛፍ ነው፡፡

“የክፍለ የሐንስን ቅኔም ለመስማት ቋምጫለሁ፡፡” ፕሮፌሰር በርናባስ
አባባ ደጋጎን ወደ መጀመሪያው መነሻ ወጋቸው መለሷቸው፡፡

“እየውልህ እሱማ እንዲህ ነው....” አባባ ደጋጎ ጎሮሮአቸው በመድረቁ
ዓይናቸውን አፍጥጠው ጥቂት ጠበቁ፡፡ ቀስ ብለው ከጠራረጉት በኋላ
ትንሽ ምራቅ በተሸበሸበው አንገታቸው ውስጥ ግርግጭ አርገው ቅኔውን
ቀጠሉ፡፡

“እምከዊነ ካህን ይኔይስ ከዊነ ኖላዊ፤
ወጎለ እንስሳ ትትበደር እምቤተ መቅደስ ዐባይ፡፡
እስመ ቤተ መቅደስ ኮነት ቤተ ፈያታይ፤
ወበላዕለ ካህናት ዘሀሉ እኮይ፤
ትእምርተ ዝኒ ከመ ንርአይ
በጎለ እንስሳ ሠረቀ ዘኢየዐርብ ፀሐይ
ወኖሉት ተዛውዑ ምስለ ሓራ ልዑል ሰማይ
ዓዲ እምቅድመ ዝንቱ እመካነ ኖሉት ወመራዕይ
ከመ ተጸውዑ ደምፀ እግረ ቃለ ዜና ሠናይ
ወልደ አንበረም ለምስፍና ወለቅብዐ መንግሥት ወልደ ዕሄይ፡፡”
.....ይህንን ብለው እንደገና ዓይኖቻቸው ፈጠው ቆዩ፡፡

“ይህን ቅኔ ሊቁ ክፍለ የሐንስ የተቀኘው አንድ እዚህ ቤተ መቅደስ ውስጥ
የሚያገለግል አውደልዳይ ቁስ የገናንገዶችን ምስጢር አሳልፎ ለፈረንጅ
በመስጠቱ ነበር፡፡ የሊቁ ክፍለ የሐንስ ቅኔ እኮ...ታሪካዊ እውነትን ሁሉ
ቁልጭ አርጎ የሚያሳይ ነው፡፡ የአዝያንና የቆሬ ልጆች ካህናት ለመሆን
ፈልገው አምላክ ያልፈቀደላቸውን የወርቅ ማዕጠንት በመንካታቸው
ተቀስፈዋል፡፡ ለዳዊት አምላክ ያደላ በሚመስል መልኩ ማረው እንጂ
ንጉሡ ዳዊት እንኳን ተርቦ መስዋዕት በልቷል፡፡...እነ ፊንሐስም
እጃቸውን ወደ ምንቸቱ ሥጋ ከተዋል፡፡ ብዙ ሰዎች ወዳልተፈቀደላቸው
እጃቸውን ሲከቱ ኑረዋል፡፡ ልክ እንደዚህ ወመኔ ቁስ...” ሁለታቸውም
ወደነ ቁስ ፊጦ ተመለከቱ፡፡ ቁስ ፊጦ ዘመሚቶቹ ሂደው ሳያልቁ እያነሳ
ይቀርጭማል፡፡ ኒኮ ከዋሻው ግድግዳ ላይ ያየቸውን ትልቅ ሽረሪት ይዛ
በእሳት ስትጠብሰው “ጦሽ” ብሎ ፈነዳባት፡፡

“ትርጉሙን እስኪ ይንገሩ...” ፕሮፌሰር ዓይኖቻቸውን ወደ አባባ ደጋጎ
መለሱ፡፡ አባባ ደጋጎ ጣፋጭ አንደበት ከመዘጋቱ በፊት ለማጣጣም እንጂ
ትርጉሙን እሳቸውም አላጡትም ነበር፡፡

“እረኛ መሆን ይሻላል፤ ካህን ከመሆን በውነት፤
ከታላቅ ቤተ መቅደስም፤ ይሻላል የእንስሶች በረት፡፡
ቤተ መቅደስ ሆናለችና፤ ፈፅማ የሽፍታዎች ቤት፡፡
በእረኞችህ ላይ መች አለ፤ በካህናት ላይ ያለ ክፋት፡፡
ማስረጃውንም እንድናይ
ከበረት ነው የወጣ፤ የማይጠልቀው ኃያል ፀሐይ፡፡
መች ካህናት ናቸው ቀድመን ሁሉን ብናይ፤
የአጨበጨቡለት፤ እረኞች ከምድር መላእክት ከሰማይ፡፡
ከዚህ አስቀድሞም....
የአንበረም ልጅ ሙሴ ምስፍና የታጨ
የእሴይ ልጅ ዳዊት፤ ለንግሥናው ቅባት፤ ዘይት የተረጨ፤
ከመቅደስ አይደለም ኮቼው የተሰማው፤ የመታጨት ወሬ
ከመንጎች ቦታ ነው ከእስረኞች ኑባሬ፡፡
....እንደ ማለት ነው ወዳጁ.....”

“ወይ ጉድ! እንዴት ነው ያዋቀሩት እባክዎ!” አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ ሰቅኔው ውበት ራሳቸውን ባድናቆት እየነቀነቁ። ቂስ ፌጦ ዘመሚቱን አያላመጠ መጣ። “ምንድነው የምታላምጡት አላልኩም?!” እስኪ እስኪ አፋችሁን ክፈቱ?”

አባባ ደጋጎና ፕሮፌሰር በርናባስ አፋቸውን ከፍተው አሳዩት። አፋቸውን ዝቅ ብሎ ሲመለከት ጥርሳቸው በጭቃ ዳክረዋል።

“ኑግ ከወዴት አግኝታችሁ ነው?”

“አረ ኑግ አይደለም!” አባባ ደጋጎ መለሱለት። “እንካ ቅመስው...” የጨበጡትን አፈር ሰጡት።

አፈሩን ቅሞ ያዳውረው ጀመር። ሲያላምጥ ቆይቶ ጥቂቱን ውጦ ብዙውን ተፋው።

“ውሽት!” አለ በመቀጠል። “ውሽት ነው! ለራሳችሁ ኑግ እየበላችሁ ለእኔ አፈር ሰጣችሁኝ አይደለም?”

ከኒኮ ጥግ ያለውን ሽጉጥ ልጦ አምጥቶ ከአባባ ደጋጎ ግንባር ላይ አፈመዙን ለገተው።

“አንተ የጃጃህ ሽማግሌ!...ኑጉን እምጣው አሁን...”

“እየበላን ያለነው የሰጠህን አፈር ነው!” ፕሮፌሰር በርናባስ በንዴት ጮኹ። ፌጦ ሌላ ጥያቄ አስከተለ።

“አንተ ጃጃታም ሽማግሌ!...አሁን ከዚህ ዋሻ የምንወጣበትን መንገድ ታሳየናለህ ወይስ ግንባርህን እንደምታላምጠው አፈር ጭቃ ባረግልህ ትመርጣለህ?”

ፌጦ ከአባባ ደጋጎ ግንባር ላይ የደቀነውን አፈመዝ ነቅሎ ወደ ኒኮ ተመለሰ። “አንቺ ነሽ ሲል አምባረቀባት። “አንቺ ነሽ ያልሆነ ተረት እየተረትሽ እዚህ ሁሉ የከተትሽኝ።”

“አንተ ነህ እንጂ!” ኒኮ ያለ የሌለ አቅማን ሰብሰባ ተንጨረጨረች። “እኔማ ተራራውን እንፈልግ ብዬ አልነበረም?! ከግብፅ ኢትዮጵያ ሰባዝን ...ከተራራው በተላኩት ልጆች ደም እጅን ስነክር የኖርኩት እኔ እንጂ አንተ ነህ?...የምታውቅ ይመስል ደሞ አፍህን አትክፈ ትብኝ...ደደብ!” “አ?” አለ ‘ደደብ’ የምትለውን ቃል ሲሰማ።

“እስኪ ድገሚው?” አንገቷ ሥር የከተተውን የሽጉጥ አፈመዝ በኃይል ሲገፋው መዋጫዋን ጨመተረው። ትንፈሷን አፍንጫዋን እየወጠረው

በንዴት ከንፎሮቿ ሁሉ ተንቀጠቀጡ። እንዳንጋጠጠች በአፋ፣ የሞላውን ምራቅ ፊቱ ላይ ለጎደችበት። “ብስብስ!”

ለረጅም ደቂቃዎች ሽጉጡን አንገቷ ሥር እንደከተተው ምን መወሰን እንዳለበት ሲያውጠንጥን ቀልጠፍ ብላ ሽጉጡን አፈናጥራ አስጣለችው። ይህን ያህል ኃይል ያላት አልመሰለውም ነበር። በኋላ ግን ላለመሞት የመጨረሻውን የሞት ሽረት ትግል እያደረገች እንደሆነ ገባው። ወዲያው ሽጉጡ ወደወደቀበት አቅጣጫ ተንካባላ ልትይዘው ስትል እንደነበር ተስቦ ከጀርባዋ ላይ አረፈ።

የሁለቱም ጣቶች ከሽጉጡ ስንዝር ያህል ብቻ ርቀው ሲፋተጉ ቆይተው የፌጦ ጣቶች ሽጉጡን ተቆናጠጡ። ወደፊት ተፈናጥሮ ሽጉጡን ሙሉ በሙሉ ከያዘ በኋላ መልሶ አንገቷ ሥር ወሸቀው። “ልትገይኝ ነበር? አ?” ረሀብ ያበላሸው የትንፋሹ ጠረን አቅላሽላሻት። አልመለሰችለትም፤ በመጠየቅና በሚሰረስሩ የጥላቻ ዓይኖች ተመለከተችው።

“ከናቅሽኝ እኮ ቆይተሻል። እንዲያውም እኮ ካሁን በኋላ አታስፈልጊኝም!” ሊተዋት አስቦ ነበረ። ግን እንደማትለቀው ያውቃል። ‘የነብርን ጅራት...’ የታችኛውን ከንፈሩን በንዴት ነክሶ ምላጩን ሳበው። ከቃታው ጩኸት እኩል ደሟ ፊቱን ረጨው። የማይርገበገቡት ዓይኖቿ እንዳፈጠጡበት የንግሊላ ወደቀች። ከው አለ።

፴፯

ሜሮዳ በሎስ አላምስ ናሽናል ላቦራቶሪ ውስጥ በሚገኘው የአለን ቤክን ውብ ቢሮ ውስጥ የደመቀ ወሬ ይዛለች። ሰዓቷን በየደቂቃው ትመለከታለች። ከምሽቱ 4:14። ቆሻሻ ጫኑ መኪና 5:00 ላይ ይደርሳል።

አለን ቤክንን ያለወትሮው ነበር ያስመሸችው።

“የቸኮልሽ ትመስያለሽ ሚስት ሜሮዳ...”

“አንተኮ እግረ መንገድክን አሸር ታይም እየሰራህ ነው።” ሜሮዳ የክንድ ቦርሳዋን ከፍታ ወደ ውስጥ ተመለከተች። ሁለት የሽቶ እቃዎች ጎን ለጎን ተጋደመዋል። በጥንቃቄ ከተመለከተቻቸው በኋላ በቀኝ በኩል ያለውን ሽቶ አውጥታ በጥቂቱ አርከፈከፈች። “ቢሮህ የተለየ ጠረን አለው ልበል?”

“ካንቺ ጋር ለመጫወት አመቺ ቦታ ስለመሰለኝ ነው.....ቤት እንሂድ ብልሽም እምቢ አልሽ...”

“ግዴለም ቢሮህ ይመቻል...የሽቶ ነገር የማይሆንልኝ ስለሆነ ሳይሆን አይቀርም።”

“በርግጥ እኔም ብሆን ሽቶ አልጠላም።”

“አንድ አይነት ስሜቶች አሉን ማለት ነዋ...” አለችው ከዛኛው በሰማያዊ ቀለም ጠርሙስ ውስጥ ካለው ሽቶ ጎን ሽቶዋን እያስቀመጠች።

* * *

ሙሉ የጽዳት ልብስ ለብላ በቆሻሻ መከላከያው ፀጉሯን የሸፈነችና የሽታ መከላከያውንም ጭምር አፍንጫዋ ላይ ያረገች ሴት፤ ረጅሙን ኮሪደር አቋርጣ፤ በቆሻሻ የተምላውን ጋሪ እየገፋች ወደ ሻጊዝ ቢሮ ተጠጋች።

“ሚስተር ገሮክ...የምረዳዎ ይኖር ይሆን?” በሩን ገፋ አርጋ ወደ ውስጥ ተመለከተች። እውቁ ሳይንቲስት ገሮክ ዶናልድ ሲሞን ሁሉን ነገር

ጨርሶ በተጠንቀቅ እየተጠባበቀ ነበር። የቆሻሻ ጫኞችን ሙሉ መለዩ አስከ ኮፍያው ጭምር ወርወር አረገችለትና በፍጥነት አሰፈች።

* * *

በትሪኒቲ ጎዳና አትክልት በመጫን የሚታወቀው ነጩ መኪና ፍጥነቱን ቀንሶ ሲጓዝ ቆይቶ ወደ ሎስ አላምስ ናሽናል ላቦራቶሪ በሚወስደው መንገድ እየታጠፈ ነው።

ሹፊሩ በየደቂቃው ሰዓቱን እየተመለከተ የስልክ ጥሪውን ይጠባበቃል። ጌራ አጋቢናው ካለው ባዶ ወንበር ተቀምጦ ትናንት ማታ ተጠናቅሮ የተላከውንና ስለ ኢንጅነር ሻጊዝ ሙሉ ህይወት የሚዳስለውን መረጃ ያገለብጣል። በኒዮርክ በሚገኘው የመቃብር ቦታ ‘Rest in Peace’ የሚል ፅሁፍና ሻጊዝ እጅጉ የሚል ስም የተቀረፀበትን መቃብር ፎቶ ግራፍ ከመረጃው ጋር ተያይዞ ሲያይ ፈገግ አለ። ‘ወድቆ የሞተ ሰው እንዴት በሰላም አርፏል ይባላል?’ ሲል በልቡ ከራሱ ጋር አወራ።

ኢንጂነሩ ከተለያዩ መጽሄቶች ጋር ያደረጋቸው ቃለ ምልልሶችም አብረው ተያይዘዋል። ኢትዮጵያ ውስጥ ይታተም የነበረው ልሳነ ሀዝብ የተሰኘው መፅሔት ጋር ያደረገው ቃለ ምልልስ ሳይቀር አብሮ ተያይዞ ነበር። መጽሔቱ በፊት ሽፋኑ ላይ በቀኝ በኩል በኢትዮጵያ ባንዲራ በግራው በኩል ደግሞ በአሜሪካ ባንዲራ ታጅቦ የተነሳውን ፎቶ ግራፍ በትልቁ አውጥቶታል። ከፎቶ ግራፍ ስርም “የጠፈር ተመራማሪውና የእንቁጣጣሹ ቀጠሮ” የሚል ፅሁፍ ሰፍሯል።

ጌራ “የእንቁጣጣሹ ቀጠሮ” የሚለውን ቃል አይቶ ትንሽ ካለበ በኋላ ኢንጅነሩ ያደረገውን ቃለ ምልልስ ለማንበብ መፅሄቱን ገለጥ ገለጥ አደረገው። ልሳነ ሀዝብ መጽሔት ቅጽ 1 ቁጥር11። ሰኔ 1996ዓ.ም በገፅ 32 ላይ ለመሆኑ ሳይንቲስት “ሻጊዝ ማናቸው?” በሚል ንዑስ ርዕስ ሥር፤ ስለ ሳይንቲስቱ የህይወት ታሪክ በጥቂቱ ቢገለፅም ዋናው ቃለ መጠይቅ ግን የነበረው በገፅ 27 ላይ ነው። በዚሁ ገፅ ላይ እንዲህ የሚል መንደርደሪያ ተፅፏል።

“...በዚህ ውድመት ግልጽ እየሆነ በመጣበት ለዓት ላይ፤ በጠፈር ምርምር ሳይንስና በወገን ተቆርቋሪነት ተደጋግሞ ስማቸው የተጠራው ኢንጂነር ዶክተር ሳይንቲስት ሻጊዝ እጅጉ በዋሽንግተን ከተማ በዩኒቨርስቲ ኦፍ ዘ

ዲስትሪክት ኦፍ ኮሎምቢያ (UDC) አንድ ህዝባዊ ስብሰባ ያካሂዳል። በዚያን ሰዓት (ኤፕሪል 16 ቀን 2004) በሺህ የሚቆጠሩ ኢትዮጵያውያን በዩኒቨርሲቲው አዳራሽ በመገኘት፣ ሰው በሰው ላይ ተደራርቦ በመቀመጥ፣ ለሚቀርቡ ሀሳቦች የሚብጨባና የሆኑ ድጋፍ በመስጠት፣ ባለቤት መሆኑን ለሚናገሩት ሳይንቲስት ተጨማሪ ወኔ የሰጡአቸው ይመስላል።...” የሚለውን መንገድ ያደረጉትን ቃለ መጠይቅ አስፍረዋል። ቀጠል በማድረግም ሲገቡ እንዴት እንደተገናኙ ይገልጻሉ። “...ከጎናቸው የማትለያቸውን ላጥፉ ኮምፒውተር ከፈቱና፣ ዋና ዋናዎቹን የአገሪቱን ተራሮችና ሽንተረሮች፣ ሀብትና ንብረት ዘላለም እንዳረገዙ የሚገኙ የተለያዩ ክፍላት ኢትዮጵያን፣ የኤሌክትሪክ ኃይል ብርሃን ምንጭ የሆኑ፣ የኒውክሊር ኃይላቸው ለሺዎች የልማት ተግባራት መዋል የሚችል የመሬት መልክ፣ ከዘመን ወደ ዘመን የሚፈለገውን የትውልድ ታሪክ የሚነግር እቅድ፣ የሀገሪቱን ጥንታዊነት የሚያውቁ ወኪይ የታሪክ ማብራሪያ ሰንጠረዦች በመብራት ነፃነት አሳጅበው ይቀርባሉ። ...” ይሉና የኢንጂነሩን ሰፊ ሐተታዊ ንግግር ያስከትላሉ።

“...ሕዝብን የመሰለ ሀብት የለም። ሀገር ልትዳብር የምትችለው የሀገር ዕንቁ ሀብት የሆነው ህዝብ ሊዳብር ሲችል ነው። ሕዝብ አፉ፣ እጁ፣ አግሩና አእምሮው እስረኛ ከሆነ ግን ማህበራዊው፣ መንፈሳዊውና ኢኮኖሚያዊው የአድገት አድማስ የማይደረስበት ይሆናል። ስለዚህ ይህንን ሕዝብ ከአገልጋይነቱ ይልቅ ባለሥልጣንነቱን በተግባር ላይ ለማዋልና ሕዝብን በማሰቃይት ላይ ካለው መንግሥት እስር ቤት ነፃ ማውጣት አለብን። ...በጠፈር መንኮራኩር ያየናቸው ኃይቶች፣ ወንዞችና አነስተኛ ጅረቶች ሲሳይነት ሲገመገሙ ኢትዮጵያን ከአፍሪካ አንደኛ፣ ከዓለም ስድስተኛ ያደርጋታል። ታይታነም፣ ታንታለም፣ የፊኒየም፣ ናፍታ፣ ቤንዚን... ሞልቶአል። የቀረ ነገር ቢኖር ቅንና ሐቀኛ አገልግሎት የሚሰጥ መንግሥት ብቻ ነው። የቀረን ነገር ቢኖር ጀግና ሆነን መነሳቱ ነው። እኔን በተመለከተ ግን ሳይንሳዊና ቴክኖሎጂካል ጥቅምን ለህዝብ ለማበርከት፣ እድገትም በየፈርጁ ይፋጠን ዘንድ ለመርዳት እግዚአብሔር በረከቱን አፍሳልኛል።

“ሕልማችንን በተግባር ለማሳዩት እንችል ዘንድ ጋሬጣ የሚሆንበንን ይህን ወመኔ ሥርዓት ማስወገድ ግዴታ ነው። ስለዚህ ትግላችን ሁሉን አቀፍና

ባለሙሉ ዘርፍ ነው። አድናቂዎቻችንና የተነሳንለትን ኢትዮጵያን የመለወጡን ተልእኮ የሚደግፉ ሁሉ አብረውን ከተሰለፉ ቅዱስ ዮሐንስ ድረስ መጠበቅ አይገባንም። ...ይህን ከማድረግ የሚከለክልን አንዳች ኃይል አይኖርም። በተቃዋሚዎች ሀብረት ስብሰባ ላይም ይህንን አሳብ ነበር በአጽንኦት ልገልጥ የፈለግሁት።” የሚለውን ንግግር ካስፈረ በኋላ ጋዜጣው ሰፊውን ቃለ መጠይቅ ይቀጥላል።

ጌራ እስከዚህ ካነበበ በኋላ አንድ ሀሳብ ብልጭ አለለት። ይኸውም በተቃዋሚዎች ሀብረት ስብሰባ ላይ ሁለት ታላላቅ ሰዎች ተገናኝተው ያደረጉትን ንግግር ከዚህ ሰነድ ጋር ተያይዞ እንደሆነ ይፈልግ ጀመር። ከብዙ ማሳሰብ በኋላ፣ ኢትኦጵ መጽሐፉ ያተመውን የሁለቱን ሰዎች ንግግር አገኘው። መጽሐፉ በነሐሴ 1995 ዓ.ም እትሙ አስፍሮት የነበረው የኢንጅነር ሻጊዝ እጅጉንና የአውቁን ባለቅኔ የሱራት ፀጋዬ ገብረ መድሀንን ንግግር ነበር። ከሐምሌ 19 እስከ ሐምሌ 26/1995 ዓ.ም በዋሽንግተን ከተማ አቅራቢያ ላይ የተደረገው ጉባኤ ሲጀመር በሱራት ፀጋዬ ገብረ መድሀን የተደረገውን ንግግር መጽሐፉ እንዲህ ሲል ያሰፈረውን ጌራ በማንበብ ላይ ነው።

“...ሕብረት ከእጃችሁ ካመለጠ ወመኔ ሀገር የመግደል አጀንዳውን አቀላጥፎ፣ አከናውኖ በእናንተው ብቃት ማነስ ላይ አላኮ እንዲያጠናቅቅ ጊዜውንና እድሉን አያወቃችሁ ሰጣችሁት ማለት ነው። በሕዝባችን ልብ ላይ ባንዳው የተከለውን ያለመተማመን ነቀርሳ የዘረኛ ክንድ በቀዶ ጥገና መንግሥቱ አውጥቶ የህዝቡን የመተማመን ባህል መልሶ መትከል ያሻል። ሕብረት ግዴታ እንጂ አማራጭ አይደለም። ካልተማመናችሁ እውነተኛ ሀብረት አይገኝም ያለ ሀብረትም እውነተኛ ድል የለም። ዓለም ያደነቀው የአባቶቻችን ታሪክና ባህልም አንድ ያቆያችሁ የመተማመን ፅንሰ መሠረት ነው። ኢትዮጵያዊነትና የመተማመን ባህል ከቶውንም ተነጥለው አይታዩም። ...ታውቁታላችሁ፣ ከሰው ዘር ጋር የምትፋለሙ መስሏችሁ ለእንዲት ደቂቃ እንኳን እንዳትዘናጉ... ሲመስላችሁም ባይመስላችሁም... የቆራጥነታችን ቴዎድሮስነትም ሆነ የአርቆ አስተዋይነታችን ሚኒልክነት፣ የጠቢብነታችን እግዚአብሔርነትም ሆነ የነቢይነታችንም ሄናክነት፣ የቁርጥ ቀን ተጠሪ በላይ ዘላቂነታችንም ሆነ የአልሞት ባይ ታጋዳይነት አበበ አረጋይነታችን፣ የብልህነታችን ሀበተ ጊዮርጊስነትም... ዛሬም በየሀዋሶቻችን ውስጥ ስለ።... ሰላማዊ ትግል ማለት ለሞት ማጎንበስ አይደለም። ማንዴላም፣ ማህተመ ጋንዲም ይህን አላስተማሩንም።

...ጌራ ንባቡን ቀጠለ። አሁን ኢትዮጵያ ውስጥ ባለው መንግሥት እነዚህ ሁለቱ ሰዎች ለምን ከምር ተጠልተው እንደነበር ከገባው ቢቆይም በእርግጥ ፈታኝ ሰዎች እንደነበሩ አላጣውም። በየጎጡ ተደራጅተው ሀዘቡን ሲከፋፍሉ የነበሩትን ፓርቲዎች በመሸምገል ፈታኝ የሆነ ሀገራዊ ፓርቲ ለማቋቋም ያደረጉትን ጥረት ሁሉ በመገንዘብ ራሱን ይነቀጥቅ ጀመር። በተለይም ሳይንቲስቱም ሎሬቱም ብዙ ተከታዮችና የሀዘብ ተአማኒነትም ስለነበራቸው ሀዘቡን ማንቀሳቀስ የሚችል አቅም እንደነበራቸው እያሰበ ሰነዱን ማገልበጥ ቀጠለ። ከሳይንቲስቱ ንግግሮች ደም ጥቂት አነበበ።

“..ሕዝቡንም እየጎዳ አገራችንንም ቁልቁል እያወረዳት ይገኛል። የእኛ ተነጣጥሎ መቆም አግዞት እንጂ ዕድሜ የማይኖረው መንግሥት ነው። ዛሬም በጊዜ ተነስተን ኢትዮጵያን ከእስከፊው አገዛዝ ነፃ ለማውጣት መነሳታችን ተገቢ ነው።...”

የእነዚህ ሁለት ፈታኝ ሰዎች ቅይጥነት ደግሞ በዘር የሚያምኑትን እንኳን ግራ የሚያጋባና የሚፈታተን ሌላው ፈታኝ ነገር እንደነበር አሰበ። ሎሬት ፀጋዩ ገብረ መድህን ከአሮሞና ከአማራ፣ ሳይንቲስት ሻጊዝ እጅጉ ደግሞ ከትግራይና ከአማራ በመወለዳቸው በዘር የሚያምኑ ሰዎችን እንኳን የዘርኝነት አቋማቸውን የሚድግ አቅም እንደነበራቸው ተገነዘበ። በተለይም ሳይንቲስቱ ከደቡብ ባህል፣ ሎሬት ደግሞ ከአሮሞው ባህል በእጅጉ የበለፀጉ ከመሆናቸውም ባሻገር በመላው ኢትዮጵያ ከዘራቸው ይልቅ በጭንቅላታቸው በየትኛውም ብሔር የሚከበሩ ሰዎች በመሆናቸው፣ በዚህ መድረክ ላይ ባንድ ላይ መገኘታቸውን በሀዘብ ፊት የጎላ ነፀብራቅ ያሳድሩ እንደነበር እያሰበ ቀና ብሎ ሰዓቱን ተመለከተ-ጌራ። ከምሽቱ 4:25 ይላል። ትንፋሹ ፈጠነበት።

* * *

በሉስ አላሞስ ናሽናል ላቦራቶሪ ውስጥ ከአሥራ ሁለት አመታት በላይ ስትሠራ እንደዛሬ ተፈትና አታውቅም። ወ/ሮ ኤሊና ወደ ላቦራቶሪው የፅዳት መለዩዋን በርሳዋ ውስጥ ከታ ልታወጣ ስትል ነበር ከግሪ እስከራሱ ፅልማምት የሚመስል ጥቁር ልብስ የለበሰ ሰው አፍኖ ያሰራት። ባለቤቷ ሚስተር ጌት ውድ እንደሁልጊዜው ቀድሞ ነበር ወደ ስራ የወጣው-ወደ ቆሻሻ አመላላሹ መኪናው። መስማት እንጂ መናገር

አትቸልም። ከወንበሩ ድጋፍ ጋር ጠርቆ አስሯታል። አፏንም በጥቁር ሰፊ ጥላስተር አሸጎታል።

ሰውየውን ለመለየት ሞከረች፤ ጥቁር ጭምብል ስለለበሰ ማንነቱ ሌለያት አልቻለም። ዓይኖቹ ጥቋቁር ናቸው። ሽፋሎቹም ጠይም ናቸው። ጥቂት ያልገጠገጣቸው ቃላት ግን እንግሊዘኛ ዘያቸው የአፍሮ አሜሪካን አይነት ነው። በማታውቀው ቋንቋ የተናገረው ግን ምን እያላት እንደሆነ አልገባትም። የምን ሀገር ቋንቋ እንደሆነ እንኳን ልታውቅ አልቻለችም። ምን እንደሚፈልግ አልነገራትም። ዝም ብሎ አስሮ ይጠብቃታል። ይባስ ብሎ መጽሀፍ ያነብ ጀመር-የአልደስ ሀክስሌይን “ብራቭ ኒው ወርልድ”።

ልትገፈራገጥ ስትጀምር ንባቡን አቁሞ ሽጉጡን በልቧ አቅጣጫ ደገነው።

“ዝጊ” አለ ዣንጊዳ በአማርኛ። ንባቡን ቀጠለ።

“እረፊ!” ሰዓቱን ተመለከተው። ከምሽቱ 4:28

* * *

ኢንጅነር ሻጊዝ የሉስ አላሞስ የእስሩ ሰንሰለት የሚወልቅበት ደቂቃ እየቀረበ ሲመጣ ልቡ በፍጥነት ይመታ ጀመር። በገዢ ዶናልድ ሲሞን ስም የተሠራለትን የአሜሪካ ዜግነት መታዎቂያውን አውጥቶ ፎቶውን ተመለከተው። አፍሮ ጎፈሬ ያበጠረ ሰው። ትንሽ ሽበት ወረር ያደረገው። ከታች ስሙን ተመለከተ። ዣንክ ዶናልድ ሲሞን።

ቀዩ ወፍ በተከፈተው መስኮት ገብቶ እየተመለከተው ነበር። ዓይኑን ከወፋ እንስቶ ይዟቸው ለመሄድ ያጠራቀማቸውን ሰነዶች ያጨቀበትን ጥቁር ሻንጣ ተመለከተ። ‘በውስጡ የያዘውን ነገር ቢያውቅ ኑሮ ይህ ሻንጣ ራሱ አሜሪካ ሰራሽ በመሆኑ ከንፍ አውጥቶ በበረረ ‘ሲል በልቡ አሰበ። መልሶ ግን ጥርጣሬ ገባው። ‘ይህን ሁሉ ይገፍ መውጣት እችል ይሆን?...? ይሉም ራሴን ይገፍ እንኳ ልውጣ....’

ሻጊዝ ሰዓቱን ተመለከተው 4:32።

፴፰

ጎንደር ፥ ፍኖተ ገንገሪ

ፌጦ እሳቱ ከመጥፋቱ በፊት ትንሽ ቁርጥራጭ ጨርቆችንና ጣውላዎችን ጨምሮ፤ የቀረችውን ፍም ለማንደድ እፍ ይል ጀመር። እፍ የሚልበት ትንፋሽ ከማጣቱ የተነሳ እሳቱን ለማንደድ ብዙ ጊዜ ፈጀበት። እሳቱ ምላሱን ሲያወጣ አንድ ነገር ትዝ አለው። ሶስት አራት ጥቅሎችን አምጥቶ ሲጥልበት ተንገገገገ። አባባ ደጋጎና በርናባስ ጥቅሎችን ወደ እሳቱ ሲጥላቸው አፋቸውን ከፍተው ቀሩ። “ባይሆን አንድደን እንመቃቸው እንጂ...። ሌላ ምን ጥቅም አላቸው?” ሲል ተሳለቀ-ፌጦ።

እሳቱ ይንቀለቀላል። ፌጦ እሳቱ ላይ ዓይኖቹን ተክሏል። ያልተጓዙበትን የዋሻውን መንገድ ተመለከተው። በዋሻው ግድግዳ ላይ ከሩቅ የተዘጉ በሮች ይታዩታል። ወደነዛ በሮች ለመሄድ ግን አቅም አጠረው። ይምሽ ይንጋ ባያውቅም የኒኮ አስከሬን ራቅ ብሎ ከተጋደመ ግማሽ ሌሊት ወይም ቀን ሳይሆነው አይቀርም። በብሽታ ውስጥ ሆኖ የኒኮን አስከሬን ተመለከተው። እሳቱንም ተመለከተው። ‘አይሆንም’ አለ በውስጡ። ‘ይህን ማድረግ አልችልም።’ ፊቱን ጨፈገገው። ዓይኖቹን ከድኖአቸው ቆዩ።

ፕሮፌሰር በርናባስ ከቀናት በኋላ ያላሰቡት ነገር ብልጭ አለላቸው። ያሰቡት ነገር እውነት እንደሆነ ፀልየው አጆቻቸውን ወደ ካፓርታቸው ኪሶች ልከው ኪሶቻቸውን ያስሏቸው ጀመር።

አባባ ደጋጎ የዋሻውን ጥግ ተደግፈው እንቅልፍ ሽለብ አርጓቸው ከቆዩ በኋላ በዝግታ ዓይኖቻቸውን ገለጧቸው።

ፕሮፌሰር በርናባስ ከቀኝ የካፓርታቸው ኪስ ውስጥ የቀኝ እጃቸውን ጣቶች ላስቲኩን ነኩት። የልባቸው ምት ጨመረ። ቀስ ብለው ጫን ጫን አሉት። ፍትልክ ፍትልክ የሚሉ ነገር በላስቲኩ ውስጥ ጎረበጧቸው። ትንፈሻቸው እየፈጠነ ላስቲኩን ከኪሳቸው መገረጡት። የምግብ እንክብሎችን የያዘውን ላስቲክ ነበር። ከፊሎቹ ስለተጉባቸው ደቀው ዱቄት ሆነዋል። ከፊሎቹ ግን ሳይፈረካከሉ አሉ። በተደበላለቀ ደስታ ውስጥ

ሆነው ወደ አባባ ደጋጎ ዞሩ። አባባ ደጋጎ በተደገም እየተመከለቷቸው ነበር።

“የምግቦቹ እንክብሎች ናቸው አባባ ደጋጎ...” ፕሮፌሰር በርናባስ እንደ ልጅ እየፈነደቁ አንዱን ፍሬ አውጥተው ወደ አባባ ደጋጎ አፍ በሚንቀጠቀጡ ጣቶቻቸው ቆንጥጠው አቀረቧት። አባባ ደጋጎ ፊታቸው በራ። ነገር ግን ራሳቸውን በእንቢታ ነቀነቱ።

ፌጦ የኒኮን በድን እየጎተተ ወደ እሳቱ አቀረበው። ...ቀፈፈው ...ቆይቶ...ተንሰቀስቆ ያለቅስ ጀመር።

“ከመሄቱ አለቀ እንዴ ፌጦ? ከዘሚቱ ለኛም ስጠን እንጂ።” አባባ ደጋጎ የሚያዩትን ማመን አቃቃቸው። ‘ይህን ሳላይ መሞት አለብኝ!’ ሲሉ አሰቡ። ፌጦ የኒኮን በድን እንደተሰዩ አውቀዋል።

“አዎ!” አለ ፌጦ ቀስሰ ባለና ሀዘን በዋጠው ድምፅ። “በልተን ጨርሰናቸዋል።” ዓይኖቹን ከእሳቱ ዳር ከወደቀው ከኒኮ አስከሬን ላይ አልነቀላቸውም።

“አንተ ከፋ ሽማግሌ!” ሲል በቁጣ ተናገረ ወደ አባባ ደጋጎ ከሩቅ እያገረጠረጠ። “አንተ ነህ እዚህ ሁሉ ያደረስክኝ። ደሞ አርፈህ አትሞትም? አንዳንድ ሰዎች እኮ አርፈው የራሳቸውን ሞት መሞት ያቅታቸዋል።...አንተ አንዱ ነህ። ሽማግሌው! ልብ በል! በዚህ ዋሻ ውስጥ እንኳን ቆለጥህ አንተ ራስህ ስሙኒ አታወጣም። ማንኛውም ውድ ሀብት ገንዘብ በሌለበት ውድ ሊሆን አይችልም። አንተ እበጣም! አንተ ቆለጣም ሽማግሌ ተጫወትክብኝ።!”

ፌጦ እዛው እሳቱ ዳር ሆኖ የቁጣ ዓይኖቹን አንገገገጋቸው። “እኔ እኮ...በስንት ፍስሐ ተከብቤ የነበርኩ ሰው ነኝ። ባለኝ ነገር ላይ የተሻላ ነገር መጨመር ነበር ፍላጎቴ። ነገር ግን ያለኝን ሁሉ አጣሁ። እስኪ ከዚህ ዋሻ በላይ ስላለው ዓለም አሰቡ። ስንት የሚበላ ነገር አለ መሰላችሁ ከትንሹ ዳቦ እስከ ትልቁ በምግብ የተሞላ ብፌ ...አስቡት...ቁርጡ...ክትፎው...የምግብ ብዛት የመጠጡ ብዛት።...ደግሞ ሴቶችን አስቧቸው። እንዴት ያምሩ ነበር! ፍም የሚመስሉ ከንፈሮቻቸው፤ ፍም የሚመስሉ ጭኖቻቸው፤ መንገዱን ሁሉ የሞሉት እነሱ ናቸው። በሽቶዎቻቸው አፍንጫዎቻችንን ሲያቀዙ፤

በዳሌዎቻቸው ዓይኖቻችንን ሲያፈዙ። አይ ወኔ! ወይ አርፎ አለመቀመጥ፤ እስክንድርያ ውስጥ ያለኝ ሀብት እንደ አንተ ያሉ ሃምሳ ርሃብተኛ ሽማግሌዎችን ለሃምሳ አመት ይቀልብ ነበር። ይህን ተልእኮ በመፈፀም የማገኘው ሀብት ደሞ ጀርመን ውስጥ የጀመርኳቸውን ንግዶች ብቻም ሳይሆን ብዙ ባለአምስት ኮከብ ሆቴሎችን የሚያስገነባ ነበር። ታዲያ ምን ያደርጋል!...እንደ አንተ ባሉ ገምጭ ሽማግሌዎች በተሞላች ሀገር ውስጥ ምን ማድረግ ይቻላል?!...ዘላለም ወይ አትበሉ ወይ አታስበሉ!...የዚህችን ሀገር ውድ ሀብቶች ሁሉ በየስርቻው ቀብራችሁ...ወይኔ!...ዓይኖቼን መልሶ ወደ ኒኮ አስከሬን ላካቸው። 'አዎ...በልቼሽም ቢሆን ከዚህ ዋሻ ወጥቼ ወደዛ የድሎት ዓለም እወጣለሁ። ኒኮ...እንኳን አንቺን ቆንጂየዋን...ያንን ግማታም ዘመሚታም እንኳ በልቻለሁ።...'

ይህንን ሲያስብ ቢቆይም ድፍረቱን በማጣቱ ወደነ አባባ ደጋጎ ዞረ።

"ስማ አንተ ጅጁ ሽማግሌ!...ይህችን ሀገር ደሃ ያደረጋችኋት አንተና አንተን የመሰላችሁ ወግ አጥባቂ ሽማግሌዎች ናችሁ። እኔ ፈረንጅ ሀገር ላለሁ አይቻለሁ። እነሱ የማይበሉት እንሰላ የለም። አስቡት እስኪ ኢትዮጵያ ውስጥ ስንት የሚበላ እንሰላ ነበር! አሁን በቅሎና ፈረስ ሜዳውን ሁሉ ሞልቶታል። ፈረንጆች ከትንሹ ቀንዳውጣ ጀምረው የማይበሉት ነገር የለም። እንቁራሪት ውድ ምግብ ነው። ዘንዶና አባብ ሁሉ ጠብሰው ይበላሉ። ምን የማይበሉት አለ። እዚህ ሀገር ግን እንዳናንተ ያሉ ወግ አጥባቂ ሽማግሎች ባላደሩት ተፅእኖ ምክንያት ይህቺ ሀገር በማይበሉ ነገሮች ተሞልታለች። ገበሬው ሲያርሰው የኖረው በሬ ቢሞትበት አይበላውም።..."

"ሊበላት ያለቧትን አሞራ ስሟን ሽግግራ ይሏታል እንዲሉ...አሁን ለምን ይህን ሁሉ እንደምትሰፈልፍ ገብቶኛል። 'ላም ነጅዋን እንጂ ጌታዋን አታውቅም።' የሚለውም እንዳንተ ያለውን ነው ከሀገርህ ወጥተህ ተምረህ የመጣሽው ይህንን ርኩሰት እንደሆነ አውቃለሁ። ማንነትህ የተደናገረህ ሰው ስለሆንክ አይገርመኝም። የምትለው ሁሉ ሰራበው ሰው እውነት ይመስላል። እንደላሟ የነዱህ ሰዎች ጌቶችህ እንዳይመስሉህ። አዎ! እንዳልከው...እነሱ የበሉትን ሁሉ ብንበላ ኑሮ ተርበን እርዱን አንላቸውም ነበር። ነገር ግን እነሱም በሚበሉት ልክ በሽታቸው ብዙ ነው። ስማኝ! እንዳንተ ያሉ አፋሽ አከንፋሾች ወርበሎች ለምርኮና ለብዝሃባ ባያለናዱን ኑሮ የሚበሉት ይበቁን ነበር።

ያላደግናቸው በችሎች የባዕዳን መንጋጋ እየተተከለላቸው ሊነችፋን ባይመጡ፤ ጉርሻችንን ባይሰለቅጡ፤ የሚበሉት ብቻ ከምንበላው መቼ አነሱን። "

ፌጦ ሽጉጡን ልጦ ዓይኑን በልጥጦ ወደ አባባ ደጋጎ መጣ።

ፕሮፌሰር በርናባስ ከኒኮን ወደ ኪሳቸው ሸሽጉት።

"ብትገለኝ ትልቅ ውለታ እንደዋልክልኝ አቆጥረዋለሁ።" አሉ አባባ ደጋጎ በተቃራኒው ሀሳቡን ለማስለወጥ። በዚህ ሰዓት በአባቶቹ ታሪክ በተሞላው ዋሻ ውስጥ በክብር መሞትን የሚያህል ክብር የለም። ማንም ሰው በክብር የመሞት መብት አለው። ከህክምና ስነ ምግባሮች እንዱ ይኸ ነው ብለኸኛል አይደለም 'ፕሮፌሰር?' አባባ ደጋጎ ወደ ፕሮፌሰር በርናባስ ዞረ።

"ልክ ነዎት አባባ ደጋጎ። ማንኛውም ሰው በክብር የመሞት መብት አለው። ስለዚህም አንድ ሀኪም የተደደው ሰው ቢሞት፤ ሞተ ብሎ አንጆቱ እንደተዘረገፈ መተው እንደሌለበት የህክምናው ስነ ምግባር ያዛል።" ፕሮፌሰር በርናባስ ፌጦን ለማነቅ በልባቸው እያሰቡ መለሱ።

"የምገልህ መስሎህ ነው? አንት የጃጀህ ሽማግሌ። ባልገልህም የሞትክ እኮ ነህ። ብገልህም ሥጋህን እንኳን ለመብላት ለመንካት ይቀፈኛል። አልገልህም! እዚሁ ማቀህ ተቆራምደህ ስትሞት...አይሃለሁ። ሽማግሌው! አሃሃሃ...ለምን ጥሩውን ታሪክ ብቻ ታወራለህ? ኢትዮጵያውያን በክፉው ቀን ረሃብ ከከብቶች እበት ውስጥ ጥሬ ለቅመው ሲበሉ አልነበረም? እናትስ ልጄን በልታ አልነበረም? ለምንስ ይህ ይደበቃል? እስራኤላዊያንም እኮ በተራቡ ጊዜ የአሁያ ጭንቅላት ውድ ነበር።"

"ለትበላት ወስነሃል ማለት ነው?" አሉት አባባ ደጋጎ የሽጉጡን አፈመዝ ከገንባራቸው ሲመልሰው። "ደምድመሃል?" ዓይናቸው በእንባ ተሞላ። ፌጦ ራሱን በአዎንታ ነቀነቀው። ምንም ማድረግ አልቻልም በማለት ዓይነት።

ፕሮፌሰር በርናባስ የምግብ እንክብሉን ከኪሳቸው አወጡት። እንዲት ከኒን ከላስቲክ አውጥተው ለፌጦ ለመስጠት አጃቸውን ዘረጉ። "እሷን

ተዋት! በፈጠረህ!...እሷ እኮ ከእኛ በተሻለ በክብር የሞተች ሴት ነች። እዚህ ድረስ አመቃ አመቅ የወረደችው ለእናት ሀገሯ ግብፅ ብላ ነው። ይህን አውቃለሁ። በማስተምርበት ዩኒቨርሲቲ ውስጥ በአንድ ክፍል ውስጥ አብረን ሰርተናል። ለሀገሯ ብላ ኢትዮጵያን ለመሰለል አማርኛ አቀላጥፋ ከእኛ በበለጠ እየተናገረች ትኖር ነበር። ይህንን ብዙ ኢትዮጵያውያን የማያረጉት ነው። አላማዋ አላማዬ ባይሆንም ይህችን ጀግና ስትበላት ዝም አልልህም።”

“እና...” አለ ፌጦ የሽጉጡን አፈሙዝ ወደ ፕሮፌሰር በርናባስ እያዞረ። “ይህችን ክኒን ውጤህ ሙት እያላችሁኝ ነው?” በሚሰቀጥጥ ሁኔታ ላቀ። “ልትገሉኝ?! እ?!”

“አይደለም!” አባባ ደጋጎ መለሱለት። “እንክብሉ የምግብ ክኒን ነው። እሷን ከምትበላት ይህን ክኒን ውጤህ ሀይወትህን ያዘው ብለን ነው።”

“ለምን እናንተ ውጣችሁ አታሳዩኝም...” ፌጦ ጥርጣሬ የሞላበት ላቅ ላቀ። “ይኸው!” ፕሮፋሰር በርናባስ መጻፋቸው ላይ ያሰቸውን ክኒን ሰለቀጧት።

ፌጦ የብልጠት ላቅ እየላቀ ወደኒኮ አስክሬን ለመመለስ ፊቱን አዞረ። “ከስንት ሰዓት በኋላ የሚገል ክኒን ይሆን?”

“እባክህ!” አሉት አባባ ደጋጎ። “ይህን ከማድረግህ በፊት እኔን ግደለኝ።”

ፌጦ ግን እየተንኳተተ ወደኒኮ አስክሬን ይሄድ ጀመር። ፕሮፌሰር በርናባስ ያለ የሌለ አቅማቸውን ሰብስበው ከፌጦ ጋር ተናነቁ። ሽጉጡ ከእጁ ላይ ተፈናጥሮ ከኒኮ አስክሬን አልፎ ወደቀ። አባባ ደጋጎ አቅም ባያጥራቸው ኑሮ ሽጉጡን አንስተው፤ ፕሮፌሰር በርናባስ አንቆ መሬት የሚያስገጣቸው ፌጦን አናቱን ለመበርቀስ ሀሳብ ነበራቸው። ነገር ግን ከተቀመጡበት ለመነሳት እንኳ የሚሆን አቅም የላቸውም። ከዘራቸውን እንኳ ራቀቻቸው። እነሳለሁ ሲሉ ወደጎን ልንቁስቁስ ብለው ወደቁ። በዓይኖቻቸውና በሽጉጡ መካከል ያለው ርቀት ሶስት ርምጃ ባይሞላም ለእርሳቸው ግን ርቀቱ ዘላለም የሚያስጉዝ መስሎ ታያቸው። ቢሆንም ግን በደረታቸው ወደ ሽጉጡ ተሳቡ።

ፕሮፌሰር በርናባስ ፌጦ አንዱ ከላይ አንዱ ከታች እየሆኑ፤ ተናንቀው ወደ ሽጉጡ ደረሱ። በዚህ ጊዜ የፌጦ ቢጢ ተራራ አህሎ ከፕሮፌሰር በርናባስ ዓይኖች ላይ ለማረፍ በፍጥነት መጣ። በርናባስ በኃይል ወደ ጎን ሲሸበለሱ የፌጦ ቡጢ በመጣበት አቅጣጫ ፊታቸውን ስቶ ከሥር ካለው ጠፍጣፋ አለት ላይ በማረፉ ፌጦ በሚሰቀጥጥ ድምፅ የዋሻውን ገደል ማሟቶ ቀሰቀሰው። የጨበጠው እጁ ጋግፎ አፈሩን በደም ለውሶ ተመለሰ። ጣቶቹን ለማቃናት ሞከረ፤ ነገር ግን እንደጎበጡ፤ እንደሳሉ ቆየበት።

ፕሮፌሰር በርናባስ የመጨረሻውን ኃይላቸውን አሟጠው በመሳብ ከሽጉጡ ምላጭ ጣታቸው ገባ።

አባባ ደጋጎ አፋቸው አፈር እየቃመ እጃቸው አፈር እየጧጠ ወደ ሽጉጡ ያደረጉት ጉዞ ሳይጋመስ፤ ፕሮፌሰር በርናባስ ሽጉጡን አፈፍ ሲያረጉት በመመልከታቸው የእፎይታ እስትንፋስ ተንፍሰው ባሉበት ተንበላው። ፕሮፌሰር በርናባስ ሽጉጡን በፌጦ ከመነጠቃቸው በፊት ምንም ጊዜ ሳያጠፋ በፌጦ ግንባር ላይ አቀባበሉት።

“እንደለው እየገደልኩህ እንዳይመስልህ፤ እንደ አራዊት ነው!” ምላጩን ሳቡት። ከራስ ቅሉ የተረጨው ደም የዋሻውን ግድግዳ አቀላው።

“ይህን በማድረጌ፤ አላፍርም! አልኮራም! የሲርጋጋ ልጅ! ወይ ጊዜ! አንተ ጠላቴ ለመሆን አትበቃም ነበር! የጊዜ ጉዳይ ወቅት ተመቻችቶልህ እንደጠላት እንድቆጥርህ አደገረኝ እንጂ።”

ፕሮፌሰር በርናባስ የሰቀቀን እስትንፋስ እየተነፈሱ ወደ አባባ ደጋጎ ተመለሱ። የአባባ ደጋጎ ጉም የለበሱ ዓይኖች የእንባ ሻረት ተክለው ነበር። በራስ ቅላቸው ዙሪያ የወረደው ሀጫ በረዶ የሚመስል ነጭ ፀጉራቸው ሳይቀር ሀዘን ያጨማተረው ይመስል ኩፍትርትር ብሎ ወይዟል። ሽማግሌው ከወደቁበት አፋፍለው ከዋሻው ግድግዳ አስደገፏቸው።

እንታቸውን ደፍተው ሲያዝኑ ቆይተው ኪላቸውን ዳሰሱት-ፕሮፌሰር በርናባስ። እንክብሉችን መዘዟቸው። አንዷን እንክብል ከላስቲኮ አውጥተው ወደ አባባ ደጋጎ ከንፈሮች አስጠጓት።

“አይሆንም!” አሉ አባባ ደጋጎ።

“እነዚህ ከኒኖች ካሉህሰ...እየዋጥካቸው አንተ ገዝህን ተጥል።”

“ትቼዎት ልሄድ?” አሉ ፕሮፌሰር በርናባስ በድንጋጤ። “ይህም የማይደረግ ነው!”

“የምልህን ስማች ፕሮፌሰር! እኔ ካሁን በኋላ የቀረኝ ምንም የለም ይሄ ብቻ ነው።” አባባ ደጋጎ እጃቸውን ወደ አንገታቸው ሰደው እድሜ በጠገብ ሰንሰለት ያሰሩትንና በ ‘ቶ’ ቅርፅ የተሠራውን ግማድ ለፕሮፌሰር በርናባስ ዘረጉላቸው። ግማዱ በዓይናማ ኮከቦች የተሞላ ነው። ኮከቦቹ ባለ ስምንት ጨረሮች ሆነው ከመሀላቸው በእንቅጃዝዮን ነጥብ የተሠራ የዓይን ምስል አላባቸው። ከእምራልድ የተሠሩት ባለስምንት ጎን ከዋክብት፣ እመሀል ባለው የእንቅጃዝዮን ዓይኖቻቸው የሚያዩ ይመስል ያብላል።

“የቀረኝ ይሄ ነበር” አሉ አባባ ደጋጎ ሰንሰለቱን በፕሮፌሰር በርናባስ አንገት እጆቻቸው እየተንቀጠቀጡ እያጠለቁ። “ገንገረው ለመሆን የሚችል ልብ ላለው ሰው ብቻ፣ ማስተላለፍ ባለብህ ጊዜ አስተላልፈው። እፌጦ ኪስ ውስጥ ያለውን፣ የቤተ መቅደሱን ወለል መክፈቻም ይዘኸው ሂድ።...”

አባባ ደጋጎ በደስታ ፈገግ አሉ። ትልቅ ሽክም ከላያቸው የወረደ ያህል በደስታ ተንፍሰው ግማዱን ተመለከቱት። “አባቶቻችን አርስቶትልን አርስጣጣሊስ፣ ፐሎቶን -አፍላጦን፣...የመሳሰሉትን ሰዎችን ስምም በተውላጥ ሰይመው ይጠሯቸው የነበር...ለምንም እንዳመስልህ ባንገትህ በተውላጥ ሰይመው ይጠሯቸው የነበር...ለምንም እንዳመስልህ ባንገትህ ያሰርከው ፊደል ለእኛና ለአባቶቻችን ውድ ድምፅ ስለሆነ ነው። በላዩ ላይ ያለው ክቡ ክፍል የጭንቅላታችን መለያ ነው-የአእምሮአችን ምልክት። በባለ ስምንት ጨረራ ኮከብ በስምንት አናቅፅ እሳቤ የማሰባችን ምልክት ነው። ዓይኑ ደግሞ የማይታየውን የምናይበት የማያችን ኃይል ነው።”

“እየውልህ ፕሮፌሰር ...የሚታየው ሁሉ የተሠራው ከማይታየው ነው። የሳይንስ እውቀት ስላለህ ይህን መረዳት አያትህም። እኛን ያቆሙን ሀዋላት ሁሉ በባዶ ዓይን መታየት የማይችሉ ናቸው። አንቶንቫን ልዊን ሁከ ልም አጉሊውን መነፅር ከማግኘቱ በፊት መላው ዓለም እውር ነበር። ስለማይታዩን እንጂ...ሀዋው ሁሉ በማይታዩን ነገሮች የተሞላ ነው። ከሶስት በላይ ቅርፅ ያላቸውን ነገሮች ሁሉ ማዩት የምንችለው

ማያው ሲሰጠን ብቻ ነው። በዚህ ዋሻ ውስጥ ያለውን የተዘጋ በር ሁሉ እየከፈትህ በሌላ ጊዜ ብታየው፣ አባቶቻችን የማይታየውን ዓለም ለማየት የሰሩትን ማያ ሁሉ ታገኝዋለህ።...አሁን ግን ሂድ! በዋሻ ውስጥ መንገድክን ስትቀጥል የዋሻው መንገድ ወደ ሁለት ይከፈላል። በቀኝ በኩል ያለውን መንገድ ይዘህ ተጓዝ። በመጨረሻ አንድ የተዘጋ የብረት በር ዋሻውን ይዘጋብሃል። በሩን ደጋግመህ አንኳኳው። ቶሎ አይከፈትልህም።...” አባባ ደጋጎ ከእጃቸው የማይለይዎት ከዘራቸውን ሳቧት። መንቃሊፎዋን ወደላይ ሲሰቧት ረጅም ጨቤ ተመዘዘ። በጨቤው ጫፍ ከነጭነት ወደ ቡላነት ከተለወጠው ቀሚላቸው ላይ እራሱ ቀደዱ። ይህን አርገው ሲያበቁ መሃል ጣታቸውን በጨቤው ጫፍ በጡት። በቀደዱት ልብላቸው ላይም የሚከተሉትን ቃላት ከደማቸው እያጠቀሱ ባሩበት።

“ለቃውስጦስ አቃቤ አናቅፅ፡- ዝንቱ ብዕሲ ተፈነወ እምሃበ ደጋጎ። ዘስሙ በርናባስ ወልዱ ለሲርጋጋ ዘእከረፈ ውስተ ፌላኔሙኔሙኒም። አንሰ ሰየምክም ከመ ይኩን ገንገረድ። እስመ ልቡ ብሩህ ወእእምሮሁ ረቂቅ። ዝንቱ ውክቱ ዘመየጦ ለእቢይ መፅሀፈ እበዊነ ራማቶሓራ። አርሀው ሎቱ ሆህተ ጥበቦሙ ለእበዊነ ገንገረድ- ለበርች ጠባቂ ለቃውስጦስ፡- ይህ ሰው የተላከ ከደጋጎ ነው። ስሙም በርናባስ ይባላል። ከማናውቀው ቦታ በክብር ያረፈው የታላቁ ገንገረድ የሲርጋጋ ልጅ ነው። ገንገረድ አርጌ ቀብቼዋለሁ። አእምሮው ረቂቅ ልቡም ብሩህ ነውና። የአባቶቻችን ታላቁን መጽሀፍ የመለሰው እሱ ነው። የአባቶቻችን የገንገረዶችን የጥበብ በር ክፈትለት።” የሚል ፅሁፍ ያለበትን የቀሚላቸውን ቅዳጅ ሰጧቸው።

“ይህን ፅሁፍ በበሩ ቀዳዳ ስደደው። ይከፍትልሃል። ለውዬው በእንደበቱ አይናገርም። ጆሮውም አይሰማም። መግባባት የምትችሉት በጽሁፍ ብቻ ነው። የበለጠ እንዲያምንህ በግዕዝ እየላፍክ ተግባባው። ይህን በር ሲከፍትልህ ከዋሻው ውጭ ካለው ዓለም የምትወጣው ከጉዛራ ቤተ መንግሥት ወዲህ ማዶ ባሉ መንደሮች ባንዱ ቤት ነው። የጉዛራ ቤተ መንግሥት ከአስራ ስድስተኛው ክፍለ ዘመን በፊት ንጉሥ ሠርፀ ድንግል ያሰሩት ጥንታዊ ቤተ መንግሥት ተገጭሮ ስታይ በአርግጥም ወደ ውጪኛው ዓለም መውጣትህን ታረጋግጣለህ። ከዚህ ተራራ ወረድ ብላ የእንፍራንዝ ከተማ አለች። የፈላስፋው ወልደ ህይወት ከተማ። እሷን ሰንጥቆ የሚያልፈው አውራ ጎዳና የኢትዮጵያ ትልቁ አውራ ጎዳና ነው።”

ከጎንደር ወደ ባህር ዳር ከሚወስደው ከዚህ አስፋልት ድረስ ሰውዬው ይሸኝሃል። እንፍራንዝ ከተማ ውስጥም እንደ ሽማግሌ ያገኛሃል። ከአላቸው ገንዘብ ተቀበልና ወደ አዲስ ዘመን በሚወስድህ መኪና ተሳፈር። ከዚህ በኋላ ያለውን እኔ አልነግርህም! አንተ ራስህ ታውቀዋለህ። ታላላቆቹን የአዲስ ዘመን ተራሮችን ሰላም በልልኝ።...አሁን ሂድ። ፍጠን..."

"አባባ ደጋጎ ጥዬዎት መሄድ አይቻለኝም። እባክህ ይህችን እንክብል ይዋው።" ፕሮፌሰር በርናባስ እንባቸውን ማቆም አልቻለም። ታውስጦስ ማን እንደሆነ ግን ትዝ ብሏቸዋል። ባለፈው አባባ ደጋጎ ቤት አቁማዳ ይዘው ሳይናገሩ የሄዱት ሰውዬ እንደሆኑ ገምተዋል።

"ህድ ብየሃለሁ! ህድ። አሁን አንተ መኖር ያለብህ ለራስህ ብቻ አይደለም። ገንገሮ ለራሱ አይኖርም! ለትውልድ ነው። እኔ ካሁን በኋላ ከዚህ ብወጣ እንኳ አልሰነብትም። በክብር እዚሁ እንድሞት ተወኝ። አንተ ግን ቀጣዩን ገንገሮ ሳትመርጥ መሞት የለብህም። ታሪካችንና እውቀታችን ተዳፍኖ እንዳይቀር! ከሰማይ ከምድር የከበደ አደራ አለብህ።...በዚህ ዋሻ ውስጥ ያለውን ሁሉ ወደ ተራራው ወይም ምቹ ወደምትለው ቦታ ወስደህ አስቀምጠው። ...ይህ ሁሉ እንዳለን ማሳየት ሳይሆን ጠቃሚ የሆነውን መርጠህ ትውልዱን እንዲጠትም አድርግ። እዚህ ዋሻ ውስጥ ያለው ሃይማኖታዊ እንዳይመስልህ። የሁሉም ኢትዮጵያዊ ሀብት ነው። የክርስቲያኑም፣ የይሁዲውም፣ የሙስሊሙም፣ የሃይማኖት የለሽም...ልብ በል...ገንገሮች የእውቀታችን ጣባቂዎች እንጂ የሃይማኖት ጠበቃዎች አልነበሩም። አንተም ይህን አርግ። ...በዚህ ዋሻ ውስጥ የዚያ ትውልድ ጊዜ ያዳፈነውን ዕውቀት፣ የዚህ ትውልድ ጊዜ እንዲገልጠው አድርግ። ጊዜ የትኛውንም ጉድ ደብቆ ቢባድ እንጂ ሸሽጎት ሊያልፍ አይችልም። ጊዜ ሽረት ነው-ይሞላል! ይጎላል። ሽረቱ ሲሞላ የዋጣቸው ቋጥኞች፣ ሲጎል ብቅ ማለታቸው አይቀርም። የጊዜ ሽረት ሲሞላ እያንገላወደ ይወስዳቸው የነበሩትን ግንደች፣ ሲጎል ሊያንቀሳቅሳቸው አይችልም።...ጊዜ ክፉ ነው ፕሮፌሰር!...ሞልቶ ከፈሰሰ በኋላ ልታፍሰው አትችልም።...ህድ! ቅደመው...ከዚህ ዋሻ ውጣ።..." አባባ ደጋጎ የረሱት ነገር ትዝ ሲላቸው እጃቸውን ወደ አንገታቸው ሰደዱት። በአንገታቸው አስረዋት የኖሩዋትንና የቆዳ ማህደር ያላትን ክታብ

እውጥተው ለፕሮፌሰር በርናባስ ሰጧቸው። በከታቧ ላይ አሥራ ሁለቱ የገንገሮች የምስጢር ቃላትና አጠቃቀማቸው ተዕፏል።

"...እነዚህን ቃላት ለብዙ መቶ አመታት ሲጠቀሙባቸው ኑረዋል። 'ገን' ማለት የማይታይ ማለት ነው። ለምሳሌ 'ገንሆይ' ስንል የማይታየውን ሁሉ ገዢ ማለታችን ነው። 'ገድ' ማለትም እናያለን ማለት ነው። በመሆኑም 'ገንገድ' ማለት 'የማይታየውን እናያለን' ማለት ነው። ይህኛው ቃል ደግሞ..." አሉ አባባ ደጋጎ 'ራማቶሐራ' ከሚለው ቃል ላይ በሚገባበት አመልካች ጣታቸው እየጠቀሙ። "ቀጥታ ትርጉሙ የሰማያት ጭፍሮች ማለት ቢሆንም እነሱ የሚጠቀሙት ግን በቀጥታ ትርጉም አልነበረም። ለነሱ 'ራማቶሐራ' ማለት 'ልዕለ አዕምሮ' ማለት ነው። ዴርቱጋዳ ሲሉም አናፈገፍግም ማለታቸው ነበር።...ከዚህ በታች ያሉትን ቃላት ራስህ መርምራቸው።...አሁን ህድ...ፍጠን..." ድምዳሜው እየሰለለ፣ ዓይናቸው እየተሳገ፣ ትንፋሻቸው እያጠረ፣ አካላቸው እየሳለ መጣ።

"...አባባ ደጋጎ...ይህንን ማረግ አይቻለኝም! እዚህ በረሀብ እየተቆራመዱ ጥዎት ለመሄድ! ሕሊናዬ አይታዘዝኝም።"

"...ምን ቀረኝ! ፕሮፌሰር?...ምን ቀረኝ?!...የሞት ዳና እየተሰማኝ ነው። ወሰድ መለስ እያረገኝ አኮ ነው።... በክብር በመሞቴ...ሞትን እያሳፈርኩት አኮ ነው...ይልቅስ አንድ ጊዜ፣ መጀመሪያ ስንገናኝ የነገርከኝን...ያንን ታሪክ ተርክልኝ። የሲርጋጋን...የታላቁን ገንገሮ ታሪክ...የአባትክን ታሪክ...ተርክልኝ...በጥሩ ቋንቋ...እስከሞት እዚሁ ልትጠብቀኝ ካሰብክ የምልህን አድርገልኝ...ያንተንና ያባትክን ጣፋጭ ታሪክ ተርክልኝ። ሲርጋጋ...ታላቁ ገንገሮ...አባ ገንገሮ አባ ዲዲሞስ...ያ...ትንሹ ልጅ መጥቷል ብለውኝ አልነበር? ...ምነው ዓይኑን ሳላየው?...ሚራዥ...ትንሹ ልጅ ከብራን እያለ አቅፌ የሳምኩት ልጅ...የትንሹ ልጅ ከብልል ከብልል የሚሉ ዓይኖች..." አባባ ደጋጎ መቃገር ጀመሩ።

"...ማርዬ...ተው አትጣላብኝ ልጄ...ተው ጠላቶችህን ቀንላቸው። ጠላትን መቀነስ የሚቻለው ጠላትን ባለመጥላት ነው። ጠላትን ጠላት አለማድረግ የሚቻለው ችሎ በመውደድ ብቻ ነው። ...ብዬ ነበር...የማንም ደም በእጅህ አይነር ልጄ...ተው!...የጤፍ ቁና

...ተሰጥ...የበረሃ አባባ...አባ ገርንበሩን አሳት በላው
አልከኝ!...አልመጣም! ልኮ ልኮ እሱ እዛው ቀረ?...ሰሙን
ለወጡት...ፊቱን ለወጡት...ልቡን አሰሩት...ሻጊዝ..." ብትት አሉ
መልሰው አባባ ደጋጎ...የአንቅልፍ ሽልብታ አንደያዘው... "ንገረኝ እንጂ
ፕሮፌሰር...የሲርጋጋን ታሪክ፣ ያንተን ታሪክ ንገረኝ እንጂ...ከተራራው
የሄዱት ልጆች ሳይመለሱ ቀሩ?...ቀዩ ወፍ
ወደቀ?...ማርዩስ?...አንጎታ...ያቺ አንዲት ፍሬ..."

ፕሮፌሰር በርናባስ የአባታቸው የአባ ሲርጋጋ አሟሟት መጣባቸው።
...ወደ ፓሪስ በዓይነ ህሊናቸው ተጓዙ። የጥይት ጨካኝት...ሁለተኛው
የዓለም ጦርነት።

"ሁለተኛው የዓለም ጦርነት ፓሪስ ከመዝለቁ በፊት አባቴ እኔን
አስከትሎ..." ለአባባ ደጋጎ ይተርኩላቸው ዝመር። "...ገርንህይ ከፊት
ለፊት በክፍቱ ሰረገላ ሲያልፉ...መድፍ ሲተኮስላቸው...መንገዱን በግራና
በቀኝ የሞላውን ህዝብ እጅ እስኪመለጥ ሲያጨበጭብላቸው ...አዎ ትዝ
ይለኛል። አባቴ እንዲህ አለኝ። 'ሴቶችን አትመልከት መንገዱን እንጂ።'
...ከአባቴ ጋር የአባቴ ሞገስ ያላቸው ሽማግሌዎች አብረው ተጉዘው ነበር።
"ከደማቁ አቀባበል በኋላ ፓሪስ ውስጥ በሚገኘው በኖትሪዳም አቅራቢያ
አንድ ህንፃ ውስጥ ለየብቻቸው እንዲኖሩ ምቹ መኖሪያ ተሰጣቸው።

"ሽማግሌዎቹ የፈረንሳይኛ ቋንቋ እየተማሩ ቆዩ።

"አባቴ ሲርጋጋ ግን ደስተኛ አልነበረም። ዘወትር ቁጭ ብሎ ይተክዝና ያለቅስ
ነበር። ምነው? ስለው 'አሁን አይገባህም! ተወው' ይለኝ ነበር። አብራ
አለቅሳለሁ እንጂ ለምን እንደሚያለቅስ አላውቅም ነበር። 'ሊተረጉሙት?!'
ይላል ብቻ አልፎ አልፎ። ባቅራቢያው በሚገኝ ትምህርት ቤት ውስጥ ስማር
ውዬ በመጣሁ ቁጥር እሱን ማላቀስ ነበር ሥራዬ። አባቴ ጀርመንኛና
ፈረንሳይኛ ቋንቋ አቀላጥፎ ሲናገር ሰምቻለሁ። እኔን ግን እንግሊዘኛው ላይና
ጀርመንኛው ላይ ብቻ እንድጠነክር ይመክረኝ ነበር። ማታ ማታ ደግሞ ግዕዝ
ያስተምረኛል።"

"አንድ ቀን ከትምህርት ቤት ውዬ ስመለስ ግዙፉን መጽሀፍ ዘርግቶ
እያለቀሰ ደረስኩ። እኔ የጀርመን ጦር ፓሪስ እየገባ መሆኑ ስለተሰማ
ትምህርት ቤቴ በመበተኑ ነበር በጊዜ የመጣሁት። አባባ መፅሀፉን ከዘጋ

በኋላ፣ 'አታረጉትም! አትተረጉሙትም! እናንተ የማትረቡ ሽማግሌች!
እያለ ከትራሱ ውስጥ የደበቀውን ሽጉጥ መዘዘው በወለሉ ላይ በባዶ እግሩ
ሲንጎራደድ ከቆየ በኋላ ሽጉጡን መልሶ ደበቀው።

"ማታ ሲሆን ቤታችን ውስጥ፣ አባባ ሽማግሌዎችን ራት ጋበዛቸው።
በረጅሙ ጠረጴዛ ዙሪያ ከበው የፈረንሳይ ወይን እየጠጡ ያሽካኩ ጀመር።
ከላቃቸው ብዛት ጠረጴዛው ላይ የሚበሩት ሻማዎች ነበልባል ይርገበገብ
ነበር።"

"ተርክልኝ እንጂ ፕሮፌሰር..." አባባ ደጋጎ ከአንቅልፍ እንደባነነ ሰው
ብትት አሉ መልሰው።

"እየተረኩልዎ እኮ ነው።"

"ምን አልከኝ?...ማርዩ መጣ? አርባጫን ታረቀው? ...አፈሩን መለሰው?
...ሽማግሌው ሲርጋጋ ወደኔ መጣ። የደብረ ብርሃን ዲያቆን ሳለሁ።...ገና
በሃያ ሁለት አመቱ ዝንዝድ አርጎኝ ሄደ። ሲርጋጋ...ጥቂት ቀናት
አበርኝ ቆዩ። ልጄን አስከትሎ መጥቶ ..."

ፕሮፌሰር በርናባስ ግን ትረካቸውን ቀጠሉ።

"ሽማግሌዎቹ ታላቁን መጽሀፍ 'ራማቶላራ'ን ከተፃፈበት ጥንታዊ የግዕዝ
ቋንቋ ወደ ፈረንሳይ ቋንቋ ለመመለስ የተሰጣቸውን ጥቅማ ጥቅም
እየተጫወቱ ነበር። ከታላቁ መጽሀፍ ላይ ብዙ ገፅ ለተረጎመ በዛው ልክ
የተሻለ ጥቅም እንደሚያገኝ ፈረንሳዮች ስላግቧቸው፣ በዚህ ምሽት
መጽሀፉን ገጣጥለው ለመካፈል ወስነው እንደነበር ያወኩት በኋላ ነው
አባቴ ሲነግረኝ። የራቴ ግብዣ ከመጠናቀቁ በፊት አባቴ ወደ መኝታ ቤት
ገብቶ የደበቀውን ሽጉጥ አቀባበሎ ወጣ። የማይገባኝን አስማት የመሰለ
ቃል ተናግሮ ሁሉንም ሽማግሌዎች ግንባር ግንባራቸውን አላቸው።
ግማሻቸው ወደ ጎላ ተፈንግለው ከፊሎቹ ጠረጴዛው ላይ ተደፍተው
ወደቁ። አባቴ ምንም ጊዜ ሳያጠፋ ታላቁን መጽሀፍ በልብስ ጠቅልሎ
በእጅ በሚገፋ ጋሪ ላይ ጫነው። ቤቴን ለቀን ወጣን ጋራውን እየነፃፃ።

"የጀርመን ወታደሮች ፓሪስን ወረው እያስጨነቁት ነበር። አባዬ
በጀርመንኛ ካንድ የናዚ መቶ አለቃ ጋር ሲነጋገር ከቆዩ በኋላ ወደ ባቡር
ጣቢያው ወሰደን።

“ባቡሩ ወደ አስትሪያ ቪዬና እየተወነጨፈ መሆኑን ቢያውቅ ኑሮ አባባ እንቅልፍ ላይ በመሆኑ ባቡሩ በፈረንሳይና በአስትሪያ መካከል ያለውን አልኩት እየጨነቀች።

“ቪዬና ውስጥ እንደሆነን ተረድቷል። አስትሪያ በናዚዎች መቆጣጠር በመሆን ከአስትሪያ ወደ ሀምቡርግ ጀርመን የሚወስደውን ባቡር፣ በሁለተኛው ቀን ተሳፈርን። አባቱ ሲርጋጋ የስዋስቲካ ምልክት ያለበትን የመቶ አለቃውን የይለፍ ደብዳቤ ይዞ ነበርና በየጣቢያው የቆሙት የናዚ ወታደሮች ደብዳቤውን እያነበቡ ያሳልፉት ነበር።

“ከሐምቡርግ ከተማ አቅራቢያ በሚገኘው የባቡር ጣቢያ ባቡሩ ሲቆም ሽማግሌው አባቱ በጨርቅ የጠቀለለውን መጽሀፍ ተሽክሞ ከባቡሩ ወጣ። መጽሀፉ ግዙፍ በመሆኑ ሽማግሌው አባቱ እየተንቀጠቀጠ በቅርብ ወደ ሚገኙት በበረዶ የተሸፈኑ ኮረብቶች እስክንደርስ ብዙ ጊዜ ወድቆ በበረዶ እየተለወሰ ተነስቷል።”

“በኋላ ሲያቅተው እዛው በረዶው ላይ ተልሞስሙሶ ተኛ። መነሳት እንደማይችል ሲገባው እኔን እንባ በቋጠሩና እድሜ በጠገቡ ዓይኖቼ ተመለከተኝ። ‘አስራ አምስት አመት ሞልቶሃል፤ አድገሃል። ይህን መጽሀፍ ወደ ሀገርህ እንድትመልሰው...እኔ አቅቶኛል። ...ከዚህ በላይ...’ አላችኋለሁም ወደ ሀገርህ እንድትመልሰው...እኔ አቅቶኛል። ...ከዚህ በላይ ይህን መጽሀፍ መሸከም ቀርቶ ራሴን አውጥቶ እያለቀስ። ‘ከዚህ በላይ ይህን መጽሀፍ መሸከም ቀርቶ ራሴን መሸከም አልችልም። ከዚህ ከወደኩበት ተነስቼ ስንዝር መንገድ አልችልም። ...አንተ ግን ትልቅ ልጅ እየሆንክ ነው...ጎበዝ ከሆንክ ይህን መጽሀፍ ወደ ቤቱ መልሰው ...ኢትዮጵያ... ጎንደር ከተማ ውስጥ ደጋጎ ከማሁ የሚባል ሰው ፈልግ...እሱ ሁሉን ነገር ይነግርሃል...ከቻልክ ይህን አድርግ...አሁን ላይሆን ይችላል...በቻልክ ጊዜ መጽሀፉን ወደ ቤቱ መልሰው...እንደቀላል እንዳታየው’ እያላችኋለሁ እዛው እንደወደቀ መላቀስ ጀመርን። ብን ብን የሚለውን ክንፋማ በረዶ በነጭ ጢሙና ሀጫ በረዶ በመሰለ ሽቦቱ ላይ እያረፈ ነበር ይህን የሚለኝ። ከዛው ቦታ ፈቀቅ ሳንል አደርን።

“ጠዋት ስነቃ አንድ ጋሪ የሚጎትት ፈረስ ጭኖ ከሩቅ ያቆመ ጀርመናዊ ሽማግሌ ዝቅ ብሎ እየተመለከተኝ ነበር። ‘ልጅ...’ አላችኋለሁም ፈገግ እያለ።

“ይህ አባትህ ነበር?” አላችኋለሁም በጀርመንኛ። “እዎን አልኩት። አባቱ ታላቁ መጽሀፍ እየተንከባለለ ሄዶ እንደሞጫጫ ሞቶ ነበር።

“ባለጋሪው ሽማግሌ የአባቱን አስከሬን በረዶ የተከመረበትን ቦታ ቆፍሮ ከተበረልኝ በኋላ በላይ ላይ ትልቅ ድንጋይ አስቀመጠበት። በድንጋዩ ላይም የአባቱን ስም ዓፍኩበት -በግዕዝ ፊደል። ‘ታላቁ ሰው ሲርጋጋ ከዚህ አርፏል፤ እንዳትረገጡት’ የሚል ዕሁፍ ሳሰፍር ጀርመናዊ ሽማግሌ እንድትረገጡት ጠየቀኝ። በጀርመንኛ ተረጎምኩለት። ‘ጎበዝ ልጅ!’ ሲል አመለከኝ።”

“ታላቁን መጽሀፍና እኔን ጋሪው ላይ ጭኖን በረረ። በሀምቡርግ ከተማ ዳርቻ በሚገኝ ደሳለ ቤቱ ውስጥ መጽሀፉን በክብር አስቀመጠው። እኔንም ከእሱ ጋር ለብዙ አመታት አቆየኝ። ሀምቡርግ ከተማ ውስጥ በሚገኘውና የድሃ ልጆች በሚማሩበት ትምህርት ቤት አስገብቶም አስተማረኝ።

“በቤቱ ውስጥ ስለሚገኘው ታላቅ መጽሀፍ ሀምቡርግ ዩኒቨርስቲ ውስጥ ለሚያስተምሩ አንድ ሽማግሌ ፕሮፌሰር ስለነገራቸው በየቀኑ እየመጡ ያዩት ነበር። ስለ ኢትዮጵያ ብዙ የሚያውቁ ፕሮፌሰር በመሆናቸው፣ ከትምህርት ቤት ስመጣ ብዙ ያጫውቱኝ ነበር።”

“ወደ ሀምቡርግ ዩኒቨርስቲ ያስገቡኝ እኒሁ ፕሮፌሰር ነበሩ። በዩኒቨርስቲው ውስጥ የግዕዝ ቋንቋ እስከ ፒ ኤች ዲ ደረጃ ድረስ ይሰጣል። እኔ ግን ህክምና አጠናሁ። ግዕዝ የተፈጠረባት ኢትዮጵያ ተቀምጣ ጀርመን፣ ውስጥ ግዕዝ በፒኤችዲ ደረጃ የመሠጠቱ ምስጢር የገባኝ በኋላ ነበር። ወደ በርሊን ተጉገፍ የፋርማኮሎጂና የላቦራቶሪ ሳይንስ እውቀቶችን ተምሬ የተመለስኩ ከታላቁ መጽሀፍ ላይ ጥቂት ገጾችን በማንበብ ምክንያት ነበር። አባቱ ለምን ፈረንሳዮች አስተርጉመው ከሚገኘው የጥናት ተቋማቸው ወስደው የታላቁን መጽሀፍ ምስጢር ለራሳቸው ለማድረግ በመቋመጣቸው ወደ ኢትዮጵያ ይገፍው ለመምጣት ተነሳሁ። ነገር ግን በቀላሉ አልተሳካልኝም። በባቡር ወደ አስትሪያ ይገኘው ስቫር ተከታትለው ደረሱብኝ። ሌላ ባቡር ይገኘ ወደ ስዊድን ተጓዝኩ። እኔም ደረሱብኝ። ስዊድን ውስጥ ያገኙሁት አንድ ኢትዮጵያዊ ባይረዳኝ

ኑሮ ወደ ሀገራ ይገኘው ባልመጣሁም ነበር። መብረራ ስለተሰማ ጀርመኖች ኢትዮጵያ ድረስ ተከታተሉኝ።

“በአባቴ ኑዛዜ የሰማኋቸውን ሰው በብዙ ፍለጋ አገኝኋቸው። አባባ ደጋጎን። እሳቸውንም በተራራው ውስጥ ከሚገኘው ምስጢራዊ ማህበር ወስደው ደባለቁኝ። መንጋዬን አገኘሁት። መጽሀፉንም በዛ ለምርምር እንዲውል አደረኩ።...ድርጅቱ በሰጠኝ ተልእኮ ወደ ጀርመን ተመልሼ በዛ የሚገኘውን የኛን ሰው በማጥመድ ሥሠራ ጀርመኖች ግን ኢትዮጵያ ውስጥ ያስቀመጥኩትን መጽሀፍ በመፈለግ ላይ ነበሩ። ደብረ ብርሃን ድረስ ባዘኑ። አላገኙትም። እኔ ጀርመን ውስጥ የተሰጠኝን ተልዕኮ ፈፅሜ ስመለስ፤ ድርጅቱ ጎንደር ዩኒቨርሲቲ እንድቀጠር አደረገ። እዛ ቀን እያስተማርኩ...በተራዬ አባባ ደጋጎ ዘንድ እዚህ ዋሻ ድረስ እስከዘልቅ ድረስ ተማርሁ። ይኸው ነው ታሪኬ...ሌላ ምን ታሪክ አለኝ?...አይበቃም...አባባ ደጋጎ...እየሰሙኝ ነው?...”

ፕሮፌሰር በርናባስ ትረካቸውን ጨርሰው አባባ ደጋጎን ሲነቀንቋቸው ሊሰሙ አልቻሉም። የሰላም እንቅልፍ አንቀላፍተው ነበር-ዕረፍት።

ፕሮፌሰር በርናባስ በብዙ ሲያለቅሱ ከቆዩ በኋላ አባባ ደጋጎን ጎትተው ከዋሻው ውስጥ ግድግዳ አጠገብ ቀበሯቸው። ከግድግዳው ላይም በአባባ ደጋጎ የከዘራ ጨቤ ጣታቸውን አድምተው የሚከተለውን ዕሁፍ ፃፉ። “ታላቁ ግንግድ አባባ ደጋጎ እዚህ ቦታ በክብር አርፈዋል፤ እንዳትረግጧቸው።”

ፌጦንና ኒኮንም ከዋሻው ግድግዳ ጥግ ባንዱ ቀበሯቸው። በየመቃብራቸው ላይም “በሁላችንም ውስጥ በናንተ ውስጥ ያለው ጨለማ አለ፤ ከታላላቆች ብርሃናት የተጨለፈችው ትንሿ ብርሃናችን ግን ትምግተዋለች።” ብለው ከፃፉ በኋላ የምግብ እንክብላቸውን ውጠው ጉዟቸውን ቀጠሉ። ‘የሞተ ሰው ጠላት ሊሆን አይችልም። ሁሉም ነገር አብሮ ወደ መቃብር ይወርዳል-ጥላቻው፤ ጠቡ ሁሉ አፈሩ ሲደመደሙ አብሮ ይደመደማል። የአስከሬን ጠላት የለም’ ሲሉ እያሰቡ ነበር እንክብሉን ሲወጡ። አባባ ደጋጎ የፃፉትን የጨርቅ ደብዳቤና የአባባ ደጋጎን ስላጠናዊ ከዘራ ይዘው።...ወደ ተራራው... አግራቸው፤ ልባቸው፤ አካላቸው፤ መንፈሳቸው፤ ዓይናቸው...ከፋቅ ዞር ብለው ለማየት ሞክሩ። ከፌጦ ቀሚስ የተረፈች ቅዳጅ ጠምጥመው ያበሯት መብራት አመቃብሩ ስፍራ አልደርስ አለቻቸው። ጉዟቸውን ቀጠሉ።

፴፱

ሎስ አላሞስ+አሜሪካ

ሚራሹ ከተሰመደው ሥፍራው ተቀምጦ ጌታሩን እየተጫወተ ይለምናል። የሚካኤል ቦልተን ዘፈን ይጫወታል። የሚካኤል ቦልተን ዘፈን አፍቃሪዎች በዚያ ሲያልፉ ቀልባቸው እንዲሳብ በማሰቡ እይመስልም። ባለፈው ይህንን ዘፈን ሲጫወተው አንድ የሎስ አላሞስ ሳቦራቶሪ ዘብ ማማው ላይ ቆሞ ሲወዛወዝ ስላየው ሳይሆን አይቀርም።

ከፋቅ፤ የአትክልት መጫኛው መኪና በዝግታ ሲመጣ ስላየው፤ ዘፈኑን አቁሞ በማዳማጫ ከጆሮው በሰካው ተንቀሳቃሽ ስልኩ ሰጌራ መልእክት አስተላለፈ። “በጣም ፈጠናችሁ...አትክልት የምታደርሱለት ሰው ይኖር ይሆን?...ገና የቆሻሻው ማመላለሻ መኪና አልገባም።” ስልኩን ዘግቶ ዘፈኑን ቀጠለ። “ፈጠናችሁ።”

ብዙም ሳይቆይ ቆሻሻ አመላላሹ መኪና የሎስ አላሞስ ሳቦራቶሪ በር ተከፍቶለት ሲገባ ተመለከተው።

ሚራሹ በሆኪ ቱኪው መልእክት የዕዳት ጋሪ ለምትገፋው አስተላለፈ-ለሲጻራ። “ቆሻሻ ጫኝ መኪና እየገባ ነው።”

ይህንን መልእክት ለሁሉም በሹክሽክታ አስተላልፎ ከጨረሰ በኋላ ወደ ዘፈኑ ሲመለስ ግጥሙ ስለተደናገረው እመሀል ጀመረ ሰዓቱን ተመልክቶ። 4:42 ይላል። ቆሻሻ አመላላሹ መኪና ከታሰበው ጊዜ ቀደም ብሎ ነበር የደረሰው። ሚራሹ ሁሉ ነገር ብሻ አለበት።

ቤክን ቀስ በቀስ የሜሮዳን ልብሶች ያወልቃቸው ጀመር። ሜሮዳም በበኩሏ የቤክንን ልብሶች አውልቃ እንደጨረሰች በሞቀ ስሜት አቃውን ዘገደው እርሷ ርቃትን ቆመ።

“አልችለውም” አለች ሜሮዳ። “ውነትም እቃህ ትልቅ ነው።”

“አትቀልጃ...” ቤክን ፈገግ ብሎ ተሸከማትና በምቹዉ ጠረጴዛ ላይ ከመራት።

* * *

ሲጻራ የቆሻሻውን መኪና መምጣት ከሚራሽና እንደሰማች የቆሻሻ ጋራውን እየገፋች ወደ ገርክ ዶናልድ ሲሞን ቢሮ ተንደርድራ ገባች። በሩን ከጊላዋ ጠረቀመችው ቆሻሻዎቹን ቢሮው ውስጥ ዘረገፈቻቸው።

ከቆሻሻ ጋራው ላይ አንስታ ረጅሙን ጆንያ አጠለቀችለት።

ገርክ ዶናልድ ጆንያው ውስጥ ራሱን ከተተ። ጆንያው ከላይ በድፍኑ በኩል ሶስት ቀዳዳዎች አሉት። በሁለቱ ቀዳዳዎች ሁለት ዓይኖቹን፣ ዝቅ ብሎ ካለው አንዱ ቀዳዳ ደግሞ አፍንጫውን ካስተካከለ በጊላ፣ ጋራው ላይ ተንበለበለ።

ሲጻራ ሻንጣውንና ሌሎች የቆሻሻ ካርቶኖችን ላይ ላይ ከከመረቸበት በጊላ “ችግር?” ስትል ጠየቀችው።

“የለም!” ሲል በተመቻቸ ድምጽ መለሰላት።

“ጥሩ!” አለች ሲጻራ “የትኛውን መዝሙር ልዘምርለህ?”

“የልብሽን መዝሙር!” ቆሻሻዎቹ ውስጥ የተዳፈነው ሳይንቲስት መለሰላት።

የቢሮውን በር ከፍታ ካስወጣችው በጊላ ከውጭ ጠርቅማ ዘጋችው። ቆሻሻና ብዙ ጉድ የተከመረበትን ጋራ በኃይል እየገፋች ወደ ቆሻሻ ማጠራቀሚያው መጋዘን ፈጠነች። ነገር ግን በግራዋ በኩል አንድ በር ተከፍቶ ከፍጥነቷ ገታት። ወከከ አለች። “ችግር አለ?” በዕዳት ሰራተኛዋ ድምፅና በራሷ እውነተኛ ድምፅ መሀል ባለ ዝብርቅርቅ ድምፅ በሩን ከፍቶ የወጣውን ጠብደል ሰውዬ ጠየቀችው። “የምወስደው ቆሻሻ ይኖር ይሆን?!”

“ነይ እስኪ ወዲዚህ...”

* * *

ቤክን ሜሮዳን ጠረጴዛው ላይ ከከመራት በጊላ እግሮቿን ሁሉ ይልስ ጀመር።

“ገና መቼ ተጀመረና...ገና...”

ሁለቱንም ታላላቅ ጡቶቿን ጨምድዶ ያዛት።

* * *

“ችግር አለ?” ሲጻራ ትንፋሷን እየዋጠች ጠብደሉን ሰውዬ ጠየቀች።

“የኔ ቢሮ እንዳይፀዳ ተፈርዶበት ነው?”

“እዝናለሁ ጌታዬ፤ ይህን ቆሻሻ ደፍቼ እስከመጣ ብቻ ይታገሡኝ ይሆን?!”

“ድምፅሽ ደግሞ ተቀይሯል።”

“የተረገመ ጉንፋን...” ሲጻራ የድንጋጤ ትንፋሷን ለቀቀችው።

“...ከታመምሽ ፈቃድ መጠየቅ ወይም መታከም ነው፤...ከቆሻሻዎች ጋር ተደባልቂ እንድሠራ ግን አልፈቅድም።”

ይኸው ጌታዬ! አሁኑኑ ይህንን ቆሻሻ ብቻ ደፍቼ አገለግሎታለሁ።”

“እብረሽ ከቆሻሻዎች ጋር ልትጠርገኝ?...ደሞ ንግግርሽን አስተካክይው! ...እኔን ሳይሆን አሜሪካን ነው የምታገለግይው...”

“ይቅርታ ስለ ቃል አጠቃቀሜ...” ሲጻራ ጋራውን እየነዳች ወደ መጋዘኑ ተምዘዝገች።

“ኧረ ይህቺ አሮጊት ይህን ሁሉ ጉልበት ከወዴት አቧቷ አመጣችው?! የጠብደሉ ሰውዬ አቃቂር ከሩቅ ተሰማት።

“ቆየኝማ...” ሜሮዳ ከጠረጴዛው ላይ ተፈናጥራ ወረደች። ከቦርሳዋ ውስጥ ሶስት ክኒኖችን አውጥታ ዋጠችና ከውስጥ ሌላ ነገር ትፈልግ ጀመር።

“ምን?” ቤክን ግራ ተጋባ። “ሁሉን ነገር በረዶ አረግሽው እኮ ሚሮዳ...”

“እንደዚህ አይደለም!” ሜሮዳ በፍጥነት ከቦርሳዋ ውስጥ ሰማያዊ ቀለም ባለው ጠርሙስ የተሞላውን ሽቶ አውጥታ ቤክን ላይ አርከፈከፈችው።

“ምንድን ነው ይሄ ደሞ?” ቤክን ፈገግ እያለ ጠየቃት። “ሽቶ እውዳለሁ ያልኩሽ እኮ...”

“እኛን ወደ ነበልባልነት የሚለውጠን ሽቶ ነው። እንዳልከው እንደበረዶ ሁሉን ነገር የሚያቀዘቅዘው አይደለም።”

“እና የአፍንጫዬ ቀዳዳዎች ሁሉ መረጨት አለባቸው?” ፊቱ ላይ ስታርከፈክፍበት የብሽርታ ስሜት እየተሰማው ጠየቃት። ዓይኖቿን ጨፍኗቸዋል። ልዩ ልዩ ቀለሞች ታዩት። ደስ የሚልና ካሁን በፊት ተሰምቶት የማያውቀው ስሜት፤ ፍስሐ ከሚሰጠው ሽቶ ጋር ተቀላቅሎ ተሰማው። ሽቶውን በሌላኛ እጁ እንደያዘች ከጀርባው በኩል ዙራ ታሸሸው ገባች። ከደቂቃዎች በኋላ ጡንቻዎቹ ቀስ በቀስ መዛል ጀመሩ።

ከቆይታ በኋላ ሜሮዳ ሽቶውን እንደገና እያርከፈከፈችው በማይገባው ቋንቋ ትናገር ጀመር።

“ይህ የሀገሪ ጥርኝ ዝባድ ሽቶ ነው!...ጥርኝን ለማግኘት ብዙ ጊዜ ይፈጃል። ስገራው ግን በየመንገዱ ይቆላላል።...የሚበላው ሁሉ በስገራው ይለያል...የዋንዛ፤ ፍሬ የዶቅማ ፍሬ...የማለውቀው ፍሬ...የምናማ ፍሬ...የሰገራው ብዛት...የሽቶው ውድነት...ጥርኝ...”

ቤክን ተዝለፍልፎ ጠረጴዛው ሥር ወደቀ። ሽቶው ለሚቀጥሉት 28 ሰዓታት ቤክንን የሚያስተኛ ነበር።

ሜሮዳ ልብሷን በፍጥነት ለባብላ ወደ በሩ ተራመደች።

“የሉስ አላሞስን ቆሻሻ ዝቀህ የምትጨርሰው እንዳይመስልህ፤ ባትቀጠር ይሻልህ ነበር።” ሲል ቆሻሻ እየዛቀ ወደ መኪናው የሚጭነውን አዲስ ፊት አዘነለት-ጥቁሩ ቆሻሻ ዛቂ። አፍንጫው ላይ የሽታ መከላከያ አርጓል። ጎፊሬ ፀጉሩንም ሸፍኗል።

“አትጨነቅ! ይህ የህይወቴ አንዱ ክፍል ነው።” አዲሱ ቆሻሻ ጫኝ በክርቱን የተለበጠውን ከባድ ቆሻሻ ወደ መኪናው እየጫነ መለሰለት።

“...አይደለም!” ሲል ተቃወመው ቆሻሻ ሰቃዩ ሰውዬ...ሌላ ዝክንትል ተሸክሞ። የተፈጠርከውም ቆሻሻ ለመዛት አልነበረም።

“እና የዓለምን ቆሻሻ ሁሉ ማነው ለመዛት የተፈጠረ?”

“ለክብር ተፈጥረው ለውርደት የተሸጡትና ራሳቸውን ለሽንፈት ያዘጋጁት ጥቂት ሰዎች ናቸው የዚህ ዓለም አገልጋዮች።”

“የአለምን ቆሻሻ መዛት፤ የሌሎችን ቆሻሻ መዛት ክብር እንጂ ውርደት አይደለም።”

“ይህኔ ሀሳብሽ ላንድ ላምንት ብቻ እንጂ ከዛ በላይ እንደማትሰነብት ተስፋ አለኝ። ለመሆኑ ስምህ ማነው?”

“ሻጊዝ” ተሳስቶ ስሙን ሊነግረው ሲል መልሶ ዋጠው። “ገርክ ዶናልድ”ም ሲል በኋላ የተሰጠውን ስሙን በስህተት ሊደግመው...መዛቂያውን ወደ ቀረው ቆሻሻ እየለደደ “ዛቂው ብለህ ልትጠራኝ ትችላለህ” አለው።

“የጠየኩህ እኮ ትክክለኛ ስምህን ነው።”

“ይኸው ነው ትክክለኛ ስሜ-ዛቂው።”

ቆሻሻው ተጭኖ አለቀ። በመጨረሻም ግን የቆሻሻ ጫኝዎችን አይነት የለበሰች ሴት የቆሻሻ ማጠራቀሚያ መጋዝኑን አቋርጣ ስትመጣ አዩዋት። “ደም ሴትም ተቀጠረች?” ጥቁር ቆሻሻ ጫኝ ሰውዬ ወደ ገርክ ዶናልድ ዞሮ ጠየቀ።

“መሆኑ ነው”

“ጥሩ ነው ባክህ፤ ሥራችን ቀለል አለ ማለት ነው።”

“እንዴት?”

“ከሴቶች ጋር ስትሠራ ምንም ነገር አይሰልጥም።”

“ቆሻሻው ተጭኖ ሲያልቅ መጣሽ ባክሽ?” ካጠገባቸው ስትደርስ ጠየቃት።

“ይቅርታ...አሁን ቅጥሩን ስለጨርሰኩ ነው። ነገ ግን ቀድሜአችሁ እዚሁ እገኛለሁ።”

“በእርግጥ ትግር የለውም።”

* * *

ሜሮዳ የቤክንን ቢሮ ለቃ ከመውጣቷ በፊት፤ የቤክንን ማሽላብ ካረጋገጠች በኋላ የመስኮቱን መጋረጃ ገልጣ ወደ ግቢው በር ተመለከተች። ቆሻሻ ጫች መኪና ሲወጣ ተመለከተችው። በፍጥነት ወጣችና ወደ መኪና ማቆሚያው ሄደች። መኪናዋን አስነስታ ቆሻሻ ጫችን መኪና ተከትላው ከግቢው ወጣች።

* * *

ሚራሻር ጌታር መምታቱን ላፍታ አቁሞ መልእክት ለሁሉም አስተላለፈ። “ቆሻሻ ጫች መኪና እየወጣ ነው።” በዚሁ ቅፅበት ከታች በኩል ነጭ የአትክልት መጫኛ መኪና ከተፍ አለች። ሚራሻር በክብር ባርኔጣው እየለመነ ያጠራቀመውን ገንዘብ እዛው መንገድ ዳር በትኖ ባርኔጣውን ራሱ ላይ ደፋት።

አትክልት ጫጅ መኪና የጋቢና በሯን ከፈተችለት። ሚራሻር እስከ ጌታሩ በፍጥነት ወደ ጋቢናዋ ገብቶ ተቀመጠ። በሩን ከዘጋ በኋላ ወደጎላው ቦሮ ሲመለከት ጌራና ገናንጊዳ ከአትክልት መጫኛው ውስጥ ተቀምጦ አያቸው። ወታደራዊ ሰላምታ ለሁለቱም ሰጣቸው። ገናንጊዳ ቁንብሎን አውልቆ የሰላምታውን አፀፋ መለሰለት።

ቆሻሻ ጫችን መኪና ከሜሮዳ መኪና ጎላ ሆነው ይከተሉት ጀመር።

ምሽቱ እየገፋ በመሆኑ መንገዱ በመኪና አልተጨናነቀም። ቆሻሻ ጫች መኪና ዋናውን መንገድ ትቶ ወደ ማቃጠያው የሚወስደውን ቀጭን መንገድ ሲይዝ ሲል የሚሮዳ መኪና አለፈችው። መኪናው ከጎላ በነጩ የአትክልት መኪና፤ ከፊት በሚሮዳ ታጅቦ ወደ ማቃጠያው መፈትለኩን ቀጥሏል። ቀዩ ወፍ ከላይ እየበረረ ቁልቁል ሁሉን ነገር ይመለከታል።

ከጥቂት ገብ በኋላ ሚሮዳ መኪናዋን በሹፌሩ በኩል አርጋ መሳ ለመሳ ትጓዝ ጀመር። ወፍራሙን ነጩ ሹፌር ቢጫ ኮፍያውን ከራሱ ላይ በለላኛ እጁ አንስቶ “ምን ፈለግሽ?” ሲል ጠየቃት፤ መንገዱን ዘግቶ፤ ገፍቶ ሊገለበጣት እየጣረ ተያይዘው እየበረሩ።

“አቁመው!” ሽጉሟን በቀኝ እጇ ወደ ሹፌሩ ደግና በግራ እጇ መሪዋን ጨብጣ። ወደጎን ሊገለበጣት ለጥቂት ከዛፍ ጋር ተላትማ ተረፈች። እንደገና የነዳጅ መስጫዋን በጋይል ረግጣ አለፈችው።

ከተሰበረ ላይ ያሉት ባለአካፋ ቆሻሻ ዛቂዎች የሚያዩትን ማመን አልቻሉም። ገና ዛሬ ተቀጥራ የመጣችው ሴት ከመለዩዋ ውስጥ ሽጉሟን መዥርጣ ወደ ወለሉ እንዲተኝ አድርጋቸዋለች። አንደኛው በአካፋ ሽጉሟን ለማስጣል ሞከረ። ሲጻራ ባንድ ጥይት ቀኝ እጇ ላይ ስትመታው አካፋውን ጥሎ እጁን እያርገበገበ ወለሉ ላይ ተኛ። ገናክ ደናልድ ወደ ተከመረው ቆሻሻ ወጥቶ ከቆሻሻው ጋር ደባልቆ ያስቀመጠውን ሻንጣ በመፈለግ ላይ ነው።

ከአትክልት ጫጃዋ መኪና ውስጥ በጋቢናው መስኮት በኩል ብቅ ያለው ሚራሻር የገናክ ደናልድን ሻንጣ ለመቀበል እየተዘጋጀ ነው። ሶስቱም መኪናዎች ጎን ለጎን ተያይዘው እየከነፉ ነው።

ገናክ ደናልድ ሻንጣውን አንጠልጥሎ ከሚራሻር እጅ ለመድረስ ቢንጠራራም የሚራሻር እጅ ሻንጣውን ሊነካ አልቻለም። ገናክ ደናልድ ሻንጣውን ወደ አትክልት ጫጅ መኪና ፓርቶ መጋላው ሲወረውረው ገንበል ገንበል እያለ ከላይ ተቀመጠ። ከቆሻሻው ከምር ላይ ዘሉ ሻንጣውን ወደ ወረወረበት የነጫ መኪና ወገብ ዘለለ ገናክ ደናልድ። ነገር ግን ፓርቶ መጋላው ላይ ለማረፍ አልቻለም። የፓርቶ መጋላውን አግዳሚ ብረት ለጥቂት ባይዝ ኑሮ ወድቆ ዱቂት ለመሆን ሙጫ ቀርቶት ነበር።

ዝኸ ዶናልድን ተከትላ ደግሞ ሲጻራ ወደፓርቶ መጋላው ስትዘል ባለአካፋዎቹ ተንበልብለው ወደ ተሳቢው ወለል እንደተደፉ ነበር።

ነጭ የአትክልት መኪና ፍጥነቷን ቀንላ ከኋላ ቀረች። ወዲያው ሚራሽ፣ ለሚሮዳ መልእክት አስተላለፈ። “የተገነጠለው ገፅ ወደ መጽሀፉ ተመልሷል።”

ሚሮዳ “ይመስልሃል?” ስትል መለሰችለት ከወዲያ። “መጽሀፉ ተራራው ውስጥ ነው። አይደለም እንዴ?”

ከፊት ለፊት ትበር የነበረችው የሚሮዳ መኪናም ፍጥነቷን ቀንላ ቆሻሻ አመላላሹን መኪና አሳለፈችው።

የአትክልት ጫፏ መኪና ከኋላ ቆማለች ፓርቶ መጋላዋ ላይ ዘላ ያረፈችው ሲጻራ የሻጊሻን እጆች ይዛ ወደ ላይ ከአስወጣችው በኋላ ሻንጣውን ይዘው በመሰላሉ በኩል ወረዱ። ሻንጣውንም ወደ መኪናዋ ሆድ ይዘውት ከገቡ በኋላ መኪናዋ ወደ መጣችበት ፊቷን አዙራ ተፈተለከች።

“ተከተይን!” ለሚሮዳ ከሚራሽ፣ የተላለፈው መልእክት ነበር።

“ፍጡኑ ይልቅ እኔ እየተከተልኳችሁ ነው። ተከትለው ሊይዙን ይችላሉ” ሚሮዳ ግራ ቀኝን እየቃኘች ተከተለቻቸው።

ከጀማሪ ኮረብታዎች ግርጌ ካለው መንገድ ሲቃረቡ ከሩቅ የፓሊስ መኪና ጩኸት ከጀርአቸው ጥልቅ አለ። ሁሉም በድንጋጤ ተያዩ።

በዚሁ ቅፅበት መንደሩን ሰንጥቆ በሚያልፈው ጎዳና፣ ከፊት ለፊታቸው ዴር 33 እየከነፈች መጣች። ከአትክልት ጫኛ መኪና ስትቃረብ ፍጥነቷን ቀንላ መንገዱን ዘግታ ቆመች።

“ፍጡ!” የሚል ድምፅ አስማቸው። ዴር33ን ይነዳት የነበረው አዲስ ፊት ሰውዬ። የጌራ ረዳት ፓይለት ነበር። “ፍጡኑ እየደረሱብን ነው!”

እነሚራሽ ከነጩ የአትክልት መኪና በፍጥነት እየወረዱ ወደ ዴር33 ሆድ ጥልቅ ጥልቅ አሉ። የፓሊስ መኪናዎች ጩኸት እየበረከተ፣ እየቀረበ መጣ። ወዲያው ደግሞ የሚንደቀደቁ ሁለት ፈጣን ሄሊኮፕተሮች ከሩቅ ወደነሱ ሲወነጨፉ ተመለከቱ።

ጌራ የዴር33ን የኋላ በር ከፍቶ እጅግ ዘመናዊና የተራራው አዲስ ሥራት የሆኑ አውቶማቲክ ጠመንጃዎችን አውጥቶ ለሁሉም አስታጠቃቸው።

ዴር33ን የሚያበራት አዲስ ሰውዬ ስሙን ለሁሉም አስተዋወቃቸው-ወደ ውስጥ እንደገቡ። “ሲራጅ አህመድ ሲራጅ እባላለሁ። ስላገኘኋችሁ ደስ ብሎኛል።...የተገነጠለው ገፅ ወደ መጽሀፉ አልተመለሰም። በቁርጥ መፋለም አለብን! በኔ በኩል ችግር አይግባችሁ።” ዴር33ን እየኮለኮለ።

ዴር33 መንደሩን ሰንጥቆ በሚያልፈው ረጅም ጎዳና አካባቢ ለየር ላይ ከመውጣቷ፣ ከታች መንገዱ በፓሊስ መኪናዎች ተሞልቶ ሽቅብ ይተከስባቸው ጀመር።

ከላይ ደግሞ ሁለቱ ሄሊኮፕተሮች ከረጅም ርቀት የሚመቱ መሣሪያዎችን እየተኮሱ ተከተሏቸው።

አትክልት አመላላሹ ሰውዬ በደ.ር.33 በር ብቅ ብሎ ሲፋለም፣ ገና ሰባት ጊዜ ከመተኮሱ ከሄሊኮፕተሩ የተተኮሱ ተከታታይ ጥይቶች ወንፊት አደረጉት። ከመሣሪያው ጋር ቁልቁል ማህለቅት የሌለው ወደሚመስለው ርቀት እየጮኸ ተውጀመጀመ።

ወዲያው ሜሮዳ በእልህ የእሱን ቦታ ተከታ ስትፋለም ሰውየው ገና እመሬት አልደረሰም ነበር።

ሚራሽና ሲጻራ በግራ በኩል የሚተኮሰውን ሄሊኮፕተር ለመከላከል የተኮሰ ልውውጥ እያደረጉ ነው።

ጌራ ከሲራጅ ጉን ተቀምጦ በኋላ የተገጠመውን እሳት የሚተፋ መሣሪያ ለመተኮስ ቁልፎችን በመነካካት ላይ ነው። “ተኮስ” የሚለው ቀይ ምልክት ከሶስት ጀምሮ ወደ ዜሮ እየቆጠረ ነው።

ጌራ በዚሁ ቅፅበት ዞር ሲል፣ ሜሮዳ ከእጇ መሣሪያዋ አምልጧት ቁልቁል ሲምዘገዝገዝ ተመለከተ። ወዲያው ግራ እጇን በቀኝ እጇ ይዞ እያቃሰተች ወደ ውስጥ ተሽብላለ ወደቀች። ግራ እጇን እንዳልሆነ ሁኗል። አጥንቷ ጭምር በመድቀቁ ተቆርጦ ከመውደቅ ያዳኑት ጥቂት ጅማቶች ብቻ ናቸው።

ዣንጊዳ ሽሚዙን አውልቆ እጇን ግጥም አርጎ ቢያስረውም ደሙን ለማስቆም አልተቻለም።

ሻጊዝ ሰማያዊ ሽሚዙን አውልቆ ለዣንጊዳ በደንብ እንዲያስርላት እየተናገረ ከሰጠው በኋላ በሜሮዳ ቦታ ሆኖ የመከላከል ተኮስ ይተኮስ ጀመር። የአርበኛ ልጅ መሆኑ ትዝ ሳይለው አይቀርም።

ጌራ “ተኮስ” የሚለው ትዕዛዝ በስክሪኑ ላይ እንደመጣ፣ በግራ በኩል ያለችው ሄሊኮፕተር ሙሉ በሙሉ ኢላማው ውስጥ መግባቷን ካረጋገጠ

በኋላ ቁልፉን ተጫነው። ወዲያው እየነደደች ስትወድቅ ተመለከታት። እንደገና በእስክሪኑ ላይ ሌላኛይቱን ሄሊኮፕተር ኢላማው ውስጥ ለማስገባት ቁልፎችን በፍጥነት መነካካት ጀመረ።

በቀኝ በኩል የነበረችውን ሄሊኮፕተር አቅጣጫዋን ቀይራ ወደ ግራ ልታልፍ ስትል ከጌራ ኢላማ ውስጥ ገባች። በፍጥነት የመተኮሻ ቁልፉን ተጫነው።

ሄሊኮፕተሯ በእሳት ላንቃዎች ተከናንባ ቁልቁል ስትወነጨፍ ሁሉም አተራራው እናት ላይ እስክታርፍ ቁልቁል እየተመለከቷት ነበር።

ጌራ ወደ ነሚራሽ ተመልሶ የሜሮዳን አንገት አቅፎ ያለቅስ ጀመር። የእጇ ዕጣ ምን ሊሆን እንደሚችል አላወቀም-ክፉኛ ተጎድቷል። እሷ ግን ለቁስሷ ቁብ ሳትሰጥ በፊቷ ላይ የድል ስሜት ይነበብባት ነበር።

“ሚ...ልትሞችብኝ ነው እንዴ?” አለ ጌራ በፊቷ ላይ የበራው የደስታ ብርሃን ግራ ሲያጋባው ጊዜ። “እንዳንድ ጊዜ እኮ የሚሞቱ ሰዎች በፍስሐ ይጥሰቀላሉ።”

“አይደለም ጌራ...እኔ እንዲህ በቀላሉ የምሞት ሰው አይደለሁም። አልሞትም! እጅ ቢቆረጥ ግድ የለኝም፤ አንዱ እጄ ሀገሬን ለማገልገል በቂ ነው።”

ሁሉም ይላቀሱ ጀመር። ሚራሽና ሻጊዝ አንገት ላንገት ተቃቅፈው ይላቀሳሉ።

“አያይ!” አለ ዣንጊዳ። የአልደስ ሀክስሌይን ልቦለድ የመጨረሻ ገፅ ገልጦ ማንበቡን እየቀጠለ-ሀዘኑን ያስታግስለት ይመስል። ወታደርና ዶክተር ለቁስል ደንታ እንደሌላቸው ሲጻራ ሳትገነዘበው አልቀረችም። “አሁን ሀመሟን አታባብሱባት። ወደ ተራራው ስንደርስ በቂ ሀክምና ይደርግላታል። ለቅሷችሁን አቁሙት፤ እንባ ሀዘንን ያብሳል።” ዣንጊዳ ተቃውሞውን ቀጠለ።

ገናኒዳ በሙሉ ልቡ ባይሆንም የአልደስ ሀክስሌይን ሳይንሳዊ ልቦለድ የመጨረሻ ገፅ ገልጦ ማንበቡን ቀጥሏል።

“አልጨረስከውም እስካሁን?” ሚራሽፍ ጠየቀው። ሀዘንን እየታገለ።

“የፅዳት ሰራተኛዎን አግኛ እኮ ነው ያገባደድኩት። አንድ ገፅ ብቻ ነው የቀረኝ።” አለ ገናኒዳ። የመጨረሻውን ገፅ እያጠናቀቀ። “በውስጡ ካለው ቁምነገር ይልቅ መግቢያው የተሻለ ነው። ይህን መጽሀፍ ከብዙ ዓመታት በፊት ወታደር ሳለሁ አንብቤው ነበር። ሳይንሳዊ ግራ አጋቢነቱ እንዳለ ሆኖ...ያው አሁን ዓይኔን አሳርፎልኛል።”

ሚራሽፍ በገናኒዳ የሽሙጥ ንግግር የግዳን ፈገግ አለ።

“ልክ እኮ ነኝ። ሚራሽፍ...ይህ እኮ ላንተ....”

“የምትለው ይገባኛል ገና...እኔ እስካሁን ድረስ የእቡነ ተክለኃይማኖትን ገድል አንድ ገፅ የሚሞላ ሳይንሳዊ ልቦለድ አላጋጠመኝም።” ሚራሽፍ ኮስተር ብሎ መለሰለት። “ያቡነ ተክለኃይማኖት ገድል እውነት ይሁን ውሸት እሱ ሌላ ጉዳይ ነው ስነ-ፅሁፋዊ ውቅር ግን...ስለ ክሎኒንግ ወይም የተሻሉ ሰዎችን ስለ መፍጠር ምናምን ከምዕራቡ አለም ልቦለዶችም ሆነ ግኝቶች በፊት እኛም እውቀት እንደነበረን ያሳያል።...እቡነ ተክለዬ ስድስት አክናፍ በቀኝ፣ ስድስት አክናፍ በግራ አብቅለው...ፀሐይን በሙሉ ዓይናቸው አይተው ልክ እንደ እፅዋት ብዙ ኃይል በቀጥታ ከፀሐይ ሲሰበሰቡ...ይህን እኮ እንደፈጠራ ብናዬው ትልቅ ፈጠራ እኮ ነው።...የሰውን ልጅ ልዕለ ስብዕ የመሆን ፍላጎት ቁልጭ እርሷ ያሳያል።...በዚህ ሰዓት እኮ ከአፍሪካ ሀዝቦች በስተቀር ስለምግብ፣ ስለመጠለያና ስለልብስ መጨነቅ እየቀረ ነው። አሁን የልዕለ ሰብዕነት ጥያቄ ነው ትልቁ ጥያቄ። የተሻለ ሰው ሆኖ ስለመገኘት ነው የሰለጠነው ዓለም እየተጨነቀ ያለው። የተሻለ ሀዝብ ስለመሆን...”

* * *

ሚራሽፍ ከጥቂት ሽለብታ በኋላ ከእንቅልፉ ባነነ። ከሚሮዳ በቀር ሁሉም ቀበረቸውን አስረው ያንጎላጃሉ። ሻጊዝ ግን በብሽሩ ውስጥ ሆኖ ይቀለጠጠዋል። የሚሮዳን እጅ እያዩ በጥልቅ ሀዘን ውስጥ እንደሰመ

ነው። ሚራሽፍ ከዕቃ ማስቀመጫው ውስጥ ጊታሩን አውጥቶ ቃኘው። የሚሮዳን ስቃይ ጊታሩ ያስታግስላት ይመስል።

“በኢትዮጵያ ሰማይ ላይ እየበረረን ነው!” የሲራጅ ድምፅ ተሰማው። “በሁለት ሺህ ጫማ ከፍታ ላይ ነን...በኢትዮጵያ አቆጣጠር አሁን ከሌሊቱ አሥር ሰዓት ተኩል ነው።”

ሚራሽፍ በዴር33 የመስታውት መስኮት በኩል ለመመልከት ሞክረ። ምድሩ በጨለማ ተውጧል። በኢትዮጵያ ሰማይ ላይ እየበረሩ እንደሆነ ሲያስብ ውርር የሚያደርግ ስሜት ተሰማው።

“...ቀና ብዬ ባየው ሰማዩ ደፈረሰ
በሆዴም ሳር ቅጠሉን ...ምድሩን አስታወሰ
ሀገሪ ትዝታሽ ነገሠ.....”

የጊታቸው ካሣን ሙዚቃ በጊታሩ ሲያንጎራጉር ሁሉም ከእንቅልፋቸው ሙሉ በሙሉ ይነቁ ጀመር።

“ቀበረቸሁን አጥብቁ...” ሲራጅ መልእክት አስተላለፈ። በአዲስ ዘመን ተራሮች እናት ላይ እየበረሩ ነበር። ዴር33 በአንድ በማያቁት ተራራ እናት ላይ ለማረፍ እየወረደች ነበር።

ሚራሽፍ ዘፈኑን አቁሞ ወደ ውጭ በመስኮት በኩል ተመለከተ። እየነጋ ቢሆንም የት እንደደረሱ ለማወቅ አልቻለም። የተራራዎቹ እናት በጭጋ ጥሸፍኗል። እየቀረቧቸው የሚመጡት በጭጋ የተሸፈኑ ተራሮች እነማን እንደሆኑ ሲያውቅ አልቻለም። በፀደይ ወቅት ከጎበኝቸው ተራራዎች ውስጥ እንደሆኑ ገምቷል። ምናልባት የመሰበ ወርቅ ቅርፅ ያለው ጣቅርን ተራራ ላይ እያረፉ እንደሆነ ከሁሉም አብልጦ ሳይገምት አልቀረም።

“የትነን?” ሚራሽፍ ድምፁን ዘለግ አርጎ ጠየቀ። የመለሰለት የለም። ዴር33 ከተራራው እናት ካለው ሚዳ ላይ በሚብላጨለጨት ምልክቶች ተመርታ ካረፈች ከጥቂት ጊዜ ቆይታ በኋላ ቁልቁል መስመጥ ጀመረች...ወደ ተራራው ሆድ። ነጎድጓዳማው ድምፅ ጆርዎቻቸውን ሲበሳው ታገለ። በአንሳንሰር እንደ ሚወርድ ሰው ክብደታቸው ሲከዳቸው ታወቃቸው።

ከቆይታ በኋላ በተራራው ሆድ ውስጥ ዴር33ን ተሽከሞ ቁልቁል የሚያወርዳት ማሽን ድምፅ ሲቆም ተሰማቸው። ዴር33 ከአንድ እሷን ቀዩ ወፍ ቱር ብሎ ወጣ-ከሁሉም ቀድሞ።

አስከትሎም የብዙ ሰዎች ህብረ ዝማሬ ከሩቅ ተሰማቸው። የሚዘምሩት ቃሉ ጥርት ብሎ አይሰማቸውም። ብቻ ግን ብዙ ድምፅ።

“ዋ!...ዋዋዋ...ዋዋ!” በመሀል የከበር ድምፅ ብቻውን ይሰማል። “ገው! ገው! ገገገገው! ገው!”

“ዋ!...ዋዋዋ...ዋዋ!” የብዙ ሰዎች የሚውጥ የሚመስል ድምፅ። “ገው! ገው! ገገገገው!”

ሲራጅ የዴር33ን ሞተር አቀዝቅዞ ወረደ። እነሚራሽ ከአሉ ቀድመው ወርደው እየተቆለጩለጩ ነበር።

ወዲያው ከሰፊው መጋዘን ቀጥሎ አንድ በርቀት መቆጣጠሪያ የተከፈተ የሚመስል በር ሲበረገድ የኮ/ል ልብስ እስከ ሙሉ ክብሩና ጌጡ የለበሱ ሰውዬ ወጡ።

“እንኳን ወደ ራማቶሓራ በደህና መጣችሁ!” ሁሉንም በፈርጣማ እቾቸው ጨበጧቸውና ወደ ውስጥ እንዲገቡ ጋበዟቸው። “አሊጋዝ ቂርስ እባላለሁ...”

በሩ ላይ እጆቻቸውን ወደ አንድ ማሽን እንዲያስጠጉ ተደረጉ።

ማሽኑ በየከንዶቻቸው ላይ መሀል ላይ የማያው ዓይን ያለበትን ባለ ስምንት ጨረር ኮከብ አተመላቸው። ይህ ምልክት ከታተመለት ሰው በቀር ወደ ውስጥ ማንም መዝለት እንደማይችል ገብቷቸዋል። ቢሆንም ምልክቱ በዚሁ ማሽን ስክሪን ላይ እንጂ ባይኖረው የሚታይ አይደለም። በመሃል ካለው ያይን ምልክት በቀር።

የብረቱ በር ተከፍቶ ወደ ውስጥ ሲዘልቁ በሰፊው አዳራሽ ውስጥ የሞሉ ሰዎች ጭብጨባ ተቀበላቸው።...አሜሪካ ውስጥ የተሠራውን ጀብዱ ሁሉ በቀዩ ወፍ አማካኝነት በየግድግዳው ላይ በተሰቀሉት ስክሪኖች ሲመለከቱ ነበር።

አብዛኞቹ ሻጊዝ የትኛው እንደሆነ ሊገባቸው አልቻለም። ቢሆንም ሁሉንም በደስታ እያቀፉ ይሰማሉ። የሚራሽ፣ የሲጳራና የሜሮዳ ዝናም አስተዳሞ ተሰምቶ ኑሮ በደስታ የሰከረው ሁሉ እየመጣ እያቀፈ ይሰማቸው ጀመር። ግሚሱ በደስታ ያነባል፤ ግሚሱ ደንዝዞ ቁሟል። የህዝምና ክፍሉ አባላት ሜሮዳን በተሽከርካሪ አልጋ ይዘዋት ተፈተሰኩ። ሌሎቹ ሊከተሉ ሲሞክሩ እመንገድ መለሷቸው።

ከአዳራሹ መድረክ ላይ ብዙ ህፃናት ቀይ ቀሚስ ለብሰው የሚዘምሩትን መዝሙሩን አቁመው የተፈጠረውን ግርግር ያዩ ጀመር።

በዚህ መሀል አንድ ሽማግሌ ወደነሚራሽ ሰውን እየገላለጡ መጡ። ከደረሱ በኋላ ግን መናገር አልቻሉም። በእንባ በደፈረሱ ዓይኖቻቸው ሁሉንም ይመለከቷቸው ጀመር። በዓባይ ዳር በተሰራው ቤት ውስጥ የተቀበሏቸው አዛውንት ነበሩ-ፕሮፌሰር በርናባስ። ከነሱ አስቀድመው ወደተራራው በመግባታቸው የሞቀ አቀባበል እየተደረገላቸው እያለ ነበር እነ ሚራሽ የደረሱት። በዋሻው ውስጥ ሲሰነብቱ የጎፈረውን ነጭ ጢማቸውንና የወየበ ነጭ ፀጉራቸውን እንኳ ገና አላስተካከሉትም ነበር። ካፓርታቸው አፈር የፈጀው ብረት መስሎ ብስቁልቁል ብሏል።

“ምነው?” ሚራሽ ለረጅም ሰዓት ካስለተዋላቸው በኋላ መጎላቆላቸው ግራ አጋብቶት ጠየቀቻው።

“ረጅም ታሪክ ነው...” ሁሉንም በየተራ ያቅፏቸው ጀመር። ሚራሽን ቀጣዩ ዣንገድ ለማድረግ ሊመለምሉት እያሰቡ ሳይሆን አይቀርም።

“ማርዬ ወዴት ነው?” ሚራሽ ፕሮፌሰር በርናባስ ጠየቃቸው።

“ተከተለኝ!” የሚራሽን እጅ እየጎተቱ ማርዬ ወዳለበት ወሰዱት።

ማርዬ በረጅሙ መተላለፊያ ተቀምጦ፣ ራሱን በሁለት እጆቹ ውስጥ ቀብሮ ያለቅሳል። ከጥጉ ወንዳልቆ ተቀምጦ እያፅናናው ቢሆንም ለቅሶውን ማቆም አልቻለም። ዳግማዊና አንጎታም ለቅሶውን ማስቆም ችግሯቸው ከጥጉ ተቀምጠዋል።

“እሳቸው እኮ ሥራቸውን ጨርሰው ነው የሞቱት። እንዲያውም ሞቱ ሳይሆን አረፉ እንበል። ደስ እያላቸው ነው የሞቱ አባባ ዳጋጎ ሁሉንም ተልኳቸውን የፈፀሙ ሰው ናቸው።” ፕሮፌሰር በርናባስ አንገቱን ቀና

አደረጉት። “በዘመናዊ አራት አመታቸው፤ ማስተላለፍ ያለባቸውን አስተላልፈው ...እስኪ እኔን ተመልከተኝ?...ምን ቀረኝ?...ሰማንያኛ አመቱ እየተገባደደ ነው። ይልቅ ንገረኝ፤ ያንን ልጅ አላመጣኸውም?”
“የቱን?” ማርዬ ተነስቶ ሚራዥን አቅፎ እየሳመ ጠየቃቸው።
“አድያምን!”

“እንዴት?” አለ ማርዬ። “ቅድም በደስታ ሰከሮ ከጫንቃዎ ላይ ወጥቶ የጋለበደ ማን ሆነና!”

“እኔ እንደገና ጥራልኝ? በብዙ ሰዎች መሀል ስለነበርኩ መቼ ለየሁት?”

በዚህ መሀል አድያም ያቺኑ መነፅሩን እንደሰካ ወዳሉበት መጣ። ፕሮፌሰር በርናባስ ወዲያው ፊታቸው ተለዋወጡ-መነፅሩን እስካሁን አለመስበሩን ሲያዩ።

“ምን አጠፋሁ?” አድያም ፈገግታውን ሰብስቦ ጠየቃቸው።

“ተከተለኝ!” ይዘውት ከረጅሙ መተላለፊያ መጨረሻ ላይ ወደሚገኘው ክፍል ይዘውት ሄዱ። በረጅሙ ኮሪደር አቋርጠው ሲወስዱት፤ አድያም የተራቀቁ የቲክናሎሊጂ ውጤቶች የሚመረቱባቸውን ክፍሎች እየተገመገመ እያዩ ነበር። ወደተራራው ከመጣ ጊዜ ጀምሮ ሲያው የሰነበተው ሁሉ ጭንቅላትን የሚፈትንና እጅግ ውስብስብ ነገር ነበር። በተራራው ሆድ ውስጥ የሚርመሰመሱት አንቱ የተባሉ ሳይንቲስቶች የሚሰሩት ሁሉ ግራ ሲያጋባው ሰንብቷል። በዚህ ያልተሠራ ነገር ያልተገጣጠመ የቲክናሎሊጂ ውጤት የትም ዓለም ላይ ያለ አልመለሰውም።

ከኮሪደሩ መጨረሻ እንደደረሱ ፕሮፌሰር በርናባስ እጁን እየጎተቱ ስፍር ቁጥሮ በሌላቸው መጻህፍት ወደተሞላው ግዙፍ ቤተ መጻህፍት ይዘውት ገቡ። ረጅሙን ቤተ መጻህፍት አቋርጠው፤ ከወዲያ በኩል አንድ ቀይ በር ከፍተው ጠበብ ወዳለ ክፍል አስገቡት።

በክፍሉ ውስጥ ደብዘዝ ያለ መብራት ይበራል። የሚያብላጩልጩን መጋረጃ ገልጠው የተጋደመውን ግዙፍ መጽሀፍ አሳዩት። “ይህ መጽሀፍ...” አሉት ረጅም ገፁን እየገለጡ። የገለጡት ገፅ ለአድያም በማይገባው ቋንቋ በተፃፉ ፅሁፎች የተሞላ ነበር። ከማዶ ካለው ሌላኛ ገፁ ላይ ያየውን

ችምችም ያለው የዛፍ ስዕል እንጂ ከሥሩ የተፃፈው ሁሉ ሊገባው አልቻለም። “ችግሮችህን ሁሉ የመፍታት አቅም አለው። ይህ የሚሆነው ግን ጭንብልህን አውልቀህ ስትጥለው ብቻ ነው። እየውልህ አድያም ይህ መጽሀፍ ራማቶራሪ ይባላል። ትርጉሙም ልዕለ አእምሮ ማለት ነው.....‘Super Brain’። ብትችል የተሰጠህን አእምሮ በተሰጠህ መጠን መጠቀምን ያህል ነገር የለም። አውቃለሁ አንተ ሳታውቀው የሸፈነህ መጠቀምን ያህል እንጂ ደደብ አይደለህም። ሰዎችን በዚህ ሰዓት መጋረጃ ዓይንህን ጠልሎህ እንጂ ደደብ አይደለህም። ሰዎችን በዚህ ሰዓት እያስጨነቃቸው ያለው የተሻሉ ሰዎች ሆነው የመገኘታቸው ጉዳይ ነው።...ወደዚህ እንድትመጣ ያደረኩህ የመማር ፍላጎት ስላላየኸኝ ነው። እዚህ ቤተ መጻህፍት ቤት ውስጥ ለሶስት አመት ብዘጋብህ.... እየውልህ...ናማ ተከተለኝ።...”

ወደ ሌላ ሰፊ ክፍል ይዘውት ገቡ። ክፍሉ በልዩ ልዩ የሳቦራቶ መሳሪያዎች የተሞላ ነው። ብዙ ሰራተኞች ይተረማመሳሉ። ረጃጅም እንገት ያላቸው ጠርመሶችና በተለያዩ ፈሳሾች የተሞሉ ብልቃጦች የተሞላ ክፍል ነው። ከርቀት አረንጓዴ እንክብሎችን የሚተፉ የመድኃኒት ማምረቻ ማሽን ተመለከተ።

“ይህ ክፍል የሰውን ልጅ ሚዛን ማዕምር አሁን ካለበት ሰባ በመቶ ከፍ ለማድረግ ምርምር የሚደረግበት ክፍል ነው።” አሁንም እጁን እየጎተቱ ይዘውት ወጡ።

ወደ ሌላ ክፍል አስገቡት። “ይህ ደግሞ....ድርጅቱ በዩኒቨርስቲ ደረጃ...የሚያስለጥንበት ክፍል ነው። በውስጡ ብዙ የትምህርት ክፍሎችን የያዘ ነው። መቼም እዚህ ዩኒቨርሲቲ ተመርቀህ ታስደስተኝ ይሆናል። ወልደ ህይወትንና ሜላትን ከተመረቁ በኋላ ላመጣቸው አስቤአለሁ...” ከበሩ ነበር የመለሱት።

ፕሮፌሰር በርናባስና አድያም ወደ አዳራሹ እየተመለሱ ባሉበት ቅጽበት አድያም መነፅሩን ካፍንጫው ላይ አወለቃትና ከፊት ለፊታቸው አልፎ አስቆማቸው። ፕሮፌሰር በርናባስ የአድያም ውሳኔ ገርሟቸው በፈገግታ ተመለከቱት።

አድያም መነፅሩን ካጠለቀበት ጊዜ ጀምሮ የነበረው ሁሉ ታወሰው። የመነፅሩ ምስጢር ከታወቀ በኋላ የሰማቸውን የስላቅ ድምፆች በጆሮው

ተንጫጨበት። 'ጀዝዛው!... ጀዝዛው... ጀዝዛው... ጀዝዛ... ጀዝ... ጀዝ...' ብዙ የንቀት ሳቆችየሰላቅ ጥርሶች ...የሽመጥ ከንፈሮች።

በዚህ መሀል ረጅሙን ኮሪደር አቋርጠው አንድ ጠና ያሉ ሰውዬ መጡ። እየቀረቡ ሲመጡ አድያም ግራ ተጋቡ። አባቱ ናቸው። እነሱ ዘንድ እንደደረሱ በእጁ የያዛት መነፅር ላይ ዓይኖቻቸውን ተክለው ራሳቸውን ይነቀንቁ ጀመር። "ይህን መነፅር ለእኔ አጥልቀውልኝ የነበሩት የጥንቷ ታላቋ ሩሲያ ደህንነቶች ነበሩ። ሞሰኮ ዩኒቨርሲቲ ተመርቄ ወደሀገሪ ስመለስ መልምለውኝ ነበር። ይህን መነፅር ያጠለቁልኝ ሥራዬን ባግባቡ እንደሠራላቸው ነበር። በዚህ መነፅር ሀገሪን ለባዕዳን አሰልፈን ነበር። በዚህ መነፅር የሀገሪን ምስጢሮች ሁሉ ለኬጂቢ ሸጨበት ነበር። ይህ መነፅር የእኔን ዓይኖች መንጠላዕት፣ የእነሱ ዓይኖች ደግሞ ማያ ነበር።.... ያ ሁሉ ሲያልፍ ብነቃም...በሽታው ግን ሳላውቅ ወዳንተ ተዛምቶ ኑሮአል... የምታይበት መስሎህ ታውረህበት ኑረህል... አይህ ልጄ እኛ በራሳቸውን ዓይኖች እንዳይ...የሌሎችን ዓይኖች ስናጠልቅ ኑረናል...."

አድያም መነፅሩን ወለሉ ላይ ጥሉ ቁልቁል ተመለከተው። ምስሉን መነፅሩ ውስጥ ጎብጦ አየው።

* * *

ማርዬ ከነሚራሽር ጋር እያወራ ሀዘኑን ለጊዜውም ቢሆን ለመርሳት እየታገለ ነው። ከሩቅ ኮ/ል አሊጋዝና ዳግማዊ ከግርግሩ ፈንጠር ብለው ሲነጋገሩ ተመለከታቸው። ምናልባት ባለፈው ስለሆነው ነገር እየተነጋገሩ እንደሆነ ገምቷል።

ዳግማዊ፣ ታዲያም እያሉን ሽጉጡን አስጥሎ ለማርዬ ካቀበለው በኋላ በብዙ ግብግብ እጁን የፍጥኝ አስረው ሲያበቁ ነበር ያባባ ደጋጎን መጸህፍትና በቤተ ውስጥ የሚገኙትን ሰነዶች ሁሉ ወደ መኪናዋ የጫኑት። ገደሉን ደፍነው ግቢውን ለቀው ሲወጡ፣ አርባጫን ሁሉ ጎረምሶች ተሸክመው ወደ ቤቱ እንዲወስዱት አርገው ታዲያምን ግን ከነሱ ጋር በመኪናው ቁነው ነበር ወደ ተራራው ያመጡት። በመሆኑም ታዲያም በተራራው ውስጥ በሚገኘው ማቆያ ቤት ውስጥ ይገኛል።

በተደረሰበት ስምምነት መሠረት ዳግማዊና ሌሎች የተራራው ደህንነቶች ለታዲያም ብዙ ነገሮችን ለማስረዳት በመጣር ላይ ናቸው። ታዲያም ቆልማማ እፍንጫውን እየፈተነ እስካሁን ምንም አልተናገረም። ሀሳቡንም አልገለጠም። እንደዳግማዊ ግምት ግን ታዲያም የመስማማት አዝማሚያ አሳይቷል።

እንጎታ ወደታሠረበት ክፍል ገብታ በብሩህና ይቅርታ በተሞሉ ዓይኖች በታየው ሳይደነቅ አልቀረም። "ጋሼ ታዲያም" ነበር ያላቸው እየተፍለቀሉት። "እኔ ቁም ቋጥሬብህ እንዳይመስልህ። አንተ ሥራህን ባግባቡ እየሠራህ ነበር። ይቅርታ፣ ይቅር ማለት የማይቻለውን ይቅር ማለት መቻል ነው። እየህ ጋሼ ቴደዎስ፣ ከእኔይቅርታ የሚያደርግን ሰው ያህል ታላቅ ሰው የለም። ይቅር የማይባለውን ይቅር የሚል ሰው ደግሞ ከሰዎች ሁሉ የሰለጠነው ሰው ነው።"

* * *

ሻጊዝን እሱ ድሮ የላካቸው ሳይንቲስቶች ሳይቀር በመደናገራቸው ሲመጡና ሲያቅፉት እየቀፈሩቸው ነው። ሌሎች በስም እንጂ በመልክ የማያውቁት ግን አልተቸገሩም። ዣንጊዳ በሰው የተከበበውን ሻጊዝን እጁን ሳብ አርጎ ከግርግሩ መሀል አስወጣውና ረጅሙን ኮሪደር አቋርጦ ወደ ሌላ ክፍል ወሰደው።

"ሰዎች ፊትህን ሊለውጡት፣ ስምህን ሊቀይሩት፣ አእምሮህን ሳይቀር በሚፈልጉት ትምህርት፣ በሚፈልጉት መላ ምት ሊሞሉት ይችሉ ይሆናል። ማንነትህን ግን ማንም ሊለውጠው አይችልም። የገርክ ዶናልድ ሲሞንን ጠጉር ብታበጥር፣ የገርክ ዶናልድ ሲሞንን ፊት ብትታጠብ፣ ይህን እንደከባድ ነገር አትቁጠረው። እንዲያውም አንደልብስ እንጂ እንደ እካልህ ልትቆጥረው አይገባም። ስለጉዳቱ ሳይሆን ስለጥቅሙ ብታስብ የተሻለ ነው።...እመነኝ እዚህ ተራራ ውስጥ ስለጭንቅላትህ እንጂ ስለቀረው እካል የሚጨነቅ የለም። ሁሉም አውቀውሃል...የሆነውን ሁሉ እስኪቀበሉትና እስኪለምዱት ድረስ ብቻ ነው....አትቸገር።" ዣንጊዳ የሻጊዝን ዓይኖች ጠልቆ ስሜቱን ለመመርመር ሞከረ። ጥሩ ስሜት ከዓይኖቹ ሲፈልቅ ተመለከተ።

"እንዲያውም..." አለ ገናኒዳ። "...ያ...ማንም የሚያውቀው ፊትህ እስር ቤትህ ይሆንብህ ነበር። እኔም አንተ ነገ ከተራራው ወጥተን ላንድ ወር ያህል በመላው ኢትዮጵያ እየዞርን ትንሽ ዘና እንላለን።... ማንም ስለማያውቅህ...ከፈለግን አዲስ አበባ፤ ከፈለግን ባህር ዳር፤ ከፈለግን ቦንጋ፤ ካሰኘን መቀሌ...ሲያሻን ድሬዳዋ እንዝናናለን..."

ሻጊዝና ገናኒዳ እየተነጋገሩ እያሉ ጌራ መጥቶ ተቀላቀላቸው።

"ሜሮዳ እንዴት ሆነች..." ሻጊዝ ሰፍ ብሎ ጠየቀው።

"እጂ ከጥቅም ውጭ ሆኗል። ሳይቆርጡት አልቀሩም...ይህን እንዴት አድርጌ መቋቋም እንደምችል አላውቅም..."

"ያንት ያለህ!" ሻጊዝ ራሱን ይዞ ቆመ።

ከኮሪደሩ መጨረሻ አካባቢ ሁለተኛው በር ተከፍቶ እንዲት ሲት እየጮች መጥታ በደስታ ጨበጠቻቸው። "ሥራ ላይ ስለነበርኩ ነው ይቅርታ...እንኳን ደህና መጣችሁ..." ደስታዋን መቆጣጠር አቅቷት እጆቿን አወናጨፈች። "እባካችሁ ሥራችንን ጎብኙልን..." ወደቡ በሁለቱም እጆቿ ጋበዘቻቸው። ተከታትለው ገቡ። በኮምፒውተርና በስክሪኖች የተሞላው የወፍ ስምረትና ክትትል ክፍል ውስጥ ነበር የገቡት። ሚራሻና ሲጳራ ቀድመው ገብተው ኑሯል።

ሚራሻ ሰረቅ አርጎ የሲጳራን ሆድ ሲያይ በዓይኖቿ ያዘችው። "እንተን የሚመስል ቆንጆ ነው የሚወለድ አይዘለም።"

"እኔ ግን አንቺን የሚመስል ቢወለድ እመርጣለሁ የኔ ቆንጆ።"

"አይ" አለ ጌራ የሁለቱንም ትከሻ ይዞ አመሃል አየገባ። "ሁለታችሁንም የሚመስል ነው የሚወለድ..."

"የሜሮዳ ነገር ምን ላይ ደረሰ..." ሲጳራ የጌራን እጅ ይዛ ጠየቀችው።

"መላ ያለው አልመሰለኝም። አላስገባኝ አሉ...እየቆረጡት ይመስለኛል"

ክፍሉን የሚያስጎበኛቸው ሰውዬ ንግግሩ ቀጥሏል። "...በየትኛውም ሀገር ሰማይ ላይ ያለ አቪዬሽን ህግ አይታ እየበረሩ፤ ከእኛ አይታ ውጭ

የሆነውን የሚያሳዩን እነዚህ ቀያይ ወፎች፤ በዓይኖቻቸው ምስልን፤ በጆሮቻቸው ድምፅን እየቀዱ እዚህ ላይ ወደ ምታዩት አቢይ መቀበያ ከዚያም በዚህ በኩል በምታዩት የመረጃ መተንተኛ ክፍል ያስተላልፋሉ... አሁን ደግሞ በትንንሽ ቀዳዳዎች እየገቡ የሚሰልሉ በዝንብ አምሳል የተሠሩ ሮቶችን እያመረትን ነው።...ለመጨረሻው የሞት ሽረት ትግል ይደርሳሉ ብለን እናስባለን..."

"እያረጉትም!" አለ ሚራሻ ወደ ህክምና ክፍሉ እየሮጠ። "መቆረጥ የለበትም።" ...ሁሉም ተከትለውት የህክምና ክፍሉን በርግደውት ገቡ።

የህክምና ክፍሉ ሀላፊ በሀዘን ራሱን እየነቀነቀ ተመለከታቸው። አዎ። እንደገመቱት የሜሮዳ እጅ ተቆርጦ ነበር። "ስቃይን አልቻለችውም" አለ ዶክተሩ በሀዘን ፊቱን አጨፍግጎ። "እዝናለሁ።"

ተያይዘው ይላቀሱ ጀመር። ሜሮዳ ግን በሰመመኗ ውስጥ ናት። አልፋ አልፋ በሰመመን ዓለሟ ውስጥ ትቃገራለች። "እያሸነፍናቸው ነው!"

* * *

እድያም መነሳሳት ቁልቁል ሲያይ ቆይቶ ቀና አለና አባቱንና ፕሮፌሰር በርናባስን እንባ ባቀረሩ ዓይኖቹ ተመለከታቸው። ዓይኖቹን ጨፍኖ እንደገና ገለጣቸው። ሁለቱም በዝምታ እየተከታተሉት ነው። ከንፈሮቹን ነክሶ...ቀኝ እግሩን በቂጣ እነሳው። ሰማያዊውን መነሳሳት ለመጨረሻ ጊዜ ቁልቁል ተመለከተው።...ያነሳው እግሩ ጫማ ምስል በመነሳሳት ውስጥ ተራራ አህሏል። እግሩን በኃይል መነሳሳት ላይ አሳረፈው። በቅፅበት ድቅቅ አለ...ዱቂት...ፍሬሞቹም ተጨረሟቸው። በራሱ ዓይኖች...እውነተኛውን ዓለም ለማይታ ቀና አለ። ሁለቱም ደስታ ባፈካቸው ብርሃናማ ዓይኖቻቸው እየተመለከቱት ነበር።

ዓ ዛፉ ፍሬውን አቅልቷል። አምሮችም ይዞሩታል።
ያቀላውን ካልጣለ፣ የሚቀጥለውን ፍሬ አያፈራም። ዓ

Brought to you by:
Ethiopian Bookstore

<https://t.me/etbookstore>